

GNI Inventory

2.1

Magyar nyelvű változat

Központi Statisztikai Hivatal

2009

ELŐSZÓ

A bruttó nemzeti jövedelem számítása során a magyar gyakorlatban alkalmazott módszerek és adatforrások leírása (Inventory) a 1287/2003 Tanácsi Rendelet követelményei alapján készült. A Tanácsi Rendelet előírja, hogy minden Tagállamnak kötelező a Bizottság (Eurostat) számára módszertani leírást adni a nemzeti számlák európai rendszere (ESA95) módszertana szerint számított bruttó nemzeti jövedelem összeállításánál felhasznált adatforrásokról és módszerekről.

A bemutatott adatforrások és módszerek leírása a 2002. évi adatokra vonatkozik, és tartalmazza a 2009. májusáig végrehajtott módszertani fejlesztések leírását és eredményeit is.

Az Inventory szerkezete követi az Eurostat GNI bizottsága 2005. júniusi ülésén, a “Előírások a GNI Inventory elkészítéséhez” című dokumentumban rögzített szerkezetet. Először általánosságban bemutatja a számlák rendszerét, a magyar nemzeti számlák felépítését. Ezt követi a második fejezetben a revíziós politika ismertetése. Az Inventory középpontjában a 3., 4., és 5. fejezet áll, amelyek részletesen ismertetik a GDP összeállítását termelési, felhasználási és jövedelem oldalról. A legfontosabb fejezet a termelési oldalról történő számításhoz, mint legmegbízhatóbb megközelítési oldalhoz használt adatforrások és módszerek ismertetése. A 6. fejezet mutatja be a három oldal eredményei kiegyensúlyozásának, ellenőrzésének folyamatát. A teljesség érdekében végzett becslések módszereit a 7. fejezet ismerteti. A 8. fejezet a GDP-ből a GNI-ra történő átvezető tételek számítási módszereit és adatforrásait ismerteti. A 9. fejezetben pedig a pénzközvetítői szolgáltatások közvetetten mért díjának (FISIM) szektorok közötti felosztásának módszertana található. A két utolsó fejezet az alkalmazott nomenklatúrák és felhasznált főbb adatforrások leírását tartalmazza.

A GNI számítások módszertanát a KSH a jövőben is fejleszteni fogja, mellyel összhangban e módszertani leltárban található információk rendszeres napra készre tételére is sor kerül.

Budapest, 2010. február

1. FEJEZET A SZÁMLARENDSZER ÁTTEKINTÉSE.....	9
1.1. Bevezetés, intézményi környezet	9
1.2. Felülvizsgálati politika	12
1.2.1. Kockázatkezelés.....	12
1.2.2. A munkaszervezés eszközei.....	14
1.2.3. Rendszeres minőségjelentések a statisztikai adatforrásokról és termékekről.....	14
1.2.4. A Nemzeti Számlák összeállítását irányító testület felügyeleti tevékenységének dokumentációja	15
1.2.5. A statisztikai adatgyűjtések és adatelőállítások folyamatának belső ellenőrzési rendszere	15
1.3. Felülvizsgálati politika	15
1.3.1. Rendszeres revíziók	15
1.3.2. Nagyrevíziók.....	16
1.4. Termelési oldali számítások	17
1.4.1. A becslés keretrendszere.....	17
1.4.2. Legfontosabb adatforrások.....	18
1.4.3. Értékelési elvek.....	19
1.4.4. A hozzáadott érték számítása.....	20
1.4.5. A becslések teljessége érdekében tett lépések	22
1.5. Jövedelem oldali megközelítés.....	23
1.5.0. Bevezetés	23
1.5.1. Munkavállalói jövedelem.....	23
1.5.2. Termelési és importadók (D.2)	23
1.5.3. Támogatások (D.3)	24
1.5.4. Bruttó működési eredmény	24
1.5.5. Bruttó vegyes jövedelem.....	25
1.5.6. Fő adatforrások	25
1.6. Felhasználási oldal.....	25
1.6.1. A GDP felhasználás oldali megközelítése	25
1.6.2. A becslés keretrendszere.....	26
1.6.3. Függetlenség	28
1.6.4. Értékelés.....	28
1.6.5. Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően.....	28
1.6.6. A közvetlen és közvetett becslési eljárások szerepe	28
1.6.7. A benchmark technika és az extrapolálás szerepe	29
1.6.8. Teljesség	30
1.7. Kiegyensúlyozási eljárások	31
1.7.1. A forrás és felhasználás táblák integrálása a nemzeti számlákba	31
1.8. A becslések teljessége érdekében tett lépések összefoglalása.....	32
1.9. A bruttó hazai terméktől a bruttó nemzeti jövedelemig (a GDP és a GNI közötti átmenet).....	36
1.10. A kétféle referencia rátás FISIM felosztás	36
2. FEJEZET ADATFELÜLVIZSGÁLATI POLITIKA.....	38
2.1. Adatfelülvizsgálati politika	38
2.2. Az adatfelülvizsgálat menetrendje	42
3. FEJEZET TERMELÉSI OLDALI MEGKÖZELÍTÉS	43

3.0.	A GDP termelési oldali megközelítése.....	43
3.1.	A becslés keretrendszere	44
3.1.1.	Regisztrerek.....	44
3.1.2.	Pénzügyi vállalatok szektor (S12)	48
3.1.3.	Kormányzati szektor (S.13)).....	48
3.1.4.	Háztartások szektor (S14).....	50
3.1.5.	Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor (S15)	51
3.2.	Értékelési elvek	52
3.2.1.	A kibocsátás értékelése [P.1]	52
3.2.2.	A folyó termelőfelhasználás értékelése [P.2].....	52
3.2.3.	Egyéb értékelési esetek	53
3.2.4.	Piaci és nem-piaci kibocsátás.....	54
3.3.	Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően.....	58
3.3.1.	Nem-pénzügyi vállalatok szektor (S11).....	58
3.3.2.	Pénzügyi vállalatok szektor (S12)	73
3.3.3.	Kormányzati szektor (S.13)	73
3.3.4.	Háztartások szektor (S14)	81
3.3.5.	Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor (S.15)	83
3.4.	A direkt és indirekt becslési eljárások szerepe	84
3.5.	A benchmark és extrapolációs módszerek szerepe	84
3.6.	A becslések teljessége érdekében tett lépések.....	84
3.7.	Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás (A).....	89
3.8.	Halgazdálkodás (B)	95
3.9.	Bányászat (C)	97
3.10.	Feldolgozóipar (D)	100
3.11.	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E)	105
3.12.	Építőipar (F)	108
3.12.1.	Saját kivitelezésű lakásépítés és - felújítás	112
3.13.	Kereskedelem, javítás (G)	113
3.14.	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H)	116
3.14.1.	A háztartások magán szállásadói tevékenysége.....	119
3.15.	Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I).....	119
3.16.	Pénzügyi közvetítés (J).....	123
3.16.1.	Pénzügyi vállalatok	123
3.16.2.	A számítás módszere.....	124
3.16.3.	Biztosítás.....	132
3.16.4.	Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (TEÁOR 67)	144
3.17.	Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K)	148
3.17.1.	Lakásszolgáltatás	153
3.17.2.	A bérlakások értékelése – tényleges lakbér	153
3.17.3.	A saját tulajdonú lakásokból származó lakásszolgáltatás becslése a költség-módszer alkalmazásával	155
3.17.4.	Adatforrások és módszerek.....	155
3.17.5.	A költség módszer részletes eredményei	158
3.17.6.	A FISIM felosztása és hatása az imputált lakbér számítására	159
3.17.7.	Fejlesztési tervek.....	159
3.18.	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (L).....	159
3.19.	Oktatás (M).....	160
3.20.	Egészségügyi, szociális ellátás (N).....	163
3.21.	Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O).....	167
3.22.	Alkalmazottat foglalkoztató háztartás (P)	171

3.23. Területen kívüli szervezet (Q)	171
3.24. Termékadók (D.21)	171
3.25. ÁFA (D.2111).....	180
3.26. Terméktámogatások (D.31).....	182
4. FEJEZET JÖVEDELEM OLDALI MEGKÖZELÍTÉS.....	186
4.0. Jövedelem oldali GDP	186
4.1. A referencia keretrendszer	186
4.2. Értékelés	186
4.3. A számviteli és az adminisztratív fogalmakból az ESA95 nemzeti számlás fogalmaiba való átmenet.....	186
4.4. A közvetlen és a közvetett becslés szerepe	187
4.5. A benchmark és az extrapoláció szerepe.....	187
4.6. A teljesség szempontjából fontos megközelítések	187
4.7. Munkavállalói jövedelem (D.1).....	187
4.7.1. Nem pénzügyi vállalatok (S.11).....	190
4.7.2. Pénzügyi vállalatok szektora (S.12).....	201
4.7.3. Kormányzati szektor (S13)	208
4.7.4. Háztartási szektor (S14).....	210
4.7.5. Háztartásokat segítő nonprofit szektor.....	212
4.8. Egyéb termelési adók (D.29).....	213
4.9. Egyéb termelési támogatások	215
4.10. Bruttó működési eredmény.....	217
4.11. Vegyes jövedelem	217
4.12. Állóeszköz-felhasználás becslése	219
4.12.1. Értékelés.....	219
4.12.2. Az állományadatok évenkénti továbbvezetése	219
4.12.3. Az állományértékelés adatforrásai	220
4.12.4. Az állóeszköz-felhasználás becslése PIM-mel	221
4.12.5. Az állóeszköz-felhasználás becslése közvetlen adatforrásokból	223
4.12.6. Az állóeszköz-felhasználás becslése szektoronként	224
5. FEJEZET A FELHASZNÁLÁSI OLDAL	227
5.0. A GDP felhasználás oldali megközelítése.....	227
5.1. A becslés keretrendszere	228
5.1.1. A háztartások végső fogyasztási kiadásai	228
5.1.2. A kormányzat végső fogyasztási kiadásai	228
5.1.3. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai	228
5.1.4. Bruttó állóeszköz-felhasználás.....	229
5.1.5. Készletváltozás	229
5.1.6. Értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlege	229
5.1.7. Termékek és szolgáltatások exportja és importja	229
5.2. Értékelés	229
5.3. Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően.....	230
5.4. A közvetlen és közvetett becslési eljárások szerepe.....	230
5.5. A benchmark technika és az extrapolálás szerepe.....	230
5.6. Teljesség.....	231
5.7. Háztartások végső fogyasztási kiadása.....	232
5.7.1. A módszer általános leírása	232
5.7.2. Fő adatforrások	236

5.7.3.	Becslési módszer.....	242
5.7.4.	Rezidens háztartások külföldi és nem rezidens háztartások magyarországi fogyasztási kiadása	265
5.7.5.	További tervek a háztartások végső fogyasztási kiadása becslése jobbítására	266
5.8.	A háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorának végső fogyasztási kiadása	266
5.9.	A kormányzati szektor végső fogyasztási kiadása	267
5.10.	Bruttó felhalmozás.....	269
5.10.1.	Bruttó állóeszköz-felhalmozás (P.51)	269
5.11.	Immateriális javak beszerzésének és át(el)adásának egyenlege (P.512).....	274
5.11.1.	Új immateriális javak beszerzése (P.5121).....	275
5.11.2.	Használt immateriális javak eladásának és beszerzésének egyenlege (P.5122, P.5123)	276
5.12.	A nem termelt nem pénzügyi eszközök értéknövekedése (P.513).....	276
5.12.1.	Nem termelt nem pénzügyi eszközök nagyjavításai (P.5131).....	276
5.12.2.	Nem termelt nem pénzügyi eszközök tulajdon-átruházásának költségei. (P.5132).....	277
5.12.3.	A bruttó állóeszköz-felhalmozás becslése szektoronként.....	277
5.13.	Készletváltozások (P. 52)	285
5.13.1.	Értékelés.....	285
5.13.2.	Adatforrások	285
5.13.3.	A becslés folyamata	286
5.14.	Értéktárgyak beszerzésének és át(el)adásának egyenlege (P.53), immateriális	287
5.15.	Termék export	287
5.16.	Szolgáltatás export.....	289
5.16.1.	Fuvarozás és szállítmányozás	290
5.16.2.	Idegenforgalom	290
5.16.3.	Kommunikációs szolgáltatás	291
5.16.4.	Építési- szerelési szolgáltatás.....	291
5.16.5.	Biztosítási szolgáltatás	291
5.16.6.	Pénzügyi szolgáltatás	291
5.16.7.	Számítógépes és információs szolgáltatás	292
5.16.8.	Szabadalmi- és licencia díjak.....	292
5.16.9.	Egyéb üzleti szolgáltatások.....	292
5.16.10.	Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatás.....	293
5.16.11.	Kormányzati szolgáltatás	293
5.17.	Termék import	293
5.18.	Szolgáltatás import	296
5.18.1.	Fuvarozás és szállítmányozás	296
5.18.2.	Idegenforgalom	296
5.18.3.	Kommunikációs szolgáltatás	297
5.18.4.	Építési- szerelési szolgáltatás.....	297
5.18.5.	Biztosítási szolgáltatás	297
5.18.6.	Pénzügyi szolgáltatás	297
5.18.7.	Számítógépes és információs szolgáltatás	298
5.18.8.	Szabadalmi- és licencia díjak.....	298
5.18.9.	Egyéb üzleti szolgáltatások.....	298
5.18.10.	Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatás.....	299
5.18.11.	Kormányzati szolgáltatás	299

6. FEJEZET A KIEGYENSÚLYOZÁS VAGY INTEGRÁLÁS ÉS A BECSLÉSEK VALIDÁLÁSA...

6.1.	A GDP kiegyensúlyozása	301
------	------------------------------	-----

6.2.	Egyéb GDP validálási eljárások	301
6.2.1.	Forrás és felhasználás táblák	301
7.	FEJEZET A BECSLÉSEK TELJESSÉGE ÉRDEKÉBEN TETT LÉPÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA ..	310
7.1.	Termelési oldali megközelítés	310
7.1.1.	Pénzügyi és nem-pénzügyi vállalati szektor	311
7.1.2.	Kormányzati szektor	315
7.1.3.	A háztartásokat segítő non-profit intézmények szektora	315
7.1.4.	Háztartási szektor	316
7.1.5.	Fejlesztési tervek	326
7.2.	A GDP felhasználási oldala tételein végzett teljességi korrekciók	328
7.3.	Áfa család	329
8.	FEJEZET A BRUTTÓ HAZAI TERMÉKTŐL A BRUTTÓ NEMZETI JÖVEDELEMIG (GDP GNI ÁTMENET)	331
8.0.	Bevezetés és a keretrendszer bemutatása	331
8.0.0.	Bruttó Nemzeti Jövedelem (GNI)	331
8.0.1.	Fő alkotóelemek	332
8.0.2.	A keretrendszer	333
8.1.	Munkavállalói jövedelem	337
8.1.0.	Bevezetés	337
8.1.1.	Adatforrások és módszerek bemutatása – a jelenleg alkalmazott eljárás	338
8.2.	Termelési és importadók	342
8.2.1.	Bevezetés	342
8.2.2.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása	342
8.3.	Támogatások	343
8.3.1.	Bevezetés	343
8.3.2.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása	344
8.4.	Kamatok	344
8.4.1.	Bevezetés	344
8.4.2.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása 2003-ig	346
8.4.3.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása 2004. évet követően	347
8.5.	A nemzeti számlák kamatjövedelmének becslésére vonatkozó új módszer és adatforrás bemutatása	350
8.6.	Vállalatok felosztott jövedelme	351
8.6.0.	Bevezetés	351
8.6.1.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása	351
8.6.2.	Közvetlen tőkebefektetésekből származó jövedelem – Az adatforrások és a módszertan bemutatása	352
8.6.3.	Kvázi vállalatok	355
8.6.4.	Portfolió befektetésekből származó jövedelem	356
8.7.	Külföldi tőkebefektetések visszaforgatott jövedelme	356
8.7.0.	Bevezetés	356
8.7.1.	Az adatforrások és a módszertan bemutatása	356
8.8.	Biztosítottak tulajdonosi jövedelme	357
8.8.0.	Bevezetés	357
8.8.1.	Külföldre fizetett tulajdonosi jövedelem – adatforrások és módszertan	358
8.8.2.	Külföldről kapott, biztosításból származó tulajdonosi jövedelem	358
8.9.	Földbérleti díj és felszín alatti természeti kincsek bérleti díja	359
8.9.0.	Bevezetés	359

8.9.1.	Adatforrások és módszertan bemutatása.....	360
8.10.	Összegzés	360
8.10.1.	Az alkalmazott rendszer erősségei:.....	360
8.10.2.	A GNI becslésére vonatkozó jövőbeni tervek:	361
9. FEJEZET A PÉNZKÖZVETÍTŐI SZOLGÁLTATÁSOK KÖZVETETLEN MÉRT DÍJÁNAK (FISIM) ELSZÁMOLÁSA, FELOSZTÁSA ÉS HATÁSA A BRUTTÓ NEMZETI JÖVEDELEMRE ..		362
.....		362
9.0.	FISIM elszámolása, felosztása és hatása a bruttó nemzeti jövedelemre	362
10. FEJEZET AZ ALKALMAZOTT FŐBB OSZTÁLYOZÁSOK		379
10.1.	A termelési oldali számításokban alkalmazott osztályozások.....	379
10.2.	A felhasználási oldalon alkalmazott nómenklatúrák.....	392
10.2.1.	A háztartások fogyasztási kiadása becslése során alkalmazott nómenklatúra.....	392
10.2.2.	A kormányzat fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nómenklatúra	397
10.2.3.	A háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nómenklatúra	400
10.2.4.	A bruttó állóeszköz-felhalmozás osztályozása	400
10.2.5.	Készletek osztályozása.....	401
10.2.6.	A külkereskedelmi statisztikában alkalmazott osztályozási rendszer.....	401
11. FEJEZET A FELHASZNÁLT FŐBB ADATFORRÁSOK.....		405
11.1.	A JAVA Adatbázis Rendszer	405
11.2.	A termelési oldali megközelítés során alkalmazott statisztikai adatgyűjtések és egyéb adatforrások.....	413
11.2.1.	Adminisztratív adatforrások.....	413
11.2.2.	Statisztikai adatforrások.....	426
11.3.	A felhasználási oldal becsléséhez felhasznált statisztikai adatgyűjtések és egyéb adatforrások	435
11.3.1.	A háztartások végső fogyasztási kiadásának összeállításához felhasznált adatforrások	435
11.3.2.	A háztartásokat segítő nonprofit szektor fogyasztási kiadása összeállításának főbb adatforrásai	441
11.3.3.	A kormányzati szektor fogyasztási kiadása összeállításának főbb adatforrásai	442
11.3.4.	A bruttó állóeszköz-felhalmozás számításnál felhasznált adatforrások.....	444
11.3.5.	A készletváltozás összeállításához felhasznált főbb adatforrások	456
11.3.6.	A külkereskedelmi forgalom becsléséhez felhasznált statisztikai és egyéb adatforrások.....	459
TÁBLÁK LISTÁJA.....		463

1. FEJEZET A SZÁMLARENDSZER ÁTTEKINTÉSE

1.1. Bevezetés, intézményi környezet

1. A statisztikai törvény (1993. évi XLVI. Törvény a Statisztikáról) 1993. decembere óta van hatályban Magyarországon, mely meghatározza a statisztikai rendszer különböző szereplőinek tevékenységét és szerepét, valamint az általános célkitűzéseket. A KSH a kormány alá rendelt, országos hatáskörű, szakmailag független közigazgatási szerv. A törvényt 1999-ben az alábbi okok miatt módosították:

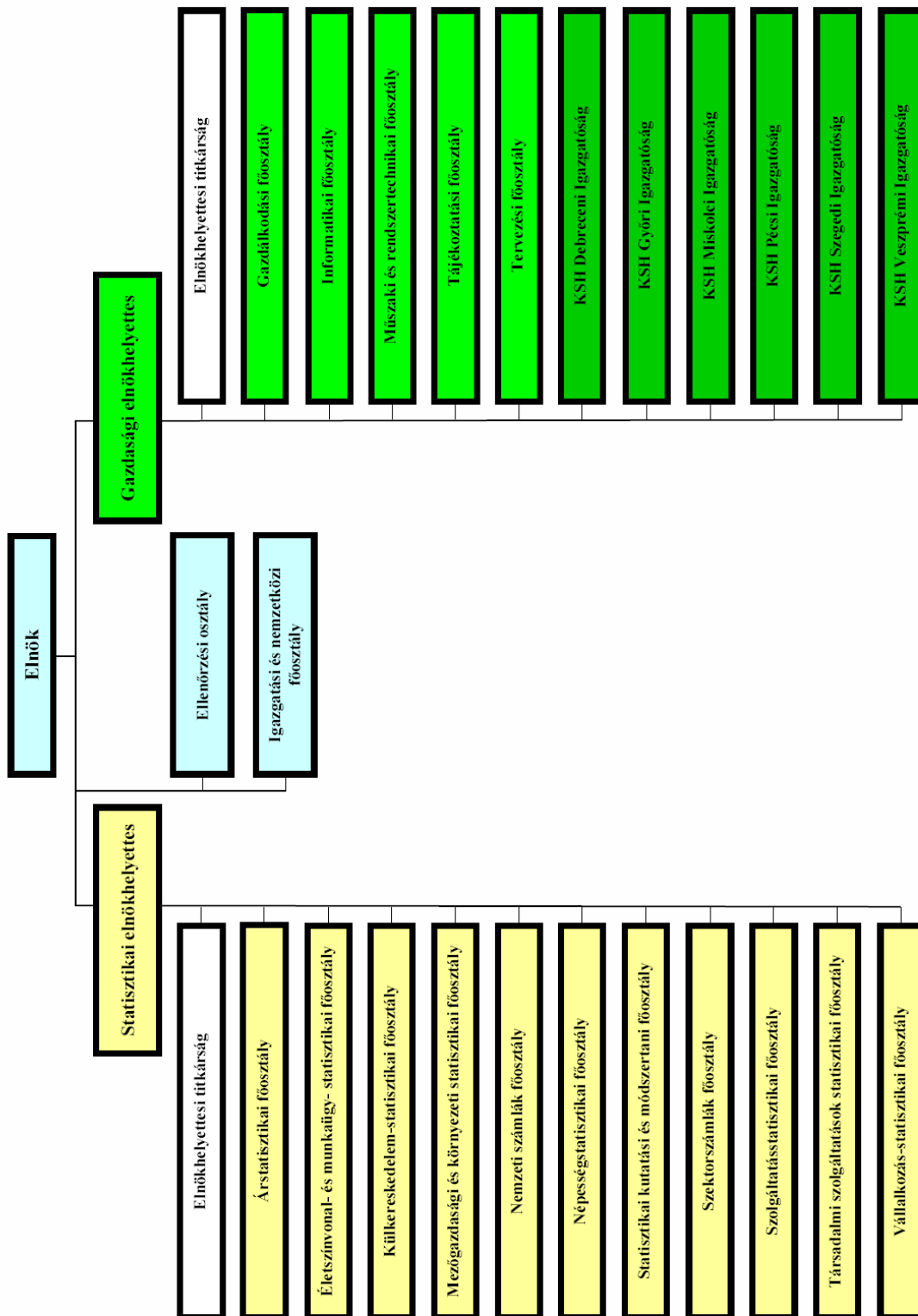
- szükség volt egyfajta szakmai háttér megalapozására, melyben a tárgyilagosság, pártatlanság és a szakmai függetlenség biztosított a hivatalos statisztikai szolgálatban résztvevők számára;
- megfelelő jogi háttérrel kellett létrehozni a személyes adatok kezelése és külföldre történő átadása érdekében;
- a statisztikai információk pontossága és költséghatékonyasága érdekében a KSH felhatalmazást kapott a közigazgatási nyilvántartásokba való szélesebb körű betekintésre, ezzel enyhítve az adatszolgáltatókra nehezedő terheket.

2. A statisztikai törvény biztosítja a statisztikai információk bizalmas kezelését (összhangban az 1992. évi személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvénnyel) és az összes adatszolgáltatót arra kötelezi, hogy az információt ennek megfelelően szolgáltatassa. További két törvény játszik kulcsszerepet (2001. évi LVIII. törvény a Magyar Nemzeti Bankról; 1992. évi XXXVIII. törvény az Államháztartásról) a nemzeti számlák megfelelő információs rendszerének biztosításában. Ezen törvények szövegében lefektették, hogy az adatszolgáltatási rendszert, a statisztika igényeit figyelembe véve kell kialakítani.

3. A törvény értelmében a hivatalos statisztikai szolgálat központi és adminisztratív statisztikából áll. A statisztikai szolgálat részét képezik a KSH-n kívül a minisztériumok, és egyes közigazgatási- és bírói szervezetek. A rendszer legfőbb szereplői a KSH és az Országos Statisztikai Tanács (OST). Az Országos Statisztikai Tanács a KSH elnökének szakmai tanácsadó, véleményező testületként működik melyet törvény hozott létre. A testület tagjai (jelenleg 31 fő) a minisztériumok, a Magyar Nemzeti Bank, a Legfelsőbb Bíróság, a Legfőbb Ügyészség, a Gazdasági Versenyhivatal, a kamarák, a szakszervezetek, a társadalombiztosítás, az önkormányzatok, és a tudományos élet képviselői. Az ülések állandó meghívottja az adatvédelmi biztos. Az ülésekre évente többször kerül sor, de évente legalább egyszer kötelező tartani.

4. A magyar joggyakorlat – a hasonló alapelvek ellenére – némileg eltér az Európai Unió gyakorlatától. Az alapvető különbség abból adódik, hogy míg az EU-ban az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programhoz (OSAP) kapcsolódó különböző statisztikai területeket, adatgyűjtéseket kormányzati előírások szabályozzák, a magyar joggyakorlat szerint a statisztikai szolgálat minden résztvevője felhatalmazással rendelkezik statisztikai tevékenység végzésére az alaptörvény értelmében. Ennek értelmében az OST ellenőrzi és koordinálja az OSAP-ot.

1.1 Ábra A KSH szervezeti felépítése, 2009

A Nemzeti Számlák adatszolgáltatának szervezete

5. Magyarország nemzeti számláinak összeállításáért a mindenkori felelős a KSH. (A pénzügyi számlákat az MNB állítja össze). A korábbi Nemzeti számlák főosztályt 1999-ben két részre osztották. A két főosztály felépítése és feladatköre a következő:

Nemzeti számlák főosztály:

- *Ágazati kapcsolatok mérlege (ÁKM) osztály (7 fő)*
A forrás-felhasználás, valamint az input-output táblák folyó- és változatlan áron történő összeállítása
Súlyozott átlag-áfa kulcs kiszámítása
- *Jövedelemszámla osztály (11 fő)*
Jövedelemszámlák összeállítása
Pénzügyi vállalatok szektorszámlái
Külföld szektor számlái
Regionális GDP számítása
Közvetlen külföldi tőkebefektetés (FDI) statisztika
- *Termelési számla osztály (10 fő)*
Termelési számlák éves és negyedéves összeállítása folyó- és változatlan áron
A nem-pénzügyi vállalatok éves és negyedéves termelési adatainak számítása folyó- és változatlan áron

Szektorszámlák főosztály

- *Háztartási szektor számlák és tőkeszámla osztály (12 fő)*
Háztartások szektor számláinak összeállítása
A GDP felhasználási oldalának éves és negyedéves összeállítása folyó- és változatlan áron
A háztartásokra vonatkozó súlyozott átlag-áfa kulcs számítása
Szerencsejátékokkal kapcsolatos adatgyűjtések
Állóeszköz-statisztikai becslések (PIM)
A negyedéves és éves bruttó állóeszköz-felhalmozás és készletváltozás becslése folyó- és változatlan áron
Vagyonomérleg
- *Kormányzati és nonprofit szektor számlák osztály (9 fő)*
A kormányzati szektor számláinak éves és negyedéves összeállítása folyó és változatlan áron
Nonprofit szektor számláinak éves és negyedéves összeállítása folyó és változatlan áron
Egyházakra vonatkozó adatgyűjtések
EDP jelentés összeállítása

6. A két főosztályon körülbelül 60 munkatárs dolgozik. Az átlagéletkor 40 év. A képzettségi szint magas: 70% rendelkezik egyetemi vagy főiskolai diplomával; 75% legalább egy idegen nyelven érti az olvasott szöveget. Az elmúlt 10 évben a két főosztály számítógépes szakértők bevonásával próbálta felgyorsítani a munkafolyamatokat. A program sikeresnek bizonyult, mert nem csak az adatok feldolgozásának ideje rövidült le, hanem egy új adatbázis is felépítésre került.

Nemzeti számlák szakmai kollégium

7. A Nemzeti számlák főosztály vezetője által irányított tanácsadó és döntéshozó testület. A kollégium tagjai az alábbi főosztályok vezetői:

- Nemzeti számlák főosztály
- Szektorszámlák főosztály
- Külkereskedelem-statisztikai főosztály
- Árstatisztikai főosztály

A kollégium havonta, vagy esetenként ennél gyakrabban ülésezik.

1.2. Felülvizsgálati politika

1.2.1. Kockázatkezelés

8. A KSH-ban, az utóbbi években több olyan fejlesztés is történt (illetve jelenleg is folyamatban van), amelyek elősegítik a Nemzeti Számlák adatforrásainak és azok módszereinek áttekintését, illetve átláthatóbbá teszik az adatfelvételek, és ezáltal a Nemzeti Számlák adatelőállítási folyamatát. Ezek a fejlesztések az alábbiak:

9. **Metainformációs rendszer:** a KSH Metainformációs rendszerén alapul a KSH Informatikai rendszereinek többsége (META vezérelt rendszerek). Ezek a rendszerek az adatgyűjtéstől a tájékoztatásig végigkísérik az adott szakstatisztika adatelőállítási folyamatát. Emellett a META rendszer tartalmazza az egyes szakterületek/szakstatisztikák által használt fogalmakat, azok definícióját, továbbá a fogalmak közti kapcsolatokat, az osztályozásokat és a felhasznált adatforrásokat, adatgyűjtéseket is.

Ezen információk jelentős része 2008. szeptemberétől elérhető a felhasználók számára is a KSH honlapján, kiegészülve a szakstatisztika strukturált dokumentációjával, ami tartalmazza a szakstatisztika jogi alapját, célját, rövid tartalmát, adatforrásait, időszerűségét, revíziós politikáját, történetét, publikációinak listáját, az adat-előállítás módszertanának, az adatok minőségének leírását, továbbá linkeket a kapcsolódó fogalmakhoz, osztályozásokhoz, adatforrásokhoz.

Az egységes kezelést segíti a névkonvenció is. A névkonvenció az objektumok, adatbázistáblák, mutatók, és osztályozások egységes szabályok szerinti azonosítását jelenti.

Informatikai dokumentumtár (DOKTÁR):

10. Olyan, a KSH belső hálózatán nyilvánosan elérhető ORACLE adatbázis alapú rendszer, amely tárolja és felhasználói felületén keresztül megjeleníti a rendszerdokumentációkat, informatikai és módszertani előírásokat, szabványokat, segédleteket, tájékoztató anyagokat, informatikai megrendelőket, stb.

11. Jelenleg a Nemzeti Számlák vonatkozásában a DOKTÁR a következő dokumentum-típusokat tárolja:

- A statisztikai-módszertani inputok tekintetében tartalmazza az egyes adatgyűjtések kérdőíveit, kitöltési és végrehajtási útmutatóit, a feldolgozó programokkal szemben támasztott statisztikusi elvárásokat (specifikációkat), az adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatok és részfeladatok részletes leírását, azok végrehajtásának éven belüli ütemezését, felelőseit, és az outputokra vonatkozó részletes specifikációkat.

- Tartalmazza mind az általános statisztikai funkciókhoz, mind pedig az egyes adatgyűjtésekhez készült informatikai alkalmazások, feldolgozási rendszerek dokumentációit.
- Az éves gazdaságszerkezeti statisztika (SBS) és a Nemzeti Számlák Közös Adatbázisának rendszertervét, ütemezési és fejlesztési leírását, felhasználói kézikönyvét, illetve a rendszerrel kapcsolatos egyéb információkat.

12. **Folyamatminőség és mérési rendszere projekt:** A projekt keretében elkészültek a statisztikai adatelőállítási folyamatokra vonatkozó minőségi irányelvek (IV/2007. elnöki előírás), amelyek megfogalmazzák az egyes folyamatszakaszokkal szembeni minőségi elvárásokat. Továbbá az egyes folyamatszakaszokra dokumentációs sémák készültek, melyek strukturált, összefoglaló képet adnak a statisztikai termelési folyamatokban végzett tevékenységekről. Jelenleg teljes körűen csak a mintavételre vonatkozó dokumentáció került kitöltésre, de a sémák elkészültek a súlyozás, becslés, hibaszámítás, imputálás szezonális kiigazítás és adatvédelem területekre is.

13. **Informatikai rendszerek,** amelyek biztosítják a statisztikai adatelőállítási folyamat informatikai szempontból történő egységes kezelését:

- **GÉSA:** egységes adatgyűjtés-szervezési rendszer a gazdaság- és társadalomstatisztikai intézményi felvételekhez, amely segítségével az adatszolgáltató proaktív módon kap tájékoztatást adatszolgáltatási kötelezettségéről, a KSH-nak pedig teljes képe van az adatgyűjtések sokaságáról és adatszolgáltatóiról, az adatgyűjtések eredményességéről. A rendszer segítségével nyomon követhető, monitorozható az adatgyűjtés folyamata. Ez szolgál alapul az adatgyűjtések egység szintű minőségmutatóihoz.
- **ADÉL:** egységes adatelőkészítési keretrendszer a kérdőívek adatbeviteléhez, a bármely formában (papíron, elektronikusan, adminisztratív forrásból) beérkező adatok ellenőrzéséhez (összefüggés- és hihetőségi vizsgálatához), elsődleges és utólagos javításához. Ez szolgál alapul a beérkező adatok minőségellenőrzéséhez. Nem minden adatfelvétel előkészítése zajlik az ADÉL rendszeren keresztül.
- **KSHXML:** internetes adatgyűjtési rendszer, amely az adatszolgáltatónál a kérdőívek kitöltés közbeni ellenőrzésével biztosítja a jó minőségű adatok beérkezését.
- Egységes adatfeldolgozó rendszer (**EAR**) (IDPS, Integrated Data Processing System): 2008-ban indult átfogó projekt a statisztikai termelési folyamat adatfeldolgozási szakaszának egységes informatikai rendszerbe szervezéséről. Jelenleg a feldolgozási folyamatok pontos definiálása és dokumentálása az alapstatisztikára vonatkozóan, valamint az egységesen használt módszerek összegyűjtése, algoritmizálása folyik. A projekt keretében elkészült követelményspecifikáció szerint a Nemzeti Számla adatfeldolgozási folyamatai jelentősen eltérnek a többi feldolgozási folyamatban alkalmazott algoritmusoktól, és módszertanuk kialakítása folyamatban van. Ennek következtében a rendszer – első körben – kialakítása nem fogja jelentős mértékben támogatni a Nemzeti Számla folyamatát. A projekt következő lépése a logikai rendszerterv kialakítása. A rendszer kifejlesztése és részleges bevezetése a tervek szerint 2010-ben megtörténik, de a hivatalon belüli teljes körű bevezetés várhatóan éveket fog igénybe venni.

14. **SBS - Nemzeti Számlák közös adatbázis:** Olyan rugalmas informatikai alkalmazás, amely kiinduló adatbázisként szolgál a vállalkozások éves gazdaságszerkezeti statisztikájának (SBS) előállításához, valamint a Nemzeti Számlák összeállításához. Az SBS adatok előállítása 2001. tárgyévig az éves adatgyűjtésekből, 2001-2003. tárgyévig az éves integrált adatgyűjtésből (pótolva az adóadatokból) történt. A 2005. tárgyévtől megkezdődött az SBS adatok előállítása a Közös adatbázis és adatfeldolgozó rendszer segítségével. A nemzeti számlák összeállítása 2005. tárgyévig a Közös

adatbázison kívül történt, 2006. tárgyévben megkezdődött a Közös adatbázis tesztelése, végül a 2007-es tárgyévtől az első adat-előállítás a Közös adatbázisból. Funkciói: adat-előállítás, adatellenőrzés, javítások, üzemeltetés.

15. **ÁKM rendszere** (lásd: 6.2.1).

16. **TIR rendszer:** Egységes Termelésirányítási Rendszer, amely a statisztikai termelés folyamatainak átláthatóságát növeli és támogatja a munkavégzést. A rendszer biztosítani fogja a termelési folyamatok modellezését (grafikus ábrázolását) és az egyes szakaszokhoz kapcsolódó dokumentációk összegyűjtését, tárolását és dinamikus kezelését. Része lesz az ún. workflow (munkafolyamat-szervező) rendszer kialakítása, ahol a folyamatszakaszok határidőinek, egymáshoz kapcsolódásának, lefutásának ellenőrzése és irányítása történik meg. Jelenleg a tesztelés fázisban két adatgyűjtésre, adatgyűjtéscsoportra (Munkaerőfelmérés, Havi integrált gazdaságstatisztika) készült el a folyamatmodell.

17. **További fejlesztések:** Adattárház, Tájékoztatási Adatbázis

1.2.2. A munkaszervezés eszközei

- Munkatervek és ütemtervek: negyedévente/évente elkészített, a résztvevőkkel főosztályi szinten egyeztetett pl. a negyedéves és éves nemzeti számlák előállítását biztosító ütemterv. Ehhez hasonló készül a Nemzeti Számlák fejlesztési feladataihoz kapcsolódóan is, pl. a nemzeti számlák éves és negyedéves idősorainak visszavezetéséhez.
- Munkaerő-felhasználásra vonatkozó megállapodások: a KSH programtervezési rendszerén keresztül. Évente megtervezésre kerül a következő évi munkaerő-felhasználás statisztikai programonként, tevékenységenként havi bontásban. A munkaerő-felhasználási terv programelemenként (pl. GNI adatok összeállítása) készül, és írásos formában is elkészül az érintett főosztályok vezetőinek aláírásával. A rendszer egy speciális tervezési szoftveren alapszik.
- A Nemzeti Számlák összeállításához szükséges külső adatforrások biztosítása érdekében a fontosabb partnerekkel (MNB, APEH) részletes együttműködési szerződés kerül aláírásra, ami kiterjed az átadásra kerülő adatok körére, azok minőségére, és az átadás határidejére, valamint ezek garanciáira. Készül továbbá egy közös munkaterv a makroökonómiai statisztika módszertani problémáinak megoldására is.

1.2.3. Rendszeres minőségjelentések a statisztikai adatforrásokról és termékekről

18. A KSH folyamatosan készít minőségjelentéseket az Eurostat vagy más nemzetközi szervezetek részére. Míg 2004-ben 18, 2007-ben már 33 érintett területnek kellett minőségjelentést küldenie különböző éves, vagy évközi gyakorisággal, illetve egyszeri jelentés formájában. Az érintett területek a KSH-ban (a teljesség igénye nélkül): MEF, HKF, VÉKA, SBS, STS, IKT, GSZÖ stb. Az STS statisztikák esetében a „hagyományos” végtermék minőségét értékelő minőségjelentésen túl rendszeresen (évente más területre vonatkozóan) részletes, a statisztikai adatelőállítási folyamatot áttekintő jelentést is kell készíteni.

19. 2008 végén elkészült az Eurostat irányelveivel összhangban levő KSH Standard Minőségjelentés, melyben 9 átfogó (összesen 18 részletes) minőségindikátor található, amelyet kiegészítenek további, nem számszerűsíthető jellemzőkkel, illetve az eredmények szöveges értékelésével. Még abban az évben teszt jelleggel szakfőosztályonként legalább egy szakstatisztikára, összesen 10 szakterületre vonatkozóan kitöltésre került a minőségjelentés. A minőségjelentések kitöltését 2009-től minden szakstatisztikára el kell kezdeni. A jelentés részletes értékelést tartalmaz a termékek (szakstatisztikák) relevanciájára, pontosságára, időszerűségére, időbeli pontosságára,

hozzáférhetőségére, érthetőségére, összehasonlíthatóságára, koherenciájára, az előállítási költségekre, és az adatszolgáltatói terhekre vonatkozóan, továbbá intézkedési javaslatok megfogalmazására is lehetőséget nyújt. A KSH Minőségjelentését szakstatisztikánként éves gyakorisággal (adott referencia évre vonatkozóan), de folyamatosan kell kitölteni, aktualizálni.

20. A statisztikai adatfelvételekre vonatkozóan a Folyamatminőség projekt keretében készült el az „Önértékelő kérdőív az adatfelvétel-vezetők részére” című anyag, amely tartalmazza az egyes folyamatszakaszok minőségének értékelését a Minőségi irányelvek című dokumentumnak megfelelően, valamint az ezek alapján azonosított tennivalókat is. A kérdőív az Eurostat által finanszírozott, a Német Statisztikai Hivatal által koordinált DESAP – European self assesment checklist for survey managers projekt keretében készült önértékelő kérdőív adaptálásának tekinthető. Az önértékelő kérdőívet a tervek szerint adatfelvételenként legalább háromévente javasoljuk kitölteni.

1.2.4. A Nemzeti Számlák összeállítását irányító testület felügyeleti tevékenységének dokumentációja

21. A GNI Inventory 1.1. bekezdésében bemutatott Nemzeti számlák szakmai kollégium gyakorta megvitát a nemzeti számlák fejlesztendő/fejlesztés alatt álló részterületeivel kapcsolatos problémákat. Ezek során nem csak a feltárt problémák, hanem az azok megoldására irányuló javaslatok, kezdeményezések és előterjesztések véleményezése és értékelése is megtörténik. Gyakorlatilag a kollégium beleegyezése nélkül stratégiai döntések, vagy jelentősebb mértékű módszertani/adatforrásbeli változások nem fogadhatók el. A kollégium állandó tagjain kívül mindig jelen van az érintett szakstatisztikáért felelős szervezeti egység képviselője is. A kollégium üléseiről, és a kollégium égisze alá tartozó szakértői értekezletekről minden esetben emlékeztető készül. A kollégium a KSH belső hálózatán külön weblapot üzemeltet, amelyben az egész hivatal számára elérhető módon megtalálhatók az összes ülés anyagai és emlékeztetői, útijelentések, Eurostat értekezletek dokumentumai, jogszabályok és kézikönyvek, stb.

1.2.5. A statisztikai adatgyűjtések és adatelőállítások folyamatának belső ellenőrzési rendszere

22. A KSH minőségügyi keretrendszere – a minőségi irányelvek, a standard minőségjelentés és a minőségindikátorok adaptálása óta – szabályozza az adatelőállítási folyamatokat és a statisztikai adatok minőségének mérését. A jelenlegi feladat a minőségügyi követelmények teljesülésének értékelése. 2008-ban a hivatal elkészítette az egységes önértékelési eszközöket (önértékelő kérdőív, minőségjelentés), míg a Nemzeti Számlák minőségjelentésének kidolgozása folyamatban van. Idén az Eurostat Quality coaching programja keretében a Szlovák Statisztikai Hivatal hatékony támogatásával elkészült egy koncepció a KSH szakstatisztikáira vonatkozó minőségügyi belső audit bevezetésére. Ennek elfogadását követően várhatóan rövidesen kijelölik a felelős szervezeti egységeket, és megtörténik az auditorok képzése. A koncepció alapján még 2009-ben 2-5 kísérleti audit végrehajtását tervezzük, és öt éven belül sor kerül a 120 szakstatisztika – köztük a nemzeti számlák – minőségügyi auditjára.

23. Emellett, a folyamatminőség projekt keretében kialakításra kerülnek a folyamatok minőségét mérő, nyomon követő indikátorok, amelyek elősegítik, hogy már a termelési folyamatba építetten vizsgálni lehessen azok minőségét.

1.3. Felülvizsgálati politika

1.3.1. Rendszeres revíziók

24. 2009 júniusától a negyedéves és éves nemzeti számla adatokat az alábbi tervnek megfelelően vizsgáljuk felül és publikáljuk:

1.2 Tábla: Rendszeres revíziók

Tárgy	Határidő (hónap)	Megjegyzés
Negyedéves és éves gyorsbecslés (GDP index)	T+45 nap	
Negyedéves és éves első előzetes GDP	T+70 nap	Előző éves adat a négy negyedév összege.
Negyedéves szektorszámok (kormányzat és külföld szektor)	T+90 nap	
Éves Nemzeti Számok, második előzetes adatok	T+9	
Negyedéves GDP I. felülvizsgálata az éves (T+9) adatok alapján	T+10,5	3-ik negyedéves GDP gyorsbecsléssel együtt publikálva
Előzetes területi GDP	T+16,5	
Éves NSZ felülvizsgálat, területi GDP	T+21	Előzetes SUT alapján
Negyedéves GDP II. felülvizsgálata az éves (T+21) adatok alapján	T+22,5	3-ik negyedéves GDP gyorsbecsléssel együtt publikálva
Éves NSZ opcionális revíziója	T+33	Végleges SUT alapján
Negyedéves GDP III. opcionális felülvizsgálata az éves (T+33) adatok alapján	T+34,5	3-ik negyedéves GDP gyorsbecsléssel együtt publikálva

25. A revíziók és a felülvizsgált adatok publikációs időpontjai összhangban vannak az EU előírásokkal, a hazai felhasználók igényeivel és a pontosabb, részletesebb és új alapadatok rendelkezésre állásának idejével. Ennek megfelelően az első becslést t+45 napra publikáljuk, amelyet további három, részletesebb és pontosabb becslés követ. A területi GDP új adatfelülvizsgálati politikája 2010-ben lép életbe, míg a SUT alapú végleges adatoké 2011-ben. Jelenleg a SUT-ot t+36 hónapra publikáljuk.

1.3.2. Nagyrevíziók

26. Az EU előírások és hazai igények figyelembe vételével a következő években az alábbi legfontosabb fejlesztések bevezetése várható:

- SUT integrálás: 2009–2011 (lásd: 6.2.1. fejezet)
- A gazdaságszerkezeti statisztika és a nemzeti számlák közös adatbázisának bevezetése: 2009 (lásd: 1.2.1. fejezet, 14. bekezdés)
- TEÁOR 2008 átállítás: 2011. szeptember

- Az un. GNI Inventory rezervációkból fakadó adatgyűjtési és módszertani feladatok: 2009–2012
- ESA revízió: 2014

27. A fentiek alapján a legközelebbi nagyrevíziót 2011 szeptemberében tervezzük. Ennek során kerülhet sor az új NACE bevezetésére, a szakosodott egység szerinti átállásra és a SUT - integrálásból eredő fejlesztések egy részének bevezetésére. Az új ESA miatti nagyrevíziót 2014-ben vagy 2015-ben tudjuk végrehajtani, a jövőbeni események függvényében.

1.4. Termelési oldali számítások

28. Az alábbi tábla mutatja a GDP termelési oldalról történő becslésének számszerű eredményét:

1.3 Tábla GDP becslése (millió Ft)

P.1	Kibocsátás alapján	+ 35 517 023
P.2	Folyó termelőfelhasználás	- 20 675 734
D.21-	Termékdók és –támogatások	+ 2 307 160
D.31.	egyenlege	
B.1.g	Bruttó hazai termék piaci áron	+ 17 148 449

1.4.1. A becslés keretrendszere

29. A GDP számítások fő becslési módszerének Magyarországon a GDP termelési oldali megközelítést tartjuk. A termelési és felhasználási oldali megközelítés közötti eltérés az éves kiadványokban explicit módon, a készletállomány változások részeként van kimutatva. A kiegyensúlyozási eljárás magasabb aggregációs szinten történik. Jelenleg nincs részletes egyeztetési eljárás, például az éves input-output vagy forrás-felhasználás táblák használatával. Ismerjük a GNI Bizottság forrás-felhasználás táblák nemzeti számlákba történő integrálására vonatkozó ajánlásait. Az integrációs folyamat munkáját már elkezdjük, de a teljes integráció nemzetközi tapasztalatok szerint valószínűleg több évet vesz igénybe.

30. A magyar nemzeti számlák rendszerében a **szervezeti és a statisztikai megfigyelési egység** is a vállalkozás („enterprise”). A kibocsátás és a bruttó hozzáadott érték tevékenységenkénti bontása emiatt a szervezeti egységekre vonatkozik (és nem a szakosodott telephelyekre). A magyar nemzeti számlákban felhasznált adatok és a feldolgozás menete, benne a termelési számla összeállítása is, inkább az intézményi szektorokhoz, mint az ágazatokhoz/tevékenységekhez kapcsolódik.

31. A **fő aggregátumokat** az ESA95 szabályaival összhangban számítjuk. A kibocsátás (P.1) az elszámolási időszakban létrehozott árukat és szolgáltatásokat tartalmazza. A folyó termelőfelhasználás (P.2) a termelési folyamatban közvetlenül és ténylegesen felhasznált árukat és szolgáltatásokat tartalmazza. Az ugyanabban az elszámolási időszakban és ugyanazon egységen belül termelt és felhasznált árukat és szolgáltatásokat azonban nem számítjuk bele az egység kibocsátásába és folyó termelőfelhasználásába.

32. A nemzeti számlák magyar rendszerében a **piaci és nem-piaci kibocsátást** az ESA95 előírásainak megfelelően számítjuk ki. A szervezeti egységek osztályozása megfelel az ESA95 szabályozás 3.27 paragrafusában és 3.1 táblázatában foglaltaknak. A piaci és nem-piaci termelők közti különbségtételhez kiindulási pontként a tulajdon szerinti osztályozást használjuk. A közösségi tulajdonú vállalatokra és a nonprofit intézményekre vonatkozóan az ESA95 3.32 paragrafusában meghatározott 50%-os feltételt alkalmazzuk. A Kormányzat szektorba sorolt kormányzati intézmények alapján nem-piaci termelők, de néhány esetben a másodlagos tevékenységeiket tekintve lehetnek piaci termelők is az ESA95 50%-os szabályának megfelelően.

1.4.2. Legfontosabb adatforrások

33. A GDP termelési oldali számítása nagymértékben támaszkodik a **Gazdasági Szervezetek Regiszterére (GSZR)**. A GSZR minden adószámmal rendelkező egységet tartalmaz. A szervezeti egységek regiszterbe való bekerülésére nincs külön feltétel, például tevékenységre, bevételre vagy munkaerőre vonatkozóan.

34. 2002-ben a **Nem-pénzügyi vállalatok** szektor az összes alaparas bruttó hozzáadott érték 55,4%-át adta. A nem-pénzügyi vállalatok szektor számláinak összeállítására a GSZR mellett főleg egy saját fejlesztésű **vállalati adatbázison**, az un. JAVA adatbázison alapul. Ez az adatbázis alapvetően a vállalatok társasági adóbevallásaira épül, de más adatforrásokból (például. statisztikai felvételekből, költségvetési adatokból és egyéb adóbevallásokból) származó adatokat is integrál meghatározott módon.

Egyéb adatforrások voltak 2002-ben:

- Integrált Gazdaságstatisztika - Teljesítménystatisztika
- Munkaügyi statisztika (un. intézményi munkaügyi statisztikai felvétel)
- Munkaerőköltség felvétel
- Adók és támogatások a Kormányzati statisztikai adatok alapján

35. A **Pénzügyi vállalatok szektor** hozzáadott értéke az összes bruttó hozzáadott érték 3,3%-át tette ki 2002-ben. A szektor magába foglalja a központi bankot, az egyéb monetáris intézményeket, az egyéb pénzügyi közvetítőket, a biztosítótársaságokat és nyugdíjalapokat, valamint a pénzügyi kiegészítő tevékenységet végző vállalatokat. A legfontosabb adatforrások az adóbevallások, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által az egyéb monetáris intézményekről, a biztosítótársaságokról és a nyugdíjalapokról gyűjtött adatok. Az adóbevallások olyan kiegészítő információkat is tartalmaznak, amelyeket az éves jelentések nem. Adatforrásként használjuk a Magyar Nemzeti Bank, a hitelintézetek, a szakosított és szövetkezeti hitelintézetek, a lakástakarékpénztárak, a biztosítótársaságok és - egyesületek, a nyugdíjalapok és a garanciaalapok mérlegeit és eredménykimutatásait. A KSH adatgyűjtései közül a legfontosabbak a munkaügyi statisztika, a munkaerőköltség felvétel és a teljesítménystatisztikai adatgyűjtés. Mindezek mellett használjuk a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok jelentéseiből származó adatokat is.

36. A **Kormányzat szektor** az alapon számított összes hozzáadott érték 18,0%-át adta 2002-ben. Az Államháztartási törvény szerint kormányzatinak minősülő egységek mindegyikét nem-piaci termelőként és a Kormányzat szektorban számoljuk el a nemzeti számlákban. Ugyanakkor a központi kormányzathoz, illetve a helyi önkormányzatokhoz kapcsolódó egyes költségvetési intézmények lehetnek piaci termelők is. Figyelembe véve, hogy ezek az egységek nem független termelők, a központi kormányzat, a helyi önkormányzatok vagy a társadalombiztosítási alapok szakosodott telephelyeinek tekintjük őket. Ezek szintén a Kormányzat szektorba tartoznak, de kibocsátásukat az értékesítésből származó bevételeik alapján számítjuk ki. A közösségi tulajdonú vállalkozások és nonprofit intézmények az 50%-os szabály figyelembe vételével kerülnek a Kormányzat szektorba. Az ide sorolt vállalkozások adatait ugyanazokból az adatforrásokból számítjuk, mint a nem-pénzügyi vállalatok szektorba sorolt vállalkozások esetében: a társasági adóbevallásokból és a teljesítménystatisztikából. A nonprofit intézmények esetében a KSH statisztikai adatgyűjtése jelenti az adatforrást.

37. 2002-ben a **Háztartások szektor** az alapon számított összes bruttó hozzáadott érték 22,2%-át termelte. A háztartások szektor az ESA95 előírásaival összhangban magában foglalja a háztartásokat, mint fogyasztókat és mint termelőket is. A háztartások szektorba számoljuk el az egyéni

vállalkozói igazolvánnyal vagy más engedéllyel működő egyéni vállalkozók termelését. A személyi jövedelemadó bevallás egyike az egyéni vállalkozók termelésének kiszámításához használt adatforrásoknak. A háztartások szektorban körülbelül 400 ezer egyéni vállalkozó tölti ki a személyi jövedelemadó bevallásban szereplő lapot, amelyen rögzítik árbevételüket és költségeiket. A KSH az APEH-től kapja meg az ezeken a lapokon szereplő egyedi adatokat. Az egyéni vállalkozók kibocsátás és folyó termelőfelhasználás adatainak becsléséhez további információkat szolgáltatnak a 10 főnél alacsonyabb létszámmal működő kisvállalkozások társasági adóbevallásai, valamint a 2001-ben a Pénzügyminisztérium által az egyéni vállalkozókra megállapított elvárt jövedelmekről szóló – megyék és szakmák szerinti – összeállítás. A háztartások szektor részletesebb leírását lásd a 3.1.4-es fejezetben.

38. 2002-ben a **Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor** az alapáron számított összes bruttó hozzáadott érték 1,0%-át állította elő. A számításokhoz használt adatforrások a következők: Statisztikai jelentés a nonprofit szervezetekről (OSAP 1158); Statisztikai jelentés a vállalkozási tevékenységet nem folytató egyházak, valamint az általuk alapított intézmények részére (OSAP 1658); a politikai pártok által a Cégekülönyben közzétett pénzügyi beszámolók. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények kibocsátását költségalapon számoljuk.

1.4.3. Értékelési elvek

39. Az ESA95 előírásaihoz igazodó értékelés, a mikroökonómiai/adminisztratív adatok (nettó árbevétel, aktivált saját teljesítmények értéke, anyagköltség, igénybevett szolgáltatások költségei, egyéb szolgáltatások költségei) megfelelő ESA95 aggregátumokba (kibocsátás, folyó termelőfelhasználás) történő konvertálásával történik a nem-pénzügyi vállalatok és az egyéni vállalkozói igazolvánnyal vagy más engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók esetében. További részletekért lásd a 3.3.1. és a 3.3.4. fejezeteket. Az üzleti könyvelés sokféle lehetőséget kínál a készletváltozások értékelésére. A magyar cégek leggyakrabban a FIFO elvet alkalmazzák. A készletértékesítés nyereség kiszűrésére egyelőre sem a saját előállítású, sem a vásárolt készletek esetében nem kerül sor. A terület módszertani fejlesztése folyamatban van.

40. A folyó termelőfelhasználás és a bruttó állóeszköz-felhalmozás közti határvonal tisztán definiált. A magyar számviteli törvény tartalmaz egy határvonalat (a tárgyi eszközök egy évnél hosszabb ideig használatban vannak és az értékük több mint 50 000 Ft – kb. 200 Euró), és ezt a meghatározást használjuk a nemzeti számlákban is. A limit emelésének módszertani fejlesztése folyamatban van.

41. A tárgyi eszközök felújítása, nagyjavítása és a szoftver beszerzések szintén bruttó állóeszköz-felhalmozásként és nem folyó termelőfelhasználásként kerülnek elszámolásra.

42. Az ágazatok kibocsátását és bruttó hozzáadott értékét alapáron értékeljük, tehát nem tartalmazzák a termékadókat, de tartalmazzák a terméktámogatásokat. A folyó termelőfelhasználást piaci beszerzési áron értékeljük.

43. Az adószámmal rendelkező magánszemélyek termelése és a háztartások nem regisztrált gazdasági tevékenységei (amelyek a háztartások szektorban számolódnak el) az ESA95 szabályainak és a hatályos jogszabályoknak megfelelően kerülnek értékelésre (lásd 3.7-3.22. fejezet).

44. A pénzügyi szolgáltatások esetében minden kamat adat eredményszemléletben kerül elszámolásra. A készletértékesítés nyereség miatt a 2002. évi számlákban nem került sor korrekcióra.

45. A költségvetési intézmények éves beszámolóit pénzforgalmi szemléletben készítik. Az adatokon a beszámolókból nyerhető információk alapján elvégezzük a szükséges korrekciókat az eredményszemlélet elérése érdekében. A kibocsátás számításához korrigáljuk a folyó termelőfelhasználás, a munkavállalói jövedelem és a bevételi adatokat.

1.4.4. A hozzáadott érték számítása

1.4.4.1. Nem-pénzügyi vállalatok szektor (S.11)

46. A Nem-pénzügyi vállalatok szektor esetében főként a társasági adóbevallások és az éves teljesítménystatisztika tartalmazznak olyan tételeket, amelyek forrásadatokként szolgálnak a nemzeti számla aggregátumok összeállításához. Ezek az adatok általában közvetlenül a vállalati számvitelből származnak, amelyeket a megfelelő, a vállalati számviteli adatok nemzeti számla szemléletű korrekcióinak elvégzése után használunk fel kibocsátás, folyó termelőfelhasználás, hozzáadott érték és munkavállalói jövedelem számításához.

47. A korrekciókhoz szükséges információk a társasági adó-, személyi jövedelemadó-, illetve a kötelezettség és támogatás bevallásokból, a teljesítménystatisztikai kérdőívből, továbbá az S13 szektor (termékek és támogatások) és az S12 szektor (biztosítási díjak) számláin szereplő exogén adatokból származnak.

48. A vállalatok többsége esetében a termelési számlák összeállítása az általános számítási menet szerint történik: az ellenőrzött, javított és pótoló alapadatokat betöltjük a JAVA adatbázisba, majd minden vállalat típusra egy-egy számítástechnikai algoritmus segítségével kiszámítjuk a szükséges indikátorokat az úgynevezett sémák alapján.

1.4.4.2. Pénzügyi vállalatok szektor (S.12)

49. A pénzügyi vállalatok elszámolásai teljes körű információt biztosítanak ahhoz, hogy a szükséges korrekciók elvégzése után az ESA95 aggregátumok kiszámíthatóak legyenek. A korrekciókat, amelyek segítségével az adminisztratív mutatókat átalakítjuk az ESA95 fogalmi rendszerének megfelelően, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által begyűjtött adatok, a KSH munkaügyi felvétele, a munkaerőköltség felvétel, a teljesítménystatisztika, a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok beszámolóinak alapján számítjuk ki.

50. A Pénzügyi vállalatok szektorba tartozó számos vállalkozásfajta hozzáadott értékét részletes TEÁOR bontásban és nagyon sokféle számítási eljárás használatával becsüljük. (Lásd 3.16 fejezet)

1.4.4.3. Kormányzat szektor (S.13)

51. A Kormányzat szektorba a **törvényi szabályozás révén tartozó gazdasági egységek (kötségvetési intézmények)** esetében a legfontosabb adatforrás az éves pénzügyi beszámoló. A KSH megkapja az egyedi éves pénzügyi beszámolókat, és az ESA95 mutatókat – az állóeszköz-felhasználás kivételével – egyedi szinten kiszámítjuk. A költségvetési intézmények egyedi szintű ESA95 aggregátumait azután alszektorokra összesítjük. Az éves pénzügyi beszámolók teljes körűen tartalmazzák a költségvetési intézmények pénzügyi és nem-pénzügyi tranzakcióit. A beszámolók az előbbieken kívül magukban foglalják a mérleget, valamint egy kiegészítő táblát az állóeszközök részletes adatairól.

52. Az éves pénzügyi beszámoló elsősorban adminisztratív célokat szolgál. Az intézmények kétféle osztályozást alkalmaznak: közgazdasági tartalom szerinti és egyfajta tevékenység szerinti osztályozást. Mindkét osztályozás nagyon részletes és a beszámolóban megtalálható a keresztosztályozás is. A közgazdasági tartalom szerinti osztályozás nagyon hasonló az ESA95 fogalmi rendszeréhez, de néhány korrekcióra szükség van (pl. a vagyonbiztosítás miatti korrekció, a költségtérítések, az ÁFA korrekció, az eredményszemlélet elérése érdekében szükséges korrekciók, a táppénz, nyugdíj- és egyéb biztosítás miatti korrekció, a jóléti szolgáltatások, a munkáltatók által fizetett személyi jövedelemadó miatti korrekció). Az állóeszköz-felhasználást az újraelőállítási költségek alapján számítjuk. (Lásd 3.3.3 fejezet)

53. Az egységek piaci kibocsátását a piaci termelőknek tekintett szakosodott egységek értékesítésből származó bevétele jelenti. A saját végső felhasználási célú kibocsátás számításához az éves pénzügyi beszámolók tartalmaznak kiegészítő adatokat.

54. A Kormányzat szektorba sorolt **közösségi tulajdonú vállalkozások** esetében a társasági adóbevallások és a teljesítménystatisztika jelenti a legfontosabb adatforrást. Ezek a vállalkozások nem-piaci termelők, kibocsátásukat költségalapon számítjuk. Minden ilyen vállalkozás a központi kormányzat által ellenőrzött és finanszírozott, ezért a központi kormányzat alszektorba soroltuk őket.

55. A Kormányzat szektorba tartozó **nonprofit intézmények** mutatóinak számításához a legfontosabb adatforrás a KSH statisztikai adatgyűjtése. A felmérésben a tranzakciók osztályozása eleget tesz az ESA95 előírásainak, és ezért nincs szükség korrekciókra a bruttó hozzáadott érték és a kibocsátás becsléséhez.

1.4.4.4. Háztartások szektor (S.14)

56. Az egyéni vállalkozói igazolvánnyal vagy más engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók termelésének számításához használt egyik legfőbb adatforrás a személyi jövedelemadó bevallás. 2002-ben körülbelül 400 ezer egyéni vállalkozó töltötte ki a személyi jövedelemadó bevallásban az egyéni vállalkozókra vonatkozó lapot. Habár ez tartalmaz az egyéni vállalkozók árbevételére és költségeire vonatkozó adatokat, megítélésünk szerint ezek a számok nem megbízhatónak sem a kibocsátás, sem a folyó termelőfelhasználás vonatkozásában. Ugyanakkor az adóbevallások számát felhasználjuk az egyéni vállalkozó termelőegységek számának meghatározásánál, tekintettel arra, hogy a Gazdálkodó Szervezetek Regisztere (GSZR) e tekintetben tartalmaz bizonytalanságot (az egyéni vállalkozások megszűnésével kapcsolatban).

57. A kibocsátásra és a folyó termelőfelhasználásra vonatkozó információkat korrigálni kell annak érdekében, hogy elfogadható nemzeti számla adatokhoz jussunk a fentebbi két mutató és a bruttó hozzáadott érték vonatkozásában. A gyenge minőségű személyi jövedelemadó adatok miatt az egy foglalkoztatottra jutó kibocsátást és a folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arányt helyettesítjük a társas kisvállalkozások megfelelő adatával. A bruttó hozzáadott érték megyei és ágazati struktúráját az egyéni vállalkozók terület és szakmák szerinti elvárt jövedelme alapján határozzák meg, amelyet a Pénzügyminisztérium 2001-ben tett közzé. A becslés TEÁOR 4 számjegyen (370 gazdasági tevékenység) és megyei bontásban (20 megye) készül.

58. Az igazolvánnyal vagy egyéb engedéllyel működő egyéni vállalkozók kibocsátására és a folyó termelőfelhasználására vonatkozó becslési módszer implicit módon magában foglalja a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban alkalmazott korrekciókat. Egyedül a fodrászoknak, pincéreknek, recepciósnak, taxifőnöknek adott borraivaló esetében történik kiigazítás explicit módon, mert az egyéni vállalkozók kibocsátásának becslésére alkalmazott módszer ezeket a tételeket implicit módon nem foglalja magában.

59. Az adószámmal rendelkező magánszemélyek és a nem-regisztrált gazdasági tevékenységet folytató háztartások bruttó hozzáadott értékére vonatkozó becslés ágazatspecifikus módszerek segítségével történik. Ezen gazdasági egységek tekintetében többféle módszert alkalmazunk a kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás becslésére, úgymint:

- modellezési technikák (pl. saját lakásszolgáltatás, hálapénz egészségügyi ellátásért vagy oktatás);
- statisztikai felmérések felhasználása indirekt módszerekkel (magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatás);

- statisztikai felmérésekből származó mennyiség- és áradatok felhasználása (pl. mezőgazdasági kistermelők piaci és saját felhasználási célú termelése).

1.4.4.5. Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor (S.15)

60. A Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor hozzáadott értékének számításához a legfontosabb adatforrás a KSH statisztikai kérdőíve. A kibocsátás számítása költségalapon történik:

Kibocsátás (P.1) =

Folyó termelőfelhasználás (P.2)

+ Munkavállalói jövedelem (D.1)

+ Állóeszköz-felhasználás (K.1)

+ Egyéb termelési adók (D.29)

- Egyéb termelési támogatások (D.39)

1.4.5. A becslések teljessége érdekében tett lépések

61. A magyar nemzeti számlák teljességének biztosítása érdekében korrekciókat végzünk a nemzeti számlák adataiban. A nem-megfigyelt gazdaságra vonatkozó becslések az Eurostat *Teljesség Táblázati Megközelítése* (TTM) irányelvvel összhangban vannak, és a nem megfigyelt gazdaság 7 típusát határozzák meg a GDP becslésének mindhárom megközelítése (kibocsátás, fogyasztás, jövedelem) esetében.

62. A TTM keretet biztosít a korrekciók kiszámításához, a nem megfigyelt gazdaság típusok szerinti számítási módszertanának meghatározásával. A termelési oldal teljességére vonatkozó becslés a nem-pénzügyi vállalatok szektorra és a háztartások szektorra koncentrál. A nem-megfigyelt gazdaság feltételezett nagyságát a kisvállalkozások és a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalatok adóelkerülő magatartása alapján becsljük.

63. Az illegális tevékenységekre vonatkozó becslés (N2) - a TTM irányelvnek megfelelően hivatalosan 2007-ben került bevezetésre a Magyar Nemzeti Számlák rendszerébe 2005-ös referenciaév alapján, visszamenőleg a teljes időszorra.

64. Mindemellett szükség van a nem-megfigyelt gazdaság termelési oldalról történő becslésének fejlesztésére. A nem-megfigyelt gazdaság becslési eljárásainak továbbfejlesztését a forrás-felhasználás tábláknak a nemzeti számlák összeállításába való integrálását megcélzó projekt kapcsán tervezzük (lásd 6. fejezet). A nemzeti számlák előállításának tervezett új technológiája szükségessé teszi a nem-megfigyelt gazdaság becsléséhez használt adatforrások, módszertani eljárások felülvizsgálatát és fejlesztését. A jelenleg használt adatforrások és módszertani eljárások nem elégítik ki teljes mértékben a nemzeti számlák új összeállítási technológiájának követelményeit. Ugyanakkor a termelési és felhasználási adatoknak a forrás-felhasználás táblák keretei között megvalósuló összekapcsolódása lehetőséget ad a hiányzó adatok becslésére, beleértve a nem-megfigyelt gazdaság adatait is. A nemzeti számlák minőségének fejlesztésére az Eurostat által finanszírozott Grant 2006 keretein belül készült munkaterv (lásd 3.6-os fejezet)

1.5. Jövedelem oldali megközelítés

1.5.0. Bevezetés

65. A GDP jövedelem oldali becslése ugyanakkor és ugyanazokkal az adatforrásokkal történik, mint a GDP termelés oldali becslése, a működési eredmény és a vegyes jövedelem, mint egyenlegező tétel jelenik meg. A magyar nemzeti számlákban a bruttó hozzáadott érték jövedelem oldalról való kiszámítása nem egy független becslés eredménye, az összes jövedelem összetevőt vagy közvetlenül, vagy maradékelven képezzük. A bruttó hazai termék jövedelem oldalon a munkavállalói jövedelem, a bruttó működési eredmény (beleértve az állóeszköz felhasználást, vagyis az értékcsökkenést) a vegyes jövedelem valamint a termelési adók és termelési támogatások egyenlegének az összege. A munkavállalói jövedelmet valamint az adókat és támogatásokat különböző adatforrásokból közvetlen becsléssel, míg az egyéb jövedelem elemeket a jövedelem keletkezés egyenlegező tételét, maradékelven határozzuk meg. A közvetlen becsléssel meghatározott jövedelem komponenssel, különösképpen a munkavállalói jövedelemmel a későbbiekben részletesen foglalkozunk. A munkavállalói jövedelem számításánál a termelési oldali megközelítésnél használt ágazati és termelői típusú besorolásokat használtuk. Az 1.4-es táblázat a GDP 2002-es fő jövedelemkategóriáit mutatja.

1.4 Tábla Jövedelem oldali GDP, 2002

		Millió Ft	A GDP %- ban
D1	Munkavállalói jövedelem	7 797 338	45,4
B2g	Működési eredmény	5 042 488	29,4
B3g	Vegyes jövedelem	2 039 061	11,9
D2	Termelési és importadók	2 568 343	15,0
D3	Támogatások	298 781	1,7
	GDP	17 148 449	100,0

66. A GDP fő jövedelemkategóriái, amelyek ebben a fejezetben kerülnek bemutatásra a munkavállalói jövedelem, a termelési és importadók, a termelési támogatások, a bruttó működési eredmény és a bruttó vegyes jövedelem.

1.5.1. Munkavállalói jövedelem

67. A munkavállalói jövedelem tartalmazza a béreket és kereseteket és a munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulásait, amely tovább bontható ténylegesre és imputáltra. A bérek és keresetek tartalmazzák az összes bruttó pénzbani kifizetést, valamint a munkaadók által a munkavállalónak természetben nyújtott termékeket és szolgáltatásokat a megfigyelt időszakban.

68. A munkavállalói jövedelem becslése a rendelkezésre álló adatforrásokkal és az elszámolási standardok és szabályok szerint történik. Az összeállítási folyamat első lépése a kategória becslése külön az egyes adatforrások szerint és külön nemzetgazdasági szektorok szerint. Az adatok három fő komponensre bonthatók: bruttó bérek, egyéb munkaköltségek és munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulásai.

1.5.2. Termelési és importadók (D.2)

69. Összefoglalóan az adók és támogatások elszámolása során adatforrásként a gazdálkodási évről készült zárszámadás (2003. évi XCV. Tv) pénzforgalmi adatait használjuk. Az 2516/2000 Európai Parlament és Tanács rendelete által az adók és TB járulékok eredményszemléletű elszámolására felajánlott lehetőségek közül az időkülönbözettel korrigált (time adjusted cash) módszert alkalmazzuk. A preferenciát alapvetően befolyásolja, hogy a pénzforgalmi adatok rendelkezésre állnak. Nem számolunk el csak valóságosan befolyt adókat, és kifizetett támogatásokat, tehát nem korrigáljuk adó adatainkat a be nem hajtott adók összegével.

70. A kategóriába besorolt adókat három csoportba oszthatjuk:

D.21 Termékadók

- D.211 Általános forgalmi adó
- D.212 Importadók és importvámok
- D.214 Termékadók az áfa és az importadók kivételével

D.29 Egyéb termelési és importadók

- építési telek utáni adó
- állóeszköz- és gépjárműadó
- összbértömeg - és létszámadó

71. Az adókat a vállalkozás nyeresége vagy veszteség esetén is fizetni kell a központi költségvetésnek, vagy a helyi önkormányzatnak.

1.5.3. Támogatások (D.3)

72. A támogatások olyan viszonzatlan folyó kifizetések, amelyeket a kormányzat vagy az Európai Unió intézményei nyújtanak a rezidens termelőknek, azok termelési színvonalának, árainak befolyásolása vagy a termelési tényezők díjazása céljából.

73. A terméktámogatások (D.31) az előállított, eladott (exportált) termékek, a nyújtott szolgáltatások és a termelési tényezők után fizetett közvetlen kifizetések.

74. Az egyéb termelési támogatások (D.39) a rezidens termelőegységek által a termelésben való részvételük következtében kapott, terméktámogatásokon kívüli támogatásokat foglalják magukban.

75. Ezek magukban foglalják:

- Bér és létszámtámogatásokat
- Mezőgazdasági támogatásokat
- Egyéb támogatásokat

76. Az adatforrás a költségvetési zárszámadás Pénzügyminisztériumra, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumra és Gazdasági Minisztériumra vonatkozó fejezetének adatai.

1.5.4. Bruttó működési eredmény

77. A bruttó működési eredmény becslése a tevékenység hozzáadott értéke alapján számolva, mínusz a munkavállalói jövedelem, mínusz az egyéb termelési adók, plusz az egyéb termelési támogatások. A FISIM allokációja miatt a bruttó működési eredményt nem kell közvetlenül korrigálni. A saját lakásszolgáltatás költségszintű elszámolását követve, az erre jutó FISIM összege hozzáadódik a háztartási szektor kibocsátásához, valamint a folyó termelőfelhasználásához.

78. A kormányzat és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények nem piaci tevékenységében a bruttó működési eredmény egyenlő az állóeszköz-felhasználással, amelynek becslése a folyamatos leltározási módszerrel (PIM) történik a kormányzat részére.

1.5.5. Bruttó vegyes jövedelem

79. A bruttó vegyes jövedelem az egyéni vállalkozóknak a jövedelme. Ennek a kategóriának a becslése maradék elven történik és megegyezik a bruttó hozzáadott érték, mínusz munkavállalói jövedelem, mínusz egyéb termelési adók, plusz egyéb termelési támogatások értékével.

1.5.6. Fő adatforrások

80. A jövedelem oldali GDP becsléshez rendelkezésre álló információkat az ESA95-ben lefektetett értékelési ismérvek alapján vizsgáltuk meg. Meg kívánjuk jegyezni, hogy néhány speciális esetben (mint például a természetbeni juttatások részarányának helyes becslésénél, bizonyos adóknál, valamint a biztosítási tranzakciók kezelésénél) a nemzeti számlákban való pontos elszámolás érdekében korrekciókat hajtottunk végre.

81. A jövedelem oldali GDP legtöbb mutatóját közvetlenül, adminisztratív adatforrásokból illetve KSH adatgyűjtésekből nyertük.

- A pénzforgalmi szemléletű termelési adókat és termelési támogatásokat időtényezővel korigáljuk. Részletesen lásd a 4.8 és 4.9 pontban.
- A pénzbeni béreket és kereseteket a munkaerőköltség felvételtől illetve a pénzügyi beszámolókból, a természetbeni bérek egyes elemeit az adóbevallásokból, míg a természetbeni bérek többi elemét közvetlen információk és becslések kombinációjával számoltuk. Részletesen lásd a 4.7 pontban.
- A pénzforgalmi szemléletű társadalombiztosítási hozzájárulás adatokat időtényezővel korigáljuk.
- A nem-pénzügyi vállalati és a pénzügyi vállalati szektor bruttó működési eredménye a termelési oldali GDP becslés maradékelven keletkező tétele. A kormányzati szektor bruttó működési eredményét közvetlen információkból számítjuk és az állóeszköz-felhasználást (értékcsökkenést) is magába foglalja. A háztartások szektor vegyes jövedelme szintén egy maradékelven számított tétel.

82. A bérek és keresetek esetében a pénzügyi beszámolókból szereplő adatokat becslésekkel egészítjük ki annak érdekében, hogy a becslés teljes körű legyen.

1.6. Felhasználási oldal

1.6.1. A GDP felhasználás oldali megközelítése

83. A felhasználási oldalon a bruttó hazai terméket a rezidens szervezeti egységek termékekre és szolgáltatásokra fordított végső felhasználási célú kiadás összegeként határozzuk meg, hozzáadva a termékek és szolgáltatások exportjának és levonva a termékek és szolgáltatások importjának értékét.

84. A felhasználási oldal tételeinek becslése széles körű adatforrásokon alapul, beleértve a fogyasztási kiadási felvételeket, a kormányzat belső számviteli rendszerét, a kereskedelmi felvételeket és az adminisztratív adatforrásokat. Az alábbi, 1.5.-ös tábla bemutatja a GDP felhasználási oldalról történő becslésének számszerű eredményét.

1.5 Tábla A GDP becslése a felhasználási oldalról, folyó áron, 2002

ESA - kód	Felhasználás oldali tételek	Millió Ft	Megoszlás %-ban
P.31	Háztartások végső fogyasztási kiadásai	9 078 800	52,9
P.31	Háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai	248 744	1,5
P.32	Kormányzat végső fogyasztási kiadásai	3 801 006	22,2
P.51	Bruttó állóeszköz-felhalmozás	3 944 460	23,0
P.52	Készletváltozás	218 959	1,3
P.53	Értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlege
	Statisztikai eltérés	211 317	1,1
P.6	Termékek és szolgáltatások exportja	10 820 458	63,1
P.7	Termékek és szolgáltatások importja	11 156 985	65,1
B.11	Külkereskedelmi egyenleg	-336 527	-2,0
B.1g	GDP, összesen	17 148 449	100,0

1.6.2. A becslés keretrendszere

1.6.2.1. A háztartások végső fogyasztási kiadásai

85. A háztartások végső fogyasztási kiadása az egyéni felhasználásra szánt termékek és szolgáltatások fogyasztását tartalmazza. Ide tartoznak a vásárolt termékek és szolgáltatások, azaz a háztartások által finanszírozott termékek és szolgáltatások fogyasztása, a saját termelésű termékek fogyasztása, és a munkáltatók által nyújtott természetbeni bérekből származó fogyasztás.

86. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becsléséhez a két legfontosabb felhasznált alapadat forrás a Háztartási Költségvetési Felvétel és a kiskereskedelem statisztika. E két adatforrás mellett számos egyéb statisztikai felvétel eredménye felhasználásra kerül (például a hírközlési és távközlési statisztikák). Az alapadat források jellemzőit az 5.7 Háztartások végső fogyasztási kiadása fejezet ismerteti.

1.6.2.2. A kormányzat végső fogyasztási kiadásai

87. Az ESA95 szerint a kormányzat fogyasztási kiadásai két típusát kell elszámolni:

- A kormányzat által előállított termékek és szolgáltatások értékét, a saját rezsiz beruházás és az értékesítések kivételével;
- Valamint a kormányzat által piaci termelőktől vásárolt termékek és szolgáltatások értékét, amelyeket a kormányzat – változtatás nélkül – a háztartásoknak nyújt, mint természetbeni társadalmi juttatásokat. Ez azt jelenti, hogy a kormányzat fizet a termelőknek azokért a termékekért és szolgáltatásokért, amelyek azok a háztartásoknak nyújtanak.

88. A központi kormányzat egységeit és a költségvetésen kívüli szervezeteket a Pénzügyminisztérium regisztrálja. A helyi önkormányzatok és azok szervezetei területi szinten kerülnek regisztrálásra, mely regiszterek teljes körűek.

89. A központi kormányzat adatainak összeállítása a kormányzati intézmények éves beszámoló jelentéseinek és az állami költségvetésen alapulnak. Minden költségvetési intézménynek el kell

készítenie éves beszámoló jelentését, és az állami költségvetés mindegyiket tartalmazza. Ebből következően a két adatforrásból ugyanazon jelenségre nyert adatok megegyeznek.

90. A helyi önkormányzati szervezeteknek hasonló éves pénzügyi jelentésük van, és a Pénzügyminisztérium használja fel őket a helyi önkormányzati szektor éves bevételeinek és kiadásainak összeállításához. Ezért a két adatforrás között nincs különbség.

1.6.2.3. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai

91. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadása kéttípusú tételt tartalmaz:

- A háztartásokat segítő nonprofit intézmények által létrehozott termékek és szolgáltatások értékét - a saját előállítású állóeszköz-felhalmozás értéke és a háztartások vagy más egységek által vásárolt rész kivételével - ami a háztartásokat segítő nonprofit intézmények egyéb nem piaci kibocsátása;
- A háztartásokat segítő nonprofit intézmények olyan termékek és szolgáltatások vásárlására fordított kiadásai értékét, amelyeket piaci termelők állítottak elő, és amelyeket – változatlan formában, mindenfajta átalakítás nélkül – természetbeni társadalmi juttatásként nyújtanak a háztartásoknak végső fogyasztásra.

1.6.2.4. Bruttó állóeszköz-felhalmozás

92. A bruttó állóeszköz-felhalmozás értéke az új és a használt tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzéséből vagy saját termelésű előállításából adódik, ide értve a használatban lévő tárgyi eszközök felújítását, és a földterületen végrehajtott fejlesztést, mint a bruttó állóeszköz-felhalmozást növelő értéket, míg az eszközök eladását/átadását, mint csökkentő tényezőt.

93. Az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás becslésének forrása az éves integrált gazdaság statisztikai felvétel, a beruházás-statisztikai felvétel, az öt főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások mérlegbeszámolója, és a vállalkozók értékcsökkenésre vonatkozó adatai. A lakásberuházások becslésének kiinduló alapja az új építésű lakások területére vonatkozó adat, amely az új lakások használatbavételi engedélyei alapján áll rendelkezésre.

1.6.2.5. Készletváltozás

94. A készletváltozás az adott év zárókészletének és az előző év korrigált zárókészletének különbsége. A számítás adatforrásai a vállalkozások adóbevallásában szereplő és az éves integrált gazdaság-statisztikai felvételtől származó készlet adatok.

1.6.2.6. Értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlege

95. Jelenleg nem rendelkezünk adatforrással az értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlegének becsléséhez, ezért ezek értéke jelenleg nem jelenik meg a nemzeti számlákban.

1.6.2.7. Termékek és szolgáltatások exportja és importja

96. A termékek és szolgáltatások exportjára és importjára vonatkozóan a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika és a fizetési mérleg biztosította az alapadatokat 2002-ben. A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika a vámbizonylatokon alapult. 2002. április 30-ig a Gazdasági Minisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal közösen felelték a Vám- és Pénzügyőrség által gyűjtött adatok statisztikai feldolgozásáért. A fenti időpont után Központi Statisztikai Hivatal felelősségi körébe került az adatok előállítása. A fizetési mérleget a Magyar Nemzeti Bank állítja össze.

1.6.3. Függelenség

97. A legtöbb esetben a bruttó hazai termék felhasználási oldalán szereplő tételek becslése függetlenül történik a másik két oldal becslésétől.

98. A háztartások végső fogyasztási kiadása jórészt a többi oldaltól független adatforrásokból (főként a Háztartási Költségvetési Felvételtől és a kiskereskedelmi forgalom termékcsoporthoz tartozó adataiból) független módszerekkel készül. Az ESA95 koncepciója és módszertani szabályai szerint bizonyos esetekben az egyezőséget biztosítani kell. Ide tartozik a saját termelésű mezőgazdasági termékek és a saját lakásszolgáltatás becslése, ahol a termelési oldalon kibocsátásként elszámolt érték kerül elfogyasztásra, valamint a biztosítások esetében is hasonló a helyzet. A természetbeni bérekből származó fogyasztás becslése elsősorban a társasági adóbevallásokon alapul, és az Elsődleges jövedelmek elosztása számlán ugyanaz az összeg kerül elszámolásra. A „lentől” számított háztartások végső fogyasztási kiadása adatnak és a háztartási szektor Jövedelmek felhasználása számlán szereplő háztartások végső fogyasztási kiadás adatnak az egyezőségét biztosítani kell.

99. A kormányzat és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadása adat a kibocsátásból kerül levezetésre.

100. A bruttó állóeszköz-felhalmozás a másik két megközelítéstől teljesen függetlenül készül, az éves beruházás-statisztikai felvétel alapján, ami az éves integrált gazdaságstatisztika része.

101. A készletváltozás számításához két különböző adatforrás áll rendelkezésre. Az egyik a pénzügyi és nem-pénzügyi vállalatok társasági adóbevallását tartalmazó adatbázis, a másik az éves integrált gazdaságstatisztika. A készletváltozás becslése a tárgyévi zárókészlet és az előző év korrigált zárókészlete közötti különbség alapján számítható. A termelési oldalon az így számított érték kerül elszámolásra.

102. A nemzetgazdaság export és import adata szintén a másik két oldaltól független becsléssel készül. A két fő adatforrás a vámstatisztika és a fizetési mérleg statisztikák.

1.6.4. Értékelés

103. A legtöbb esetben a fő alapadat-források megfelelő információt tartalmaznak ahhoz, hogy az ESA95 előírásai szerint értékeljük a tranzakciókat. A statisztikusok által elvégzett szükséges korrekciókat részletesen tartalmazzák a vonatkozó fejezetek (pl. a termékek importja esetén a c.i.f/f.o.b. paritás korrekcióját).

1.6.5. Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően

104. Az adminisztratív adatforrások vagy üzleti könyvelés az ESA95 módszertanon alapuló nemzeti számlák koncepciójától való eltérése miatt szükséges korrekciók részletes magyarázata a felhasználási oldali tételek részletes leírásánál található.

1.6.6. A közvetlen és közvetett becslési eljárások szerepe

105. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott módszer éves vagy évközi közvetlen statisztikai felvételeken és adminisztratív adatforrásokon alapul. Az adatforrások különböző megbízhatósági szintje miatt közvetlen és közvetett (a benchmark és az extrapolációs technika) becslési eljárásokat is, valamint modellezést (saját lakásszolgáltatás) is használunk a becsléshez (lásd bővebben az 5.5 és 5.7 pontoknál).

106. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat végső fogyasztási kiadásainak becslése a kormányzati szervek éves beszámoló jelentése és a központi költségvetés adatain alapul, ezért közvetlen módszert alkalmazunk.

107. Az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás becslése nagyrészt statisztikai felvételeken alapul. Az öt főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozásokra nincs megfigyelés. A nem-megfigyelt szervezetek bruttó állóeszköz-felhalmozásának becslése kiegészítő információk felhasználásával készül. A lakásberuházások értéke természetes mértékegységben gyűjtött adatok és részletes lakásépítési költség-modell felhasználásával készül. A speciális mezőgazdasági eszközök beszerzésére vonatkozóan a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium által végzett statisztikai felvétel nyújt információkat.

1.6 Tábla A bruttó felhalmozás tételeinek becslési módszere

A bruttó felhalmozás tételei	Becslési eljárás
Tárgyi eszközök beszerzésének és át(el)adásának egyenlege	Statisztikai felvétel alapján. A nem megfigyelt körre kiegészítve a vállalkozások számviteli információival és a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium adatai alapján. Lakásépítési költség-modell a lakásberuházások becsléséhez.
Immateriális javak beszerzésének és át(el)adásának egyenlege	Statisztikai felvételtől
Nem termelt nem-pénzügyi eszközök értéknövekedése	Statisztikai felvételtől, kiegészítve a nem-megfigyelt körre a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium adataival
Készletváltozás	Statisztikai felvételtől, és adó adatokból

108. A termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalmának becslése adminisztratív (vámbizonylatok) adatokon és a fizetési mérleg adatain alapul, azaz közvetlen módszerrel készül a becslés.

1.6.7. A benchmark technika és az extrapolálás szerepe

109. A legtöbb felhasználási oldali tétel becslése 2002-ben közvetlen becslési módszerrel készült, pl. a háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai, a kormányzat végső fogyasztási kiadásai, a bruttó felhalmozás és a termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalma esetében. A benchmark és az extrapolálás technikájának használata - körülbelül a tételek 50 százalékában - a háztartások végső fogyasztási kiadásának becslésénél merült fel. Itt a benchmark év adatai összeállítása a forrás-felhasználás táblák alapján készült, és a háztartási költségvetési felvétel

adatai felhasználásával került továbbvezetésre. Az alkalmazott módszer technikai részleteit az 5.7 fejezet ismerteti.

110. A négy, vagy annál kevesebb főt foglalkoztató vállalkozások beruházásainak becslése is közvetett módszerrel, benchmark technika használatával történik. A közvetett becslés alapját a 2000-ben végrehajtott Állóeszköz-állomány felvétel jelenti. A módszert az 5.10 fejezet ismerteti részleteiben.

1.6.8. Teljesség

111. Miután a bruttó hazai termékre a Központi Statisztikai Hivatal két oldalról készít becsléseket, a teljesség elérésére mind a termelési oldalról, mind a felhasználási oldalról történő becslés esetében törekszik.

112. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becslése több adatforrás felhasználásával készül. A két fő adatforrás a Háztartási Költségvetési Felvétel és a kiskereskedelem statisztika. A háztartások fogyasztási kiadásának becslésének ellenőrzésére és fejlesztésére létrehozott PHARE2000 projekt megállapítása szerint a nemzeti számlák összeállítása során a Háztartási Költségvetési Felvétel adatain végzett korrekció (a közvetett módszer alkalmazása) nem tartozik a becslés teljessége elérése céljából érintett kérdéskörökhöz. Meghatározott területeken azonban szükség van egyéb, a jelenleg alkalmazott módszertől eltérő becslések alkalmazására a teljesség elérése érdekében.

113. Az egyik ilyen terület a szeszes italok és a dohány fogyasztása. A szeszes italok becsléshez a forrás-felhasználás táblák adatait használjuk (mennyiség adatokat). Az 1998 és 1999 évekre összeállított forrás-felhasználás táblák, valamint a 2000-re félig kész forrás-felhasználás tábla lehetőséget adott a folyó áras fogyasztás adatok ellenőrzésére a dohány és az alkohol tartalmú italok esetében.

114. Borralaló adása széles körben elterjedt jelenség Magyarországon. A legfontosabb ilyen terület az egészségügy, ahol hálapénz néven ismert a jelenség. Idáig a becslés alapja a Háztartási Költségvetési Felvétel volt, kiegészítve a személyi jövedelemadó bevallás adataival. Az első egészségügyi szatellit számlák 2003 januárjában kerültek publikálásra. Ezen adatok alapján kidolgozásra került egy modell a hálapénz becslésére. A modell különböző ellátási fajtánként veszi számba a fizetett hálapénz becsült összegét, figyelembe véve a hálapénz adás feltételezett gyakoriságát is. A modellszámítás első eredményeit a 2001. évre vonatkozó számítások során vezettük be, visszamenőlegesen módosítva a 2000. év adatait is. A szolgáltatások egyéb területein jellemző borralalókra készült becslést szintén a 2001. évre vonatkozó végleges számítások során vezettük be. A számítások a borralalókra vonatkozó 1997-ben készült felvétel alapján készültek, a vendéglátás, személyszállítás és a fodrászat területén.

115. A kábítószertermelésének és forgalmának becslése stabil, állandó fogyasztói kereslet meglétének feltételezésén alapult. A kábítószertermelésének becslése esetén a kiinduló pontot, a kábítószerhasználók számának, a használt kábítószer mennyiségének és a különböző kábítószertermelési egységárának becslése jelentette. A számítások fő adatforrását egészségügyi és bírósági adatok, nyilvántartások, valamint rendőrségi, adóhatósági, vám- és pénzügyésügyi jelentések, jegyzőkönyvek biztosították. A folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

116. A prostitúció becslésénél használt módszertan hasonló a kábítószertermelésének becslése során alkalmazotthoz. A fogyasztás első számítása a fogyasztók száma, az igénybevétel gyakorisága és az átlagos fogyasztói ár becslésével készült. A kábítószertermelésének becslése során említett fő adatforrásokon kívül két további kiegészítő adatforrás állt a prostitúció becslésénél rendelkezésre: egyfelől a prostituáltak érdekvédelmi szövetségének információi másrészt a témában készült tanulmányok. A

folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

117. Az illegális tevékenységek becslése a 2000. évtől kezdődően vált a GDP számítások részévé. A becslés ezen új elemének a kibocsátásra, a folyó termelőfelhasználásra, a végső fogyasztásra valamint az exportra és az importra gyakorolt hatását a 7.1. tábla mutatja.

118. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat végső fogyasztási kiadásai esetében nem történik korrekció a teljesség biztosítása érdekében, mivel ezen becslések teljes körűnek tekinthetők.

119. A nemzeti számlák szektorába sorolt azon szervezeti egységek, akik termeléssel foglalkoznak, végezhetnek bruttó állóeszköz-felhalmozást is. Jelenleg az adatgyűjtési rendszer az 5 vagy több főt foglalkoztató vállalkozásokra nyújt adatokat, de a nem-megfigyelt vállalkozások ilyen irányú tevékenységére is készül becslés, kiegészítő információk felhasználásával. Az adatgyűjtés lefedi a szükséges eszköz-kategóriákat és tranzakciókat. Azokra a bruttó állóeszköz-felhalmozás tételekre, amelyek jelentősége nemzetgazdasági szinten elhanyagolható, és nincs rá információ, nem készül becslés. Ide tartozik például a háztartási szektort érintő használt állóeszközök adása-vétele, és a nem megfigyelt egységek immateriális javak beszerzésére fordított kiadásai.

120. A termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalmában nem végzünk teljességi korrekciót, tekintve, hogy az áruforgalomra vonatkozó adatok a vámstatisztikából származnak, amelyet teljes körűnek tekintünk, a szolgáltatásokra vonatkozó adatok pedig a fizetési mérlegből származnak. 2004-től, az Európai Unióba történt belépés után a külkereskedelmi forgalom statisztikai megfigyelése megváltozott. (Lásd 5.fejezet) A határ menti áruforgalom, csempészet és az ilyen jellegű illegális tevékenységek a magyar nemzeti számlákban nem kerülnek elszámolásra.

1.7. Kiegyensúlyozási eljárások

121. A GDP-t termelési és felhasználási oldali megközelítéssel számítjuk. A 90-es évek elején és közepén a termelési oldali megközelítést tekintettük megbízhatóbbnak, ezért a felhasználási oldalt korrigáltuk a kiegyensúlyozás során. Jelenleg a kiegyensúlyozási eljárás főként makroszinten történik. Nincs részletes összeegyeztetési eljárás, mint például a forrás és felhasználás táblák vagy az ágazati kapcsolatok mérlegének használata. A termelési és felhasználási oldali becslés közötti eltérés explicite ki van mutatva a felhasználási oldalon az éves publikációkban.

1.7.1. A forrás és felhasználás táblák integrálása a nemzeti számlákba

122. Az elméleti koncepció és a definíciók a forrás és felhasználás táblák / ÁKM és a nemzeti számlák számára azonosak, de az adatforrások, módszertani megoldások, keresztellenőrzési lehetőségek különbözősége miatt az első alkalommal a forrás és felhasználás táblák adatai különböztek a hagyományos nemzeti számla keretében összeállított adatoktól. Az eltéréseket kutatjuk, elemezzük és megvizsgáljuk. A vizsgálat alapján visszacsatolás történik a nemzeti számlákhoz és az alapstatisztikákhoz is. Továbbá a forrás és felhasználás táblák összeállításának módszertani fejlesztése még nem fejeződött be és e munka során szoros együttműködés van a nemzeti számla egyéb területein folyó fejlesztésekkel. A forrás és felhasználás táblák új módszerrel történő összeállítása egy sor új követelményt támaszt az alapstatisztikákkal szemben, a részletes adatok iránti igény, azok minősége és a rendelkezésre állás ideje tekintetében, s ezzel minőségi fejlesztést stimulál az alapstatisztikákban.

123. Az utóbbi időben számos fejlesztés történik a nemzeti számlák módszertanában az ESA'95 előírásainak teljesítése érdekében. Ehhez kapcsolódva a forrás és felhasználás táblák összeállításakor szerzett tapasztalatok, a kiegyensúlyozás során felmerült problémák és azok megoldásai is hozzájárulnak a nemzeti számla fejlesztéséhez. A 2000-2001. évi nemzeti számla összeállításakor a

bázisév lecserélése (2000-re) mellett számos egyéb módszertani változtatás is történt az ESA'95-tel való összhang növelése érdekében.

124. Ezek közül számos a forrás és felhasználás tábla / ÁKM visszacsatoláson alapult, illetve forrás és felhasználás tábla keretrendszerben volt tesztelve. Például:

- Az új módszertan szerint a vendéglátás kibocsátása magában foglalja az elfogyasztott étel és ital értékét is, nemcsak az azon elért „kereskedelmi árrést”.
- Számos esetben a háztartások végső fogyasztási kiadása struktúrájának korrigálása termékáramlási megközelítésen alapult.
- Az igénybe vett alvállalkozói teljesítmények néhány ágazatban bruttó módon, a folyó termelőfelhasználás részeként kerültek elszámolásra, s így természetesen a kibocsátás részeként is. Az elszámolás ezen módjának nincs hatása a bruttó hozzáadott értékre, de befolyásolja a kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás ágazati szerkezetét.
- Az import anyagon végzett bér munka a korábbi gyakorlattal (nettó elszámolás) szemben bruttó módon van elszámolva; ezt a korrekciót forrás és felhasználás tábla keretrendszerben teszteltük és számítottuk ki.

125. A forrás és felhasználás táblák az ESA'95-ben, mint integrálási keretrendszer fontos szerepet töltenek be. Az integráció két módon érhető el: teljesen vagy revíziók sorozatával. Az első esetben egyetlen szimultán összeállítási folyamat van. A második esetben az integráció azt jelenti: alapozzuk az előzetes nemzeti számlákat a legutolsó (tehát korábbi évi) rendelkezésre álló forrás és felhasználás táblára, és a végleges nemzeti számla összeállításakor revideáljuk az előzetes nemzeti számlát az ugyanazon évre vonatkozó forrás és felhasználás táblával. A jelenlegi fejlesztés végső célja a forrás és felhasználás táblák teljes integrálása a nemzeti számlákba - az alapstatisztikák és a GDP számítás közti konzisztencia híd segítségével –, de ezt csak lépésről lépésre lehet elérni.

126. A GDP számítása termelési, felhasználási és jövedelmi oldalról történő megközelítéssel történhet. Elméletileg mindegyik megközelítésnek ugyanazt az eredményt kell hoznia, de a gyakorlatban a három egymástól függetlenül alkalmazott mérési módszer három különböző becslést eredményezhet a GDP-re. A hagyományos nemzeti számla rendszerben a három megközelítés összeegyeztetése makroszinten, kézi technikával történik. A forrás és felhasználás tábla keretrendszerben történő nemzeti számla összeállításakor a három különböző oldali GDP megközelítés összeegyeztetése részletesen termék szinten valósul meg. A legfőbb különbség a forrás és felhasználás táblák és a hagyományos nemzeti számla között a termékdimenzió.

127. Az integrálás a most folyó fejlesztések egyik stratégiai eleme, melynek célja egy teljesen integrált, jobban szervezett, átláthatóbb és még megbízhatóbb nemzeti számla becslési rendszer kidolgozása.

1.8. A becslések teljessége érdekében tett lépések összefoglalása

128. A teljességi kiigazítások osztályozása szerinti N1 és N6 csoportok lefedik a termelési oldali kiigazítások többségét. A korrekciók többségére a nem-pénzügyi vállalatok, és a háztartások szektorában van szükség.

129. A kisméretű kettős könyvvitelt vezető vállalatok és az egyszeres könyvvitelt vezető vállalatok esetében, valamint az egyszerűsített vállalkozási adó hatálya alá tartozó vállalkozásoknál feltételezhető, hogy adó- és járulékfizetés elkerülése céljából túljelentik költségeiket, és aluljelentik bevételeiket. Az adóbevallások nemzeti számlában történő felhasználásának több mint 10 éves

tapasztalata alapján jelentős mennyiségű információ halmozódott fel ezen a téren. Ezen tapasztalatok alapján látszik, hogy minden vállalat adatát korrigálni kell, még ha eltérő mértékben is.

130. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások esetében a kutatások azt bizonyították, hogy a kisebb vállalkozások hajlamosak számla nélkül értékesíteni termékeiket, vagy szolgáltatásaikat, így esetükben a kibocsátás értékének alulbecslése jellemzőbb, mint a folyó termelőfelhasználás felülbecslése. Ennek következtében a kisvállalkozások (kevesebb, mint 10 főt foglalkoztatók) kibocsátása korrigálásra kerül (teljességi korrekció 2. vállalat típus). A számítás alapja szakértői becslés.

131. Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások esetében a helyzet eltérő. Esetükben a korrekcióra azért van szükség, mert jelentősen magasabb költséget számolnak el a ténylegesen felmerülnél. A korrekció azon a feltételezésen alapszik, hogy az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozásoknak – a rájuk vonatkozó egyszerűsített könyvviteli szabályozás miatt – lehetősége nyílik olyan tételeket is a vállalkozás költségeként elszámolni, melyek valójában végső fogyasztási célokat szolgálnak. A számítások alapja szakértői becslés, amely kettős könyvvitelt vezető kisvállalkozások (referenciacsoport) adatain alapul (teljességi korrekció 3. vállalat típus).

132. Feltételezzük, hogy azok a vállalatok, melyek bejelentkeztek az egyszerűsített vállalkozási adó hatálya alá, szintén törekedhetnek adóelkerülésre. Ennek ellenére, mivel az egyszerűsített vállalkozási adó csak 2002-ben került bevezetésre, pillanatnyilag nem áll rendelkezésre elegendő információ az imputálás elvégzéséhez.

133. Az egyéni vállalkozókra sajátos előírások vonatkoznak Magyarországon. Személyi jövedelemadó-bevallást kell benyújtaniuk, és nem tartoznak a társasági adótörvény hatálya alá. Az egyéni vállalkozók számáról több forrásból áll rendelkezésre adat: a gazdasági regiszterből, az adóbevallásból, munkaerő-felvételből és egyéb statisztikai felvételekből. A különböző források adatai jelentős eltéréseket mutatnak. A benyújtott adóbevallások száma jóval a regisztrált vállalkozások száma alatt van. Ennek oka, hogy a regiszter naprakész elkészítésére fordított jelentős erőfeszítések ellenére időbeli eltolódás van a vállalkozások megszűnése, és a megszűnés regisztrálása között. A statisztikai felvételek csak az 5 főnél többet foglalkoztató szervezetekre terjed ki, így a legtöbb egyéni vállalkozó nem kerül bele a felvételekbe.

134. A nemzeti számlák összeállításának jelenlegi gyakorlata szerint a magánszemélyek által bejelentés nélkül végzett háztartási szolgáltatások mint takarítónők, házvezetők, komornyikok, szakácsok, szobalányok, sofőrök, kertészek, nevelők, titkárok, magántanárok, gyerekefelügyelők a TEÁOR'03 K 74 Egyéb üzleti tevékenységek ágazatban kerülnek elszámolásra. Ezek a szolgáltatások a nem megfigyelt gazdaság részét képezik, hivatalos forrásokból nem áll rendelkezésre adat.

135. Elterjedt jelenség, hogy a tanárok másodlagos tevékenységként nem regisztrált oktatási tevékenységet is folytatnak. A becslések alapjául szolgáló adatok a „Jelentés a magyar közoktatás helyzetéről” című tanulmány alapján állnak rendelkezésre, amit a Nemzeti Közoktatási Intézet készít két-háromévente 1996 óta. Ez rendszeresen közli az ilyen jellegű oktatásban részt vevő diákok számát, és a fizetett különórak arányát.

Természetbeni juttatások

136. A következő tételek megegyeznek a jövedelem oldalról becsült adatokkal (4. fejezet) és a teljesség elérése érdekében végzett becslések közé soroljuk.

Jóléti szolgáltatások

137. A vállalkozások különböző jóléti szolgáltatásokat nyújtanak alkalmazottaiknak akár ingyen, vagy csökkentett áron (pl.: óvoda, kedvezményes étkeztetés). Az ezekhez a szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás értékét a munkavállalói jövedelem részeként kell elszámolni. Ennek értelmében a kibocsátást növelni kell a jóléti szolgáltatásokkal kapcsolatban felmerült költségekkel, levonva abból a munkavállalók által fizetett összegeket.

138. Az erre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre közvetlenül a vállalatok adóbevallásából, de elérhetőek a munkaerőköltség-felvételből. Azoknak a vállalkozásoknak az esetében, amelyek munkaerőköltség-felvétel adatszolgáltatói, az adatok rendelkezésre állnak. A többi vállalkozás esetében jelentett adatok alapján készül a becslés, felhasználva a személyijövedelemadó-bevallások természetbeni bérekre vonatkozó adatát is.

A munkáltató saját előállítású termékeinek juttatása a munkavállalóknak

139. Az ESA95 előírásaival összhangban a saját előállítású termékek juttatása a munkavállalóknak szintén része kibocsátásnak, illetve a természetbeni béreknek (pl.: személyszállító cégek munkavállalói ingyenesen utazhatnak, vagy a sörgyárok alkalmazottai ingyenesen kaphatnak bizonyos mennyiségű sört).

140. Az erre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre közvetlenül a társaságiadó-bevallásokból, de elérhetőek az integrált gazdaságstatisztikai adatgyűjtésekből. Az adatgyűjtéssel lefedett vállalkozások esetében az adatgyűjtésből származó információt használjuk fel a becslés elkészítéséhez. A jelentett adatok alapján becsüljük a többi vállalkozás adatát, felhasználva a személyijövedelemadó-bevallásokból a természetbeni bérekre vonatkozó adatokat is.

A munkáltató által vásárolt termékek juttatása a munkavállalóknak

141. A vállalati számvitelben az ilyen juttatások értékét az anyagköltség és a vásárolt szolgáltatás tételek tartalmazzák, melyeket a vállalkozás először megvásárol, majd továbbadja a munkavállalónak. Ezek értéke levonásra kerül a folyó termelőfelhasználásból, és hozzáadódik a munkavállalói jövedelemhez.

142. Az erre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre közvetlenül a társaságiadó-bevallásokból, de elérhetőek az integrált gazdaságstatisztikai adatgyűjtésekből. Az adatgyűjtéssel lefedett vállalkozások esetében az adatgyűjtésből származó információt használjuk fel a becslés elkészítéséhez. A jelentett adatok alapján becsüljük a többi vállalkozás adatát, felhasználva a személyijövedelemadó-bevallásokból a természetbeni bérekre vonatkozó adatokat is.

Cégautó magáncélú használata

143. A vállalkozások a gépjárművekkel kapcsolatos kiadásokat a költségek között számolják el (anyagköltség, vagy igénybevett szolgáltatás). Ezeket a gépkocsikat azonban a munkavállalók magáncélra is használhatják, ami az ESA95 előírásai szerint természetbeni juttatásként számolandó el. Ennek következtében a magánhasználat becsült költségei levonásra kerülnek a folyó termelőfelhasználásból, és hozzáadásra kerülnek a munkavállalói jövedelemhez. A becslések a megfelelő személyi jövedelemadó-bevallás tételek felhasználásával készülnek.

Borraló és hálapénz

144. A borraló becslése a nem pénzügyi vállalatok szektorban és a háztartások szektorban ugyanazzal a módszerrel történik. A kibocsátást növelni kell a borralók becsült összegével. A

becslés alapja a statisztikai hivatal által 1997-ben végrehajtott lakossági felvétel. A becslés négy TEÁOR'03 ágazatra készül:

- 5530 Éttermek
- 5540 Bárok
- 6022 Taxi közlekedés
- 9302 Fodrászat és egyéb szépségápolás

További részletek: 7. fejezet, 41. pont

145. A magyar egészségügyi ellátásban széles körben elterjedt és tolerált a hálapénz adás gyakorlata. A hálapénzt nem fedezi a társadalombiztosítás, és lényegében adóelkerülésről van szó, így ez a jelenség része a rejtett gazdaságnak.

146. A hálapénz összegének becslése a TÁRKI 1999-ben publikált tanulmányán alapszik. Ez a tanulmány összefoglalja egy kb. 1000 orvos és 1400 beteg megkérdezésén alapuló felmérés eredményét a hálapénz adás-, illetve elfogadás gyakoriságáról, a hálapénz mértékéről, és a megkérdezettek személyes véleményéről a témában.

147. Az eredményt az egészségügyi statisztika egyes adataival együtt használtuk fel. A járóbeteg-ellátásra vonatkozóan az egészségügyi statisztikákból állnak rendelkezésre adatok, míg a fekvőbetegszakellátásra vonatkozóan az OEP szolgáltat adatot, az általa finanszírozott 740 ellátásfajtára vonatkozóan.

Illegális tevékenységek

148. Az illegális tevékenységekkel kapcsolatos termelési, fogyasztási és jövedelmi becslések 2006-ban kerültek bevezetésre a Nemzeti Számlák rendszerébe az ESA95 (3.08) rendelkezéseinek megfelelően. Az Eurostat javaslata alapján az illegális tevékenységek három részterületére kell becsléseket készíteni, mégpedig a prostitúcióra, drogokra és csempészetre. E közül a három részterület közül a KSH a prostitúcióra és a drogokra készített becsléseket, mert ezek rövidtávon nem változnak jelentősen, és megfelelő mennyiségű információ áll róluk rendelkezésre. A csempészettel kapcsolatban a helyzet eltérő. Annak ellenére, hogy itt is vannak állandó elemek, itt egy olyan tevékenységről van szó, ami azonnal alkalmazkodik a piac és a törvényi szabályozás változásaihoz, de ezek nem mérhetőek statisztikai értelemben. Az sem valószínű, hogy más alapinformációk álljanak rendelkezésre, mint az előbbi két téma esetében. A fenti okokra tekintettel a KSH jelenleg nem készít becsléseket a csempészetre vonatkozóan.

149. A drogokkal kapcsolatos termelési és forgalmazási adatokra vonatkozó becslésekre rendszeres igény mutatkozott. A kiindulási pontként a fogyasztás becsléséhez a fogyasztók számára, a drogok mennyiségére és azok fajtái szerinti árak becslésére volt szükség. A fő adatforrások az egészségügyi és bírósági nyilvántartások, valamint a rendőrségi, adóhatósági, és vámhatósági jelentések voltak. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez a rendőrségi jelentések kerültek felhasználásra.

150. A prostitúció esetében a módszer hasonló. Elsőként becslés készült a fogyasztásra felhasználva a fogyasztók számát, az esetek számát és az átlagos árakat. Két adatforrás áll rendelkezésre a fent említetteken kívül: a prostituáltak érdekvédelmi szervezete és egyes speciális tanulmányok. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez a rendőrségi jelentéseket használtuk fel. A számítások a 2000. tárgyévtől készültek el, és hatással vannak a kibocsátásra, folyó termelőfelhasználásra, végső fogyasztásra, valamint az export és import adataira.

1.9. A bruttó hazai terméktől a bruttó nemzeti jövedelemig (a GDP és a GNI közötti átmenet)

151. A KSH-ban az első GNI számítások 1996-ban kezdődtek. A bruttó hazai termékből kiindulva az ESA95 definícióinak megfelelően jutottunk el a bruttó nemzeti jövedelemig. A külföldi szektornak fizetett elsődleges jövedelmek (munkavállalói jövedelem, tulajdonosi jövedelem, az EU-nak fizetett termelési- és importadók) levonásával, valamint a külföldről kapott elsődleges jövedelem (munkavállalói jövedelem, tulajdonosi jövedelem és EU támogatások) GDP-hez való hozzáadásával képezzük a bruttó nemzeti jövedelmet.

152. A GNI számítások egyes tételeihez használt adatforrás a Magyar Nemzeti Bank által összeállított fizetési mérleg.

153. Az EU előírásokkal összhangban 2008-ra új adatgyűjtési rendszer váltotta fel a Magyar Nemzeti Bank fizetésimérleg-statisztikáit, melyben lényegében a válaszadók közvetlen jelentései helyettesítették a havi fizetési forgalom rendszerét. Hasonlóan azon EU tagállamok többségéhez, ahol a közelmúltban már bevezették az új fizetésimérleg-adatgyűjtést, vagy erre hamarosan sor kerül, az új fizetési mérleg szisztémában a folyó számlák egyes tételeit (dolgozók keresetei, kormányzati és háztartási transzferek) a továbbiakban a KSH szolgáltatja.

1.10. A kétféle referencia rátás FISIM felosztás

154. A pénzügyi közvetítők közvetetten mért szolgáltatási díjának (azaz a FISIM-nek) az Európai Unió 448/98 sz. tanácsi rendelete és az 1889/02 sz. bizottsági határozata szerinti számítását és felhasználói szektorokra/ágazatokra való felosztását első alkalommal 2005 októberében publikálta a KSH a nemzeti számlák adataiban. A FISIM e módszerrel való meghatározása azt jelentette, hogy a számítás során nem különböztettük meg a pénzügyi intézmények egymás közötti forintban, illetve devizában bonyolított hitel- és betéttranzakcióit, tehát egy belső és egy külső referencia rátát alkalmaztunk.

155. Az OECD Nemzeti Számlák-szakértői értekezletén – a felhasználói igények figyelembevételével – ajánlás született arról, hogy a pontosabb elszámolás érdekében külön referencia ráta számítható a hazai pénzben és a külföldi devizában felmerülő tranzakciókra.

156. Ennek alapján mind a belső, mind a külső referenciarátát külön határozzuk meg a hazai és a külföldi devizás ügyletekre. Azt tapasztaltuk, hogy a kétféle referenciarátával számított, 2000-ig visszavezetett FISIM-idősorban mind a folyó, mind a változatlan áras adatok jobban illeszkednek a nemzeti számlákba, mint az egy referenciarátával számítottak. A láncmódszerrel számított volumenadatoknál is beigazolódott a kétféle referenciarátás FISIM-számítás GDP-re és végső fogyasztási kiadásokra gyakorolt kiegyenlítő hatása.

157. A kétféle referenciarátával való FISIM-számításokhoz a szükséges hitel- és betétállományt, valamint a kamatadatokat forint és deviza bontásban az MNB adatszolgáltatása biztosította.

158. A kétféle referenciarátás számítás során külön határozzuk meg a rezidens pénzügyi intézmények közötti forint hitel- és betétállományból, valamint a kamatbevételekből és kamatkiadásokból a „belső” forint-referenciarátát, és külön a rezidens pénzügyi intézmények közötti devizahitel- és betétállományból, kamatbevételekből és kamatkiadásokból pedig a „belső” deviza-referenciarátát. A rezidens és nem rezidens pénzügyi intézmények közötti tranzakcióknál is hasonlóképpen két „külső” referenciarátát képeztünk.

159. Tekintettel arra, hogy a felhasználói szektorok hitel- és betétállományai, valamint a hozzájuk tartozó kamatbevételek és kamatkiadások forint és deviza bontásban rendelkezésre álltak, így a forinthiteleken és – betéteken, valamint a devizahiteleken és - betéteken képződő közvetetten mért

szolgáltatási díj, azaz a FISIM kiszámítható volt. E kettő összegeként kaptuk meg a közvetetten mért pénzügyi szolgáltatások egyes szektorok által felhasznált értékét.

1.7 Tábla A FISIM-számítás változásának hatása a GDP - re (millió Ft)

2000	2001	2002	2003	2004	2005
+ 31 131	+ 45 068	+ 69 905	+ 71 343	+ 118 038	+ 70 539

2. FEJEZET ADATFELÜLVIZSGÁLATI POLITIKA

2.1. Adatfelülvizsgálati politika

1. Az éves és negyedéves számlák rendszeres adatrevízióit összehangoltuk. Azon évek negyedéves adatai, amelyre vonatkozóan már éves aggregátumokat is közöltünk, csak az éves adatokkal együtt kerülnek felülvizsgálatra.

2. Nyilvánvalóan új adatok vagy továbbfejlesztett módszertan azon időszakokra vonatkozóan is rendelkezésre állhat, amelyre a végleges számlák már összeálltak és további rendszeres revízióra nincs lehetőség. Az ilyen revíziókra csak alkalmanként kerülhet sor. Alkalmi revízióra új módszertani fogalmak (pl. FISIM) vagy új osztályozási rendszer bevezetésekor is sor kerülhet.

3. Az alkalmi revíziókra nem előre meghatározott gyakorisággal kerül sor, és nincsen olyan konkrét időszak sem, amelyre ezen revízióknak vonatkozni kell. Általános szabály, hogy az alkalmi revíziók a lehető leghosszabb időszakra nyúljanak vissza, hogy az idősor konzisztenciája megmaradjon.

4. A revíziók és a felülvizsgált adatok publikációs időpontjai összhangban vannak az EU előírásokkal, a hazai felhasználók igényeivel és a pontosabb, részletesebb és új alapadatok rendelkezésre állásának idejével. Ennek megfelelően az első becslést t+45 napra publikáljuk, amelyet további három, részletesebb és pontosabb becslés követ. A területi GDP új adatfelülvizsgálati politikája 2010-ben lép életbe, míg a SUT alapú végleges adatoké 2011-ben. Jelenleg a SUT – ot t+36 hónapra publikáljuk.

1. Negyedéves adatokon alapuló gyorsbecslés (t+45 nap)

5. Folyó áras adatokra vonatkozó becslés nem áll rendelkezésre. Csak a volumenváltozást becsüljük.

A becsléshez használt főbb indikátorok:

- Mezőgazdasági kibocsátás és folyó termelőfelhasználás volumenindexe
- Ipari és építőipari kibocsátás volumenindexe
- A kiskereskedelmi forgalom volumenváltozása
- Az üzemanyag értékesítés volumenváltozása
- Vendégéjszakák száma szállástípusonként
- A vendéglátás volumenváltozása
- Szállítási teljesítmények
- Vezetékes és mobil előfizetések száma és volumene, internet előfizetések száma
- Lakásállomány alapterület változása
- A Nemzeti Egészségbiztosítási Alap adatszolgáltatása

- Intézményi munkaügyi statisztika
- Munkaerő-felvétel (MEF)

2. Első előzetes becslés negyedéves adatok alapján (t+70 nap)

6. A termelési oldal adatforrásai:

- Nem pénzügyi vállalatok szektora:
Rövid távú gazdaságstatisztika, negyedéves (STS)
Betétek és hitelek adatai
Havi kiskereskedelmi forgalom
Különböző statisztikai területek gyorstájékoztatói
- Pénzügyi vállalatok szektor:
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) negyedéves jelentései
A Magyar nemzeti Bank (MNB) adatszolgáltatása a FISIM felhasználó szektorokra történő felosztásához
- Kormányzat szektor:
A Magyar Államkincstár költségvetési jelentései
- Háztartások szektor:
Egyéni vállalkozói engedélyek száma
A háztartási szektor FISIM adatai
- Háztartásokat segítő non-profit intézmények:
Becslések 'benchmark' év vagy az előző év adatai alapján

7. A felhasználási oldal adatforrásai:

- Háztartások fogyasztása:
Negyedéves kiskereskedelmi forgalmi adatok (előzetes)
Negyedéves HKF adatok (előzetes)
- Közösségi fogyasztás:
A Magyar Államkincstár jelentése
- Bruttó felhalmozás:
Negyedéves gazdaságstatisztikai felvétel beruházás adatai
- Készlet adatok:
Negyedéves gazdaságstatisztikai felvétel készlet adatai
- Külkereskedelem:
Havi külkereskedelmi statisztika

3. Második előzetes becslés előzetes éves adatok alapján (t+9 hónap)

8. A termelési oldal adatforrásai:

- Nem pénzügyi vállalatok szektor:
Az adóhivatal (APEH) adatszolgáltatása: eredménykimutatás, társasági adó, kormányzati elszámolások
Mezőgazdasági termékek termékmérlegei
Mezőgazdasági szolgáltatások adatgyűjtése
Mezőgazdasági termelés ráfordításainak adatgyűjtése
Éves gazdaságszerkezeti statisztika
A gazdasági szervezetek regiszterének legfrissebb adatai
A vámhivatal (VPOP) és a MNB adatszolgáltatásai
Munkaerő-költség felvétel (előző év)
Nagyvállalatok és felügyeleti szervek weboldalai (internetes gyűjtés)
- Pénzügyi vállalatok szektor:
Az adóhivatal (APEH) adatszolgáltatása: társasági adó, kormányzati elszámolások
Munkaerő-költség felvétel (előző év)
A gazdasági szervezetek regiszterének legfrissebb adatai
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) éves jelentése
- Kormányzat szektor:
Előzetes költségvetési beszámoló (tényadatok)
- Háztartások szektor:
Egyéni vállalkozói engedélyek száma (frissített adatok)
A háztartási szektor FISIM adatai (frissített adatok)
- Egyéni vállalkozások:
Munkaerő-felvétel (MEF)
Foglalkoztatási adatok (az előző évre vonatkozóan) az éves gazdaságszerkezeti statisztikából.
Személyi jövedelemadó, egyszerűsített vállalkozási adó és vállalati nyereségadó bevallások az APEH-től
- Háztartásokat segítő non-profit intézmények:
Újabb adat nem áll rendelkezésre
- Nettó termékadók:
Előzetes költségvetési beszámoló (tényadatok)

9. A felhasználási oldal adatforrásai:

- Háztartások fogyasztása:
Előzetes éves HKF
Előzetes kiskereskedelmi adatok
Előzetes költségvetési beszámoló (tényadatok)
Előzetes banki és biztosítói jelentések
- Közösségi fogyasztás:
Előzetes költségvetési beszámoló (tényadatok)

- Bruttó felhalmozás:
Beruházási adatok a negyedéves gazdaságstatisztikából és előzetes éves beruházási statisztika
- Készlet adatok:
Negyedéves gazdaságstatisztikai felvétel készlet adatai
Társasági adóbevallás (előzetes)
- Külkereskedelem:
Külkereskedelmi statisztikák

4. Harmadik előzetes becslés (t+21 hónap)

10. A termelési oldal adatforrásai:

- Nem pénzügyi vállalatok szektor:
Adminisztratív adatok kiegészítő állománya
Felülvizsgált Statisztikai adatforrások, munkaerő-költség adatok a tárgyévire vonatkozóan
A gazdasági szervezetek regiszterének frissített adatai
- Pénzügyi vállalatok szektor:
Társasági adóbevallás adatok kiegészítő állománya
Alkalomszerűen módosított PSZAF adatok
Munkaerő-költség adatok a tárgyévire vonatkozóan
A gazdasági szervezetek regiszterének frissített adatai
- Kormányzat szektor:
Költségvetési beszámoló (önkormányzatokkal kiegészített tényadatok)
Társadalombiztosítás jelentése
- Háztartások szektor:
Egyéni vállalkozók: Új információk az előzeteshez képest: felülvizsgált személyi jövedelemadó, egyszerűsített vállalkozási adó, kisvállalatok társasági adója az APEH-től.
Foglalkoztatási adatok a tárgyévire vonatkozóan az éves gazdaságszerkezeti statisztikából.
- Háztartásokat segítő non-profit intézmények:
Non-profit adatgyűjtés eredményei
Egyházakra vonatkozó adatgyűjtés eredményei
- Nettó termékadók:
Költségvetési beszámoló (tényadatok)
APEH jelentés

11. A felhasználási oldal adatforrásai:

- Háztartások fogyasztása:
Felülvizsgált éves HKF adatok
Felülvizsgált kiskereskedelmi adatok
Felülvizsgált és kiegészített vállalkozási adatok
Végleges költségvetési beszámoló (tényadatok)
Banki és biztosítói jelentések

- Közösségi fogyasztás:
Végleges költségvetési beszámoló (tényadatok)
Non-profit adatgyűjtés eredményei
- Bruttó felhalmozás:
Felülvizsgált éves beruházási és társasági adóbevallás adatok
- Készlet adatok:
Negyedéves gazdaságstatisztikai felvétel és a társasági adóbevallás felülvizsgált készlet adatai
- Külkereskedelem:
Felülvizsgált külkereskedelmi adatgyűjtések

5. Utolsó rendszeres revízió SUT alapján (t+ 36 hónap)

12. A jelenleg fejlesztés alatt álló SUT-tal való harmonizálás

2.2. Az adatfelülvizsgálat menetrendje

13. A nemzeti számlák összeállítása összefoglalva:

- 1) t+45 nap (csak GDP termelési és felhasználási oldal)
- 2) t+70 nap (csak GDP termelési és felhasználási oldal)
- 3) t+9 hónap
- 4) t+21 hónap
- 5) t+33 hónap

3. FEJEZET TERMELÉSI OLDALI MEGKÖZELÍTÉS

3.0. A GDP termelési oldali megközelítése

1. A GDP számítások fő becslési módszerének Magyarországon a GDP termelési oldali megközelítését tartjuk, melyhez az adatforrások megbízhatóságára irányuló elemzés szolgáltat alapot. A termelési és felhasználási oldali megközelítés közötti eltérés az éves kiadványokban explicit módon, a készletállomány változások részeként van kimutatva (szokásos értéke az elmúlt években a GDP 0,0-3,6%-a volt nagy ingadozások nélkül). A kiegyensúlyozási eljárás magasabb aggregációs szinten történik. Jelenleg nincs részletes egyeztetési eljárás, például az éves input-output vagy forrás-felhasználás táblák használatával. Ismert a GNI Bizottság forrás-felhasználás táblák nemzeti számlákba történő integrálására vonatkozó ajánlása. Az integrációs folyamat munkáját már elkezdtük a norvég SNA-NT szoftver bevezetésére szolgáló fejlesztési projekt keretében, de a teljes integráció valószínűleg több évet vesz igénybe a nemzetközi tapasztalatoknak megfelelően (lásd 6. fejezet). A magyar nemzeti számlák rendszerében a szervezeti és a statisztikai megfigyelési egység is a vállalkozás („enterprise”). A kibocsátás és a bruttó hozzáadott érték tevékenységenkénti bontása emiatt a szervezeti egységekre vonatkozik (és nem a szakosodott telephelyekre).

2. A magyar nemzeti számlákban felhasznált adatok és a feldolgozás menete, beleértve a termelési számla összeállítását is, inkább az intézményi szektorokhoz, mint az ágazatokhoz/tevékenységekhez kapcsolódik. Az alábbi táblázatban mutatjuk be a magyar gazdaság különféle nemzetgazdasági ágainak és intézményi szektorainak jelentőségét.¹

¹ A fejezetben található összes táblára vonatkozik, hogy a P nemzetgazdasági ágba tartozó tevékenységeket jelentéktelen mértékűnek tekintjük, és a K nemzetgazdasági ágban számítjuk.

**3.1 Tábla A bruttó hazai termék nemzetgazdasági ágak és szektorok szerint, 2002
(millió Ft)**

TEÁOR Kód	S11 Nem- pénzügyi vállalatok	S12 Pénzügyi vállalatok	S13 Kormányzat	S14 Háztartások	S15 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények	S1 Rezidens szervezeti egységek összesen
A	268 424	0	11 387	406 866	0	686 677
B	3 098	0	0	145	0	3 243
C	34 305	0	0	192	0	34 497
D	3 030 693	0	524	149 132	0	3 180 349
E	433 823	0	0	0	0	433 823
F	495 532	0	3 532	275 285	0	774 349
G	1 305 035	0	34	410 181	0	1 715 250
H	133 584	0	20 790	105 579	0	259 953
I	1 041 534	0	24 305	118 619	0	1 184 458
J	0	490 996	0	68 107	0	559 103
K	1 162 544	0	95 687	1 330 835	0	2 589 066
L	0	0	1 326 663	0	0	1 326 663
M	30 402	0	647 047	65 537	36 002	778 988
N	63 373	0	456 529	125 667	20 490	666 059
O	216 990	0	90 792	241 958	99 071	648 811
P	0	0	0	0	0	
Q	0	0	0	0	0	
Összesen GDP	8 219 337	490 996	2 677 290	3 298 103	155 563	14 841 289 17 148 449

3. A fő aggregátumokat az ESA95 szabályaival összhangban számítjuk. A kibocsátás (P.1) az elszámolási időszakban létrehozott árukat és szolgáltatásokat tartalmazza. A folyó termelőfelhasználás (P.2) a termelési folyamatban közvetlenül és ténylegesen felhasznált árukat és szolgáltatásokat tartalmazza. Az ugyanabban az elszámolási időszakban és ugyanazon egységen belül termelt és felhasznált árukat és szolgáltatásokat azonban nem számítjuk bele az egység kibocsátásába és folyó termelőfelhasználásába.

3.1. A becslés keretrendszere

3.1.1. Regiszterek

3.1.1.1. A Gazdasági Szervezetek Regisztere

4. A Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR) a KSH alapnyilvántartása, amely a hazai gazdasági szervezetek statisztikai adatgyűjtésekhez és feldolgozásokhoz szükséges adatait tartalmazza. A szervezeti egységek regiszterbe való bekerülésére nincs külön feltétel, például tevékenységre, bevételre vagy munkaerőre vonatkozóan. A GSZR fő funkciói a következők:

- A gazdasági egységek adatainak rögzítése és frissítése;
- A statisztikai adatgyűjtés és adatfeldolgozás támogatása;
- KSH adatgyűjtéseihez szükséges mintavételi keret kidolgozása;
- A gazdálkodó egységekről statisztikai adatok szolgáltatása külső felhasználók részére;

- Az adatok értékesítésének bázisa.

5. A GSZR - mely a teljes országot lefedi- egy központi ORACLE adatbázis, történeti adattárral. Azonosító adatként a vállalkozások törzsszámát használja, mely a gazdálkodási egységek teljes működési ideje alatt változatlan. Ez a törzsszám megegyezik az APEH által az adózó vállalkozásokra használt adószám első nyolc jegyével. A GSZR-hez való hozzáférés jelszóval védett. Folyamatos adat kapcsolat van a GSZR és az ún. „egy-ablakos” regisztrációs rendszer között.

6. A GSZR ORACLE adatbázisként működik 1998 óta. Az elmúlt években bevezetett fejlesztéseknek köszönhetően a GSZR összhangban van a vonatkozó EU jogszabályokkal. A jelenleg alkalmazott rendszer módszertani változtatásait belső erőforrások segítségével oldottuk meg. 1998 óta a Regiszter felhasználási köre kiszélesedett, a szakosodott egységekre és a helyi önkormányzatokra vonatkozóan külön rendszert állítottunk fel, valamint különböző vállalatcsoportokra is kiterjed a megfigyelés. A nemzetközi elvárásoknak megfelelően a GSZR egy modern, jól működő rendszernek tekinthető.

3.1.1.2. A Gazdasági Szervezetek Regiszterének adatforrásai

7. A gazdasági szervezetek törzsszámának közös azonosítóként történő használata lehetővé teszi a különböző államigazgatási szervek adminisztratív nyilvántartásainak összekapcsolását. Az adminisztratív társszervekkel való együttműködés keretében a GSZR az adatváltozásokat egyablakos rendszer keretében on-line módon, folyamatosan veszi át a gazdasági szervezetek közhiteles nyilvántartását végző Cégbíróságoktól és Okmányirodáktól. A GSZR-t az APEH rendszeres karbantartó állományaival is hetente frissítjük, a költségvetési szervezet nyilvántartó Magyar Államkincstártól pedig havi állományokat veszünk át.

8. Az ún. „egyablakos” regisztrációs rendszer keretében minden évben 100 000 új szervezet rekordja kerül a GSZR-be, míg a megszűnések átlagos száma 80 000. Évente az APEH adat-továbbításával együtt körülbelül 400 000 változást tartunk nyilván.

9. A statisztikai adatgyűjtésbe bevont szervezetek esetében a GSZR az adatgyűjtések visszacsatolásából is frissül. A statisztikai források elsődlegesen a rétegzépző adatokat illetve az adatgyűjtéseket befolyásoló tevékenységi kódokat módosítják. Jelenleg több, a regiszter alapadatait begyűjtő, illetve a regisztert rendszeresen karbantartó adatgyűjtéssel rendelkezünk. A GSZR számára minden cégbírósági bejegyzésre kötelezett vállalkozás alakulásakor információkat szolgáltat a 1032 OSAP (National Statistical Data Collection Programme) számú alapinformációs kérdőívén. Az APEH által bejegyzett vállalkozások az APEH 1710 technikai OSAP számú alapinformációs pótlapján jelentenek. A regiszter adatait a 1764 OSAP számú évközi regiszter-karbantartó kérdőív javítja. A regiszter változóinak forrása számos gazdaságstatisztikai kérdőív visszacsatolása, kiemelten az integrált gazdaságstatisztikai felmérések regiszter adatlapjai és létszám-, árbevétel adatai. A telepek adatait éves telepi adatgyűjtés tartja karban.

3.1.1.3. A Gazdasági Szervezetek Regiszterének vonatkozási köre

10. A GSZR minden adószámmal rendelkező egységet, illetve az azok azonosításához, az adatszolgáltatói kör kijelöléséhez és a kapcsolattartáshoz szükséges adatot tartalmaz, így többek között az elsődleges és másodlagos tevékenységre, az alkalmazottak létszámára, a megalakulás évére, a telephelyek és szakosodott telephelyek számára vonatkozó adatokat is. A GSZR-ben különbséget teszünk adminisztratív és statisztikai főtevékenység között.

11. Az Adminisztratív főtevékenység a statisztikai számjel második eleme (9-12. számjegy). A gazdasági szervezet főtevékenységének az aktuális TEÁOR nómenklatúra szerinti besorolását jelenti. Beállítása jellemzően folyamatos, év folyamán többször változhat, a vállalkozások bejelentését követi. Forrásai: Adminisztratív források (cégbíróság, okmányiroda, APEH, kincstár, kivételes esetben KSH).

12. A Statisztikai főtevékenység 2002-ben kizárólag statisztikai célra létrehozott változó, amely a szervezetek árbevételi adatain alapul. A KSH állapítja meg a gazdasági szervezetek számára, egyes esetekben különbözik a szervezetek által bejelentett adminisztratív főtevékenységtől. A statisztikai főtevékenységet statisztikai adatgyűjtések kijelöléséhez és statisztikai publikációs célokra használja a KSH. Évente egyszer állítjuk be, egész évre befagyasztott állapotú. Ettől eltérni csak kivételes esetekben lehet (pl.: profilváltás, téves megállapítás javítása). A beállítási algoritmus és a felhasznált adatgyűjtések évente aktualizálásra kerülnek. Az adminisztratív főtevékenység változása esetén a statisztikai főtevékenység a következő év elején követi az adminisztratív főtevékenység változását. Források: Statisztikai adatgyűjtések, illetve az adminisztratív főtevékenység változása.

3.2 Tábla Szervezetek száma a Gazdasági Szervezetek Regiszterében, 2002

Nemzetgazdasági ág	Szervezetek száma
A	58 711
B	319
C	671
D	103 598
E	839
F	94 741
G	263 502
H	86 330
I	55 500
J	31 241
K	426 145
L	5 915
M	39 560
N	31 112
O	143 826
P	167
Q	736
Összesen	1 342 913

13. Jogi értelemben véve, a KSH 2008 óta feltételesen rögzítheti a gazdálkodó szervezetek másodlagos tevékenységeit a GSZR-ben. Amennyiben az évközi regiszter-frissítő kérdőív vagy az integrált gazdaságstatisztikai kérdőív megfelelő adatot szolgáltat, azok rögzítésre kerülnek a rendszerben – így történt 2002-ben is.

14. A telephelyekre vonatkozó adatok 2001 óta folyamatosan frissülnek a GSZR-ben. Minden 20-nál több főt foglalkoztató vállalkozást – az építőiparban minden 10 fő feletti vállalkozást – évente megkérdezzük a telephelyeiről egy kérdőív keretében. Ezen túlmenően a GSZR folyamatosan átveszi a Kiskereskedelmi Regiszter (KISREG) adatait is.

15. Szakosodott egységekkel csak a legnagyobb vállalatok rendelkeznek, a KSH ezeket megyei szinten, tevékenység szerint tartja nyilván.

16. 2006-ban bevezetésre került a GSZR-ben a nemzeti számlák szerinti szektor osztályozás, 2005. december 31-i vonatkozási időponttal.

3.1.1.4. A Non-profit Intézmények Regisztere

17. A nonprofit szervezetek statisztikája a Non-Profit Intézmények Regiszterén (NPIR) alapul, melyet a Szociális Statisztikai osztály üzemeltet. Az NPIR a következő forrásokból tartalmaz adatokat: Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OITR) Regisztere, Gazdasági Szervezetek (GSZR) Regisztere és éves KSH felmérések.

18. Az OITR tartalmazza – a nonprofit szervezeteket is beleértve – azon szervezeteket, amelyek jogi személyiséggel rendelkező szervezeteként vannak bejegyezve és hivatalosan nem lettek megszüntetve. A GSZR tartalmazza az adószámmal rendelkező nonprofit szervezeteket is. Az adatgyűjtésnek ezek a szervezetek is részét képezik, különösen a munkaerő-felvételeknek.

19. A regiszter használatával a Statisztikai Hivatal pontos információkat tud szolgáltatni minden nonprofit szervezet szociális szerepéről és gazdasági mutatóiról. A Non-profit Intézmények Regisztere a működő és a már nem élő nonprofit egységeket is tartalmazza a cégbejegyzési számokkal. Ez a sajátos regiszter – a GSZR jellemzők mellett – egy nemzetközi módszertanra alapuló részletesebb osztályozási rendszert használ. A nonprofit intézmények regiszterét nemcsak az adatgyűjtések szervezésére, hanem külső felhasználók információellátására is használjuk.

3.1.1.5. Az adatminőség mérésének megvalósítása és minőségi jelentés készítése

20. A KSH előírta a GSZR adatok minőségének javítását. A fejlesztések egyik legfontosabb lépése egy ún. minőségi jelentés összeállítása. Az adatminőség javítása érdekében tervezik:

- minőségi felvétel és minőségi jelentés összeállítását,
- a KSH és az APEH közötti adattovábbítás fejlesztését,
- a KSH és a társadalombiztosítási rendszer közötti adattovábbítás fejlesztését.

3.1.1.6. Nem-pénzügyi vállalatok szektor (S11)

21. 2002-ben a Nem-pénzügyi vállalatok szektor az összes alapáras bruttó hozzáadott érték 56,5%-át adta. Az előző fejezetben bemutatott GSZR vállalkozási forma kódja és tevékenységi kódja szerint soroljuk a nem pénzügyi vállalatok közé az alábbi szervezeti egységeket:

Tevékenységi kód:	J és L nemzetgazdasági ágak kivételével az összes
Vállalkozási forma kód:	113 Korlátolt felelősségű társaság
	114 Részvénytársaság
	12 Szövetkezet
	13 Egyéb jogi személyiségű vállalkozás
	2 Jogi személyiség nélküli vállalkozás
	71 Állami gazdálkodó szervezet
	72, 73 Egyéb vállalkozások (pl. megszűnt gazdálkodási forma)

22. A közösségi tulajdonú vállalkozások szektorelhatárolásához az 50%-os szabályt használjuk. A nonprofit intézmények besorolása szolgáltatásaik típusától és a fő finanszírozási forrástól függ, és az 50%-os szabály is érvényesül.

JAVA adatbázis rendszer

23. A Nem-pénzügyi vállalatok szektor számláinak összeállítása a GSZR mellett főleg egy saját fejlesztésű vállalati adatbázison, az ún. JAVA adatbázison alapul. Az adatbázis alapvetően a vállalatok társasági adóbevallásaira épül, de más adatforrásokból (például. statisztikai felvételekből, költségvetési adatokból és egyéb adóbevallásokból) származó adatokat is integrál meghatározott módon, melyet a következőkben mutatunk be. A JAVA adatbázis rendszer fejlesztése a kilencvenes évek elején kezdődött. Azóta számos technikai és tartalmi változáson esett át.

24. Az adatbázis a Nem-pénzügyi vállalatok szektorába (S11) tartozó vállalkozások éves adatait tartalmazza. Az adatok különféle forrásokból származnak. Az adatbázis különféle célokat szolgál, de különösen a nemzeti számlákét: magába foglalja a termelési és a jövedelem számlák összeállításához

szükséges mutatókat. 1992-től az adatbázis folyamatosan követi a rendelkezésre álló adatforrások változásait.

25. A JAVA adatbázis egyedi adatait a GSZR alapján ellenőrizzük, a teljesség biztosítása érdekében. A GSZR információit szintén felhasználjuk az egyes vállalkozások szektorbesorolásának meghatározásához. A JAVA adatbázis részletes leírását lásd a 11. fejezetben.

3.1.2. Pénzügyi vállalatok szektor (S12)

26. A pénzügyi vállalatok szektor a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékének 3%-át állította elő 2002-ben. Ebbe a szektorba tartozik a Magyar Nemzeti Bank, az egyéb monetáris intézmények, egyéb pénzügyi közvetítők, biztosítók és nyugdíjpénztárak, valamint a pénzügyi kiegészítő tevékenységet végző szervezetek. Bruttó hozzáadott értékük kiszámításához a legfontosabb adatforrások a társasági adóbevallások, valamint az egyéb monetáris intézmények, biztosítók és nyugdíjpénztárak PSZÁF-től átvett adatai. Az adóbevallások tartalmazznak olyan kiegészítő információkat is, amelyeket az éves felügyeleti jelentések nem. Ezek többek között az anyagjellegű ráfordítások tétel, amely költségnemenkénti részletezésben áll rendelkezésre, a jövedelem elemek részletes bontása, valamint az államháztartással szembeni adó- és járulékkötelezettségek, illetve az attól kapott támogatások összege.

27. További adatforrás a Magyar Nemzeti Bank, a hitelintézetek, takaré- és hitelszövetkezetek, lakástakarékpénztárak, biztosítóintézetek és egyesületek, nyugdíjpénztárak és garanciaalapok mérleg és eredménykimutatása. A pénzügyi vállalati szektor a KSH statisztikai adatforrásaira is támaszkodik, amelyek közül a legfontosabb elemek az éves gazdaságstatisztikai és munkaügyi jelentés, valamint munkaerőköltség-felvétel. A számítások során a központi költségvetés, valamint a helyi önkormányzatok éves beszámolóinak adatai is felhasználásra kerülnek.

3.1.3. Kormányzati szektor (S.13)

28. 2002-ben a kormányzati szektor adta az alapáron számított bruttó hozzáadott érték 19%-át. A kormányzati szektor (S.13) egységeit 3 csoportba sorolhatjuk:

- mindazokat az egységeket, amelyek az államháztartási törvény alapján az államháztartás részének számítanak
- többségi állami tulajdonú és államháztartási forrásból finanszírozott vállalat (2002-ben 7 vállalat);
- többségi állami tulajdonú és államháztartási forrásból finanszírozott nonprofit szervezet (2002-ben 178 nonprofit szervezet);
- Az államháztartási törvény alapján az alábbi egységek számítanak az államháztartás részének:

Központi költségvetés;

Elkülönített állami pénzalapok;

Helyi önkormányzatok;

Társadalombiztosítási alapok.

3.3 Tábla A kormányzati szektor

A kormányzati szektor		
ESA95 alszektor		Az alszektorba tartozó egységek
Központi kormányzat		Központi költségvetés
		Elkülönített állami pénzalapok
		Központi kormányzatba sorolt vállalatok
		Központi kormányzatba sorolt nonprofit szervezetek
Helyi önkormányzatok		Helyi önkormányzatok
Társadalombiztosítási alapok		Társadalombiztosítási alapok és kezelői

29. Az államháztartási törvény szerinti államháztartási egységek nem-piaci termelők és a nemzeti számlák módszertana szerinti kormányzati szektorba vannak sorolva. Azonban előfordulhat, hogy néhány központi, helyi vagy társadalombiztosítási másodlagos szakosodott telephely piaci termelő. Ezek a szakosodott telephelyek intézményi egységként a kormányzati szektorba vannak sorolva, de kibocsátásukat nem költség szinten, hanem az árbevétel oldaláról kell értékelni. A statisztika évről-évre megvizsgálja az 50%-os szabály teljesülését és döntést hoz arról, hogy az intézményi egységek piaci vagy nem-piaci termelőnek minősülnek.

30. Az államháztartási törvény szerint besorolt szervezetek fő adatforrása a szervezetek éves pénzügyi beszámolója. A beszámoló adminisztratív célokat is szolgál (a Pénzügyminisztérium által összeállított zárszámadás is ezen beszámolókból készül); ez a tény biztosítja az egységek teljes körű számbavételét. Az éves pénzügyi beszámolókat a Magyar Államkincstár gyűjti be és adja át a KSH-nak. A KSH az adatbázist egyedi szinten kezeli, majd az aggregátumokat alszektorok szintjén állítja elő.

31. A többségi állami tulajdonú vállalatokat és nonprofit szervezeteket az 50%-os szabály alapján soroljuk be a kormányzati szektorba. Az 50%-os szabályt minden évben ellenőrizzük, de ahhoz, hogy egy szervezeti egységet a kormányzatba soroljunk legalább három évig szükséges a szabály teljesülése. A nonprofit szervezetekre kiadási küszöbszámot alkalmazunk (legalább 5 millió Ft kiadási főösszeg) azért, hogy elkerüljük, hogy sok kis szervezeti egység besorolása változékonnyá tegye a kormányzati szektor kiterjedését.

32. A kormányzati szektorba sorolt vállalatok adatforrása megegyezik a vállalati szektorba sorolt vállalatok adatforrásával: a társasági adóbevallás és az éves gazdaság-szerkezeti statisztika (SBS).

33. A kormányzatba sorolt nonprofit szervezetek adatforrása a KSH nonprofit adatgyűjtése.

34. A szervezeti egységek ágazati besorolásánál az alábbi szabályok irányadóak:

- A központi kormányzatba sorolt vállalatok és nonprofit szervezetek esetében egy szervezeti egység egy ágazatba kerül besorolásra
- Az államháztartási törvény értelmében besorolásra kerülő szervezetek akár több ágazathoz is tartozhatnak: ez elsősorban akkor lehetséges, ha egy szervezet széleskörű tevékenységet folytat. Az ágazati besorolás fő adatforrása az éves pénzügyi beszámoló, amely az összes kiadás és bevétel közgazdasági osztályozás és tevékenység szerinti bontását is tartalmazza. A tevékenységek megnevezése: a szakfeladatok. A szakfeladatok osztályozása részletes, az intézmények szakfeladatait 6 számjegyben tartalmazza. Az esetek többségében a szakfeladatok

megfelelnek a TEÁOR* szerinti ágazatos osztályozásnak, a kivételeknél fordítókulcs alkalmazása szükséges.

35. Az alábbiakban összefoglaljuk a kibocsátás összeállításának négy lépését:

1. lépés: A költségvetési szervek releváns kiadási és bevételi tételeit felosztjuk a TEÁOR nomenklatúra (4 számjegy) szerint, egyúttal az ESA95 kategóriákba is besoroljuk.

2. lépés: Az adatokat alrendszerenként aggregáljuk, így eredményül kapjuk az alrendszerenkénti ágazati statisztikát.

3. lépés: A kormányzatba sorolt vállalatok és nonprofit szervezetek adatait hozzáadjuk a megfelelő alszektorhoz (S.1311) és a megfelelő ágazathoz.

4. lépés: Az ESA95 alszektorokat aggregáljuk, így eredményül kapjuk a kormányzati szektor ágazati statisztikáját.

3.1.4. Háztartások szektor (S14)

36. 2002-ben a Háztartások szektor az alapáron számított összes bruttó hozzáadott érték 20%-át termelte. A Háztartások szektor az ESA95 előírásaival összhangban magában foglalja a háztartásokat, mint fogyasztókat és mint termelőket is.

37. A termelés szempontjából a Háztartások szektor az alábbiakat tartalmazza:

a) Az egyéni vállalkozói igazolvánnyal vagy más engedéllyel működő egyéni vállalkozók termelése

A személyi jövedelemadó bevallás egyike az egyéni vállalkozók termelésének kiszámításához használt adatforrásoknak. Évente körülbelül 400 ezer egyéni vállalkozó – akiket a háztartási szektorban kell elszámolni - tölti ki a személyi jövedelemadó bevallásban szereplő lapot, amelyen rögzítik árbevételüket és költségeiket. A KSH az APEH-től kapja meg az ezeken a lapokon szereplő egyedi adatokat. Az egyéni vállalkozók kibocsátási és folyó termelőfelhasználás adatainak becsléséhez további információkat szolgáltatnak a 10 főnél alacsonyabb létszámmal működő kisvállalkozások társasági adóbevallásai, valamint a 2001-ben a Pénzügyminisztérium által az egyéni vállalkozókra megállapított elvárt jövedelmekről szóló – megyék és szakmák szerinti – összeállítás.

b) Az adószámmal rendelkező magánszemélyek termelése és a háztartások nem-regisztrált gazdasági tevékenységéből származó termelés, úgymint:

- Mezőgazdasági kistermelők piaci és saját felhasználási célú termelése: ebben az esetben a KSH Mezőgazdasági és környezeti statisztikai főosztályának felmérései szolgálnak adatforrásként (lásd 3.7 fejezet).
- Saját számlás lakásépítés és felújítás: magában foglalja a háztartások saját kivitelezésű és saját felhasználási célú beruházásait. A KSH Lakásstatisztikai osztályának felméréseit használjuk adatforrásként;
- Saját lakásszolgáltatás: becslése költség alapú módszerrel történik (lásd 3.17 fejezet).
- Magánzállás-szolgáltatás, kiadó szobák turisták részére, garázs és más helyiségek bérbeadása: a magánzállás-szolgáltatás értékét a KSH Lakásstatisztikai osztályának felmérései alapján

* Itt és a továbbiakban az ágazati osztályozás esetében ezt a rövidítést használjuk. Az ágazati osztályozásról lásd részletesebben a 10.1 pontot.

becsüljük (lásd 3.17 fejezet). A turisták részére történő szobakiadásra vonatkozó becslés a helyi önkormányzatoktól származó magán szálláshelyekre vonatkozó adminisztratív adatok és a személyi jövedelemadó bevallások alapján készül.

- Részmunkaidőben végzett magántanári tevékenység: ebben az esetben modell-alapú becslést alkalmazunk, amelyhez felhasználjuk a „Jelentés a magyar közoktatásról” című kiadvány adatait és a magántanárok átlagos óradíját (lásd 3.19 fejezet).
- Egészségügyi ellátásért fizetett hálapénz: szintén modell-alapú becslést alkalmazunk, amelyhez adminisztratív adatforrásokat használunk fel, nevezetesen az Egészségbiztosítási Alap és az Egészségügyi Minisztérium betegek számára vonatkozó adatait kezeléseik szerint, valamint az egyes kezeléseik után fizetett hálapénz nagyságával foglalkozó tanulmányokat.
- Nem regisztrált művészeti tevékenységek.
- A magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatások: a fő adatforrás a Háztartási költségvetési felvétel, amelyet indirekt módon használunk fel (lásd 3.17 fejezet).

3.1.5. Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor (S15)

38. 2002-ben a háztartásokat segítő nonprofit szektor az alapáron számított GDP 1,046%-át adta. A nonprofit szervezetek adatforrásai a következők:

- A nonprofit szervezetekre vonatkozó statisztikai adatgyűjtés (OSAP 1158);
- Az egyházakra vonatkozó statisztikai adatgyűjtés (OSAP 1658);
- A politikai pártok pénzügyi beszámolója, amelyet a Magyar Közlöny publikál

39. A nonprofit szervezetekre vonatkozó adatgyűjtés 2002-ben mintavétellel történt. 2001 óta a nonprofit intézményekre vonatkozó adatgyűjtés csak háromévente teljes körű (2000-ben és 2003-ban volt teljes körű adatfelvétel). 2002-ben az egyházakra vonatkozó adatgyűjtés teljes körű volt. (2004 óta csak a 14 legnagyobb egyházra vonatkozóan gyűjt a KSH adatot.)

40. A nonprofit szervezetek a nemzetgazdaság négy különböző szektorába tartozhatnak:

Pénzügyi vállalatok szektora;

Nem-pénzügyi vállalatok szektora;

Háztartásokat segítő nonprofit szektor;

Kormányzati szektor.

41. A szervezetek szektorba sorolása háromlépcsős folyamat eredménye:

- a pénzügyi vállalatokat a tevékenység alapján soroljuk szektorba;
- a nem-pénzügyi vállalatok szektorába az 50%-os kritérium alapján soroljuk az intézményeket;
- a nem-piaci termelőket, amelyeket többségében kormányzati tulajdonúak és amelyeket nagyjából kormányzati forrásból finanszíroznak a kormányzati szektorba soroljuk

és végül

- a többségi magántulajdonban lévő és nagyjából magánforrásból finanszírozott egységeket, a háztartásokat segítő nonprofit szektorba soroljuk.

3.2. Értékelési elvek

42. A nem-pénzügyi vállalatok és a vállalkozói igazolvánnyal vagy egyéb engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók ESA95 előírásaihoz igazodó értékelése a mikroökonómiai/adminisztratív adataik (nettó árbevétel, aktivált saját teljesítmények értéke, anyagköltség, igénybevett szolgáltatások költségei, egyéb szolgáltatások költségei) megfelelő ESA95 aggregátumokba (kibocsátás, folyó termelőfelhasználás) történő konvertálásával történik. További részletekért lásd a 3.3.1. és a 3.3.4 fejezeteket.

3.2.1. A kibocsátás értékelése [P.1]

43. A kibocsátás meghatározása általánosan a nettó árbevétel, valamint a saját termelésű készletek változása és a saját előállítású eszközök bruttó felhalmozásának [P.51] összegéből adódik. A folyó termelőfelhasználás a felhasznált termékek és szolgáltatások összegét tartalmazza. Az ágazatok kibocsátását és bruttó hozzáadott értékét alapáron értékeljük, tehát nem tartalmazzák a termékadókat, de tartalmazzák a terméktámogatásokat. A kibocsátás meghatározásakor korrekciót végeztünk az alábbi tételekkel kapcsolatban: a munkavállalóknak nyújtott saját szociális- és jóléti szolgáltatások, az alkalmazottaknak térítésmentesen, vagy csökkentett áron átadott saját termékek, a természeti erőforrások feltárásának költségei, valamint szerencsejáték szervezés esetén a nyereségösszegek.

3.2.2. A folyó termelőfelhasználás értékelése [P.2]

44. A folyó termelőfelhasználás számításakor a következő tételekkel kapcsolatban kerül sor korrekcióra: a nem-életbiztosítási szolgáltatások felhasználása (a kifizetett díjnak csak egy része a biztosítási szolgáltatások ellenértéke), a munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások, a személygépkocsik magáncélú használata és a munkavállalóknak adott költségterítések.

45. A folyó termelőfelhasználás nem tartalmazza a vállalkozások által életbiztosításokra fizetett összegeket: ezek már a mikroadatokban is munkavállalói jövedelemként kerülnek elszámolásra a magyar számviteli szabályok szerint.

46. A folyó termelőfelhasználás és a bruttó állóeszköz-felhalmozás közti határvonal tisztán definiált. A magyar számviteli törvény tartalmaz egy határvonalat (az egy évnél hosszabb ideig használatban lévő tárgyi eszközök, ha az értékük több, mint 50 000 Ft – kb. 200 Euró), azonban a nemzeti számlákban az ESA szerinti limitet (500 Euró) alkalmazzuk. A kiigazítás módszertanát lásd 3.3.1.1. pont.

47. A tárgyi eszközök felújítása, nagyjavítása és a szoftver beszerzések szintén bruttó állóeszköz-felhalmozásként és nem folyó termelőfelhasználásként kerülnek elszámolásra.

48. A folyó termelőfelhasználást piaci beszerzési áron értékeljük.

49. A folyó termelőfelhasználás számításakor a könyvelési szabályoknak megfelelően nyilvántartott költségeket vesszük figyelembe. Ha a termékek a vásárlást követően rövid időn belül felhasználásra kerülnek, akkor nincs jelentős különbség a nyilvántartott költség és a beszerzési ár között. Jelentős különbséget okozhat azonban, ha a termékek a termelésben történő felhasználásukat megelőzően sokáig voltak raktáron. Az eltérés mértéke attól függ, hogy a vállalkozások milyen értékelési módszert alkalmaznak (Magyarországon általában a FIFO módszert alkalmazzák). A készletértékelési nyereség bevezetésével az értékelési rendszer már megfelel az ESA követelményeinek.

3.2.3. Egyéb értékelési esetek

50. Az üzleti könyvelés sokféle lehetőséget kínál a készletváltozások értékelésére [AN.12]. A magyar cégek leggyakrabban a FIFO elvet alkalmazzák. A készletértékelési nyereség kiszűrésére egyelőre sem a saját előállítású, sem a vásárolt készletek esetében nem kerül sor. A kérdéses terület módszertani fejlesztése folyamatban van.

51. Az adószámmal rendelkező magánszemélyek termelése és a háztartások nem regisztrált gazdasági tevékenységei (amelyek a Háztartások szektorban számolódnak el) az ESA95 szabályainak megfelelően kerülnek értékelésre. A hatályos jogszabályok részletezését lásd a 3.7 - 3.22. fejezetben.

52. A pénzügyi szolgáltatások esetében minden kamat-adat eredményszemléletben került elszámolásra. A készletértékelési nyereség miatt a 2002. évi számlákban nem került sor korrekcióra.

53. A befejezetlen termelés értékelése során működési eredmény becslésre nem kerül sor, a vállalatok által költség szinten rögzített adatok szolgálnak alapul a becsléshez, a könyvelési szabályoknak megfelelően.

54. A Háztartások saját felhasználási célú mezőgazdasági termelését - az ESA előírásoknak megfelelően - a piacon értékesített hasonló termékek alapján (a legalacsonyabb árat figyelembe véve) értékeljük.

55. A saját kivitelezésű lakás-építés értékelése szintén az ESA előírásoknak megfelelően történik (a kibocsátás nemcsak a költségek összegéből számítható ki, hanem a vegyes jövedelmekre is készül becslés).

56. A saját tulajdonú lakás lakásszolgáltatásának értékelése a Bizottság 1722/2005. számú Rendeletében megfogalmazott költség-alapú módszerrel történik.

57. A saját felhasználási célú bruttó állóeszköz-felhalmozás termelése a könyvelési szabályoknak megfelelően költség szinten, a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban kerül elszámolásra, de nagysága nem jelentős.

58. A költségvetési szervek pénzügyi beszámolóit pénzforgalmi szemléletben készítik. Az eredményszemléletű adatok előállításához az éves beszámolókból származó pénzügyi információkat használjuk fel. A kibocsátás eredményszemléletű korrekciója a kibocsátás egyes komponensei, a folyó termelőfelhasználás, munkavállalói jövedelem és a vásárolt nem piaci kibocsátás eredményszemléletű korrekcióinak az eredője.

59. A munkavállalói jövedelmeknél a t év januárjában fizetett bérek, keresetek és tb-hozzájárulások eredményszemléletben a t-1 évhez kötődnek, a t+1 év januárjának kifizetései pedig a t évhez. A két januári adat különbségét eredményszemléletben a t év pénzforgalmi adatához kell hozzáadni.

60. A bevételi tételeknél alkalmazott eredményszemléletű korrekció mérlegadatokból származik: az aktív időbeli elhatárolások állományváltozását hozzá kell adni a pénzforgalmi bevételekhez, hogy eredményszemléletű adatot kapjunk.

**3.4 Tábla A kormányzat pénzforgalmi bevételei, az eredményszemléletű korrekció és az eredményszemléletű adatok 2002-ben
(millió Ft)**

	Pénzforgalmi adat	Korrekció	Eredményszemléletű adat
Folyó termelőfelhasználás	1 096 444	-3 721	1 092 723
Bérek és keresetek	1 495 684	38 494	1 534 178
Tb-hozzájárulások	549 928	11 775	561 703

61. Az Állóeszköz-felhasználás értékelését lásd a 3.3.3-as fejezetben.

3.2.4. Piaci és nem-piaci kibocsátás

62. A nemzeti számlák magyar rendszerében a piaci és nem-piaci kibocsátást az ESA95 előírásainak megfelelően számítjuk ki. A kibocsátás három típusát különítjük el az ESA95 3.16 paragrafusának megfelelően:

- a) a piaci kibocsátást (P.11);
- b) a saját végső felhasználási célú kibocsátást (P.12);
- c) az egyéb nem-piaci kibocsátást (P.13).

Ezt a megkülönböztetést alkalmazzuk a szervezeti egységekre is. Vannak:

- a) piaci termelők;
- b) saját végső felhasználásra termelők;
- c) egyéb nem-piaci termelők.

63. A termelők osztályozásának megfelelően a kibocsátás számítása kétféle értékelési elvet követ:

- a) kibocsátás alapáron – a piaci termelők és a saját végső felhasználásra termelők összes kibocsátására,
- b) kibocsátás költségszinten – az egyéb nem-piaci termelők összes kibocsátására.

64. A szervezeti egységek osztályozása megfelel az ESA95 szabályozás 3.27 paragrafusában és 3.1 táblázatában foglaltaknak. A magyar gazdaság piaci és nem-piaci kibocsátásának adatait az alábbi táblázat mutatja:

3.5 Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás Magyarországon, 2002
(millió Ft)

TEÁOR kód	P.11 Piaci Kibocsátás	P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás	P.13 Egyéb nem-piaci kibocsátás	P.1 Kibocsátás összesen
A	1 633 544	173 200	26 869	1 831 613
B	8 072	208	0	8 280
C	85 805	1 472	0	87 277
D	13 391 610	64 745	1 615	13 457 970
E	1 165 951	37 242	0	1 203 193
F	1 811 018	166 184	9 391	1 986 593
G	3 670 651	7 463	591	3 678 705
H	532 801	349	75 134	608 284
I	2 163 096	32 218	40 133	2 235 447
J	1 094 993	1 162	0	1 096 155
K	3 042 048	970 311	183 477	4 195 836
L	0	2 895	1 750 292	1 753 187
M	164 617	410	841 934	1 006 961
N	293 581	656	768 341	1 062 578
O	901 513	3 384	400 047	1 304 944
Összesen	29 959 300	1 461 899	4 095 824	35 517 023

65. A közösségi tulajdonú **vállalatokra** vonatkozóan az ESA95 3.32 paragrafusában meghatározott 50%-os feltételt alkalmazzuk. Az árbevétellel fedezett termelési költségek arányát rendszeresen ellenőrizzük. A közösségi tulajdonú vállalatok vagy a vállalati szektorok piaci termelőihez, vagy a Kormányzat szektor egyéb nem-piaci termelőihez tartoznak.

66. A **nonprofit intézmények** lehetnek piaci termelők és egyéb nem-piaci termelők. Azok a nonprofit intézmények, amelyek árbevétele a termelési költségek több mint 50%-át fedezi, a vállalati szektorokba tartoznak. Ez az összes nonprofit intézmény 3%-a. A többi nonprofit intézmény közül a közösségi tulajdonú nonprofit intézmények a Kormányzati szektorba, a magántulajdonúak pedig a Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorba tartoznak.

67. 2002-ben a vállalatok piaci és nem-piaci kibocsátása az alábbiak szerint alakult:

3.6 Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Nem-pénzügyi vállalatok és a Pénzügyi vállalatok szektorban (S11 és S12) 2002-ben (millió Ft)

TEÁOR Kód	P.11 Piaci kibocsátás	P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás	P.13 Egyéb nem piaci kibocsátás	P.1 Kibocsátás összesen
A	937 478	46 645	0	948 123
B	7 819	208	0	8 027
C	85 463	1 472	0	86 935
D	13 127 363	64 745	0	13 192 108
E	1 165 951	37 242	0	1 203 193
F	1 507 436	9 621	0	1 517 057
G	2 980 053	7 463	0	2 987 516
H	348 426	349	0	348 775
I	1 941 371	32 218	0	1 973 589
J	979 099	1 162	0	980 261
K	2 270 592	5 511	0	2 276 103
M	65 588	67	0	65 655
N	131 729	77	0	131 806
O	538 661	3 318	0	541 979
Összesen	26 087 029	210 098	0	26 297 127

68. A **Kormányzat szektorba** sorolt kormányzati intézmények alapján nem-piaci termelők. De néhány esetben a másodlagos tevékenységeiket tekintve lehetnek piaci termelők is az ESA95 50%-os szabályának megfelelően.

69. Kiindulásképpen minden kormányzati intézmény adatait megvizsgáljuk és különválasztjuk azokat, ahol a bevételek költségekhez viszonyított aránya több mint 50% a tárgyévben. Következő lépésként ezeknél az intézményeknél megnézzük, hogy vajon az elmúlt három évben is folyamatosan 50% felett voltak-e a bevételi arányok. Csak azok a kormányzati intézmények maradhatnak a piaci termelők között, melyek a feltételt a teljes vizsgált időszakban teljesítik.

70. Az utolsó szűrőfeltétel a fennmaradó kormányzati intézmények másodlagos tevékenységeire vonatkozó adatok vizsgálata. Az ötven százalék alatti bevételi aránnyal rendelkező és a 75-ös ágazathoz (Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás) tartozó szervezetek másodlagos tevékenységét kivesszük a vizsgálat alól. Az ESA95 3.65 paragrafusának megfelelően a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás mindig egyéb nem-piaci szolgáltatást végez és értékelése ennek megfelelő.

71. A kormányzati intézmények megszürt másodlagos tevékenységein jelentkező bevétel adja a piaci kibocsátást. A teljes szektor egyéb nem-piaci kibocsátását az alábbi képlet alapján kapjuk: Egyéb nem-piaci kibocsátás = Kibocsátás – Piaci kibocsátás – Saját végső felhasználási célú kibocsátás

72. A kibocsátás összege költség alapú számításból származik. A saját végső felhasználási célú kibocsátásra a költségvetési intézmények beszámolóinak 38-as számú nyomtatványa szolgáltat adatokat kormányzati intézményi szinten. 2002-ben a Kormányzat szektor piaci és nem-piaci kibocsátásának adatai az alábbiak szerint alakultak:

3.7 Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Kormányzat szektorban, 2002
(millió Ft)

TEÁOR Kód	P.11 Piaci kibocsátás	P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás	P.13 Egyéb nem piaci kibocsátás	P.1 Kibocsátás összesen
A	0	16	24 869	24 885
D	0	0	1 615	1 615
F	0	0	9 391	9 391
G	0	0	591	591
H	1 151	0	75 134	76 285
I	11 786	0	40 133	51 919
K	5 766	40	183 477	189 283
L	0	2 895	1 750 292	1 753 187
M	1 591	343	780 747	782 681
N	2 730	579	725 724	729 033
O	2 254	66	173 362	175 682
Összesen	25 278	3 939	3 765 335	3 794 552

73. A Háztartások szektorban a saját végső felhasználási célú kibocsátás aránya az összes kibocsátáshoz viszonyítva elég magas, a saját végső fogyasztásra előállított mezőgazdasági termelés, a saját bruttó állóeszköz-felhalmozásra kerülő házilag lakásépítés és a saját tulajdonú lakásszolgáltatás jelentős értéke miatt. 2002-ben a piaci és nem-piaci kibocsátás a Háztartások szektorban a következő volt:

3.8 Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Háztartások szektorban, 2002
(millió Ft)

TEÁOR kód	P.11 Piaci kibocsátás	P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás	P.1 Kibocsátás , összesen
A	696 066	126 539	822 605
B	253	0	253
C	342	0	342
D	264 247	0	264 247
F	303 582	156 563	460 145
G	690 598	0	690 598
H	183 224	0	183 224
I	209 939	0	209 939
J	115 894	0	115 894
K	765 690	964 760	1 730 450
M	97 438	0	97 438
N	159 122	0	159 122
O	360 598	0	360 598
Összesen	3 846 993	1 247 862	5 094 855

3.3. Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően

74. Ez a fejezet az alapadatokon (statisztikai, könyvviteli, illetve egyéb adatforrások) végrehajtott ESA95 szerinti kiigazítások leírását tartalmazza.

3.3.1. Nem-pénzügyi vállalatok szektor (S11)

75. A Nem-pénzügyi vállalatok szektor esetében főként a társasági adóbevallások és az éves teljesítménystatisztika tartalmazznak olyan tételeket, amelyek forrásadatokként szolgálnak a nemzeti számla aggregátumok összeállításához. Ezek az adatok általában közvetlenül a vállalati számvitelből származnak, amelyeket a megfelelő, a vállalati számviteli adatok nemzeti számla szemléletű korrekcióinak elvégzése után használunk fel a kibocsátás, folyó termelőfelhasználás, hozzáadott érték és munkavállalói jövedelem számításához.

76. A korrekciókhoz szükséges információk a társasági adó-, személyi jövedelemadó-, illetve a kötelezettség és támogatás bevallásokból, a teljesítménystatisztikai kérdőívből, továbbá az S13 szektor (termékadók és támogatások) és az S12 szektor (biztosítási díjak) számláin szereplő exogén adatokból származnak.

77. A vállalatok többsége esetében a termelési számlák összeállítása az általános számítási menet szerint történik: az ellenőrzött, javított és pótoló alapadatokat betöltjük a JAVA adatbázisba, majd minden vállalat típusra egy-egy számítástechnikai algoritmus segítségével kiszámítjuk a szükséges indikátorokat az úgynevezett sémák alapján. Az alábbi esetekben speciális számítási módszert alkalmazunk:

- az adott évben megszűnt vagy átalakult vállalatok,
- a “hiányzó” vállalatok,
- A Nem-pénzügyi vállalatok szektorba sorolt nonprofit intézmények.

78. A következő tábla tartalmazza az adminisztratív adatok, becslések és az imputálással előállított adatok összegét, valamint az ESA95 szerinti korrekciók értékét. (Az alábbi típusú ágazati táblák a 3.7-3.23 fejezetekben találhatóak.)

3.9 Tábla Bruttó hozzáadott érték a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban (S11), 2002 (millió Ft)
Nemzetgazdaság összesen, mezőgazdaság és erdőgazdálkodás (A) nélkül (millió Ft)

S11	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszközök aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
2-es vállalattípus	38 799 224	191 258	38 990 482	9 443 164	4 422 386	438 416	13 826 808	2 874 045	31 004 819	7 985 663
3-as vállalattípus	874 875	0	874 875	266 125	122 471	13 381	258 537	0	660 515	214 360
4-es vállalattípus	0	0	155 346	2 287	83 772	1 041	0	0	87 100	68 246
5-ös vállalattípus	83 145	303	83 447	16 540	10 682	1 572	27 120	14 993	70 906	12 541
6-os vállalattípus	413 390	1 869	415 259	140 969	75 898	5 448	70 510	78 680	371 505	43 753
7-es vállalattípus	103 915	54	103 969						35 782	68 187
Összesen			40 623 378						32 230 628	8 392 750
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások										
a) eladott áruk beszerzési értéke			-14 182 974						-14 182 974	0
b) közvetített szolgáltatások			-2 663 848						-2 663 848	0
c) alapárat módosító tételek			-844 570							-844 570
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			22 991							22 991
e) munkavállalóknak átadott saját termék			1 112							1 112
f) természeti erőforrások feltárásának költségei			11 074							11 074
g) becsült bruttó nyereségösszeg			-46 097							
h) földbérleti díj									-2 750	2 750
i) biztosítási díj korrekció									-60 508	60 508
j) költségtérítés a munkavállalóknak									5 961	-5 961
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-4 282	4 282
l) személygépkocsi magáncélú használata									-33 152	33 152
m) kis értékű eszközök									89 498	-89 498
n) 2-es vállalattípus teljesség becslés			209 110							209 110
o) 3-as vállalattípus teljesség becslés									-140 861	140 861
p) borraivalók			11 072							11 072
q) bér munka bruttó sítása			767 638						767 638	0
r) szálláshely-szolgáltatás, vendég-látás			39 219						39 219	0
s) gázszolgáltatás			275 700						275 700	0
t) ad-hoc (adatjavítás)			-314 021						-306 014	-8 007
Összes kiigazítás			-16 713 593						-16 216 373	-497 220

**Bruttó hozzáadott érték a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban (S11), 2002 (millió Ft)
Nemzetgazdaság összesen, mezőgazdaság és erdőgazdálkodás (A) nélkül
(millió Ft) (folyt.)**

	Kibocsátás P1		Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások				
Megszűnt, átalakult vállalkozások	254 002		162 970	91 032
Hiányzó vállalatok	109 197		82 328	26 869
Non-profit szervezetek	119 385		78 794	40 591
Speciális számítási mód összesen	482 584		324 092	158 492
Társaságok újra-osztályozása	189		5 765	5 576
Külső gyártás	-86 095		-86 095	0
Mezőgazdasági behalmozás	26 658		26 658	0
FISIM felosztás	0		108 685	-108 685
Összes módosítás	-59 626		43 483	-103 109
S 11 Összesen	24 332 743		16 381 830	7 950 913

3.3.1.1. Általános számítási menet

79. A nem-pénzügyi vállalatok esetében a termelési számla elkészítésének lépései:

- A JAVA adatbázisba betöltésre kerülő alapadatok ellenőrzése, kiigazítása és pótlása (lásd 11.1 fejezet);
- egyedi, vállalati szintű – adminisztratív szemléletű – alapadatokból egyedi aggregátumok képzése, az ESA95 fogalmak és értékelési elvek elérését szolgáló korrekciók elvégzése. Ez a számítási sémák (algoritmusok) segítségével történik, egyéb kiegészítő információk felhasználásával (például költségvetési adatok szétosztása). Ezt követi az egyedi szintű kibocsátás, folyó termelőfelhasználás és hozzáadott érték adatok JAVA adatbázisba való betöltése. Ezeket az adatokat az algoritmusok eredményeként kapjuk, és tartalmuk közelít az ESA95 előírásaihoz.
- Az egyedi adatok aggregálása TEÁOR 4 számjegyre, és további korrekciók alkalmazása az adatokon az ESA95 előírásainak és értékelési szabályainak megfelelően.

80. A JAVA adatbázis-rendszerben különböző vállalattípusokba soroljuk a vállalatokat jellegzetességeik, a hozzáférhető információforrások és a rendelkezésre álló egyedi adatok alapján (lásd 11.1 fejezet). Az egyedi aggregált mutatók vállalattípusonként eltérő számítási sémák (algoritmusok) alapján készülnek.

A vállalattípusok 2002-ben:

2-es vállalattípus	Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások
3-as vállalattípus	Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások
4-es vállalattípus	Off-shore státusszal rendelkező vállalkozások
5-ös vállalattípus	Naptári évtől eltérő üzleti évre a tárgyévben áttérő vállalkozások
6-ös vállalattípus	A teljesítménystatisztikából pótoltt vállalkozások
7-es vállalattípus	Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) hatálya alá bejelentkező vállalkozások

81. A 2-es vállalattípusba tartoznak azok a naptári évtől eltérő üzleti évet elszámoló vállalkozások is, amelyeknek – az áttérés időpontjától függetlenül – a teljes üzleti évet átfogó bevallása már rendelkezésre áll a végleges számítások készítésekor. Praktikus szempontokat figyelembe véve, az ide tartozó vállalatok esetében az adóbevallásban jelentett 12 hónapos üzleti évet a naptári évvel azonosnak tekintjük.

82. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás mérésének részletes folyamatát és a számviteli/mikrogazdasági szemléletből az ESA95 fogalmaira és értékelési alapelveire való áttérést elsősorban a legrészletesebb adatokkal rendelkező 2-es vállalattípus számításai alapján ismertetjük. Ezek a vállalatok állítják elő a Nem-pénzügyi vállalatok szektor hozzáadott értékének 91%-át. A többi vállalattípus esetében a rendelkezésre álló adatok kevésbé részletesek, így a számítási sémák több becslést tartalmaznak.

83. A kibocsátás a rezidens termelők által egy év alatt előállított termékek és szolgáltatások összessége. Ez a tétel a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban magában foglalja a piaci kibocsátást és a saját végső felhasználási célú kibocsátást. A kibocsátást alapáron értékeljük, vagyis a termékekhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó adókat – az ÁFA, a jövedéki és fogyasztási adók, a vámok egyenlegét – nem vesszük figyelembe, de a termékekhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó támogatások a kibocsátás részét képezik.

Kibocsátás

84. A magyar nemzeti számlákban a kibocsátás számításának kiinduló pontja az értékesítés nettó árbevétele és az aktivált saját teljesítmények értéke. Az utóbbi magában foglalja a saját előállítású eszközök üzleti évben aktivált értékének teljes (konszolidált) összegét (bruttó állóeszköz-felhalmozás) és a saját termelésű készletek állományváltozását.

85. Az ESA95 koncepciónak megfelelő „kibocsátás alapáron” tételhez a számviteli kategóriákból kiindulva a később részletezésre kerülő korrekciókon keresztül jutunk el.

Számviteli kategória

- + Értékesítés nettó árbevétele
- + Aktivált saját teljesítmények értéke

ESA95 kategória

Kibocsátás alapáron (P1)

86. Az értékesítés nettó árbevétele magában foglalja az üzleti év szerződés szerinti termékértékesítését és a teljesített szolgáltatások árkiegészítéssel és felárral növelt, engedményekkel csökkentett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértékét. Továbbá magában foglalja a pénzügyi lízing keretében a lízingbevevőnek átadott termékek, továbbá a részletfizetéssel vagy halasztott fizetéssel történő eladáskor az eladott termék számlázott – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértékét, eladási árát, a termék átadásakor, függetlenül a részletek megfizetésétől, a tulajdonjog megszerzésétől, illetve annak időpontjától.

87. Az aktivált saját teljesítmények értéke magában foglalja a bruttó állóeszköz-felhalmozásnak minősülő saját termelést (beleértve: a természeti erőforrások feltárásának tőkésített költségeit, számítógépszoftvereket, a szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányait, valamint egyéb immateriális javakat), és a saját termelésű készletek állományváltozását.

88. A saját termelésű bruttó állóeszköz-felhalmozás magában foglalja a saját gyártású gépeket és eszközöket, járműveket, saját kivitelezésű épületeket, a természeti erőforrások tőkésített költségeit, a szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányainak létrehozását, az egyéb immateriális javakat és a háztartások lakásépítését, a Számviteli Törvénynek - 2000. évi C. tv. 25.§ (7) – megfelelően: „Szellemi termékek közé sorolandók: a találmány, az iparjogvédelemben részesülő javak közül a szabadalom és az ipari minta, a szerzői jogvédelemben részesülő szoftver termékek, az egyéb szellemi alkotások, a jogvédelemben nem részesülő, de titkossága révén monopolizált javak közül a know-how és gyártási eljárás, a védjegy, függetlenül attól, hogy azt vásárolják vagy a vállalkozó állította elő, illetve használatba vették-e azokat, vagy sem.”

Folyó termelőfelhasználás

89. A folyó termelőfelhasználás magában foglalja a más termelő egységektől vásárolt termékek és szolgáltatások értékét, amelyeket új termékek és szolgáltatások előállítására használnak fel. A folyó termelőfelhasználás nem tartalmazza az állóeszköz-felhasználást. A folyó termelőfelhasználást piaci beszerzési áron értékeljük.

90. A folyó termelőfelhasználás számításának kiindulópontja a számvitelből származó költségadat. Az ESA95 „folyó termelőfelhasználás piaci beszerzési áron” tételéhez a számviteli kategóriákból a későbbiekben részletezésre kerülő korrekciókon keresztül jutunk el.

Számviteli kategória

- + Anyagköltségek
- + Igénybe vett szolgáltatások értéke
- + Egyéb szolgáltatások értéke
- + Eladott áruk beszerzési értéke
- + Eladott (közvetített) szolgáltatások

ESA95 kategória

Folyó termelőfelhasználás (P2)

91. Az anyagköltségként az üzleti évben felhasznált vásárolt anyagok – értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt – bekerülési értékét, továbbá a vásárolt növendék-, hízó- és egyéb állatok bekerülési értékét kell kimutatni. A termelés, a tevékenység, a szolgáltatás során keletkezett hulladékok, haszonanyagok értékével, az anyagok bekerülési értékében figyelembe vett vámteher, jövedéki adó visszatérített összegével az anyagköltséget csökkenteni kell.

92. Az igénybe vett szolgáltatások értékeként az üzleti évben igénybe vett anyagjellegű és nem-anyagjellegű szolgáltatások bekerülési értékét a – le nem vonható általános forgalmi adót is magában foglaló – számlázott, fizetett, szerződésben meghatározott összegben kell elszámolni.²

93. Az egyéb szolgáltatások értékeként az üzleti évben felmerült, az eszközök bekerülési értékében el nem számolt (figyelembe nem vehető) illetéket, jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díjat, egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díjat, bankköltséget (a kamat kivételével), biztosítási díjat, továbbá a saját előállítású termékeknek a saját kiskereskedelmi egységbe történő kiszállításakor, illetve (saját) üzemben történő felhasználásakor megfizetett adót, járulékot, termékdíjat a számlázott, a fizetett, a szerződésben meghatározott (számított), a bevallott összegben kell kimutatni.

94. Az eladott áruk beszerzési értéke az üzleti évben – általában – változatlan formában eladott anyagok, áruk bekerülési (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt) értékét foglalja magában.

95. Az eladott (közvetített) szolgáltatások értékeként a vásárolt és változatlan formában értékesített szolgáltatások bekerülési értékét kell elszámolni az értékesítéskor.

96. Van néhány ESA aggregátum, melyek meghatározása **speciális számítása** módszerrel történik.

A 2002-ben megszűnt, vagy átalakult vállalkozásoknak társasági adóbevallást kellett beadniuk (a megszűnés/átalakulás időpontjában), amiben nem szerepelt hozzáadott érték megállapításához szükséges információ. Ennél fogva az érintett vállalkozások teljesítményének becslése - a tárgyév azon hónapjaira, melyben tevékenységet folytattak -, a JAVA adatbázisból vett, előző évi egyedi adataiból történt.

97. „Hiányzóknak” tekintjük a Regiszter szerint működő, de a tevékenységükről semmilyen információt nem szolgáltató, se a társasági adóbevallást, se a statisztikai kérdőíveket be nem nyújtó vállalkozásokat. Ezen vállalkozások 2001-ben kerültek a JAVA adatbázisba, és 2002-ben legalább egyszer benyújtottak Áfa bevallást. Az érintett vállalkozások 2002. évi teljesítményének becslése ennél fogva a JAVA adatbázisból vett, előző évi adatuk alapján történt.

² A Számviteli törvény értelmében igénybe vett szolgáltatásnak minősül minden olyan szolgáltatás, amely nem tartozik a közvetített szolgáltatások, illetve az egyéb szolgáltatások közé; különösen az utazásszervezés, a szállítás-akadályozás, a raktározás, a csomagolás, a kölcsönzés, a bérlet, a bér munka, az eszközök karbantartása, a postai és távközlési szolgáltatás, a mosás és vegytisztítás, a bizományi tevékenység, az ügyletszerzés, az oktatás és továbbképzés, a hirdetés, a reklám és propaganda, a piackutatás, a könyvkiadás, a lapkiadás, a szállodai szolgáltatás, a vendéglátás, a kutatás és kísérleti fejlesztés, a tervezés és lebonyolítás, a könyvvizsgálat, a könyvviteli szolgáltatás.

98. A nem-pénzügyi vállalatok szektorába sorolt vállalatokat segítő non-profit vállalkozások nettó hozzáadott értékének számítása egy egyszerűsített séma alapján történt: az alap- és üzleti tevékenységük árbevételéből levonásra kerültek a költségeik.

Korrekciók

a) Eladott áruk beszerzési értéke

99. Az eladott áruk beszerzési értéke az üzleti évben – általában – változatlan formában eladott anyagok, áruk bekerülési (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt) értékét foglalja magában. Korrekcióra azért van szükség, mert a kereskedelmi tevékenységet az ESA95 3.60 pontja szerint az eladásra megvásárolt termékeken elért kereskedelmi árrésen kell mérni, vagyis a kibocsátás nem tartalmazhatja az eladásra megvásárolt termékek bekerülési értékét. Ezt a korrekciót minden ágazatban elvégezzük, mert nemcsak a „G” ágazatba sorolt nagy-, illetve kiskereskedelemmel foglalkozó vállalatok folytatnak kereskedelmi tevékenységet. A korrekció az újraeladásra szánt termékekkel kapcsolatos költségekre vonatkozó számviteli adatok alapján történik.

b) Közvetített szolgáltatások

100. Az eladott (közvetített) szolgáltatások értékeként a vásárolt és változatlan formában értékesített szolgáltatások bekerülési értékét kell elszámolni az értékesítéskor. A szolgáltatások közvetítése bizonyos ágazatokra jellemző elsősorban (például építőipar), de a korrekciót – a „C” és „D” ágazatok kivételével – minden ágazatban elvégezzük, az eladott áruk beszerzési értékénél már említett okok miatt. A korrekciót az eladott (közvetített) szolgáltatásokra vonatkozó számviteli adatok alapján végezzük. A „C” és „D” ágazatban 2002-ben a kibocsátást nem korrigáltuk az eladott áruk beszerzési értékével. A 2001. évre vonatkozó számítások során felmerült problémák rámutattak arra, hogy a Számviteli Törvény 2001. évi módosítása után a közvetített szolgáltatások és az igénybe vett szolgáltatások közötti különbség nem volt egyértelmű a vállalkozások számára. Feltehetően az igénybe vett szolgáltatások egy része eladott (közvetített) szolgáltatásként került könyvelésre. Így a „C” és „D” ágazatban az eladott (közvetített) szolgáltatások értékét nem vontuk ki a kibocsátás értékéből. Vizsgálataink szerint 2002-ben a probléma még mindig fennállt, habár mértéke csökkent.

c) Alapárat módosító tételek

101. Alapárat módosító tételek lehetnek termékadó, illetve terméktámogatások. Az alapárhoz úgy jutunk, hogy levonjuk azokat a termékadókat, amelyeket az értékesítés nettó árbevételének részeként számolnak el. Azokat a terméktámogatásokat pedig, melyeket a számvitelben nem az értékesítés nettó árbevételében számolnak el, hozzá kell adni, hogy megkapjuk az alapárat. (A számvitelből származó árbevételre vonatkozó adat nem tartalmazza az ÁFÁ-t.)

102. Ezeknek a tételeknek egy része szerepel az Adóhivaltól átvett 03-as számú adó- és 11-es számú támogatás bevallási nyomtatványokon, illetve az ott rendelkezésre álló adatokból becsülhetők. A 0203-as számú nyomtatványról származó termékadó tételek 2002-ben az alábbiak voltak:

- Játékadó
- Nemzeti kulturális járulék
- Környezetvédelmi termékdíj

A 0211-es számú nyomtatványról származó terméktámogatás tételek 2002-ben az alábbiak voltak:

- Mezőgazdasági és élelmiszeripari exporttámogatás
- Agrárpiaci támogatás
- Agrártermelés költségeit csökkentő támogatás
- Erdőkárok elhárításához nyújtott támogatás
- Piacra jutást elősegítő támogatás
- Földalapú növénytermelés támogatása

103. Általában van különbség a bevallott adók és támogatások összege és a kormányzati adatok között. Feltételezzük, hogy a kormányzati adatok megbízhatóbbak, ezért az eltérés összegével korrigáljuk a vállalatok elszámolását.

104. Bizonyos termékadókra és –támogatásokra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre külön adat. Ezekre a kormányzati adatok alapján készítünk becslést. Több szektort is érintenek, ezért becsléssel osztjuk fel azokat szektorok és ágazatok között. Kormányzati adatok alapján számított tételek:

- Helyi iparüzési adó
- Idegenforgalmi adó
- Egyedi adók és támogatások.

105. Az egyedi adók és támogatások különféle jogszabályokban meghatározott, általában egyedi termékek előállítását terhelő adók, illetve megillető támogatások (például rádiók és televíziók közszolgálati tevékenysége, autópálya-építés, atomenergia előállítás).

106. Az alapárakat módosító tételek meghatározó részét képezik a fogyasztási és jövedéki adók, melyek a termékadók közé tartoznak, és az értékesítés nettó árbevételében kerülnek elszámolásra a Számviteli Törvény 2001. évi módosítása óta. 2002-ben a fogyasztási adót nem ezüst nemesfémű készült termékek gyártása, nemes kőből készült ékszerek, csiszolt nemes kövek, személygépkocsik, pörkölt kávé és valódikávé-kivonat termelése után kellett fizetni. A jövedéki adót az alábbi termékek után kellett fizetni:

- ásványolaj,
- alkoholtermékek,
- sör,
- bor,
- pezsgő,
- köztes alkoholtermékek,
- dohánygyártmány.

107. Ezen tételek levonása után kiszámítható a kibocsátás alapján, a korrekciót a teljesítménystatisztikai kérdőívből származó adatok felhasználásával végezzük el.

d) Munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások (kulturális, egészségügyi és szociális)

108. A vállalkozások különféle jóléti szolgáltatásokat nyújtanak az alkalmazottaiknak csökkentett áron vagy térítésmentesen (például óvoda, étkeztetés), s ez a fajta támogatás az ESA95 előírásai szerint munkavállalói jövedelem. A kibocsátást ezért növeltük a vállalkozások által a munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások térítésekkel csökkentett összegével.

109. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a munkaerőköltség felvétel tartalmazza őket. A munkaerőköltség felvétel által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatoknak az adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

e) Munkavállalóknak átadott saját termékek

110. Az ESA95 előírásainak megfelelően a kibocsátás részeként és természetbeni bérként elszámoljuk a munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások (például a szállítási vállalatoknál a szabadjegyek, vagy ingyen sör a sörfőzdekben) értékét is.

111. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatoknak az adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

f) Természeti erőforrások feltárásának költségei

112. Az ásványkincseket azért kutatják fel, hogy új és kitermelhető ásvány-, olaj- vagy földgázkészleteket termeljenek ki. Feltárási tevékenységet végezhetnek olaj- és földgáz-kitermelő vállalatok vagy szakosodott egységek saját célra vagy díjazás fejében. Az ESA95 előírásainak megfelelően a feltárási költségekkel a kibocsátást növeljük.

g) Becsült bruttó nyereségösszeg

113. Az alapáras kibocsátás mutatójának kiszámításához az ESA95 bizonyos tevékenységek esetében speciális előírásokat is tartalmaz. Ilyen például a szerencsejáték elszámolása, ahol – a jövedelem oldalú megközelítéssel összhangban – az ESA95 4.135 pontjának megfelelően korrekciót hajtunk végre a termelési oldalú számításokban is. A korrekció összegét a 0203-as számú nyomtatvány ilyen címen fizetett személyi jövedelemadó adata alapján becsüljük.

114. A kibocsátást csökkentjük a becsült bruttó nyereségösszeg és a forrásadó (20%) összegével, mivel az értékesítés nettó árbevétele tartalmazza a fogadásra, lottószelvény vásárlására fordított teljes összeget. A nyereség- és szerencsejátékokra feltett összegek két részből állnak: egyrészt a nyereség- vagy szerencsejátékok szervező vállalatoknak fizetett szolgáltatási díjakból, másrészt pedig a nyertesek számára kifizetett folyó transzferekből. A folyó transzfer a nyereség- vagy a szerencsejátékban részt vevők között lezajló műveletnek tekinthető. A szerencsejáték- vagy fogadásszervezéssel foglalkozó vállalkozások nettó árbevétele azt a pénzüsszeget tartalmazza, amit a szerencsejátékban résztvevők fizettek be, így a kibocsátást csökkentjük a nyerteseknek kifizetett nyereség összegével. A szerencsejáték-szervező vállalatoknak le kell vonnia, majd be kell fizetnie a nyertesek között kiosztott nyereségösszeg 20%-át az Adóhivatalnak. A 0203-as számú nyomtatványon szerepel az „Egyéb jogcímen levont személyi jövedelemadó” elnevezésű tétel, amely

tartalmazza a 9271-es szakágazatban (szerencsejáték, fogadás) ilyen címen befizetett adó összegét. A kibocsátást korrigáljuk az adóköteles jövedelemmel. (Adóköteles jövedelem = adó osztva 0,2-vel).

h) Földbérleti díj

115. A folyó termelőfelhasználás számításához használt számviteli adatok közül az igénybe vett szolgáltatások költségei tartalmazzák a földbérleti díjat, amely az ESA95 szabályainak megfelelően tulajdonosi jövedelem, ezért a folyó termelőfelhasználás számításakor a költségekből levonásra kerül.

i) Biztosítási díj korrekció

116. A folyó termelőfelhasználás számításához használt számviteli adatok közül az egyéb szolgáltatások költségei tartalmazzák a nem-életbiztosítási díjakat. A biztosítási díjnak (mint számviteli kategóriának) csak bizonyos részét tekintjük folyó termelőfelhasználásnak. Az egyéb nem-életbiztosításra fordított díjakat az ESA95 3.70 i) pontja értelmében megbontjuk, és csak a biztosítási szolgáltatás ellenértékét számoljuk el folyó termelőfelhasználásként. A becslés a biztosító társaságok adataiból nyert arányon alapul. (Lásd 3.16.3.3.3. fejezet)

j) Költségtérítés a munkavállalóknak

117. Ez a tétel a munkavállalók részére a munka során használt szerszámok, munkaruhák stb. természetben való biztosítása helyett pénzben kifizetett összegeket tartalmazza. Ezek a kiadások a termelési tevékenységhez szükségesek. Másrészről nem tekinthetők munkavállalói jövedelemnek, következésképp a munkavállalóknak fizetett költségtérítések összegét levontuk a „Személyi jellegű egyéb kifizetések”-ből, és hozzáadtuk a folyó termelőfelhasználáshoz ugyanezt az összeget.

118. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatok adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

k) Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások

119. A számvitelben az anyagköltségek és az igénybe vett szolgáltatások költségei tartalmazzák azoknak a természetbeni juttatásoknak az értékét, amelyeket előbb a vállalat megvásárol, majd továbbad a munkavállalónak. Ezeket a tételeket levonjuk a folyó termelőfelhasználásból, majd hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez.

120. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatok adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

l) Személygépkocsi magáncélú használata

121. A vállalkozások a vállalati autóhoz kapcsolódó kiadásokat a költségek között (anyagköltségként vagy igénybe vett szolgáltatásként) számolják el. Ezeket az autókat azonban

személyes célokra is használják, amely az ESA95 szabályai szerint természetbeni juttatásnak minősül. Ennek megfelelően a személygépkocsi magáncélú használatának költségeit levonjuk a folyó termelőfelhasználás összegéből, és hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez. A becslés a megfelelő személyi jövedelemadó tételeken alapul. (Lásd 4.7 fejezet)

m) Kisértékű eszközök

122. Az eljárás célja, hogy megemeljük a kis értékű eszközök elszámolásának szintjét a nemzeti számlákban. (A számvitelben 2006 előtt 50 ezer Ft [200 Euró], 2006 után 100 ezer Ft [400 Euró] az elszámolási küszöb). Az ESA szerinti küszöbérték 500 Euró (~125 ezer Ft). A folyó termelőfelhasználás és a bruttó állóeszköz-felhalmozás tételeit módosító eljárás a következőképpen épül fel:

123. Adatforrások:

A magyar számviteli jogszabályok szerint – 2006-ot követően - a 100 ezer Ft-nál kisebb értékű tárgyi eszközök minősülnek kis értékű tárgyi eszközöknek. Teljes összegük leírásra kerülhet a beszerzés évében, mint termelési költség.

Az adó adatokból nyerhetők információk a kis értékű eszközök értékhatárát el nem érő eszközök értékcsökkenési leírásáról. Ez az adat 2000-től áll rendelkezésre.

124. A számítás menete:

- A számítás alapját a kis értékű eszközök elszámolási küszöbében 2005-ről 2006-ra történt változás (50 ezer Ft-ról 100 ezer Ft-ra) képezte. A korrekciós tényezők ágazatok szerint kerültek meghatározásra a kis értékű eszközök számviteli adataiból nyert 2006/2005-ös értékindexeinek felhasználásával. Ezen korrekciós tényezők segítségével módosult a 100 ezer Ft-os értékhatárra az idősor a 2006 előtti időszakra vonatkozóan.
- A következő lépésben 3 éves mozgó átlagot számítottunk az euró átváltási árfolyamokra, annak érdekében, hogy kiszűrjük az árfolyamváltozás hatását. Ennek az átlagnak a segítségével módosítottuk a felső határt 500 Euróra.
- A folyó termelőfelhasználás értékét növeltük, míg a bruttó állóeszköz-felhalmozás értékét csökkentettük az új és a régi bruttó állóeszköz-felhalmozás értékének különbségével, a teljes idősorra vonatkozóan. Egészében véve, az új és a régi módszer különbségeként kapott eredmény negatív irányba változtatta a GDP szintjét.
- A számítás a folyó termelőfelhasználásra TEÁOR 4 számjegyes szinten, míg a gépek és berendezések bruttó állóeszköz-felhalmozása esetében TEÁOR 2 számjegyben történt.

n) A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 2-es vállalat típus esetében

125. Ez a korrekció azért szükséges, mert a vállalkozások lényegesen kevesebb kibocsátást vallanak be a ténylegesnél. A becslés azon alapul, miszerint minél kisebb méretű és minél „egyszerűbb” gazdálkodási formában működik egy vállalkozás, annál inkább valószínű, hogy megpróbálja elkerülni az adófizetést. A számítás szakértői becsléssel történt, oly módon, hogy megnöveltük a kisvállalkozások kibocsátás adatát. (Lásd 3.6. fejezet)

o) A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 3-as vállalat típus esetében

126. Ez a korrekció azért szükséges, mert a vállalkozások lényegesen magasabb költségeket vállalnak be a ténylegesnél. A korrekció azon alapul, hogy a vállalkozások adóelkerülési cézzal – részben az egyszeres könyvvitelt vezetőik egyszerűbb számviteli szabályozása miatt - folyó termelőfelhasználásként számolhatnak el végső fogyasztási tételeket. A számítás szakértői becsléssel történik. (Lásd 3.6. fejezet)

p) Borraivaló

127. A magyar gazdaságban is jellemző, hogy bizonyos szolgáltatási tevékenységek esetében a fogyasztók borraivalót adnak. A teljesség elérése érdekében a kibocsátást növelni kell a borraivalók becsült értékével. A KSH által 1997-ben lefolytatott háztartási felmérés eredményei szolgáltak alapvető forrásként a borraivaló becslésére.

128. A kiigazítást 4 ágazatban végezzük:

- 9302 Fodrászat, szépségápolás
- 6022 Taxi, személyszállítás
- 5530 Éttermi, cukrászdai vendéglátás
- 5540 Egyéb, nyílt árusítású vendéglátás

129. Az üzleti céllal adott borraivalók értékére vonatkozóan nincs önálló becslési eljárás. A korrupciós céllal adott összegek szintén nincsenek becsülve. Csak az értékesítésben nyilvántartott, a háztartások (fogyasztók) által adott borraivalókat becsüljük, melyek a vállalkozások esetében azok kibocsátásában és ezzel összefüggésben a hozzáadott értékükben jelennek meg, illetve a háztartások végső felhasználásában kerülnek elszámolásra.

130. A felhasznált számítási módszer lehetővé teszi, hogy a jogi személyiség nélküli vállalkozások számai ne tartalmazzanak borraivalóra vonatkozó becslést. Ezen cégek folyó termelőfelhasználása az ún. „kis kft”-k adata alapján kerül meghatározásra, mely nem tartalmazza a magán célú kiadásokat.

q) Bérmunka bruttósítása

131. Az import anyagon végzett bérmunka elszámolásában különbség van az üzleti és a nemzeti számla szabályok között. Az üzleti elszámolásokban és az eredménykimutatásban ez a tevékenység nettó módon van értékelve, arra alapozva, hogy nincs tulajdonosváltás a rezidens és nem rezidens egységek között. A számvitelből származó árbevétel adat csak a bérmunka díjat tartalmazza. Az ESA95 azt javasolja, hogy az olyan bérmunka szerződés keretében történő határokon átnyúló árumozgást, mely során a termék jelentős változáson megy keresztül, inkább termékforgalomként kezeljük, mintsem szolgáltatásként, azaz az ügyletet bruttó módon értékeljük. Ennek az eljárásnak az alapkonceptiója magában foglalja azt a ténytet, hogy a termék a bérmegmunkálást követően eredeti állapotához képest módosul, így gazdasági esemény történik, ezért az ezzel kapcsolatos import és export nem hagyható figyelmen kívül. A fizetési mérleg és a nemzeti számlák együttes módszertani fejlesztése alapján a bérmunkával kapcsolatos import és export bruttó módon van elszámolva, a külkereskedelmi statisztikával összhangban. Annak érdekében, hogy az import és a folyó termelőfelhasználás, valamint az export és a kibocsátás konzisztensen legyen elszámolva, a számviteli adatokon alapuló folyó termelő célú inputokat és a kibocsátást bruttósítani kell imputálással. Ez a korrekció a következő azonosságon alapul: a bérmegmunkálás után exportált termék értékének és az ahhoz behozott import nyersanyag és félkész termék értékének különbsége meg kell, hogy egyezzen azzal az összeggel, amit a bérfeldolgozó kapott a munka elvégzéséért. A korrekció a forrás és

felhasználás kerettáblák rendszerében történik részletes tevékenység- és termékbontásban, külkereskedelmi statisztikai adatok alapján. A külkereskedelmi statisztikában a bértmunkára behozott termékek és a feldolgozás után kivitt termékek elkülönítetten vannak kimutatva mind az import, mind az export oldalon. A korrekció eredményeképpen a kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás ugyanazzal az összeggel növekedett meg.

r) Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás

132. Az ESA95 3.61 pontja szerint a szálláshelyek és vendéglátóhelyek kibocsátásának és folyó termelőfelhasználásának tartalmaznia kell az ott elfogyasztott étel és ital értékét. A számvitelben ezek egy része az eladott áruk beszerzési értékében jelenik meg, amelyet levonunk az értékesítés nettó árbevételéből, amikor a kibocsátást számítjuk. Az ESA95 előírásoknak megfelelően növeltük a kibocsátást és a folyó termelőfelhasználást az említett tevékenységek esetében az elfogyasztott étel és ital becsült értékével. A korrekciót a teljesítménystatisztikai kérdőív adataiból képzett arányok alapján becsüljük.

s) Gázszolgáltatás

133. A számvitelben a gázszolgáltatók által továbbértékesített gáz értéke az eladott áruk beszerzési értékének része, amelyet levonunk az értékesítés nettó árbevételéből a kibocsátás számításakor. Az ESA95 szerinti aggregátumok számításakor növeljük a kibocsátást és a folyó termelőfelhasználást ezzel a számmal annak érdekében, hogy a termelési és felhasználási oldalt kiegyensúlyozzuk (például lakossági fogyasztásban elszámolt gáz értéke).

t) Ad-hoc (adatjavítás)

134. Adathibákra és ellentmondásokra nemcsak az adatjavítási folyamat során derülhet fény (lásd 3.1.3 fejezet), hanem a hozzáadott érték számítása során is. Ezeket külön korrekciós tételek jelzik, mivel nincs mód és idő az adatbázis egyidejű korrekciójára. Ez a tétel tartalmazhat néhány egyenlegező és „puha” információon alapuló szakértői korrekciót is.

Módosító tételek

- **A magánnyugdíj-pénztárak és néhány vállalat átsorolása a Kormányzat szektorba (S13)**

135. A nemzeti számlákban a magánnyugdíj-pénztárak 1998. évi megalakulásuk óta a Pénzügyi vállalatok szektorában voltak elszámolva. 2004-ben Eurostat határozat született ezeknek az intézményeknek az elszámolásáról. Ez a jogszabály megerősítette a magyar gyakorlat helyességét. Az Európai Unió azonban a határozat megszületése után kivételesen, egy átmeneti időszakra (2007-ig) engedélyt adott arra, hogy azok az országok, amelyekben ilyen típusú intézmények működnek, a magánnyugdíj-pénztárakat saját döntésük alapján a Kormányzat szektorban számolják el. Magyarország élni kívánt ezzel a kedvezménnyel, így a magánnyugdíj-pénztárak – egy 2007-ig tartó átmeneti időszakra – a Kormányzat szektor Társadalombiztosítási alszektorába kerültek átsorolásra, ami érintette a 2002-es év elszámolását is. Az állami tulajdonú vállalkozások szektorbesorolása felülvizsgálatra került az ESA95 szabályainak és az Eurostat határozatának megfelelően, és ennek eredményeképpen öt állami tulajdonú vállalkozás átsorolásra került a Kormányzat szektorba.

- **Külső gyártás**

136. A külső gyártási tevékenység esetében a rezidens vállalat nem-rezidens cégtől külföldön anyagot vásárol és azt nem-rezidens vállalkozással külföldön feldolgoztatja, majd a rezidens vállalat – a termék tulajdonosa – a készterméket vagy félkész terméket nem-rezidensnek vagy nem-

rezidenseknek külföldön értékesíti. Így a tranzakciók során az országhatárt nem érinti termékmozgás. A külkereskedelmi statisztikára vonatkozó jogszabályok szerint ez a fajta termékmozgás nem része a külkereskedelmi forgalomnak. Ugyanakkor a rezidens vállalkozások ezen tranzakcióikat hazai elszámolásaikban szerepeltetik, és profitot realizálnak belőlük. A KSH ezeket a tranzakciókat – a Magyar Nemzeti Bankkal egyetértésben – nettó módon szolgáltatás- külkereskedelemként számolja el. Ez azt jelenti, hogy az exportban és importban nem jelenik meg az anyag és a termék értéke, csak a rezidens vállalat – mint a termék tulajdonosa – által végzett kiegészítő szolgáltatási tevékenység kerül elszámolásra (mint például a logisztika, a könyvelés). Ezt az elszámolási módot a termelési oldali számításokban is bevezettük.

- **Mezőgazdasági behalmozás**

137. Az MSZR-ben szereplő vállalaton belüli felhasználást (azokat a növényeket, amelyeket az állattenyésztésben, valamint azokat az állati termékeket, amelyeket a növénytermesztésben használtak fel) kibocsátásként is, és folyó termelő-felhasználásként is elszámoljuk. Az MSZR-ben kibocsátásként szerepel a vállalaton belül feldolgozott termék (pl. vetőmag, takarmány), ami a folyó termelő-felhasználás részét is képezi. Ezeket a tételeket is bruttósítottuk a nemzeti számlákban.

- **FISIM felosztás**

138. A pénzügyi közvetítők közvetetten mért szolgáltatási díjának (azaz a FISIM-nek) az Európai Unió 448/98. sz. tanácsi rendelete és az 1889/02. sz. bizottsági határozata szerinti számítását és felhasználói szektorokra/ágazatokra való felosztását első alkalommal 2005 októberében publikálta a KSH a nemzeti számlák adataiban. A FISIM e módszerrel való meghatározása azt jelentette, hogy a számítás során nem különböztettük meg a pénzügyi intézmények egymás közötti forintban, illetve devizában bonyolított hitel- és betétt tranzakcióit, tehát egy belső és egy külső referencia rátát alkalmaztunk.

139. Az OECD Nemzeti Számlák értekezletén – a felhasználói igények figyelembe vételével – ajánlás született arról, hogy a pontosabb elszámolás érdekében külön referencia ráta számítható a hazai pénznemben és a külföldi devizában felmerülő tranzakciókra.

140. Ennek alapján mind a belső, mind a külső referenciarátát külön határoztuk meg a hazai és a külföldi devizás ügyletekre. Azt tapasztaltuk, hogy a kétféle referenciarátával számított, 2000-ig visszavezetett FISIM idősorban mind a folyó, mind a változatlan áras adatok jobban illeszkednek a nemzeti számlákba, mint az egy külső és egy belső referenciarátával számítottak. A láncmódszerrel számított volumenadatoknál is beigazolódtott a kétféle referenciarátás FISIM számítás GDP-re és végső fogyasztási kiadásokra gyakorolt kiegyenlítő hatása.

141. A kétféle referenciarátával való FISIM számításokhoz a szükséges hitel- és betétállományt, valamint a kamatadatokat forint és deviza bontásban a Magyar Nemzeti Bank adatszolgáltatása biztosította.

142. A kétféle referencia rátás számítás során külön határozzuk meg a rezidens pénzügyi intézmények közötti forint hitel- és betétállományból, valamint a kamatbevételekből és kamatkiadásokból a „belső” forintreferencia-rátát, és külön a rezidens pénzügyi intézmények közötti deviza hitel- és betétállományból, kamatbevételekből és kamatkiadásokból pedig a „belső” devizareferencia-rátát. A rezidens és nem rezidens pénzügyi intézmények közötti tranzakciónál is hasonlóképpen két „külső” referenciarátát képeztünk.

143. Tekintettel arra, hogy a hitel- és betétállományok, valamint a hozzájuk tartozó kamatbevételek és kamatkiadások forint és deviza bontásban rendelkezésre álltak, így a forinthiteleken és -betéteken, valamint a devizahiteleken és -betéteken képződő közvetetten mért szolgáltatási díj, azaz a FISIM

kiszámítható volt. A forint és deviza ágon számított FISIM-ek összegeként kaptuk meg a közvetetten mért pénzügyi szolgáltatások egyes szektorok által felhasznált értékét.

144. A FISIM ágazatokra való felosztása a Nem-pénzügyi vállalatok és a Pénzügyi vállalatok szektorában a vállalatok hitel- és betétállományainak arányában történt. A Kormányzat, a Háztartások és a Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorára jutó FISIM-et a kibocsátás arányában osztottuk fel az ágazatokra. A számításokhoz szükséges információkat a Magyar Nemzeti Bank adatszolgáltatása biztosította.

145. A korábban jelzett szabályozás alapján a Magyar Nemzeti Bank kibocsátását az S.122 (Egyéb monetáris intézmények) és az S.123 (Egyéb pénzügyi közvetítők a biztosítók és a nyugdíjpénztárak kivételével) alszektorok folyó termelőfelhasználásaként számoltuk el.

146. A negatív FISIM exportot pozitív FISIM importként kezeltük. A FISIM felosztás részletes leírása a 9. fejezetben található.

3.3.1.2. Speciális számítási menet

147. A 2002-ben megszűnt, illetve átalakult vállalatoknak olyan társasági adóbevallást kellett benyújtaniuk működésük megszűntével, amelyben nem található a hozzáadott érték számításához szükséges adatok, ezért ezen vállalatok teljesítményét a működés hónapjaira vonatkozóan a JAVA adatbázisból származó előző évi egyedi adataik alapján becsültük. Az átalakult vállalatok esetében a törvényes jogutód nyújtja be az adóbevallást, az átalakulást követő időszakra.

148. A „hiányzó” vállalatok közé azok a vállalatok tartoznak, amelyek a regiszter (GSZR) szerint működnek, de a működésükről sem a társasági adóbevallásban, sem a statisztikai felmérésekben nem áll rendelkezésre információ. Ezek a cégek 2001-ben benne voltak a JAVA adatbázisban, és 2002-ben – legalább egyszer – adtak be ÁFA bevallást. Az érintett vállalatok 2002. évi teljesítményének becslése a JAVA adatbázisban szereplő előző évi, egyedi adatok alapján történt.

149. A nonprofit szervezetekre vonatkozó becslési módszer a 3.1.7 alfejezetben kerül bemutatásra.

3.10 Tábla A Nem-pénzügyi vállalatok szektorba sorolt nonprofit intézmények, 2002 (millió Ft)

TEÁOR kód	Kibocsátás P1	Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
E	2 550	1 715	835
I	25 700	12 524	13 176
K	11 212	9 599	1 613
M	13 567	8 787	4 780
N	9 434	6 998	2 436
O	56 922	39 171	17 751
Összesen	119 385	78 794	40 591

3.3.2. Pénzügyi vállalatok szektor (S12)

150. A leírás a 3.16 fejezetben található.

3.3.3. Kormányzati szektor (S.13)

151. A kormányzati adatok összeállításánál az alábbi 3 adatforrást használjuk:

- a) Az államháztartási törvény szerint besorolt szervezeteknél a költségvetési intézményi beszámoló;
- b) A kormányzati szektorba sorolt vállalatok esetén a mérleg és eredménykimutatás;
- c) A kormányzatba sorolt nonprofit szervezetek esetében statisztikai felmérés.

152. A költségvetési szervek azonos elvek alapján készítik beszámolójukat függetlenül attól, hogy az államháztartás mely alrendszeréhez tartoznak. Beszámoló rendszerük pénzforgalmi szemléletű. Az intézmények az éves beszámolókat februárban készítik el, a KSH májusban veszi át az adatbázist. A KSH egyedi jelentéseket kap, melyek alapján a releváns kiadási és bevételi kategóriák az ESA95 szerint egyedi szinten besorolásra kerülnek (az értékcsökkenés kivételével), majd az egyedi adatok alszektoros aggregálása történik. Az éves pénzügyi beszámoló teljes körűen tartalmazza a költségvetési szerv bevételeit és kiadásait, valamint a mérlegét. Az éves beszámoló adminisztratív célokat szolgál. Kétféle besorolási rend szerint állnak rendelkezésre az adatok. Az egyik közgazdasági típusú, a másik tevékenység szerinti besorolás. Mindkét besorolási rend nagyon részletes és a beszámoló többdimenziós táblákat is tartalmaz.

153. A kiadások és bevételek közgazdasági besorolása nagyon hasonlít az ESA 95-ben alkalmazott kategóriákhoz, azonban a meglévő eltérések miatt korrekciók alkalmazására van szükség.

3.11 Tábla Költségvetési szervek kibocsátása (millió Ft)

	Központi költségvetés	Helyi önkormányzatok	TB alapok	Jogi értelmenben vett államháztartás
P.2 Folyó termelőfelhasználás:				
a) Dologi kiadások	488572	560 694	9 883	1 059 149
b) Vagyonbiztosítási korrekció	-1 624	-1 469		-3 093
c) Költségtérítés	2 572	4 546	13	7 131
d) ÁFA korrekció	-23 044	-34 265	-86	-57 395
e) Eredményszemléletű korrekció	-3 216	-488	-17	-3 721
f) Egyéb	21435	10330	9 871	41636
Folyó termelőfelhasználás	484695	539348	19 664	1043707
D.1 Munkavállalói jövedelem:				
D.11 Bérek és keresetek:				
g) Személyi juttatások összesen	696 974	743 167	19 428	1 459 569
h) Költségtérítés	-2 572	-4 546	-13	-7 131
i) Betegszabadság	-6 284	-4 587	-82	-10 953
j) Nyugdíj és egyéb biztosítás	-7 865	-2 684	-1	-10 550
k) Jóléti kiadások	5 791	10 736		16 527
l) Munkáltató által fizetett SZJA	4 633	3 116	493	8 242
m) Eredményszemléletű korrekció	13 645	24 771	78	38 494
n) Egyéb juttatások	-523			-523
Bérek és keresetek	703 799	769 973	19 903	1 493 675
D.12 Munkaadók tb-hozzájárulásai:				
D.121 Munkaadók tényleges tb-hozzájárulásai:				
o) Társadalombiztosítási járulék	248 443	259 885	6 413	514 741
p) Nyugdíj és egyéb biztosítás	7 865	2 684	1	10 550
q) Eredményszemléletű korrekció	4 558	7 156	61	11 775
D.122 Munkaadók imputált tb-hozzájárulásai:				
r) Betegszabadság	6 284	4 587	82	10 953
Munkaadók tényleges tb-hozzájárulásai:	267 150	274 312	6 557	548 019
K.1 Értékcsökkenés	270 468	318 335	4 648	593 451
Költség szinten (P.2+D.1+K.1)	1 726 112	1 901 968	50 772	3 678 852
ebből:				0
- a saját végső felhasználási célú kibocsátás költsége	1 314	1 328	4	2 646
- piaci termelő szakosodott telephelyek költsége	33 924	5 215		39 139
- nem piaci termelő szakosodott telephelyek költsége	1 690 874	1 895 425	50 768	3 637 067
Piaci termelő szakosodott telephelyek árbevétele	20 473	4 805		25 278
P.11 Piaci kibocsátás	20 473	4 805		25 278
P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás	1 314	1 328	4	2 646
P.13 Egyéb nem piaci kibocsátás	1 690 874	1 895 425	50 768	3 637 067
P.1	1 712 661	1 901 558	50 772	3 664 991

- a) A dologi kiadások a költségvetési szerv által vásárolt termékek és szolgáltatások kiadásait tartalmazza.
- b) A dologi kiadások tartalmazzák a vagyonbiztosítási kiadásokat. A tételt kétféle ESA kiadási kategóriában számoljuk el. Egy részét folyó termelőfelhasználásként, másik részét a pénzügyi vállalatok szektorának nyújtott transzferként (D.71). (lásd 3.16.3.3.3. fejezet)
- c) Az intézményi beszámolókból a személyi juttatások teljes összege a munkavállalói bérek és keresetek között kerül elszámolásra. A költségtérítés azon része, amelyik nem jelent többletjövedelmet az alkalmazottaknak, levonásra kerül a bérekből és kereseteből (h pont) és folyó termelőfelhasználásként kerül kimutatásra.
- d) Az ÁFA korrekció két részletből áll:
 - d1) A le nem vonható ÁFA kiszámítása:

A dologi kiadások az alábbiak szerint tartalmazzák:

- Az árubeszerzések és szolgáltatásvásárlások előzetes ÁFÁ-ja
- A termékek és szolgáltatások értékesítése után a központi költségvetésbe befizetett ÁFA

A költségvetési szervek bevételi tételei között a következők vonatkoznak az ÁFÁ-ra:

Az értékesített termékek és szolgáltatások ÁFA bevétele (fizetendő ÁFA);
 ÁFA visszatérítés.

A fenti két tételt az ÁFA-kiadásokból levonjuk, negatív kiadásként számoljuk el.

Az alkalmazott módszertan:

Egyedi szinten a következő összefüggések érvényesülhetnek:

Fizetendő ÁFA – levonható előzetes ÁFA = Központi költségvetésbe fizetett ÁFA;

vagy

Fizetendő ÁFA – levonható előzetes ÁFA = - ÁFA visszatérítés.

Makroszinten pedig a következő összefüggések állnak fenn:

Fizetendő ÁFA – Előzetes ÁFA = Központi költségvetésbe fizetett ÁFA - ÁFA visszatérítés

Levonható ÁFA = Fizetendő ÁFA - Központi költségvetésbe fizetett ÁFA + ÁFA visszatérítés.

Le nem vonható ÁFA = Előzetes ÁFA - Levonható ÁFA = Előzetes ÁFA -

(Fizetendő ÁFA - Központi költségvetésbe fizetett ÁFA + ÁFA visszatérítés) =

Előzetes ÁFA + Központi költségvetésbe fizetett ÁFA - Fizetendő ÁFA - ÁFA visszatérítés.

- d2) A dologi kiadások tartalmazzák a befektetett eszközök értékesítéséből befizetett ÁFÁ-t (a kormányzatnak) is. Ezt a tételt levonjuk a dologi kiadásokból.
- e) A pénzforgalmi adatok eredményszemléletesítéséhez kétféle mérlegadatot használunk. A szállítók állományváltozását hozzáadjuk, a vevők állományváltozását pedig levonjuk a pénzforgalmi adatokból.
- f) Az egyéb tételek között az intézményi beszámolókból nem dologi kiadásként elszámolt, de folyó termelőfelhasználásnak minősülő tételek találhatóak.

A központi kormányzat alszektorban a folyó termelőfelhasználás tartalmaz még közvetlenül a központi költségvetés által kifizetett tételeket: adósságkezelés költségei, lakástámogatás folyósítási költségei. Ezek a tételek nem jelennek meg a központi kormányzati intézményi beszámolókból.

A TB alapoknál egyéb korrekcióként főleg a szociális juttatások pénzbeli folyósításának költségei találhatóak. Az intézményi beszámolóban ezek a tételek társadalmi transzferként kerülnek elszámolásra. Kiegészítő információ az intézményi beszámolóban található.

- g) Az intézményi beszámolókból a bérek és keresetek a rendszeres személyi juttatások aggregátumban találhatók.
- h) Lásd c) pont.
- i) A rendszeres személyi juttatásként könyvelt betegszabadság tételt az egyéb pénzügyi társadalmi juttatások rovaton mutatjuk be, és átsoroljuk a munkaadók imputált tb-hozzájárulási kategóriába (r pont).
- j) A nyugdíj és egyéb biztosítás kifizetéseket a munkaadók tényleges tb-hozzájárulási kategóriába soroljuk át (p pont):
- k) Az intézmények által a munkavállalók irányába fizetett jóléti kiadások természetbeni bérként jelennek meg az ESA szerinti elszámolásban. Ezeket a szolgáltatásokat a kormányzati intézmények nyújtják a munkavállalóknak (egészségügyi, sport, óvodai szolgáltatások). A kormányzati kibocsátás tartalmazza ezen szolgáltatások költségét, a nemzeti számlában a kiadások a szolgáltatásban részesülő munkavállalók természetbeni béreként kerülnek elszámolásra.
- l) A munkáltatók SZJA-t fizetnek a munkavállalóknak térítésmentesen nyújtott termékek és szolgáltatások után (ruházat, személygépkocsi biztosítása). Ez a kiadás adóként szerepel az intézményi beszámolókból, a nemzeti számlákban pedig a bérek és keresetek rovaton kell kimutatni.
- m) Eredményszemléletű korrekció: a t év januárjában fizetett bérek és keresetek eredményszemléletben a t-1 évhez kötődnek, a t+1 év januárjának kifizetései pedig a t évhez. A két januári adat különbségét eredményszemléletben a t év pénzforgalmi adatához kell hozzáadni. Ezek az összegek az intézményi beszámolóban kiegészítő adatként jelennek meg.
- n) Az olimpiai érmesek járadékát pénzügyi társadalmi juttatásnak kell könyvelni (átsorolásra kerül a D.62-be).
- o) A munkaadók tényleges tb-hozzájárulási ESA kategóriának megfelelő intézményi beszámoló kategória a társadalombiztosítási járulékok.
- p) Lásd a j) pontot.
- q) Ugyanaz, mint az m) pontnál.
- r) Lásd az i) pontot.

Értékcsökkenés értékelése

154. A központi kormányzat szervezeteinek ágazati besorolása szerint és a fontosabb eszközkategóriákra készült becslés az állomány bruttó (újrabeszerzési) értékére, valamint az állagmutatóra (amely az eszközök elhasználódását jelző értékarány). Az újrabeszerzési érték becsléséhez a könyv szerinti értékadatokat, valamint a vállalati közvetlen felvétel alapján számított megfelelő átértékelési szorzókat (újraelőállítás/könyv szerinti érték) használtuk fel. Az egyes eszközkategóriák várható teljes használati idejét az Eszközmérés OECD kézikönyv ajánlásai szerint vettük figyelembe.

155. Az önkormányzatok ingatlanjairól teljes körű kötelező adatszolgáltatás tartalmazta az épített ingatlanok becsült (használt állapotú, azaz nettó) értékét, továbbá átlagos állagmutatóját, az épületek és építmények rendeltetése szerint csoportosítva. Az önkormányzati tulajdonban levő gépek és járművek

állományértékének a becslése a könyv szerinti értékadatokból kiindulva történt, figyelembe véve a kincstári (KVI) adatállományból származó korösszetételt.

156. A lakásállomány értékeléséhez a felkért szakértők a természetes mértékegységben – négyzetméterben – rendelkezésre álló adatokat az aktuális építési költségekkel szorozták fel. Az építési költségek lakástípusonként rendelkezésre állnak. Az alkalmazott módszer nagyrészt megegyezik az éves állóeszköz-felhalmozás részeként elszámolt lakásberuházások becslésének módszertanával. Az állománybecsléshez használt modell tartalmazza azoknak a lakástípusoknak a költségkalkulációját is, melyek jelenleg már nem épülnek.

157. A rendszeres termelőtevékenység céljára vagyonkezelésbe átadott állóeszközök nem a végső tulajdonos, pl. a kormányzat, hanem a vagyonkezelő, az önálló gazdasági döntésre képes jogi személy intézményi szektorában kerülnek kimutatásra. Az állományadatok nem tartalmazzák az üzemeltető gazdasági szervezetek működéséhez rendelt vállalati eszközöket (pl. a közműtársaságok ügyviteli célú vagy szállító eszközeit).

158. A vízi közművek állományának szektorok közötti elhatárolása a vízügyi tárca adatgyűjtése alapján készült. A vállalatok vízellátási, valamint szennyvíz-kezelési rendeltetésű, „saját” tárgyi eszközei nem szerepelnek a kormányzati szektor adataiban.

159. Az infrastruktúra tárgyi eszközei, az országos és helyi közutak, a vízi közművek és az árvízvédelmi létesítmények a kormányzati szektor „intézménysoros” adataiban nem szerepelnek. A bruttó állományérték becslése a természetes mértékegységek és az építési beruházás egységköltségeinek szorzataként történt. Az infrastruktúra egyes létesítményeinek várható teljes használati ideje a becslésekben szakértői vélemények szerint szerepel.

160. A szoftverek újrabeszerezési értéken mért állományát öt év beruházásainak kumulált adataiból, külön a szoftver-felhalmozás volumenmérésére és az állományértékelésre kifejlesztett árindexek segítségével becsültük. Az OECD ajánlását követve az árindexszámításhoz a kanadai módszer adaptálását választottuk.

161. A KSH a következő évek állományi értékének előrejelzésére az általánosan elfogadott modell alapú PIM-et alkalmazta.

162. A KSH által az állomány továbbvezetéséhez használt függvénykapcsolat a normál eloszlású selejtezési függvényhez kapcsolt lineáris értékcsökkenési függvény kombináció volt.

163. A modellel továbbvezetett állóeszközök állományán belül a becslésnél négy fő eszközkategória különíthető el:

- épületek, egyéb építmények (lakások nélkül);
- tartósan üzemeltetett gépek, gépi berendezések;
- gyorsan avuló gépek, gépi berendezések;
- szállítóeszközök.

164. Az állóeszközök állományából a várható élettartamok felhasználásával és az értékcsökkenési függvények hozzárendelésével kiszámítható a tárgyévi és a halmozott állóeszköz felhasználás értéke a vizsgált szegmensekre. A bruttó állóeszköz-állomány és a halmozott állóeszköz felhasználás különbözeteként számítható a nettó állóeszköz-állomány, mely az állomány elhasználódással korrigált értékét jelenti.

165. Az állóeszköz felhasználás becslése alszektoronként, eszközcsoportonként és ágazatonként PIM-mel történik. A lakások állóeszköz-felhasználásának becslése közvetlen adatforrásokból történik a 4.12.5.1. fejezetben leírtak szerint.

**3.12 Tábla Értékcsökkenés a kormányzati szektorban, 2002
(millió Ft)**

Alszektorok	Összeg
S.13 Kormányzat	593 451
Ebből:	
S.1311 Központi kormányzat	270 468
S.1313 Önkormányzat	318 335
S.1314 Kötelező társadalombiztosítási alapok	4 648

P.11 Piaci kibocsátás

166. Ez a tétel a piaci termelő szakosodott telephelyek kibocsátását tartalmazza. Ezek a szakosodott telephelyek piaci termelőkként vannak nyilvántartva. P.12 Saját végső felhasználási célú kibocsátás: az intézményi beszámolókból található adatok alapján számoljuk el a fenti tételt.

167. A társasági adóbevallás és az éves gazdaság-szerkezeti statisztika (lásd 3.3.1. pont) a kormányzatba sorolt vállalatok elszámolásának fő adatforrásai. A kormányzatba sorolt vállalatok nem-piaci termelők és kibocsátásukat költségalapon számoljuk el.

168. Minden besorolt vállalat a központi kormányzat ellenőrzése alatt áll, és finanszírozási forrásainak a nagy részét is ebből az alszektorból kapja.

3.13 Tábla A kormányzati szektorba (központi kormányzatba) sorolt vállalatok kibocsátása (millió Ft)

		Kormányzatba sorolt vállalatok		
P.2	Folyó termelőfelhasználás:			
	Dologi kiadások, igénybevett szolgáltatások	23851		
	Folyó termelőfelhasználás	23851		
D.1	Munkavállalói jövedelem:			
D.11	Bérek és keresetek:			
	Bérek	8738		
	Más juttatás	424		
	Bérek és keresetek	9162		
D.12	Munkaadók tb-hozzájárulásai:			
	Munkaadók tényleges tb-hozzájárulásai:	3046		
	Munkaadók tb-hozzájárulásai	3046		
K.1	Értécsökkenés	9610		
	Költségszinten (P.2+D.1+K.1)	45669		
	ebből:			
	- a saját végső felhasználási célú kibocsátás költsége	1 293		
	- piaci termelő szakosodott telephelyek költsége			
	- nem piaci termelő szakosodott telephelyek költsége	34766		
	Piaci termelő szakosodott telephelyek árbevétele			
P.11	Piaci kibocsátás			
P.12	Saját végső felhasználási célú kibocsátás	1293		
P.13	Egyéb nem piaci kibocsátás	34766		
P.1		36059		

169. A KSH által összeállított kérdőív alapján kerülnek besorolásra a kiadások és a bevételek. A hozzáadott érték és a kibocsátás összeállításánál nincsen szükség korrekciók alkalmazására.

3.14 Tábla A kormányzati szektorba (központi kormányzatba) sorolt nonprofit szervezetek kibocsátása (millió Ft)

		Kormányzatba sorolt nonprofit szervezetek		
P.2	Folyó termelőfelhasználás:			
	Dologi kiadások, igénybevett szolgáltatások	49 704		
	Folyó termelőfelhasználás	49 704		
D.1	Munkavállalói jövedelem:			
D.11	Bérek és keresetek:			
	Bérek	26690		
	Más juttatás	5896		
	Bérek és keresetek	32586		
D.12	Munkaadók tb-hozzájárulásai:			
	Munkaadók tényleges tb-hozzájárulásai:	11175		
	Munkaadók tb-hozzájárulásai	11175		
K.1	Értécsökkenés	0		
	Költségek összesen (P.2+D.1+K.1)	93465		
P.13	Egyéb, nem piaci termelés	93465		

170. A kormányzati szektor főbb aggregátumai adatforrások szerint:

3.15 Tábla Kormányzati szektor kibocsátása (millió Ft)

		Jogi értelemben vett államháztartás	Kormányzatba sorolt vállalatok	Kormányzatba sorolt nonprofit szervezetek	Kormányzati szektor
P.2	Folyó termelőfelhasználás:	1 043 707	23851	49 704	1 117 262
D.1	Munkavállalói jövedelem:	2 041 694	12 208	43 761	2 097 663
D.11	Bérek és keresetek:	1 493 675	9 162	32 586	1 535 423
D.12	Munkaadók tb-hozzájárulásai:	548 019	3 046	11 175	562 240
K.1	Értécsökkenés:	593 451	0	0	593 451
	Költség szinten (P.2+D.1+K.1)	3 678 852	36 059	93 465	3 808 376
	ebből:				
	- a saját végső felhasználási célú kibocsátás költsége	2 646	1 293		3 939
	- piaci termelő szakosodott telephelyek költsége	39 139	0		39 139
	- nem piaci termelő szakosodott telephelyek költsége	3 637 067	34 766	93 465	3 765 298
	Piaci termelő szakosodott telephelyek árbevétele	25 278			25 278
P.11	Piaci kibocsátás	25 278	0		25 278
P.12	Saját végső felhasználási célú kibocsátás	2 646	1293		3 939
P.13	Egyéb nem piaci kibocsátás	3 637 067	34 766	93 465	3 765 298
P.1		3 664 991	36 059	93 465	3 794 515

3.3.4. Háztartások szektor (S14)

171. Az egyéni vállalkozói igazolvánnyal vagy más engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók termelésének számításához használt egyik legfőbb adatforrás a személyi jövedelemadó bevallás. 2002-ben körülbelül 400 ezer egyéni vállalkozó töltötte ki a személyi jövedelemadó bevallásban az egyéni vállalkozókra vonatkozó lapot. Habár ez tartalmaz az egyéni vállalkozók árbevételére és költségeire vonatkozó adatokat, megítélésünk szerint ezek a számok nem kellően megbízhatóak sem a kibocsátás, sem a folyó termelőfelhasználás vonatkozásában. Ugyanakkor az adóbevallások számát felhasználjuk az egyéni vállalkozó termelőegységek számának meghatározásánál, mert a Gazdálkodó Szervezetek Regisztere (GSZR) tartalmazhat bizonytalanságot az egyéni vállalkozások megszűnésével kapcsolatban. (lásd. 3.1.1 bekezdést)

172. Figyelembe kell venni, hogy

- az egyéni vállalkozók egy része nem teljesíti adóbevallási kötelezettségét; és
- a személyi jövedelemadó bevallásban kiegészítő jelleggel szereplő adatok az alkalmazottak számára vonatkozóan nem megbízhatóak, ezért helyettesítjük azokat a Munkaerő-felmérés megfelelő adataival; és
- az egyéni vállalkozók és alkalmazottaik egy része nem teljes munkaidőben dolgozik (pl. tevékenységét másodállásban vagy nyugdíj mellett végzi).

173. Az egyéni vállalkozók bruttó hozzáadott értékének becsléséhez az alábbi egyszerűsített képletet alkalmaztuk 2002-ben:

Bruttó hozzáadott érték = (Az egyéni vállalkozók összes munkaerő inputja) * (A referenciacsoport összes bruttó hozzáadott értéke / A referenciacsoport összes munkaerő inputja)

A számítást a TEÁOR 4 számjegyen (370 szakágazatra) és megyénként (20 megye) végeztük el.

174. Az egyéni vállalkozók összes munkaerő inputjának kiszámításához az engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók, alkalmazottaik és segítő családtagjaik számát vettük figyelembe. A becslés indirekt, azaz először a teljes nemzetgazdaságra készítettünk számítást, majd utána bontottuk szét megyékre és szakágazatokra. Ez a számítási mód azért szükséges, mert a segítő családtagokra és az egyéni vállalkozók alkalmazottainak számára nem állnak rendelkezésre megbízható szakágazati és megyei bontású adatok.

175. Az egyéni vállalkozásokat három csoportba sorolhatjuk annak alapján, hogy tevékenységük mennyi munkaórát vesz igénybe. Ennek figyelembe vételével készítettük el a teljes munkaidős létszámra történő számítást:

- főfoglalkozású egyéni vállalkozók, tevékenységük teljes munkaidősnek tekinthető
- mellékfoglalkozású egyéni vállalkozók, tevékenységük részmunkaidős
- nyugdíjas egyéni vállalkozók, tevékenységük részmunkaidős

176. Az egyéni vállalkozók fenti csoportokba sorolását a gazdasági szervezetek regisztere alapján készítettük el. 2002-ben - a többi megvizsgált évhez hasonlóan - a főfoglalkozású egyéni vállalkozók aránya volt a legmagasabb, 56%, a mellékfoglalkozásúak aránya 27% és a nyugdíjasoké 17%. Ezekkel

az arányokkal osztottuk fel a személyi jövedelemadó bevallások alapján számított egyéni vállalkozások számát.

177. Az egyéni vállalkozók foglalkozottainak számát a Munkaerő-felmérés adatai alapján, míg a segítő családtagok számát a személyi jövedelemadó bevallásokból számítjuk.

178. A részmunkaidőben dolgozók számát át kell számítani teljes munkaidős értékre. 2002-ben a teljes nemzetgazdaságra vonatkozóan a teljes munkaidős arány 0,9788 volt. A részmunkaidős egyéni vállalkozók és a segítő családtagok esetében a teljes munkaidő arány 0,5 volt 2002-ben, mivel a segítő családtagokat is részmunkaidős foglalkoztatottnak tekintjük. A következő lépésben a fentiek alapján számított létszámadatokat szét kellett osztani szakágazati és megyei szinten az egyéni vállalkozók jövedelemadó bevallása alapján.

179. A kibocsátásra és a folyó termelőfelhasználásra vonatkozó információkat korrigálni kell annak érdekében, hogy megfelelő nemzeti számla adatokhoz jussunk a bruttó kibocsátás, folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték vonatkozásában. A gyenge minőségű személyi jövedelemadó adatok miatt az egy foglalkoztatottra jutó kibocsátást és a folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arányt helyettesítjük a 0-10 főt foglalkoztató korlátolt felelősségű társaságok (kft) megfelelő adatával. Ezeket a kisvállalkozásokat tekintjük referenciacsoportnak, mivel méretük és árbevételük hasonló az egyéni vállalkozásokéhoz. Valószínű azonban, hogy az egyéni vállalkozóknak alacsonyabb a működési és az adminisztratív költsége, mint az ugyanabba az ágazatba tartozó referenciacsoportnak. Ezért a folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arányt szakértői becsléssel korrigálni kell.

180. A bruttó hozzáadott érték megyei és ágazati struktúráját az egyéni vállalkozók elvárt jövedelme alapján határoztuk meg, amelyet a Pénzügyminisztérium 2001-ben tett közzé. A becslés TEÁOR 4 számjegyen (370 gazdasági tevékenység) és megyei bontásban (20 megye) készült. Ezek az adatok az elvárt jövedelmek legkisebb mértékét határozták meg. Bár az elvárt jövedelmek szintje így alacsonyabb a valóságosnál, ezek ágazati és területi bontását megbízhatónak lehetett tekinteni. Az egyéni vállalkozók elvárt jövedelmének szintjét az alábbiak szerint növeltük meg (TEÁOR 4 számjegyen, megyei bontásban):

181. Egy foglalkoztatottra jutó bruttó hozzáadott érték=az egy foglalkoztatottra jutó elvárt minimum jövedelem*(a kisvállalkozások egy foglalkoztatottra jutó hozzáadott értéke országosan/az egy foglalkoztatottra jutó elvárt minimum jövedelem országosan).

182. A Pénzügyminisztérium 2001-ben tette közzé utoljára az elvárt minimum jövedelmek listáját. Ennek alapján az országos szintű egy foglalkoztatottra (egyéni vállalkozóra) jutó elvárt minimális jövedelem éves szinten 561 000 Ft volt. Egyéb releváns adatok hiányában a következő három év során ezt az adatot extrapoláltuk.

183. 2005-ben az extrapolált adatokat jelentősen meghaladta az éves bruttó minimálbér összege, ami 684 000 Ft volt. Ezért a 2001. éves adatok felhasználásával nem lehetett jól jellemezni az egyéni vállalkozói csoport valós pénzügyi helyzetét.

184. Szükségessé vált új és részletes adatforrások felkutatása. A rendelkezésünkre álló adatforrások közül az Éves integrált gazdaságstatisztika adatai feleltek meg a követelményeknek, így 2005-től ezek az adatok váltották fel a Pénzügyminisztérium által közölt elvárt minimum jövedelmek helyét a becslésben.

185. Az igazolvánnyal vagy egyéb engedéllyel működő egyéni vállalkozók kibocsátására és a folyó termelőfelhasználására vonatkozó becslési módszer implicit módon magában foglalja a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban alkalmazott korrekciókat. Egyedül a fodrászoknak, pincéreknek, recepciósnak,

taxisoföröknek adott borralaló esetében történik kiigazítás explicit módon, mert az egyéni vállalkozók kibocsátásának becslésére alkalmazott módszer ezeket a tételeket implicit módon nem foglalja magában. Ugyanazt a becslési módszert alkalmazzuk, mint a nem-pénzügyi vállalatok esetében. A borralaló becslése a KSH által 1997-ben lefolytatott, a háztartásokra vonatkozó felmérésének eredményei alapján történik. Az adószámmal rendelkező magánszemélyek és a nem-regisztrált gazdasági tevékenységet folytató háztartások bruttó hozzáadott értékére vonatkozó becslés ágazat specifikus módszerek segítségével történik. Ezen gazdasági egységek kibocsátásának és folyó termelőfelhasználásának becslésére többféle módszert alkalmazunk:

- modellezési technikák (pl. saját lakásszolgáltatás, hálapénz egészségügyi ellátásért vagy oktatás);
- statisztikai felmérések indirekt módszerekkel (magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatás);
- statisztikai felmérésekből származó mennyiség- és ár adatok (pl. mezőgazdasági kistermelők piaci és saját felhasználási célú termelése).

3.3.5. Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektor (S.15)

186. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények kibocsátásának becslése költség szinten történik:

Kibocsátás =

- Folyó termelőfelhasználás (P.2)
- + Munkavállalói jövedelem (D.1)
- + Állóeszköz-felhasználás (K.1)
- + Egyéb termelési adók (D.29)
- Egyéb termelési támogatások (D.39)

3.16 Tábla A Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorának fő mutatószámai (millió Ft)

P.1 Kibocsátás	330 489
P.2 Folyó termelőfelhasználás	174 926
B.1g Bruttó hazai termék	155 563
B.1.G Bruttó hozzáadott érték	155 563
D.1 Munkavállalói jövedelem	116 735
D.11 Bérek és keresetek	90 430
D.12 Munkaadók tb hozzájárulásai	26 305
D.29 Egyéb termelési adók	96
D.39 Egyéb termelési támogatások	62
B.2g Bruttó működési eredmény	38 794
K.1 Értékcsökkenés	38 794
B1.n Nettó hozzáadott érték	116 769
P.5 Bruttó felhalmozás	20 875

3.4. A direkt és indirekt becslési eljárások szerepe

187. A mezőgazdaság kivételével a kibocsátást és a folyó termelőfelhasználást általában direkt módon mérjük. A mezőgazdasági teljesítmény értékét „mennyiség*ár” képlet segítségével számítjuk.

188. Indirekt megközelítési módot használunk a vállalkozói igazolvánnyal vagy egyéb engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozók kibocsátás és folyó termelőfelhasználás értékeinek kiszámításához (lásd 3.3.4.) is.

189. Az adószámmal rendelkező magánszemélyek és a háztartások nem-regisztrált gazdasági tevékenységéből származó termelésének számításához is modellszámításokat és egyéb indirekt becsléseket használunk:

- Modellszámításon alapuló megközelítést használunk a saját kivitelezésű lakásépítés és felújítás (lásd [Process Table](#) TEÁOR kód F, [Explicit cut-off](#)), a saját lakásszolgáltatás (TEÁOR kód K, értéksökkenés [PIM] & [Imputed dw.](#)), az egészségügyi hálapénz (TEÁOR kód N, [Explicit exhaustiveness](#)) és a részmunkaidőben végzett magántanári tevékenység (TEÁOR kód O, [Explicit cut-off](#)) becslésére. (Az adatokat a [Process Table](#) tartalmazza.)
- Egyéb indirekt módszert használunk a mezőgazdasági kistermelők piaci, illetve saját felhasználásra történő termelése (az adatok benne vannak a TEÁOR kód A kategóriában, [Explicit cut-off](#)) esetén, ahol a kibocsátást a volumen*ár képlet alapján számítjuk termékenként; a magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatások esetében, ahol a Háztartási költségvetési felvétel adatait benchmark és extrapolációs módszerrel használjuk.
- A szoba és garázs bérbeadási tevékenység kibocsátásának (TEÁOR kód K, [Explicit cut-off](#)) becsléséhez adminisztratív adatforrásokra (személyi jövedelemadó bevallások, az önkormányzatoktól kapott adatok a magánzállásokról) támaszkodunk.

3.5. A benchmark és extrapolációs módszerek szerepe

190. A KSH 2000-2001-ben mezőgazdasági, szőlő-gyümölcs összeírást hajtott végre. A nemzeti számlákban a Háztartások szektor mezőgazdasági termelését ezen benchmark évi adatok alapján becsüljük, az extrapolációt a Mezőgazdaság Számla adott évi adatai alapján végezzük.

191. A magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatások adatainak becslését a Háztartási költségvetési felvétel adatai segítségével benchmark és extrapolációs módszer segítségével végezzük. A Háztartási költségvetési felvétel adatainak felhasználásáról szóló leírás az 5.7. fejezetben található.

192. A magánlakások piaci bérbeadásának becslésénél a 2002-es bérbeadási felmérés adatait használjuk fel kiindulási alapként.

193. A magán lakások felújítására vonatkozó becslést extrapolációval végezzük a 2003-as lakás-konkúciókra vonatkozó felmérés adatait alapul véve.

194. A megszűnt, átalakult vállalatok adatait szintén extrapoláljuk (ha az adott évre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok, az előző év adatait vesszük figyelembe).

3.6. A becslések teljessége érdekében tett lépések

195. A GDP számítása termelési oldalról teljesnek mondható, mert magában foglal minden olyan gazdasági egységet, amelyeknél – az SNA93 vagy az ESA95 terminológia szerint – a gazdasági érdekelttség központja Magyarország területére esik.

196. A magyar nemzeti számlák teljességének biztosítása érdekében korrekciókat végzünk a nemzeti számlák adataiban. A nem-megfigyelt gazdaságra vonatkozó becslések az Eurostat *Teljesség Táblázati Megközelítése (TTM)* irányelvével összhangban vannak, és a nem megfigyelt gazdaság 7 típusát határozzák meg a GDP becslésének mindhárom megközelítése (kibocsátás, fogyasztás, jövedelem) esetében.

197. A termelési oldal teljességére vonatkozó becslés a Nem-pénzügyi vállalatok szektorra és a Háztartások szektorra koncentrál. A nem-megfigyelt gazdaság feltételezett nagyságát a kisvállalkozások és a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalatok adóelkerülő magatartása alapján becsüljük.

198. Mindemellett szükség van a nem-megfigyelt gazdaság termelési oldalról történő becslésének fejlesztésére. A nem-megfigyelt gazdaság becslési eljárásainak továbbfejlesztését a forrás-felhasználás tábláknak a nemzeti számlák összeállításába való integrálását megcélzó projekt kapcsán tervezzük (lásd 6. fejezet). A nemzeti számlák előállításának tervezett új technológiája szükségessé teszi a nem-megfigyelt gazdaság becsléséhez használt adatforrások, módszertani eljárások felülvizsgálatát és fejlesztését. A jelenleg használt adatforrások és módszertani eljárások nem elégítik ki teljes mértékben a nemzeti számlák új összeállítási technológiájának követelményeit. Ugyanakkor a termelési és felhasználási adatoknak a forrás-felhasználás táblák keretei között megvalósuló összekapcsolódása lehetőséget ad a hiányzó adatok becslésére, beleértve a nem-megfigyelt gazdaság adatait is.

199. A nemzeti számlák minőségének fejlesztésére az Eurostat által finanszírozott Grant 2006 keretein belül készült munkaterv.

200. A tervezett projekt munkaterve a következő:

- a nem-megfigyelt gazdasággal kapcsolatos nemzetközi, illetve magyar publikációk, kutatások eredményeinek feltérképezése és feldolgozása, különös tekintettel az Eurostat idevonatkozó módszertani anyagaira;
- a magyar gazdaságra jellemző nem-megfigyelt gazdasági tevékenységek típusainak és jellemzőiknek meghatározása, az új nemzeti számla összeállítási technológia követelményeinek megfelelően;
- olyan rövidtávon megvalósítható becslési eljárások kidolgozása, amelyek megfelelnek az új követelményeknek. Ez magában foglalja például olyan új modellezési eljárások kidolgozását, amelyek – lehetőleg a jelenleg is elérhető adatbázisokra támaszkodva – számszerűsítik a nem-megfigyelt gazdasági tevékenységeket; annak vizsgálatát, hogy milyen szerepet játszhatnak a különböző felmérések, közvélemény-kutatások a számítási eljárások aktualizálásában;
- próbaszámítások készítése a nem-megfigyelt gazdaság 2005-ös adataira vonatkozóan;
- elemzés készítése a nem-megfigyelt gazdasági tevékenységek explicit módon történő számításának hatásairól

A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 2-es vállalat típus esetében

201. Ez a korrekció azért szükséges, mert a vállalkozások lényegesen kevesebb kibocsátást vallanak be a ténylegesnél. A számítás szakértői becsléssel történt, oly módon, hogy megnöveltük a kisvállalkozások kibocsátás adatát.

202. A jelenleg használt módszert 1997-ben fejlesztették ki és alapvetően üzleti könyvelési becsléseken alapul. Ebben a tanulmányban különböző méretű és típusú vállalatokat vizsgáltunk abból a szempontból, hogy a fizetendő adó csökkentése végett túl- vagy aluljelentik-e jövedelmüket.

203. A kutatás arra az eredményre jutott, hogy:

- Minél kevesebb alkalmazottat foglalkoztat egy vállalat, annál kevésbé megbízható adatot szolgáltat
- Az alkalmazott könyvelési módszer (egyszeres vagy kettős könyvvitel) – mely szoros kapcsolatban van a vállalkozás jogi formájával – hatással van a tévesen jelentett jövedelemadatok mérésére.

204. A kutatás eredményeképpen 1997 óta szakértő becslés alapján megemeljük a könyvelési adatokból származtatott kibocsátás értékét a kettős könyvvitelt folytató kisvállalkozások (10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató korlátolt felelősségű társaságok) esetében. A kiigazítás mértéke 10% körüli.

A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 3-as vállalat típus esetében

205. Az 1997-ben készült tanulmányból kiderül, hogy a bevallott jövedelem csökkentésének másik módszere a költségek (folyó termelőfelhasználás) túlértékelése. Ennek következtében az egyszeres könyvvitelt folytató vállalkozások esetében 1997 óta 20%-kal megnöveljük a folyó termelőfelhasználás értékét. A 3-as típusú vállalatok száma nullára redukálódott, mivel a 2006 után alapított vállalatok már nem választhatják az egyszeres könyvvitelt, a 2006 előtt alapított vállalatok pedig csak külön engedéllyel tehetnek így eleget a beszámolási kötelezettségüknek.

206. Az adóelkerülési magatartásból származó túljelentési magatartás még mindig létezik, főleg a munkaerő költségekre rakódó magas járulékkötelezettségek miatt.

2004 óta a betéti társaságok esetében is ezt a módszert használjuk. A törvény szerint ezen vállalatoknak kettős könyvvitelt kell vezetniük. A vállalkozások ezen – jogi személyiség nélküli – típusa könnyen alapítható, mely jogi kiskapukat biztosít az alkalmazottak tényleges létszámának és a munkaerő-költség elrejtéséhez. Például az előbb említett tételek tévesen működési költségként történő számlázása és könyvelése, mely a rejtett munkaerő-költségek miatt kisebb adófizetési kötelezettséget jelent. Ezért a kettős könyvvitelre kötelezett betéti társaságok folyó termelőfelhasználási adatait 2004 óta szakértői becslés alkalmazásával megemeljük. A kiigazítás mértéke 20% körüli.

207. Az n) és o) pontban részletezett becslések (lásd 3. fejezet, 125-126 paragrafus) ellenőrzése végett számos kísérleti számítás készült az Eurostat Nem-megfigyelt gazdaságra vonatkozó Grant projekt keretében. Az eredmények azt mutatják, hogy egyelőre nem lehet lecserélni a korábban említett becslési módszereket. Mindamelllett az ágazat-specifikus becslési módszerek bevezetése járható útnak tűnik a további fejlesztések tekintetében.

Borraivaló

208. A magyar gazdaságban is jellemző, hogy bizonyos szolgáltatási tevékenységek esetében a fogyasztók borraivalót adnak. A teljesség elérése érdekében a kibocsátást növelni kell a borraivalók becsült értékével. A KSH által 1997-ben lefolytatott háztartási felmérés eredményei szolgáltak alapvető forrásként a borraivaló becslésére. A kiigazítást 4 ágazatban végezzük:

- 9302 Fodrászat, szépségápolás
- 6022 Taxi személyszállítás
- 5530 Éttermi, cukrászdai vendéglátás

- 5540 Egyéb, nyílt árusítású vendéglátás

Hálapénz

209. A magyar egészségügyi rendszerben széles körben elterjedt és tolerált illegális fizetési forma a hálapénz. A hálapénz fizetését a társadalombiztosítás nem fedezi, adóelkerüléssel jár, így ez a jelenség a nem-megfigyelt gazdaság részét képezi.

210. A hálapénz volumenének becslése a Társadalomkutató Intézet (TÁRKI) által 1999-ben publikált tanulmányon alapul. Ez a tanulmány egy mintavételes, mintegy 1000 orvos és 1400 beteg körében végzett felmérés eredményeit tartalmazza. A felmérés az előbb említett körben rákérdezett a felajánlott és elfogadott hálapénzek nagyságára, a felajánlás gyakoriságára, a hálapénzről kialakított véleményre és hozzáállásra.

211. Az 1998. évre vonatkozó eredményeket évente aktualizáljuk bizonyos egészségügyi statisztikai adatok felhasználásával. A járóbeteg-ellátás esetszámait az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program, a kórházi betegellátás statisztikai adatait pedig az Egészségbiztosítási Alap szolgáltatja. Ezek az adatok tartalmazzák a társadalombiztosítás által finanszírozott esetek számát és mintegy 740 egészségügyi ellátási eset becsült súlyszámait.

Természetbeni juttatások

212. A következő elemek megfelelnek a jövedelem-oldali megközelítés során becsült adatoknak, és a nem megfigyelt gazdaság 7 kategóriájával összhangban vannak csoportosítva.

a) Munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások (kulturális, egészségügyi és szociális)

213. A vállalkozások különféle jóléti szolgáltatásokat nyújtanak az alkalmazottaiknak csökkentett áron vagy térítésmentesen (például óvoda, étkeztetés), ami az ESA95 előírásai szerint munkavállalói jövedelem. A kibocsátást ezért növeltük a vállalkozások által a munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások térítésekkal csökkentett összegével.

214. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a munkaerőköltség felvétel tartalmazza őket. A munkaerőköltség felvétel által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatok adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

b) Munkavállalóknak átadott saját termékek

215. Az ESA95 előírásainak megfelelően a kibocsátás részeként és természetbeni bérként elszámoljuk a munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értékét is (például a szállítási vállalatoknál a szabadjegyek, vagy ingyen sör a sörfőzdékben).

216. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatok adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

c) Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások

217. A számvitelben az anyagköltségek és az igénybe vett szolgáltatások költségei tartalmazzák azoknak a természetbeni juttatásoknak az értékét, amelyeket előbb a vállalat megvásárol, majd továbbad a munkavállalónak. Ezeket a tételeket levonjuk a folyó termelőfelhasználásból, majd hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez.

218. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatok adatai alapján tudjuk megbecsülni, az Adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások figyelembevételével. (Lásd 4.7 fejezet)

d) Személygépkocsi magáncélú használata

219. A vállalkozások a vállalati autóhoz kapcsolódó kiadásokat a költségek között (anyagköltségként vagy igénybe vett szolgáltatásként) számolják el. Ezeket az autókat azonban személyes célokra is használják, amely az ESA95 szabályai szerint természetbeni juttatásnak minősül. Ennek megfelelően a személygépkocsi magáncélú használatának költségeit levonjuk a folyó termelőfelhasználás összegéből, és hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez. A becslés a megfelelő személyi jövedelemadó tételeken alapul. (Lásd 4.7 fejezet)

e) Illegális tevékenységek

220. A Magyar Nemzeti Számlák Rendszerébe 2006-ban került bevezetésre - Az ESA95 előírásainak megfelelően - az illegális tevékenységből származó termelés, fogyasztás és jövedelem becslése.(3.08) Az Eurostat javaslatára az illegális tevékenységre vonatkozó becslések három fő területre összpontosulnak: prostitúció, kábítószer-kereskedelem, csempészet. E három terület közül a KSH a prostitúcióra és a kábítószer-kereskedelemre készített számításokat, mert ezek a tevékenységek rövid távon nem változnak jelentősen, illetve mert számos információ elérhető ezzel a témakörrel kapcsolatban. Ezzel szemben a csempészet – habár vannak konstans elemei - azonnal tud reagálni a piac és az érvényben lévő szabályozások változásaira, melyeket nem lehet mérni statisztikai mutatókkal. Az előző két területhez viszonyítva sokkal kevesebb információ áll a rendelkezésünkre, ezért a KSH eddig még nem végzett erre vonatkozóan becslést.

221. A kábítószer-termelés és kereskedelem becsléséhez a stabil fogyasztási keresletből indultunk ki. Kiindulásként a fogyasztás becsléséhez az egyes drogfajták fogyasztóinak számát, az évi fogyasztás mennyiségét és az átlagárakat használtuk. Főbb felhasznált adatforrások orvosi, igazságügyi jelentések, rendőrségi vizsgálatok eredményei, az adóhivatal és a Vám- és Pénzügyőrség adatai voltak. A folyó termelőfelhasználás becslésénél alapvetően rendőrségi jelentéseket használtunk.

222. A prostitúció becslése hasonló módon történt. Először a fogyasztók számát, a fogyasztói alkalmak számát és az átlagárakat felhasználva megbecsültük a fogyasztás nagyságát. A kábítószer-kereskedelem és fogyasztás becsléséhez használt adatforrásokat használtunk ebben az esetben is, kiegészítve két speciális adatforrással: a prostituáltak érdekvédelmi szervezeteinek jelentésével és az ún. Oknyomozó riportokban található információkkal. A folyó termelőfelhasználás becslésénél alapvetően rendőrségi jelentésekre támaszkodtunk. A becslést 2000-tól elkezdve végeztük, és az eredmények hatással voltak a kibocsátás, a folyó termelőfelhasználás, a végső fogyasztás, az export és az import adataira. További részletekért lásd a 7. fejezet 41. bekezdését.

3.7. Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás (A)

223. A mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás (A) bruttó hozzáadott értéke 2002-ben 686 677 Ft volt, ami 4,6%-a az ágazatok összes hozzáadott értékének. A hozzáadott értéket három szektor állította elő: a Nem-pénzügyi vállalatok, a Háztartások és a Kormányzat, melyek közül a Háztartások szektor részaránya 59% volt 2002-ben.

3.17 Tábla A Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás (A) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazonként és szektoronként, 2002 (millió Ft)

Kibocsátás					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
01	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	927 859	22 751	805 041	1 755 650
02	Erdőgazdálkodás	56 264	2 135	17 564	75 963
Összesen (A)		984 123	24 885	822 605	1 831 613

Folyó termelőfelhasználás					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
01	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	678 891	12 935	407 962	1 099 788
02	Erdőgazdálkodás	36 808	563	7 777	45 148
Összesen (A)		715 699	13 498	415 739	1 144 936

Bruttó hozzáadott érték						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ%
01	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	248 968	9 815	397 079	655 862	4,4
02	Erdőgazdálkodás	19 456	1 572	9 787	30 815	0,2
Összesen (A)		268 424	11 387	406 866	686 677	4,6

224. A mezőgazdasági vállalatok általában nagy földterületet használnak (az átlag 500 hektár felett van) és nagy állatállománnyal rendelkeznek. Ezeket a vállalatokat éves szinten teljes körűen figyeljük meg statisztikai felmérések és adminisztratív adatforrások segítségével.

225. A mezőgazdasági tevékenységet folytató háztartás, vagy az adószámmal rendelkező egyéni vállalkozás statisztikai értelemben egyéni gazdaságnak minősül, ha a következő kritériumok közül legalább egynek megfelel:

Használt

- termőterülete legalább 0,15 hektár,
- gyümölcsös-, illetve szőlőterülete legalább 0,05 hektár.

Haszonállat-állománya legalább

- egy nagyobb élő állat (szarvasmarha, sertés, ló, juh, kecske, bivaly),
- 50 db baromfi,
- 25-25 házinyúl, prémes állat, húsgalamb,
- 5 méhcsalád,
- gombatermesztés céljára szánt területe legalább 50 m²,

- üvegház területe legalább 100 m².

226. Az általános mezőgazdasági összeírás (ÁMÖ 2000) körülbelül 1 millió egyéni gazdaságot azonosított, míg mintegy 800000 háztartás nem érte el a fenti küszöbértéket, de mezőgazdasági tevékenységet folytatott.

227. Az egyéni gazdaságok termelésének becslése elsősorban reprezentatív, rétegzett mintavétel alapján történt. Az „A” rétegbe azok az egyéni gazdaságok kerültek, amelyek egy meghatározott küszöbértéknek megfeleltek, míg azok, amelyek annak nem feleltek meg, a „B” rétegbe kerültek. Az „A” rétegbe tartozó gazdaságoknál a mintavételi arány 100%, míg a „B” rétegbe tartozóknál 33%.

228. Azoknál a háztartásoknál, amelyek nem minősülnek egyéni gazdaságnak („C” réteg), szakértői becslést alkalmazunk, tehát a Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR) azokat is lefedi.

229. A nemzeti számlák mezőgazdasági adatainak fő forrása az MSZR. Ez egy szatellit számla, amelyet a KSH Mezőgazdasági és környezet statisztikai főosztálya állít össze. Az MSZR a KSH (25 kérdőív), a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM, 10 kérdőív) adatgyűjtéseit, adminisztratív adatokat (támogatások, hitelek stb.) és egyéb adatgyűjtéseket (termelői szervezetek, a mezőgazdaságban felhasznált termékek és szolgáltatások termelőinek és importőreinek szervezetei stb.) integrál jól felépített, összefüggő rendszerré.

230. Az MSZR egy tevékenység alapú rendszer, melyet a nemzeti számlák szervezeti egység megközelítése szerint kell korrigálni, ennek következtében a nemzeti számlákban a mezőgazdaság ágazat (TEAOR kód: 01) kibocsátása nem tartalmazza azoknak a vállalatoknak a mezőgazdasági tevékenységét, amelyek nem a mezőgazdaság ágazatba soroltak, így a teljesítmény más ágazatokban jelenik meg. A mezőgazdaság ágazatba sorolt vállalatok nem mezőgazdasági tevékenységből származó kibocsátása és hozzáadott értéke jelentős a Nem- pénzügyi vállalatok szektorban. Az MSZR csak egy részüket fedi le (gabona, zöldség, gyümölcs és tej feldolgozása). Egyes nem a mezőgazdaságba sorolt vállalatok is végeznek másodlagos mezőgazdasági tevékenységet, amit az MSZR tartalmaz, de a nemzeti számlák mezőgazdaság ágazat adatai nem, ezért ezen vállalatok adatait korrigáljuk. A korrekciók fő adatforrásai a társasági adóbevallások és az éves teljesítménystatisztikai kérdőív.

231. A nemzeti számlák számbavételének fejlesztése érdekében egyes nem pénzügyi vállalati szektori (S11) adatokat a háztartási szektorhoz hasonlóan vettünk figyelembe (vállalaton belüli felhasználás és termelők által feldolgozott termékek). Az MSZR-ben szereplő vállalaton belüli felhasználás csak egy részét vesszük figyelembe (azokat a növényeket, amelyeket az állattenyésztésben, valamint azokat az állati termékeket, amelyeket a növénytermesztésben használtak fel). Az MSZR-ben kibocsátásként szerepel a vállalaton belül feldolgozott termék (pl. vetőmag, takarmány), ami a folyó termelőfelhasználás részét is képezi. Ezeket a tételeket is bruttósítottuk a nemzeti számlákban.

232. A KSH általános mezőgazdasági összeírást (ÁMÖ 2000), valamint szőlő- és gyümölcsös ültetvény összeírást hajtott végre 2000-2001-ben. A nemzeti számlás becslések a háztartásoknál ezen referenciaév adatain alapulnak, az extrapolációt a folyó év MSZR adatai alapján végezzük.

233. A mezőgazdasági termékek feldolgozásán kívül nem veszünk számba más nem mezőgazdasági tevékenységet az egyéni gazdaságok kibocsátásának becslésekor. A háztartások egyéb nem mezőgazdasági tevékenységét más ágazatoknál vesszük figyelembe.

A kibocsátás becslése

234. Az ESA-val összhangban folyamatosnak tekintjük a termelést, kivéve az őszi vetésből származó termést, amelyet csak abban az évben számoljuk el kibocsátásként, amikor a termést betakarítják.

235. Magyarországon a mezőgazdasági kibocsátás számítása olyan részletes mérlegen alapul, amit a mezőgazdasági termékek többségére állít össze a Mezőgazdaság- és környezetstatisztikai főosztály (ún. termékmérleg). A mérleg a következő tételeket tartalmazza valamennyi mezőgazdasági termékre (egyes tételek bontása még részletesebb lehet a termékcsoport természetétől függően):

Forrás:

Összes termelés
 - Saját veszteség
 =Veszteségmentes termelés
 + Nyitókészlet
 = Összes forrás

Felhasználás:

Termelőegységen belüli felhasználás

- növénytermesztésre (vetőmag, trágya)
- állattenyésztésre (takarmány, keltetőtojás)
- egyéb célra

Termelők által feldolgozott termék

- vetőmagnak
- takarmánynak
- egyébnek

Saját fogyasztás (csak az egyéni gazdaságoké)

Értékesítés belföldre

Értékesítés külföldre

Saját előállítású tárgyi eszközök

Zárókészlet

236. A mezőgazdasági tevékenység kibocsátásának számításakor – az MSZR módszertan szerint – a veszteségmentes termelésből levonásra kerül az egységen belüli felhasználásnak az a része, melyet ugyanazon tevékenységhez használtak fel (vetőmag, keltetőtojás).

237. A kibocsátás a saját előállítású állóeszközként besorolt állatok felhalmozását is tartalmazza. A számítások fő forrása az állatok termékmérlege.

238. Ezeket a termékmérlegeket mennyiségben és értékben (termelői áron) is összeállítják, a vállalatoknál szakosodott egység (egyedi) szinten, az egyéni gazdaságoknál megyei szinten. Az értékadatot a mennyiség és az ahhoz tartozó ár szorzata adja. A nagykereskedőknek és a mezőgazdasági termékek feldolgozóinak, valamint közvetlenül a fogyasztóknak értékesített termékek áráiról havonta gyűjtenek információt. A mérlegek felhasználási oldalának számításához más árakat használnak.

239. *Adatforrások:* éves adatgyűjtés a növényi és az állati termékekre a fent említett termékmérleg tételei szerint, továbbá a vásárolt és felhasznált mezőgazdasági termékekről (mennyiségben), valamint az értékesített termékek áráról. Az adatgyűjtés lefed minden mezőgazdasági vállalatot, amely a vállalati regiszterben szerepel.

240. Az egyéni gazdaságok adatait megyei szinten becslik a területi igazgatóságokon helyi szakértők bevonásával. A becslés a következőkön alapul:

- éves mintavételes felmérés, amely tartalmazza a főbb mérlegadatokat,
- vállalatok havi jelentése a továbbértékesítési, vagy feldolgozási célra vásárolt termékek mennyiségéről és értékéről,
- a helyi piacok felméréséből származó információk.

241. Az egyéni gazdaságok kibocsátását a Háztartások szektorban, a mezőgazdasági vállalatokét a Nem-pénzügyi vállalatoknál, míg az állami gazdaságok kibocsátását a Kormányzat szektorban számoljuk el.

242. A másodlagos nem mezőgazdasági tevékenységek kibocsátását különböző forrásokból becsüljük. A termelők által feldolgozott gabona, zöldség, gyümölcs és tej értékét a termékmérlegek alapján számítjuk. A termékmérlegek mennyiségi adatot tartalmaznak. Az ipari árstatisztika és a mezőgazdasági árstatisztika alapján becsüljük az egységnyi nyers mezőgazdasági termékre jutó élelmiszer-feldolgozó tevékenység átlagos árát. A kibocsátást a mennyiség*ár képlet alapján számítjuk.

243. A kibocsátást alapáron értékeljük. A mezőgazdasági termékmérlegeket termelői áron állítják össze. A termékspecifikus támogatásokat termék szinten becsüljük a részletes költségvetési beszámolók alapján. Amikor egy bizonyos fajta támogatás egy vagy több mezőgazdasági termékhez köthető, szakértői becslést alkalmazunk a törvényszöveg alapján. A számítás eredményszemléletben történik.

244. A mezőgazdasági kibocsátás becslésének főbb adatforrásai a 11. fejezetben találhatóak.

A folyó termelőfelhasználás becslése

245. A folyó termelőfelhasználás azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értékét tartalmazza, amelyeket ráfordításként használnak fel a termelési folyamat során. Nem tartoznak ebbe a körbe az állóeszközök, amelyek elhasználódását az állóeszközök értékcsökkenéseként kell elszámolni. A termékeket és szolgáltatásokat vagy átalakítják, vagy teljesen felhasználják a termelési folyamat során. A mezőgazdasági ráfordítások származhatnak:

- a mezőgazdaságból (takarmányok, szerves trágyák és mezőgazdasági szolgáltatások stb.);
- a mezőgazdaságon kívülről (műtrágyák, növényvédő szerek, feldolgozott takarmányok vagy állatgyógyászati termékek).

246. A folyó termelőfelhasználás becslése több adatforráson alapul: adatgyűjtés a termelők által értékesített árukról, a vállalatok beszerzéséről, FVM, egyéb kormányzati intézmények adatgyűjtései, a mezőgazdaságban felhasznált termékek és szolgáltatások termelőinek egyesülése, termékmérlegek, külkereskedelmi adatok, Mezőgazdasági Számvetési Információs Hálózat (un. tesztüzemi rendszer, angolul FADN) stb. Általában különböző adatok állnak rendelkezésre a folyó termelőfelhasználás ugyanazon tételére és azok nem igazán összehasonlíthatóak. Az esetek többségében egy vagy két adatforrást veszünk fő adatforrásnak, míg a többit ellenőrzésre, illetve adatjavításra használjuk. A mezőgazdasági folyó termelőfelhasználás számítás fő adatforrásainak leírása a 11. fejezetben található. A 11. fejezetben található táblázatban a különböző források sorrendje tükrözi azok becslésben való jelentőségét. Valamennyi adatforrás (a tesztüzemi rendszerrel együtt) a naptári évre vonatkozik. A legfontosabb statisztikai felmérések a ráfordításokról a következők: tesztüzemi rendszer,

mezőgazdasági termelés ráfordításai (Nem-pénzügyi vállalatok és Kormányzat szektorok) és mezőgazdasági háztartások felmérése.

247. A harmadik kérdőív a háztartások folyó termelőfelhasználásra vonatkozó értékadatot is tartalmaz az MSZR fő kategóriái szerinti bontásban (10 tétel). További adatforrással kapcsolatos információkért lásd a mezőgazdasági kibocsátásnál szereplő leírást.

3.18 Tábla A mezőgazdasági ág folyó termelőfelhasználás becslésének adatforrásai és módszerei

Megnevezés	Adatforrások és módszerek
VETŐMAG PALÁNTA	ÉS <i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, termékmérlegek, tesztüzemi rendszer. <i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartások esetében a tesztüzemi rendszer alapján becslik, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival.
ENERGIA; KENŐANYAG	<i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer, energiamérleg adatai. <i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival. Az Energia Központ Nonprofit Kft. adatait használjuk ellenőrzésre.
MŰTRÁGYA TALAJJAVÍTÓ SZER	ÉS <i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer, az FVM havi és éves adatgyűjtése a műtrágya értékesítéséről, negyedéves adatgyűjtés a műtrágya áraitól. <i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival. Az egyéb adatokat ellenőrzésre használjuk.
NÖVÉNYVÉDŐ SZER	<i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer, a Magyar Vegyipari Szövetség értékesítési adatai, az FVM havi és éves adatgyűjtése a növényvédő szerek értékesítéséről, negyedéves adatgyűjtés azok áraitól. <i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival. Az egyéb adatokat ellenőrzésre használjuk.

ÁLLAT- GYÓGYÁSZATI KÖLTSÉGEK	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer, negyedéves adatgyűjtés az állatgyógyászati termékek áráiról.</p> <p><i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival. Az egyéb adatokat ellenőrzésre használjuk.</p>
ÁLLATI TAKARMÁNY	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, termékmérlegek, tesztüzemi rendszer, negyedéves adatgyűjtés a takarmányok áráiról.</p> <p><i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival. Keresztellenőrzést végzünk az állatállomány természetes takarmányigényének kiszámításával.</p>
GÉPFENNTARTÁSI KÖLTSÉGEK	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer.</p> <p><i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival.</p>
ÉPÜLET- FENNTARTÁSI KÖLTSÉGEK	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer.</p> <p><i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival.</p>
MEZŐGAZDASÁGI SZOLGÁLTATÁSI DÍJAK	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer, statisztikai adatgyűjtések a mezőgazdasági és az erdészeti szolgáltatásokról.</p> <p><i>Módszer:</i> valamennyi adatforrásnál szakértői becslést alkalmazunk.</p>
EGYÉB TERMÉKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK	<p><i>Adatforrások:</i> Mezőgazdasági termelés ráfordításaira vonatkozó adatgyűjtések, tesztüzemi rendszer.</p> <p><i>Módszer:</i> a nem-pénzügyi vállalatoknál és a kormányzatnál teljes körű adatgyűjtésen alapul, a tesztüzemi rendszert ellenőrzésre használjuk. A háztartásokat a tesztüzemi rendszer alapján becsüljük, kiegészítve a nem megfigyelt kistermelők gazdaságszerkezeti összeírás alapján becsült ráfordításaival.</p>

248. A másodlagos nem mezőgazdasági tevékenység folyó termelőfelhasználását a többi ráfordítástól eltérően, az élelmiszeripari ráfordítások alapján becsüljük.

249. Az MSZR nem tartalmazza az erdőgazdálkodás ágazatot, ezért annak kibocsátását és folyó termelőfelhasználását a társasági adóbevallások segítségével becsüljük. A vad-, és erdőgazdálkodás ágazat kibocsátásának és folyó termelőfelhasználásának becsléséhez használt főbb adatforrások a 3.1. fejezetben találhatóak.

3.8. Halgazdálkodás (B)

250. Magyarországon a halgazdálkodás tenger hiányában nem jelentős. Ebbe az ágba azok a vállalatok tartoznak, melyek fő tevékenysége a folyami vagy tavi halászat, valamint a haltenyésztés. A halgazdálkodás bruttó hozzáadott értéke 2002-ben 3 243 millió Ft volt, ami 0,02%-a az ágazatok összes hozzáadott értékének. Ezt főleg a nem-pénzügyi vállalatok, részben a háztartások állították elő.

3.19 Tábla A Halgazdálkodás (B) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002 (millió Ft)

Kibocsátás				
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S14	Összesen
05	Halgazdálkodás	8 027	253	8 280
Összesen (B)		8 027	253	8 280

Folyó termelőfelhasználás				
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S14	Összesen
05	Halgazdálkodás	4 929	108	5 037
Összesen (B)		4 929	108	5 037

Bruttó hozzáadott érték					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S14	Összesen	BHÉ%
05	Halgazdálkodás	3 098	145	3 243	0,02
Összesen (B)		3 098	145	3 243	0,02

251. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás becsléséhez használt adatforrások leírása a 3.1. fejezetben található.

3.20 Tábla A halgazdálkodás (B) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft)

3.20 tábla	Nettó árbevétel	Saját előállítású eszközök akt. értéke	Termelés	Anyagköltség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	7 578	468	8 046	3 280	962	246	1 056	102	5 646	2 400
3-as vállalattípus	288		288	82	24	6	121	0	233	55
7-es vállalattípus	23	0	23						8	15
Összesen			8 357						5 887	2 470
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-1 177						-1 177	0
b) közvetített szolgáltatások			-102						-102	0
c) alapárat módosító tételek			352							352
h) földbérleti díj									-45	45
i) biztosítási díj korrekció									-27	27
l) személygépkocsi magáncélú használata									-6,50	7
m) kis értékű eszközök									18	-18
n) 2-es vállalattípus teljesség becslés			116							116
o) 3-as vállalattípus teljesség becslés									-43	43
t) ad hoc (adatjavítás)			-1							-1
Korrekciók összesen			-812						-1 382,72	571
Megszűnt, átalakult vállalkozások			371						254	117
Hiányzó vállalatok			-9						10	-19
Összesen			362						264	98
Társaságok újraosztályozása			0						0	0
Külső gyártás			0						0	0
Mezőgazdasági behalmozás			120						120	0
										0
FISIM felosztás									41	-41
Összes módosítás			120						161	-41
S 11 összesen			8 027						4 929	3 098
S 14			253						108	145
B összesen			8 280						5 037	3 243

3.9. Bányászat (C)

252. Az utóbbi pár évben a bányászat nemzetgazdasági ág fontossága csökkent a magyar gazdaságban. A hozzáadott értéke 34 497 millió HUF 2002-ben, mely az összes hozzáadott értéknek csak 0,2%-a. A teljesítmény a nem pénzügyi vállalati szektorban és a háztartási szektorban jelentkezett.

3.21 Tábla A Bányászat (C) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazonként és szektoronként, 2002-ben (millió Ft)

Kibocsátás				
TEÁOR kód	Ágazatok	S11	S14	Összesen
10	Szénbányászat, tőzegkitermelés	15 665	30	15 695
11	Kőolaj-, földgázkitermelés-, szolgáltatás	14 069	15	14 084
12+13	Urán, tórium érc és fémtartalmú érc bányászata	6 464	5	6 469
14	Egyéb bányászat	50 737	292	51 029
Összes (C)		86 935	342	87 277

Folyó termelőfelhasználás				
TEÁOR kód	Ágazatok	S11	S14	Összesen
10	Szénbányászat, tőzegkitermelés	10 884	15	10 899
11	Kőolaj-, földgázkitermelés-, - szolgáltatás	8 580	6	8 586
12+13	Urán, tórium érc bányászat és fémtartalmú érc bányászata	3 357	2	3 359
14	Egyéb bányászat	29 809	127	29 936
Összes (C)		52 630	150	52 780

Bruttó hozzáadott érték					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S14	Összesen	BHÉ%
10	Szénbányászat, tőzegkitermelés	4 781	15	4 796	0,0
11	Kőolaj-, földgázkitermelés-, - szolgáltatás	5 489	9	5 498	0,0
12+13	Urán, tórium érc bányászata és fémtartalmú érc bányászata	3 107	3	3 110	0,0
14	Egyéb bányászat	20 928	165	21 093	0,1
Összes(C)		34 305	192	34 497	0,2

253. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás becsléséhez használt fő adatforrásokról lásd a 3.1 fejezetet.

3.22 Tábla A Bányászat (C) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (millió Ft)

...	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyagköltség	Igénybevevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalatípus	87 140	244	87 384	20 548	20 032	1 477	5 394	7 101	54 552	32 832
3-as vállalatípus	545		545	341	74	5	4		424	121
6-os vállalatípus	383	83	466	92	26	6	75	2	201	265
7-es vállalatípus	46		46						19	27
Összesen			88 441						55 196	33 245
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1.g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-5 473						-5 473	0
b) közvetített szolgáltatások										0
c) alapárat módosító tételek			-499							-499
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			36							36
e) munkavállalóknak átadott saját termék			2							2
f) természeti erőforrások feltárásának költségei			99							99
h) földbérleti díj									-4	4
i) biztosítási díj korrekció									-293	293
j) költségtérítés a munkavállalóknak									18	-18
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-14	14
l) személygépkocsi magáncélú használata									-75	75

A Bányászat (C) bruttó hozzáadott értékének számítása (folyt.) 2002-ben (millió Ft)

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Küigazítások (folyt)									
m) kis értékű eszközök								60	-60
n) 2-es teljesség becslés			764						764
o) 3-as teljesség becslés								-178	178
q) külső gyártás			2					2	0
t) ad hoc (adatjavítás)			1 036					839	197
Összes küigazítás			-4 033					-5 118	1 085
Megszűnt, átalakult			1 625					1 199	426
Hiányzók			902					970	-68
Speciális számításmód összesen			2 527					2 169	358
Társaságok újraosztályozása			0					0	0
Külső gyártás			0					0	0
Mezőgazdasági behalmozás			0					0	0
									0
FISIM felosztás								383	-383
Összes módosítás			0					383	-383
S 11 összesen			86 935					52 630	34 305
S 14			342					150	192
C összesen			87 277					52 780	34 497

3.10. Feldolgozóipar (D)

254. A feldolgozóipar a magyar gazdaság meghatározó tevékenysége; bruttó hozzáadott értéke 3 180 149 millió forintot tett ki 2002-ben, a teljes hozzáadott érték 21,4%-a volt. Ezt az összeget a Nem-pénzügyi vállalatok-, a Kormányzati- és a Háztartási szektorok állították elő. A bruttó hozzáadott érték szempontjából a következő alágazatok a legjelentősebbek: kőolaj feldolgozás (196 889 millió Ft), közúti járműgyártás (174 048 millió Ft) és a gyógyszerkészítmények gyártása (HUF 161 255 millió Ft). A kibocsátás szempontjából az alágazatok fontossági sorrendje némileg eltér; ez alapján a legfontosabb tevékenységek: közúti járműgyártás (1 149 395 millió Ft), híradástechnikai fogyasztási cikk gyártása (896 826 millió Ft) és kőolaj feldolgozás (617 926 millió Ft). A Kormányzat szektor részaránya a kiadói, nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenységekben jelentős. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás számítás főbb adatforrásainak leírása a 3.1. fejezetben található.

3.23 Tábla A Feldolgozóipar (D) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002-ben

Kibocsátás (millió Ft)					
TEÁR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
15	Élelmiszer, ital gyártása	2 065 149	0	24 679	2 089 828
16	Dohánytermék gyártása	86 791	0	0	86 791
17	Textília gyártása	217 465	0	10 200	227 665
18	Ruházati termék gyártása; szörmekikészítés, konfekcionálás	340 955	0	29 634	370 589
19	Bőr-kikészítés; táskafélék, szíjzat, lábbeli gyártása	127 699	0	4 177	131 876
20	Fafeldolgozás, fonott áru gyártása	170 536	0	25 932	196 468
21	Papír, papírtermék gyártása	216 080	0	832	216 912
22	Kiadói, nyomdai, egyéb sokszorosítási tevékenység	434 854	1 615	14 337	450 807
23	Kokszgyártás, kőolaj- feldolgozás, nukleáris fűtőanyag gyártása	645 964	0	0	645 964
24	Vegyí anyag, termék gyártása	860 321	0	645	860 966
25	Gumi-, műanyag termék gyártása	505 495	0	6 996	512 491
26	Nem fém ásványi termék gyártása	391 128	0	8 789	399 917
27	Fémalapanyag gyártása	462 250	0	741	462 991
28	Fémfeldolgozási termék gyártása	554 827	0	45 707	600 534
29	Gép, berendezés gyártása	751 485	0	31 081	782 566
30	Iroda-, számítógépgyártás	462 418	0	485	462 903
31	Máshova nem sorolt villamos gép gyártása	1 373 535	0	4 522	1 378 057
32	Híradástechnikai termék, készülék gyártása	1 447 604	0	6 187	1 453 791
33	Műszergyártás	142 427	0	15 497	157 924
34	Közúti jármű gyártása	1 655 339	0	590	1 655 929
35	Egyéb jármű gyártása	90 792	0	1 188	91 980
36	Bútorgyártás; máshova nem sorolt feldolgozóipari termék gyártása	170 409	0	30 654	201 063
37	Nyersanyag visszanyerése hulladékból	18 585	0	1 374	19 959
Összes(D)		13 192 108	1 615	264 247	13 457 970

Folyó termelőfelhasználás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
15	Élelmiszer, ital gyártása	1 591 823	0	10 777	1 602 600
16	Dohánytermék gyártása	50 505	0	0	50 505
17	Textília gyártása	168 997	0	4 273	173 270
18	Ruházati termék gyártása; szőrmekikészítés, konfekcionálás	258 761	0	13 289	272 050
19	Bőr-kikészítés; táskafélék, szíjzat, lábbeli gyártása	97 301	0	1 823	99 124
20	Fafeldolgozás, fonott áru gyártása	127 741	0	11 723	139 464
21	Papír, papírtermék gyártása	157 225	0	374	157 599
22	Kiadói, nyomdai, egyéb sokszorosítási tevékenység	307 013	1 091	6 476	314 580
23	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás, nukleáris fűtőanyag gyártása	450 707	0	0	450 707
24	Vegyianyag, termék gyártása	558 921	0	284	559 205
25	Gumi-, műanyag termék gyártása	370 299	0	3 125	373 424
26	Nem fém ásványi termék gyártása	248 942	0	3 565	252 507
27	Fémalapanyag gyártása	400 308	0	312	400 620
28	Fémfeldolgozási termék gyártása	381 963	0	20 003	401 966
29	Gép, berendezés gyártása	545 404	0	13 372	558 776
30	Iroda-, számítógépgyártás	431 450	0	204	431 654
31	Máshova nem sorolt villamos gép gyártása	1 111 762	0	1 904	1 113 666
32	Híradástechnikai termék, készülék gyártása	1 262 718	0	2 535	1 265 253
33	Műszergyártás	86 358	0	6 000	92 358
34	Közúti jármű gyártása	1 353 867	0	246	1 354 113
35	Egyéb jármű gyártása	63 464	0	509	63 973
36	Bútorgyártás; máshova nem sorolt feldolgozóipari termék gyártása	120 269	0	13 742	134 011
37	Nyersanyag visszanyerése hulladékból	15 617	0	579	16 196
Összes (D)		10 161 415	1 091	115 115	10 277 621

Bruttó hozzáadott érték (millió Ft)						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	GVA %
15	Élelmiszer, ital gyártása	473 326	0	13 902	487 228	3,3
16	Dohánytermék gyártása	36 286	0	0	36 286	0,2
17	Textília gyártása	48 468	0	5 927	54 395	0,4
18	Ruházati termék gyártása; szörmekikészítés, konfekcionálás	82 194	0	16 345	98 539	0,7
19	Bőr-kikészítés; táskafélék, szíjzat, lábbeli gyártása	30 398	0	2 354	32 752	0,2
20	Fafeldolgozás, fonott áru gyártása	42 795	0	14 209	57 004	0,4
21	Papír, papírtermék gyártása	58 855	0	458	59 313	0,4
22	Kiadói, nyomdai, egyéb sokszorosítási tevékenység	127 841	524	7 861	136 226	0,9
23	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás, nukleáris fűtőanyag gyártása	195 257	0	0	195 257	1,3
24	Vegyianyag, termék gyártása	301 400	0	361	301 761	2,0
25	Gumi-, műanyag termék gyártása	135 196	0	3 871	139 067	0,9
26	Nem fém ásványi termék gyártása	142 186	0	5 224	147 410	1,0
27	Fémalapanyag gyártása	61 942	0	429	62 371	0,4
28	Fémfeldolgozási termék gyártása	172 864	0	25 704	198 568	1,3
29	Gép, berendezés gyártása	206 081	0	17 709	223 790	1,5
30	Iroda-, számítógépgyártás	30 968	0	281	31 249	0,2
31	Máshova nem sorolt villamos gép gyártása	261 773	0	2 618	264 391	1,8
32	Híradástechnikai termék, készülék gyártása	184 886	0	3 652	188 538	1,3
33	Műszergyártás	56 069	0	9 497	65 566	0,4
34	Közúti jármű gyártása	301 472	0	344	302 314	2,0
35	Egyéb jármű gyártása	27 328	0	679	28 007	0,2
36	Bútorgyártás; máshova nem sorolt feldolgozóipari termék gyártása	50 140	0	16 912	67 052	0,5
37	Nyersanyag visszanyerése hulladékból	2 968	0	795	3 763	0,0
Összes(D)		3 030 693	524	149 132	3 180 349	21,4

**3.24 Tábla A Feldolgozóipar (D) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgál-tatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	14 399	59 380	14 458 642	7 453 550	1 626 831	117 739	1 523 388	294 872	11 016 380	3 442 262
3-as vállalattípus	113 687		113 687	50 229	14 962	1 356	16 689		83 236	30 451
5-ös vállalattípus	39 409	312	39 721	15 465	6 041	208	9 648	972	32 334	7 387
6-os vállalattípus	144 392	206	144 598	101 477	14 195	1 307	7 372	920	125 271	19 327
7-es vállalattípus	7 281	14	7 295						3 049	4 246
Összesen			14 763 943						11 260 270	3 503 673
			Kibocsátás P1						Folyó termelőfelhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) Eladott áruk beszerzési értéke			-1 557 097						-1 557 097	0
b) közvetített szolgáltatások										0
c) alapár módosító tételek			-569 264							-569 264
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			8 595							8 595
e) munkavállalóknak átadott saját termék			329							329
f) természeti erőforrások feltárásának költségei			10 950							10 950
h) földbérleti díj									-612	612
i) biztosítási díj korrekció									-17 016	17 016
j) költségtér									761	-761
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-1 760	1 760
l) személygépkocsi magán célú használata									-9 467	9 467

**A Feldolgozóipar (D) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (folyt.)
(millió Ft)**

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások								14 899	-14 899
m) kis értékű eszközök									
n) 2-es vállalat típus teljesség becslés			36 654						36 654
o) 3-as vállalat típusteljesség becslés								-23 054	23 054
q) bérmunka bruttószítás			738 364					738 364	0
t) ad hoc (adatjavítás)			-313 711					-305 706	-8 005
Összes kiigazítás			-1 645 180					-1 160 688	-484 492
Megszűntek, átalakultak			98 393					69 380	29 013
Hiányzók			39 849					30 413	9 436
Speciális számításmód összesen			138 242					99 793	38 449
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás			-85 737					-85 737	0
Mezőgazdasági behalmozás			20 840					20 840	0
									0
FISIM felosztás								26 937	-26 937
Összes módosítás			-64 897					-37 960	-26 937
S 11 összesen			13 192 108					10 161 415	3 030 693
S 13			1 615					1 091	524
S 14			264 247					115 115	149 132
D összesen			13 457 971					10 277 621	3 180 349

3.11. Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E)

255. 2002-ben, a Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás ágazat bruttó hozzáadott értéke 433 823 millió Ft volt, az ágazatok összes bruttó hozzáadott értékének 2,9% -a. Kizárólag a Nem-pénzügyi vállalatok szektor vállalkozásai működtek az ágazatban 2002-ben. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás számítás főbb adatforrásainak leírása a 3.1. fejezetben található.

3.25 Tábla A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, és vízellátás (E) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002-ben millió Ft

Kibocsátás			
TEÁOR kód	Ágazat	S11	Összesen
40	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás	1 072 615	1 072 615
41	Víztermelés, -kezelés, -elosztás	130 578	130 578
Összesen (E)		1 203 193	1 203 193

Folyó termelőfelhasználás			
TEÁOR kód	Ágazat	S11	Összesen
40	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás	705 581	705 581
41	Víztermelés, -kezelés, -elosztás	63 789	63 789
Összesen (E)		769 370	769 370

Bruttó hozzáadott érték				
TEÁOR kód	Ágazat	S11	Összesen	BHÉ%
40	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás	367 034	367 034	2,5
41	Víztermelés, -kezelés, -elosztás	66 789	66 789	0,5
Összesen (E)		433 823	433 823	2,9

**3.26 Tábla A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	1 997 764	39 741	2 037 505	312 166	153 638	17 227	1 079 643	14 386	1 577 061	460 444
3-as vállalattípus	662		662	215	126	19	71		431	231
6-os vállalattípus	142	-4	137	26	29	9		12	76	61
7-es vállalattípus	61	0	61						20	41
Összesen			2 038 365	483 032					1 577 588	460 777
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-1 079 714						-1 079 714	0
b) közvetített szolgáltatások			-14 398						-14 398	0
c) alapárat módosító tételek			-29 556							-29 556
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			2 662							2 662
e) munkavállalóknak átadott saját termék			222							222
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
h) földbérleti díj									-987	987
i) biztosítási díj korrekció									-3 252	3 252
j) költségterítés									476	-476
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-853	853
l) személygépkocsi magáncélú használata									-577	577
m) kis értékű eszközök									9 189	-9 189

**A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (folyt.)
(millió Ft)**

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások									
n) 2-es vállalat típus teljesség becslés			5 114						5 114
o) 3-as vállalat típus teljesség becslés								-110	110
q) bér munka bruttó sítása			2					2	0
s) gázellátás			275 700					275 700	
t) ad-hoc (adatjavítás)			-1 131					-1 130	-1
Összes kiigazítás			-841 099					-815 654	-25 445
Megszűnt, átalakult vállalatok			3 291					2 082	1 209
Hiányzó vállalatok			86					55	31
Non profit szervezetek			2 550					1 715	835
Speciális számítás mód összesen			5 927					3 852	2 075
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás									0
Mezőgazdasági behalmozás									0
FISIM felosztása								3 584	-3 584
Összes módosítás			0					3 584	-3 584
S 11			1 203 193					769 370	433 823
E összesen			1 203 193					769 370	433 823

3.12. Építőipar (F)

256. Az építőipar hozzáadott értéke 774 349 millió HUF 2002-ben, mely az ágazatok összes hozzáadott értékének 5,2%-át reprezentálja. A hozzáadott érték a Nem pénzügyi vállalati-, a Kormányzati- és a Háztartási szektor produktuma. A háztartási szektor részesedése a saját lakásszolgáltatás fontos, lényeges szerepe miatt elég magas. A kibocsátás és folyó termelőfelhasználás becsléséhez használt főbb adatforrások becsléséhez a 7. fejezetben található több információ.

3.27 Tábla Az építőipar (F) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és hozzáadott értéke, szektoronként 2002-ben (millió Ft)

Kibocsátás					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
45	Építőipar	1 517 057	9 391	460 145	1 986 593
Összes (F)		1 517 057	9 391	460 145	1 986 593

Folyó termelőfelhasználás					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
45	Építőipar	1 021 525	5 859	184 860	1 212 244
Összes (F)		1 021 525	5 859	184 860	1 212 244

Bruttó hozzáadott érték						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ%
45	Építőipar	495 532	3 532	275 285	774 349	5,2
Összes (F)		495 532	3 532	275 285	774 349	5,2

257. A Vállalkozás-statisztika egy speciális éves kérdőíves felmérést is végez az építőipar építménycsoportonkénti szerkezetéről (OSAP 1023 Éves szakmai jelentés), mely szerint 2002-ben az "utak" csoport volt a legmagasabb.

258. Az építőipar termékei szokásosan egyedi (nem szabvány) termékek: komplex üzleti megállapodásokat kötnek a cégek (pl. erőteljesen magában foglalja a vica-versa működő alvállalkozói tevékenységeket).

259. Magyarországon az alvállalkozói érték 2002-ben elérte az építőipari összes költség 40 %-át.

260. Az építőipar munkavállalói szerződések nem mindig tipikusak, sok a rövid távú (határozott időre szóló), részmunkaidős, vagy "fekete" (informális) szerződés. A jelentett adatok főleg a hivatalos, regisztrált álláshelyeket tartalmazzák.

261. A GNP Bizottság Építőiparról szóló (CPNB 202) teljességhez kapcsolódó ajánlásait még nem alkalmazzuk teljes körűen.

262. A nehézségek ellenére, a módszertanunk már tartalmaz néhányat az ajánlásokból, melyek a következők:

Az építőipari tevékenység mérésének komplexitására tekintettel egyéb adatforrásokat is használunk: a GSZR-t legfőképpen a 45-ös TEÁOR tevékenység megbízhatóságának ellenőrzésére, vagy pl. a helyi önkormányzatok lakásépítési engedélyezési rendszerét, mint kiegészítő adminisztratív adatforrást a saját lakásépítés kibocsátásának számításához.

263. Néhány ajánlást már tanulmányozni kezdtünk, ilyen specifikus számítások az alábbiak:

- Input-output keretrendszer alapján végzett becslések
- a munkaerőfelvétel foglalkoztatott adatainak összehasonlítása a regiszter szerint (regisztrált) foglalkoztatottak adataival
- legalább 2 különböző adatforrás a becslésekhez (integrált statisztika, APEH adatok)
- építőanyagok (pl.cement, téglá) természetes termékmérlegeinek használata az építőipari kibocsátás értékeléséhez és a regiszter alapú felvételek alulfedettségének kiigazításához.
- a külkereskedelemben jelentkező speciális kérdések vizsgálata

**3.28 Tábla Az Építőipar (F) kibocsátásának számítása 2002-ben
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalat típus	2 237 371	17 201	2 254 572	527 005	331 260	41 684	116 253	823 868	1 840 070	414 502
3-as vállalat típus	103 477		103 477	54 850	15 084	1 659	8 872	0	80 465	23 012
4-es vállalat típus			17	0	4	0			4	13
5-ös vállalat típus	350	0	350	0	87	1	222	6	316	34
6-os vállalat típus	133 915	547	134 462	29 483	18 844	841	1 279	63 554	114 001	20 461
7-es vállalat típus	3 777	1	3 778						1 276	2 502
Összesen			2 496 656						2 036 132	460 524
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-126 625						-126 625	0
b) közvetített szolgáltatások			-887 427						-887 427	0
c) alapárát módosító tételek			-12 248							-12 248
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			362							362
e) munkavállalóknak átadott saját termék			28							28
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
i) biztosítási díj korrekció									-35	35
j) költségtérítés a munkavállalóknak									-4 980	980
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									273	-273
e) munkavállalóknak átadott saját termék									-117	117
l) személygépkocsi magáncélú használat									-1 938	1 938
m) kis értékű eszközök									6 538	-6 538

Az Építőipar (F) kibocsátásának számítása 2002-ben (folyt.)
(millió Ft)

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások									
n) 2-es vállalat típus teljesség becslés			21 478						21 478
o) 3-as vállalat típus teljesség becslés								-27 260	27 260
q) bér munka bruttó sítása			1 229					1 229	0
t) ad hoc (adatjavítás)			-14					-2	-12
Összes kiigazítás			-1 003 217					-1 040 344	37 127
Megszűnt, átalakult			10 851					7 135	3 716
Hiányzó vállalatok			12 767					9 176	3 591
Speciális számítás mód összesen			23 618					16 311	7 307
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás									0
Mezőgazdasági behalmozás									0
FISIM felosztása								9 426	-9 426
Összes módosítás			0					9 426	-9 426
S 11 összesen			1 517 057					1 021 525	495 532
S 13			9 391					5 859	3 532
S 14			460 145					184 860	275 285
F összesen			1 986 593					1 212 244	774 349

3.12.1. Saját kivitelezésű lakásépítés és - felújítás

264. A saját kivitelezésű lakásépítés és - felújítás alatt olyan beruházásokat értünk, melyeket a háztartások saját munkával, saját végső felhasználásra termelnek. Ez a nem-regisztrált tevékenység igen jelentős Magyarországon; a teljes lakásépítés közel egyharmadát és az F ágazat bruttó hozzáadott értékének 13,5%-át tette ki.

265. Adatforrások:

- Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program „A lakások és üdülők végleges használatbavételéről” című kérdőív adatai (OSAP 1078/01). A feldolgozott adatok az Építőipari évkönyvben jelennek meg.
- Az 1999-es Lakásviszonyok felmérés; speciális, rétegzett mintavételű adatfelvétel, ami körülbelül a lakásállomány 0,2%-át fedte le. A jövőben ez minden 3. évben felmérésre kerül.
- A lakásépítési költség modelljét 1999-ben dolgozták ki, és negyedévente frissítik a KSH Társadalomstatisztikai főosztályának lakás-statisztikusai.

266. Kibocsátásnak a saját kivitelezésben végrehajtott lakásépítésre és –felújításra fordított saját munka értékét tekintjük.

267. A mennyiségi adatok a lakásstatisztikákból származnak, ahol az adatok szétválaszthatóak kivitelezők szerint.

268. A saját kivitelezésben épített lakások alapterülete egyenlő az átlagos alapterület és az újonnan épült lakások számának szorzatával.

269. A saját munka/négyzetméter értékének számítása a lakásépítési költség modellje alapján történik. A számítások alapja egy 28 lakástípusból álló modell, mely az építmények helye és minősége alapján csoportosítja a lakásokat. A módszer részletes leírása A Háztartások szektor bruttó állóeszköz-felhalmozása című fejezetben található (5.12.3.3.).

270. A mennyiségi adatokat 6 különböző modell alapján vizsgálták, figyelembe véve, hogy a saját építésű lakások főleg falvakban, vagy kisebb városokban épült családi házak.

271. Az egyes lakástípusok számított költsége magában foglalja az építés anyag és munkaerő költségeit. A saját kivitelezésű lakásépítés esetében az építés anyagköltségét teljes mértékben levonják és csak a képzetlen munkaerő költségeit veszik figyelembe.

272. A háztartások által végrehajtott éves felújítások, nagyjavítások és bővítések értékének becslése a lakásviszonyokra vonatkozó felmérésből származó adatokra épül. Ennek a felmérésnek a kérdései a meglévő lakásokon végrehajtott beruházások típusaira és költségeire vonatkoztak az 1990-1999-es időszakban. Ebben a kérdőívben – a nemzeti számlák igényeinek megfelelően - a saját munka elkülöníthető az építési vállalkozó által végzett munkától, illetve a fenntartási munkák elkülönülnek a nagyobb javításoktól. Az adatokat negyedévente és évente frissítik az építési költségindex segítségével.

273. A háztartások nem-regisztrált építési tevékenysége esetében a folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arány kisebb, mint a Nem-pénzügyi vállalatok szektor esetében, tekintetbe véve, hogy a szakképzetlen munkához felhasznált anyagok olcsóbbak, mint a hivatásos munkához felhasználtak.

3.13. Kereskedelem, javítás (G)

274. A kereskedelem, javítás hozzáadott értéke 2002-ben 1 715 250 millió forint, ami az összes ágazat hozzáadott értékének 11,6% - át teszi ki. Ezt a Nem-pénzügyi vállalatok, a Kormányzat és a Háztartások szektorok állították elő.

3.29 Tábla A Kereskedelem, javítás (G) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként 2002-ben

Kibocsátás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
50	Járműkereskedelem, - javítás, üzemanyag-kiskereskedelem	500 948	0	58 485	559 433
51	Nagykereskedelem	1 655 413	0	25 337	1 680 750
52	Kiskereskedelem	831 155	591	606 776	1 438 522
Összes (G)		2 987 516	591	690 598	3 678 705

Folyó termelőfelhasználás					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
50	Járműkereskedelem, - javítás, üzemanyag-kiskereskedelem	277 296	0	25 186	302 482
51	Nagykereskedelem	952 328	0	10 136	962 464
52	Kiskereskedelem	452 857	557	245 095	698 509
Összes (G)		1 671 957	557	280 417	1 963 455

Bruttó hozzáadott érték						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ%
50	Járműkereskedelem, - javítás, üzemanyag-kiskereskedelem	223 652	0	33 299	256 951	1,7
51	Nagykereskedelem	703 085	0	15 201	718 286	4,8
52	Kiskereskedelem	378 298	34	361 681	740 013	5,0
Összes (G)		1 305 035	34	410 181	1 715 250	11,6

275. A kereskedelem, javítás kibocsátásának elszámolása a magyar nemzeti számlákban az árrés alapján történik, az ESA95 előírásainak megfelelően. Termékek kereskedelmi árrésére vonatkozó speciális adatgyűjtés nem áll rendelkezésre, de a kereskedelmi- és eladási tevékenységre vannak részletes adatok (hatjegyű CPA kategóriák).

276. A nettó árbevétel értékét módosítjuk az eladott áruk beszerzési értékével és az eladásra vásárolt szolgáltatások értékével.

277. A GNP Bizottságának a Kereskedelem és Szálláshely Szolgáltatásra vonatkozó (CPNB 205) ajánlásait még nem alkalmazzuk teljes körűen.

**3.30 Tábla A kereskedelem, javítás (G) kibocsátásának számítása 2002-ben
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszközök aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2 es vállalattípus	13 269 360	15 374	13 284 734	451 239	915 577	101 017	10 247 707	232 705	11 948 245	1 336 489
3 as vállalattípus	299 548		299 548	54 136	23 274	2 533	184 097		264 041	35 508
4 es vállalattípus			50 895	1 550	41 650	513			43 713	7 182
5 ös vállalattípus	10 149	-9	10 139	827	672	49	6 832	658	9 039	1 100
6 os vállalattípus	78 304	-44	78 260	3 876	5 358	1 225	57 764	1 996	70 219	8 041
7 es vállalattípus	8 796	3	8 799						2 134	6 665
Összesen			13 732 376						12 337 391	1 394 985
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások			-10 496 400						-10 496 400	0
a) eladott áruk beszerzési értéke			-235 360						-235 360	0
b) közvetített szolgáltatások			-180 965							-180 965
c) alapárat módosító tételek			1 428							1 428
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			101							101
e) munkavállalóknak átadott saját termék			14							14
f) természeti erőforrások feltárásának költségei									-482	482
i) biztosítási díj korrekció									-13 615	13 615
j) költségtérítés a munkavállalóknak									917	-917
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-510	510
l) személygépkocsi magáncélú használata									-10 042	10 042

**A kereskedelem, javítás (G) kibocsátásának számítása 2002-ben (folyt.)
(millió Ft)**

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Küigazítások									
m) kis értékű eszközök								22 340	-22 340
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés			53 243						53 243
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés								-31 950	31 950
q) bér munka bruttó sítása			18 057					18 057	0
t) ad-hoc (adatjavítás)			-77					30	-107
Küigazítások összesen			-10 839 959					-10 747 015	-92 944
Megszűnt, átalakult vállalkozások			65 083					41 554	23 529
Hiányzó vállalatok			25 242					19 982	5 260
Speciális számítási mód összesen			90 325					61 536	28 789
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás			-338					-338	0
Mezőgazdasági behalmozás			5 112					5 112	0
FISIM felosztás								25 795	-25 795
Összes módosítás			4 774					30 569	-25 795
S 11 Összesen			2 987 516					1 682 481	1 305 035
S 13			591					557	34
S 14			690 598					280 417	410 181
G összesen			3 678 705					1 963 455	1 715 250

3.14. Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H)

278. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás bruttó hozzáadott értéke 2002-ben 259 953 millió Ft volt, ami 1,8%-a az ágazatok összes hozzáadott értékének. Ezt a Nem-pénzügyi vállalatok, a Háztartások és Kormányzat szektorok állították elő. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás adatainak becsléséhez felhasznált adatforrások részletes bemutatása a 3.3.4. fejezetben található.

3.31 Tábla A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002

Kibocsátás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
55	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	348 775	76 285	183 224	608 284
Összesen (H)		348 775	76 285	183 224	608 284

Folyó termelőfelhasználás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
55	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	215 191	55 495	77 645	348 331
Összesen (H)		215 191	55 495	77 645	348 331

Bruttó hozzáadott érték (millió Ft)						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ%
55	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	133 584	20 790	105 579	259 953	1,8
Összesen (H)		133 584	20 790	105 579	259 953	1,8

279. Az ESA95 3.61 bekezdése szerint a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás kibocsátásának és folyó termelőfelhasználásának értéke tartalmazza az elfogyasztott élelmiszerek, italok értékét is. Az üzleti számvitelben ezek főként az eladott áruk beszerzési értékében jelennek meg, ami a nettó árbevételből levonásra kerül a kibocsátás számítása során. Az ESA95 előírásaihoz való közelítés céljából a releváns tevékenységek esetében a kibocsátást és a folyó termelőfelhasználást növeltük az elfogyasztott élelmiszerek és italok becsült értékével.

280. A teljesség elérése érdekében a kibocsátást a borraivalók értékével növeltük. A borraivaló becslésének alapjául a KSH egy 1997. évi háztartási felmérése szolgált. A korrekciót két szakágazatban, az 5530-as „Éttermi, cukrászdai vendéglátás” és az 5540-es „Egyéb nyílt árusítású vendéglátás” szakágazatban hajtottuk végre.

281. A GNP Bizottságnak a becslések teljességére vonatkozó ajánlásai (CPNB 205 számú jogszabály) jelenleg még nem kerültek alkalmazásra.

**3.32 Tábla A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	341 122	1 354	342 476	75 478	72 847	7 861	62 213	13 001	231 400	111 076
3-as vállalattípus	39 178		39 178	9 437	4 838	547	16 903		31 726	7 452
6-os vállalattípus	3 727	14	3 741	663	672	52	732	53	2 172	1 568
7-es vállalattípus	497		497						182	315
Összesen			385 892						265 480	120 412
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Küigazítások										
a) eladott áruk beszerzési értéke			-79 848						-79 848	0
b) közvetített szolgáltatások			-13 054						-13 054	0
c) alapárát módosító tételek			-3 906							-1 856
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			133							133
e) munkavállalóknak átadott saját termék			36							36
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
h) földbérleti díj									-5	5
i) biztosítási díj korrekció									-956	956
j) költségtérítés a munkavállalóknak									42	-42
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-30	30
l) személygépkocsi magáncélú használata									-355	355
m) kis értékű eszközök									2 459	-2 459
n) 2-es vállalattípus teljesség becslés			3 737							3 737

**A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.)
(millió Ft)**

	Kibocsátás P1	Folyó termelő- felhasználó P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Küigazítások			
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés		-4 958	4 958
p) borra való	9 475		9 475
q) bér munka bruttó sítása	147	147	0
r) szállodák és éttermek	39 219	39 219	0
t) ad-hoc (adatjavítás)	-66	8	-74
Küigazítások összesen	-44 127	-55 780	11 653
Megszűnt, átalakult vállalkozások	5 609	2 598	3 011
Hiányzó vállalatok	1 389	1 056	333
Speciális számítás mód összesen	6 998	3 654	3 344
Társaságok újraosztályozása			0
Külső gyártás			0
Mezőgazdasági behalmozás	12	12	0
FISIM felosztás		1 825	-1 825
Összes módosítás	12	1 837	-1 825
S11 összesen	348 775	215 191	133 584
S13	76 285	55 495	20 790
S14	183 224	77 180	100 017
H összesen	608 284	348 331	259 953

3.14.1. A háztartások magánszállásadói tevékenysége

282. Magyarországon sokan foglalkoznak szobák, apartmanok, házak kiadásával, ez a magánszállásadói tevékenység a TEÁOR 5523-as, „Egyéb szálláshely-szolgáltatás” szakágazatba tartozik.

283. Az adatok elsődleges forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program „Jelentés a magánszálláshelyekről” című kérdőíve (OSAP 1761/00). Az adatokat a települési önkormányzatok szolgáltatják a KSH-nak, évente kétszer a magánszállásadók kötelező regisztrációja alapján.

284. A kérdőív fogalmai:

A 110/1997. (VI. 25.) kormányrendelet értelmében a *magánszemély lakásának* vagy *üdülőjének*, illetve azok egy részének és a hozzájuk tartozó helyiségeknek és területeknek idegenforgalmi célú üzletszerű hasznosítása a vendég részére *magánszállásadói tevékenységnek* minősül, feltéve, hogy nem rendelkeznek 5-nél több szobával, vagy 10-nél több ágygal.

A 110/1997. (VI. 25.) kormányrendelet alapján *fizetővendéglátás* a városban, a kiemelt gyógy- és üdülőhelyen folytatott szállásadói tevékenység.

Falusi szállásadásnak minősül a fizetővendéglátásnál nem említett községben és a tanyás térségben folytatott idegenforgalmi célú szállásadói tevékenység.

285. Ezek a jelentések a külföldi és hazai vendégek és azok vendégéjszakáinak számát tartalmazzák, valamint kapacitásra vonatkozó kérdések is szerepelnek a kérdőíven, mint például szobák, ágyak, vendéglátók száma mind a fizető vendéglátásnál, mind a falusi szállásadásnál. Ugyanakkor a szállásdíj nem szerepel a kérdőíven. Habár a vendéglátókat bejelentési kötelezettség terheli, a hivatalos adat (45 000 magánszállásadó) egyes szakértői vélemények szerint csupán 1/5-e a ténylegesnek.

286. A Magyar Turisztikai Hivatal a kiadott szobákban töltött vendégéjszakák számáról és az azokhoz kapcsolódó bevételekről rendelkezik információval, ugyanakkor becslésük szerint a nem regisztrált kiadott szobák aránya elérheti az 50%-ot. A magánszállásadói tevékenységből származó bevételeknek látszódnia kellene a személyi jövedelemadó bevallásokban, de az adóelkerülés jelentős ezen a területen.

287. Az előbb említettekből kiindulva a magánszállásadói szolgáltatás értékét szakértői becsléssel határozzuk meg, mivel ezen tevékenységek jelentős hányada a nem-megfigyelt gazdaság részét képezi. A folyó termelőfelhasználást az ebbe a szakágazatba tartozó nem-pénzügyi vállalatok folyó termelőfelhasználásának és kibocsátásának hányadosa alapján számítjuk, feltételezve, hogy ez az arány alacsonyabb a háztartásoknál, mint a vállalatoknál. A háztartások magánszállásadói tevékenységének hozzáadott értéke 23,6 milliárd Ft volt 2002-ben, ez a H nemzetgazdasági ág hozzáadott értékének 8,9%-a.

3.15. Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I)

288. A Szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értéke 2002-ben 1 184 458 millió Ft volt, ami 8,0%-át adja az ágazatok összes hozzáadott értékének. Ezt a Nem pénzügyi vállalatok, a Kormányzat és a Háztartások szektorok állították elő. Kiemelkedő jelentőségű a szárazföldi szállítás 472 062 millió Ft és a távközlés 442 052 millió Ft értékkel. A raktározási szolgáltatás magába foglalja a raktározást főtevékenységként végző vállalatnak egy másik vállalat érdekében történő raktározását. Az áruk tárolás során végbement fizikai változása (pl. bor érése) nem képezi részét az ágazat adatának, mivel az elszámolás nem szakosodott egységek szerint történik,

hanem a főtevékenység szerint raktározással foglalkozó cégek kerülnek ebben az ágazatban elszámolásra. Mindamellert ez a tétel (a tárolt áruk fizikai változása) kis jelentőséggel bír Magyarország esetében.

289. A teljesség elérése érdekében a kibocsátást a borraivalók értékével növeltük. A borraivaló becslésének alapjául a KSH egy 1997. évi háztartási felmérése szolgált. A korrekciót a 6022-es „Taxi, személyszállítás” szakágazatban hajtottuk végre.

3.33 Tábla A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002

Kibocsátás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
60	Szárazföldi, csővezetékes szállítás	785 719	96	187 960	973 775
61	Vízi szállítás	12 497	68	160	12 725
62	Légi szállítás	109 846	0	189	110 035
63	Szállítást kiegészítő tevékenység, utazásszervezés	250 079	51 091	13 170	314 340
64	Posta, távközlés	815 448	664	8 460	824 572
Összesen (I)		1 973 589	51 919	209 939	2 235 447

Folyó termelőfelhasználás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
60	Szárazföldi, csővezetékes szállítás	418 973	84	82 656	501 713
61	Vízi szállítás	8 303	32	68	8 403
62	Légi szállítás	90 555	0	87	90 642
63	Szállítást kiegészítő tevékenység, utazásszervezés	126 147	27 004	5 192	158 343
64	Posta, távközlés	288 077	494	3 317	291 888
Összesen (I)		932 055	27 614	91 320	1 050 989

Bruttó hozzáadott érték (millió Ft)						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ%
60	Szárazföldi, csővezetékes szállítás	366 746	12	105 304	472 062	3,2
61	Vízi szállítás	4 194	36	92	4 322	0,0
62	Légi szállítás	19 291	0	102	19 393	0,1
63	Szállítást kiegészítő tevékenység, utazásszervezés	123 932	24 087	7 978	155 997	1,1
64	Posta, távközlés	527 371	170	5 143	532 684	3,6
Összesen (I)		1 041 534	24 305	118 619	1 184 458	8,0

**3.34 Tábla A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagijellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	2 704 568	35 464	2 740 032	289 963	521 541	57 200	215 155	661 340	1 745 199	994 833
3-as vállalattípus	44 536		44 536	19 576	6 729	1 157	4 439		31 901	12 635
4-es vállalattípus			1 190	548	579	22			1 149	41
5-ös vállalattípus	14 857	0	14 857	82	931	1 262	10 310	717	13 302	1 555
6-os vállalattípus	7 332	23	7 355	1 724	1 697	116	497	2 700	6 734	622
7-es vállalattípus	1 609	0	1 609						706	903
Összesen			2 809 579						1 798 990	1 010 589
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Kiigazítások										
a) eladott áruk beszerzési értéke			-230 401						-230 401	0
b) közvetített szolgáltatások			-664 757						-664 757	0
c) alapárat módosító tételek			-14 798							-14 798
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			7 271							7 271
e) munkavállalóknak átadott saját termék			243							243
f) természeti erőforrások kitermelési költségei			11							11
h) földbérleti díj									-340	340
i) biztosítási díj korrekció									-9 724	9 724
j) költségtérítés a munkavállalóknak									2 055	-2 055
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-186	186
l) személygépkocsi magáncélú használata									-2 156	2 156
m) kis értékű eszközök									7 693	7 693

**A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.)
(millió Ft)**

		Kibocsátás P1		Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Külgazítások					
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés		11 590			11 590
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés				-9 118	9 118
p) borraaló		283			283
q) bér munka bruttósítása		280		280	0
t) ad-hoc (adatjavítás)		-8		3	-11
Külgazítások összesen		-891 042		-906 651	15 609
Megszűnt, átalakult vállalkozások		21 867		12 267	9 600
Hiányzó vállalatok		7 496		5 905	1 591
Non-profit szervezetek		25 700		12 524	13 176
Speciális számítás mód összesen		55 063		30 696	24 367
Társaságok újraosztályozása					0
Külső gyártás		-20		-20	
Mezőgazdasági behalmozás		9		9	
					0
FISIM felosztás				9 031	-9 031
Összes módosítás		-11		9 020	-9 031
S11 összesen		1 973 589		932 055	1 041 534
S13		51 919		27 614	24 305
S14		209 939		91 320	118 619
I összesen		2 235 447		1 050 989	1 184 458

3.16. Pénzügyi közvetítés (J)

290. 2002-ben a J nemzetgazdasági ág a bruttó hozzáadott értéke 559.162 millió Ft-ot tett ki, amely alapján számítva az ágazatok hozzáadott értékének a 3,8 % át jelentette. A fenti érték nagy részét az (S. 12.) Pénzügyi vállalatok szektora állította elő: A Háztartások szektorának termelése a pénzközvetítést kiegészítő tevékenységek között szerepel.

3.35 Tábla A pénzügyi vállalatok (J) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként 2002-ben (millió Ft)

Kibocsátás				
TEÁOR kód	Ágazat	S12	S14	Összesen
65	Pénzügyi közvetítés a biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység kivételével	672 450	0	672 450
66	Biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység, kivéve kötelező társadalombiztosítás	233 693	0	233 693
67	Pénzügyi közvetítést kiegészítő tevékenység	74 118	115 894	190 012
(J) Összesen		980 261	115 894	1 096 155

Folyó termelőfelhasználás				
TEÁOR kód	Ágazat	S12	S14	Összesen
65	Pénzügyi közvetítés a biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység kivételével	304 024	0	304 024
66	Biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység, kivéve kötelező társadalombiztosítás	142 054	0	142 054
67	Pénzügyi közvetítést kiegészítő tevékenység	43 187	47 787	90 974
(J) Összesen		489 265	47 787	537 052

Bruttó hozzáadott érték					
TEÁOR kód	Ágazat	S12	S14	Összesen	GDP%
65	Pénzügyi közvetítés a biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység kivételével	368 426	0	368 426	2,5
66	Biztosítás és nyugdíjpénztári tevékenység, kivéve kötelező társadalombiztosítás	91 639	0	91 639	0,6
67	Pénzügyi közvetítést kiegészítő tevékenység	30 931	68 107	99 038	0,7
(J) Összesen		490 996	68 107	559 103	3,8

3.16.1. Pénzügyi vállalatok

291. 65.11 Központi bank

Ide a Magyar Nemzeti Bank tartozik.

65.12 Egyéb monetáris intézmények

Jellegzetesen a betétgyűjtő pénzügyi intézmények alkotják ezt az alszekort.

Ide a központi bank kivételével a bankok, a szakosított hitelintézetek és a szövetkezeti hitelintézetek tartoznak, valamint a befektetési alapok közül a pénzpiaci alapok.

65.2 Egyéb pénzügyi közvetítők

Ide azok a pénzügyi közvetítők tartoznak, amelyek nem végeznek betétgyűjtést, de főtevékenységként jelentős mennyiségű egyéb forrást gyűjtenek, amelyet kihelyeznek a pénz- és tőkepiacon.

Ide sorolandó jelenleg a pénzügyi vállalkozások jelentős része, a pénzügy lízinget végző cégek, a befektetési alapok a pénzpiaci alapok kivételével, a befektetési alapkezelő társaságok, a kockázati tőketársaságok és alapok, valamint a befektetési vállalkozások közül az értékpapír-befektetési társaságok és az értékpapír-kereskedők.

66 Biztosítók és nyugdíjpénztárak

Ide a biztosítótársaságok, a biztosítási egyesületek, a magánnyugdíjpénztárak, az önkéntes kölcsönös nyugdíj-, egészség- és önszegélyező pénztárak tartoznak

67 Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők

Itt azok az intézmények szerepelnek, amelyeknek fő tevékenysége olyan pénzügyi kiegészítő szolgáltatás nyújtása, amely szorosan kapcsolódik valamilyen pénzügyi közvetítési tevékenységhez. Ezen intézményi egységek azonban nem gyűjtenek jelentős mennyiségű forrást, hanem a hitelnyújtókat és a hitelfelvevők között úgy létesítenek kapcsolatot, hogy az nem érinti lényegesen a mérlegüket. Ide tartoznak azok a pénzügyi intézmények is, amelyek fő tevékenységként a pénzügyi közvetítés biztonságát garantálják.

Ide tartoznak a befektetési vállalkozások közül az értékpapír-bizományosok, a tőzsdék, az elszámolóházak, a betétbiztosítási, intézményvédelmi és befektetésvédelmi alapok, egyéb pénzügyi kiegészítő szolgáltatást végző intézmények és a biztosítást kiegészítő tevékenységet végző vállalkozások.

3.16.2. A számítás módszere

3.16.2.1. Központi bank (TEÁOR 65.11)

292. A TEÁOR 65.11 csak a Magyar Nemzeti Bankot tartalmazza. A Jegybank kibocsátását és folyó termelőfelhasználását az OSAP-ban elrendelt MNB halmozott eredménykimutatás, valamint a működési költségeket részletező kimutatás adatai alapján számoljuk el.

Kibocsátás

293. A Magyar Nemzeti Bank kibocsátását a 448/98.számú Tanácsi Rendelet alapján kibővített 2223/96 Tanácsi Rendelet 3.63 pontjának (c) bekezdése szerint költségszinten számoljuk el.

A számítás menete a következő:

Kiindulunk a Jegybank összes működési költségéből és ráfordításából. Ehhez hozzáadjuk a pénzforgalommal kapcsolatos ráfordításokat, valamint azokat a jutalék ráfordításokat, amelyeket a Jegybank a más rezidens vagy nem-rezidens gazdasági szervezet által nyújtott pénzügyi szolgáltatásért fizet.

Kibocsátás P.1 = P.2 + K.1 + D.1 + P.15 + P.16

3.36 Tábla Központi Bank kibocsátása (millió Ft)

P.2	Folyó termelőfelhasználás		10 356
K.1	Értékcsökkenés	MNB részletes eredménykimutatása	1 865
D.1	Munkavállalói jövedelem	MNB részletes eredménykimutatása	9 212
P.15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	57
P.16	Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	63
P.1	Kibocsátás	P.2 + K.1 + D.1 + P.15 + P.16	21 433

Folyó termelőfelhasználás

294. A folyó termelőfelhasználások között számoljuk el az anyagköltséget, igénybe vett szolgáltatások, a bankjegy és érmegyártás költségét, a természetbeni béreket és kereseteket, valamint jutalékráfordításokat.

Folyó termelőfelhasználás P.2 = P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.28

3.37 Tábla A Központi Bank folyó termelőfelhasználása (millió Ft)

P.21	Anyagköltség	MNB részletes eredménykimutatása	347
P.22	Igénybe vett szolgáltatások	MNB részletes eredménykimutatása	2 643
P.23	Egyéb szolgáltatások	MNB részletes eredménykimutatása	21
P.24	Bankjegy és érmegyártás költsége	MNB eredménykimutatása	3 549
P.26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	adóbevallás	34
P.28	Jutalékráfordítások	MNB eredménykimutatás	3 830
P.2	Folyó termelőfelhasználás	P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.28	10 356

3.16.2.2. Egyéb monetáris közvetítők (TEÁOR 65.12)

295. Az elszámolás alapját a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelet által gyűjtött adatok képezik. Ez a szervezet felügyeli többek között a kereskedelmi bankokat, a takarékszövetkezeteket és a hitelszövetkezeteket. Az előbb említett gazdasági szervezetek teljesítményét számoljuk el az S.122 alszektorban az ESA95 szerint.

Kibocsátás

296. A kibocsátás 2002.évi adatai a következők:

3.38 Tábla Egyéb monetáris közvetítők kibocsátása (millió Ft)

P11	Pénzügyi tevékenység	P.119 + P.112	562 357
P119	FISIM kibocsátás	saját becslés	373 841
P112	Jutalék bevétel és egyéb pénzügyi műveletek eredménye	hitelintézetek eredménykimutatása	188 516
P12	Egyéb üzleti tevékenység eredménye	hitelintézetek eredménykimutatása	-1 005
P13	Alapárat módosító tételek	adóbevallás	-8 176
P14	Aktivált saját teljesítmények értéke	adóbevallás	351
P15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	484
P16	Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	3 169
P1	Kibocsátás	P.11 + P.12 + P.13 + P.14 + P.15 + P.16	557 180

297. A pénzügyi tevékenység (P.11) tételen belül fontos a P.111 FISIM összegének meghatározása.

A FISIM a pénzközvetítői szolgáltatások közvetett módon mért díja. A pénzügyi vállalatok azon szolgáltatásainak kibocsátását méri, amelyeknek nincs explicit díja, ellenértéküket a kamatok tartalmazzák.

A 65-ös ágazat összes FISIM kibocsátása fel lett osztva a különböző 4 számjegyes, FISIM termelőkre úgy, mint az alaptevékenységüket tekintve egyéb monetáris közvetítőkre, pénzügyi lízinget végzőkre illetve egyéb hitelnyújtókra a FISIM nélküli eredeti kibocsátásuk arányában.

Az új módszertan bevezetése miatti változásokat a 9. fejezetben foglaljuk össze.

A pénzügyi közvetítés kibocsátásánál a készletartási nyereség/veszteség nincs figyelembe véve.

A P.112 tétel a jutalékbevétel és az egyéb pénzügyi műveletek eredményét tartalmazza.

A pénzügyi közvetítők kibocsátásának részeként számoljuk el a deviza és értékpapír kereskedők által realizált marzstot.

Itt számoljuk el a pénzforgalmi és a lebonyolítási jutalékok, garancia és kezességvállalási és az egyéb jutalékok és díjak összegét, valamint a befektetési célú értékpapírok értékesítéséből származó eredményt, a vagyoni érdekeltségek értékesítéséből származó eredményt, a vásárolt követelések értékesítésének nyereségét/veszteségét és a határidős ügyletekből származó eredményt.

298. A P.12 Egyéb üzleti tevékenység soron a P.121 Egyéb üzleti, nem-pénzügyi eredménybe a nem pénzügyi és befektetési szolgáltatási tevékenység eredményét. Ennek tételnek az értéke negatív volt 2002-ben, mivel ezen tevékenységek ráfordítása meghaladta a bevételeit.

P.13 Alapárat módosító tételek:

Termékadók

299. P.1363 Nemzeti kulturális járulék, amelyet szintén az előbb említett adatszolgáltatásból veszünk.

300. P.1365 A helyi iparüzési adó olyan termékadó, amelyet a pénzügyi vállalatoknak a nyugdíjpénztárak valamint a biztosító egyesület kivételével fizetniük kell. A kormányzati statisztikában a nemzetgazdaság összes helyi iparüzési adó összege szerepel, amelynek a szektorra becsült összegét vesszük figyelembe. A J Pénzügyi szektorra kalkulált helyi iparüzési adót egyedi szinten az egyes pénzügyi vállalatok egyedi kibocsátásának arányában osztjuk fel.

301. A P.14 Aktivált saját teljesítmények értéknél a TÁSA bizonylaton jelentett adatot számoljuk el.

302. Aktivált saját teljesítmények értékeként kell kimutatni a saját előállítású eszközöknek az üzleti évben aktivált értéke és a saját termelésű készletek állományváltozása együttes összegét. A saját teljesítmények értéke hatással van az eszközök között kimutatott tárgyi eszközök és immateriális javak értékére. A nem-pénzügyi vállalatokhoz hasonlóan az egyéb monetáris közvetítőknél is elszámoljuk a jóléti szolgáltatások képzett értékét, valamint a Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások képzett értékét.

Folyó termelőfelhasználás

303. Az egyéb monetáris közvetítők folyó termelőfelhasználását a következő táblázat mutatja be

3.39 Tábla Egyéb monetáris közvetítők folyó termelőfelhasználása (millió Ft)

P21	Anyagköltség	adóbevallás	14 612
P22	Igénybe vett szolgáltatások	adóbevallás	145 832
P23	Egyéb szolgáltatások	adóbevallás	21 292
P26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	adóbevallás	4 381
P27	Értékhatar alatti tárgyi eszköz értékcsökkentési leírás	adóbevallás	1 834
P28	Jutalék ráfordítások	hitelintézetek eredménykimutatása	53 992
P.29	MNB kibocsátásának a része	MNB eredménykimutatás	18 466
P2	Folyó termelőfelhasználás	P.21 + P.22 + P.23 - P.26 + P.27 + P.28 + P.29	251 647

304. P.21 Anyagköltséget valamint a P.22 Igénybe vett szolgáltatásokat TÁSA bevallásból állítjuk be a számításba.

305. P.23 Egyéb szolgáltatásokban az alább részletezett tételeket számoljuk el.

A P.231 Bankköltség szintén a TÁSA adat. Ez a tétel tartalmazza a díjak és jutalékok címén elszámolt bankköltségeket is. A P.232 Biztosítási szolgáltatások igénybe vétele a P.2321 Biztosítási díj és a nemzeti számla koncepció szerint meghatározott korrekciós tényező szorzata. Erre a korrekcióra azért van szükség, mert a biztosítottak által a biztosítóknak befizetett díjat két részre kell bontani egy a kockázatokat fedező részre, valamint egy szolgáltatási díj részre és ez utóbbi, amit a folyó termelőfelhasználásban kell az ESA95 szerint elszámolni.

A P.233 Hatósági díjakra vonatkozóan nincs közvetlen adatforrásunk. A TÁSA bevallás egyéb szolgáltatások összegéből levonjuk a bankköltséget és a biztosítási díjat, akkor megkapjuk a hatósági díjak összegét.

306. A P.26 Természetbeni bérnek minősülő költségek tételben a Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatásokat, valamint a Személygépkocsi magáncélú használatának értékét a munkáltató által fizetett 44%-os SZJA alapján a 4.7.2 pontban leírt koefficiensek segítségével becsült értékek összegét számoljuk el. Erre azért van szükség, mivel ezek a természetbeni bérnek minősülő költségek a vállalatok számviteli nyilvántartásában az anyagjellegű ráfordítások között szerepelnek, azonban az ESA95 szerint ezek olyan vásárolt termékek és szolgáltatások, amelyeket a munkaadó biztosít a munkavállalóinak, de a munkaadók termelési folyamataihoz nem feltétlenül szükségesek.

307. P.27 „Értékhatár alatti tárgyi eszköz értékcsökkenési leírása”-ként az 50 ezer forint alatti egyedi beszerzési, előállítási értékű tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek bekerülési értékének egyösszegű elszámolását vesszük figyelembe. Az értékhatár alatti eszközök esetében a magyar szabályozás alacsonyabb küszöbértéket határoz meg, mint amit a nemzeti számlákban alkalmazni kell. A küszöbérték 500 euróra való emeléséből adódó módszertani változtatást tartalmazó számításokat lásd 3.3.1.1.

308. A P.28 tételben a hitelintézetek jutalékráfordításait számoljuk az ESA95 szerint, amelyek olyan ráfordítások, amelyet e gazdasági szervezetek a más rezidens vagy nem-rezidens gazdasági szervezet által nyújtott pénzügyi szolgáltatásért fizetnek.

309. A P.291 a FISIM rendelet alapján a TEÁOR 6511 Központi bank nélküli 65-ös ágazat eredeti folyó termelőfelhasználás arányában a 6512-re ráosztott jegybanki kibocsátás rész.

310. A folyó termelőfelhasználás $P.2 = P.21 + P.22 + P.23 - P.26 + P.27 + P.28 + P.291$

3.16.2.3. Egyéb pénzügyi közvetítők (TEÁOR 65.2)

Kibocsátás

311. A TEÁOR 65.2-be sorolt vállalkozások 2002.évi kibocsátását a következő tábla szemlélteti:

3.40 Tábla Egyéb pénzügyi közvetítők kibocsátása (millió Ft)

P.119	FISIM kibocsátás	saját becslés	5 518
P12	Egyéb pénzügyi tevékenység	P.121-P.122	89 320
P121	Nettó árbevétel	adóbevallás	272 915
P122	Eladott áruk beszerzési értéke	adóbevallás	183 595
P13	Alapárat módosító tételek	adóbevallás	-1 431
P14	Aktivált saját teljesítmények értéke	adóbevallás	- 1
P15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	57
P16	Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	374
P1	Kibocsátás	P.119 + P.12 + P.13 + P.14 + P.15 + P.16	93 837

312. Egyéb pénzügyi közvetítők (pénzügyi lízinget végző pénzügyi vállalkozások, bankrendszeren kívüli egyéb hitelnyújtók, faktortársaságok, saját számlás értékpapír-kereskedők stb.) elszámolásának alapja a kettős és az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások TÁSA bevallása.

2002-ben az elszámolás a következőképpen történt:

313. A 65-ös ágazat FISIM kibocsátását négy számjegy szinten osztottuk fel az eredeti FISIM nélküli kibocsátásuk arányában egyéb monetáris közvetítőkre, valamint pénzügyi lízing és egyéb hitelnyújtásra.

A TEÁOR 65.2 FISIM termelők FISIM kibocsátását a FISIM felhasználók folyó teremlőfelhasználásaként számoltuk el.

A kibocsátás második összetevője a P.12 Egyéb pénzügyi tevékenység. Ezt az adatot a társasági adóbevallásból nyerjük. A pénzügyi vállalatok nettó árbevételére vonatkozóan a társasági adóbevallás kitöltési útmutatója a következő meghatározást tartalmazza: kamat és kamatjellegű bevételek mínusz a kamat és kamatjellegű ráfordítások plusz egyéb pénzügyi műveletek bevétele, befektetési tevékenység bevétele és a nem-pénzügyi és befektetési tevékenység bevétele.

Az eladott áruk beszerzési értéke P.122: a kettős könyvvitelt vezető vállalkozások esetében a vásárolt és változatlan formában eladott anyagoknak, áruknak - a számvitelről szóló törvény szerint az eladott áruk beszerzési értékeként elszámolt - bekerülési (beszerzési) értéke. Az egyszeres könyvvitelt, valamint - a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó - pénzforgalmi nyilvántartást vezető vállalkozók esetében a tárgyévi árubeszerzésre fordított kiadás, csökkentve a kifizetett árukészlet leltár szerinti záró értékével, növelve a kifizetett árukészlet leltár szerinti nyitó értékével. Az ELÁBÉ-t is a TÁSA adatszolgáltatásból nyerjük.

A P.13 Alapárat módosító tételek:

Termékdadók

314. P.1363 Nemzeti kulturális járulék, amelyet szintén az előbb említett adatszolgáltatásból veszünk.

315. P.1365 A helyi iparüzési adó olyan termékadó, amelyet a pénzügyi vállalatoknak a nyugdíjpénztárak valamint a biztosító egyesület kivételével fizetniük kell. A kormányzati statisztikában a nemzetgazdaság összes helyi iparüzési adó összege szerepel, amelynek a szektorra becsült összegét vesszük figyelembe. A J Pénzügyi szektorra kalkulált helyi iparüzési adót egyedi szinten az egyes pénzügyi vállalatok egyedi kibocsátásának arányában osztjuk fel.

316. A P.14 Aktivált saját teljesítmények értéknél a TÁSA bizonylaton jelentett adatot számoljuk el.

317. A kibocsátást (P1) a felsorolt tételek összeadásával kapjuk meg.
 $P.1 = P.119 + P.12 + P.13 + P.14 + P.15 + P.16$

Folyó termelőfelhasználás

3.41 Tábla Egyéb pénzügyi közvetítők folyó termelőfelhasználás (millió Ft)

P21	Anyagköltség	Társasági adóbevallás	1 663
P22	Igénybe vett szolgáltatások	Társasági adóbevallás	24 288
P23	Egyéb szolgáltatások	Társasági adóbevallás	5 434
P24	Közvetített szolgáltatások	Társasági adóbevallás	4 448
P26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	Társasági adóbevallás	690
P27	Értékhár alatti tárgyi eszköz értékcsökkentési leírás	Társasági adóbevallás	82
P291	MNB kibocsátás része	saját becslés	2 967
P292	FISIM felhasználás	FISIM számítás	3 829
P2	Folyó termelőfelhasználás	P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.27 + P.291 + P.292	42 021

318. P.21 Anyagköltséget, valamint a P.22 Igénybe vett szolgáltatásokat TÁSA bevallásból állítjuk be a számításba.

319. A P.231 Bankköltség szintén a TÁSA adat. A P.232 Biztosítási szolgáltatások igénybe vétele a P.2321 Biztosítási díj és egy korrekciós tényező szorzata. Erre a korrekcióra azért van szükség, mert a biztosítottak által a biztosítóknak befizetett díjat két részre kell bontani: egy a kockázatokat fedező részre valamint egy szolgáltatási díj részre és ez utóbbi, amit a folyó termelőfelhasználásban kell az ESA95 szerint számolni.

320. A P.233 Hatósági díjakra vonatkozóan nincs közvetlen adatforrásunk. A TÁSA bevallás egyéb szolgáltatások összegéből levonjunk a bankköltséget és a biztosítási díjat, akkor megkapjuk a hatósági díjak összegét.

321. P.24 Az eladott (közvetített) szolgáltatások értékeként a vásárolt és változatlan formában értékesített szolgáltatások bekerülési értékét kell elszámolni az értékesítéskor.

322. A P.26 Természetbeni bérnek minősülő költségek két részből állnak:
 P.261 Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások értékéből és
 P.262 Személygépkocsi magáncélú használatának értékéből.

323. A P.26 Természetbeni bérnek minősülő költségek tételben a Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatásokat valamint a Személygépkocsi magáncélú használatának értékét a munkáltató által fizetett 44%-os személyi jövedelemadó és a 4.7.2.2.2. pontban leírt koeficienssek szorzataként becsült értékek összegét számoljuk el. Erre azért van szükség, mivel ezek a természetbeni

bérnek minősülő költségek a vállalatok számviteli nyilvántartásában az anyagjellegű ráfordítások között szerepelnek, azonban az ESA95 szerint ezek olyan vásárolt termékek és szolgáltatások, amelyeket a munkaadó biztosít a munkavállalóinak, de a munkaadók termelési folyamataihoz nem feltétlenül szükségesek.

324.P.27 „Értékhatar alatti tárgyi eszköz értékcsökkenési leírása”-ként az 50 ezer forint alatti egyedi beszerzési, előállítási értékű tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek bekerülési értékének egyösszegű elszámolását vesszük figyelembe. Az értékhatar alatti eszközök esetében a magyar szabályozás alacsonyabb küszöbértéket határoz meg, mint amit a nemzeti számlákban alkalmazni kell. A küszöbérték 500 euróra való emeléséből adódó módszertani változtatást tartalmazó számításokat lásd 3.3.1.1.

325. A P.291 tétel az MNB kibocsátásának arányos részét, míg a P.292 tétel a FISIM felhasználók folyó termelőfelhasználásaként elszámolt FISIM-jét tartalmazza.

Folyó termelőfelhasználás $P.2 = P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.27 + P.291 + P.292$

3.16.3. Biztosítás

326. Magyarország nemzeti számláinak rendszerében a biztosítással foglalkozó szervezeti egységek az S.125 „Biztosítók és nyugdíjpénztárak” alszektorba tartoznak. Ez az alszektor nem tartalmazza a biztosítást kiegészítő tevékenységet, mely az S.124 alszektorban található.

3.16.3.1. Szervezeti egységek

327. Az S.125 alszektor 2002-ben a következő szervezeti egységeket alkották:

- 31 db biztosító intézet, ezekből 13 kompozit biztosító, 7 életbiztosító és 11 nem-életbiztosító.
- 37 db biztosító egyesület
- 18 db magánnyugdíjpénztár
- 82 db önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár
- 37 db önkéntes egészségpénztár
- 23 db önkéntes önszegélyező pénztár.

A felsorolt szervezeti egységek kivétel nélkül mind a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének ellenőrzése alatt állnak.

3.16.3.2. Fő adatforrások

328. A biztosítási szolgáltatások statisztikai Magyarországon döntően a felügyeletnek szolgáltatott adatokon alapulnak. A statisztikai lefedettség minden felügyelt intézményre kiterjed, így az S.125-ös alszektorra gyakorlatilag teljes körű.

329. A biztosítók és nyugdíjpénztárak éves számláinak kidolgozásához a felügyeleti jelentésekből származó mérleg- és eredménykimutatás adatok képezik az alapinformációt. A beszámolók tartalmára vonatkozó előírások fokozatosan közelednek az EU számviteli szabályozásához, ennek eredményeként a statisztika is egyre jobban tudja követni az ESA95 szerinti elszámolási elveket.

330. Az adóbevallásokból olyan kiegészítő adatokat nyerünk, amelyeket a felügyeleti beszámolók nem tartalmaznak. Ilyenek például a költségek költség-nemenkénti megoszlása, az egyes

jövedelemelosztási tételek részletesebb bontása, az államháztartással szembeni kötelezettségek valamint a kormányzati támogatások adatai.

331. A KSH adatgyűjtései közül a munkaügyi statisztikának, a munkaerőköltség felvételnek és az integrált adatgyűjtésnek van szerepe. Felhasználjuk továbbá a központi költségvetési szervek, helyi önkormányzatok beszámolóinak egyes adatait is.

3.16.3.3. A biztosítók és pénztárak kibocsátásának számítása (P1)

332. A biztosítási szolgáltatások kibocsátásának számítása az ESA95 3.63-as bekezdésében leírt algoritmusnak megfelelően történik, különbséget téve élet- és nem-életbiztosítási tevékenységek között. A számítások során a lehető legteljesebb mértékben igyekszünk követni az Eurostat által a CPNB/336 Rev.1 Task Force dokumentumban megfogalmazott ajánlásokat is. A táblázatok a biztosító intézetek és a biztosító egyesületek összesített adatait tartalmazzák.

3.16.3.3.1. Életbiztosítási tevékenység

333. Az életbiztosítási tevékenység kibocsátásának elszámolása a következő séma alapján történik:

3.42 Tábla Életbiztosítási üzletág kibocsátása, adatok 2002-ben

Megjegyzés: β = AZ ÉLETBIZTOSÍTÁSI KÁRRENDEZÉSI, SZERZÉSI ÉS IGAZGATÁSI KÖLTSÉGEK ÖSSZEGE / A BIZTOSÍTÓ INTÉZET ÖSSZES KÁRRENDEZÉSI, SZERZÉSI ÉS IGAZGATÁSI KÖLTSÉGÉNEK ÖSSZEGE. A szorzószám alkalmazására a kompozit biztosítók elszámolásakor abban az esetben kerül sor, amikor az életbiztosításokra és a nem-életbiztosításokra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre külön információ.

Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	(millió Ft)
A – BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG		
P.11 Biztosítási tevékenység	P.111+P.112-P.113-P.115+P.116	76 992
P.111 Megszolgált díj	Erdménykimutatás, élet üzletág B01.a.- 01.c	204 164
P.112 Korrigált tulajdonosi jövedelem	P.1121*P.1122	55 126
P.1121 Tulajdonosi jövedelem	Erdménykimutatás, élet üzletág B02+[(C01+C02+C03+C04)* β]+C05-B(11-11b)-[(C07+C09)* β]	55 862
P.1122 Korrekció: δ	1-(Mérleg Forr. A./(Mérleg Forr. A+(C+D)))	
P.113 Kártérítések	P.1131+P.1132	71 207
P.1131 Kárkifizetés	Erdménykimutatás, élet üzletág B05aa1.-B05ac.	70 736
P.1132 Független károk tartalékának változása	Erdménykimutatás, élet üzletág B05ba.	471
P.115 Matematikai és biztosítástechnikai tartalékok változása	Erdménykimutatás, élet üzletág B06.aa.+B06.ba.+B06ca.+B09.aa	111 072
P.116 Egyéb biztosítástechnikai eredmény	Erdménykimutatás, élet üzletág B04-B13	-19
B – EGYÉB KORREKCIÓK		
P.13 Alapárát módosító tételek	P.1365	1 043
P.1365 Helyi iparüzési és idegenforgalmi adó	Kormányzati statisztika	1 043
P.14 Aktivált saját teljesítmények értéke	(29-07-01/05b)*β	0
P.15 Jóléti szolgáltatások képzett értéke	{(03-01/05n)*0.097}*β	35
P.16. A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	{(03-01/05n)*0.635}*β	229
P.1 KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.11-P.13+P.14+P.15+P.16	76 214

334. P.11 „Biztosítási tevékenység” a kibocsátás első eleme, mely a következő mérleg- és eredménykimutatási adatokból származó tételekből áll:

335. P.111 „Megszolgált díj”, ahol az eredménykimutatás „bruttó díj” sorát korrigáljuk a „meg nem szolgált díjak tartalékának változásá”-val. A „bruttó díj” tartalmazza a szerződések tárgyévra járó díjelőírásait, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. Ide tartozik a más biztosító társaságtól viszontbiztosításba vett biztosítások állományából kapott díjbevétel is. 2002-ben, az életbiztosítási ágban nem történt aktív viszontbiztosítás. Biztosítási díjakhoz kapcsolható tartalék az „eredménytől függő és független díjvisszatérítési tartalék” is, melynek a tárgyidőszakban bekövetkezett változását

szintén a megszolgált díjak kiszámítása során vesszük figyelembe, negatív előjellel. Az ún. „le nem járt kockázatok tartalékának változása” tétel a magyar biztosítók könyvelésében nem jelenik meg önálló tartalékként, azt a meg nem szolgált díjak tartalékának változása tartalmazza.

336. P.112 “Korrigált tulajdonosi jövedelem (biztosítottak tulajdonosi jövedelme)”: az a jövedelem, amely a biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből származik. Nem része ennek a jövedelemnek a biztosítók saját tőkéjének befektetéséből származó tulajdonosi jövedelem.

A P.1121 „Tulajdonosi jövedelem” soron a befektetésekből származó bevételeknek (vagyis a kapott osztaléknak és részesedésnek, kapott kamatoknak és kamatjellegű bevételeknek, biztosítási állományhoz kapcsolódó tárgyi eszközök bevételeinek, valamint az egyéb befektetési bevételeknek) a befektetések ráfordításaival (azaz a fizetett kamatokkal és kamatjellegű ráfordításokkal, valamint a befektetések egyéb ráfordításaival) csökkentett értékét mutatjuk ki. A kapott adatot korrigáljuk a P.1122 soron számított „SAJÁT TŐKE / (SAJÁT TŐKE + BIZTOSÍTÁSTECHNIKAI TARTALÉKOK)” arányszámmal, kiszűrve ezzel a saját tőke befektetéséből származó tulajdonosi jövedelmet. A biztosító társaságok a mérlegükben az eszközeiket bekerülési/nominális értéken kötelesek nyilvántartani, kivéve az ún. „unit linked” életbiztosításokkal kapcsolatos eszközöket, melyek értékelése piaci áron történik. A biztosítók eredménykimutatásában az életbiztosítások esetében önálló tételként szerepel mind a realizált, mind a nem realizált nyereség/veszteség. Azonban ezek az adatok egy összegben kerülnek kimutatásra, ezért szükséges ennek az összegnek az egyes életbiztosítási típusok szerinti megosztása, melyet egy arányszám segítségével végzünk el. A biztosítók mérlegének forrás oldalán kimutatott unit-linked biztosítástechnikai tartalékoknak az összes biztosítástechnikai tartalékhoz viszonyított arányát tudjuk kiindulási pontként használni. Magyarországon csak kétféle életbiztosítási típus létezik: a unit-linked biztosítások és a hagyományos, „non-linked non-participating” életbiztosítások, tehát az egy összegben kimutatott realizált eszköztartási nyereséget/veszteséget is csak erre a két típusra kell megbontanunk. A nem realizált részről feltételezzük, hogy teljes egészében a unit-linked biztosításokhoz köthető.

337. P.113 „Kártérítések”:

A P.1131 „Bruttó kárkifizetések” sorhoz hozzáadjuk a P.1132 „Függő károk tartalékának változása” tételt. A bruttó kárkifizetés a biztosítottaknak, szerződőknek a beszámolási időszakban ténylegesen kifizetett kártérítés összege, amelyet a függő károk tartalékának változásával korrigálva becsljük az adott időszakban bekövetkezett károkat. A P.113 nem tartalmazza a kárrendezési költségeket.

338. P.115 „Biztosítástechnikai tartalékok változása”-ként a matematikai tartalékok (azaz életbiztosítási, betegségbiztosítási és balesetbiztosítási tartalékok), valamint a befektetési egységekhez kötött tartalékok változását tüntetjük fel. Szükség van az ezekben a tartalékokban megjelenő eszköztartási nyereség/veszteség kiszűrésére is, melyet a következő módon végzünk el. A fent említetteknek megfelelően a nem realizált részről feltételezzük, hogy az teljes egészében a unit-linked biztosításokhoz köthető. A unit-linked tartalékokon realizált nyereség vagy veszteség kalkulása és a tartalékváltozásból való kizárása unit-linked tartalékoknak az összes biztosítástechnikai tartalékhoz viszonyított aránya alapján történik. Az ún. „non linked, non participating” hagyományos életbiztosításoknál nem hajtunk végre korrekciót a matematikai tartalékok változását illetően, tekintve, hogy ebben az esetben a tartalékok nagy része a saját tőkéhez köthető. A biztosítástechnikai tartalékokon jelentkező eszköztartási nyereség/veszteség kiszűrését szolgáló korrekció 2002-ben - 2.298 millió Ft volt.

339. P.116 „Egyéb biztosítástechnikai eredmény”-ként mutatjuk ki a biztosítási tevékenységből eredő, a biztosítási szerződésekhez közvetlenül kapcsolható egyéb biztosítási bevételek és ráfordítások különbségét.

340. P.13 „Alapárát módosító tételek”:

P.1365 A „Helyi iparüzési adó” olyan termékadó, amelyet a pénzügyi vállalatoknak a magánnyugdíjpénztárak, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, valamint a biztosító egyesületek

kivételével fizetniük kell. A helyi iparüzési adó értéke egy összegben áll rendelkezésre, melyet először szektorokra osztunk szét, majd a kapott összeget a pénzügyi szektor szakágazataira az egyes pénzügyi vállalatok egyedi kibocsátásának arányában kalkuláljuk.

341. P.14 „Aktivált saját teljesítmények értéke”-nél a társasági adóbevalláson jelentett adatot számoljuk el. Ezen a soron kell kimutatni a saját előállítású eszközöknek az üzleti évben aktivált értéke és a saját termelésű készletek állományváltozása együttes összegét.

342. P.15 „Jóléti szolgáltatások képzett értéke”-t a munkaerőköltség-felvételből nyert adatok és a munkáltatók által a természetbeni juttatások után fizetendő 44%-os személyi jövedelemadó alapján becsüljük. A munkaerőköltség-felvételben szereplő vállalkozások által jelentett jóléti és kulturális költségek, valamint ugyanezen vállalkozások természetbeni juttatások miatti munkáltatói 44%-os személyi jövedelemadója alapján képezzük azt a koefficienset, amellyel az egyes vállalatok által fizetett munkáltatói jövedelemadót szorozva határozzuk meg a jóléti szolgáltatások teljes körre vonatkozó értékét. (A koefficiens számítását a 4.7.2.2.2. pont részletesen tartalmazza.)

343. P.16 „A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke” becslésénél az előbbiekhöz hasonlóan járunk el, más szorzószámot használva. Ebben az esetben a munkaerőköltség-felvételben szereplő vállalkozások által jelentett saját szolgáltatásból a munkavállalónak adott juttatás értékéből, valamint ugyanezen vállalkozások természetbeni juttatások miatti munkáltatói 44%-os személyi jövedelemadójából indulunk ki. A kapott koefficienssel szorozva az egyes vállalatok által fizetett munkáltatói jövedelemadót, megkapjuk a munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás teljes körre vonatkozó összegét. (A koefficiens számítását a 4.7.2.2.2. pont részletesen tartalmazza)

3.16.3.3.2.

Nem-életbiztosítási üzletág

344. A nem-életbiztosítási üzletág kibocsátásának elszámolásához szükséges információt a PSZÁF-tól kapott mérleg- és eredménykimutatásból nyerjük, számítása a következő séma szerint történik:

3.43 Tábla Nem-életbiztosítási üzletág kibocsátása, adatok 2002-ben

Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	(millió Ft)
A – BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG		
P.11 Biztosítási tevékenység	P.111+P.112-P.113-P.115+P.116	138 222
P.111 Megszolgált díj	Erdménykimutatás, nem-élet üzletág A01.a.- A01.c	291 522
P.112 Korrigált tulajdonosi jövedelem	P.1121*P.1122	16 706
P.1121 Tulajdonosi jövedelem	Erdménykimutatás [(C.01+C.02+C.03+C.04)*(1-β)]- [(C.07+C.09)*(1-β)]	17 420
P.1122 Korrekció: δ	1-(Mérleg Forr. A. / (Mérleg Forr. A+(C+D)))	
P.113 Kártérítések	P.1131+P.1132	163 531
P.1131 Kárkifizetés	Erdménykimutatás, nem-élet üzletág A04aa1.-A04ac.	143 509
P.1132 Függő károk tartalékának változása	Erdménykimutatás, nem-élet üzletág A04ba.	20 023
P.115 Matematikai és biztosítástechnikai tartalékok változása	Erdménykimutatás, nem-élet üzletág A05aa+A05ba+A05ca+07.	2 513
P.116 Egyéb biztosítástechnikai eredmény	Erdménykimutatás, nem-élet üzletág A03-A10	-3 963
B – EGYÉB KORREKCIÓK		
P.13 Alapárat módosító tételek	P.1365	218
P.1365 Helyi iparüzési és idegenforgalmi adó	Kormányzati statisztika	218
P.14 Aktivált saját teljesítmények értéke	(29-07-01/05b)*(1-β)	57
P.15 Jóléti szolgáltatások képzett értéke	{(03-01/05n)*0,097}*(1-β)	42
P.16. A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	{(03-01/05n)*0,635}*(1-β)	275
P.1 KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.11-P.13+P.14+P.15+P.16	138 377

Megjegyzés: 1-β az a szorzószám, melynek alkalmazására a kompozit biztosítóknál abban az esetben kerül sor, amikor az élet- és nem-életbiztosításokra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre külön információ. 1-β = A NEM-ÉLETBIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG KÁRRENDEZÉSI, SZERZÉSI, IGAZGATÁSI KÖLTSÉGEI / A BIZTOSÍTÓINTÉZET ÖSSZES KÁRRENDEZÉSI, SZERZÉSI ÉS IGAZGATÁSI KÖLTSÉGÉNEK ÖSSZEGE.

345. A P.11 „Biztosítási tevékenység” a kibocsátás első eleme, mely a következő tételekből áll: P.111 „Megszolgált díj”, ahol az eredménykimutatás „bruttó díj” sorát korrigáljuk a „meg nem szolgált díjak tartalékának változása”-val. A bruttó díjak tartalmazzák az aktív viszontbiztosítási díjakat is. 2002-ben az aktív viszontbiztosításból származó díjbevételek az összes nem-életági díjbevételek mindössze 3 ezreléke volt. Biztosítási díjakhoz kapcsolható tartalék az „eredménytől függő és független díjvisszatérítési tartalék” is, melynek a tárgyidőszakban bekövetkezett változását szintén a megszolgált díjak kiszámítása során vesszük figyelembe, negatív előjellel. Az ún. „le nem járt kockázatok tartalékának változása” tétel a magyar biztosítók könyvelésében nem jelenik meg önálló tartalékként, azt a meg nem szolgált díjak tartalékának változása tartalmazza.

346. P.112 “Korrigált tulajdonosi jövedelem (biztosítottak tulajdonosi jövedelme)”: az a jövedelem, amely a biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből származik. Nem része ennek a jövedelemnek a biztosítók saját tőkéjének befektetéséből származó tulajdonosi jövedelem.

A P.1121 „Tulajdonosi jövedelem” soron a befektetésekből származó bevételeknek (vagyis a kapott osztaléknak és részesedésnek, kapott kamatoknak és kamatjellegű bevételeknek, biztosítási állományhoz kapcsolódó tárgyi eszközök bevételeinek, valamint az egyéb befektetési bevételeknek) a befektetések ráfordításaival (azaz a fizetett kamatokkal és kamatjellegű ráfordításokkal, valamint a befektetések egyéb ráfordításaival) csökkentett értékét mutatjuk ki. A kapott adatot korrigáljuk a P.1122 soron számított „SAJÁT TŐKE / (SAJÁT TŐKE + BIZTOSÍTÁSTECHNIKAI TARTALÉKOK)” arányszámmal, kizárva ezzel a saját tőke befektetéséből származó tulajdonosi jövedelmet. A nem-életbiztosítások esetében az eredménykimutatás alapján csak a realizált eszköztartási nyereség/veszteség kiszűrése történik meg, a nem realizált részre egyelőre nincs információnk.

347. P.113 „Kártérítések, nettó”:

A P.1131 „Bruttó kárkifizetések”-et korrigáljuk a P.1132 „Függő károk tartalékának változása” tétellel. Számításainkban a káringadozási tartalékok változását az „Biztosítástechnikai tartalékok változása” és nem a „Függő károk tartalékának változása” soron szerepeltetjük. A P.113 nem tartalmazza a kárrendezési költségeket.

348. P.115 „Biztosítástechnikai tartalékok változása”-ként a matematikai tartalékok (azaz betegségbiztosítási, balesetbiztosítási és felelősségbiztosítási tartalékok) változását tüntetjük fel.

349. P.116 „Egyéb biztosítástechnikai eredmény”-ként mutatjuk ki a biztosítási tevékenységből eredő, a biztosítási szerződésekhez közvetlenül kapcsolható egyéb biztosítási bevételek és ráfordítások különbségét. Ez a tétel tartalmazza a Kártalanítási Számlával szemben elszámolt nyereség- és veszteségjellegű összeget is. (Kártalanítási Számla: a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást művelő biztosítók által létrehozott és folyamatosan finanszírozott pénzalap, amelynek célja a kötelező felelősségbiztosítással nem rendelkező üzemben tartók, valamint az ismeretlen üzemben tartók által okozott károk megtérítése.)

350. P.13 „Alapárát módosító tételek”:

P.1365 „Helyi iparüzési adó”, amelyet a pénzügyi vállalatoknak a nyugdíjpénztárak valamint az egyéb non-profit szervezetek kivételével fizetniük kell. A helyi iparüzési adó értéke egy összegben áll rendelkezésre, melyet először szektorokra osztunk szét, majd a kapott összeget a pénzügyi szektor szakágazataira az egyes pénzügyi vállalatok egyedi kibocsátásának arányában kalkuláljuk.

351. P.14 „Aktivált saját teljesítmények értéke”-nél a társasági adóbevalláson jelentett adatot számoljuk el. Ezen a soron kell kimutatni a saját előállítású eszközöknek az üzleti évben aktivált értéke és a saját termelésű készletek állományváltozása együttes összegét.

352. P.15 „Jóléti szolgáltatások képzett értéke”-t a munkaerőköltség-felvételből nyert adatok és a munkáltatók által a természetbeni juttatások után fizetendő 44%-os személyi jövedelemadó alapján becsüljük. A munkaerőköltség-felvételben szereplő vállalkozások által jelentett jóléti és kulturális költségek, valamint ugyanezen vállalkozások természetbeni juttatások miatti munkáltatói 44%-os személyi jövedelemadója alapján képezzük azt a koefficiens, amellyel az egyes vállalatok által fizetett munkáltatói jövedelemadót szorozva határozzuk meg a jóléti szolgáltatások teljes körre vonatkozó értékét. (A koefficiens számítását a 4.7.2.2.2. pont részletesen tartalmazza.)

353. P.16 „A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke” becslésénél az előbbiekhöz hasonlóan járunk el, más szorzószámot használva. Ebben az esetben a munkaerőköltség-felvételben szereplő vállalkozások által jelentett saját szolgáltatásból a munkavállalónak adott juttatás értékéből, valamint ugyanezen vállalkozások természetbeni juttatások miatti munkáltatói 44%-os személyi jövedelemadójából indulunk ki. A kapott koefficienssel szorozva az egyes vállalatok által fizetett munkáltatói jövedelemadót, megkapjuk a munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás teljes körre vonatkozó összegét. (A koefficiens számítását a 4.7.2.2.2. pont részletesen tartalmazza)

3.16.3.3.3. Nem-életbiztosítási szolgáltatások felosztása felhasználói szektorokra

354. A nemzeti számlás elszámolásokban a nem-életbiztosítási díjakat két részre kell felosztani. A díjak egy része az ún. „szolgáltatási díj”, mely egyenlő a nem-életbiztosítási tevékenység kibocsátásával, míg a fennmaradó rész, a „transzfer” elem nyújt fedezetet az esetlegesen bekövetkező károkra. A nem-életbiztosítási szolgáltatásokat a rezidens szektorok vagy folyó termelőfelhasználásként, vagy a háztartások szektora esetében végső fogyasztásként veszik igénybe, valamint a szolgáltatás egy része exportra is kerülhet. A nem-életbiztosítási szolgáltatások szétosztása felhasználói szektorok között a szektorok által fizetett biztosítási díjak arányában történik. Az erre

vonatkozó információ a vállalatok társasági adóbevallásából, a fizetési mérlegből és a kormányzati statisztikákból származik. A háztartások szektorában a nem-életbiztosítási szolgáltatásokat annak arányában bontjuk szét folyó és végső felhasználásra, hogy a szolgáltatást egyéni vállalkozóként, vagy magánszemélyként vették-e igénybe, esetleg saját célú lakásszolgáltatásra használták-e fel. A felosztás során egyenként elemezzük az egyes biztosítási termékeket aszerint, hogy kik lehetnek az adott termék felhasználói.

355. Az alábbi tábla a nem-életbiztosítási szolgáltatások szektorok közötti felosztását mutatja be:

3.44 Tábla Nem-életbiztosítási szolgáltatások felosztása 2002-ben, millió Ft-ban

	Nem-életbiztosítási szolgáltatások, összesen	D.71 Nettó nem-életbiztosítási díjak
ÖSSZESEN	138 222	163 531
S.11	45 911	68 866
S.12	1 312	1 968
S.13	1 031	3 093
S.14	88 564	87 498
ebből: P.2 egyéni vállalkozók	28 148	
saját lakásszolgáltatás	18 188	
P.3 végső fogyasztás	27 631	
S.2 Export	1 404	2 106

3.16.3.3.4. Viszontbiztosítás

356. A viszontbiztosítás elszámolásához a következő sémát alkalmazzuk:

3.45 Tábla Viszontbiztosítás egyenlegének számítása 2002-ben, millió Ft-ban

	Élet	Nem-élet	Összesen
I. Viszontbiztosítónak átadott díj	63 812	22 508	86 320
II. Viszontbiztosító részesedése a meg nem szolgáltat díjak tartalékának változásából (+/-)	1 209	37	1 246
III. Viszontbiztosító részesedése a károk ráfordításából (-)	20 534	11 598	32 132
IV. Viszontbiztosító részesedése a függő károk tartalékának változásából (+/-)	3 720	85	3 805
V. Viszontbiztosító részesedése a matematikai és egyéb tartalékok változásából (+/-)	10	1	11
VI. Viszontbiztosítótól járó jutalék (-)	15 915	3 283	19 198
P.28 Viszontbiztosítás egyenlege	22 424	7 504	29 928

357. A viszontbiztosítási egyenleget a biztosító intézetek folyó termelőfelhasználásaként, mint a viszontbiztosító szolgáltatásának igénybevételeként számoljuk el. A viszontbiztosítók részesedése a matematikai és egyéb technikai tartalékokból olyan kicsi (11 millió Ft, azaz 44 ezer euró), hogy nem számolunk el biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből származó tulajdonosi jövedelmet a direktbiztosítók és viszontbiztosítók között lezajlott tranzakciók esetében.

3.16.3.3.5. Nyugdíjpénztárak

358. Az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak és a magánnyugdíjpénztárak kibocsátásának számításához döntően a felügyeleti jelentés eredménykimutatás és cash-flow kimutatás adatait használjuk, a következő séma szerint:

3.46 Tábla Önkéntes nyugdíjpénztárak kibocsátása, millió Ft-ban

	Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	Adatok 2002-ben
P.11	Nyugdíjpénztári tevékenység	P.111+P.112-P.113-P.115	6 523
P.111	Tagdíjbevétel	P.1111+P.1112	71.095
P.1111	Tagok befizetései	A(01+06)+B(01+06)+C(01+06)	28 439
P.1112	Munkáltatói hozzájárulás támogatás, adomány	A(02+07+08)+B(02+07+08)+C(02+07+08)	42 656
P.112	Tagdíjkiegészítés/Tulajdonosi jövedelem	A28+B27+C27- {A(171+172)+B161+C161}+{A(23+241+242+26)+B (22+231+25)+C(22+231+25)}	31 686
P.113	Szolgáltatások kifizetése	Cash D(31+32)	14 963
P.115	Tartalékok változása	külön számítás	81 295
P.12	Nem pénztári tevékenység bevétele	A.32	8
P.15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	(03-01/05n)*0,097	1
P.16.	A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	(03-01/05n)*0,635	6
P.1	KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.11+P.12+P.15+P.16	6 537

3.47 Tábla Magánnyugdíjpénztárak kibocsátása, millió Ft-ban

	Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	Adatok 2002-ben
P.11	Nyugdíjpénztári tevékenység	P.111+P.112-P.113-P.115	10 725
P.111	Tagdíjbevétel	P.1111+P.1112+P.1113	105.403
P.1111	Tagok befizetései	A(01+032+07)+B(01+032+07)+C(01+032+07)	101 057
	Munkáltatói hozzájárulás		
P.1112	támogatás, adomány	A(031+08+09)+B031+C(031+08+09)	2 956
P.1113	Munkánélküli tag támogatása	A02+B02+C02	54
	Tagdíjkiegészítés/Tulajdonosi jövedelem	A30+B27+C29-	
P.112		{A(191+192)+B161+C181}+{A(25+261+262+28)+B(22+231+25)+C(24+251+27)}	37 243
P.113	Szolgáltatások kifizetése	Cash D(32+33)	218
P.115	Tartalékok változása	külön számítás	131.703
P.12	Nem pénztári tevékenység bevétele	0	0
P.15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	(03-01/05n)*0,097	1
	A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	(03-01/05n)*0,635	6
P.1	KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.11+P.12+P.15+P.16	10 733

359. A kibocsátás első eleme a P.11 „Nyugdíjpénztári tevékenység”, mely a következő altételekből áll:

P.111 „Tagdíjbevétel”-ként az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak esetében az eredménykimutatás tagok által fizetett tagdíj, munkáltatói tagdíj-hozzájárulás, tagok egyéb befizetései, kapott rendszeres támogatás, valamint az eseti adományok sorainak adatait számoljuk el. A magánnyugdíjpénztáraknál a tagok által fizetett tagdíj, munkánélküli tag részére befizetett tagdíjcélú támogatás, tagdíjkiegészítések, tagok egyéb befizetései, a kapott rendszeres támogatás, valamint az eseti adományok sorokon szereplő adatokat vesszük figyelembe.

P.112 „Tulajdonosi jövedelem”:

Ezen a soron a befektetések eredményét (kapott kamatok, kamatjellegű bevételek mínusz a fizetett kamatok, kamatjellegű kiadások, kapott osztalékok, részesedések, valamint a befektetési célú ingatlanokból származó bevételek mínusz a kiadások egyenlegét) mutatjuk ki. A nyugdíjpénztárak non-profit jellegéből adódóan saját tőke befektetéséből származó bevételek miatti korrekciót nem hajtunk végre. A készletértékesítési nyereséget/veszteséget az adatokból kiszűrjük.

P.113 „Szolgáltatások kifizetése”:

Számításainkhoz a cash-flow kimutatás 33. „Fedezeti céltartalék felhasználás szolgáltatásnyújtásra” (vagyis a pénztártag, vagy kedvezményezett részére a tárgyévben teljesített szolgáltatási kiadások), valamint a 32. „Tagoknak, kedvezményezetteknek visszatérítés fedezeti céltartalékból”(azaz a tagsági viszonyukat egyéb módon megszüntető tagokat, illetve az elhunyt tagok kedvezményezettjeit megillető kötelezettségek) sorainak adatait használjuk fel.

P.115 „Tartalékok változása”:

Tekintve, hogy nem áll rendelkezésünkre közvetlen információ a technikai tartalékok változására vonatkozóan, ennek a tételnek a számítására a „Nyugdíjpénztári Statisztikák Módszertani Kézikönyvében” leírt algoritmushoz hasonlóan járunk el. Feltételezzük, hogy – a nyugdíjpénztárak működési elvéből adódóan – amennyiben az összes bevételből és jövedelemből levonjuk a nyugdíj jellegű kifizetéseket, valamint a működéshez szükséges anyagjellegű és személyi jellegű ráfordításokat, a fennmaradó összeg egyenlő azzal az összeggel, amit a nyugdíjpénztárak

biztosítástechnikai tartalékának tekinthetünk. Visszacsatolásként az így kapott értéket minden esetben összevetjük a Magyar Nemzeti Bank által számolt pénzügyi számlák „nyugdíjpénztári tartalékok” tételével. Az MNB a pénzügyi számlák összeállításakor a biztosítástechnikai tartalékoknál tranzakciókra és átértékelődésekre is publikál adatot, amelyek közül a tranzakciókra vonatkozó becsléseket használjuk fel. A kétféle módszerrel számított eredmény minimális eltérést mutat.

360. P.12 „Nem pénztári tevékenység bevétele”-ként az eredménykimutatás „Kiegészítő vállalkozási tevékenység bevételei” sorának adatát mutatjuk ki, kizárólag az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak esetében. Az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárakról szóló 1993. évi XCVI tv. a kiegészítő vállalkozási tevékenység fogalmát a következő módon definiálja: a pénztár szervezetében folytatott mindazon gazdálkodási tevékenység, amelyet az alaptevékenységként megjelölt szolgáltatások szervezéséhez és nyújtásához kapcsolódóan, arra visszahatóan, a pénztár szolgáltatási kötelezettségén felül, ellenszolgáltatás fejében nyújt. A magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII tv. a magánnyugdíjpénztáraknak nem ad lehetőséget ilyen tevékenység végzésére.

361. A P.15 „Jóléti szolgáltatások képzett értéke”, P.16 „Munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke” esetében alkalmazott számítási eljárás megegyezik a J ág többi ágazatánál leírtakkal.

3.16.3.3.6. Önkéntes egészség- és önszegélyező pénztárak

362. Az önkéntes egészség- és önszegélyező pénztárak működését ugyanazon törvény szabályozza, mint az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárakét, valamint könyvvizelési kötelezettségük és beszámolóik is hasonlóak, így a kibocsátás számításának módszere is azonos a 3.16.3.3.5 pontnál, az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárakra vonatkozóan bemutatottakkal.

3.48 Tábla Önkéntes egészség- és önszegélyező pénztárak kibocsátása, millió Ft-ban

	Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	Adatok 2002-ben	
			Önszegélyező	Egészség
P.11	Nyugdíjpénztári tevékenység	P.111+P.112-P.113-P.115	408	1 225
P.111	Tagdíjbevétel	P.1111+P.1112	3 581	7 835
P.1111	Tagok befizetései	A(01+04)+B(01+04)+D(01+04)	884	1 387
P.1112	Munkáltatói hozzájárulás támogatás, adomány	A(02+05)+B(02+05)+D(02+05)	2 697	6 448
P.112	Tagdíjkiegészítés/Tulajdonosi jövedelem	A(08+09-16)+B(07+12-22)+D(07+09-14)	48	493
P.113	Szolgáltatások kifizetése	A.14+A.15	2 989	4 629
P.115	Tartalékok változása	külön számítás	232	2 474
P.12	Nem pénztári tevékenység bevétele	C.1	0	196
P.15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	(03-01/05n)*0,097	0	0
P.16.	A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	(03-01/05n)*0,635	0	3
P.1	KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.11+P.12+ P.15+P.16	408	1 424

3.16.3.4. A folyó termelőfelhasználás számítása

363. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez a biztosító intézeteknél és a biztosító egyesületeknél a társasági adóbevallás, pénztárak esetében az eredménykimutatás adatait, valamint az államháztartással szembeni kötelezettségekről szóló bevallásból származó információt használjuk fel.

Az alkalmazott számítási eljárás hasonló a J ág többi ágazatánál leírtakhoz. A következő táblázatok az adatforrásokat és a 2002-es évre vonatkozó szakágazatonkénti adatokat tartalmazzák:

3.49 Tábla A 66-os ágazat folyó termelőfelhasználásának adatforrásai

Megnevezés		Adatforrás	
		biztosítók	pénztárak
P.21	Anyagköltség	Társasági adóbevallás	eredménykimutatás
P.22	Igénybe vett szolgáltatások	Társasági adóbevallás	eredménykimutatás
P.23	Egyéb szolgáltatások	Társasági adóbevallás	eredménykimutatás
P.24	ELÁBÉ, közvetített szolgáltatások	Társasági adóbevallás	eredménykimutatás
P.26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	P.261+P.262	
P.261	Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások	Bevallás az államháztartással szembeni kötelezettségekről	
P.262	Személygépkocsi magáncélú használatának értéke	Bevallás az államháztartással szembeni kötelezettségekről	
P.27	Értékhatár alatti tárgyi eszköz értékcsökkentési leírása	Társasági adóbevallás	eredménykimutatás
P.28	Viszontbiztosítás egyenlege	külön számítás	0
P.29	FISIM felhasználás	külön számítás	0
P.2	FOLYÓ TERMELŐFELHASZNÁLÁS	P.21+P.22+P.23+P.24- P.26+P.27+P.28	P.21+P.22+P.23+P.24- P.26+P.27

364. P.21 „Anyagköltség” címén biztosítók esetében az adóbevallás 29-07-01-es bizonylata 13/a sorának adatát, míg pénztáraknál a működési tevékenységet bemutató eredménykimutatás vonatkozó tételét szerepeltetjük. Anyagköltségként az üzleti évben felhasznált vásárolt anyagok bekerülési értékét kell kimutatni. A termelés, a tevékenység, a szolgáltatás során keletkezett hulladékok, haszonanyagok értékével, az anyagok bekerülési értékében figyelembe vett vámteher, jövedéki adó visszatérített összegével az anyagköltséget csökkenteni kell.

365. P.22 „Igénybe vett szolgáltatások”-ként biztosítóknál az adóbevallás 29-07-01-es bizonylata 14/a sorának adatát tüntetjük fel, levonva belőle a földbérleti díj összegét, míg pénztáraknál a működési tevékenységet bemutató eredménykimutatás megfelelő sorának adatát mutatjuk ki. Az igénybe vett szolgáltatások értékeként az üzleti évben igénybe vett anyagjellegű és nem anyagjellegű szolgáltatások bekerülési értékét a - le nem vonható általános forgalmi adót is magában foglaló - számlázott, fizetett, szerződésben meghatározott összegben kell elszámolni.

366. P.23 „Egyéb szolgáltatások” címszó alatt számoljuk el a bankköltséget, a biztosítási szolgáltatások igénybevételének díját, vagyionkezelői, letétkezelői és egyéb hatósági díjakat, a felügyelettel kapcsolatos ráfordításokat, valamint különböző egyéb szolgáltatások költségét.

367. P.24 „Eladott áruk beszerzési értéke, közvetített szolgáltatások” soron mind a biztosítók, mind a pénztárak esetében a megjelölt adatforrások megfelelő adatait mutatjuk ki. Az eladott áruk beszerzési értéke az üzleti évben - általában - változatlan formában eladott anyagok, áruk bekerülési (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt bekerülési) értékét foglalja magában. Az eladott (közvetített) szolgáltatások értékeként a vásárolt és változatlan formában értékesített szolgáltatások bekerülési értékét kell elszámolni az értékesítéskor.

368. P.26 „Természetbeni bérnek minősülő költségek” címén a P.261 „Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások értékét”, valamint a P.262 „Személygépkocsi magáncélú használatának értékét” számoljuk el. Ezek a természetbeni bérnek minősülő költségek a vállalatok számviteli nyilvánosságában az anyagjellegű ráfordítások között szerepelnek, ezért a folyó termelőfelhasználásból ki kell szűrni ezeket a tételeket. Az ESA95 szerint ezek olyan vásárolt termékek és szolgáltatások, amelyeket a munkaadó biztosít a munkavállalóinak, de a munkaadók termelési folyamataikhoz nem feltétlenül szükségesek. A P.261-et a munkaerőköltség felvételből nyert

adatok és a munkáltatók által a természetbeni juttatások után fizetendő 44%-os személyi jövedelemadó alapján becsüljük. A munkaerőköltség felvételben szereplő vállalkozások által jelentett munkakörhöz kapcsolódó költségtérítések, egyéb természetbeni munkajövedelmek és külső előadók, szakmai oktatást végzők, nyelvtanfolyamot tartók díjazására fordított összeg, valamint ugyanezen vállalkozások természetbeni juttatások miatti munkáltatói 44%-os személyi jövedelemadója alapján képezzük azt a koefficiens, amellyel az egyes vállalatok által fizetett munkáltatói jövedelemadót szorozva határozzuk meg a munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások teljes körre vonatkozó értékét. P.262 esetében a pénzügyi vállalatok által az állami költségvetésbe befizetett ún. cégautó-adó adata áll rendelkezésre. A személygépkocsi magáncélú használatára vonatkozó vélelmezett érték összege és a munkáltató által befizetett cégautó adója alapján kapott szorzószámmal beszorozva a munkáltatói cégautó-adó összegét, megkapjuk a személygépkocsi magáncélú használatának értékét. (A koefficiensek számítását 4.7.2.2.2. pont részletesen tartalmazza.)

369. P.27 „Értékhatár alatti tárgyi eszköz értékcsökkenési leírása”-ként az 50 ezer forint alatti egyedi beszerzési, előállítási értékű tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek bekerülési értékének egyösszegű elszámolását vesszük figyelembe. Az értékhatár alatti tárgyi eszközök értékcsökkenési leírásának esetében a magyarországi szabályozás a nemzeti számlás módszertannál alacsonyabb küszöböt határoz meg, és ezt a küszöbértéket alkalmazzuk az elszámolásainkban is. Folyamatban van az a módszertani váltás, amely 500 euróra emeli ezt a határértéket. A változtatást tartalmazó számításokat lásd 3.3.1.1.

370. P.28 „Viszontbiztosítás egyenlege” soron számoljuk el a 3.16.3.3.4. pontban leírtak szerint számított viszontbiztosítási egyenleget.

371. A P.29-es tétel tartalmazza a FISIM összegének azt a részét, melyet a biztosítók, mint FISIM-felhasználók folyó termelőfelhasználásként igénybe vettek.

3.50 Tábla A 66-os ágazat folyó termelőfelhasználása, millió Ft-ban

	6601	6602	6603	6603
	Biztosító intézetek és egyesületek	Nyugdíjpénztárak	Biztosító intézetek és egyesületek	Önsegélyező- és egészségpénztárak
	Élet üzletág		Nem-élet üzletág	
Adatok 2002-ben				
P.21	1 849	117	3 544	873
P.22	33 985	6 694	50 093	0
P.23	3 132	8 405	2 500	44
P.24	2	0	4	0
P.26	354	26	454	4
P.261	220	11	264	3
P.262	134	15	191	1
P.27	68	5	194	18
P.29	510	0	927	0
P.2	46 696	15 195	79 232	931

3.16.3.5. Összegzés

372. Az előzőekben leírtaknak megfelelően a 66-os ágazat bruttó hozzáadott értéke a következő módon alakul:

3.51 Tábla A 66-os ágazat bruttó hozzáadott értéke, millió Ft-ban

	adatok 2002-ben
P.1 Kibocsátás összesen	233 693
P.2 Folyó termelőfelhasználás összesen	-142 054
B.1g Bruttó hozzáadott érték összesen	91 639

3.16.4. Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (TEÁOR 67)

3.16.4.1. Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők TEÁOR 67.1 (kivéve biztosítás)

373. Ebbe a TEÁOR csoportba a következő szervezetek tartoznak: 67.11 Pénz és tőkepiaci szabályozást végzők (Budapesti Értéktőzsde), a 67.12 Értékpapír-ügynöki tevékenységet végzők (brókerek, alapkezelők, portfóliókezelők stb.) és a 67.13 Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, akik lehetnek például hitelközvetítő ügynökök egy hitelintézet nevében, és javára kötnek üzleteket vagy pénzváltási tevékenységet végzők. Ide tartoznak még a betétbiztosítási, intézményvédelmi, befektető-védelmi alapok, valamint a magánnyugdíjpénztári garanciaalap is.

3.16.4.1.1. TEÁOR 67.1 kibocsátása

3.52 Tábla TEÁOR 67.1 kibocsátás, (millió Ft)

P12	Egyéb pénzügyi tevékenység	P.121 - P.122	34 034
P121	Nettó árbevétel	adóbevallás	118 803
P122	Eladott áruk beszerzési értéke	adóbevallás	84 769
P13	Alapárat módosító tételek	adóbevallás	-763
P14	Aktivált saját teljesítmények értéknél	adóbevallás	690
P15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	12
P16	Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások képzett értéke	adóbevallás	83
P1	Kibocsátás	P.12 + P.13 + P.14 + P.15 + P.16	34 056

374. Ezen alszektorba tartozó szervezetek elszámolása a következőképpen történik: A 67.11-be tartozó BÉT-et a TEÁOR 67.12 szakágazatba sorolt szervezeti egységekhez hasonlóan a társasági adóbevallásban szereplő adatok alapján számoljuk el.

375. A 67.12-be tartozó gazdasági szervezeteket a kettős illetve az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások TÁSA bevallásában szereplő adatok alapján számoljuk el.

376. A kibocsátás első eleme a P.12 Egyéb pénzügyi tevékenység volt. Ez a TÁSA bevallásból kinyerhető adat. Nettó árbevétel pénzügyi vállalkozásoknál: a kapott kamatok és kamatjellegű bevételek csökkentve a fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordításokkal, növelve az egyéb pénzügyi szolgáltatás bevételeivel, a befektetési szolgáltatások bevételeivel és a nem pénzügyi és befektetési szolgáltatás nettó árbevételével.

377. Az eladott áruk beszerzési értéke P.1221: a kettős könyvvitelt vezető vállalkozások esetében a vásárolt és változatlan formában eladott anyagoknak, áruknak – a számvitelről szóló törvény szerint az eladott áruk beszerzési értékeként elszámolt – bekerülési (beszerzési) értéke. Az egyszeres könyvvitelt, valamint – a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó – pénzforgalmi nyilvántartást

vezető vállalkozók esetében a tárgyévi árubeszerzésre fordított kiadás, csökkentve a kifizetett árukészlet leltár szerinti záró értékével, növelve a kifizetett árukészlet leltár szerinti nyitó értékével. Az ELÁBÉ-t is a TÁSA-ból vesszük.

A P.13 Alapárat módosító tételek:

Termékadók

378. P.1363 Nemzeti kulturális járulék, amelyet szintén az előbb említett adatszolgáltatásból vesszük.

379. P.1365 A helyi iparüzési adó olyan termékadó, amelyet a pénzügyi vállalatoknak a nyugdíjpénztárak valamint a biztosító egyesület kivételével fizetniük kell. A kormányzati statisztikában a nemzetgazdaság összes helyi iparüzési adó összege szerepel, amelynek a szektorra becsült összegét vesszük figyelembe. A J Pénzügyi szektorra kalkulált helyi iparüzési adót egyedi szinten az egyes pénzügyi vállalatok egyedi kibocsátásának arányában osztjuk fel.

380. A P.14 Aktivált saját teljesítmények értéknél a TÁSA bizonylaton jelentett adatot számoljuk el.

381. A kibocsátást (P.1) az előzőekben felsorolt tételek összeadásával számítjuk.
 $P.1 = P.12 + P.13 + P.14 + P.15 + P.16$

382. A 67.13-ba tartozó gazdasági szervezetek nagy hányadát a kettős illetve az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások TÁSA bevallásában szereplő adatok alapján az előbb leírt módon számítjuk ki.

383. A betétbiztosítási, intézményvédelmi, befektető-védelmi alapokat valamint a magánnyugdíjpénztárak garanciaalapjának kibocsátását az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program alapján kapott Éves Beszámoló Jelentések adatai alapján számoljuk el.

384. A kibocsátás egyenlő az összes működési költséggel, de tervezzük az elszámolás felülvizsgálatát, tekintettel arra, hogy a betétbiztosítási tevékenység bevétele jelentősen meghaladja az anyagköltségét, amelyet folyó termelőfelhasználásként lehet elszámolni.

3.16.4.1.2.

Folyó termelőfelhasználás TEÁOR 67.1

3.53 Tábla TEÁOR 67.1 folyó termelőfelhasználás, (millió Ft)

P21	Anyagköltség	adóbevallás	3 002
P22	Igénybe vett szolgáltatások	adóbevallás	7 325
P23	Egyéb szolgáltatások	adóbevallás	829
P24	Közvetített szolgáltatások	adóbevallás	5 095
P26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	adóbevallás	163
P27	Értékhatár alatti tárgyi eszköz értékcsökkentési leírás	adóbevallás	83
P292	FISIM felhasználás	FISIM számítás	316
P2	Folyó termelőfelhasználás	P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.27 + P.292	16 487

385. P.21 Anyagköltséget valamint a P.22 Igénybe vett szolgáltatásokat TÁSA bevallásból állítjuk be a számításba.

386. A P.231 Bankköltség szintén a TÁSA adat. A P.232 Biztosítási szolgáltatások igénybe vétele a P.2321 Biztosítási díj és egy korrekciós tényező szorzata. Erre a korrekcióra azért van szükség, mert a biztosítottak által a biztosítóknak befizetett díjat két részre kell bontani: egy a kockázatokat fedező részre, valamint egy szolgáltatási díj részre és ez utóbbi az, amit az ESA95 szerint folyó termelőfelhasználásként kell elszámolni.

387. A P.233 Hatósági díjakra vonatkozóan nincs közvetlen adatforrásunk. A TÁSA bevallás egyéb szolgáltatások összegéből levonjunk a bankköltséget és a biztosítási díjat, akkor megkapjuk a hatósági díjak összegét.

388. A P.26 Természetbeni bérnek minősülő költségek két részből állnak:
P.261 Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások értékéből és
P.262 Személygépkocsi magáncélú használatának értékéből.

389. A P.26 Természetbeni bérnek minősülő költségek tételben a Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatásokat valamint a Személygépkocsi magáncélú használatának értékét a munkáltató által fizetett 44%-os személyi jövedelemadó és a 4.7.2.2.2 pontban leírt koeficienszek szorzataként becsült értékek összegét számoljuk el. Erre azért van szükség, mivel ezek a természetbeni bérnek minősülő költségek a vállalatok számviteli nyilvántartásában az anyagijellegű ráfordítások között szerepelnek, azonban az ESA95 szerint ezek olyan vásárolt termékek és szolgáltatások, amelyeket a munkaadó biztosít a munkavállalóknak, de a munkaadók termelési folyamataihoz nem feltétlenül szükségesek.

390. P.27 „Értékhatár alatti tárgyi eszköz értékcsökkenési leírása”-ként az 50 ezer forint alatti egyedi beszerzési, előállítási értékű tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek bekerülési értékének egyösszegű elszámolását vesszük figyelembe. Az értékhatár alatti eszközök esetében a magyar szabályozás alacsonyabb küszöbértéket határoz meg, mint amit a nemzeti számlákban alkalmazni kell. A küszöbérték 500 euróra való emeléséből adódó módszertani változtatást tartalmazó számításokat lásd 3.3.1.1.

391. A P.292 tétel a FISIM felhasználóknál elszámolt FISIM felhasználást tartalmazza.

392. Folyó termelőfelhasználás $P.2 = P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.27 + P.292$.

3.16.4.2. Biztosítási és nyugdíjpénztári szolgáltatást kiegészítő tevékenység TEÁOR 67.2

3.16.4.2.1. A szakágazatba tartozó tevékenységek

393. A szakágazat az alábbi tevékenységeket tartalmazza:

- biztosítási ügynöki tevékenység
- aktuáriusi tevékenység
- kárbecslés
- biztosítási nyomozás
- egyéb biztosítási és nyugdíjpénztári szolgáltatást kiegészítő tevékenység (pl. tanácsadás, kárrendezés)

394. A felsorolt tevékenységek végzése a PSZÁF engedélyéhez kötött. A biztosítást kiegészítő tevékenységet végző egyéni vállalkozások a háztartási szektorba (S.14) tartoznak, míg a jogi

személyiségű, vagy jogi személyiség nélküli társas vállalkozások az S.124 „Pénzügyi kiegészítő tevékenység” alszektorba kerülnek.

3.16.4.2.2. Adatforrások

395. A 67.20 szakágazat jogi személyiségű, vagy jogi személyiség nélküli egyszeres, illetve kettős könyvvitelt vezető társas vállalkozásairól a társasági adóbevallásokból, valamint az „Államháztartással szembeni kötelezettségek” című bevallásból kapunk információt.

3.16.4.2.3. A kibocsátás számításának módszere

396. A biztosítási kiegészítő tevékenységet végzők kibocsátásának számítása az alábbiak szerint történik:

3.54 Tábla Biztosítást kiegészítő tevékenység kibocsátása, millió Ft-ban

	Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	Kettős	Egyszeres
P.12	Egyéb pénzügyi tevékenység	P.121-P.122	37 146	4 485
P.121	Árbevétel	Társasági adóbevallás	37 956	4 485
P.122	Eladott áruk beszerzési értéke	Társasági adóbevallás	810	0
P.13	Alapárat módosító tételek	P.1365	1 089	589
P.1365	Helyi iparüzési és idegenforgalmi adó	Kormányzati statisztika	1 089	589
P.14	Aktivált saját teljesítmények értéke	Társasági adóbevallás	64	0
P.15	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	(03-01/05n)*0,097	6	0
P.16.	A munkavállalóknak átadott saját szolgáltatás képzett értéke	(03-01/05n)*0,635	39	0
P.1	KIBOCSÁTÁS ÖSSZESEN	P.12-P.13+P.14+P.15+P.16	36 166	3 896

397. A P.12 „Egyéb pénzügyi tevékenység” a kibocsátás első eleme, melynek alapját a P.121 „Árbevétel” tétel képezi. Ezen a soron a kettős könyvvitelt vezetőknél az adóbevallás 29-07-01-es bizonylat 01b sorának, míg az egyszeresek esetében a 28-06-os bizonylat 01b és 04b sorainak adatait számoljuk el. Az értékesítés nettó árbevételeként kell kimutatni a szerződés szerinti teljesítés időszakában az üzleti évben értékesített vásárolt és saját termelésű készletek, valamint a teljesített szolgáltatások árkiegészítéssel és felárral növelt, engedményekkel csökkentett - általános forgalmi adót nem tartalmazó - ellenértékét.

398. P.122 „Eladott áruk beszerzési értéke”: (lásd:3.16.4.1.1) levonásra kerül az árbevétel összegéből, így kapjuk meg a P.12-t.

399. Az egyéb pénzügyi tevékenységet korrigáljuk a P.13, P.14, P.15 és P.16 tételekkel. Ezeknek a korrekciós tételeknek a tartalma és elszámolási módja megegyezik a 66-os ágazatnál leírtakkal (lásd 3.16.3.3.2.).

3.16.4.2.4. A folyó termelőfelhasználás számítása

400. A TEÁOR 67.2 szakágazat folyó termelőfelhasználásának számításához az egyszeres, illetve a kettős könyvvitelt vezető cégek adóbevallási adataiból nyerünk információt. Az alkalmazott eljárás hasonló a J ág többi szakágazatánál említett módszerhez, azaz vesszük az anyagköltséget, az igénybe vett anyagjellegű, nem anyagjellegű, valamint a közvetített szolgáltatások értékét és az értékhatár alatti tárgyi eszközök értékcsökkenési leírását, majd ezek összegéből levonjuk a természetbeni bérnek minősülő költségeket.

3.55 Tábla A 67.2-es szakágazat folyó termelőfelhasználása 2002-ben, millió Ft-ban

	Megnevezés	Adatforrás hivatkozások	Kettős	Egyszeres
P.21	Anyagköltség	Társasági adóbevallás	1 337	1 548
P.22	Igénybe vett szolgáltatások	Társasági adóbevallás	9 657	0
P.23	Nem anyagjellegű szolgáltatások	Társasági adóbevallás	895	1 347
P.24	Közvetített szolgáltatások	Társasági adóbevallás	11 981	0
P.26	Természetbeni bérnek minősülő költségek	P.261 + P.262	171	30
P.261	Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások	Bevallás az államháztartással szembeni kötelezettségekről	37	0
P.262	Személygépkocsi magáncélú használatának értéke	Bevallás az államháztartással szembeni kötelezettségekről	134	30
P.27	Értékhatar alatti tárgyi eszköz értékcsökkentési leírás	Társasági adóbevallás	136	0
P.2	FOLYÓ TERMELŐFELHASZNÁLÁS	P.21 + P.22 + P.23 + P.24 - P.26 + P.27	23 835	2 865

3.16.4.2.5. Összegzés

401. Az előzőekben leírtaknak megfelelően a 67.2-es szakágazat bruttó hozzáadott értéke a következő módon alakul:

3.56 Tábla A 67.2-es szakágazat bruttó hozzáadott értéke, millió Ft-ban

	Adatok 2002-ben
P.1 Kibocsátás összesen	40 062
P.2 Folyó termelőfelhasználás összesen	-26 700
B.1g Bruttó hozzáadott érték összesen	13 362

3.17. Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K)

402. Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értéke 2 589 066 millió Ft volt 2002-ben, ami az ágazatok összes bruttó hozzáadott értékének 17,4%-át tette ki. A hozzáadott érték termelésében a Nem-pénzügyi vállalatok, a Kormányzat és a Háztartások szektorok vettek részt. A háztartások ingatlanügyletekkel kapcsolatos teljesítményének mintegy 96%-a saját vagy más részére nyújtott lakásszolgáltatási tevékenységből származott.

3.57 Tábla Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazonként és szektoronként, 2002

Kibocsátás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
70	Ingatlanügyletek	569 366	76 065	1 086 736	1 732 167
71	Kölcsönzés	109 524	0	10 802	120 326
72	Számítástechnikai tevékenység	325 321	357	57 047	382 725
73	Kutatás, fejlesztés	48 905	56 057	4 275	109 237
74	Egyéb gazdasági szolgáltatás	1 222 987	56 804	571 590	1 851 381
Összesen (K)		2 276 103	189 283	1 730 450	4 195 836

Folyó termelőfelhasználás (millió Ft)					
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen
70	Ingatlanügyletek	297 516	35 272	177 566	510 354
71	Kölcsönzés	30 110	0	4 394	34 504
72	Számítástechnikai tevékenység	154 246	129	19 726	173 901
73	Kutatás, fejlesztés	26 227	25 026	1 562	52 815
74	Egyéb gazdasági szolgáltatás	60 5 660	33 169	196 367	835 196
Összesen (K)		1 113 559	93 596	399 615	1 606 770

Bruttó hozzáadott érték (millió Ft)						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	Összesen	BHÉ %
70	Ingatlanügyletek	271 850	40 794	909 170	1 221 813	8,2
71	Kölcsönzés	79 414	0	6 408	85 822	0,6
72	Számítástechnikai tevékenység	171 275	224	37 321	208 824	1,4
73	Kutatás, fejlesztés	22 678	31 031	2 713	56 422	0,4
74	Egyéb gazdasági szolgáltatás	617 327	23 635	375 223	1 016 185	6,8
Összesen (K)		1 162 544	95 684	1 330 835	2 589 066	17,4

403. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás becsléséhez használt legfontosabb adatforrások és módszerek leírását a 3.1. fejezet tartalmazza.

404. A kutatási, fejlesztési tevékenységre vonatkozó adatok a 73-as TEÁOR kódú ágazatba sorolt gazdasági szervezetek termelési adatait tartalmazzák. Egyelőre nincs külön számítási módszertan arra vonatkozóan, hogy az adott gazdasági szervezeteken belül végzett és felhasznált, vagy a főtevékenységük alapján más gazdasági ágazatokba sorolt gazdasági szervezetek kutatási, fejlesztési tevékenysége is számbavételre kerüljön ebben az ágazatban. Tehát az itt szereplő 66 665 millió Ft-os teljesítmény nem tartalmazza a jelentős belső kutatási tevékenységet igénylő ágazatok (pl. gyógyszeripar) kutatási, fejlesztési teljesítményét. Ugyanakkor a Kormányzat szektorban az oktatási intézmények által végzett kutatási, fejlesztési tevékenység a „K” ágazatban került számbavételre, összhangban az ESA95 előírásaival.

Az állóeszközök bérlésének elszámolása

405. Az állóeszközök bérlését (beleértve az operatív lízinget is) az ESA95 II. mellékletében szereplő elírások szerint számoljuk el.

A bérbeadónak fizetett operatív lízing díjat a lízingelő cég termelési számláján outputként (P.1) számoljuk el. Ha a bérbevevő termelő, a bérleti díjat az ő folyó termelőfelhasználása (P.2) között számoljuk el. Ha a bérbevevő fogyasztó (háztartások szektor) akkor a bérleti díjat a háztartások fogyasztási kiadásaként számoljuk el.

406. A pénzügyi lízing értékét nem számoljuk el folyó termelőfelhasználásként. A pénzügyi lízing elszámolása során a bérbevevő által a bérbeadónak fizetett díjat felosztjuk kamatra és törlesztésre, mindkettőt az imputált kölcsönökhöz soroljuk.

407. A pénzügyi és az operatív lízing elszámolása a magyar számviteli gyakorlatban hasonló az ESA95 előírásaihoz.

408. A magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatások, mint például a takarítók, házvezetők, komornyikok, szakácsok, cselédek, sofőrök, kertészek, nevelők, titkárnők, házitanítók, bébiszitterek teljesítménye a háztartások termelési számlájában, mint nem-regisztrált gazdasági tevékenység kerül számbavételre. 2002-ben ezen tevékenységek hozzáadott értéke 21 milliárd Ft-ot tett ki, folyó termelőfelhasználással nem számoltunk.

409. A nemzeti számlákban ezek a nem-regisztrált szolgáltatások jelenleg a TEÁOR „K” nemzetgazdasági ág 74 „Egyéb gazdasági szolgáltatás” ágazatában kerülnek elszámolásra. A magánszemélyek által nyújtott háztartási szolgáltatások elszámolása a nemzeti számlákban a jelenlegi gyakorlat szerint az összes ilyen szolgáltatást egyformán kezeli, azaz nem tesz különbséget teljes vagy részmunkaidőben, illetve kiegészítő tevékenység között. Ezért ezeket a tevékenységeket a K nemzetgazdasági ágban számoljuk el. Mivel ezek a szolgáltatások a nem-megfigyelt gazdaság részét képezik, hivatalos adatforrás kevéssé áll rendelkezésre, illetve ezek nem használhatóak. A becslés keresztellenőrzésére a Háztartási alkalmazottak szolgáltatásai és egyéb háztartási szolgáltatások (05.6.2 COICOP kód) adatát használjuk, feltételezve a két változó közötti pozitív korrelációt.

410. A háztartások fogyasztási kiadásainak számítása főként a Háztartási költségvetési felvétel adatgyűjtésen alapul, de az adatok nem közvetlenül abból származnak. Teljeskörűsítést, korrekciókat és extrapolációs módszereket alkalmazunk a végső nemzeti számlás adatok eléréséhez. (A korrekciók részletes leírása megtalálható az 5.7 Felhasználási oldali számítások, Háztartások végső fogyasztási kiadásai című fejezetben.)

**3.58 Tábla Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002
(millió Ft)**

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	3 094 044	18 950	3 112 994	241 536	584 572	77 371	538 282	768 085	2 209 845	903 149
3-as vállalattípus	176 781		176 781	53 692	36 678	4 086	21 521		115 977	60 804
4-es vállalattípus			96 261	178	35 145	344			35 667	60 594
5-ös vállalattípus	16 876		16 876	133	2 814	43		11 820	14 810	2 066
6-os vállalattípus	33 073	-25	33 048	2 137	6 482	1 195	2 687	9 104	21 605	11 443
7-es vállalattípus	66 383	35	66 417						22 733	43 685
Összesen			3 502 377						2 420 637	1 081 741
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Küigazítások										
a) eladott áruk beszerzési értéke			-562 491						-562 491	0
b) közvetített szolgáltatások			-789 009						-789 009	0
c) alapárat módosító tételek			-18 414							-18 414
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			1 597							1 597
e) munkavállalóknak átadott saját termék			135							135
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
h) földbérleti díj									-235	235
i) biztosítási díj korrekció									-8 494	8 494
j) költségtérítés a munkavállalóknak									1 262	-1 262
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-613	613
l) személygépkocsi magáncélú használata									-6 817	6 817

**Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.)
(millió Ft)**

	Kibocsátás P1	Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Korrekciók			
m) kis értékű eszközök		19 353	-19 353
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés	64 400		64 400
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés		-35 664	35 664
q) bér munka bruttó sítása	9 176	9 176	0
t) egyszeri	-42	-42	0
Összesen	-1 295 527	-1 373 574	78 047
Megszűnt, átalakult vállalkozások	38 582	20 866	17 716
Hiányzó vállalatok	19 428	13 079	6 349
Non-profit szervezetek	11 212	9 599	1 613
Speciális számítási mód összesen	69 222	43 544	25 678
Társaságok újraosztályozása	-189	-5 765	5 576
Külső gyártás			0
Mezőgazdasági behalmozás	220	220	0
			0
FISIM felosztás		28 495	-28 495
Összes változás	31	22 950	-22 919
S11 összesen	2 276 103	1 113 559	1 162 544
S13	189 283	93 596	95 687
S14	1 730 450	399 615	1 330 835
K összesen	4 195 836	1 606 770	2 589 066

3.17.1. Lakásslolgáltatás

411. 2003-tól a lakásslolgáltatást az alábbi kategóriákra bontva becsüljük:

- tényeges lakbér
 - önkormányzati tulajdonú lakások
 - magántulajdonú lakások
- imputált lakbér (saját lakásslolgáltatás)
 - saját tulajdonú lakások.

412. Az idősor visszavezetését 2000 évig végeztük el. A 2000. előtti évekre a lakásslolgáltatást a tényleges lakberek esetén az önkormányzati tulajdonú lakásokra és az imputált lakbér esetében a saját tulajdonú lakásokra végeztük el.

413. Magyarországon a lakásállomány több mint 90 százaléka van magántulajdonban. A bérelt lakások aránya 6 százalék körül mozog, és a magántulajdonú lakások bérlése 3 százalék.

3.59 Tábla A lakott lakások megoszlása Magyarországon a használat célja szerint
%

Év	Saját tulajdonú, tulajdonos által lakott lakás	Magántulajdonú, bérelt lakás	Önkormányzati tulajdonú bérelt lakások
		Piaci bérleti díjon bérelt	A piaci bérleti díjnál alacsonyabb díjon bérelt
2002	94,7	2,6	2,7

414. A magántulajdonú lakások és az önkormányzati tulajdonú lakások bérleti díjai között nagy különbség figyelhető meg az elmúlt tíz évben. Várhatóan a következő években sem fog számottevően csökkenni ez a különbség. (Figyelemmel kell venni azonban azt a tényt, hogy a lakáshelyzet állandó változásban van, és ezért az a jelenleg fennálló helyzet, hogy a lakásbérlés a fővárosra és néhány nagyvárosra koncentrálódik, a közeljövőben esetleg változhat.)

3.60 Tábla A különböző típusú lakásbérleti díjak összege
Ft/hó/m²

Év	Magántulajdonú lakás bérleti díja	Önkormányzati tulajdonú lakás bérleti díj ³
2002	668	172

3.17.2. A bérlakások értékelése – tényleges lakbér**3.17.2.1. Helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakások**

415. A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások bérletéből származó kibocsátást az átlagos bérleti díj és a bérelt lakások négyzetméter adatából számítjuk. A bérleti díj a háztartások (bérlők) által fizetett bérleti díjat és a kormányzat által fizetett támogatást is tartalmazza. Az adatok forrása a

³ A bérleti díjak jelentős változáson mennek át az utóbbi években. Egy része közeledik a piaci lakberek szintjére, a másik része azonban továbbra is jelentősen támogatott marad. (Az önkormányzati tulajdonú lakások bérleti díjának meghatározása a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozik, nem közvetlen központi előírás szabályozza.)

statisztikai hivatal által végrehajtott teljes körű felvétel, amelynek a helyi önkormányzatok az adatszolgáltatói. A folyó termelőfelhasználásból a fenntartási és javítási költségek becslése a saját tulajdonú lakások lakásszolgáltatásának adatából indul ki, az egy négyzetméterre jutó folyó termelőfelhasználás adatát szorozzuk fel a helyi önkormányzatoktól bérelt lakások négyzetméter adatával. A lakással kapcsolatos egyéb költségek becslése esetén először az összes lakásra jutó költségeket becsüljük meg, majd felosztjuk a különböző lakástípusok között a megfelelő négyzetméter adatok arányában.

3.61 Tábla A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások lakásszolgáltatása, 2002 Folyó áron, millió Ft

A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások állománya (m ²)	7 649
Átlagos bérleti díj m ² /hó/forint	172
Teljes lakásszolgáltatás (kibocsátás)	15 817
Ebből: értékcsökkenés	13 803
folyó termelőfelhasználás	4 638
nettó működési eredmény	-2 623
Bérlők által fizetett bérleti díj	7 478

416. A bérlők által tényleges fizetett lakbér elszámolásra kerül, mint a háztartások fogyasztási kiadása, míg a kormányzat által a lakbérhez nyújtott támogatást természetbeni társadalmi juttatásként számoljuk el.

417. A helyi önkormányzatok nem kezelik közvetlenül a tulajdonukban lévő épületeket. Piaci vállalkozásokkal kötnek szerződést erre a feladatra. Ez azt jelenti, hogy a piaci vállalkozások gyűjtik be a bérleti díjakat a bérlőktől és továbbítják a tulajdonos, azaz a helyi önkormányzat felé, és ők szervezik és hajtják végre az önkormányzat tulajdonában lévő lakások felújítását és a nagyobb javításokat. Ezeknek a vállalatoknak a kibocsátása a nem-pénzügyi vállalati szektorban kerül elszámolásra.

3.17.2.2. Magántulajdonban lévő lakások bérlése

418. 2002 előtt erre a típusú bérlési formára nem készült külön becslés, az e tevékenységből származó termelést a saját lakásszolgáltatás keretében vettük figyelembe. A 2002. évi adatok összeállítása során bevezetett módszertani változtatások sorában külön becslést készítettünk erre a tételre. A becsléshez felhasználtuk a népszámlálásból származó, a magánbérletre vonatkozó négyzetméter adatokat. Az átlagos bérleti díjat a 2002 évben végrehajtott bérleti díj felvétel alapján számítottuk, a felvétel referencia éve 2001 volt. A 2001. évi bérleti díj adatokat a magánbérleti díjak fogyasztói árindexével szoroztuk fel 2002-re. A lakbér felvétel nem véletlenszerű mintavétel alapján készült, a célsokaság a 2001-es népszámlálás adatai szerint bérelt lakásban élő háztartások voltak. A mintanagyság 3000 háztartást tett ki. A bérleti díjra vonatkozó kérdés az alap piaci bérleti díjra vonatkozott. A felvétel kitért a lakások főbb jellemzőire is, és 2001 évi népszámlásnak megfelelően rétegezett felvétel volt.

419. A folyó termelőfelhasználás becslése Háztartási Költségvetési Felvételen alapult.

3.62 Tábla A magántulajdonú lakások bérletéből származó lakásszolgáltatás adatai, 2002
Folyó áron, millió Ft

Kibocsátás összesen	58 370
Ebből: értékcsökkenés	10 547
folyó termelőfelhasználás	4 415
nettó működési eredmény	43 408
Bérlők által fizetett bérleti díj	58 370

420. A lakásállomány évente aktualizált értéke újraelőállítási áron az értékcsökkenés becslése során számítható. Mivel közvetlen információ áll rendelkezésre az állomány továbbvezetésére, nem szükséges modell-alapú megközelítést alkalmazni. Ettől függetlenül a becslés menete a PIM logikáját követi (részletesen lsd. a 4.13.5.1 bekezdést).

3.17.3. A saját tulajdonú lakásokból származó lakásszolgáltatás becslése a költségmódszer alkalmazásával

421. Az új tagállamoknak a saját tulajdonú lakásokból származó lakásszolgáltatás becslése során (a bérleti szektorban és az imputált lakbér területén is) nehézséget okozott a 95/309 tanácsi rendelet előírásainak alkalmazása. A rendelet szerint a saját tulajdonú lakásszolgáltatás becslését az ún. rétegezés módszerével kell végezni. A problémát az okozta, hogy a legtöbb új tagállamban a magántulajdonú lakások aránya nagyon magas a lakásállományon belül, azaz a bérleti szektor nagyon alacsony és nem-reprezentatív részét képezik a teljes lakásállománynak, ennek alapján nem lehet megbízható becslést végezni az imputált lakbérre vonatkozóan.

422. Az elméleti és gyakorlati nehézségeket felismerve, az új tagországok bevonásával jelentős módszertani fejlesztési munkák kezdődtek a PHARE-program keretében. A munkák célja az új tagországok lakáspiaci sajátosságainak megfelelő módszertan kidolgozása volt, figyelembe véve a 95/309 tanácsi rendelet előírásait. Miután kiderült, hogy a rendelet által legjobb módszernek tekintett rétegezés módszere a legtöbb új tagállamban nem alkalmazható, a fejlesztési munkák a másik ajánlott módszer, a költség-módszer részletes kidolgozására irányultak. Első fázisban a módszert néhány kiválasztott ország esetében tesztelték, és a biztató eredmények alapján a munkálatokba bevonták a többi új tagállamot is.

423. Ennek a munkának az eredményeként született meg az a megoldás, hogy amennyiben a magánbérlet a teljes lakásállománynak kevesebb, mint 10%-t teszi ki, és nagy az eltérés a magán és a támogatott lakbér között, a költség-módszert lehet alkalmazni, mint alternatív megoldást. A rendeletben ismertetett harmadik módszer, az ún. önértékelés módszere nem alkalmazható. Az új módszer széles körben megvitatásra került, és a Nemzeti Számlák Munkacsoport 2002. novemberi ülésén elfogadta. A 95/309 tanácsi rendelet ennek értelmében módosításra került. (A tanács 1722/2005 sz. rendelete a lakásszolgáltatás becslési elveiről a 128/2003sz. bizottsági rendelet a piaci árakon számított bruttó nemzeti jövedelem számítás céljaira).

3.17.4. Adatforrások és módszerek

3.17.4.1. Lakásállomány

424. A lakásállományra vonatkozóan részletes adatbázis áll rendelkezésre, amely tartalmazza a lakások értékét, kormegoszlását és a várható élettartamát. A lakásállomány becslésének kezdő éve 2001, a népszámlálás éve.

425. A lakásállomány értékének számítása során a rendelkezésre álló természetes adatokat (négyzetméter) az aktuális, megfelelő építési költséggel szoroztuk fel. Az építési költséget

lakástípusonként állapítottuk meg. A lakásállomány becslésére használt modell azokra az épületekre is végzett becsléseket, amilyen típusú épületek már nem épülnek.

426. A lakáshoz tartozó föld értékét nem tekintettük a lakás értékébe tartozó tényezőnek, mivel a föld nem-termelt eszköz, és ezért nem lehet rá értékcsökkenést elszámolni.

427. A lakásállományt szektoronként és életkor szerint csoportosítottuk az értékelés alapján. A korstruktúra a népszámlálás alapján állt rendelkezésre, de kiegészítő, célzott felvételeket is végrehajtottunk a népszámlásából származó információk pontosítása érdekében.

Felszorzás

428. A lakásállomány értékének továbbvezetése nem csupán a PIM modell alapján történik, mivel közvetlen információkkal rendelkezünk az állományváltozásra, ezért nem szükséges modell-alapú megközelítést alkalmazni.

429. A lakásállomány értékét szektoronként becsüljük. A központi kormányzat és a helyi önkormányzatok, valamint a vállalatok lakásberuházásaira a beruházási kérdőív alapján készül becslés. A lakásberuházás kérdőív az alábbi három kategóriát fedi le:

- egy-lakásos épületek
- kettő- és többlakásos épületek
- közösségek részére épült épületek.

430. Az új építésű lakások és a felújítások közötti arányt a lakáskörülmények, 1999. felvétel eredményei alapján becsüljük. A felvétel információt nyújt a végrehajtott felújítások struktúrájáról, az így kapott arányok alapján lehet elvégezni a felszorzást.

Az értékcsökkenés becslése

431. A lakásállomány nyitó értéke korcsoportonként rendelkezésre áll. A lakások értékét minden korcsoport esetében a újraelőállítási költségen becsüljük. Így kapjuk meg a lakásállomány bruttó értékét. A nettó érték és a bruttó érték közötti arány közvetlen megfigyelésből származik. (OSAP 1076 Jelentés a megszünt lakások számáról) Az alapvető módszertani előírásoknak megfelelően ezeket az arányokat korcsoportonként becsüljük.

432. Az egyes korcsoportokban várható élettartam becslése közvetett módon történik. A tízévenként végrehajtott teljes körű lakásállomány felvétel nyújt információt az egyes korcsoportokba tartozó lakásokra vonatkozóan. Az egyes korcsoportokban az értékcsökkenés mértékére alapozva lehet megbecsülni a várható élettartamot, azaz azt az időt, ami alatt az egyes korcsoportokba tartozó lakások használhatók. (lsd. 4.12.5.1 bekezdést)

**3.63 Tábla A lakásállomány és az értékcsökkenési leírás értéke, 2002
folyó áron, milliárd Ft**

	A lakásállomány bruttó értéke	A lakásállomány nettó értéke	Értékcsökkenés
Összes lakás	36 433,8	17 428,1	359,9
Saját tulajdonú lakás	33 994,4	16 267,9	335,6

3.17.4.2. A lakáshoz tartozó föld értékének becslése

433. A lakáshoz tartozó föld értékét nagyon nehéz pontosan megbecsülni, mivel a lakáspiacot rengeteg külső tényező befolyásolja. A becsléshez külső szakértők által készített tanulmányból indultunk ki, a kutatóintézet Budapest kerületeinek rehabilitációjával foglalkozik. A szakértők számítása szerint az újonnan épített lakások értékének kb. 10 százalékát teszi ki a hozzátartozó föld értéke. Figyelembe véve, hogy a használt és az új lakások ára közötti arány 1:2, átlagban azt mondhatjuk, hogy a lakások nettó értékének 20 %-át lehet becsleni a lakáshoz tartozó föld értékének.

3.17.4.3. Fenntartás és javítási költségek

434. A fenntartás/karbantartás és javítás költségeinek becslése a Háztartási Költségvetési Felvétel alapján történik. A HKF kérdőív külön kérdez rá a rendszeres lakáskarbantartás és a felújítás költségeire. A rendszeres lakáskarbantartás költségeit minden hónapban megkérdezik, míg a felújítás költségeire az éves kikérdezés során még egyszer visszatérnek. A kérdezőbiztosok számára részletes útmutatás készült, hogy az elhatárolást minél pontosabban el lehessen végezni.

435. A rendszeres lakáskarbantartás és javítás költségeit két részre kell osztani. Az egyik része azokat az apróbb javításokat tartalmazza, amelyeket a bérlők is és a tulajdonosok is végezhetnek (ezeket a háztartások fogyasztási kiadása között kell elszámolni). A karbantartás másik része azokat a költségeket tartalmazza, amelyeket a tulajdonosok eszközölnék a lakás állagának megóvása céljából, ezeket folyó termelőfelhasználásként számoljuk le.

436. A költségek szétválasztásához a Háztartási Költségvetési Felvételt használjuk fel. Először kiszámoljuk az egy bérelt lakásra jutó fenntartási és javítási költséget (az összes fenntartás és javítás költségét elosztjuk a bérelt lakások számával). Ezután, feltételezve, hogy a saját tulajdonú lakásban élő tulajdonosok lakásonként ugyanannyit költenek fenntartásra, mint a bérlők (átlagosan), az egy bérlakásra jutó fenntartási és javítási költséget felszorozzuk a saját tulajdonú lakások számával.

437. A két összeget levonjuk az összes fenntartás és javítás költségeiből, és a maradékot számoljuk el, mint a saját tulajdonú lakásszolgáltatás folyó termelőfelhasználását.

**3.64 Tábla A fenntartási és javítási költségek felosztása
folyó áron, (milliárd Ft)**

Megnevezés		2002
Összes fenntartási és javítási költség (millió forint)	(a)	96 598
Egy bérlakásra jutó fenntartási és javítási költség (forint/bérlakás)	(b)	13 828
Bérelt lakások száma (millió db)	(c)	0,2557
A bérelt lakásokra jutó összes fenntartási és javítási költség	(d)=b*c	3 535
Saját tulajdonú lakások száma (millió)	(e)	3,4919
A saját tulajdonú lakásokra jutó összes fenntartási és javítási költség (millió Ft)	(f)=b*e	48 285
A saját tulajdonú lakásokra jutó fenntartási és javítási költségek, folyó termelőfelhasználásként elszámolva (millió Ft)	(g)=a-d-f	44 778

3.17.4.4. Biztosítás

438. A lakásbiztosítások becslése a biztosító intézetek jelentései alapján készül. A biztosítók kibocsátását fel kell osztani szektorok között. A felosztás alapja a biztosítási kötvények számának megosztása tulajdonosok és biztosítási formák szerint. Így az összes biztosításból elkülöníthetők a háztartások lakásbiztosításai. Ebből a saját tulajdonú lakások arányát a teljes lakásállományhoz viszonyítva (négyzetméterben) használjuk a saját tulajdonú lakásokra jutó biztosítások meghatározásához. A korábbi felosztás a háztartási költségvetési felvétel adatai alapján készült. A költség-alapú módszer szerint a saját tulajdonú lakásokra jutó biztosítási díjat, mint folyó termelőfelhasználást kell figyelembe venni az imputált lakbér becslése során. A többi lakásbiztosítás értékét a háztartások fogyasztási kiadásaként a COICOP 12.5.2 Lakásbiztosítás fogyasztási csoportban számoljuk el.

3.17.4.5. A lakáshitelek értéke

439. Ez a tétel saját tulajdonú lakások és a hozzájuk tartozó földdel kapcsolatos minden, piaci feltételekkel felvett hitelt tartalmaz. Az adatok a kereskedelmi bankoktól származnak, a Magyar Nemzeti Bank adatgyűjtési rendszerén keresztül, de az adatok már nettó módon érkeznek, a fizetett kamatok már levonásra kerültek.

3.17.4.6. Imputált reálhozam

440. A költség módszer része a befektetett tőke utáni megtérülés elszámolása, azaz a lakásokra és a hozzájuk tartozó földekre becsülni kell hozamot. A hozamnak kapcsolatban kell állnia a szóban forgó tőkejósággal. A lakás esetében számos kísérleti jellegű próbálkozás után az a megegyezés született, hogy közös, rögzített rátát kell alkalmazni, ezt 2,5 %-ban határozták meg. A döntés azon országok tapasztalatait felhasználva született, ahol a rétegezés módszerét alkalmazzák a saját lakásszolgáltatás becsléséhez.

3.17.5. A költség módszer részletes eredményei

3.65 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése a költség módszerrel, a rögzített, 2,5 %-os reál megtérülési ráta alkalmazásával
Folyó áron, millió Ft

Megnevezés		2002
UC01	A saját tulajdonú lakások értékcsökkenése, folyó áron,	335 579
UC05	A saját tulajdonú lakások fenntartási és javítási költségei	112 486
UC08	Nettó biztosítási díjak (UC06) - (UC07)	18 188
UC11	A saját tulajdonú lakások átlagos nettó állománya, folyó áron	16 267,9
UC14	A saját tulajdonú lakásokhoz tartozó föld átlagos értéke, folyó áron	3 253,6
UC16	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó földhöz kapcsolódó hitelek (jelzálog) nettó értéke	606
UC18	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó föld nettó értéke (UC11+UC14)-UC16	18 915,5
UC18/a	Rögzített (2.5%) reál megtérülési ráta	2,5
UC19	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó föld imputált hozama (nettó működési eredmény) UC18*UC18/a	472 887
UC23	A saját tulajdonú lakások imputált lakbére (UC01 + UC05 + UC08 + UC19)	939 140

3.17.6. A FISIM felosztása és hatása az imputált lakbér számítására

441. A FISIM felosztása két helyen gyakorolt hatást a háztartások fogyasztási kiadásának adatára. Egyrészt a háztartásokra, mint fogyasztókra jutó FISIM-et kell elszámolni a (2002-ben 205 976 millió Ft). Másrészt a FISIM felosztásnak hatása van az imputált lakbér számítására is, mivel az ismertetett indokok és követelmények alapján a számítás a költség-alapú módszerrel történik. Miután a FISIM felosztása során a háztartásokra, mint termelőkre a lakástulajdon alapján is kell FISIM-et számolni, ez pedig a folyó termelőfelhasználás része. A költség-alapú módszer szerint a kibocsátást a költségelemekből állítjuk össze, így a FISIM, mint költségelem, része lesz a kibocsátásnak és a fogyasztásnak is.

3.66 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése FISIM felosztással
Folyó áron, millió Ft

Megnevezés	2002
<i>Saját tulajdonú lakások értékcsökkenése</i>	335 579
<i>Folyó termelőfelhasználás</i>	156 294
Ebből:	
Nettó biztosítási díj	18 188
Fenntartási és javítási költségek	112 486
FISIM	25 620
<i>Nettó működési eredmény</i>	472 887
A saját tulajdonú lakások kibocsátása (imputált lakbér)	964 760

3.17.7. Fejlesztési tervek

442. Az előzőekben ismertetett nagy léptékű fejlesztések mellett maradtak megoldásra váró problémák a lakásszolgáltatás becslésben.

- a) Ki kell dolgozni a nyaralókra és a garázsokra vonatkozó becsléseket.
- b) Rezidensek ingatlanai külföldön, és nem rezidensek ingatlanai Magyarországon: jelenleg ezek a tételek nincsenek elszámolva a termelésben és a felhasználásban. A nem rezidensek által vásárolt ingatlanok számára vonatkozó adat elvileg rendelkezésre áll a Belügyminisztériumban, de a rezidensek által külföldön vásárolt ingatlanokra nem rendelkezünk ismeretekkel.

3.18. Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (L)

443. 2002-ben a Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (L) nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 1 326 663 millió Ft volt, ami az ágazatok által előállított összes hozzáadott érték 8,9%-át tette ki.

3.67 Tábla A Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (L) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke, 2002 (Millió Forint)

Kibocsátás			
TEÁOR kód	Ágazat	S13	Összesen
75	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1 753 187	1 753 187
Összesen (L)		1 753 187	1 753 187

Folyó termelőfelhasználás			
TEÁOR kód	Ágazat	S13	Összesen
75	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	426 524	426 524
Összesen (L)		426 524	426 524

Bruttó hozzáadott érték				
TEÁOR kód	Ágazat	S13	Összesen	BHÉ %
75	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1 326 663	1 326 663	8,9
Összesen (L)		1 326 663	1 326 663	8,9

444. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás becsléséhez használt főbb adatforrások leírása a 3.1.5 fejezetben, az értékelés elveinek leírása a 3.2.3, és az alkalmazott korrekciók részletezése a 3.3.3 fejezetben található.

3.19. Oktatás (M)

445. Az Oktatás (M) hozzáadott értéke 2002-ben 778 988 millió Ft volt, ami az összes hozzáadott érték 5,2%-át érte el. A Pénzügyi vállalatok szektoron kívül valamennyi szektor részt vett ennek a tevékenységnek az előállításában, de legnagyobb részét a Kormányzat szektor adta 647 047 millió Ft értékben. Az ESA95 előírásainak megfelelően a Kormányzat szektorban az oktatásra fordított költségek között nem szerepel az oktatási intézmények kutatási, fejlesztési tevékenysége. A piaci és nem-piaci egységek és ezek piaci és nem-piaci tevékenysége közötti elhatárolás az ESA95-ben meghatározott kritériumok alapján történik (leírása a 3.1 fejezetben található).

3.68 Tábla Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002

Kibocsátás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
80	Oktatás	65 655	782 681	97 438	61 187	1 006 961
Összesen (M)		65 655	782 681	97 438	61 187	1 006 961

Folyó termelőfelhasználás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
80	Oktatás	35 253	135 634	31 901	25 185	227 973
Összesen (M)		35 253	135 634	31 901	25 185	227 973

Bruttó hozzáadott érték							
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen	BHÉ %
80	Oktatás	30 402	647 047	65 537	36 002	778 988	5,2
Összesen (M)		30 402	647 047	65 537	36 002	778 988	5,2

3.69 Tábla Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft)

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalat típus	47 005	175	47 179	3 998	13 658	1 481	4 721	8 747	32 605	14 574
3-as vállalat típus	13 287		13 287	3 838	3 522	377	829		8 565	4 722
5-ös vállalat típus	72	0	72	16	23	1	1		41	31
6-os vállalat típus	178	0	179	43	43	5	25	29	145	34
7-es vállalat típus	3 119	0	3 119						1 040	2 079
Összesen			63 836						42 397	21 439
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-5 576						-5 576	0
b) közvetített szolgáltatások			-8 776						-8 776	0
c) alapárat módosító tételek			-277							-277
d) munkavállalóknak nyújtott jöléti szolgáltatások			29							29
e) munkavállalóknak átadott saját termék			3							3
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
h) földbérleti díj									-2	2
i) biztosítási díj korrekció									-185	185
j) költségtérítés a munkavállalóknak									27	-27
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-56	56
l) személygépkocsi magáncélú használata									-190	190
m) kis értékű eszközök									403	-403

Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft)

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Korrekciók:									
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés			1 242						1 242
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés								-2 987	2 987
q) bér munka bruttó sítása			9					9	0
t) egyszeri									0
Összesen:			-13 346					-17 333	3 987
Megszűnt, átalakult vállalkozások			871					422	449
Hiányzó vállalatok			552					488	64
Non-profit szervezetek			13 567					8 787	4 780
Speciális számítási mód összesen			14 990					9 697	5 293
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás									0
Mezőgazdasági behalmozás			175					175	0
									0
FISIM felosztás								317	-317
Összes változás			175					492	-317
S11 összesen			65 655					35 253	30 402
S13			782 681					135 634	647 047
S14			97 438					31 901	65 537
S15			61 187					25 185	36 002
M összesen			1 006 961					227 973	778 988

A háztartások nem-regisztrált oktatási tevékenysége⁴

446. Magyarországon a nem-regisztrált oktatási szolgáltatások népszerűek és széles körben elterjedtek, becsült hozzáadott értékük az M ágazat teljesítményének mintegy 1,6%-át teszik ki (13,3 milliárd Ft).

447. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi magyar adózási szabályok szerint a diákoknak különórát adó tanároknak nem kell tevékenységüket a személyi jövedelemadó bevallásban feltüntetniük, ezen oktatási tevékenység kibocsátásának és hozzáadott értékének becsléséhez egyéb adatforrásokat kell felhasználni.

448. A Háztartási költségvetési felvétel kérdőív tartalmaz információt az oktatási kiadásokra vonatkozóan, de az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozásának (COICOP) megfelelően (lásd lejjebb), ezért a regisztrált és nem-regisztrált magán és közösségi szolgáltatásokat nem lehet szétválasztani egymástól.

3.70 Tábla Az oktatásra vonatkozó COICOP osztályozás

10 Oktatás
10.1 Iskola-előkészítő és alapfokú oktatás
10.2 Középfokú oktatás
10.3 Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás
10.4 Felsőfokú oktatás
10.5 Nem besorolható szintű oktatás

449. A becslés alapadatai az Országos Közoktatási Intézet által kiadott "Jelentés a magyar közoktatásról" című, 1996-tól két-három évenként publikált kiadványból származnak. Ebben a kiadványban rendszeresen közlik az iskola utáni különórán résztvevő diákok százalékos arányát, illetve a fizetett különórák arányát.

450. A tevékenység kibocsátásának számítása a fizetett különórán résztvevő diákok – említett jelentésből származó – számán és a magántanárok közismert óradíjain alapul. A folyó termelőfelhasználás szintén becslésre kerül, figyelembe véve, hogy ezen a területen a folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arány sokkal alacsonyabb, mint más szektorokban.

3.20. Egészségügyi, szociális ellátás (N)

451. 2002-ben az Egészségügyi, szociális ellátás (N) nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értéke 666 059 millió Ft volt, ami az ágazatok által előállított összes hozzáadott érték 4,5%-át tette ki. Minden szektor (a Pénzügyi vállalatok kivételével) hozzájárult ehhez a teljesítményhez, de legnagyobb arányban a Kormányzat szektor, 456 529 millió Ft-tal. Az egyetemi klinikák a Kormányzat szektor részét képezik és ezek oktatási tevékenysége az „M” nemzetgazdasági ágban kerül elszámolásra. A piaci és nem-piaci egységek és ezek piaci és nem-piaci tevékenysége közötti elhatárolás az ESA95-ben meghatározott kritériumok alapján történik (leírása a 3.1 fejezetben található).

⁴ A nem regisztrált tevékenység tartalmazza a Gazdasági Szervezetek Regiszterében adószámmal rendelkező magánszemélyként szereplő magánszemélyek tevékenységét is (lásd 3.1.2.1 fejezet).

3.71 Tábla Az Egészségügyi, szociális ellátás (N) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002 (millió Ft)

Kibocsátás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
85	Egészségügyi, szociális ellátás	131 806	729 033	159 122	42 617	1 062 578
Összesen (N)		131 806	729 033	159 122	42 617	1 062 578

Folyó termelőfelhasználás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
85	Egészségügyi, szociális ellátás	68 433	272 504	33 455	22 127	396 519
Összesen (N)		68 433	272 504	33 455	22 127	396 519

Bruttó hozzáadott érték							
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen	BHÉ%
85	Egészségügyi, szociális ellátás	63 373	456 529	125 667	20 490	666 059	4,5
Összesen (N)		63 373	456 529	125 667	20 490	666 059	4,5

3.72 Tábla Az Egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ág (N) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft)

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagijellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalattípus	83 961	62	84 023	18 634	17 317	2 048	11 755	4 661	54 415	29 608
3-as vállalattípus	48 366		48 366	9 331	8 838	940	1 758	0	20 867	27 499
6-os vállalattípus	75	0	75	14	22	2	6	7	51	24
7-es vállalattípus	5 772	1	5 773						2 214	3 559
Összesen			138 237						77 547	60 690
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-13 519						-13 519	0
b) közvetített szolgáltatások			-4 667						-4 667	0
c) alaparat módosító tételek			-433							-433
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			20							20
e) munkavállalóknak átadott saját termék			3							3
f) természeti erőforrások feltárásának költségei										0
h) földbérleti díj									-1	1
i) biztosítási díj korrekció									-815	815
j) költségtérítés a munkavállalóknak									15	-15
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-3	3
l) személygépkocsi magáncélú használata									-877	877
m) kis értékű eszközök									2 594	-2 594

Az Egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ág (N) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft)

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés			1 709						1 709
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés								69	-69
t) egyszeri			-2					-18	16
Összesen:			-16 889					-17 222	333
Megszűnt, átalakult vállalkozások			850					353	497
Hiányzó vállalatok			8					6	2
Non-profit szervezetek			9 434					6 998	2 436
Speciális számítási mód összesen			10 292					7 357	2 935
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás									0
Mezőgazdasági behalmozás			166					166	0
									0
FISIM felosztás								585	-585
Összes változás			166					751	-585
S11 összesen			131 806					68 433	63 373
S13			729 033					272 504	456 529
S14			159 122					33 455	125 667
S15			42 617					22 127	20 490
N összesen			1 062 578					396 519	666 059

Hálapénz

452. Az 1990-es években a magyar egészségügyi rendszer struktúrája és finanszírozása jelentősen megváltozott. 1990 előtt az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés minden állampolgár számára ingyenesen biztosított jog volt, a rendszerváltást követően azonban a szolgáltatás biztosítás alapúvá vált. A munkáltatók és a munkavállalók az új egészségügyi törvény rendelkezése szerint társadalombiztosítási hozzájárulást kötelesek fizetni az Egészségbiztosítási Alapba. (Az egészségügyi ágazat működését meghatározó alapvető jogszabály az Egészségügyi törvény (1997. évi 154-es törvény), amely meghatározza az egészségügyi ellátás legfontosabb keretfeltételeit.)

453. 2002-ben az egészségügy egy diverzifikált többszereplős rendszer, amely magába foglalja az államot, mint szabályozót és mint legfőbb tulajdonost, a helyi önkormányzatokat, az Egészségbiztosítási Alapot, mint finanszírozó ügynökséget, valamint a mind szélesebb körű magánszektor. A magyar egészségügyi rendszerben egy különleges finanszírozási konstrukció fejlődött ki, amelyben a folyó működési költségeket a társadalombiztosítás fedezi, a beruházási jellegű kiadásokat a tulajdonos, míg az alkalmazottak bérének és keresetének egy része közvetlenül a páciensektől származik. Ezt a hálapénznek nevezett külön juttatást a páciens fizeti az orvosoknak, ápolónőknek, vagy annak reményében, hogy jobb ellátást kap, vagy a borralalóhoz hasonlóan az ellátásért való köszönetként. Az egészségügyi költségvetésnek erre a szeletére a társadalombiztosítás nem terjed ki, adóelkerüléssel jár, és bár illegális, a hatóságok által tolerált, vagyis ez a jelenség a nem-megfigyelt gazdaság részét képezi. A hálapénz valószínűleg nem ismert fogalom azokban az országokban, ahol az egészségügyi rendszer valóban biztosítási alapokon működik. Az egészségügy várhatóan jelentős változásokon fog keresztülmenni.

454. A hálapénz volumenének becslése a Társadalomkutatási Intézet (TÁRKI) által 1999-ben publikált tanulmányon alapul. Ez a tanulmány egy mintavételes, mintegy 1000 orvos és 1400 beteg körében végzett felmérés eredményeit tartalmazza. A felmérés az előbb említett körben rákérdezett a felajánlott és elfogadott hálapénzek nagyságára, a felajánlás gyakoriságára, a hálapénzről kialakított véleményre és hozzáállásra.

455. Az 1998. évre vonatkozó eredményeket évente aktualizáljuk bizonyos egészségügyi statisztikai adatok felhasználásával. A járóbeteg-ellátás esetszámait az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program, a kórházi betegellátás statisztikai adatait pedig az Egészségbiztosítási Alap szolgáltatja. Ezek az adatok tartalmazzák a társadalombiztosítás által finanszírozott esetek számát és mintegy 740 egészségügyi ellátási eset becsült súlyszámait.

456. A hálapénz összegét évről évre növeljük a fogyasztói árindex és az újabb tanulmányok eredményeinek figyelembe vételével. 2002-ben a hálapénz becsült összege 49,5 milliárd Ft volt, ami az N nemzetgazdasági ág összes hozzáadott értékének 6,83%-át tette ki.

3.21. Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O)

457. Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 648 811 millió Ft volt 2002-ben, ami az összes hozzáadott érték 4,4%-át jelentette. Az ágazat termelésében valamennyi szektor közreműködött a Pénzügyi vállalkozások kivételével. Az érdekképviselői tevékenység (TEÁOR 91-es ágazat) bruttó hozzáadott értéke 87 355 millió Ft volt. Ezt teljes egészében nonprofit szervezetek állították elő, amelyek legnagyobb része a Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorba tartozott, a többi pedig a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban 15 218 millió Ft értékben járult hozzá a bruttó hozzáadott érték termeléséhez. A piaci és nem-piaci egységek és ezek piaci és nem-piaci tevékenysége közötti elhatárolás az ESA95-ben meghatározott kritériumok alapján történik (leírása a 3.1 fejezetben található).

3.73 Tábla Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazonként és szektoronként, 2002 (millió Ft)

Kibocsátás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
90	Szennyvíz-, hulladék-kezelés, szennyeződés-mentesítés	120 795	26 938	3 642	0	151 375
91	Érdekképviselő	38 560	0	0	139 092	177 652
92	Szórakoztatás, kultúra, sport	331 282	141 777	73 787	87 593	634 439
93	Egyéb szolgáltatás	51 342	6 967	283 169	0	341 478
Összesen (O)		541 979	175 682	360 598	226 685	1 304 944

Folyó termelőfelhasználás						
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen
90	Szennyvíz-, hulladék-kezelés, szennyeződés-mentesítés	53 796	23 699	1 446	0	78 941
91	Érdekképviselő	23 342	0	0	66 955	90 297
92	Szórakoztatás, kultúra, sport	222 415	57 413	26 149	60 659	366 636
93	Egyéb szolgáltatás	25 436	3 778	91 045	0	120 259
Összesen (O)		324 989	84 890	118 640	127 614	656 133

Bruttó hozzáadott érték							
TEÁOR kód	Ágazat	S11	S13	S14	S15	Összesen	BHÉ %
90	Szennyvíz-, hulladék-kezelés, szennyeződés-mentesítés	66 999	3 239	2 196	0	72 434	0,5
91	Érdekképviselő	15 218	0	0	72 137	87 355	0,6
92	Szórakoztatás, kultúra, sport	108 867	84 364	47 638	26 934	267 803	1,8
93	Egyéb szolgáltatás	25 906	3 189	192 124	0	221 219	1,5
Összesen (O)		216 990	90 792	241 958	99 071	648 811	4,4

458. Annak érdekében, hogy minél pontosabb eredményeket kapjunk, a kibocsátás összegében elszámoljuk a borralalót is. A borralaló becslésének alapját egy 1997-es KSH háztartási kérdőív jelenti. A korrekciót a TEÁOR 9302 Fodrászat, szépségápolás szakágazatban végezzük el.

3.74 Tábla Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft)

	Nettó árbevétel	Saját előáll. eszk. aktivált értéke	Termelés	Anyag-költség	Igénybevett szolgáltatások	Egyéb szolgáltatások	Eladott áruk beszerzési értéke	Közvetített szolgáltatások	Anyagjellegű költségek	Különbség
S11										
2-es vállalatípus	530 049	2 846	532 895	45 767	164 150	13 064	21 241	45 176	289 398	243 497
3-as vállalatípus	34 520		34 520	10 398	8 322	697	3 234		22 651	11 869
4-es vállalatípus			6 983	11	6 395	161			6 567	416
5-ös vállalatípus	1 432	0	1 432	17	114	8	106	819	1 064	368
6-os vállalatípus	11 869	1 068	12 937	1 434	28 531	690	73	303	31 031	-18 094
7-es vállalatípus	6 550	0	6 550						2 399	4 151
Összesen			595 317						353 110	242 207
			Kibocsátás P1						Folyó termelő-felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
a) eladott áruk beszerzési értéke			-24 653						-24 653	0
b) közvetített szolgáltatás			-46 298						-46 298	0
c) alapárat módosító tételek			-12 926							-12 926
d) munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások			858							858
e) munkavállalóknak átadott saját termék			10							10
g) nyereségösszeg			-46 097							-46 097
h) földbérleti díj									-2	2
i) biztosítási díj korrekció									-1 151	1 151
j) költségterítés a munkavállalóknak									115	-115
k) munkavállalóknak átadott vásárolt termék									-140	140
l) személygépkocsi magáncélú használata									-651	651
m) kis értékű eszközök									2 401	-2 401

Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft)

			Kibocsátás P1					Folyó termelő- felhasználás P2	Bruttó hozzáadott érték B1g
Korrekciók:									
n) 2-es vállalatípus teljesség becslés			9 063						9 063
o) 3-as vállalatípus teljesség becslés								-5 608	5 608
p) borraaló			1 314						
q) bér munka bruttó sítása			372					372	0
t) egyszeri			-3					6	-9
Összesen:			-118 360					-75 610	-42 750
Megszűnt, átalakult vállalkozások			6 609					4 860	1 749
Hiányzó vállalatok			1 487					1 188	299
Non-profit szervezetek			56 922					39 171	17 751
Speciális számítási mód összesen			65 018					45 219	19 799
Társaságok újraosztályozása									0
Külső gyártás									0
Mezőgazdasági behalmozás			4					4	0
FISIM felosztás								2 266	-2 266
Összes változás			4					2 270	-2 266
S11 összesen			541 979					324 989	216 990
S13			175 682					84 890	90 792
S14			360 598					118 640	241 958
S15			226 685					127 614	99 071
O összesen			1 304 944					656 133	648 811

3.22. Alkalmazottat foglalkoztató háztartás (P)

459. Ez a tevékenység Magyarországon jelentéktelen mértékű. Számbavétele a 74-es ágazatban történik.

3.23. Területen kívüli szervezet (Q)

460. A diplomáciai testületeken kívül Magyarországnak nincs más területen kívüli szervezete, illetve más országnak ilyen szervezete Magyarországon. A külföldön lévő magyar nagykövetségek a központi költségvetés elszámolása révén képezik részét a termelésnek.

3.24. Termékadók (D.21)

461. A közvetlenül termék vagy szolgáltatás előállításához kapcsolódó, vagy ezek eladásával, teljesítésével elért árbevételhez kapcsolódó befizetéseket tekintjük termékadóknak.

Egyéb termelési adóként számoljuk el azokat a befizetéseket - az ESA 4.22 pontja szerint nevesített tételeket - amelyek a vállalkozásoknál a termelés folyamatába való bekapcsolódás következtében merülnek fel, függetlenül az előállított terméktől, szolgáltatástól.

Kiemelten a bértömeghez és a vállalkozások által használt eszközökhöz kapcsolódó teljesített befizetések tartoznak ebbe a kategóriába. A magyarországi adórendszerben ez utóbbiakat jellemzően a helyi/települési/ költségvetési intézmények kezelik, szedik be.

462. A termékadók rendszere (D.21) a 2002. évi elszámolásainkban:

3.75 Tábla A termékadók adatforrásai

	Adónemek	Adatforrások
D.21	TERMÉKADÓK ÁFA nélkül	D.212+ D.214
	Központi költségvetésbe befolyó adók	
D.212	Importadók és illetékek	D.212A+D.212D
D.212A	Vám	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata
D.212C	Import termékekre kivetett fogyasztási és jövedéki adó	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.212D	Import termékekre kivetett környezetvédelmi termékdíj	Zárszámadás KöM adata.
D.214	Belföldi termékadók	D.214A+...+D.214L
<i>D.214A</i>	<i>Belföldi fogyasztási adók</i>	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.214A1	Fogyasztási és jövedéki adó	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.214A2	Szeszadó	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.214C1	Adásvételi illeték	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.214E	Nemzeti kulturális járulék	Zárszámadás NKÖ Minisztérium adata.
D.214F	Játékadó	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
D.214H1	Turisztikai hozzájárulás	Zárszámadás Gazdasági Minisztérium adata.
<i>D.214I</i>	<i>Árbevételhez, forgalomhoz kapcsolódó adók</i>	<i>D.214I1+... D.214I5</i>
D.214I1	Tenyésztési hozzájárulás	Zárszámadás FVM adata.
D.214I2	Lóverseny totalizátor utáni bevételek	Zárszámadás FVM adata.
D.214I3	Vadvédelmi hozzájárulás	Zárszámadás FVM adata.
D.214I4	Halászatfejlesztési hozzájárulás	Zárszámadás FVM adata.
D.214I5	Erdőfenntartási járulék	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.
	Helyi önkormányzatokhoz befolyó adókból	D.214C+D.214I6+ D.214H2
D.214C2	Adásvételi illeték	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata
D.214I6	Iparüzési adó	MÁK adata
D.214H2	Idegenforgalmi adó	MÁK adata
	Befizetések alapba, ill. célelőirányzatba	D.214L+D.214J
D.214L	Környezetvédelmi termékdíj	Zárszámadás KöM adata.
D.214J	Befizetés Nukleáris Alapba	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.

3.76 Tábla Termékadók (millió Ft)

	Adónemek	Adatok millió HUF			
		TAC ⁵	PéNZ- forgalmi adat	Korrekcio összege	Eredmény- szemléletű adat
D.21	TERMÉKADÓK ÁFA nélkül		1 149 835	10 626	1 160 461
	Központi költségvetésbe befolyó adók				
D.212	Importadók és illetékek		184 041		184 041
D.212A	Vám		129 341		129 341
D.212C	Import termékekre kivetett fogyasztási és jövedéki adó		41 032		41 032
D.212D	Import termékekre kivetett környezetvédelmi termékdíj		13 668		13 668
D.214	Belföldi termékadók (ÁFA nélkül)		954 476	10 626	965 102
<i>D.214A</i>	<i>Belföldi fogyasztási adók</i>		552 973	9 563	562 536
D.214A1	Fogyasztási és jövedéki adó	1 hó	549 469	9 563	559 032
D.214A2	Szeszadó		3 504		3 504
D.214C	Adásvételi illeték		12 397		12 397
D.214B	Vállalkozások által fizetett eljárási illeték		35 915		35 915
D.214E	Nemzeti kulturális járulék	1 hó	5 971	696	6 667
D.214F	Játékadó	1 hó	38 822	1 070	39 892
D.214H	Turisztikai hozzájárulás	1 hó	2 323	-655	1 668
<i>D.214I</i>	<i>Árbevételhez, forgalomhoz kapcsolódó adók</i>		5 705		5 705
D.214I1	Tenyésztési hozzájárulás		1 110		1 110
D.214I2	Lóverseny totalizátor utáni bevételek		8		8
D.214I3	Vadvédelmi hozzájárulás		231		231
D.214I4	Halászatfejlesztési hozzájárulás		15		15
D.214I5	Erdőfenntartási járulék		4 341		4 341
	Helyi önkormányzatokhoz befolyó adók		289 182		289 182
D.214C	Adásvételi illeték		35 500		35 500
D.214I1	Iparüzési adó		252 603		252 603
	Befizetések alapba, ill. célleírányzatba		23 585	-48	23 537
D.214L	Környezetvédelmi termékdíj	1 hó	6 386	-48	6 338
D.214J	Befizetés Nukleáris Alapba		17 199		17 199

463. Az adók és támogatások elszámolása során adatforrásként a gazdálkodási évről készült zárszámadás pénzforgalmi adatait használjuk.

464. Az 2516/2000 Regulation of the European Parliament and of the Council jogszabály alapján az adók és TB-járulékok eredményszemléletű elszámolására felajánlott lehetőségek közül az időkülönbséggel korrigált (time adjusted cash) módszert alkalmazzuk.

465. Csak a ténylegesen beszedett adóbevételek illetve ténylegesen kifizetett támogatások kerülnek elszámolásra ezen a számlán, így az adatok nincsenek kiigazítva a be nem szedett adókkal.

A preferenciát alapvetően befolyásolja, hogy a pénzforgalmi adatok rendelkezésre állnak (visszamenőlegesen is hosszú időtávban) és a költségvetési elszámolások is felhasználják őket. Így a bevételi és kiadási tételek áttekinthetőek és könnyek hozzáférhetőek. Ez megkönnyíti a közép- és hosszú távú idősorok készítését és biztosítja a módszertan konzisztenciáját. Az egyes adónemeknél részletezzük az alkalmazott módszertant (pénzforgalmi adatok esetleges kiigazítása) is.

⁵ Az eredményszemléletesítés hatása (Time Adjusted Cash)

466. Alapesetben az átlagos időkülönbözlet mind az adók, mind a TB-járulékok esetében egy hónap.

467. Több adónemnél nem alkalmazunk időkülönbözlet-korrekciót, pl. vám, ahol a kötelezettség megfizetése a határozat közlése után 5 napra történik. Az év első öt napja után a különböző évekre vonatkozó befizetések már nem keverednek. Az árbevételhez-forgalomhoz kapcsolódó adóknál sem alkalmazunk korrekciót, mivel sem az adók volumene sem az évenkénti kötelezettség-változás összege nem indokolja ezt.

468. Önkormányzati adókra vonatkozóan is pénzforgalmi adatokat használunk. A legjelentősebb helyi adók (iparüzési adó, gépjárműadó) tekintetében éves szinten nincs szükség időkülönbözlet figyelembe vételére, mivel ezek az adók évközben folynak be (iparüzési adónál decemberi feltöltési kötelezettség mellett, a többinél évente kétszeri adófizetéssel teljesíthető az éves adókötelezettség, a szeptemberi második fizetés elszámolás-technikailag sem húzódhat át a következő évre).

469. A termékadók alá sorolunk be minden olyan adót, amely esetében a befizetés a termék, vagy a szolgáltatás mennyiségéhez kapcsolódik. Célszerű kiemelni a fogyasztási adót, amely pl. az ország területén forgalomba helyezett gépkocsikat, vagy a pörkölt kávé mennyiségét terheli, a jövedéki adó ugyanakkor az áruforgalomba kerülő üzemanyag (to), alkohol (hektoliterfok), dohánytermék (doboz, ill, 1000 db) volumene alapján kerül meghatározásra.

470. 2002-ben még nem, de 2003-tól már a termékadók közé soroljuk a vállalkozások által a termék előállítására érdekében, hatósági eljárásokhoz köthető bélyegvásárlási illetéket.

471. Egyéb termelési adók közé soroljuk a termelés és szolgáltatás előállításához kapcsolódó adókat, melyek nagyságrendje az előállított termékek mennyiségétől független. Például az alkalmazottak számával arányos a szakképzési hozzájárulás, a gépkocsik számától és azok tömegétől függ a gépjárműadó.

472. ESA 4. 23/e; 4. 79; 4. 80 pontja szerint határoljuk el az állam adóbevételeit, és az általa nyújtott szolgáltatásokért kapott bevételt.

473. Az adófizetéshez kapcsolódó bírságok és pótlékok elszámolása az ESA-rendszerben. Egyéb folyó transzferek között szerepel (D.75), mivel a kormányzati nyilvántartások alapján nem állapítható meg, hogy melyik adónemhez kapcsolódik a bírság, mert csak összevont adatok állnak rendelkezésre.

Az egyes kiemelt adófajták tartalma

Adásvételi illeték (D.214C)

474. Az illetékfizetési kötelezettség a vagyonszerzéskor keletkezik.

Alanya: az a természetes vagy jogi személy, aki ingó (szűk körben, pl. ingónak hatósági árverésen történő megszerzése; gépjármű, pótkocsi) vagy ingatlan tulajdont, vagyoni értékű jogot, vagy önálló orvosi tevékenység működtetési jogát szerzi meg.

Adóalap:

- a megszerzett vagyon terhekkal nem csökkentett forgalmi értéke
- az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának értéke.

475. Termékadóként vesszük számításba az adásvételi illetéket, mert konkrétan megfogalmazható az a termék kör, amelynek forgalmához kapcsolódik a fizetési kötelezettség. Egységes törvényi szabályozás kezeli a visszerthes adásvétel, az ajándékozás, öröklés esetén fennálló illetékfizetési kötelezettségeket, de az utóbbi 2 tétel utáni bevételeket vagyoni típusú adóként (D. 91) számoljuk el.

3.77 Tábla Adásvételi illeték (millió Ft) (2002)

Illeték	Központ	Önkormányzat	Összesen
<i>Vagyonszerzési illeték összesen:</i>	40 343	39 772	80 115
Ebből: Örökösödési (D.91A) (lakosság)	3 365	3 200	6 565
Ajándékozási (D.91A) (lakosság)	1 063	1 072	2 135
<i>Adás-vételi illetékek (tétéles):</i>	35 915	35 500	714 15
Ebből: Visszterhes gépjármű-átírási	5 674	5 110	10 784
Visszterhes ingatlanátírási	30 241	30 300	60 541
<i>Adásvételi ill. felosztása befizetők szerint (D.214C)</i>	35 915	35 500	71 415
ebből: vállalatok befizetése (50%)	17 958	17 750	35 708
háztartások befizetése (50%)	17 957	17 750	35 707

476. Ingatlannak, valamint a gépjármű, illetőleg pótkocsi tulajdonának, hasznélvezetének visszteher mellett; továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik.

477. Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra terjed ki:

- a) az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése, továbbá e jognak a megszüntetése folytán bekövetkező vagyonszerzés;
- b) az ingatlanon fennálló hasznélvezet gyakorlásának átengedése;
- c) ingóknak hatósági árverésen történő megszerzése;
- e) közterületen álló, ingatlanak nem minősülő felépítmény tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése;
- f) az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése.

478. Az illeték tárgyára vonatkozó mentesség esetén (tárgyi illetékmentesség) nem kell illetéket fizetni.

Az illeték fizetésére egyébként kötelezett mentessége (személyes illetékmentesség) esetén az illetéket a mentes féltől nem lehet követelni.

Teljes személyes illetékmentességben részesül többek mellett a Magyar Állam, a helyi önkormányzat, a Magyar Államkincstár, az egyház, egyházak szövetsége, az alapítvány, a vízgazdálkodási társulat, a Magyar Nemzeti Bank.

479. A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke a megszerzett vagyon terhekkal nem csökkentett forgalmi értéke után 10%. Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése esetén az illeték alapja a működtetési jognak - terhekkal nem csökkentett - értéke, az illeték mértéke pedig az illetékalap 10%-a.

480. Gépjármű tulajdonjogának megszerzése esetén az illeték mértéke a hajtómotor hengerűrtartalmának minden cm^3 -e után 10 forint, pótkocsi tulajdonjogának megszerzéséért, ha a pótkocsi megengedett legnagyobb összes tömege a 2500 kg-ot nem haladja meg 5000 forint, minden más esetben 12 000 forint illetéket kell fizetni.

481. 2008. január 1.-ig a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozott az ingatlan és ingó adásvételekkel kapcsolatos illetékek beszedése, majd a feladat átkerült az állami adóhatósághoz

(APEH). Az éves költségvetési törvényben kerül rögzítésre a beszedett illeték felhasználási aránya a központi és helyi önkormányzatok között.

Import termékekre kivetett környezetvédelmi termékdíj (D.212D)

Adótárgy:

- üzemanyag és egyéb kőolajtermékek,
- hígítók és oldószerek (e két csoport együtt alkotja a közvetlenül szennyező termékek csoportját),
- gumiabroncs, hűtőberendezés, hűtőközeg, csomagolóeszközök, akkumulátor (hulladékképző termékek).

482. Az adókötelezettség a tevékenység végzésének időpontjában keletkezik.

483. Importtermékekre kivetett környezetvédelmi termékdíjat elhatároljuk a teljes termékdíj-bevételtől, ugyanis a belföldi fizetési kötelezettséget az APEH-nak teljesítik, így az összesített környezetvédelmi termékdíj-bevételből ezt a befizetést levonva megkapjuk az importra eső bevételt.

Fogyasztási és jövedéki adó (D.214A)

Fogyasztási adó

484. Az adófizetési kötelezettség a következő termékekre terjed ki:

- nem ezüst nemesfémből készült termék, ékszeralkatrész, csiszolt nemes kövek és ékszerek,
- személygépkocsi,
- pörkölt kávé, valódi kávékivonat

TAC: 1 hónap időkülönbözeti korrekció.

485. Indoklás: A fogyasztási adót az APEH szedi be, a bevallás, befizetés határideje január 20 – ettől az időponttól igényelhető vissza.

Jövedéki adó

Alapja:

- ásványolaj származékoknál azok mennyisége
- alkoholtermékeknél az alkohol mennyisége hektoliterfokban
- sörnél a mennyisége hektoliterben és Balling fokban
- bor, pezsgő, köztes alkoholtermék mennyisége literben
- dohánygyártmányoknál a kiskereskedelmi eladási ár és/vagy a cigaretta ezer darabja

TAC: 1 hónap időkülönbözeti korrekció.

486. Indoklás: a vámhatóság szedi be a jövedéki adót. Havonta történik a kötelezettség bevallása, a befizetés pedig a tárgyhót követő 20-ig: Aki pedig előleget fizet: a tárgyhó 28-ig, végleges elszámolást viszont a tárgyhónapot követő hó 20-ig kell készíteni.

Kulturális járulék

487. 1993. évi XXIII. Tv. által előírt fizetési kötelezettség a kulturális járulék. Célja a nemzeti és az egyetemes kulturális értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint hazai és határon túli terjesztésének támogatása érdekében létrehozott, előbb program, majd elkülönített állami pénzalap, a Nemzeti Kulturális Alap forrásának biztosítása.

488. A járulék filozófiája, hogy az alacsony kulturális értékeket hordozó termékek, szolgáltatások forgalmát megadóztatva az eredeti, magas színvonalú, a magyarság értékeit felmutató alkotások létrehozását, bemutatását támogassák. A járulékfizetés kötelezettsége 2010. évtől megszűnik.

489. A járulékfizetés alapja a tételesen felsorolt termékek és szolgáltatások ÁFA-mentes árbevételének vagy kivitelezési értékének 0,2; 1; 2; 3 vagy 25%-a, melyet a fizetésre kötelezett gyártó, importáló, kiadó, szolgáltató, kivitelező az önadózás keretei között állapít meg, vall, és fizet be az állami adóhatóságnak.

490. Az eredményszemlélet biztosítása érdekében egyhavi forgalom eltolást alkalmazunk, mivel a kulturális járulékot az értékesítéssel elért tárgyhavi árbevétel alapján a következő hónap 20-ig kell pénzügyileg rendezni.

3.78 Tábla Kulturális járulék

Adókulcsok	Termék, szolgáltatás megnevezése
0, 2%	pl. szállodai, hivatali épületek; nagy és kiskereskedelmi épületek; távolsági és távközlő hálózatok és műtárgyak, stb.
1 %	pl. az újságok, könyvek, mágneses adathordozók, nyomdaipari gépek, fotókémiai anyagok, fénymásolók stb.
2%	pl. hanglemez, műsoros CD, hangszalag, vidámparki szórakoztatás; film- és videóterjesztés, vetítés, országos és regionális (nem közszolgálati) rádió-, és televízió szolgáltatás
3%	Műsoros videoszalag, kép- vagy mozgóképfelvételek CD-n, DVD-n lézerrel olvasható lemez más (nem adatfeldolgozási vagy hang-) jelekkel, mágnesszalag hangfelvétellel (műsoros hangszalag) stb.
25%	Pornó-, és erőszak tartalmú könyvek, videók, CD-k, videojátékok, kártyák előállítás, terjesztése, vetítése stb.

Alanyai: azok, akik a hatályos belföldi termékosztályozás (BTO, SZJ, ÉJ) szerint a jogszabály mellékletében meghatározott kulturális járulék befizetésére kötelezett termékek – pl. sajtó, videó-, és hangfelvétel – illetve elvégzett szolgáltatások – pl. film, videó, DVD felvétel – gyártói, importálói, kiadói, forgalmazói, szolgáltatói, üzemeltetői illetve kivitelezői.

TAC: 1 hónap időkülönbözeti korrekció.

Játékadó (D.214F)

Alanya: a szerencsejáték szervezője

Alapja:

- sorsolós játékoknál: a nyereményekre fordított összeg;
- pénznyerő- és játékautomaták száma;
- játékkaszinó esetében: a havi tiszta játékbevételek és a borraavaló összege.

TAC: 1 hónap időkülönbözeti korrekció.

491. Indoklás: a bevallás és egyben a befizetés határideje a tárgyidőszakot követő hónap / negyedév 20. napja.

492. A szerencsejátékok szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. Törvény szabályozza a játékadó befizetési kötelezettséget. A sorsolós és bukméker típusú játékoknál a játékbevételek százalékos arányában, míg a pénznyerő-, és játékautomatáknál gépenként fix havi összeget kell fizetniük a szervezőknek, üzemeltetőknek.

493. Eredményszemléletű korrekcióként 1 havi bevétellel számolunk, mivel a szerencsejáték-szervező a játékadót havonta köteles bevallani és a befizetés a bevallással egy időben esedékes.

3.79 Tábla Játékadó (Ezer Forint) (2002)

2002. évi adatok	Ezer Ft-ban
Sorsolós játékok utáni adóbevételek	15 463
Bukmékeri, kaszinó játékok	4 182
Pénznyerő-, és játékautomaták	19 177
Pénzforgalmi játékadó-bevételek összesen	38 822
Eredményszemléletesítés hatása (TAC)	+1 070
Eredményszemléletesített érték	39 892

Egyszerűsített vállalkozói adó (D.214I7)

494. Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében 2003-tól alkalmazott adózási forma az egyszerűsített vállalkozási adó (EVA) a kisvállalkozások számára. Az EVA lényege, hogy bármely termék előállításával, vagy szolgáltatás teljesítésével elért bevétel után a különféle, a vállalkozásokat tételesen érintő adókötelezettségeket a bevétel százalékában meghatározott befizetéssel teljesíthetik a gazdálkodók.

Adóalany:

- az egyéni vállalkozó;
- a közkereseti társaság;
- a betéti társaság;
- a korlátolt felelősségű társaság;
- a szövetkezet;
- az erdőbirtokossági társulat;
- a végrehajtói iroda;
- az ügyvédi iroda.

495. Az EVA választásának feltétele

- a gazdálkodást már legalább három éve folytassák az adóalanyok;
- ne legyen kapcsolt vállalkozásuk / tulajdon hányad más vállalkozásban;
- az árbevételi (a beszámoló eredmény-kimutatásában elszámolt illetve a számvitelről szóló törvény rendelkezései alapján elszámolt árbevétel) értékhatár: 25 millió Ft (korábban: 15 millió Ft).

496. A számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó adóalany (elsősorban: egyéni vállalkozó) által gazdasági tevékenységével összefüggésben, vagy arra tekintettel bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték árbevétel.

497. vagyoni érték különösen a pénz, a kereskedelmi utalvány, a dolog, az értékpapír, az igénybe vett szolgáltatás és a forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog, valamint az adóalany javára elengedett kötelezettség vagy átvállalt tartozás.

498. Az adó mértéke az árbevétel 25%-a (korábban: 15%).Az adóalanyok negyedévente adóelőleget fizetnek, és az előleg valamint az éves kötelezettség közti különbözetet a tárgyévet követő év február 15-ig rendezik pénzügyileg. Ennek megfelelően évközben az eredmény-szemléletesítésnél a pénzforgalmi bevételt 1 hónappal, míg évvégén 2 hónappal korrigáljuk.

Helyi önkormányzatokhoz befolyó adók jelentősebb tételei:*Adásvételi illeték (D.214C)*

499. Tartalma azonos D.214C adónemnél ismertetettekkel. A helyi önkormányzatokat és a központi költségvetést megillető részek megosztását az éves költségvetési törvény határozza meg.

Iparűzési adó (D.214II)

500. Az adó célja az önkormányzatok finanszírozásának biztosítása – a nettó árbevételhez kapcsolódik.

501. Adóköteles egy adott önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység, iparüzési tevékenység, ami alatt termék-előállítás, szolgáltatás teljesítését értjük. Az adó alanya a vállalkozó.

502. Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó alapja az értékesített termék, illetőleg végzett szolgáltatás nettó árbevétele, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével és a közvetített szolgáltatások értékével, valamint az anyagköltséggel.

503. Mentés az adóalapnak az a része, amely a külföldön létesített telephelyen végzett tevékenységből származik, közszolgáltató szervezetnek nem minősülő vállalkozó külföldi adóalaprésze esetén azonban csak akkor, ha azt a telephely szerinti állam önkormányzatának fizetendő, a vállalkozási tevékenységet terhelő adó terheli.

504. Ha a vállalkozó több önkormányzat illetékességi területén végez állandó jellegű iparüzési tevékenységet, akkor az adó alapját – a tevékenység sajátosságai szerint – a vállalkozónak kell megosztania az egyes települések között. Ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetében (vásárolás, cirkuszi tevékenység stb.) az adót a tevékenység végzésének naptári napjai alapján kell megállapítani. Minden megkezdett nap egy napnak számít.

505. Az iparüzési adó mértékét minden önkormányzat maga állapítja meg, a törvény csak a lehetséges legmagasabb mértéket határozza meg, így állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó éves mértékének felső határa az adóalap 2%-a. Ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértéke naptári naponként legfeljebb 5000 forint.

506. Az adatok forrása az Önkormányzatok zárszámadásainak összesítője. Pénzforgalmi adatokkal dolgozunk, mert évközben negyedévente előlegfizetési, illetve december 20.-ra a várható éves kötelezettség értékéhez igazított feltöltési kötelezettsége van a vállalkozóknak. Ez az elszámolás jól közelíti az éves eredményszámla adat számításba vételét.

3.25. ÁFA (D.2111)

507. A termékadóknak az a típusa, amely a ténylegesen keletkezett hozzáadott érték arányában kerül befizetésre azáltal, hogy a továbbértékesítésre kerülő termékek és szolgáltatások után a befizetett adót visszatérítik. Az adó mértéke százalékos, az adóalap 25, 12, vagy 0%-a.

508. Az adatforrás 2002-ben:

3.80 Tábla ÁFA-adatforrás

	Adónemek	Adatforrások
D.21	TERMÉKADÓK ÁFA	D.2111
	Központi költségvetésbe befolyó adók	
D.2111	Általános forgalmi adó/ÁFA/	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata.

3.81 Tábla Általános forgalmi adó (millió Ft)

	Adónemek	Adatok millió HUF			
		TAC	Pénzforgalmi adat	Korrektio összege	Eredmény-számla adat
D.21	TERMÉKADÓK ÁFA		1304871	36043	1340914
	Központi költségvetésbe befolyó adók				
D.2111	Általános forgalmi adó/ÁFA/	Befizetés: 1hó, Kiutalás: 2 hó	1304871	36043	1340914

509. A hazai gyakorlatban a termékek adómértékek alá történt besorolása struktúrájában alapvetően megegyezik a 6. direktívában ajánlottal. Kedvezményes kulcs alá főleg a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, a szállítás, a postai, a mezőgazdasági, a kulturális és a lakossági szolgáltatások tartoznak. 0 kulcs alá a bizonyos alapvető gyógyszerek, gyógyszer alapanyagok, a vakok és gyengén látók egészségügyi segédeszközei valamint a tankönyvek kerültek besorolásra.

510. Létezik a termékeknek és a szolgáltatásoknak egy köre, amely adómentes, ezt tárgyi adómentességnek neveznek (lásd: LXXIV. Törvény függeléke), például: földterület értékesítése, bérbeadása és lízingje, kollégiumi ellátás, postai és bizonyos pénzügyi szolgáltatások, épületek / rudak (sporteszköz) bérbeadása, szakértői tevékenységek (amelyet bíróságok és nyomozó hatóságok szakértői folytatnak), közigazgatás és kötelező társadalombiztosítás, rádió és televízió-szolgáltatás.

511. Alanyi adómentesség akkor állhat fenn, ha az adóalanyok gazdasági tevékenységüket Magyarországon végzik vagy állandó tartózkodási helyük Magyarországon található. Ebben az esetben ugyanis jogukban áll az adóalanyoknak, hogy adómentességeket kapjanak, ha a gazdasági tevékenységük során keletkezett tényleges árbevételük az adózási évben illetve az azt megelőző évben egy bizonyos kritikus érték alá esik (2 millió HUF/év), amelyet törvény szabályoz.

512. Amennyiben az adóalany egyszerre végez olyan tevékenységeket, amelyek egy része adóköteles, de egy másik része adómentes, akkor az (értékesített termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó) adót megoszthatja a kétféle tevékenység között.

513. Néhány gazdasági tevékenységre az alábbi speciális szabályok vonatkoznak:

- a. *A szálláshely-szolgáltatás* esetében a viszonylag kisebb árbevétellel rendelkező (törvény által előre rögzített: 4 millió Ft-ot meg nem haladó) adóalanyoknak lehetőségük van a tényleges árbevételüknek egy meghatározott részét ÁFA-ként megfizetni az általános szabályoktól eltérően.
- b. *a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet folytatók* (kivéve az agrártermékek importja, behozatala) nem kötelezettek az adó bevallására, számlaadásra és az adó megfizetésére. Az adófizetés hiányában előzetes ÁFÁ-t sem számolhatnak fel. Amennyiben egy felvásárló őstermelőtől vásárol, ezt törvényben előre rögzített felárral kell megtennie, amely felárat később előzetes ÁFA-ként könyvelhet el.
- c. *a kiskereskedelmi üzletek* esetében is lehetőség van speciális adózási formára. Felszámítanak ÁFÁ-t az értékesített termékekre és szolgáltatásokra, de az ÁFA-t speciális módon számítják: az éves árukészlet (ÁFA kulcsenkénti) változásának értékével korrigáltan határozhatják meg fizetendő adójukat.
- d. *különbözet szerinti adózás*: ha az értékesítésre kerülő termékeket (pl. autó) vagy magánszemélytől – vagy ugyancsak e speciális módot választott adóalanytól – vásárolta az adózó, akkor az általa fizetendő ÁFA alapja a realizált árrés és a beszerzéseit terhelő előzetesen felszámított adót nem vonhatja le.

514. A turizmusban tevékenykedő vállalatok kereskedelmi árrésük alapján fizetnek ÁFÁ-t.

515. Az adó megállapítása és bevallása a forgalom nagyságától függően havonta, negyedévente, vagy évente esedékes.

TAC: A befizetéseknel 1 hónap időkülönbözeti korrekciót alkalmazunk, ugyanis a havi és negyedéves adózók bevallási és befizetési határideje: január 20.

A visszaigénylésnél 2 hónap az időkülönbséti korrekció, ugyanis a január 20-i bevallást követően 30 (45) napon belül kerül sor a pénzforgalmi utalásra az adóhatóság részéről.

516. 2002. évben így a pénzforgalmi adatokhoz képest év elején korrekciót hajtottunk végre a 2001. évre vonatkozó ÁFA tételek esetében (-19 193 millió Ft), valamint a 2003. évben befizetett, illetve kiutalt 2002. évet terhelő összegekre vonatkozóan (+55 236 millió Ft).

3.26. Terméktámogatások (D.31)

517. Támogatások azok a viszonzatlan folyó kifizetések, amelyeket a kormányzat, vagy az Európai Unió intézményei nyújtanak a termelőknek, azok termelési színvonalának, árainak befolyásolása, vagy a termelési tényezők díjazása céljából.

518. A közvetlenül termék vagy szolgáltatás előállításához, termelési tényező használatához kapcsolódó, vagy ezek eladásához/exportálásához kapcsolódó kifizetéseket tekintjük terméktámogatásoknak. Terméktámogatás továbbá azon állami vállalatoknak adott (egyedi) támogatások, amiket amiatt nyújt a kormányzat, mert ezen termelőknél vagy szolgáltatásoknál gazdasági, szociálpolitikai célok teljesítése érdekében az alkalmazott áraknál magasabbak a termelési költségek (pl. MÁV). Figyelembe véve az ESA 4.38 pontját, ezen vállalatok rendkívüli veszteségeinek esetleges megtérítését, eszközeiknek fejlesztésére adott támogatásokat nem számoljuk terméktámogatásnak.

519. Egyéb termelési támogatások a rezidens termelő egységeknek a termelésben való részvételük következtében adott támogatások (ESA 4.27).

520. Főbb elemei: bér- és munkaerő-támogatások, szennyezés csökkentésére szánt támogatások, kamattámogatás és a mezőgazdasági termelőknek adott támogatások. Ez utóbbi körben a termelés színvonalának emelését szolgáló szaktanácsadást, szolgáltatás-fejlesztését, képzés költségét csökkentő támogatásokat finanszírozza a kormányzat, valamint a SAPS – az Európai Unió intézményei által teljesített közvetlen kifizetés –, ugyanis 2004-ben csatlakozott az Európai Unióhoz Magyarország).

TAC: Támogatások esetében, alapesetben pénzforgalmi adatokat, vagy 1 éves korrekciót (agrárpiaci támogatások a szatellit számlák alapján) alkalmazunk.

521. Indoklás: a fent említett EU-jogszabály nem foglalkozik a támogatások eredményszemléletű korrekciójával. Csak akkor kell eltérni a pénzforgalmi adatoktól, ha megbízható információk állnak rendelkezésre a korrekció szükségességéről és nagyságáról. Minden más esetben a pénzforgalmi adatokat kell használni, mivel pontosabb és megbízhatóbb elszámolások készíthetők belőlük. Az eredményszemléletű korrekció csak egy támogatás esetében végezhető el (piacra jutást elősegítő támogatás), mivel a termelők egy meghatározott időponttól igényelhetnek támogatást.

522. A KSH 2002-ben a következő terméktámogatásokat számolta el:

3.82 Tábla Terméktámogatások adatforrásai

	Támogatás nemek	Adatforrások
D.31	TERMÉKTÁMOGATÁSOK	D.312+ D.319
	Központi költségvetésből	
D.312	Exporttámogatások	D.3121
D.3121	Közvetlen exporttámogatás	D.31211
D.31211	Mg. élelmiszeripari exporttámogatás	Zárszámadás FVM adata
D.319	Belföldi terméktámogatások	D.3191+.... D.3199
D.3191	Egyedi támogatás	Zárszámadás Pénzügyminisztérium adata
D.3193	Agrárpiaci támogatás	Zárszámadás FVM adata
D.3194	Rádió és televízió közszolgáltatási tevékenység támogatása	Zárszámadás OGY adata
D.3195	Erdőkárok elhárításához nyújtott támogatás	Zárszámadás FVM adata
<i>D.3197</i>	<i>Piacra jutási támogatás</i>	<i>D.31971 - D.31972</i>
D.31971	Piacra jutást elősegítő támogatás	Zárszámadás FVM adata
D.31972	Piacra jutási támogatás visszafizetése	Zárszámadás FVM adata
D.3198	Agrártermelés költségeit csökkentő támogatás	Zárszámadás FVM adata
D.3199	Földalapú növénytermelési támogatás	Zárszámadás FVM adata
	Önkormányzatok által adott támogatás	
D.3192	Személyszállításhoz önkormányzati támogatás.	Önkormányzati beszámoló
<i>D.3196</i>	Támogatás alapból, ill. céllelőirányzatból	D.31963 + D.31964
D.31963	Kulturális céllelőirányzat	Zárszámadás NKÖM adata

3.83 Tábla Terméktámogatások (millió Forint)

	Támogatás nemek	Adatok millió HUF			
		TAC	Pénzfor- galmi adat	Korrekció összege	Eredmény- szemléletű adat
D.31	TERMÉKTÁMOGATÁSOK		187819	6 396	194215
	Központi költségvetésből				
D.312	Exporttámogatások		4201	-2184	2017
<i>D.3121</i>	<i>Közvetlen exporttámogatás</i>		<i>4201</i>	<i>-2184</i>	<i>2017</i>
D.31211	Mg. élelmiszeripari exporttámogatás	1 hó	4201	-2184	2017
D.319	Belföldi terméktámogatások		183618	8580	192198
D.3191	Egyedi támogatás		60968		60968
D.3193	Agrárpiaci támogatás	1 év	20020	5917	25937
D.3194	Rádió és televízió közszolgáltatási tevékenység támogatása		11356		11356
D.3195	Erdőkárok elhárításához nyújtott támogatás	1 év	317	-8	309
<i>D.3197</i>	<i>Piacra jutási támogatás</i>		<i>18988</i>	<i>6282</i>	<i>25270</i>
D.31971	Piacra jutást elősegítő támogatás	1 év	20405	6282	26687
D.31972	Piacra jutási támogatás visszafizetése		-1417		-1417
D.3198	Agrártermelés költségeit csökkentő támogatás	1 év	34493	-2783	31710
D.3199	Földalapú növénytermelési támogatás	1 év	20111	-828	19283
	Önkormányzatok által adott támogatás				
D.3192	Személyszállításhoz önkormányzati támogatás		16483		16483
<i>D.3196</i>	Támogatás alapból, ill. célelőirányzatból		<i>882</i>		<i>882</i>
D.31963	Kulturális célelőirányzat		882		882

Agrárpiaci támogatás (D.3193)

523. A mezőgazdasági termények, élőállatok éven belüli értékesítése terén mutatkozó piaci zavarok kezelésére nyújtott támogatás.

524. Így pl. a SEUROP rendszer szerint minősített S, E, U minőségi osztályú vágósertések termelésének elősegítése érdekében intervenciós támogatásban részesültek az alapanyag-termelők igényelést követően. A vágósertés irányára E és S minőségi osztályban 361 HUF/kg hasított súlyra, U Minőségi osztályban 345HUF/kg.

525. A termelői nyerstej (kereskedelmi vámtarifaszám: ex 0401), a termelői nyerstejet felvásárló szervezet (feldolgozóként) a jó minősített tejre a termelőtől 2002. január 1-jét követő felvásárlás után literenként 5,20 HUF/l minőségjavítási támogatást igényelhetett a termelő részére.

Piacrajutást elősegítő támogatás (D.31971)*Piacra jutást elősegítő támogatás visszafizetése (D.31972)*

526. A piacra jutást elősegítő támogatások között 25 támogatási jogcím, ill. támogatási cél szerepel.

527. A támogatásból főleg azok a szervezetek, vállalkozók részesülhetnek, akik az agrártermékek, pl. ipari paradicsom, fűszerpaprika, ipari vöröshagyma, zöldborsó-termelés, konzerv uborka minőségének javítása, vagy feldolgozottsági fokának növelése érdekében bizonyos, az állam által is

kívánatos intézkedéseket vezetnek be (pl. EU szabályozással konform minőségbiztosítási rendszer megvalósítása, vagy minőségvizsgálatok elvégeztetése, tanúsítványok beszerzése).

528. A visszatérítést (D.31972) negatív támogatásként számoljuk el.

529. A támogatás alanyai általában azok a vállalkozások illetve vállalkozók lehetnek, akik az adott (termékek típusa alapján szervezett) terméktanács tagjai.

Földalapú növénytermelési támogatás (D.3199)

530. Alanya: az a földhasználati nyilvántartásba vett termelő, aki az igényléskor a tulajdonában vagy haszonbérleti szerződés alapján a használatában lévő földterületen a támogatott növényeket termeszti.

Személyszállításhoz önkormányzati támogatás (D.3192)

531. ESA 4. 105 pontja foglalkozik a természetbeni társadalmi juttatások D. 6313 meghatározásával, ennek megfelelően soroltuk be a személyszállítást végző vállalkozások (jegy-) árbevételéhez kapcsolódó, a szállított személyek száma szerinti támogatást a természetbeni társadalmi juttatások közé.

532. A szállítást ténylegesen végző vállalkozásnak adott támogatás – mivel a cég működésének célja a személyszállítás biztosítása – terméktámogatás.

D. 3192 Személyszállításhoz önkormányzati támogatás

D. 3191 Egyedi támogatások között a MÁV működéséhez is nyújt a költségvetés támogatást.

4. FEJEZET JÖVEDELEM OLDALI MEGKÖZELÍTÉS

4.0. Jövedelem oldali GDP

1. A táblázat a GDP jövedelem komponenseit mutatja be. A legnagyobb eleme a 45 százalékos részarányt képviselő munkavállalói jövedelem, valamint a működési eredmény és a vegyes jövedelem, ami összességében 41 százalékos részarányú.

2. A magyar nemzeti számlákban a bruttó hozzáadott érték jövedelem oldalról való kiszámítása nem egy független becslés eredménye, az összes jövedelem összetevőt vagy közvetlenül, vagy maradékelven képezzük.

4.1 Tábla Jövedelem oldali GDP, 2002 (folyó áron)

		Millió Ft	GDP százalékában
D1	Munkavállalói jövedelem	7 797 338	45,4
B2g	Működési eredmény	5 042 488	29,4
B3g	Vegyes jövedelem	2 039 061	11,9
D2	Termelési és importadók	2 568 343	15,0
D3	Támogatások	298 781	1,7
	GDP	17 148 449	100,0

4.1. A referencia keretrendszer

3. A magyar nemzeti számlákban a bruttó hozzáadott érték jövedelem oldalról való kiszámítása nem egy független becslés eredménye, noha az összes jövedelem összetevőt vagy közvetlenül, vagy maradékelven képezzük. A bruttó hazai termék jövedelem oldalán a munkavállalói jövedelem, a bruttó működési eredmény (beleértve az állóeszköz felhasználást, vagyis az értékcsökkenést), a vegyes jövedelem, valamint a termelési adók és termelési támogatások egyenlegének az összege. A munkavállalói jövedelmet, valamint az adókat és támogatásokat különböző adatforrásokból közvetlen becsléssel, míg az egyéb jövedelem elemeket a jövedelem keletkezés egyenlegező tételét, maradékelven határozzuk meg. A közvetlen becsléssel meghatározott jövedelem komponenssel, különösképpen a munkavállalói jövedelemmel a későbbiekben részletesen foglalkozunk. A munkavállalói jövedelem számításánál a termelési oldali megközelítésnél használt ágazati és termelői típusú besorolásokat használtuk.

4.2. Értékelés

4. A jövedelem oldali GDP becsléshez rendelkezésre álló információkat az ESA95-ben lefektetett értékelési ismérvek alapján vizsgáltuk meg. Meg kívánjuk jegyezni, hogy néhány speciális esetben (mint például a természetbeni juttatások részarányának helyes becslésénél, bizonyos adóknál, valamint a biztosítási tranzakciók kezelésénél) a nemzeti számlákban való pontos elszámolás érdekében korrekciókat hajtottunk végre.

4.3. A számviteli és az adminisztratív fogalmakból az ESA95 nemzeti számlás fogalmaiba való átmenet

5. A nem pénzügyi vállalatok esetében a nemzeti számlás aggregált adatok összeállításához felhasznált társasági adóbevallások, az éves gazdaságstatisztikai jelentések adatai a fő adatforrások. Ezek az adatok csak a szükséges korrekciók elvégzése után emelhetők be a rendszerbe.

6. Ezen korrekciók elvégzéséhez szükséges adatok a társasági adóbevallásokban, a személyi jövedelemadó bevallásokban, az „Egyes adó és járulékkötelezettségekről” című APEH nyomtatványban, az integrált gazdaságstatisztikai kérdőívekben, valamint külső adatforrásokban állnak rendelkezésre.

7. A kormányzati szektor adatait a szektorba tartozó intézmények éves beszámolóiból nyerjük.

4.4. A közvetlen és a közvetett becslés szerepe

8. A jövedelem oldali GDP legtöbb mutatóját közvetlenül, adminisztratív adatforrásokból illetve KSH adatgyűjtésekből nyerjük.

- A pénzforgalmi szemléletű termelési adókat és termelési támogatásokat időtényezővel korrigáljuk. Részletesen lásd a 4.8 és 4.9 pontban.
- A pénzbeni béreket és kereseteket a munkaerőköltség felvételből illetve a pénzügyi beszámolóiból, a természetbeni bérek egyes elemeit az adóbevallásokból, míg a természetbeni bérek többi elemét közvetlen információk és becslések kombinációjával számoltuk. Részletesen lásd a 4.7 pontban.
- A pénzforgalmi szemléletű társadalombiztosítási hozzájárulás adatokat időtényezővel korrigáljuk.
- A nem pénzügyi vállalati és a pénzügyi vállalati szektor bruttó működési eredménye a termelési oldali GDP becslés maradékelven keletkező tétele. A kormányzati szektor bruttó működési eredményét közvetlen információkból számítjuk és az állóeszköz-felhasználást (értékcsökkenést) is magába foglalja. A háztartási szektor vegyes jövedelme szintén egy maradékelven számított tétel.

4.5. A benchmark és az extrapoláció szerepe

9. A rendelkezésre álló éves adatok felhasználásával készülő becslésnél benchmarkot és extrapolációt nem végeztünk.

4.6. A teljesség szempontjából fontos megközelítések

10. A teljességi becslés elérése érdekében a bérek és keresetek esetében a pénzügyi beszámolók adatát becslésekkel egészítjük ki. Részletesen lásd a 4.7 pontban.

4.7. Munkavállalói jövedelem (D.1)

Általános meghatározás

11. Munkavállalói jövedelem az ESA95 4.02. pontja szerint a munkaadó által a munkavállaló részére, az elszámolási időszak alatt elvégzett munkája ellenértékeként fizetett valamennyi pénzbeni vagy természetbeni díjazás.

Az ESA95 alapján a munkavállaló jövedelem elemei a következők:

Pénzbeni bérek és keresetek (D.111)

12. A pénzbeni bérek és keresetek az alábbi típusú díjazásokat tartalmazzák:

- a rendszeres időközönként fizetendő alpbéreket és - kereseteket;

- a túlóra, éjszakai munka, hétféligi munka, kellemetlen vagy veszélyes körülmények miatt megnövelt bértételeket;
- a termelékenységen vagy nyereségen alapuló prémiumokat, karácsonyi és újévi prémiumokat, a munkavállalói nem-alapszerű társadalmi juttatások kivételével, éves kiegészítő fizetést (a 13. havi fizetést);
- a munkahelyre és munkahelyről történő utazásra fizetett pótlékokat, a munkavállalók feladataival kapcsolatos felmerülő költségtérítéseket;
- a hivatalos munkaszüneti napokra történő kifizetéseket vagy az éves szabadságok idejére fizetett díjazást;
- a vállalatától kilépő munkavállalók számára teljesített rendkívüli kifizetéseket, ha ezek a kifizetések nem kapcsolódnak kollektív szerződéshez (kollektív megállapodáshoz);
- a munkaadók által a munkavállalóiknak készpénzben kifizetett lakásvásárlási támogatásokat;
- a borraivalót és a hálapénzt.

Természetbeni bérek és keresetek (D.112)

13. A természetbeni bérek és keresetek a munkaadók által ingyenesen vagy csökkentett áron nyújtott olyan termékeket és szolgáltatásokat, ill. egyéb juttatásokat foglalják magukban, amelyeket a munkavállalók saját idejükben és saját választásuk szerint, saját igényeiknek vagy szükségleteiknek, illetve háztartásuk többi tagja igényeinek vagy szükségleteinek kielégítésére vehetnek igénybe. Ezek a termékek és szolgáltatások, illetve egyéb juttatások a munkaadók termelési folyamataihoz nem feltétlenül szükségesek. A munkavállalók számára ezek a természetbeni bérek és keresetek kiegészítő jövedelmet jelentenek.

14. Ehhez a kategóriához a következő tételek tartoznak:

- ételek és italok, beleértve az üzleti utazások alatt elfogyasztott ételeket és italokat, mivel különben is elfogyasztották volna azokat;
- ingyenes étkezési lehetőségek, étkezési utalványok formájában kapott juttatások;
- az a munkáltatók által közvetlenül nyújtott saját tulajdonú vagy bérlet lakásszolgáltatás, amelyet a munkavállaló háztartásának valamennyi tagja igénybe vehet;
- azok az egyenruhák vagy egyéb speciális ruházat, amelyet a munkavállalók a munkahelyen kívül és a munkában is egyaránt hordhatnak;
- a munkavállalók személyes használatára rendelkezésre bocsátott járművek vagy egyéb tartós fogyasztási cikkek által képviselt szolgáltatások értéke;
- üdülő, sport-, vagy szabadidős létesítményeknek a munkavállalók és családtagjaik rendelkezésére bocsátása;
- a munkavállalók gyermekeinek elhelyezési lehetőség biztosítása;
- a munkavállalóknak juttatott ingyenes részvények;

- a természetbeni díjazás tartalmazhatja azt a kamatösszeget is, amelyről a munkaadók lemondanak akkor, amikor a munkavállalóknak csökkentett, sőt nulla kamattal nyújtanak hitelt.

A munkaadók tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásai (D.121)

15. A munkaadók tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásai a munkaadók által a munkavállalók javára a biztosítóknak (társadalombiztosítási alapoknak és magánbiztosítási rendszereknek) teljesített befizetéseket tartalmazzák. Ezek a befizetések lehetnek a társadalombiztosítás által fedezett kockázatok vagy szükségletek esetére szóló biztosításokkal kapcsolatos törvényes, egyezményes, szerződéses vagy önkéntes hozzájárulások. Bár a munkaadók ezeket a hozzájárulásokat közvetlenül fizetik be a biztosítóknak, mégis a munkavállalói jövedelem részeként olyan tételként kell elszámolni, amelyet azután a munkavállalók fizetnek be a biztosítóknak.

Munkaadók imputált társadalombiztosítási hozzájárulásai (D.122)

16. A munkaadók imputált társadalombiztosítási hozzájárulásai jelentik a (szükség esetén a munkavállalói befizetések értékével csökkentett összegű) ellentételét azoknak a nem-alapszerű társadalmi juttatásoknak, amelyeket a munkaadók közvetlenül fizetnek ki munkavállalóik, korábbi munkavállalóik vagy egyéb kiválasztott személyek részére anélkül, hogy biztosító vagy önálló nyugdíjpénztár közreműködését vennék igénybe, illetve külön alapot vagy elkülönített tartalékot hoznának létre e célra. Ezek a tételek tartalmazzák a korengedményes nyugdíjazás, illetve a betegszabadság idejére fizetett táppénz összegét.

**4.2 Tábla A munkavállalói jövedelem (D.1) nemzetgazdasági szektoronként, 2002
(folyó áron, millió Ft)**

	S.11 Nem- pénzügyi vállalatok	S.12 Pénzügyi vállalatok	S.13 Kormányzat	S.14 Háztartás	S.15 Háztartásokat segítő non -profit intézmények	S.1 Nemzet- gazdaság összesen
D.111	3 646 665	188 527	1 518 896	414 985	90 430	5 859 503
D.112	78 611	12 246	16 527	0	0	107 384
D.11	3 725 276	200 773	1 535 423	414 985	90 430	5 966 887
D.121	1 095 567	71 117	551 287	38 474	26 305	1 782 750
D.122	35 416	1 332	10 953	0	0	47 701
D.12	1 130 983	72 449	562 240	38 474	26 305	1 830 451
D.1	4 856 259	273 222	2 097 663	453 459	116 735	7 797 338

4.7.1. Nem pénzügyi vállalatok (S.11)**4.7.1.1. Adatforrások**

17. A munkavállalói jövedelmek összeállításához az alábbi adatforrások állnak rendelkezésre:

- társasági adóbevallások, Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) 0229-es és 0228-as APEH nyomtatványai;
- a naptári évtől eltérő üzleti évet választó vállalkozások társasági adóbevallása, 0229Ü APEH nyomtatvány;
- egyszerűsített vállalkozói adóbevallás, 0271-es APEH nyomtatvány;
- bevallás egyes adó- és járulékkötelezettségekről, 0203-as APEH nyomtatvány;
- éves gazdaságstatisztikai jelentés (SBS), KSH adatgyűjtés;
- munkaerőköltség-felvétel, KSH adatgyűjtés;
- kormányzati statisztika adatai.

4.7.1.1.1. Társasági adóbevallások

18. A társasági adóról szóló, többször módosított 1996. évi LXXXI. törvény hatálya alá tartozó kettős és egyszeres könyvvitelt vezető adózóknak bevallást kell benyújtaniuk az illetékes adóhatósághoz.

19. A gazdasági szervezetek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján vezetik könyveiket és készítik beszámolóikat. Ennek megfelelően a társasági adóbevallások mérleg- és eredménykimutatás adatai megfelelnek a számviteli törvény előírásainak. Az eredménykimutatás adatai közül a bérköltség, a személyi jellegű egyéb kifizetések, a munkáltatókat terhelő nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, továbbá az egészségügyi hozzájárulás, valamint a munkaadói járulék kerülnek elszámolásra munkavállalói jövedelemként.

4.7.1.1.2. Üzleti évre áttérő vállalkozások társasági adóbevallása

20. A kettős könyvvitelt vezető, külföldi érdekeltségű cégek választhatják a naptári évtől eltérő üzleti évet.

Ez a speciális adóbevallás majdnem azonos a naptári évre vonatkozóval, de az áttérés évében csak a törtévi tevékenység adatait tartalmazza.

4.7.1.1.3. Egyszerűsített vállalkozói adóbevallás

21. Az egyszerűsített vállalkozói adótörvény szerinti adóalanyiság választásával az adózó kikerül a társasági adó alanyai közül. A társasági adó hatálya alól 2003. január 1-jével kikerülő jogi személynek, jogi személyiség nélküli társaságnak ezt a bevallást kell benyújtania a 2002. évi társasági adó és osztalékadó kötelezettségéről.

4.7.1.1.4. Az APEH 0203-as számú nyomtatványa

22. A vállalkozások bevallást készítenek az államháztartással szembeni adó- és járulékkötelezettségeikről. Az így kapott információk egyrészt segítséget nyújtanak a becslések

elkészítéséhez, másrészt a bérjárulékokat meg lehet tisztítani az egyéb termelési adónak minősülő szakképzési, valamint rehabilitációs hozzájárulástól, a munkaadói járulékot pedig külön tételként lehet elszámolni a társadalombiztosítási hozzájárulások között.

4.7.1.1.5. Az éves gazdaságstatisztikai jelentés

23. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében a megfigyelésbe bevont vállalkozásoknak adatszolgáltatási kötelezettsége van. Teljekörű jelentést kell minden olyan vállalkozásnak kitöltenie, ahol a foglalkoztatottak létszáma a 49 főt meghaladja. A kérdőíven bekért „*költségtérítések*”, a munkaadótól kapott „*saját előállítású és vásárolt termékek*”, valamint a „*jóléti, szociális juttatások*” mutatókat használjuk fel a munkavállalói jövedelmek becslésénél.

4.7.1.1.6. Munkaügyi statisztikai adatgyűjtés

24. A munkaügy-statisztikai adatgyűjtés kereteit az 1993. évi a statisztikáról szóló XLVI. törvény szabályozza. Az utóbbi években megtörtént az Eurostat előírásokkal harmonizáló munkaügyi statisztikai rendszer kialakítása. Ezért került sor a havi, illetve az éves munkaügyi jelentések gazdaságstatisztikákba történő integrációjára, valamint a munkaügyi statisztikai mutatók körének módosítására, bővítésére és a definíciók pontosítására. A Számviteli törvény szerinti „*bér*” adat elemeiben megfelel a munkaerőköltség-felvétel szerinti „*kereset*” -nek, ezért az adatok összehasonlíthatók.

4.7.1.1.7. Kormányzati statisztika

25. 2000-től kezdődően, a kormányzati beszámolóiban szereplő társadalombiztosítási járulék, a munkaadói járulék, a táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás, a korengedményes nyugdíj, az adók és támogatások eredmény szemléletű adatai kerülnek elszámolásra, szemben az APEH 0203-as bevallás adó- és járulékkötelezettség adataival. Ez egyben azt jelenti, hogy a kormányzati statisztika adatait fogadjuk el véglegesnek, s a korábbi adatforrásokból származó információkat korrigáljuk.

4.7.1.2. Munkavállalói jövedelmek elszámolása

26. A munkavállalói jövedelmek összeállításakor elsősorban a társasági adóbevallások adataira támaszkodunk. A gazdálkodó szervezetek a vállalkozási tevékenységükből elért jövedelmük alapján társasági adó fizetésére kötelezettek. A társasági adóbevallások tartalmazzák az eredménykimutatás és a mérleg fontosabb adatait. Ezek az adatok megfelelnek a számviteli törvény előírásainak, mivel a vállalkozások a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerint vezetik könyveiket és készítik beszámolóikat.

27. 2002-ben hozzávetőlegesen 200 000 kettős, 100 000 egyszeres könyvvitelt vezető és 24 000 egyszerűsített vállalkozói adóra áttért gazdálkodó nyújtotta be adóbevallását az adóhivatalnak.

28. A KSH saját adatgyűjtései a vállalkozások szűkebb körére, elsősorban a nagyobbakra (foglalkoztatottak létszámától függően) terjednek ki. Ezeknél az adatszolgáltatóknál a munkaügy-statisztikai felvétel, valamint a gazdaságstatisztikai jelentés egyes mutatóit vállalkozásonként hasonlítjuk össze a társasági adóbevallások adataival.

29. A bér és személyi jellegű kifizetések összehasonlítása során a legnagyobb pozitív és negatív irányú eltérések esetében egyedileg keressük az okokat.

30. A társasági adóbevallások bér és személyi jellegű kifizetések adataihoz ugyancsak vállalkozásonként hasonlítjuk a munkaügyi statisztika és a gazdaságstatisztika munkavállalói jövedelmek között elszámolt mutatóit. Amennyiben a mutatók értékei magasabbak, mint a bér és személyi jellegű kifizetések 20%-ka, úgy itt is cégenként vizsgáljuk a legnagyobb eltérések okát. Ezek

az összehasonlítások segítenek kiszűrni a hibákat, például azt, amikor az adatszolgáltató a kérdőív, vagy az adóbevallás kitöltésekor nem ezer forintra kerekítve adja meg a mutató értékét.

4.7.1.2.1. Munkavállalói jövedelmek séma szerinti elszámolása

31. A munkavállalói jövedelmek elszámolása, a bérköltségek (D.1111) összhangban vannak az ESA95 előírásaival és ezeket a nemzeti számviteli kategóriáknak megfelelő tételeket az adóbevallásból vesszük át. A D.11121 Személyi jellegű egyéb kifizetések is az adóbevallásból áll rendelkezésre, de ez a tétel más elemeket is magába foglal, amelyeket figyelembe kell venni, vagy mint pénzbenei béreket és kereseteket, vagy mint társadalombiztosítási hozzájárulásokat az ESA95 szerint.

4.3 Tábla Munkavállalói jövedelmek sémája 2002-ben

MUNKAVÁLLALÓI JÖVEDELMEK 2002-ben		Adatforrás hivatkozások
D.11	Bérek és keresetek	D.111+D.112
D.111	Pénzbenei bérek és keresetek	D.1111+D.1112
D.1111	Bérköltség	JAC0M016
D.1112	Személyi jellegű kifizetések	D.11121-D.11122-D.11123- D.11125-D.11126-D.11127
D.11121	Személyi jellegű egyéb kifizetések	JAC0M017
D.11122	Költségtérítések	PHAF023 (JAJ0M045*1,578)
D.11123	Betegszabadság idejére fizetett összeg	(LALA064+LALA072+LALA045) – D.11124
D.11124	Táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás	Kormányzati statisztika
D.11125	Befizetés az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba	LALA026
D.11126	Korengedményes nyugdíjazás miatt kifizetett összeg	LALA056
D.11127	Reprezentáció, üzleti ajándék	(JAJ0M087) / 0,44
D.112	Természetbeni bérek és keresetek	D.1121+...+D.1125
D.1121	Saját term. és vásárolt termékek értéke a munkaadótól	PHAF007 + PHAF008 (JAJ0M045*0,425, illetve 0,197)
D.1122	Jóléti szolgáltatások képzett értéke	PHAF009 (JAJ0M045*1,178)
D.1123	Kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete	(JAJ0M088 (összes ágazat-92 ágazat))*0,5
D.1124	Reprezentáció, üzleti ajándék	D.11127
D.1125	Személygépkocsi magáncélú használatának értéke	JAJ0M050*3,937
D.12	Munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulásai	D.121+D.122
D.121	Munkaadók tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásai	D.1211+...+D.1214
D.1211	Társadalombiztosítási Alapokba	JAC0M094 – (JAJ0M017+JAJ0M061+JAJ0M013)
D.1212	Munkaadói járulék	JAJ0M017
D.1213	Befizetés az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba	D.11125
D.1214	Táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás	D.11124
D.122	Munkaadók imputált társadalombiztosítási hozzájárulásai	D.1221+D.1222
D.1221	Korengedményes nyugdíjazás miatt kifizetett összeg	D.11126
D.1222	Betegszabadság idejére fizetett összeg	D.11123
D.1	MUNKAVÁLLALÓI JÖVEDELMEK ÖSSZESEN	D.11+D.12

D.111 Pénzbenei bérek és keresetek

D.1111 Bérköltség

32. A számviteli törvény szerint bérköltség minden olyan – az üzleti évhez kapcsolódó – kifizetés, amely a munkavállalókat, az alkalmazottakat, a tagokat megillető, az érvényes rendelkezések szerint bérként vagy munkadíjként elszámolandó járandóság, ideértve a természetes személy tulajdonos (tag) személyes közreműködése ellenértékéért kivett összeget is, az alkalmazásban állók és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban állók részére az üzleti évre bérként számfejtett, elszámolt összeget (ideértve az üzleti év után elszámolt, jóváhagyott prémiumokat, jutalmakat, valamint a 13. és további havi fizetést is), amely elemeiben megfelel a statisztikai elszámolások

szerinti keresetnek, függetlenül attól, hogy az ilyen címen kifizetett összegek után kell-e személyi jövedelemadót fizetni vagy sem, illetve alapját képezi-e vagy sem a társadalombiztosítási járulékoknak.

33. Az adóbevallások eredménykimutatáshoz kapcsolódó adatai közül a *béreköltséget* itt számoljuk el.

JAC0M016 = Béreköltség (0229, 0208 és 0229Ü APEH nyomtatványok)

D.11121 Személyi jellegű egyéb kifizetések a számviteli törvény szerint

34. A személyi jellegű egyéb kifizetések közé tartoznak a természetes személyek részére nem béreköltségként és nem vállalkozási díjként kifizetett, elszámolt összegek, beleértve ezen összegek le nem vonható általános forgalmi adóját, továbbá az ezen összegek után a vállalkozó által fizetendő (fizetett) személyi jövedelemadó összegét is.

35. Személyi jellegű egyéb kifizetések

- alkalmazottaknak (beleérte a nyugdíjasokat is) fizetett étkezési, üdülési, utazási, lakhatási hozzájárulás, élet és nyugdíjbiztosítási díj, magánnyugdíj pénztárba tagdíj kiegészítésként befizetett; az önkéntes és kölcsönös biztosító pénztárba befizetett tagdíj összege (ami tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásként kerül elszámolásra, D.121), vagyis minden olyan hozzájárulás, amit a vállalkozó fizet a munkavállaló részére vagy nevében,
- lakásépítésre nyújtott támogatás, ideértve az átvállalt kamatot és kezelési költséget is,
- jubileumi jutalom,
- a dolgozó kötelezettségvállalásának térítése,
- bányászati kereset kiegészítés,
- tárgyjutalmak,
- megváltozott munkaképességűek kereset-kiegészítése,
- munkáltatót terhelő táppénz, táppénz-kiegészítés, ami imputált társadalom-biztosítási hozzájárulásként kerül elszámolásra, D.122,
- jóléti és kulturális költségek,
- sorkatonai vagy polgári szolgálat teljesítését követően fizetett személyi alapbér,
- mezőgazdaságban részmunkát végzők díjazása,
- minden szociális költségnek minősített összeg,
- hivatalos útra saját gépkocsi használatért fizetett hozzájárulás,
- hivatalos kiküldetés idejére fizetett napidíj,
- újtási és azzal kapcsolatos közreműködési díj,

- szerzői, írói és más szerzői jogvédelmet élvező munkák díja,
- találmány, szabadalom vételára, hasznosítási díja,
- betegszabadság idejére a munkáltató által fizetett díj (maximum 15 munkanapra, a Munkatörvénykönyv szerint megállapított átlagfizetés 80%-a), ami imputált társadalombiztosítási hozzájárulásként kerül elszámolásra, D.122,
- korengedményes nyugdíj munkáltatói hozzájárulása, ami imputált társadalombiztosítási hozzájárulásként kerül elszámolásra, D.122,
- végkielégítés,
- egyenruha, munkaruha, formaruha költségtérítés,
- költségtérítések pl. szerszámhasználat, amelyek folyó termelőfelhasználásként kerülnek elszámolásra, P.2,
- reprezentáció címén elszámolt költség, ami természetbeni bérek és keresetekként kerül elszámolásra, D.112,
- természetbeni juttatás után fizetendő személyi jövedelemadó összege (44%-os SZJA és cégautó adója).

JAC0M017 = személyi jellegű egyéb kifizetések (0229, 0228 és 0229Ü APEH nyomtatványok)

D.11122 Költségtérítések

36. A termelő tevékenység során felhasznált szerszámokat, munkaruhákat a vállalkozások pénzben is kifizethetik a munkavállalók részére, mint költségtérítést. Ezek a kiadások azonban a munkavállalóknak nem jelentenek jövedelmet.

37. A munkáltató a személyi jellegű egyéb kifizetésként elszámolt költségek után 44%-os munkáltatói személyi jövedelemadót köteles fizetni.

38. A nem pénzügyi vállalatok számláinak összeállításakor a D.11121 Személyi jellegű kifizetéseket csökkentjük, ugyanakkor a P.2 Folyó termelőfelhasználást növeljük a költségtérítés összegével.

39. A KSH éves gazdaságstatisztikai jelentésében szolgáltatnak adatot a vállalkozások a személyi jellegű kifizetésként elszámolt azon tételekről, amelyeket a munkavállalóknak kizárólag, vagy elsősorban a munka során használt szerszámok, felszerelések, ruhák, cipők stb. természetben való biztosítása helyett pénzben fizetnek ki.

40. Az éves gazdaságstatisztikai jelentést azok a vállalkozások töltik ki, amelyeknél a foglalkoztatottak létszáma a 49 főt meghaladja. Ennek következtében a vállalkozások egy részéről nem áll rendelkezésre közvetlenül adat az általuk esetlegesen költségtérítésként kifizetett összegekről. A statisztikai adatszolgáltatásba be nem vont vállalkozások esetében ezért azzal a feltételezéssel élünk, hogy ők is fizethettek költségtérítést.

41. Első lépésként egy átlagos szorzószámot becsülünk, majd ennek segítségével azoknak a vállalkozásoknak számítunk költségtérítést, amelyek fizettek 44%-os személyi jövedelemadót, de nem tartoznak az éves gazdaságstatisztikai jelentést benyújtó vállalkozások közé.

42. Az átlagos szorzószám előállításához csak azoknak a vállalkozásoknak az adatait használjuk fel, amelyeknek volt költségterítés adata a KSH adatgyűjtésében, ugyanakkor volt 44%-os személyi jövedelemadója is.

Szorzószám: $PHAF023 / JAJOM045 = 22\,228\,005 / 14\,086\,028 = 1,578$

PHAF023 mutató a KSH éves gazdaságstatisztikai jelentéséből a költségterítések adata.

JAJOM045 mutató a vállalkozások 44%-os adófizetési kötelezettsége.

43. A szorzószám segítségével csak azoknak a vállalkozásoknak becsülünk költségterítést, amelyek nem vallanak be ilyen címen adatot a KSH részére, de van 44%-os személyi jövedelemadó bevallásuk, így feltételezzük, hogy ilyen címen is történhetett kifizetés.

44. Költségterítés becslése: a vállalkozás által befizetett 44%-os személyi jövedelemadót szorozzuk 1,578-al.

D.112 Természetbeni bérek és keresetek

45. A természetbeni bérek és keresetek olyan termékeket és szolgáltatásokat jelentenek, amelyeket a munkaadók ingyen vagy csökkentett áron bocsátanak a munkavállalóik részére, hogy azt saját, vagy háztartásuk többi tagja igényeinek, szükségleteinek kielégítésére fordítsák. Ezek a termékek és szolgáltatások a munkaadók termelési folyamataihoz nem feltétlenül szükségesek, ezért a munkavállalók számára kiegészítő jövedelmet jelentenek, más szóval, ha megvennék ezeket a termékeket és szolgáltatásokat saját maguk, a piaci árat kellene fizetniük érte.

46. A természetbeni bérek és keresetek magukba foglalják a saját termékek és szolgáltatások értékét, a vásárolt termékek és szolgáltatások értékét, a jóléti szolgáltatások értékét, a kedvezményes kölcsön kamatkülönbözetét, a személygépkocsi magáncélú használatának értékét és a reprezentációt, üzleti ajándékot.

47. Az érvényes adótörvények szerint a természetbeni bérek és keresetek után a munkáltatónak 44%-os személyi jövedelemadó összeget kell fizetni. Becslési eljárásunk négy tételt különböztet meg, az alábbiak szerint.

D.11211 A munkaadótól kapott saját termékek és szolgáltatások értéke

48. Az éves gazdaságstatisztikai jelentés (SBS) szolgáltat információ a vállalkozások által a munkavállalók részére adott saját termékek és szolgáltatások értékéről.

49. Az SBS adatgyűjtésben nem szereplő vállalkozások által ilyen címen juttatott összegekről nem áll rendelkezésre információ. Azonban a vállalkozásonként rendelkezésre álló természetbeni juttatások után fizetett munkáltatót terhelő személyi jövedelemadó és a 2000. évi munkaerőköltség-felvétel adatainak figyelembevételével, egy szorzószám segítségével 2002. évre *benchmark* becslést alkalmazunk.

Saját előállítású termékek és szolgáltatások becsléséhez alkalmazott szorzó:

$LALA068/JAJOM045 = 0,425$

ahol a $LALA068$ = saját termékből juttatás

$JAJOM045$ = a természetbeni juttatások után a kifizetőt terhelő személyi jövedelemadó

D.11212 A munkaadótól kapott vásárolt termékek és szolgáltatások értéke

50. Az éves gazdaságstatisztikai felvételből (SBS) áll rendelkezésre adat a munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások térítésekkel csökkentett beszerzési értékéről (PHAF008), amellyel csökkentjük a vállalkozás folyó termelőfelhasználását és növeljük a természetbeni béreket és kereseteket.

51. Azoknál a vállalkozásoknál, amelyekre vonatkozóan nincs éves gazdaságstatisztikai jelentés, a hiányzó adatokat, hasonlóan a munkavállaló részére átadott saját termékeknél és szolgáltatásoknál alkalmazott eljáráshoz, ebben az esetben is becsléssel pótoljuk. A rendelkezésre álló természetbeni juttatások után befizetett személyi jövedelemadó és az 1999-es éves gazdaságstatisztikai jelentés adatainak figyelembevételével *benchmark* becslést alkalmazunk.

Vásárolt termékek és szolgáltatások becsléséhez alkalmazott szorzó:

$$\text{PHAF008/JAJOM045}=0,197$$

ahol PHAF008= a munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások térítésekkel csökkentett értéke

JAJOM045= a természetbeni juttatások után a kifizetőt terhelő személyi jövedelemadó

D.1122 *Jóléti szolgáltatások képzett értéke*

52. A munkavállalók szociális, jóléti, természetbeni jutásainak térítésekkel csökkentett értéke az éves gazdaságstatisztikai jelentésből (SBS) áll rendelkezésre (PHAF009). A jóléti szolgáltatás növeli a kibocsátás és a D.112 Természetbeni bérek és keresetek értékét is.

53. Azon vállalkozások esetében, amelyekről nem áll rendelkezésre információ az SBS adatgyűjtésben, de a természetbeni juttatások után a kifizetőt terhelő személyi jövedelemadó adat igen, szintén *benchmark* becslést alkalmazunk a 2000. évi munkaerőköltség-felvétel adatának figyelembevételével. A 2002. évi becsléshez az alábbi szorzószámot használjuk.

Jóléti szolgáltatások becsléséhez alkalmazott szorzó:

$$\text{LALA013/JAJOM045}=1,178$$

ahol LALA013= jóléti és kulturális költségek

JAJOM045= a természetbeni juttatások után a kifizetőt terhelő személyi jövedelemadó

D.1123 *Kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete*

54. A kedvezményes kölcsön kamatkülönbözetének becsléséhez az egyéb jogcímen levont személyi jövedelemadó adat kerül felhasználásra, amely tartalmazza a kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete, az adómentes kifizetések, az egyösszegű járadékmegváltás, a társasházi közös tulajdon hasznosítása, valamint a nyeresémből származó jövedelem utáni adót. A nyeresémből levont adó a 92-es ágazatban – szórakoztatás, kultúra, sport – kerül bevallásra, amelynek értéke mintegy 60%-a az összes egyéb jogcímen levont adónak, ezért ez az ágazat a becslésből kimarad.

D.1124 *Reprezentáció, üzleti ajándék*

55. Az APEH 0203-as számú bevallása tartalmazza a reprezentáció és az üzleti ajándék (JAJOM084) után fizetett 44 százalékos adót. Az egyes vállalkozások által befizetett adó értékét 0,44-el osztva megkapjuk az adott vállalkozás adó alapját képező összeget. A „*személyi jellegű egyéb kifizetések*”-et csökkentjük a reprezentáció és üzleti ajándék értékével.

D.1125 *Személygépkocsi magáncélú használatának értéke*

56. A személygépkocsi magáncélú használatának értéke 1995-től a vállalkozások által befizetett cégautó adó és egy részletes számításokkal alátámasztott szorzószám segítségével kerül kiszámításra, az ilyen címen fizetett adóból: JAJ0M050*3,937

A 2004-ben változó jogszabályok miatt majd szükségessé válik ennek a mutatónak a becslési eljárását felülvizsgálni.

D.121 A munkaadók tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásai

D.1211 Társadalombiztosítási alapokba történő befizetések

57. Itt kerül elszámolásra a nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, valamint az egészségügyi hozzájárulás értéke, korrigálva a kormányzati statisztika eredmény szemléletű adatára.

58. A társasági adóbevallások eredménykimutatás adatai közül a bérjárulékok tartalmazzák azokat a hozzájárulásokat, amelyeket a vállalkozások a foglalkoztatottak száma, illetve a bér és személyi jellegű kifizetések alapján állapítanak meg és adók módjára fizetnek meg.

59. A bérjárulékokból levonjuk a munkaadói járulék, a szakképzési hozzájárulás és a rehabilitációs hozzájárulás értékét.

A munkaadói járulék a „D. 121 Tényleges társadalombiztosítási hozzájárulás” értékét növelő tételként, külön soron kerül elszámolásra.

D.1212 Munkaadói járulék

60. Az APEH 0203-as számú bevallásából rendelkezésre álló adatot korrigáljuk a kormányzati statisztika eredmény szemléletű adatára.

D.1213 Befizetés az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba

61. A munkaerőköltség-felvétel beérkezett adatai közül a munkavállalók részére az önkéntes kölcsönös biztosító, illetve magánnyugdíj pénztárakba befizetett összeggel csökkentjük a „személyi jellegű egyéb kifizetések”-et, és „D.121 Tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásként” elszámoljuk.

LALA026 = a munkáltató által önként vállalt baleset-, betegség-, élet- és nyugdíjbiztosítás díja (Munkaerőköltség-felvétel, KSH)

D.1214 Táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás

62. A zárszámadásban a táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás külön tételként jelenik meg. A korrigált eredmény szemléletű adattal először csökkentjük a „személyi jellegű egyéb kifizetések” értékét, majd elszámoljuk „D.121 Tényleges társadalombiztosítási hozzájárulásként”.

D.122 Imputált társadalombiztosítási hozzájárulások

D.1221 Korengedményes nyugdíjazás miatt kifizetett összeg

63. A munkaügyi statisztikából rendelkezésre álló egyedi vállalati szintű mutató értéket úgy korrigáljuk, hogy a kormányzati statisztika eredmény szemléletű adatát kapjuk eredményül. A

„személyi jellegű egyéb kifizetések”-et csökkentük a korengedményes nyugdíjazás miatt kifizetett összeggel, majd elszámoljuk „D.122 Imputált társadalombiztosítási hozzájárulás”-ként”.

LALA056 = korengedményes nyugdíj igénybevételéhez munkáltatói hozzájárulás (KSH Munkaerőköltség felvétele)

D.1222 Betegszabadság idejére fizetett összeg

64. A betegszabadság idejére fizetett összeg és a táppénzkiadások fedezetéhez való hozzájárulás egy soron, egy összegben szerepelnek a munkaerőköltség-felvételen. A zárszámadásban külön tételként megjelenő táppénzkiadásokhoz való hozzájárulás értékével először korrigáljuk a munkaerőköltség-felvétel adatot, majd elszámoljuk a „D.122 Imputált társadalombiztosítási hozzájárulás”-ként, egyidejűleg csökkentve a „személyi jellegű egyéb kifizetések” értékét.

A KSH munkaerőköltség-felvételének alábbi mutatóit használjuk fel a becsléshez:

LALA064 = betegszabadság díjazása

LALA072 = munkahelyi baleset esetén táppénz-kiegészítés

LALA045 = kötelező mértéket meghaladó táppénz-kiegészítés

4.7.1.2.2. Munkavállalói jövedelmek elszámolása vállalat típusonként

65. Az APEH által átadott társasági adóbevallások, egyszerűsített vállalkozói adóbevallások és az államháztartással szembeni adó és járulékkötelezettségek adatait a KSH a JAVA adatbázisban tárolja. Ebben az adatbázisban az adatok vállalat típusonként külön-külön állnak rendelkezésre pl. a (2)-es vállalat típus, a kettős könyvvitelt vezető vállalatok tartoznak ide, de nem tartoznak ide a kettős könyvvitelt vezető off-shore cégek, az üzleti évre áttérő és a teljesítmény statisztikából pótolta vállalkozások.

**4.4 Tábla Munkavállalói jövedelmek elszámolása vállalat típusonként, 2002
(millió Ft)**

	(2) TÁSA29	(3) TÁSA28	(4) Off-shore	(5) Üzleti évesek	(6) SBS stat.	(7) EVA	JAVA adatbázis összesen
D.11	3 006 148	101 213	2 341	7 756	65 283	69 979	3 252 720
D.111	2 930 932	98 567	2 331	7 602	64 698	69 979	3 174 109
D.112	75 216	2 646	10	154	585	0	78 611
D.12	1 048 031	30 874	449	2 782	17 054	0	1 099 190
D.121	1 013 087	30 871	449	2 691	16 676	0	1 063 774
D.122	34 944	3	0	91	378	0	35 416
D.1	4 054 179	132 087	2 790	10 538	82 337	69 979	4 351 910

(2) Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások

A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó egységek közül azok a szervezetek, amelyek nem tartoznak más (4,5,6) vállalat típusba. Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások a jogi személyiségű vállalkozások, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, oktatói munkaközösségek, szövetkezetek, amelyeknek vállalkozási tevékenységükből származó nettó árbevételük összege az 50 millió forintos értékhatárt meghaladja.

(3) Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások

Az egyszeres könyvvitelt vezető gazdálkodó egységek: a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, oktatói munkaközösségek, szövetkezetek, amelyeknek vállalkozási tevékenységükből származó nettó árbevétele két egymást követő évben nem haladja meg az 50 millió forintot, függetlenül a foglalkoztatottak számától és a mérlegfőösszegtől.

(4) Off-shore vállalkozások

A külföldön tevékenységet végző, belföldön bejegyzett, belföldi székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaságok, vagy részvénytársaságok.

(5) Üzleti évre áttérő vállalkozások

A számviteli törvény 2001. január 1-től lehetővé teszi a külföldi érdekeltségű cégek részére, hogy az anya-vállalatukhoz igazodva a naptári évtől eltérő üzleti évre térjenek át. Adóbevallásuk az áttérés évében csak a törtévi (január 1-től az üzleti év kezdetéig tartó időszak) tevékenységüket tartalmazza. Ha a vállalkozás a teljesítmény statisztika adatszolgáltatói körébe tartozik, átsoroljuk a 6-os vállalatcsoportba. A többi vállalatnál a tárgyév egészére vonatkozó munkavállalói jövedelmet az egy hónapra jutó érték felszorozásával állapítjuk meg.

(6) Teljesítmény statisztikából pótoltt vállalkozások

Azok a vállalkozások, amelyek adóbevallása az adott évben valamilyen okból nem jutott el a KSH-hoz és kitöltötték az éves gazdaságstatisztikai jelentésüket. Az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó, a fogva tartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek, valamint a fogva tartottak foglalkoztatása céljából létesített közhasznú társaság nem tartozik a társasági törvény hatálya alá, ezért róluk információ csak a gazdaságstatisztikai jelentésből áll rendelkezésre.

(7) Egyszerűsített vállalkozói adóbevallást benyújtó vállalkozások

A társasági adó hatálya alól 2003. január 1-jével kikerülő jogi személyek, jogi személyiség nélküli társaságok.

4.7.1.2.3.**Korrekciók****4.5 Tábla Adatbázis és korrekciók, 2002 (millió Ft)**

S.11	D.11	D.12	D.1
JAVA adatbázis	3 252 720	1 099 190	4 351 910
Korrekció kis kft-k miatt	218 352	0	218 352
Korrekció egyszeresek miatt	146 315	0	146 315
Korrekció megszűntek és hiányzók miatt	71 152	23 247	94 399
Korrekció borraivaló miatt	10 821		10 821
Nem pénzügyi vállalatok szektorába sorolt non-profit szervezetek	25 916	8 546	34 462
Adatbázis és korrekciók együtt	3 725 276	1 130 983	4 856 259

66. A kis kft-k és az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások miatti korrekciók

A nem pénzügyi vállalatok termelésének elszámolásánál már ismertetett módszertan szerint kapott korrekciós tételek itt kerülnek elszámolásra, mint munkavállalói jövedelem (lásd 3.6 pont).

67. A megszűntek és hiányzók miatti korrekciók

2002-ben a tevékenységüket megszüntető vállalkozások bevallásait törzsszámonként vettük át az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivataltól. Az adó bevallások részletezettsége nem tette lehetővé, hogy az adatokat közvetlenül felhasználjuk a munkavállalói jövedelmek elszámolásához, ezért az előző évi számviteli adataik alapján történt a bérköltségük, és a társadalombiztosítási hozzájárulásuk becslése.

68. Hiányzóknak azokat a vállalkozásokat tekintjük, amelyeknek előző évben volt bevallásuk, nincsenek a megszűntek, vagy az átalakultak között, valamint nullás bevallást sem nyújtottak be, ugyanakkor van ÁFA bevallásuk, amelyből megállapítható, hogy a tárgyévben is működtek. A bérköltségük és a társadalombiztosítási hozzájárulásuk becslésére az előző évi adataik alapján kerül sor.

69. Borraaló miatti korrekció

A borraaló becslése a KSH "Szolgáltatás-igénybevételi, vásárlási szokások" című saját adatgyűjtéséből származó információkon alapul. (lásd 3.6 pont)

70. A nem pénzügyi vállalatok szektorába sorolt non-profit szervezetek

Az alapadatok a KSH Társadalomstatisztikai főosztály 2002. évi reprezentatív adatgyűjtéséből származnak. (Az adatfelvétel 2000-ig teljes körű volt, 2001-ben és 2002-ben pedig reprezentatív.) (lásd 3.6 pont)

71. A nem pénzügyi vállalatok szektorába az alábbiak szerint kerülnek besorolásra a non-profit szervezetek:

- a tevékenységük jellege alapján a vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó non-profit szervezetek és vállalkozói kamarák,
- az ESA95 50%-os kritériuma alapján, amely szerint, ha az árbevétel a termelési költségeknek több mint 50%-át fedezi, akkor a szervezeti egység piaci termelő és a nem pénzügyi vállalatok szektorába tartozik.

72. 2002-ben összesen 1784 szervezet került átsorolásra.

73. A non-profit szervezetekre vonatkozó kérdőív tartalmazza a bérköltség, a személyi jellegű egyéb kifizetések, a társadalombiztosítási járulék és az egészségügyi hozzájárulás adatait, amelyek a munkaadói járulék becsült összegével kerülnek kiegészítésre. A munkaadói járulék 2002-ben a bérköltség 3%-a volt.

4.7.2. Pénzügyi vállalatok szektora (S.12)

4.6 Tábla A pénzügyi vállalatok szektorának munkavállalói jövedelme, 2002

		65	66	67	J á g Összesen
		Pénzügyi közvetítés	Biztosítás,- nyugdíjpénztárak	Kiegészítő pénzügyi tevékenységet végzők	
D.111	Pénzbeni bérek és keresetek	143 160	34 776	10 591	188 527
D.112	Természetbeni bérek és keresetek	9 995	1 625	626	12 246
D.11	Bérek és keresetek	153 155	36 401	11 217	200 773
D.121	Tényleges társadalombiztosítási hozzájárulás	54 438	13 243	3 436	71 117
D.122	Imputált társadalombiztosítási hozzájárulás	1 001	299	32	1 332
D.12	Társadalombiztosítási hozzájárulás	55 439	13 542	3 468	72 449
D.1	Munkavállalói jövedelem	208 594	49 943	14 685	273 222

4.7.2.1. Adatforrások

74. A munkavállalói jövedelem elszámolásához a következő adatforrásokat használjuk:

- A/ Társasági adóbevallások (0229 és 0228 APEH nyomtatvány)
- B/ Bevallás az egyes adó és járulékkötelezettségekről (0203 APEH nyomtatvány)
- C/ Munkaerőköltség felvétel, 2002 (KSH adatgyűjtés)
- D/ Kormányzati statisztika adatai
- E/ Felügyeleti jelentések eredménykimutatás adatai

Ad/A Társasági adóbevallások (0229 és 0228 APEH nyomtatvány)

75. A társasági adóbevallást benyújtó pénzügyi vállalatok eredménykimutatás adatai tartalmazzák a bérköltséget, a személyi jellegű egyéb kifizetéseket, a bérek után fizetett társadalombiztosítási járulékot, amely a szakképzési és rehabilitációs hozzájárulás nélküli munkavállalói jövedelem összegét adja.

Ad/B Bevallás az egyes adó és járulékkötelezettségekről (0203 APEH nyomtatvány)

76. A természetbeni juttatások (jóléti kiadások, reprezentáció, üzleti ajándék, kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete), a szakképzési és rehabilitációs hozzájárulást kivéve, a bérek után befizetett társadalombiztosítási hozzájárulás, valamint a munkaadói járulék becslést adja, amit a pénzügyi vállalatok egyes adó és járulékkötelezettségekről elnevezésű bevallásából nyerünk.

Ad/C Munkaerőköltség-felvétel, 2002 (KSH adatgyűjtés)

77. A betegszabadság idejére fizetett összeget, a nyugdíjpénztárba fizetett munkáltatói hozzájárulást, valamint a korengedményes nyugdíj miatt kifizetett összeget a munkaerőköltség-felvételből vesszük át.

Emellett a pénzügyi szektor természetbeni juttatásainak becsléséhez – beleértve a jóléti kiadások imputált értékének, a munkavállalóknak átadott termékeknek és szolgáltatásoknak, valamint a személygépkocsi magáncélú használatának értékét – a munkaerőköltség-felvételt használjuk. Ezt a számítási módszert a későbbiekben részletesen bemutatjuk.

Ad/D Kormányzati statisztika adatai

78. A kormányzati statisztika eredményszemléletű adatokat szolgáltat a társadalombiztosítási hozzájárulásokról, az egészségbiztosítási járulékról, a korengedményes nyugdíjról és a munkaadó járulékról. Ezért az egyéb adatforrásból származó, nem ebben a szemléletben összeállított adatokat korrigálni kell a kormányzati statisztikában megjelenő adatokhoz.

Ad/E Felügyeleti jelentések eredménykimutatás adata

79. A nyugdíjpénztárak és a biztosító egyesületek munkavállalói jövedelmének elszámolásához a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez (PSZÁF-hoz) benyújtott éves jelentésükben szereplő eredménykimutatás adatait használjuk fel, tekintettel, arra hogy non-profit intézmények lévén azok társasági adóbevallás benyújtására nem kötelezettek.

A felügyeleti jelentések alkalmasak arra, hogy a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások személyi jellegű egyéb kifizetésük összegét a társasági adóbevallásukban jelentett adataival ellenőrizzük.

4.7.2.2. Munkavállalói jövedelem elszámolása

80. Néhány - a következő részben bemutatásra kerülő - kivételtől eltekintve, a számítási módszert nem fogjuk külön itt bemutatni, mivel az megegyezik a nem pénzügyi vállalatoknál alkalmazottal (lásd 4.7.1 pont). Az adatok tartalma is megegyezik, és hasonló korrekciókat hajtunk végre a számviteli adatokon annak érdekében, hogy az ESA95 kategóriái szerint végezzük el a számításokat.

4.7.2.2.1. A pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok munkavállalói jövedelem számítása a következőkben különbözik:

- A pénzügyi vállalatok személyi jellegű egyéb kifizetések között gyakran nem számolják el azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak a költségeit, amelyeket a munkaadók a munka elvégzéséhez biztosítanak a munkavállalóknak. Ennek következtében költségvisszatérítés sem keletkezik.
- A számvitelről szóló 2000. évi törvény 11. bekezdése szerint a kettős és egyszeres könyvvitelt vezető összes pénzügyi vállalat könyvvezetését és beszámolóját csak naptári év alapján készítheti el. A hatályos adórendelet szerint szervezeti formájuk nem lehet off-shore, illetve nem tartozhatnak az egyszerűsített vállalkozási adó (EVA) hatálya alá.
- A természetbeni juttatások becslési módszertanát illetően is van néhány apró különbség.

4.7.2.2.2. A pénzügyi vállalatok természetbeni juttatásainak becslése

81. Az ESA95 előírásai alapján, a munkavállalók ezen a címen kapott juttatásait imputálni kell a munkavállalói jövedelembé, mivel a személyi jellegű kifizetésként megjelenő adminisztratív adataikban ez a tétel nincs számba véve.

82. A személyi jövedelemadóról szóló, többször módosított, jelenleg hatályos 1995. évi CXVII. törvény 69. paragrafusának (1) pontja definiálja azoknak a természetbeni juttatásoknak a fogalmát, amelyek után a munkáltatónak 44% adót kell fizetnie. Természetbeni juttatás a kifizető által a magánszemélynek adott vagyoni érték (termék, szolgáltatás, stb.) azon része, amelyet a magánszemély a kifizetőnek nem térít meg, valamint az illetményföld juttatás. E fogalom hasonló a statisztikában alkalmazotthoz, így megfelelő alapot képez a természetbeni juttatások hiányzó tételeinek becsléséhez.

83. A fenti törvény 70. paragrafus (1) pontja szerint a bármely jövedelem, amit a kifizető saját használatra kapott, és amely forgalomképes és regisztrációs számmal ellátott jármű igénybevételéből

adódik, természetbeni juttatásként kell kezelni. Ezen juttatás adója az adóbevallásban külön tételként jelenik meg, ezért egy külön becslést alkalmazunk.

84. A természetbeni juttatások közül a következő tételeket tekintjük át:

- a) Munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értéke
- b) Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások értéke
- c) Jóléti szolgáltatások képzett értéke
- d) Kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete
- e) Személygépkocsi magáncélú használatának értéke
- f) Reprezentáció és üzleti ajándék

85. Az elsődleges adatforrás a pénzügyi vállalatok 44 %-os személyi jövedelemadóját tartalmazó, a költségvetési kötelezettségeket részletező bevallás.

86. Az első 3 tétel (munkavállalók részére átadott saját termelésű, a vásárolt termékek és szolgáltatások, valamint a jóléti szolgáltatások) szétbontásához a 2002. évi munkaerőköltség-felvétel adatait használjuk fel.

87. A munkaerőköltség-felvétel a pénzügyi vállalatok természetbeni juttatásainak ellenőrzésére is alkalmas. A 2002. évi munkaerőköltség felvétel a 49 főnél több munkavállalót foglalkoztató vállalkozásokat fedte le. A pénzügyi vállalatok közül 69 cég töltötte ki a kérdőívet, ami az adatszolgáltatásra kötelezett kör, több mint 50%-a. A becslést ezen cégminta alapján végeztük el.

88. A pénzügyi vállalatokra becsült összes természetbeni juttatás a 4.7 táblában bemutatott 12246 millió Ft volt.

**4.7 Tábla Pénzügyi szektor becsült természetbeni juttatásai, 2002
(folyó áron, millió Ft)**

		65 összesen	66 összesen	67 összesen	J ág összesen
D.1121	Munkavállalóknak átadott saját és vásárolt termékek és szolgáltatások értéke	7 027	1 017	238	8 282
	ebből: saját termékek és szolgáltatások (=P.16)	3 606	519	122	4 247
	vásárolt termékek és szolgáltatások értéke (=P.261)	3 421	498	116	4 035
D.1122	Jóléti szolgáltatások értéke (=P.15)	599	79	19	697
D.1123	Kedvezményes kölcsön kamatkülönbözete	189	65	66	320
D.1124	Személygépkocsi magáncélú használatának értéke (=P.262)	1 685	340	248	2 273
D.1125	Reprezentáció és üzleti ajándék	495	123	56	674
D.112	Természetbeni bérek és keresetek	9 995	1 625	626	12 246

89. A 4.7 táblázatban szereplő természetbeni juttatásokhoz az alábbiakhoz további magyarázatot adunk.

90. (1) A munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értéke

A pénzügyi szektorban a munkaadók munkavállalóknak átadott saját termékei és jutalékmentes vagy csökkentett jutalékért végzett szolgáltatásai eléggé speciálisak. A munkavállalók folyószámláit jutalékmentesen vezeti a bank, a deviza konverziókat is jutalékmentesen végzi, míg a biztosítóknál a munkavállalókkal kedvezményes vagy díjmentes konstrukcióban kötnek szerződést és kezelik a biztosítási kötvényeiket.

91. A pénzügyi vállalatok gyakran nem jelentik ezeket a kedvezményeket, azért, hogy egy elfogadhatóbb értéket mutasson. A minta alapján számított értékhez képest ezért a teljes portfólióra magasabb szorzótényezőt alkalmazunk.

92. A következő adatok álltak rendelkezésre:

- a) A munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értéke (LALA068) a 2002. évi munkaerőköltség-felvételben 133498 ezer Ft volt. A feltételezésünk szerint a pénzügyi vállalatok többsége a munkavállalói részére nyújt ilyen jellegű szolgáltatásokat, ezt az összeget csak az adatszolgáltatók egy töredéke jelentette. A mintából adódó arányok alapján – feltételezve, hogy a nem-jelentő vállalatoknál is adnak hasonló szolgáltatásokat – 0,534 szorzót alkalmazva, a J szektorra 3055360 ezer Ft-ot számoltunk el.
- b) A pénzügyi vállalatok a munkaerőköltség-felvétel képzési, továbbképzési díjak, nyelvtanulás támogatására fordított összegek soron (LALA073) oktatásra, továbbképzésre és nyelvvoktatásra a minta szerint 1447986 ezer Ft-ot jelentettek. Feltételezve, hogy a pénzügyi vállalat 40%-ban saját, míg 60%-ban külső oktatókat alkalmazott és fizetett ki, így a mintára 579187 ezer Ft-ot számoltunk el.
- c) A pénzügyi vállalatok 2002-ben összesen 3634547 ezer Ft-ot fordítottak a munkavállalóknak nyújtott juttatásokra, oktatásra, továbbképzésre és nyelvvoktatásra. Ezt az összeget elosztva a természetbeni juttatások 44 százalékos személyi jövedelemadó összegével a szorzószám 0,635.

93. A számításunkat a 4.8 tábla mutatja be.

4.8 Tábla A munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értékének becsléséhez használt szorzószám (P16) (adatok ezer Ft-ban)

	Természetbeni juttatások 44%-os SZJA	A saját termékből becsült juttatás	Oktatási díj 40%-a	A saját termékből történő juttatás becsült értéke összesen
	(PAJ0M045)	(LALA068)-ből	(LALA073)-ből	
65	4 911 740	2 622 869	459 071	3 081 940
66	718 161	383 498	108 394	491 892
67	91 747	48 993	11 722	60 715
J szektor összesen	5 721 648	3 055 360	579 187	3 634 547
Szorószám:	0,635			

94. **(2) Munkavállalóknak átadott termékek és szolgáltatások értéke**

A munkavállalóknak átadott termékek és szolgáltatások értékének becslésénél a munkaerőköltség három tételére támaszkodunk.

- a) A munkakörhöz kapcsolódó, munkajövedelemnek tekintendő költségtérítések (LALA016) a mintánkban 2029171 ezer Ft-ot tett ki.
- b) A munkavállalók egyéb természetbeni juttatásai (csökkentve a ruházkodás, ünnepnapra eső költségtérítéssel, valamint a saját termékéből a munkavállalónak nyújtott juttatásokkal, mivel ezeket a tételeket már a személyi jellegű egyéb kifizetések tartalmazzák) összesen 587298 ezer Ft volt.
- c) A külső oktatók, a szakképzők valamint a nyelvtanárok díjazására kifizetett összegek, amelyek a szakképzési és továbbképzési költségek között szerepelnek és amelyek az e célra fordított összes ráfordítás 60%-át tették ki, esetünkben ez 868781 ezer Ft volt.

95. A fenti pontokban szereplő tételek összege 3458250 ezer és ezt az összeget elosztjuk a természetbeni juttatások 44% százalékos személyi jövedelemadóval, akkor az a 0,609 szorzószámot adja eredményül.

96. A számítást a 4.9 tábla mutatja be.

4.9 Tábla A munkavállalóknak átadott termékek és szolgáltatások értékének (P.261) becsléséhez használt szorzószám (adatok ezer Ft-ban)

	Természetbeni juttatások 44%-os SZJA	Munkakörhöz kapcsolódó munkajövedelemnek tekintendő költségtérítések	Egyéb természetbeni jövedelem	Nyelvoktatási díj, nyelvtanulási támogatás	Összesen
	(PAJ0M045)	(LALA016)	(LALA018-066-067-068)	(LALA073 60%-a)	
65	4 911 740	1 717 389	467 841	688 607	2 873 837
66	718 161	305 242	80 318	162 592	548 152
67	91 747	6 540	39 139	17 582	63 261
J szektor összesen	5 721 648	2 029 171	587 298	868 781	3 485 250
Szorzószám:	0,609				

97. **(3)** Jóléti szolgáltatások képzett értéke

A számításnál a következő adatokat használtuk fel:

- a) A jóléti és kulturális kiadások 2002. évi összege a munkaerőköltség-felvételben (LALA013) 384866 ezer Ft volt.
- b) Azok a pénzügyi vállalatok, akik jóléti és kulturális kiadást jelentettek, 44%-os SZJA címen (PAJ0M045) 3979908 ezer vallottak be.

98. Az összes jóléti és kulturális költségeket a természetbeni juttatások 44 százalékos személyi jövedelemadóval elosztva azt a szorzószámot kapjuk meg, amelyet annak a céggörnek a becsléséhez használunk fel, akik nem szerepeltek az adóadatot jelentő mintában. A 0,097-es szorzószámot használjuk.

99. A számítást a 4.10 tábla szemlélteti.

4.10 Tábla A jóléti szolgáltatások képzett értékének (P15) becsléséhez használt szorzószám (adatok ezer Ft-ban)

	Természetbeni juttatás 44%-os személyi jövedelemadója	Jóléti és kulturális ráfordítások
	(PAJ0M045)	(LALA013)
65	3 468 415	315 534
66	495 227	67 759
67	16 266	1 573
J szektor összesen	3 979 908	384 866
Szorószám:	0,097	

100. (4) A pénzügyi vállalatok kedvezményes kölcsön kamatkülönbségének számítását a 0203-as APEH bevallás 44%-os személyi jövedelemadója alapján az egyéb ide tartozó adóköteles tételek levonása után, maradékelven végeztük el. Az egyedi adóbevalló és fizető vállalatok adóját 0,44-gyel elosztva kaptuk meg a természetbeni bérek figyelembe vehető összegét.

101. (5) Személygépkocsi magáncélú használatának becslése

A személygépkocsi magáncélú használatából keletkező jövedelem becslése egy eléggé bonyolult feladat.

102. A pénzügyi vállalatok által az állami költségvetésbe befizetett ún. cégautó adó az egyetlen információ a számítás elvégzéséhez.

103. Feltételezzük azt, hogy a pénzügyi vállalatok ezt az adófajtát viszonylag új, 1-4 éves 4-5 millió Ft áfás áron beszerzett gépjárművek után fizetik meg. (A drágább gépkocsik adóját a 4 évesnél idősebb gépkocsik alacsonyabb adója kompenzálja).

104. A törvény 70. paragrafusában található táblázat szerint a fent jelzett gépkocsik után a személyi jövedelemadó havi 16 ezer Ft, ami éves szinten 192 ezer Ft adókötelezettséget jelent. A nemzetgazdaság J szektorában a 2002. évi cégautó adót a fenti összeggel elosztva azt mondhatjuk, hogy a pénzügyi vállalatok szektorában 3144 személygépkocsit használtak magán célra is. Ezt a számot tovább elosztva a pénzügyi vállalatok számával, a végeredmény a 0,9 személygépkocsi, amit magáncélra is használt a 3450 pénzügyi vállalat. Teljes körűvé téve a mintán elvégzett számítást megállapíthatjuk, hogy a mintában szereplő 69 pénzügyi vállalat átlagosan 33,5 cégautóra fizetett adót, ami a teljes autóállományra számított értéknek körülbelül a 37-szeresét teszi ki. Ezt a jelenséget az okozhatja, hogy csak a legnagyobb vállalatok töltötték ki az adóbevallást és ezek a cégek számos nagy értékű gépjárművel rendelkeznek. Továbbá a J szektorban sok kis cég is működik, akiknek a cégautóra vonatkozó adatait nem lehet a nagy cégek adatai alapján megbecsülni. A becslés nem a mintára, hanem a teljes pénzügyi szektor cégautó adataira fogunk támaszkodni.

105. A számítást a 4.11 tábla mutatja be

4.11 Tábla Személygépkocsi magáncélú használatának becslése (P262)

	A mintában			
	Cégautó adó (PAJ0M050) (ezer Ft)	Cégautó összesen (darab)	Pénzügyi vállalatok száma (darab)	1 cégnél lévő cégautó száma (darab)
65	356 990	1 859	43	43,2
66	76 390	398	15	26,5
67	10 301	54	11	4,9
J összesen	443 681	2 311	69	33,5
	A teljes állományban			
	Cégautó adó (PAJ0M050) (ezer Ft)	Cégautó összesen (darab)	Pénzügyi vállalatok száma (darab)	1 cégnél lévő cégautó száma (darab)
65	449 876	2 343	659	3,6
66	87 121	454	243	1,9
67	66 741	348	2 548	0,1
J összesen	603 738	3 144	3 450	0,9

106. A személygépkocsi magáncélú használatából származó jövedelem keletkezésének a becslésnél a hivatalos autókölcsönző vállalkozásoktól bérelhető, a magáncélra történő használati időre vetített bérleti díj nagyságából indulunk ki.

107. A számítás a következők alapján készült:

- A munkavállaló a cégautót havonta két hétvégén (2-2 nap) veszi igénybe.
- A munkavállaló szabadság alatt magáncélra a cégautót egy hétig használja.
- Ha egy munkavállaló egy hivatalos autókölcsönző cégtől egy átlagosan 4-5 millió forintos, közép kategóriás gépkocsit bérel, akkor hétvégi tarifával, 11 hónap alatt, havonta kétszeri bérléssel összesen 981200 Ft-ot fog kifizetni.
- A számítás végén ugyanerre a gépjárműtípusra egy hét napos nyaralás 137600 Ft bérleti díját számolhatjuk el.
- Az autókölcsönző cég által felszámított bérleti díj általában tartalmazza a kötelező felelősségbiztosítást alapján arányosan felmerülő díjat, a gépjárműadót, a téli gumibroncs és az autópálya matrica díját, így ezeket a tételeket nem adhatjuk hozzá külön az autókölcsönző cégek által megállapított bérleti díjhoz.
- Általában lopásra vagy sérülésre külön díjat számítanak fel, így a bérleti díjat ezekkel a tételekkel meg kell emelni.

108. Visszatérve a korábbi feltételezéseinkhez, a pénzügyi vállalatok esetében a cégautó magán célú használata hétvégékre 1051000 Ft-ot tesz ki, egy hét napos nyaralásra pedig 140800 Ft, így egy cégautónál összesen 1192400 Ft bérleti díjjal számolhatunk.

109. A rövidebb távú bérletnél az autókölcsönző által kalkulált bérleti díjból az átlagos 40 százalékos nyereségrátát levonva éves szinten egy cégautó évente 715440 Ft-ba, havonta 59620 Ft-ba kerül.

Ebből következően egy munkavállaló cégautójának magáncélú használatával évente 715440 Ft természetbeni juttatásban részesül.

A pénzügyi szektor teljes gépjármű állományára természetbeni juttatás címén összesen 2273 millió Ft-ot becsültünk.

110. A személygépkocsi magánhasználatban feltételezett összeget elosztjuk a munkaadó által fizetett cégautó adó összegével, úgy egy 3,726 - as szorzószámot kapunk.

111. A számítást a 4.12 tábla foglalja össze.

4.12 Tábla Számítás a cégautó magáncélú használatának becsléséhez

Megnevezés					
<u>Adatok/autó</u>	1 hét	1 hónap	11 hónap	1 hét nyaralás	Összesen
Autó bérleti díj (Ft)	44 600	89 200	981 200	137 600	1 118 800
CDW (lopáskár elleni biztosítás, Ft-ban)	2 100	4 200	46 200	2 100	48 300
TP (töréskár elleni biztosítás, Ft-ban)	1 100	2 200	24 200	1 100	25 300
Összesen	47 800	95 600	1 051 600	140 800	1 192 400
Ebből: az autókölcsönző nyeresége					476 960
Munkavállalót illető bérleti díj (60%)					715 440
A fenti adat havi összege:					59 620
Pénzügyi vállalatok szektora összesen (millió Ft-ban)					2 273
Szorzószám:					3,726

112. Jelenleg ennek a módszernek az alkalmazását tartjuk elfogadhatónak.

113. (6) Reprezentáció és üzleti ajándék értékének becsléséhez a nem-pénzügyi vállalati szektorban alkalmazott módszert használtuk.

4.7.3. Kormányzati szektor (S13)

4.7.3.1. Bérek és keresetek

114. A költségvetési intézményi beszámolók részletes adatokat tartalmaznak a rendszeres személyi juttatásokról és a TB-járulékokról. A személyi juttatások bizonyos elemei nem részei az ESA95 szerinti Munkavállalói jövedelem kategóriának, így korrekciókat alkalmazunk.

115. Az egyéb költségtérítés és hozzájárulás kiadási rovat folyó termelőfelhasználásként kerül kimutatásra (a tanárok szakmai könyvvásárlásra fordított kiadásainak visszatérítése). A betegszabadság (munkáltatói táppénz) imputált társadalombiztosítási hozzájárulásként kerül kimutatásra. A nyugdíj és

egyéb biztosítási kiadásokat TB-hozzájárulásként számoljuk el, ezért a személyi juttatások aggregátumából levonjuk.

116. Bizonyos jövedelmek az intézményi beszámolókból nem szerepelnek, ezeket azonban hozzáadjuk a fenti összeghez és az ESA95 szabályai szerint bérként számoljuk el. A munkáltató által nyújtott természetbeni juttatások (munkáltató által üzemeltetett óvodába jár a munkavállaló gyermeke). Amennyiben a természetben nyújtott szolgáltatás nem elsődleges tevékenysége a munkáltatónak, akkor a ráfordítások és a bevételek különbségét természetbeni bérként kell elszámolni.

4.13 Tábla A bérek és keresetek sémája a kormányzati szektorban (Millió Forint)

M1=D.11	Bérek és keresetek	M11+M12-M13-M14-M15+M16+M17+M18	1 535 423
M11	Rendszeres személyi juttatások	21/01	1 114 166
M12	Nem rendszeres személyi juttatások	21/02+21/03	386 628
M13	Költségtérítés	F3	7 131
M14	Betegszabadság	$(0,5 \times 02/21) \times \frac{21/01}{02/09}$	10 953
M15	Nyugdíj és egyéb biztosítás	$02/20 \times \frac{21/01}{02/09}$	10 550
M16	Jóléti kiadások	Munkaerőköltség felmérés	16 527
M17	Munkáltatói SZJA	$03/45 \times \frac{21/01}{02/09}$	8 242
0M18	Eredményszemléletű korrekció	$(53/15-53/14) \times \frac{21/01}{02/09}$	38 494

4.7.3.2. Munkaadók TB-hozzájárulásai

117. A munkaadók TB-hozzájárulásai a következő tételeket tartalmazzák:

- Munkavállalói nyugdíj- és társadalombiztosítási járulékok
- Munkaadók nyugdíj- és társadalombiztosítási járulékok
- Egészségügyi hozzájárulások
- Táppénz-hozzájárulás TB-nek
- Munkaadókat terhelő járulékok államháztartáson kívülre

118. A betegszabadság, valamint a nyugdíj és egyéb biztosítás tételeknél a bérek és keresetek címben alkalmazott korrekcióval megegyező korrekciót alkalmazunk.

**4.14 Tábla Munkaadók TB-hozzájárulása 2002-ben a kormányzati szektorban
(millió Ft)**

M2=D.12	Munkaadók TB-hozzájárulásai	M21 + M22 + M23 + M24	562 240
M21	Társadalombiztosítási hozzájárulás	21/04	528 962
M22	Betegszabadság	M14	10 953
M23	Nyugdíj és egyéb biztosítás	M15	10 550
M24	Eredményszemléletű korrekció	(53/17-53/16+53/19-53/18+53/21-53/20) x21/04 02/56	11 775

4.7.4. Háztartási szektor (S14)

4.7.4.1. Egyéni vállalkozók alkalmazottai

Bérek és keresetek

119. A munkavállalói jövedelmeken belül a bértömeg meghatározása a statisztikai felméréseken alapuló létszám és átlagbér adatok alapján történik. Az egyéni vállalkozók ugyan az éves SZJA bevallásokban számot adnak az alkalmazottaiknak kifizetett bérekről, de ennek összege – nagy valószínűség szerint a pontatlanságok és az eltitkolások miatt – nem reális. (2002-ben pl. az adóbevallások szerint az egyéni vállalkozóknál foglalkoztatottak havi bruttó 9700 Ft-ot kerestek.) Ezért a bérszámításoknál az alábbi alapadatokat használjuk:

- egyéni vállalkozóknál alkalmazásban állók száma (forrás: munkaerő-felmérés)
- éves átlagbér (forrás: az éves integrált gazdaságstatisztika munkaügyi adatai).

120. A teljes nemzetgazdaság éves átlagbéreinek használatával kiküszöbölhetővé válik a minimálbéren bejelentett foglalkoztatottak, illetve egyéb pontatlanságok miatt az adóbevallásból hiányzó adatok pótlása. A becslés extrapolálás módszerével történik, amihez a bázist az 1999. év jelentette.

4.15 Tábla A bázisév bérei és keresetei, 1999

Bérek és keresetek a személyi jövedelemadó bevallásból	44 145 millió Ft
Az egyéni vállalkozók alkalmazottainak száma a személyi jövedelemadó bevallásokból	266 749 fő
Bérek és keresetek Ft/alkalmazott/hó	13 791 forint
Bérek és keresetek Ft/alkalmazott/hó a munkaerő-felmérés alapján	77 187 forint
Az egyéni vállalkozók alkalmazottainak száma a munkaerő-felmérés alapján	298 192 fő

4.16 Tábla Az egyéni vállalkozók alkalmazottai béreinek és keresetének összege

Év	Összesen, millió Ft	Fő/hó, Ft becsült	Fő/hó, Ft, a személyi jövedelemadó bevallásokból
1999	200 300	55 976	13 791
2000	236 000	69 789	1 950
2001	273 500	82 881	6 266
2002	295 000	98 149	9 673

121. Az 1999. évi adatok becsléséhez a személyi jövedelemadó bevallásból vettük az alkalmazottak számát ágazatok szerint, és felszoroztuk a munkaerő-költség felmérésből származó egy főre jutó átlagbér adatokkal. Így kaptuk a 200 300 millió Ft bérek és kereseteket az egyéni vállalkozók alkalmazottai esetében, amely egy főre havonta 55 976 Ft-t jelent. Ez az adat sokkal közelebb áll a valósághoz, mint a személyi jövedelemadó bevallásból számítható 13 791 Ft/fő/hó adat.

122. 2000 évtől kezdődően a személyi jövedelemadó bevallásokból származó létszámadatok egyre kevésbé voltak megbízhatóak a jogszabályi környezet változása miatt, mivel az egyéni vállalkozók alkalmazottainak fogalmi meghatározása nem volt egyértelmű. 2000-ben egy hatalmas növekedés volt megfigyelhető 1999-hez képest (266 749-ről 2 275 306 főre nőtt a számuk), amiből arra lehet következtetni, hogy az egyéni vállalkozók magukat és segítő családtagjaikat is alkalmazotként tüntették fel az adóbevallásban. Ezért ettől az évtől kezdve a munkaerő-felmérés alapján számítjuk az egyéni vállalkozók alkalmazottainak számát. Az alkalmazottak bér és kereset adatait a bázisév adatainak extrapolálásával számítjuk. A számításhoz az alkalmazottak számának változását használjuk, korrigálva az egy főre jutó havi átlagkereset változásával 2000-ben, 2001-ben és 2002-ben.

4.17 Tábla Az egyéni vállalkozók alkalmazottai bérének és keresetének becslése

		2000/1999 (%)
a)	Az alkalmazottak számának változása	94,5
b)	Az egy főre jutó bérek és keresetek változása	113,5
	a*b	107,3

123. Ennek alapján az egyéni vállalkozók alkalmazottai bére és keresete a következő 2000 évben:

$$200\,300 * 107,3\% = 215\,000$$

$$215\,000 + 21\,000 = 236\,000,$$

ahol 21 000 millió Ft az egyéni vállalkozók szektorbesorolásának módosításából származik. Az egyszeres könyvvitelt vezető egyéni vállalkozásokat a nem-pénzügyi vállalati szektorból átsoroltuk a háztartások szektorba, és ez a 21 000 millió Ft az átsorolt vállalkozások alkalmazottainak bérét jelenti. A 2002. évben is ezt a módszert alkalmaztuk.

Társadalombiztosítási hozzájárulások

124. A társadalombiztosítási hozzájárulások alapadata döntőrészt a TB alapok éves mérlegbeszámolója. A munkáltatók által fizetett nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulék, valamint a tételes és százalékos egészségügyi hozzájárulás a TB alapok adata, míg a munkaadói járulék az egyéni vállalkozók adóbevallásából származik. Az egészségügyi hozzájárulás befizetését a

TB alapok mérlege nem bontja meg aszerint, hogy az egyéni vállalkozó saját maga utáni, vagy az alkalmazottak utáni befizetés-e. Ezért ezt csak becsléssel, a vállalkozók és a náluk alkalmazásban állók számának aránya alapján bontjuk meg.

4.7.5. Háztartásokat segítő nonprofit szektor

125. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények adatai a már említett (lásd a 3.1.5 pontot) nonprofit adatgyűjtés elemi adataiból épülnek fel. A rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásokról és a társadalombiztosítási járulékokról az adatszolgáltatás részletes információkat tartalmaz, ebből állítjuk elő a munkavállalói jövedelem számait.

126. A legnagyobb nonprofit szervezetek adatai rendszerint több forrásból (adminisztratív adatforrások, más adatgyűjtések) rendelkezésre állnak, amelyekkel szükség esetén a nonprofit adatgyűjtés eredményei összevethetők.

127. Az adatok egyeztetése és teljeskörűsítése után állítjuk elő a nonprofit szektor jövedelmek keletkezése számláját.

128. Az adatok teljeskörűsítése korábban egyszerű arányosítással történt, később a KSH Társadalmi Szolgáltatások főosztálya által fejlesztett módszertan szerint a nem válaszoló nonprofit szervezeteket közvetlenül a hozzájuk legjobban hasonlító egységek adatait figyelembe véve teljeskörűsítjük. A hasonló szervezet kiadási főösszege nagyságrendileg megegyezik a nem válaszoló szervezetével, további kapcsolódási pontok: gazdálkodási forma, tevékenységi kör, földrajzi elhelyezkedés.

129. A módszer használatának alapja az a feltevés, hogy a főbb jellemzők tekintetében megegyező szervezetek hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek a termelési tevékenységükben is.

130. Az egyházak gazdasági tevékenysége felmérése céljából egy kiegészítő adatfelvételt is végez a KSH, a nonprofit számla összeállításánál ez az adatforrás is rendelkezésre áll.

131. A nonprofit szervezetek között kivételt képeznek a politikai pártok, amelyek adatait a Magyar Közlönyben közzétett pénzügyi beszámolók alapján építjük be a számlába.

132. Megfelelő információk híján a munkaadók imputált hozzájárulása külön tételként nem kerül elszámolásra, de ezeket az adatgyűjtés ismertetőjében lévő útmutatás szerint magában foglalják a bérekre és keresetekre vonatkozó kiadási kategóriák.

4.18 Tábla A jövedelmek keletkezése a háztartásokat segítő nonprofit intézményeknél, 2002 (millió Ft)

TEÁOR kód	B.1g Hozzáadott érték, bruttó	D.1 Munkavállalói jövedelem	D.11 Bérek és keresetek	D.12 Munkaadók tb-hozzájárulása	D.29 Egyéb termelési adók	D.39 Egyéb termelési támogatások	B.2g Működési eredmény, bruttó
80	36 002	30 102	22 906	7 196	25	0	5 875
85	20 490	19 448	14 596	4 852	6	32	1 068
91	72 137	41 335	32 537	8 798	46	30	30 786
92	26 934	25 850	20 391	5 459	19	0	1 065
Összesen	155 563	116 735	90 430	26 305	96	62	38 794

4.8. Egyéb termelési adók (D.29)

133. Az adók és támogatások elszámolása során adatforrásként a gazdálkodási évről készült zárszámadás (2003. évi XCV. Tv) pénzforgalmi adatait használjuk. Az 2516/2000 Európai Parlament és Tanács rendelte által az adók és TB járulékok eredményszemléletű elszámolására felajánlott lehetőségek közül az időkülönbözettel korrigált (time adjusted cash) módszert alkalmazzuk. A preferenciát alapvetően befolyásolja, hogy a pénzforgalmi adatok rendelkezésre állnak.

134. Nem számolunk el csak valóságosan befolyt adókat, és kifizetett támogatásokat, tehát nem korrigáljuk adó adatainkat a be nem hajtott adók összegével.

A kategóriába besorolt adókat három csoportba oszthatjuk:

- építési telek utáni adó
- állóeszköz- és gépjárműadó
- összbértömeg- és létszámadó

Az adókat a vállalkozás nyeresége vagy vesztesége esetén is fizetni kell a központi költségvetésnek, vagy a helyi önkormányzatnak.

135. Az egyéb termelési adókhoz az alábbiakat soroltuk 2002-ben:

4.19 Tábla Adatforrások a termelésre és importra kivetett adókról

	Adónemek		Adatforrások
D.29	EGYÉB TERMELÉSI ADÓK		D.29A+....+ D.29F
	Központi költségvetésbe befolyó adók		
D.29B	Gépjármű és egyéb tárgyi eszközök adói		Önkormányzati Zárszámadás adata
D.29C	<i>Bér és létszámadó</i>		<i>D.2911+D.2912</i>
D.29C1	Szakképzési hozzájárulás		Zárszámadás Elkülönített alapok GM adata
D.29C2	Rehabilitációs hozzájárulás		Zárszámadás Elkülönített alapok GM adata
D.29E	Szerencsejáték koncessziós díjak		Zárszámadás PM adata
	Önkormányzati költségvetésbe befolyó adók		
D.29A1	Építményadó		Önkormányzati Zárszámadás adata
D.29A2	Telekadó		Önkormányzati Zárszámadás adata
D.29A3	Idegenforgalmi adó épületek után		Önkormányzati Zárszámadás adata
D.29B	Gépjármű és egyéb tárgyi eszközök adói		Önkormányzati Zárszámadás adata
D.29C3	Vállalkozók kommunális adója		Önkormányzati Zárszámadás adata

4.20 Tábla A termelésre és importra kivetett adók (millió Ft)

	Adónemek	Adatok millió HUF			
		TAC	Pénzforgalmi adat	Korrektció összege	Eredmény szeml.adat
D.29	EGYÉB TERMELESI ADÓK		66872	96	66968
	Központi költségvetésbe befolyó adók				
D.29B	Gépjármű és egyéb tárgyi eszközök adói		6938		6938
D.29C	<i>Bér és létszámadó</i>		21292	96	21388
D.29C1	Szakképzési hozzájárulás	1 hó	18480	72	18552
D.29C2	Rehabilitációs hozzájárulás	1 hó	2812	24	2836
D.29E	Szerencsejáték koncessziós díjak		1464		1464
	Önkormányzati költségvetésbe befolyó adók				
D.29A1	Építményadó		23722		23722
D.29A2	Telekadó		2524		2524
D.29A3	Idegenforgalmi adó épületek után		442		442
D.29B	Gépjármű és egyéb tárgyi eszközök adói		9334		9334
D.29C3	Vállalkozók kommunális adója		1156		1156

Szakképzési hozzájárulás (D.29C1)

136. A nemzetgazdaság és a munkaerőpiac követelményeihez, igényeihez igazodó szakképzési rendszer fejlesztési forrásainak biztosítása érdekében alkalmazott hozzájárulási forma.

Szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezettek a gazdasági társaságok, szövetkezetek, állami vállalatok, intézmények, erdőbirtokossági-, vízgazdálkodási- társulatok, stb., egyéni vállalkozók.

A szakképzési hozzájárulás alapja a gazdálkodónál elszámolt bérköltség, mértéke 1,5 százalék. (A többször módosított 1991. évi IV. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról rendelkező tv. szerint)

Rehabilitációs hozzájárulás (D.29C2)

137. Alkalmazásának célja a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának ösztönzése. Fizetésre kötelezett a munkáltató, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 20 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát (kötelező foglalkoztatási szint).

138. TAC: Szakképzési hozzájárulás és rehabilitációs hozzájárulás: 1 hónap időkülönbözeti korrekció.

139. Indoklás: Az adók befizetése évközben történik. Az éves rendezés időpontja február 15. Ez indokolná a két hónapos időkülönbözeti korrekció használatát, de a korrekciós összeg olyan kicsi, hogy nem racionális eltérni a szokásos, egy hónapos korrekció gyakorlatától. A befizetések a Munkaerőpiaci Alap bevételét képezik. Az oda befizetett egyéb járulékok időkülönbözeti korrekciója 1 hónap, ezért célszerű, ha az alap összes bevétele azonos módon kerül korrigálásra.

Gépjármű és egyéb tárgyi eszközök adói (D.29B)

140. Valójában két adónemből tevődik össze:

- A belföldön nyilvántartott gépjárművek adójának alanya a gépjármű forgalmi engedélyébe bejegyzett tulajdonos, illetve üzemeltető, aki a gépjármű saját tömege alapján köteles tételesen meghatározott összeget befizetni az önkormányzatoknak.

- A külföldön nyilvántartott gépjárművek adójának alanya a gépjármű üzemben tartója, aki személyszállító gépjárműnél az ország területén való tartózkodási idő, míg tehergépjárműnél annak tömege, valamint a Magyar Köztársaság területén megtett út hossza szerint fizeti az adót.

4.9. Egyéb termelési támogatások

141. Az egyéb termelési támogatások kategóriájába a terméktámogatásként el nem számolt támogatások tartoznak, amelyeket a termelő egység a termelésbe való kapcsolódása okán kapott.

142. Az egyéb termelési támogatások rendszere a 2002-es elszámolásban:

4.21 Tábla Egyéb termelési támogatások adatforrásai (millió Ft)

	Támogatás nemek	Adatforrások
D.39	EGYÉB TERMELÉSI TÁMOGATÁSOK	
	Központi költségvetésből	
D.391	Bér és létszámtámogatások	D.3911+D.3912
D.3911	Munkaerőpiaci Alapból	Zárszámadás Elkülönített alapok GM adata
D.3912	Normatív támogatás	Zárszámadás PM adata 11-01/16 f
D.392	Termelőfelhasználás támogatása	D.39211+... + D. 39251
D.39211	Családi agrár vállalkozások támogatása	Zárszámadás FVM adata
D.39212	Agrárfinanszírozási támogatás	Zárszámadás FVM adata
D.39213	Termőföld minőségi védelme, hasznosítása	Zárszámadás FVM adata
D.39214	Farm- és egyéb szakmai gyakorlat	Zárszámadás FVM adata
D.39215	Állattenyésztési, tenyésztésszervezési feladatok	Zárszámadás FVM adata
D.39216	Állatkártalanítás és állati hulladék megsemmisítés	Zárszámadás FVM adata
D.39221	Vadgazdálkodási tevékenységek	Zárszámadás FVM adata
D.39231	Erdészeti közcélú feladatok	Zárszámadás FVM adata
D.39232	Erdei vasutak működtetésére	Zárszámadás FVM adata
D.39233	Jóléti- és parkerdő fenntartásra	Zárszámadás FVM adata
D.39241	Halgazdálkodási tevékenységek	Zárszámadás FVM adata
D.39251	Lakásépítést végző vállalatok forgóeszköz-hitel támogatása	Zárszámadás PM adata
D.394	Egyéb támogatások	D.3941+...+D.3944
D.3941	Támogatás alapból, ill. célelőirányzatból	Zárszámadás PM adata
D.3942	Beruházás-ösztönzési célelőirányzat	Zárszámadás PM adata
D.3943	Egyéb támogatás	Zárszámadás PM adata
D.3944	Műszaki fejlesztési támogatás	Zárszámadás PM adata

4.22 Tábla Egyéb termelési támogatások (millió Ft)

	Támogatás nemek	Adatok millió HUF			
		TAC	Pénzfor- galmi adat	Korrekció összege	Eredmény szeml.adat
D.39	EGYÉB TERMELÉSI TÁMOGATÁSOK		102466	2100	104566
D.391	<i>Bér és létszámtámogatások</i>		64239	1678	65917
D.3911	Munkaerőpiaci Alapból		26400		26400
D.3912	Normatív támogatás	1 hó	37839	1678	39517
	Központi költségvetésből				
D.392	<i>Termelőfelhasználás támogatása</i>		32074	422	32496
D.39211	Családi agrár vállalkozások támogatása		7992		7992
D.39212	Agrárfinanszírozási támogatás		12605	422	13027
D.39213	Termőföld minőségi védelme, hasznosítása		168		168
D.39214	Farm- és egyéb szakmai gyakorlat		220		220
D.39215	Állattenyésztési, tenyésztésszervezési feladatok		265		265
D.39216	Állatkártalanítás és állati hulladék megsemmisítés		1840		1840
D.39221	Vadgazdálkodási tevékenységek		255		255
D.39231	Erdészeti közcélú feladatok		4935		4935
D.39232	Erdei vasutak működtetésére		109		109
D.39233	Jóléti- és parkerdő fenntartásra		247		247
D.39241	Halgazdálkodási tevékenységek		96		96
D.39251	Lakásépítést végző vállalatok forgóeszköz-hitel támogatása		1761		1761
D.39251	Egyéb kamattámogatás		1581		1581
D.394	<i>Egyéb támogatások</i>		6153		6153
D.3941	Támogatás alapból, ill. célelőirányzatból		2891		2891
D.3942	Beruházás-ösztönzési célelőirányzat		818		818
D.3943	Egyéb támogatás		274		274
D.3944	Műszaki fejlesztési támogatás		2170		2170

Támogatás Munkaerőpiaci Alapból (D.3911)

143. A támogatható pályázatok alapján új munkahelyek létrehozása, meglévő munkahelyek bővítése, új technológia bevezetése, tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzése, ha ezzel a munkavállalók létszámának növelése a tartós foglalkoztatást biztosítja.

Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának normatív támogatása (D.3912)

144. A megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztató vállalkozások támogatása, a részükre fizetett bérköltség megtérítésével.

TAC: 1 havi időkülönbözeti korrekciót alkalmazunk az eredményszemlélet becslésére, mert a dotáció havonta a tárgyhót követő hónap 20. napjától igényelhető az APEH-től.

Családi agrárvállalkozások támogatása (D.39211)

145. A támogatás formái:

- termőföld-, telephelyvásárláshoz, létesítéshez, korszerűsítéshez, illetve tartós forgóeszköz beszerzéshez kapcsolódó hitel utáni kamattámogatás,
- az általános agrártámogatási rendszerben meghatározott mértékeken felüli fejlesztési támogatás - többek között gépvásárláshoz, építési, ültetvénytelepítési beruházáshoz, valamint kiegészítő földalapú növénytermelési támogatás.

Agrárfinanszírozási támogatás (D.39212)

146. Alapja: a mezőgazdasági tevékenység költségeinek fedezetére pénzügyi intézménytől igénybe vett hitel - éven belüli, ill. éven túli lejáratú – kamata, mely kamat összege igényelhető támogatás.

4.10. Bruttó működési eredmény

147. A nemzeti számlákban a bruttó működési eredmény a piaci termelőtevékenység eredménye. A munkavállalói jövedelmet és az egyéb termelési adókat le kell vonni a bruttó hozzáadott értékből és hozzáadni az egyéb termelési támogatásokat. A nem-piaci tevékenységek esetében a bruttó működési eredmény megegyezik az értékcsökkenéssel, mert definíció szerint a nem-piaci tevékenységnek nem lehet működési eredménye.

148. A háztartási szektorban a bruttó működési eredmény megegyezik – definíció szerint - a saját lakásszolgáltatásból származó működési eredménnyel. A magyar gyakorlatban a saját lakásszolgáltatást a költség módszer szerint számítjuk, így a bruttó működési eredmény a számított nettó működési eredmény és az értékcsökkenés összege. (A költség módszer leírása a 3.17 fejezetben található)

4.11. Vegyes jövedelem

149. A vegyes jövedelem a háztartások tulajdonában lévő kisvállalkozások tevékenységéből származó jövedelem, ahol a tulajdonos a saját munkaerejét is befekteti a vállalkozásba, ezért nem lehet szétválasztani a munkajövedelmet és a befektetett tőke után keletkezett jövedelmet. Ide tartozik a saját termelésből származó fogyasztásból keletkezett jövedelem is.

150. A háztartási szektor vegyes jövedelmét maradék elven (egyenlegező tételként) számítjuk, az alábbiak szerint:

- + Bruttó hozzáadott érték
 - Munkavállalói jövedelem
 - Egyéb termelési adók
 - + Egyéb termelési támogatások
- Vegyes jövedelem

4.23 Tábla Vegyes jövedelem

		B.1g	D.1	D.29	D.39	B.2g	B.3g
		Bruttó hozzáadott érték	Munkavállalói jövedelem	Egyéb termelési adók	Egyéb termelési támogatások	Bruttó működési eredmény	Vegyes jövedelem
A	Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás	406 866	16 818	658	9 286		398 676
B	Halgazdálkodás	145	40	5			100
C	Bányászat	192	104	1			87
D	Feldolgozóipar	149 132	51 173	769			97 190
E	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás						
F	Építőipar	275 285	31 475	517			243 293
G	Kereskedelem, javítás	410 181	110 026	1 352			298 803
H	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	105 579	42 424	347			62 808
I	Szállítás, raktározás, posta, távközlés	118 619	26 102	448			92 069
J	Pénzügyi közvetítés	68 107	4 997	146			62 964
K	Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	1 330 835	34 302	1 390		808 466	486 677
L	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás						
M	Oktatás	65 537	5 218	95			60 224
N	Egészségügyi, szociális ellátás	125 667	65 246	514			59 907
O	Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	241 958	65 534	161			176 263
P	Háztartások tevékenysége						
Q	Területen kívüli szervezet						
Ágazatok összesen		3 298 103	453 459	6 403	9 286	808 466	2 039 061

4.12. Állóeszköz-felhasználás becslése

151. Az állóeszköz-felhasználás (Consumption of fixed capital, továbbiakban CFC) becslését szektoronként, ezen belül ágazatonként és eszközcsoportonként végezzük, az állóeszköz-állomány adott tárgyévi újrabeszerzési értéke alapján. A becslés alapja a 2000. január 1-jei eszmei időpontra végrehajtott állományfelvétel, illetve a felvételre alapozott statisztikai célú állományértékelés volt.

4.12.1. Értékelés

152. Az állóeszközök állományának az ESA'95 előírásainak megfelelő értékelése a könyv szerinti bruttó értékhez képest történt, egyrészt a gazdasági szervezetek eszköznyilvántartásai alapján, a hivatalos beruházási árindexekkel, másrészt az újrabeszerzés tapasztalati értékviszonyait figyelembe véve.

153. A tapasztalati értékviszonyokra alapozott statisztikai célú állománybecslés a tárgyidőszak árain meghatározott létesítési (beszerzési) fajlagos költségek (pl. az egységnyi hosszra, felületre, térfogatra stb. vonatkoztatva), és a megfigyelt eszközfajta állomány mennyiségi adatainak szorzataként készült. Ilyen - nem számviteli alapú – volt az értékelés pl. a vízi közművek, a nagy árvízvédelmi létesítmények, az országos és a helyi közutak stb. állományának értékbecsléséhez, a tárgyidőszak árain.

154. A mezőgazdasági termelés eszközei és a lakások körében a tapasztalati értékviszonyok alkalmazását az indokolja, hogy kellően részletezett mennyiségi adatok ismertek a statisztikai összeírások adataiból.

155. Az immateriális eszközök közül a legjelentősebb súlyú számítógépes szoftverek állóeszköz-felhasználásának számításához egy induló állományérték meghatározására volt szükség. Abból a feltételezésből kiindulva, hogy a szoftverek várható élettartama hazai viszonyok között öt év lehet, a 2000. év eleji induló állományt a megelőző öt év kumulált felhalmozási adataiból számítottuk. Az állománynak a mindenkor tárgyév áaira történő átértékeléséhez szoftver árindexek kidolgozására volt szükség, amelyet a kanadai módszer magyar adaptációjával valósítottunk meg.

4.12.2. Az állományadatok évenkénti továbbvezetése

156. Az állományadatok évenkénti aktualizálását, az állóeszköz felhasználás és a nettó állományérték becslését a Folyamatos Leltározás Módszerével (Perpetual Inventory Method, továbbiakban PIM) végezzük. A bruttó állományértékből a várható élettartamok felhasználásával és értékcsökkenési függvény hozzárendelésével becsüljük a tárgyévi és a halmozott állóeszköz felhasználás értékét.

157. A modellel továbbvezetett állóeszközök állományán belül a becslésnél a következő eszközkategóriák különíthetők el:

- épületek, egyéb építmények (lakások nélkül);
- tartósan üzemeltetett gépek, gépi berendezések;
- gyorsan avuló gépek, gépi berendezések;
- szállítóeszközök;
- számítógépes szoftverek.

158. A lakásállomány évenkénti aktualizálásához az éves állományváltozásokról rendelkezésre állnak közvetlen információk, így a modellszerű továbbvezetés alkalmazása nem szükséges.

159. Az ültetvények és a tenyészállatok bruttó állományértékei a természetes mértékegységekben felmért állományok és az átlagos árak, illetve telepítési költségek szorzataként kerültek kiszámításra. Az állomány szektorbontása, illetve korcsoportos összetétele a becslést megalapozó adatforrásokból rendelkezésre áll. Az ültetvényekre az állóeszköz felhasználás becslése szintén közvetlen adatforrásokon alapul.

4.12.3. Az állományértékelés adatforrásai

160. A KSH az állóeszközök állományának felmérését és értékelését a pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok szektorában – a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás kivételével - mintavételes önkéntes adatfelvétellel alapozta meg (“A tárgyi eszközök értéke, jelenlegi átlagos életkora és várható teljes használati ideje” című OSAP 1800 sz. kérdőív alapján).

161. A mezőgazdaság és erdőgazdálkodás vállalati szektorhoz sorolt gazdasági szervezetek eszközállományának értékelését a KSH meghatározóan a teljes körben végrehajtott 2000. évi Általános mezőgazdasági összeírásra (ÁMÖ), a 2001-ben felmért Szőlő- és gyümölcsös ültetvények adataira, továbbá a rendszeres éves és évközi adatgyűjtésekre alapozta.

162. A kormányzati szektor eszközállományának értékeléséhez rendelkezésre álltak a számviteli adatok, valamint a kincstári vagyon tételes nyilvántartása, és az önkormányzatok épített ingatlanjainak teljes körű felvétele (OSAP1616/03).

163. Az infrastruktúra tárgyi eszközeinek (közutak, vízi közművek, árvízvédelmi létesítmények, közúti járművek) értékelését a KSH megbízására szakértők végezték el, az illetékes szaktárcák igazgatási adatállományaiból kiindulva.

164. A lakásállomány értékeléséhez a felkért szakértők a természetes mértékegységben – négyzetméterben – rendelkezésre álló adatokat az aktuális építési költségekkel szorozták fel. Az építési költségek lakástípusonként rendelkezésre állnak. Az alkalmazott módszer nagyrészt megegyezik az éves állóeszköz-felhalmozás részeként elszámolt lakásberuházások becslésének módszertanával. Az állománybecsléshez használt modell tartalmazza azoknak a lakástípusoknak a költségkalkulációját is, melyek jelenleg már nem épülnek.

165. Az éves lakásberuházások hosszú idősorának hiányában az átértékelés korcsoportonként történt. Szintén szakértői becslés készült korcsoportonként a nettó/bruttó érték arányokra. A nettó és bruttó állományérték arányok időszakonkénti felülvizsgálatára a népszámlálási adatok lehetőséget teremtenek.

166. Az értékelés eredményeire alapozva készült becslés az állomány szektorok és korcsoportok szerinti megoszlásáról. A lakásállomány tényleges kor szerinti összetétele a 2001. évi népszámlálás adataiból, illetve a későbbi megfigyelésekből ismert.

167. A termelő háztartások állóeszköz-állományának az értékbecsléséhez a következő adatforrások voltak felhasználhatók:

- egyéni vállalkozók SZJA bevallásai;
- a 4 főt és kevesebbet foglalkoztató, a vállalati szektorba sorolt társas vállalkozások állománybecslésének eredményei;

- az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások adózási adataiból meghatározható fajlagos eszközmutatók;
- a mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozásokra a 2000. évi ÁMÖ keretében természetes mértékegységben felmért eszközállomány szakértői értékelésének eredményei.

168. A háztartásokat segítő nonprofit szervezetek köréből a négy történelmi egyház a KSH felkérésére felmérte épített ingatlanjait, rendeltetésük szerint csoportosítva. A felmérésből az épületek terjedelme fizikai mértékegységben, valamint ezek állaga (elhasználódás arányszáma) állt rendelkezésre.

4.12.4. Az állóeszköz-felhasználás becslése PIM-mel

169. A KSH az „induló” eszközállomány továbbvezetéséhez a nemzetközi gyakorlatban elterjedt folyamatos leltározás módszerét, a PIM-et alkalmazza.

170. A PIM statisztikai adatok és modellek felhasználásával követi az eszközök újrabeszerzési bruttó és – a valós elhasználódottság függvényében - nettó értékének és a állóeszközfelhasználásnak az alakulását. A folyamatos leltározás módszerével az állóeszköz-állomány becslése a korábbi évek halmozott eszközbeszerzéseinek segítségével végezhető el.

A PIM alapadat igényei a következők:

- az éves bruttó állóeszköz-felhalmozások értékei, ahol az idősor hosszát a leghosszabb használati idővel rendelkező eszköz határozza meg;
- vizsgált eszközcsoportok árindexei;
- az eszközök átlagos használati ideje;
- arra vonatkozó információ, hogy az eszközselejtezések milyen módon szóródnak az átlagos használati idő lejárta körül.

4.12.4.1. Az állományfelvétel adatainak átalakítása a PIM működtetéséhez

171. A PIM klasszikus eljárásának adaptálásához szükséges hosszú beruházási idősor a magyar statisztikában hiányzott. Emiatt a módszer megalapozása a közvetlen állományfelvételtől származó átértékelt bruttó eszközállományból kiindulva történt, az egyébként modellezhető bruttó és nettó állóeszköz-állomány értékének meghatározásához. Ez a becsült induló állomány jelenti az alapját minden további modellszámításnak.

172. Az állóeszközök korcsoportos bontásban rendelkezésre álló 2000. év elejei állomány adatait aktiválási évekhez kellett rendelni. A modellezéshez nem elég azonban a még használatban lévő eszközállomány értéke, a modell selejtezési függvényei a teljes aktiválási sorból kiindulva képesek ugyanis bruttó állományértéket becsülni az egyes évekre. Ez azt jelenti, hogy (inverz számítási eljárással) egy elméleti beruházási idősort kellett létrehozni, amelyből modellezhető a közvetlenül megfigyelt állomány.

173. A választott selejtezési és leírási függvénykombináció alapján a felmérésből számítható volt:

- egyrészt az üzembe helyezési évekre bontott nettó és bruttó értékek aránya,
- másrészt az életkor alapján (indirekt módon) becsülhető volt a várható használati idő.

174. Az előző fázisok nyomán lehetőségessé vált az elméleti beruházási idősor előállítás, melyből az adatgyűjtési eredményekkel megegyező bruttó és nettó állományértékek modellezhetők az állomány becsléséhez használt függvénykombináció alkalmazásával.

4.12.4.2. A PIM alkalmazása

175. Az eszközmérésről 2001-ben megjelent OECD kézikönyv (Measuring Capital, OECD 2001) ajánlásait szem előtt tartva a program selejtezési függvényként a normál eloszlású és a késleltetett lineáris függvényeket tartalmazza. A selejtezési függvények egy adott évben, egy adott eszközcsoport beruházott eszközei selejtezésének alakulását modellezik időben, az eszközkategóriára meghatározott átlagos várható élettartam függvényében. A selejtezések kiszámításával a bruttó állományérték elhasználódással, avulással összefüggő csökkenésének alakulása követhető.

176. Az állóeszköz felhasználás, illetve a nettó állományérték számításához a selejtezési függvények mellett értékcsökkenési függvények alkalmazása is szükséges. A selejtezési függvényekhez kapcsolt értékcsökkenési függvények közül a legismertebb a lineáris értékcsökkenési függvény, mely a selejtezési függvények alapján meghatározott időszak alatt minden évben azonos nagyságú értékcsökkenéssel módosítja a nettó állományrész értékét.

177. A KSH által az állomány továbbvezetéséhez használt függvénykapcsolat a normál eloszlású selejtezési függvényhez kapcsolt lineáris értékcsökkenési függvény kombináció volt.

178. A modellel továbbvezetett állóeszközök állományán belül a becslésnél négy fő eszközkategória különíthető el:

- épületek, egyéb építmények (lakások nélkül);
- tartósan üzemeltetett gépek, gépi berendezések;
- gyorsan avuló gépek, gépi berendezések;
- szállítóeszközök.

179. A tartósan üzemeltetett és a gyorsan avuló gépek, gépi berendezések elhatárolása a beruházások összetételére vonatkozó adatgyűjtés alapján lehetséges (OSAP1932).

Az állóeszközfelhasználás modellel való becsléséhez a beruházási árindexeket használjuk.

180. Az ipari termelőiár-indexek alapján a belföldi gépek, berendezések és a járművek csoportjára külön árindexek készülnek. Az import gépek, berendezések és a járművek csoportjaira az árindexek számítását a KSH reprezentáns alapú külkereskedelmi árstatisztikai adatokra alapozza. Az építési beruházások deflálása költségalapon számított építőipariár-index segítségével történik.

181. Az ágazatok beruházásiár-indexeinek a számítása a termékcsoportos árindexek alapján, az ágazati beruházások t-2. évi megoszlását jellemző súlyokkal történik. Az éves beruházási árindexek az ágazati tagolású negyedéves indexek beruházási teljesítményértékkel súlyozott átlagolásával készülnek.

182. A KSH a vállalati szektor eszközeinek élettartam becsléseit az állományfelvétel eredményei alapján rögzítette. Az átlagos várható élettartamok korcsoportos bontásban állnak rendelkezésünkre, a korcsoportok közötti élettartam eltérésekről nem rendelkezünk információkkal.

183. A közvetlen megfigyelés miatt az eszközök teljes használati ideje során felmerült felújítási költség az eredeti aktiválási évnél jelenik meg, ezért indokolt volt a várható élettartam megnövelése az

eszközhasználat korai évei esetén. A korai évek beruházásaihoz köthető várható élettartamokat az állományfelvétel során gyűjtött korcsoportos állagmutatók segítségével becsültük meg.

184. A kormányzati szektorban az elsődleges adatforrásokból nem volt lehetőség élettartam becslésekre, ezért eszközsoportonként a várható élettartam mindenhol rögzített a teljes idősorra. Az infrastruktúra tárgyi eszközei, az országos és helyi közutak, a vízi közművek és az árvízvédelmi létesítmények esetében a várható teljes használati idő becslésére is kiterjedt a szakértői munka. A külső szakértői vélemények alapján az uniós ajánláshoz képest hosszabb élettartamokkal dolgozunk.

185. A háztartási szektor termelő tevékenységéhez használt tárgyi eszközök várható élettartamai a vállalatokra készült felvétel élettartam információin alapulnak. A kisebb létszámot foglalkoztató szervezetek ágazatos adatait alkalmaztuk a háztartások eszközeire.

186. Az állóeszközök állományából a várható élettartamok felhasználásával és az értékcsökkenési függvények hozzárendelésével kiszámítható a tárgyévi és a halmozott állóeszköz felhasználás értéke a vizsgált szegmensekre. A bruttó állóeszköz-állomány és a halmozott állóeszköz felhasználás különbözeteként számítható a nettó állóeszköz-állomány, mely az állomány elhasználódással korrigált értékét jelenti.

4.12.5. Az állóeszköz-felhasználás becslése közvetlen adatforrásokból

4.12.5.1. Lakások

187. Az állóeszköz felhasználás becsléséhez a lakásállomány adatbázist a népszámlálásra és a lakáshelyzet felmérésekre alapozva állítottuk össze.

188. A becsléshez ismert a nettó és bruttó állományérték arány korcsoportonként, ezek segítségével az élettartamok közvetett becslése vált lehetővé. A korcsoportokhoz tartozó várható élettartamok számításához a lakások életkorát a korcsoportok osztályközepeivel azonosítottuk.

Így nem szükséges modell-alapú megközelítést alkalmazni. A becslési eljárás azonban a PIM logikáját követi.

189. Az állományadatok évenkénti továbbvezetéséhez rendelkezésre állnak az állományt módosító tételek (új lakások beruházása, lakásfelújítások, katasztrófa, vagy teljes elhasználódás miatti megszűnések, nem lakás célú továbbhasználat stb.) és a beruházási árindex.

190. Egy adott tárgyévre a becslés menete a következő:

- a) Az előző évi záró bruttó és nettó állományértéket átárazzuk a tárgyévi beruházási árindex segítségével újrabeszerzési értékre. Az állományt módosító tételek hatását ezeken vezetjük keresztül.
- b) A bruttó érték meghatározásához szükséges a selejtezés értéke, amely a lakáshelyzet felmérések természetes adataiból kiindulva becsülhető a lakásállomány egészére. Az összes selejtezés korcsoportos megoszlását az élettartam adatok segítségével határozzuk meg.
- c) A tárgyévi záró bruttó állományérték számítása: átárazott bruttó állomány + beruházás – selejtezés +/- egyéb állományt módosító tételek.
- d) A tárgyévet megelőző év és a tárgyév nettó állományértékének változása az árváltozások, a beruházások és egyéb állományt módosító tételek, valamint az eszközök értékcsökkenése együttes hatásából tevődik össze. Az értékcsökkenés becslése a szakértői vizsgálattal megalapozott átlagos várható élettartam és a korcsoportos életkor adatok alapján számítható, a

még hátralévő élettartam adatok felhasználásával. A hátralévő élettartamok átlaga alapján lineáris leírást alkalmazunk.

- e) A tárgyévi záró nettó állományérték számítása: átárazott nettó állomány + beruházás +/- egyéb állományt módosító tételek – (átárazott nettó állomány/ hátralévő élettartamok átlaga).

4.12.5.2. Az ültetvények és tenyészállatok

191. Az állományok továbbvezetéséhez nem szükséges a PIM eljárás alkalmazása, tekintettel arra, hogy a rendszeres szakstatistikai adatgyűjtésekből rendelkezésre állnak mind az állományokat növelő, illetve csökkentő tételek, mind az aktualizáláshoz felhasználandó árinformációk.

192. Az állományok korcsoportos összetétele ismert, a várható élettartamok a biológiai és termeléstechológiai tényezők miatt adottnak tekinthetők. A kor és élettartam ismeretében meghatározható az ültetvényekre egy leírási kulcs, amellyel az állóeszköz felhasználás számítható.

193. A tenyészállatok állományát nem csökkentjük az állóeszköz-felhasználással.

4.24 Tábla Az állóeszköz-felhasználás eszközcsoportonként (2002, millió Ft)

Megnevezés	Állóeszköz-felhasználás
Lakások	399 919
Egyéb épületek, építmények	906 029
Szállítóeszközök	298 652
Egyéb gépek, gépi berendezések	1 006 845
Ültetvények	21 759
Szoftverek	68 487
Összes állóeszköz-felhasználás	2 701 691

4.12.6. Az állóeszköz-felhasználás becslése szektoronként

4.12.6.1. Vállalati szektor (Pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok)

194. Az OSAP 1800 sz. mintavételes állóeszköz-állomány felvétel az eszközök könyv szerinti bruttó értékére, újrabeszerzési értékére, az eszközökre jellemző állagmutatóra (amely az eszközök elhasználódását jelző értékarány), a nullára leírt eszközök újrabeszerzési értékére, valamint az eszközök átlagos életkorára és várható teljes használati időtartamára terjedt ki. A könyv szerinti bruttó érték, az újrabeszerzési érték és az állagmutató (elhasználódás mutatója) korcsoportos bontásban lett meghatározva.

195. Az állóeszközök állománya (szoftverek nélkül) újrabeszerzési értékének meghatározása két lépésben történt:

- első lépésben a vállalati szakértők az állóeszközök történelmi bruttó értékéhez hozzá rendelték annak az új eszköznek a piaci árát, mellyel - a technikai paraméterek figyelembevételével - az eszköz helyettesíthető. Az új állapotnak megfelelő piaci árak hiányában a könyv szerinti bruttó értékből az eszköz használt állapotának megfelelő becsült piaci érték volt alkalmazható.
- második lépésben a KSH az egységes, új állapotnak megfelelő értékelést a használt állapotra vonatkozó becslések eredményei, a hozzájuk tartozó állagmutató és az eszközkategoriára jellemző elhasználódási függvény segítségével végezte el.

196. A szoftverek újrabeszerzési értéken mért állományát öt év beruházásainak kumulált adataiból, külön a szoftver-felhalmozás volumenmérésére és az állományértékelésre kifejlesztett árindexek segítségével becsültük.

197. Az OECD szakértői munkacsoportja által készített 'Report of the OECD Task Force on software measurement in the National Accounts' című jelentésében megfogalmazott ajánlásokra tekintettel az árindex számításához a kanadai módszer adaptálását választottuk.

198. Az állóeszköz felhasználás –az ültetvények kivételével– PIM-mel végezzük eszközcsopontonként, ágazati bontásban.

4.12.6.2. Kormányzat

199. A központi kormányzat szervezeteinek ágazati besorolása szerint és a fontosabb eszközkategóriákra készült becslés az állomány bruttó (újrabeszerzési) értékére, valamint az állagmutatóra (amely az eszközök elhasználódását jelző értékarány). Az újrabeszerzési érték becsléséhez a könyv szerinti értékadatokat, valamint a vállalati közvetlen felvétel alapján számított megfelelő átértékelési szorzókat (újraelőállítási/könyv szerinti érték) használtuk fel. Az egyes eszközkategóriák várható teljes használati idejét az Eszközmérés OECD kézikönyv ajánlásai szerint vettük figyelembe.

200. Az önkormányzatok ingatlanjairól teljes körű kötelező adatszolgáltatás tartalmazta az épített ingatlanok becsült (használt állapotú, azaz nettó) értékét, továbbá átlagos állagmutatóját, az épületek és építmények rendeltetése szerint csoportosítva. Az önkormányzati tulajdonban levő gépek és járművek állományértékének a becslése a könyv szerinti értékadatokból kiindulva történt, figyelembe véve a kincstári (KVI) adatállományból származó korösszetételt.

201. Az infrastruktúra tárgyi eszközei, az országos és helyi közutak, a vízi közművek és az árvízvédelmi létesítmények a kormányzati szektor „intézménysoros” adataiban nem szerepelnek. A bruttó állományérték becslése a természetes mértékegységek és az építési beruházás egységkölségeinek szorzataként történt. Az infrastruktúra egyes létesítményeinek várható teljes használati ideje a becslésekben szakértői vélemények szerint szerepel.

202. A szoftverek újrabeszerzési értéken mért állományát öt év beruházásainak kumulált adataiból, külön a szoftver-felhalmozás volumenmérésére és az állományértékelésre kifejlesztett árindexek segítségével becsültük. Az OECD ajánlását követve az árindex számításához a kanadai módszer adaptálását választottuk.

203. Az állóeszköz felhasználás becslése alszektoronként, eszközcsopontonként és ágazatonként PIM-mel történik. A lakások állóeszköz-felhasználásának becslése közvetlen adatforrásokból történik a 4.12.5.1. fejezetben leírtak szerint.

4.12.6.3. Háztartások

204. A szektor állóeszköz-állományának meghatározó hányadát a lakások teszik ki. A lakások állóeszköz-felhasználásának becslése közvetlen adatforrások alapján, a 4.12.5.1 fejezetben részletesen leírt módszerrel készül.

205. A termelő háztartások mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozásainak állománybecslését felkért szakértők végezték a 2000. évi ÁMÖ keretében természetes mértékegységben felmért eszközállomány alapján.

206. A mezőgazdaságon kívüli ágazatok kisvállalkozásainak állománybecslése közvetett módon, az egyéni vállalkozók SZJA bevallásainak adatai alapján, valamint a 4 főt és kevesebbet foglalkoztató, a vállalati szektorba sorolt társas vállalkozások állománybecslésének eredményei alapján történt.

207. Az állománybecslésnél abból a feltételezésből indultunk ki, hogy adott ágazatok hasonló méretű társas vállalkozásaihoz mérten a háztartások termelő tevékenysége alacsonyabb eszközellátottságot igényel.

208. Az egyes eszközcsoportokra bontott könyv szerinti bruttó állományérték újraberzerzési értékre történő átszámításához az OSAP felvétel mintába került társas vállalkozásainak ágazati átlagos, vagy a jellemző szakágazat átértékelési szorzóit (tárgyévi újraberzerzési érték/könyv szerinti érték) használtuk fel. Az eszközök élettartamát ugyancsak ebből a forrásból vettük át.

209. A termelő háztartások tárgyi eszközeinek becsült bruttó állományértéke nem tartalmazza a termeléstől függetlenül, több éven át használt eszközök állományát

210. Az állóeszköz felhasználás becslése, a lakások és ültetvények kivételével, PIM-mel történik.

4.12.6.4. Háztartásokat segítő nonprofit intézmények

211. A KSH nonprofit intézmények megfigyelését célzó éves rendszeres adatgyűjtéséből az állóeszköz-állomány becslés céljára csak korlátozottan állnak rendelkezésre alapadatok. A négy történelmi egyház a KSH felkérésére felmérte épített ingatlanjainak terjedelmét (m²), ezen belül elhatárolva az oktatási, az ápolási, a hitéleti és az egyéb rendeltetésű épületeket. Az adatközlése tartalmazta az épített ingatlanok jelenlegi állapotát.

212. A hitéleti tevékenységre létesített épületek (elsősorban a templomok) értékében a műkincsek, egyedi műalkotások nem vehetők figyelembe reális értékkel, csupán az alapozás és a falazat kivitelezési költsége, a jelenleg alkalmazott technológiákkal.

213. Az alapterületekből kiindulva szakértői becslés készült az újraberzerzési értékekre, a 2000. évi építési beruházási egységköltségek alapján. Az állományadatok aktualizálását a beruházási árindex segítségével végezzük.

214. A gépek és berendezések állományának becslését közvetett módon, az épületek rendeltetése alapján, a más szektorokat jellemző hasonló eszközállományok épület-gép arányainak átvételével készítettük.

215. Kiegészítő becslést készítettünk néhány nagyobb, főként oktatási és szociális ellátást végző nonprofit intézmény épület állományára, abban az esetben, ha az éves beruházás-statisztikai adataikból hosszabb idősor volt összeállítható.

216. Az állóeszköz felhasználás becsléséhez a PIM-et használjuk.

4.25 Tábla Az állóeszköz-felhasználás szektoronként (2002, millió Ft)

Szektor	Állóeszköz-felhasználás
S.11 Nem pénzügyi vállalatok	1 481 910
S.12 Pénzügyi vállalatok	71 265
S.13 Kormányzat	593 488
S.14 Háztartások	516 234
S.15 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények	38 794
Összes állóeszköz-felhasználás:	2 701 691

5. FEJEZET A FELHASZNÁLÁSI OLDAL

5.0. A GDP felhasználás oldali megközelítése

1. A felhasználási oldalon a bruttó hazai terméket a rezidens szervezeti egységek termékekre és szolgáltatásokra fordított kiadásainak összegeként határozzuk meg, hozzáadva a termékek és szolgáltatások exportjának és levonva a termékek és szolgáltatások importjának értékét.

2. A rezidens szervezeti egységek termékekre és szolgáltatásokra fordított kiadásainak összegét a háztartások végső fogyasztási kiadásai, a háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat végső fogyasztási kiadásai, a bruttó állóeszköz-felhalmozás (az állóeszközök és az immateriális javak, valamint a készletváltozás) és a termékek és szolgáltatások nettó exportja teszi ki, hozzávéve a statisztikai hibát, mint kiegyensúlyozó tételt. (Bővebben lásd a 6. fejezetet.).

3. Ezen tételek becslése széles körű adatforrásokon alapul, beleértve a fogyasztási kiadási felvételeket, a kormányzat belső számviteli rendszerét, a kereskedelmi felvételeket és adminisztratív adatforrásokat. Az alábbi, 5.1 tábla bemutatja a GDP felhasználási oldalról történő becslés számszerű eredményét:

5.1 Tábla A GDP becslése a felhasználási oldalról, folyó áron, 2002

ESA-kód	Felhasználás oldali tételek	Millió Ft	Megoszlás %-ban
P.31	Háztartások végső fogyasztási kiadásai	9 078 800	52,9
P.31	Háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai	248 744	1,5
P.32	Kormányzat végső fogyasztási kiadásai	3 801 006	22,2
P.51	Bruttó állóeszköz-felhalmozás	3 944 460	23,0
P.52	Készletváltozás	218 959	1,3
P.53	Értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlege
	Statisztikai eltérés	211 317	1,1
P.6	Termékek és szolgáltatások exportja	10 820 458	63,1
P.7	Termékek és szolgáltatások importja	11 156 985	65,1
B.11	Külkereskedelmi egyenleg	-336 527	-2,0
B.1g	GDP, összesen	17 148 449	100,0

4. Az illegális tevékenységekből származó jövedelemre, annak termelését és felhasználását számszerűsíteni hivatott, az ESA95 előírásaival összhangban kifejlesztett becslés 2006-ban lett a Magyar Nemzeti Számlák szerves része. (ESA95, 3.08). Az Eurostat ajánlásának megfelelően az illegális tevékenységek három fő típusát kell számba venni: a prostitúciót, az illegális kábítószer használatot és a csempészetet. Ezen három területből a KSH csak a prostitúcióra és az illegális kábítószer használatra készített becslést, hiszen ezek rövid távon jelentősen alig változó tevékenységek és kellő információ áll a számbavételükhöz rendelkezésre. A csempészet esetében más a helyzet. Habár állandó jellemzőkkel is bír, olyan tevékenységről van szó, ami a piaci igények és a szabályozások változásához nagyon gyorsan képes alkalmazkodni, miközben ezen tevékenységek mérése statisztikailag nem megoldható. Hasonló alapinformációk sem találhatók, amely az előző két tevékenység kapcsán elérhető. Ezért a KSH egyelőre nem végez számítást az illegális tevékenységek közül a csempészetre. (még részletesebben lásd 7. fejezet 41. pontnál)

5.1. A becslés keretrendszere

5.1.1. A háztartások végső fogyasztási kiadásai

5. A háztartások végső fogyasztási kiadása az egyéni felhasználásra szánt termékek és szolgáltatások fogyasztását tartalmazza. Ide tartoznak a vásárolt termékek és szolgáltatások, azaz a háztartások által finanszírozott termékek és szolgáltatások fogyasztása, a saját termelésű termékek fogyasztása, és a munkáltatók által nyújtott természetbeni bérekből származó fogyasztás.

6. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becsléséhez a két legfontosabb felhasznált alapadat forrás a Háztartási Költségvetési Felvétel és a kiskereskedelem statisztika. E két adatforrás mellett számos egyéb statisztikai felvétel eredménye felhasználásra kerül (például a hírközlés és távközlés statisztikák). Az alapadat források jellemzőit az 5.7 Háztartások végső fogyasztási kiadása fejezet ismerteti.

5.1.2. A kormányzat végső fogyasztási kiadásai

7. Az ESA95 szerint a kormányzat végső fogyasztási kiadásainak két csoportját vesszük számba:

- A kormányzat által előállított termékek és szolgáltatások értékét, a saját rezsiz beruházás és az értékesítések értékének kivételével;
- A kormányzat által piaci termelőktől vásárolt termékek és szolgáltatások értékét, amelyeket a kormányzat – változtatás nélkül – a háztartásoknak nyújt, mint természetbeni társadalmi juttatásokat. Ez azt jelenti, hogy a kormányzat fizet a termelőknek azokért a termékekért és szolgáltatásokért, amelyek azok a háztartásoknak nyújtanak.

8. A központi kormányzat egységeit és a költségvetésen kívüli szervezeteket a Pénzügyminisztérium regisztrálja. A helyi önkormányzatok és azok szervezetei területi szinten kerülnek regisztrálásra. Ezek a regiszterek teljes körűek.

9. A központi kormányzat adatainak összeállítása a kormányzati intézmények éves beszámoló jelentéseinek és az állami költségvetésen alapulnak. Minden költségvetési intézménynek el kell készítenie éves beszámoló jelentését, és az állami költségvetés mindegyikét tartalmazza. Ebből következően a két adatforrásból ugyanazon jelenségre nyert adatok megegyeznek.

10. A helyi önkormányzati szerveknek hasonló éves pénzügyi jelentésük van, és a Pénzügyminisztérium használja fel őket a helyi önkormányzati szektor éves bevételeinek és kiadásainak összeállításához. Ezért a két adatforrás között nincs különbség.

5.1.3. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai

11. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásaként kéttípusú kiadási tételt különböztetünk meg, az ESA95 módszertani előírásainak megfelelően:

- A háztartásokat segítő nonprofit intézmények által létrehozott termékek és szolgáltatások értékét, a saját előállítású állóeszköz-felhalmozás értéke és a háztartások vagy más egységek kiadásai kivételével, azaz a háztartásokat segítő nonprofit intézmények nem piaci kibocsátását;
- A háztartásokat segítő nonprofit intézmények olyan termékek és szolgáltatások vásárlására fordított kiadásainak értékét, amelyeket piaci termelők állítottak elő, és amelyeket – változatlan formában, mindenfajta átalakítás nélkül – természetbeni társadalmi juttatásként nyújtanak a háztartásoknak saját végső fogyasztásukra.

5.1.4. Bruttó állóeszköz-felhasználás

12. A bruttó állóeszköz-felhalmozás értéke az új és használt tárgyi és nem tárgyi eszközök beszerzéséből vagy saját termelésű előállításából adódik, ide értve a használatban lévő tárgyi eszközök felújítását, és a földterületen végrehajtott fejlesztést, mint a bruttó állóeszköz-felhalmozást növelő értéket, míg az eszközök eladását/átadását, mint csökkentő tényezőt.

13. Az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás becslésének forrása az éves integrált gazdaság statisztikai felvétel, a beruházás-statisztikai felvétel, az öt főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások mérlegbeszámolója és a vállalkozások tárgyi eszköz állományára vonatkozó adatok. A lakásberuházások becslésének kiinduló alapja az új építésű lakások területére vonatkozó adat, amely az új lakások használatbavételi engedélyei alapján áll rendelkezésre.

5.1.5. Készletváltozás

14. A készletváltozás az adott év zárókészletének és az előző év korrigált zárókészletének különbsége. A számítás adatforrásai a vállalkozások adóbevallásában szereplő és az éves integrált gazdaság-statisztikai felvételből származó készletállomány adatok.

5.1.6. Értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlege

15. Jelenleg nem rendelkezünk adatforrással az értéktárgyak beszerzésének és el(át)adásának egyenlegének becsléséhez, ezért ezek értékét még nem számoljuk el a nemzeti számlákban.

5.1.7. Termékek és szolgáltatások exportja és importja

16. A termékek és szolgáltatások exportjára és importjára vonatkozóan 2002-ben a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika és a fizetési mérleg biztosította az alapadatokat. A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika a vámbizonylatokon alapult. 2002. április 30-ig a Gazdasági Minisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal közösen feleltek a Vám- és Pénzügyőrség által gyűjtött adatok statisztikai feldolgozásáért. A fenti időpont után Központi Statisztikai Hivatal felelősségi körébe került az adatok előállítása. A fizetési mérleget a Magyar Nemzeti Bank állítja össze.

5.2. Értékelés

17. A legtöbb esetben a fő alapadat-források megfelelő információt tartalmaznak ahhoz, hogy az ESA95 előírásai szerint értékeljük a tranzakciókat. A statisztikusok által elvégzett szükséges korrekciókat részletesen tartalmazzák a vonatkozó fejezetek (pl. a termékek importja esetén a c.i.f/f.o.b. paritás korrekcióját).

18. A felhasználási oldal tételeit az alábbiak szerint értékeljük: a háztartások végső fogyasztási kiadása esetében a vásárolt piaci beszerzési áron, míg a saját fogyasztásra termelt javak fogyasztása alapján történik. A kormányzat és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásai esetén a nem piaci kibocsátásából származó fogyasztás termelési költségen, míg a vásárolt és a háztartásoknak továbbadott termékek és szolgáltatások piaci beszerzési áron kerülnek elszámolásra. A bruttó állóeszköz-felhalmozás és a készletváltozás értékelése is piaci beszerzési áron történik. A külkereskedelmi forgalom, azaz az export és az import f.o.b. (free on board) paritáson kerül számbavételre.

5.3. Az üzleti könyvelés és az adminisztratív adatforrások átalakítása az ESA95 koncepciójának megfelelően

19. Az adminisztratív adatforrások vagy üzleti könyvelés az ESA95 módszertanon alapuló nemzeti számlák koncepciójától való eltérése miatt szükséges korrekciók részletes magyarázata a felhasználási oldali tételek részletes leírásánál található.

5.4. A közvetlen és közvetett becslési eljárások szerepe

20. A **háztartások végső fogyasztási kiadásának** becslésénél alkalmazott módszer éves vagy évközi közvetlen statisztikai felvételeken és adminisztratív adatforrásokon alapul. Az adatforrások különböző megbízhatósági szintje miatt közvetlen és közvetett (a benchmark és az extrapolációs technika) becslési eljárásokat is, valamint modellezést (saját lakásszolgáltatás) is használunk a becsléshez (lásd. 5.5 és 5.7 pontokat)

21. A **háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat végső fogyasztási kiadásainak** becslése a kormányzati szervek éves beszámolójelentésén és a központi költségvetés adatain alapul. Itt közvetlen becslési módszert alkalmazunk.

22. Az éves **bruttó állóeszköz-felhalmozás** becslése legnagyobb részben statisztikai felvételeken alapul. Az öt főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozásokra nincs megfigyelés. A nem-megfigyelt szervezetek bruttó állóeszköz-felhalmozásának becslése kiegészítő információk felhasználásával készül. A lakásberuházások értéke természetes mértékegységben gyűjtött adatok és részletes lakásépítési költség-modell felhasználásával készül. A speciális mezőgazdasági eszközök beszerzésére vonatkozóan a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium által végzett statisztikai felvétel nyújt információt.

5.2 Tábla A bruttó felhalmozás tételeinek becslési módszere

A bruttó felhalmozás tételei	Becslési eljárás
Tárgyi eszközök beszerzésének és át(el)adásának egyenlege	Statisztikai felvétel alapján, a nem megfigyelt körre, kiegészítve a vállalkozások számviteli információi és a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) adatai alapján. Lakásépítési költség-modell a lakásberuházások becsléséhez.
Immateriális javak beszerzésének és át(el)adásának egyenlege	Statisztikai felvételből
Nem termelt nem-pénzügyi eszközök értéknövekedése	Statisztikai felvételből, kiegészítve a nem-megfigyelt körre a FVM adataival
Készletváltozás	Statisztikai felvételből, és adó adatokból

23. A **termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalmának** becslése adminisztratív (vámbizonylatok) adatokon és a fizetési mérleg adatain alapul, azaz közvetlen módszerrel készül a becslés.

5.5. A benchmark technika és az extrapolálás szerepe

24. A felhasználási oldal tételeire legtöbb esetben közvetlen becslést alkalmaztunk 2002-évre vonatkozó számításoknál, így a háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai, a kormányzat végső fogyasztási kiadásai, a bruttó felhalmozás és a termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalma esetében. A benchmark és az extrapolálás technikájának használata elsősorban a háztartások végső fogyasztási kiadásának becslésénél - körülbelül a tételek 50 százalékában - merült fel. Itt a benchmark év adatai összeállítása a forrás-felhasználás táblák alapján készült, és a háztartási költségvetési felvétel adatai felhasználásával került továbbvezetésre. Az alkalmazott módszer technikai részleteit az 5.7 fejezet ismerteti.

25. A négy, vagy annál kevesebb főt foglalkoztató vállalkozások beruházásainak becslése közvetett módszerrel, benchmark technika használatával történik. A közvetett becslés alapját a 2000-ben végrehajtott Állóeszköz-állomány felvétel jelenti. A módszert az 5.10 fejezet ismerteti részleteiben.

5.6. Teljesség

26. Miután a bruttó hazai termékre a Központi Statisztikai Hivatal két oldalról készít becsléseket, a teljesség elérésére mind a termelési oldalról, mind a felhasználási oldalról történő becslés esetében törekszik

27. **A háztartások végső fogyasztási kiadásának** becslése több adatforrás felhasználásával készül. A két fő adatforrás a Háztartási Költségvetési Felvétel és a kiskereskedelem statisztika. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becslésének ellenőrzésére létrehozott PHARE2000 projekt megállapítása szerint a nemzeti számlák összeállítása során a Háztartási Költségvetési Felvétel adatain végzett korrekció (a közvetett módszer alkalmazása) nem tartozik a becslés teljessége elérése céljából érintett kérdéskörökhöz. Meghatározott területeken azonban szükség van egyéb becslések alkalmazására a teljesség elérése érdekében.

28. Az egyik ilyen terület a szeszes italok és a dohány fogyasztása. A szeszes italok becsléshez a forrás-felhasználás táblák adatait használjuk (mennyiség adatokat). A forrás-felhasználás táblák 1998 és 1999 évekre történt összeállítása lehetőséget adott a folyó áras fogyasztás adatok ellenőrzésére a dohány és az alkohol tartalmú italok esetében.

29. Borralaló adása széles körben elterjedt jelenség Magyarországon. A legfontosabb ilyen terület az egészségügy, ahol hálapénz néven ismert a jelenség. Idáig a becslés alapja a Háztartási Költségvetési Felvétel volt, kiegészítve a személyi jövedelemadó bevallás adataival. Az első egészségügyi szatellit számlák 2003 januárjában kerültek publikálásra. Ezen adatok alapján kidolgozásra került egy modell a hálapénz becslésére. A modell különböző ellátási fajtánként veszi számba a fizetett hálapénz becsült összegét, figyelembe véve a hálapénz adás feltételezett gyakoriságát is. A modellszámítás első eredményeit a 2001 évre vonatkozó számítások során vezettük be, visszamenőlegesen módosítva a 2000. év adatait is. A szolgáltatások egyéb területein jellemző borralalókra készült becslést szintén a 2001. évre vonatkozó végleges számítások során vezettük be. A számítások a borralalókra vonatkozó 1997-ben készült felvétel alapján készültek, a vendéglátás, személyszállítás és a fodrászat területén.

30. A PHARE Exhaustivness projekt keretében a KSH próbaszámítást végzett az illegális tevékenységek két fő területének, nevezetesen a prostitúció és a kábítószer használat számszerűsítése érdekében. A számítás eredményei nem azonnal, hanem egy nagyobb módszertani felülvizsgálat részeként váltak a rendszeres kalkuláció részévé. Számos komoly hatású változtatás mellett a 2005. éves számítások során integrálódott először a nemzeti számlákba az illegális tevékenységekkel kapcsolatos becslése eredménye.

31. A kábítószeres termelésének és forgalmának becslése stabil, állandó fogyasztói kereslet meglétének feltételezésén alapult. A kábítószeres fogyasztásának becslése esetén a kiinduló pontot a kábítószeres használók számának, a használt kábítószer mennyiségének és a különböző kábítószeres egységárának becslése jelentette. A számítások fő adatforrását egészségügyi és bírósági adatok, nyilvántartások, valamint rendőrségi, adóhatósági, vám- és pénzügyéségi jelentések, jegyzőkönyvek biztosították. A folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

32. A prostitúció becslésénél használt módszertan hasonló a kábítószeres becslése során alkalmazotthoz. A fogyasztás első számítása a fogyasztók száma, az igénybevétel gyakorisága és az

átlagos fogyasztói ár becslésével készült. A kábítószer becslése során említett fő adatforrásokon kívül két további kiegészítő adatforrás állt a prostitúció becslésénél rendelkezésre: egyfelől a prostituáltak érdekvédelmi szövetségének információi másrészt a témában készült tanulmányok. A folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

33. Az illegális tevékenységek becslését 2000-ig vezettük vissza. A becslés ezen új elemének a kibocsátásra, a folyó termelőfelhasználásra, a végső fogyasztásra, az exportra és az importra gyakorolt hatását a 7.1. tábla mutatja.

34. **A háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat fogyasztási kiadásai** esetében nem végzünk korrekciókat a teljesség biztosítása érdekében, mivel ezeket a becsléseket teljes körűnek tekintjük.

35. A nemzeti számlák szektoraiba sorolt azon szervezeti egységek, akik termeléssel foglalkoznak, végezhetnek **bruttó állóeszköz-felhalmozást** is. Jelenleg az adatgyűjtési rendszer az 5 vagy több főt foglalkoztató vállalkozásokra nyújt adatokat, de a nem-megfigyelt vállalkozások ilyen irányú tevékenységére is készül becslés, kiegészítő információk felhasználásával. Az adatgyűjtés lefedi a szükséges eszköz-kategóriákat és tranzakciókat. Azokra a bruttó állóeszköz-felhasználás tételekre, amelyek jelentősége nemzetgazdasági szinten elhanyagolható, és nincs rá információ, nem készül becslés. Ide tartozik például a háztartási szektort érintő használt állóeszközök adása-vétele, és a nem megfigyelt egységek immateriális eszközök beszerzésére fordított kiadásai.

36. A **termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalmában** nem végzünk teljességi korrekciót, tekintve, hogy az áruforgalomra vonatkozó adatok a vámstatisztikából származnak, amelyet teljes körűnek tekintünk, a szolgáltatásokra vonatkozó adatok pedig a fizetési mérlegből származnak. A határ menti áruforgalom, csempészet a magyar nemzeti számlákban még nem kerülnek elszámolásra.

5.7. Háztartások végső fogyasztási kiadása

5.7.1. A módszer általános leírása

Áttekintés

37. A háztartások végső fogyasztási kiadását termékcsoportok és jövedelemforrások szerint becsüljük, a 2000. évi adat számítása óta a COICOP osztályozás (az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása) felhasználásával.

38. Megkülönböztetjük a fogyasztási kiadás három kategóriáját, annak alapján, hogy az elfogyasztott termékek hogyan keletkeznek (a háztartások hogyan jutottak a termékhez):

- saját termelésű fogyasztás;
- természetbeni bérek és keresetek;
- vásárolt termékek és szolgáltatások.

39. A saját célra termelt mezőgazdasági termékek fogyasztását felvásárlási áron értékeljük. Felvásárlási áron azt az árat értjük, amit a kistermelők realizálnak, amikor termékeiket értékesítik a felvásárlóknak (felvásárló lehet például egy konzervgyár). A felvásárlás statisztika a „Jelentés a felvásárlásról” (OSAP1097) c. adatgyűjtésen alapszik. 168 termékre gyűjt adatot azoktól a vállalkozásoktól, melyek mezőgazdasági termékek felvásárlásával foglalkoznak feldolgozási vagy

továbbértékesítési célból. A becslés termékszinten történik, a mennyiségi adatokat felszorozzuk a folyó áras áradatokkal, mely adatok a mezőgazdasági felvételekből származnak.

40. Az imputált lakbér számítása a költség (user-cost) módszer szerint történik (lásd részletesen a 3.17 alfejezetben). A saját tulajdonú lakások lakásszolgáltatásának kibocsátása a költségelemek összegeként kerül meghatározásra (amortizáció, folyó termelőfelhasználás és nettó működési eredmény).

41. A természetbeni bérek és keresetek értékét a társasági adóbevallások és a kormányzati intézmények bevallásainak adataiból becsüljük, költség alapon.

42. A vásárolt termékeket és szolgáltatásokat piaci áron értékeljük, mely ár tartalmazza az általános forgalmi adót, az áfa-t.

43. A háztartások végső fogyasztási kiadása adat becsléséhez két fő és számos egyéb kiegészítő adatforrást használunk. A két fő adatforrás a Háztartási Költségvetési Felvétel (HKF) és a kiskereskedelmi statisztika. Ezek mellett számos más statisztikai felvétel és adminisztratív adatforrásból származó adat kerül felhasználásra, mint pl.:

- mezőgazdasági adatgyűjtések;
- kommunális statisztika, mint: elektromos energia, vezetékes gáz ellátás, távfűtés és melegvíz-szolgáltatás;
- gyógyszerfogyasztási adat az Egészségügyi Minisztériumból;
- szállítási statisztikák adatai, mint a szállított utasok száma vagy a szállítási teljesítmény bevétele közlekedési módok szerint;
- postai szolgáltatások adatai a Magyar Posta Zrt.-től és a távközlés adatai a távközlési vállalatoktól;
- mozik, színházak, múzeumok, kiállítótermek, állami könyvtárak adatai a Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériumától;
- hotelek és fizető szálláshelyek teljesítmény adatai a turizmus statisztikákból;
- biztosítási szolgáltatásokra vonatkozó adatok a biztosításokra vonatkozó statisztikákból.

44. Az adatforrások különböző megbízhatósági és lefedettségi szintje miatt mind közvetlen mind közvetett becslőmódszereket alkalmaztunk az egyes fogyasztási tételek meghatározásánál. A saját tulajdonú lakások lakásszolgáltatásának becslésénél a költség (user-cost) módszert használtuk, ami egy modell alapú megközelítés.

45. A benchmark és extrapolációs technikát alkalmaztuk azokban az esetekben, amikor a HKF a becslésre használt alapadat forrás. Az első benchmark év 1990 volt, a következő 1995. Az első részletes SUT az 1998-as évre került összeállításra 2000-ben és ennek eredményeként 1998-ra egy új benchmark került kialakításra. A folyó áras, COICOP 4 számjegyes bontású a HKF-ből származó fogyasztási adat előző évről a tárgy évre történő változását használtuk az extrapoláció során.

46. A kiskereskedelmi statisztika adatait közvetlenül használtuk a háztartások végső fogyasztási kiadása adat becslésénél, miután a nemzeti számlák igényei szerint igazítottuk az alapadatokat. A kiskereskedelmi adat tartalmazhat folyó termelőfelhasználási, állóeszköz-felhalmozási és a háztartások végső fogyasztási kiadási részt, amely előbbi kettő leválasztásánál az 1998-as SUT nyújtott segítséget.

47. Eleddig nem volt konzisztens útja a háztartások végső fogyasztási kiadása adat kiegyensúlyozásának. A forrás-felhasználás táblák segítségével konzisztens becslés készülhet, azonban ezt az eljárást a Nemzeti Számlák összeállításánál eddig még nem alkalmaztuk.

48. A háztartások végső fogyasztási kiadása az összes rezidens háztartás végső fogyasztási kiadásának felel meg. Az idegenforgalom egyenlegét a rezidens háztartások külföldi valutavásárlása és a nem rezidens háztartások forintvásárlása egyenlegének felhasználásával becsültük, azonban ez a kiigazítás csak aggregált szinten volt lehetséges a 2002. évi számokat illetően.

Néhány sajátos kérdéskör

49. Az intézményi háztartásokban élők fogyasztási kiadása impliciten a HKF alapján, a teljes lakosságra való igazítás után lefedett. A HKF statisztikán alapuló egy főre jutó fogyasztás 4 számjegyes bontásban készült, majd a Népszámlásból származó népesség adatokat szoroztuk a HKF egy főre jutó fogyasztásával. A HKF-ben szereplő háztartások és az említett népesség adatok olyan magyar háztartásokra vonatkoztak, ahol a háztartásfők magyar állampolgárok. Ugyanezt a korrekciós eljárást alkalmaztuk az intézményekben élők és a nem-magyar háztartásfőkkel rendelkező rezidens háztartások fogyasztásának becslésénél is. Az ezen eljárással nyert fogyasztás szerkezete valószínűleg kicsit torzult, mivel alapvetően különbözik az intézményi és a magán háztartások fogyasztási szerkezete, de egyrészt az intézményi háztartások súlya nem szignifikáns, másrészt a szükséges információk hiánya miatt ez a probléma jelenleg nem orvosolható.

50. A részletre, hitelre vett termékek beszerzését teljes összegben, fogyasztási kiadásként vesszük számba abban az időszakban, amikor a termék a háztartás birtokába került.

51. A szabadtéri piacokra, az utcai árusításra és a javítási szolgáltatásra vonatkozóan nem készült külön becslés. Ezeket a tételeket mind a HKF, mind a Nemzeti Számlákban becsült háztartások fogyasztási kiadása tartalmazza. A vendéglátóhelységek utcán át árusított szolgáltatásait nem tartalmazza a becslés. Ugyanis a kiskereskedelmi statisztika adataira épülő Kiskereskedelmi vendéglátás tételei (11.1.1.) között nem szerepelnek az utcai árusokra vonatkozó adatok.

52. A használt cikkek kereskedelméből csak a kereskedelmi árrés részt vesszük számba, amire adatot a kiskereskedelmi statisztika biztosít.

53. A céges autók magánhasználatának értékét a természetbeni bérek és keresetek tartalmazzák.

54. Piaci szereplőknek fizetett kormányzati kiadások (pl. gyógyszerekre) értéke a kormányzati végső fogyasztás részét képezik.

55. A háztartásokat segítő nonprofit intézményeknek nyújtott hozzájárulások – az ESA95 4.125., 4.126.§ -nak megfelelően – nem a háztartások végső fogyasztási kiadásai között, hanem a háztartásokat segítő nonprofit intézményeknek nyújtott folyó transzferek között kerületek elszámolásra.

56. A jótékonyági adományok és a külföldről származó ajándékok nem képviseltek jelentős tételt, ezért nem szerepelnek a számításokban.

57. A háztartások által az illegális tevékenységekre költött fogyasztási kiadás úgy, mint a 'Kábítószeres' (02.3.0.) és a 'Prostitúció' (12.2.0.) részei a háztartások végső fogyasztási kiadásainak.

58. A 93/570 sz. Bizottsági Határozatnak megfelelően elkülönítve kezeltük az adók fejében valamint a térítés ellenében nyújtott kormányzati szolgáltatások elszámolását. Az örökösödési és az ajándékozási illetékek a tőkeadók között kerületek elszámolásra. Az illetékbélyegek értékét a jövedelem transzferek (D.59.) között tartjuk nyilván, a lakásberuházáshoz kapcsolódó adókat, - melyek

a bruttó állóeszköz-felhalmozás részei – levonjuk a kereskedelmi adókból és a maradékot a 12.7.0 Máshová nem sorolt egyéb szolgáltatások részeként számoljuk el a fogyasztásban.

59. A következő tábla mutatja be az 1998-as SUT alapú benchmark NSZ adatokat és az 1998-as Háztartási Költségvetési Felvétel adatait.

5.3 Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, 1998 (folyó áron, millió forintban)

COICOP kód		Háztartási Költségvetési Felvétel (nemzeti koncepció)	Benchmark Nemzeti Számlel adat (SUT) (hazai koncepció ¹)
01	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	1 007 036	1 197 094
02	Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer	116 909	469 704
03	Ruházat és lábbeli	193 495	267 866
04	Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	540 474	1 073 204
05	Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	165 072	378 417
06	Egészségügy	79 450	164 551
07	Közlekedés és szállítás	275 036	724 068
08	Távközlés	123 854	188 735
09	Szabadidő és kultúra	161 564	412 833
10	Oktatás	15 488	61 393
11	Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	128 598	266 386
12	Egyéb termékek és szolgáltatások	210 651	306 382
Háztartások végső fogyasztási kiadása, összesen		3 017 629	5 510 633

¹: A COICOP 4 számjegyen közölt háztartások végső fogyasztási kiadása adat a hazai fogyasztási kiadásnak felel meg, amint ez fentebb említésre kerül

5.4 Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, 2002 (folyó áron, millió forintban)

COICOP kód		Háztartási Költségvetési Felvétel (nemzeti koncepció)	Nemzeti Számla adat (hazai koncepció)
01	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	1 195 726	1 743 033
02	Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer	185 048	837 093
03	Ruházat és lábbeli	287 811	404 731
04	Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	877 524	1 719 373
05	Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	241 673	617 913
06	Egészségügy	179 770	336 082
07	Közlekedés és szállítás	477 703	1 383 858
08	Távközlés	282 437	456 948
09	Szabadidő és kultúra	374 372	713 023
10	Oktatás	29 478	108 686
11	Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	154 675	450 506
12	Egyéb termékek és szolgáltatások	328 761	777 903
Háztartások végső fogyasztási kiadása, összesen		4 614 979	9 549 149

60. Az 5.4 tábla azt mutatja, hogy szignifikáns eltérés van a fogyasztás szintjén a két forrásból származó adat között. Ezen eltérés mögött néhány fogalmi különbség is meghúzódik (mint pl. a HKF a rezidens háztartások adatait, míg a NSZ a hazai fogyasztást mutatja), de az világosan látszódik, hogy a HKF nem képes lefedni a háztartási fogyasztás bizonyos részét. Ezért a KSH a becslés során a benchmarking módszer használatát választotta, miközben a HKF adatok a becslés folyamatába az extrapolációs technikával kapcsolódnak.

5.7.2. Fő adatforrások

5.7.2.1. Háztartási Költségvetési Felvétel (HKF)

61. A felvétel alapsokaságát a Magyarországon magánháztartásban élő magyar állampolgárok összessége adja. Ebből következően az adatgyűjtés nem terjed ki az ún. intézményi háztartásokra, a tartósan üzleti és munkavállalási célból külföldön élő magyar állampolgárokra, valamint a Magyarországon élő, lakhatási engedéllyel rendelkező külföldiek háztartásaira, és az itt dolgozó külföldi állampolgárokra.

62. A reprezentatív háztartási költségvetési felvétel véletlen mintakiválasztáson alapul. A kiválasztás alapegysége a lakás, a megfigyelés a háztartás. A mintavétel adatforrásául a népszámlálások továbbvezetett lakásadatai (címek) szolgálnak. A mintavétel többlépcsős eljárással történik. A minta 1/3 része évenként cserélődik (rotáció). A mintába került háztartások 1/3 része tehát három egymást követő éven át részt vesz a felvételben, vagyis a minta egy része (kb. 3200-3400 háztartás) panel jellegű, longitudinális vizsgálatokra is alkalmas. A felvételben előírt mintanagyság (elsődlegesen kijelölt háztartások száma) 2002-ben 11806 háztartás volt. Az elsődlegesen kijelölt háztartások mellett még 5393 pótcímet, összesen tehát 17199 háztartást kerestek fel az összeírók. A havi naplóvezető adatszolgáltatók száma összesen 9932 volt, de a végső adatállomány csak 9879 háztartás volt adatminőségi okokból.

5.5 Tábla Mintanagyság és válaszadási arányok 2002-ben

Terület	Az eredetileg kijelölt	A felkeresett ¹	A válaszadó (havi naplóvezető)	Válaszási arány	
				az eredeti minta	az összes felkeresett háztartás
			Háztartások száma		
			százalékában (%)		
Megyék, összesen	9 518	12 970	8 145	85,6	62,8
Budapest	2 288	4 229	1 734	75,8	41,0
Ország, összesen	11 806	17 199	9 879	83,7	57,4

¹ Az eredeti és pótcímeken együtt

63. A felkeresett háztartások egy részénél minden erőfeszítés ellenére meghiúsul az adatgyűjtés. Ennek oka leggyakrabban a megtagadás, de emellett léteznek más indokok is. A megtagadók száma 2002-ben 4161 háztartás volt. A meghiúsulás második leggyakoribb oka a tartós távollét. A tartós távollét főleg Budapesten jelentős, illetve az üres lakások száma is itt a legmagasabb. Tartós távollétnek tekinthető, ha háromszori felkeresésre sem lehetett otthon találni a kijelölt címen lakó háztartás egyetlen tagját sem. Mivel az adatszolgáltatás rendkívül fárasztó, idő- és munkaigényes, a megtagadók legtöbbször időhiányra hivatkoznak; a második leggyakoribb ok a bizalmatlanság a Statisztikai Hivatal iránt és általában az adatszolgáltatások hasznának megkérdőjelezése.

64. Az adatgyűjtés egész évben folyamatos, azaz a HKF egy folyamatos felvétel. Egy-egy hónapban a mintába tartozó háztartásoknak mindig 1/12-e, azaz havonta kb. 800 háztartás vezet háztartási naplót.

65. Egy-egy háztartás adatszolgáltatási tevékenysége a következő volt: A kijelölt háztartások az év egy adott hónapjában a háztartási naplóba a megkívánt részletezettséggel naponta feljegyezték a háztartás minden tagjának kiadásait, a vásárolt élelmiszerek és a ruházati cikkek mennyiségét, valamint a természetben kapott juttatásokat és ajándékokat.

66. A következő év első negyedévének végén a háztartás tagjait, külön-külön, megkérdezték az elmúlt évre visszamenően személyes jövedelmeiről és bevételeiről, a nem személyhez kapcsolódó ún. "háztartási bevételekről" ill. jövedelmekről, a tartós fogyasztási cikkekre, építkezésre, ingatlanvásárlásra, mezőgazdasági tevékenységre és egyéb ritkán előforduló, de rendszerint nagyobb összeget kitevő vásárlásra fordított kiadásairól.

67. A háztartási naplóban szereplő jövedelmi és kiadási adatokat háztartásonként a kérdezőbiztosok kódolták. Az adatok rögzítése, gépi ellenőrzése és feldolgozása a területi igazgatóságoknál történt, a megyei szintű adatok összesítése, a táblák készítése, az adatok korrekciója és az elemzés a KSH-központban.

68. A teljeskörűsítés felszorzó faktorok segítségével történt, amelyek megyénként és nagyságkategóriánként a lakott lakások továbbvezetett, teljes körű száma és a felvételben közreműködő háztartások lakásszámának hányadosai. Mivel a megtagadások következtében a felvételben közreműködő háztartásokban élő személyek demográfiai, iskolai végzettség, gazdasági aktivitás szerinti megoszlása eltér a teljes körű statisztikákból származó adatoktól, a 2002. évi háztartási költségvetési felvétel adatain a teljeskörűsítés mellett demográfiai arányosítás és gazdasági aktivitás szerinti kalibráció is történt. A kalibráció biztosította a felvételtől származó adatok reprezentativitását.

69. A háztartási költségvetési felvétel során gyűjtött adatok feldolgozásakor számos korrekciós lépést követően állt össze a végső adatállomány. Az évközi (napló) és év végi adatok (interjú) összevetése alapján a felmért és az imputált adatok együttese alkotja az állományt. Általános

értelemben imputálásnak nevezik a rendelkezésre álló háttér-információk alapján történő adatpótlást. A háztartási költségvetési felvételben a hasonlósági elven történő imputálást és az adatbázisból történő arányos pótlást (hot deck) alkalmazták a kiadási tételek esetében. A háttérjellemzőkből és a havi naplóvezetés során felvett adatokból is megállapítható, hogy a nem válaszoló háztartások általában a magasabb jövedelműek. Ez adathiányt eredményez a nagy értékű cikkek vásárlásánál, illetve a háztartás életvitelében fontos szerepet játszó kiadásoknál. A pótlás egyszerű arányosság alapján történik. A megtagadók adatait a tényleges előfordulások arányában pótolják. A pótlás lépései:

- a) A tétel előfordulási arányának meghatározása a teljes válaszolók körében;
- b) A tételre jellemző éves átlagos érték kiszámítása a válaszolók körében;
- c) A hiányzó adatok pótlása:
 - c/a) Ha van havi adat: a tétel helyettesítése az éves átlaggal, vagy – ha az átlag ennél magasabb – változatlanul hagyása.
 - c/b) Ha a tétel a havi adatok közt egyáltalán nem szerepel: pótlás véletlen módszerrel.

70. Külső forrásból származó adatokat nem használtak.

71. A havi-kéthavi gyakorisággal vásárolt tételeknél az éves kérdőívre nem válaszoló azon háztartások, ahol a havi naplóban szerepel kiadás, nem a válaszoló háztartások átlagos éves értékét kapták, hanem a havi értékösszegek annyiszorosát, amilyen arányban az éves kikérdezésre válaszoló háztartásoknál ez előfordult.

Az előbb leírt módszert alkalmazták annál a néhány tizedszázaléknyi háztartásnál is, akik válaszoltak ugyan az éves kikérdezésre, de elfelejtették év végére, hogy már a havi naplóvezetéskor is volt az adott tételnél vásárlásuk.

72. Végül éves szinten a megkérdezett valamennyi tételnél alkalmaztak egy “elfelejtési korrekciót” is, azt vételezve, hogy az elfelejtés azon háztartásoknál is előfordul, akik év végén az egyes tételeknél vásárlásról nyilatkoztak. Az “elfelejtési korrekció” során imputált összegek nagysága azonos azzal az összeggel, amely azokban az esetekben fordul elő, amikor a havi naplóvezetésben volt, az éves kikérdezéskor nem volt adat. Az imputálás az előfordulás arányában a teljes mintán véletlenszerűen elosztva történik.

73. Összességében, a pótlásoknak köszönhetően a kiadások volumene 5 %-kal nőtt.

2000-től a HKF a COICOP osztályozást használja a tételek besorolására, de a végeredményt a korábbi, hagyományos magyar nomenklatúra szerint is publikálják.

5.7.2.2. Kiskereskedelmi (belkereskedelmi) felvétel

74. 1997 és 1998 folyamán a kiskereskedelmi statisztikák teljes átalakításra került az 1996 során lezajlott kiskereskedelmi census eredményeinek alapján. Az így létrejött új “bázison” hívták létre az új magyar kiskereskedelmi regisztert, ami minden kiskereskedelmi egység statisztikai jellemzőit tartalmazza. Ez a regiszter a helyi önkormányzatoknak címzett kérdőíves adatfelvételtől származó információ alapján rendszeresen felülvizsgálatra és karbantartásra kerül. A kérdőív neve: Kérdőív a működési engedéllyel rendelkező kiskereskedelmi üzlettegről.

75. A KSH-nak két másik a kiskereskedelemhez kapcsolódó felvétele is létezik. Az egyik havi gyakoriságú felvétel a kiskereskedelmi forgalomról. (OSAP: 1045/02 Jelentés a kiskereskedelem eladási forgalmáról). Az adatfelvétel fő célja a kiskereskedelmi forgalom havi mérése. A megfigyelési

egység a kiskereskedelmi üzlet. Az adatszolgáltató az a kiskereskedelmi vállalkozás, ami üzleteket működtet. Mintakiválasztáson alapuló felvételtől van szó, amely minta kiválasztása a sokaság részben teljes körűen és részben reprezentatívan megfigyelt egyedcsoportjaiból történik. A teljes körűen megfigyelt részsokaságot az 50 vagy annál több főt foglalkoztató vállalkozások vagy a 10 vagy annál több üzlethelyiséggel rendelkező vállalkozások (ez esetben az összes üzlethelyiséggel a mintába kerül) mellett, a gyógyszertárak, az étkeztető vállalatok és a csomagküldő vállalkozások alkotják. A másik részsokaság reprezentatívan megfigyelt része rétegzett mintakiválasztáson keresztül jelenik meg a mintában. Az ilyen módon a mintába került adatszolgáltatók maximum öt éven keresztül maradhatnak a mintában. A kiskereskedelmi forgalom (aktuális) piaci beszerzési áron kerül megfigyelésre, mely ár tartalmazza az általános forgalmi adót és a termékadókat. A (nyitott) piacok, utcai árusok és a javító szolgáltató vállalkozások egységei nem kerülnek megfigyelésre.

76. A másik adatfelvétel a negyedéves kiskereskedelmi statisztikai felvétel (OSAP: 1646/02 Jelentés a kiskereskedelem és vendéglátás eladási forgalmáról árucsoportonként). A megfigyelt egységeket a NACE/TEAOR 50-es és 52-es ágazataiba sorolt kiskereskedelmi vállalkozások alkotják. Mintakiválasztáson alapuló felvételtől van szó, amely minta kiválasztása a sokaság részben teljes körűen és részben reprezentatívan megfigyelt egyedcsoportjaiból történik. A teljes körűen megfigyelt részsokaságot az 50 vagy annál több főt foglalkoztató vállalkozások vagy a 10 vagy annál több üzlethelyiséggel rendelkező vállalkozások (ez esetben az összes üzlethelyiséggel a mintába kerül) mellett, a gyógyszertárak, az étkeztető vállalatok és a csomagküldő vállalkozások alkotják. A teljes körű megfigyelésre kiválasztott egyedek után a sokaság maradék része reprezentatívan, rétegzett mintakiválasztáson keresztül jelenik meg a mintában. Az ilyen módon a mintába került adatszolgáltatók maximum öt éven keresztül maradhatnak a mintában. 1999 óta a kiskereskedelmi forgalom szerkezetét 30 termékcsoporthoz részletezettséggel gyűjtik. (1997-ig 10, 1998-ban 15, 2003-tól 45 termékcsoporthoz szerepel a kérdőívben). A kiskereskedelmi forgalom (aktuális) piaci beszerzési áron kerül megfigyelésre, mely ár tartalmazza az általános forgalmi adót és a termékadókat. Amint ez a korábbi havi kérdőívben is említésre került, e felvételen sem kerülnek megfigyelésre a (nyitott) piacok, utcai árusok és a javító szolgáltató vállalkozások egységei.

77. A vállalkozások kiskereskedelmi forgalmát 2002-ben a következő termékcsoporthoz szerinti bontásban gyűjtötték:

- Járművek
- Jármű üzemanyagok
- Alkoholos italok
- Alkoholmentes italok
- Kávé és dohánytermékek
- Élelmiszerek
- Gyógyszerek, gyógyászati felszerelések
- Testápolási cikkek és termékek
- Ruházat
- Háztartási cikkek
- Háztartási textíliák
- Nem tartós háztartási javak
- Tartós elektromos háztartási berendezések
- Elektromos háztartási kisgépek
- Fényképezési és optikai berendezések
- Telekommunikációs felszerelések
- Információ feldolgozó berendezések
- Kép-, hang- és adathordozók
- Könyvek, újságok, folyóiratok
- Barkács- és kerti szerszámok
- Építési anyagok

Festékek
 Szaniter áruk
 Tapéták és padlóburkoló anyagok
 Folyékony és szilárd tüzelőanyagok
 Háztartási tisztítószeresek
 Használt javak
 Egyéb javak

5.7.2.3. Egyéb adatforrások

Mezőgazdasági statisztikák

78. A saját termelésű mezőgazdasági termékek saját célú felhasználása értékét a mezőgazdasági statisztikák adatai alapján becsüljük. A felvásárlási áron értékelt saját termelésű fogyasztás adata a háztartások saját célra termelt és elfogyasztott termékek értékét tartalmazza. A nemzeti számlák mezőgazdasági adatainak fő forrása a mezőgazdasági számlarendszer (MSZR). Ez egy szatellit számla, amelyet a KSH mezőgazdasági- és környezetstatisztikai főosztálya állít össze. Az MSZR a KSH (25 kérdőív), a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM, 10 kérdőív) adatgyűjtéseit, adminisztratív adatokat (támogatások, hitelek stb.) és egyéb adatgyűjtéseket (termelői szervezetek, a mezőgazdaságban felhasznált termékek és szolgáltatások termelőinek és importőreinek szervezetei stb.) integrál jól felépített, összefüggő rendszerré. 1995 óta a mezőgazdasági nagygazdaságokat teljes körűen megfigyeli a KSH, míg a közép- és kisgazdaságokról reprezentatív, rétegzett mintavételen alapuló felvételekből származik információ (a mezőgazdasági adatfelvételek részletesebb leírását a 3.7 és a 11. fejezetben tárgyaljuk).

79. Magyarországon a mezőgazdasági kibocsátás számítása olyan részletes mérlegen alapul, amit a mezőgazdasági termékek többségére összeállít a Mezőgazdasági- és környezetstatisztikai főosztály (ezek az ún. termékmérlegek). A termékmérleg a következő tételeket tartalmazza valamennyi mezőgazdasági termékre (egy-egy tétel bontása részletesebb lehet a termékcsoporthoz természetétől függően):

Forrás:
 Összes termelés
 -Saját veszteségek

 = Veszteségmentes termelés
 + Nyitókészlet

 = Összes forrás

Felhasználás:
 Termelőegységen belüli fogyasztás

- növénytermesztésre (vetőmag, trágya)
- állattenyésztésre (takarmány, keltető tojás)
- egyéb célra

A termelő által feldolgozott termék

- vetőmagnak
- takarmánynak
- egyébnek

Saját fogyasztás (csak az egyéni gazdaságoké)

Értékesítés belföldre

Értékesítés külföldre

Saját előállítású tárgyi eszközök

Zárókészlet

80. A mérlegek mind naturáliákban, mind érték adatokkal összeállításra kerülnek (termelői áron), a vállalatoknál szakosodott egység szinten, az egyéni gazdaságoknál megyei szinten. Az értékadatok a mennyiség és az ahhoz tartozó megfelelő áradatok szorzata adja. A nagykereskedőknek, valamint közvetlenül a fogyasztóknak értékesített termékek áraitól havonta gyűjtöttek információkat. A mérlegek felhasználási oldalának számításához más árakat használtak.

Kommunális statisztikák

81. A kommunális statisztika adatait használjuk a tényleges lakbér, a vízellátás, a szennyvízgyűjtés, az elektromos ellátás és a táv- és hőenergia tételeinek becsléséhez.

Elektromos energia szolgáltatás, vezetékes gázellátás, távfűtés és hőenergia ellátás:

82. A háztartásoknak szolgáltatott elektromos energia mennyiségét statisztikai felvétel adatai alapján becsljük. Az adatszolgáltató a Magyar Villamos Művek Rt. és az elektromos energia termelő vállalatok. Az adatfelvétel fogyasztó típusok (pl. háztartások) szerint és régiós bontásban kéri az adatokat. A vezetékes gázellátás feltérképezésére szintén létezik adatfelvétel. Az adatszolgáltatók a gáztermelő és szolgáltató vállalatok. Az adatfelvétel itt is fogyasztó típusok szerint és régiós bontásban kéri az adatokat. Végül a távfűtés és hőenergia ellátás vizsgálatára szintén önálló adatgyűjtés létezik. Az adatszolgáltatók a távfűtő és hőenergia-ellátó vállalatok. Ezen felvételtől a szolgáltatás mennyiségi adatai mellett léteznek szolgáltatási díjbevételei adatok is fogyasztói típusok és régiók szerinti bontásban.

Vízellátás és szennyvízkezelési szolgáltatás:

83. A felvétel kiterjed a (vezetékes) vízszolgáltató vállalatokat teljesítményének mennyiségi jellemzőire, többek között a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyiségére és a zárt rendszerben gyűjtött szennyvíz mennyiségére.

84. A szilárd tüzelőanyagok becslésére és a többi energiafajttal kapcsolatos becslés ellenőrzésére a KSH az energiamérlegek adatát használta. Ez az adat az 'Energia Központ' Energia hatékonysági és környezetvédelmi ügynökségtől származik.

Egészségügy

85. Számos adatforrás rendelkezésre áll az elfogyasztott egészségügyi termékek, készülékek és felszerelések értékének becslésére. 2003 januárjában került sor első alkalommal a magyar Egészségügyi Szatellit számla publikálására (jelenleg felülvizsgálat alatt áll). Emellett fontos adatok forrása a gyógyszerári termékek és készítmények, valamint a gyógyászati segédeszközök becsléséhez a kiskereskedelmi statisztika (amely adat minden, a gyógyszerárakban eladott termékek értékét magában foglalja) és a gyógyszerek fogyasztásánál az Egészségügyi Minisztériumból származó adat.

Közlekedés és szállítás

86. A közlekedési és szállítási szolgáltatások becslésénél a szállítási statisztikákból származó adatokat használtuk. Ezen felvételek adatot gyűjtenek az áru és személyszállításról, pl. a különböző szállítási módokon szállított utasok számáról (helyi és távolsági szállítás közúton, vasúton, vízen és levegőben) és a szállítási teljesítmény díjbevételeiről. Az adatszolgáltatók a szállítással foglalkozó vállalkozások.

Posta és távközlés

87. A becsléshez használt adatok a távközlési és postai szolgáltatások számbavételét szolgáló adatfelvételekből származnak. Az adatszolgáltatók a Magyar Posta Zrt. és a távközlési vállalatok. A postai és távközlési felvételek mennyiségi adatokat gyűjtenek többek között a levélpostai küldeményekről, a csomag és értékcsomag küldeményekről, az elküldött táviratokról, a telefonhívások számáról (helyi, távolsági, mobil), a földi sugárzású, műholdas és kábel TV szolgáltatásokról és az internet-szolgáltatásokról.

Kultúra

88. A mozik, színházak, koncerttermek, múzeumok, kiállítótermek, nyilvános könyvtárak látogatottsági adatai az Oktatási és Kulturális Minisztériuma adatbázisából érkeznek. A mozik és színházak esetén a látogatók száma mellett a jegyár bevételi adatok is rendelkezésre állnak.

Turizmus (Fizető vendéglátás, szervezett társasutazás)

89. A turizmus statisztikákban rengeteg mennyiségi információ rendelkezésre áll. A határforgalmi statisztikákból kinyerhető a külföldre utazó magyar állampolgárok és a külföldről érkező külföldi állampolgárok száma. A szervezett turizmusra irányuló felvételekből az utazási irodák, utazásszervező cégek szervezett társasutazásainak bevételeiről kaphatunk képet. A felvétel adatszolgáltatói a Magyar Kereskedelmi Kamaránál regisztrált utazási irodák, akik utazásszervezési engedéllyel rendelkeznek. A fizető szálláshely-szolgáltatásokról a KSH által szervezett felvételekből nyerhető információ, ahol az adatszolgáltatók a vállalkozások, akik engedéllyel működnek és az egész évben vagy időszakonként szállást kínálnak éjszakára.

5.7.3. Becslési módszer

90. A háztartások végső fogyasztási kiadását termékcsoportok és jövedelemforrások szerint becsüljük. A 2000. évi becslés elkészítése óta a termékcsoportos bontás a COICOP osztályozás szerint történik. 2003 márciusára ezen nomenklátúra szerint visszavezetésre kerültek az adatok 1995-ig.

91. Megkülönböztetjük a fogyasztási kiadás három kategóriáját, annak alapján, hogy az elfogyasztott termékek hogyan keletkeznek (a háztartások hogyan jutottak a termékhez):

- A) saját termelésből származó fogyasztás
- B) természetbeni bérek és keresetek
- C) vásárolt termékek és szolgáltatások

5.6 Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása 2002 (folyó áron, millió forintban)

COICOP kód	Vásárolt termékek és szolgáltatások	Saját felhasználási célú termelés	Természetbeni bérek és keresetek	Összesen	
01	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	1 626 017	117 016	0	1 743 033
02	Szeszes italok, dohányárúk és kábitószer	823 003	12 625	1 465	837 093
03	Ruházat és lábbeli	403 929	0	802	404 731
04	Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	1 376 241	336 583	6 549	1 719 373
05	Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	617 913	0	0	617 913
06	Egészségügy	333 721	0	2 361	336 082
07	Közlekedés és szállítás	1 350 720	0	33 139	1 383 858
08	Távközlés	456 948	0	0	456 948
09	Szabadidő és kultúra	704 723	0	8 301	713 023
10	Oktatás	92 620	0	16 067	108 686
11	Vendéglátás és szálláshelyszolgáltatás	425 484	0	25 022	450 506
12	Egyéb termékek és szolgáltatások	763 998	0	13 904	777 903
Háztartások végső fogyasztási kiadása - hazai koncepció		8 975 316	466 224	107 610	9 549 149
Rezidens háztartások kiadásai külföldön (+)					465 134
Nem rezidens háztartások magyarországi kiadásai (-)					935 663
Háztartások végső fogyasztási kiadása - nemzeti koncepció					9 078 800

A) A magyar Nemzeti Számlákban a saját felhasználási célú termelésből történő fogyasztásnak két fő típusát vesszük számba:

- mezőgazdasági termékek: a saját felhasználási célra termelt mezőgazdasági termékek fogyasztása becsléséhez az alapadatot a mezőgazdasági statisztika biztosítja. A becslés közvetlen (direkt) típusú becslés, mezőgazdasági termékenként történik a mennyiségi és felvásárlási ár adatok felhasználásával. Felvásárlási áron azt az árat értjük, amit a kistermelők realizálnak, amikor termékeiket értékesítik a felvásárlóknak (felvásárló lehet például egy konzervgyár). A felvásárlás statisztika a „Jelentés a felvásárlásról” (OSAP1097) c. adatgyűjtésen alapszik. 168 termékre gyűjt adatot azoktól a vállalkozásoktól, melyek mezőgazdasági termékek felvásárlásával foglalkoznak feldolgozási vagy továbbértékesítési célból. A becslés termékszíntén történik, a mennyiségi adatokat felszorozzuk a folyó áras áradatokkal. Alapáras adatok hiányában került sor a felvásárlási ár használatára.
- Sajátlakás szolgáltatás imputált lakbére: a KSH a 2000. évtől kezdte használni a javasolt költség módszert (user cost). Ezen módszer részletes leírása az 5.7.3.4 alfejezetben található.

B) A természetbeni bérek és keresetek becslése a vállalatok és a kormányzati szervezetek társasági adóbevallásán és beszámolóján, mint alapadat forráson alapul. A számviteli szabályoknak megfelelően a természetbeni bérek és keresetek értéke elkülöníthető az egyéb költségfajtáktól.

A természetbeni bérek és keresetek tartalmazzák:

- a munkavállalók részére ingyenesen vagy csökkentett áron nyújtott a munkaadó által előállított termékek és szolgáltatások értékét;
- a munkavállalók részére ingyenesen vagy csökkentett áron nyújtott a munkaadó által vásárolt termékek és szolgáltatások értékét;
- a cégautó munkavállalók által magán célra történő használatának értékét.

A természetbeni bérek és keresetek értéke csak aggregálva áll rendelkezésre a korábban említett adatforrásokban. Ahhoz, hogy szétbonthassuk őket a COICOP csoportoknak megfelelően a Munkaerő-költség felvétel eredményeit használtuk. A Munkaerő-költség felvételre korábban ötévente került sor, de 2003 óta átalakult éves felvétellé.

C) A vásárolt termékek és szolgáltatások becslési módszerét a következő bekezdésben mutatjuk be.

Ahol a fogyasztás becsléséhez használt legfőbb adatforrás a Háztartási Költségvetési Felvétel, ott ezek az alapadatok a legtöbb esetben nem közvetlenül kerülnek felhasználásra, hanem az extrapoláció módszerén keresztül. A nyers adatokat először a teljes népességhez kell igazítani, mert a HKF csak a rezidens, magyar állampolgárságú családfővel rendelkező háztartásokat figyelte meg. Ezért hiányoztak az adatokból a rezidens, de nem magyar állampolgárságú családfővel rendelkező háztartások és az intézményi háztartásokban élők (pl. kórház, szociális otthon, börtön). Azért, hogy pótolni lehessen ezen adatokat, a HKF kiadási adatait kiszámítjuk egy főre a kérdőív alapsokaságának adatát figyelembe véve, majd ezen egy főre jutó adatot felszorozzuk az aktuális év népesség adatát használva, ami a Népesség statisztikából származik, tartalmazva az ország össznépességét, az intézményekben élők számát és a nem-rezidens háztartásfőkkel rendelkező háztartásokat is beleértve. Ezzel az eljárással természetesen a szerkezet torzulhat, hiszen az intézményi háztartások fogyasztási szerkezete nyilván különbözik a magánháztartásokétól, de információ hiányában jelenleg nem tudjuk korrigálni. Az így előálló HKF adatokból értékindexet számítottunk az előző év megfelelő adatainak felhasználásával, majd az előző évi nemzeti számla fogyasztási kiadási adatokat értékindexek segítségével (előző év=100% típusú) extrapoláljuk minden termékcsoporthoz.

92. Ezután történik az extrapolált értékek kiigazítása a nemzeti számlák definíciói és fogalmainak megfelelően, éppen úgy, mint azokban az esetekben, mikor nem a HKF a becslésre használt fő adatforrás.

93. Az 5.7-es táblázat a fogyasztási kiadás adatait mutatja a korábban már említett három fő típus szerint. A következő alfejezetekben az egyes termékcsoporthoz használatos becslési eljárásokról részletesebb leírást közlünk (COICOP két számjegyen vagy mélyebb bontásban, ha szükséges). A szöveg mellé táblázatokat rendeltünk, amelyek COICOP négy számjegyes bontásban mutatják a megfelelő főcsoport alcsoportjaihoz tartozó fogyasztási kiadás számokat. A táblázatok megalkotása során az ún. 'tabular approach' módszert használtuk, mely módszer a "A háztartások fogyasztási kiadása becslésének fejlesztésére" létre hívott PHARE2000 Task Force során alkottak meg és használtak (a Task Force-ban Magyarország is részt vett). Az így létre jött táblázatok első "Alapadat" nevű oszlopa az alapadatforrásból származó adat értékét mutatja. Abban az esetben, ha az alapadat forrása a HKF a "Teljes népességhez való kiigazítás" nevű oszlop tartalmazza a HKF által nem lefedett népesség fogyasztását. A közvetett módszerek közé tartozó érték extrapoláció módszerének alkalmazásával kapott értéket tartalmazza a "Extrapoláció miatti kiigazítás" nevű oszlop. A "Definíció

és koncepció miatti egyéb kiigazítás” nevű oszlop pedig olyan szükséges kiigazítások értékét mutatja, amely nélkülözhetetlen az ESA95 követelményeinek való teljes megfelelés teljesüléséhez (mint pl. a saját felhasználásra termelt mezőgazdasági termékek saját célú felhasználása, saját tulajdonú lakások imputált lakbére, biztosítási szolgáltatások vagy a szerencsejátékok nettó elszámolása)

5.7.3.1. Élelmiszerek és alkoholmentes italok

94. Az “Élelmiszerek és alkoholmentes italok” főcsoport becslésénél a háztartási költségvetési felvételt (HKF) jelenti az alapadatforrást. Az 5.7.3/C fejezetben bemutatott extrapolációs módszert használva kapjuk az “Extrapoláció miatti kiigazítás” oszlopban szereplő adatokat (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően. Ez jelen esetben a mezőgazdasági saját felhasználási célú termeléssel való korrekciót jelent a következő alcsoportoknál: ‘Hús’ (01.1.2), ‘Hal és tengeri állat’ (01.1.3), ‘Tej, sajt és tojás’ (01.1.4), ‘Olaj és zsiradék’ (01.1.5), ‘Gyümölcs’ (01.1.6), ‘Zöldségfélék’ (01.1.7), ‘Cukor, lekvár, méz, csokoládé és cukorka’ (01.1.8) és ‘Egyéb, máshova nem sorolt élelmiszerek’ (01.1.9)

95. A kiskereskedelmi statisztika ide vonatkozó érték adatait és a termékmérlegek megfelelő mennyiségi adatait ellenőrzési célból vizsgáljuk.

**5.7 Tábla „Élelmiszerek és alkoholmentes italok” főcsoport becslése, 2002
(folyó áron, millió forintban)**

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
01	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	1 195 726	15 089	415 202	117 016	1 743 033	
01.1	Élelmiszerek	1 080 491	13 634	282 127	117 016	1 493 268	
01.1.1	Kenyér és cereáliák	HKF	208 675	2 633	10 994	0	222 302
01.1.2	Hús	HKF	313 435	3 955	53 127	57 352	427 869
01.1.3	Hal és tengeri állat	HKF	10 614	134	2 565	2 042	15 355
01.1.4	Tej, sajt és tojás	HKF	213 723	2 697	90 029	11 659	318 107
01.1.5	Olaj és zsiradék	HKF	60 475	763	-4 369	14 763	71 632
01.1.6	Gyümölcs	HKF	55 719	703	54 054	5 956	116 432
01.1.7	Zöldségfélék	HKF	92 776	1 171	14 148	24 493	132 588
01.1.8	Cukor, lekvár, méz, csokoládé	HKF	81 337	1 026	47 352	500	130 216
01.1.9	Egyéb, máshova nem sorolt élelmiszerek	HKF	43 738	552	14 227	251	58 768
01.2	Alkoholmentes italok	115 235	1 454	133 076	0	249 765	
01.2.1	Kávé, tea és kakaó	HKF	47 893	604	25 247	0	73 744
01.2.2	Ásványvíz, üdítőital, gyümölcs- és zöldségivólé	HKF	67 343	850	107 829	0	176 022

5.7.3.2. Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer

96. A “Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer” főcsoport becslésénél a háztartási költségvetési felvétel (HKF) jelenti az alap-adatforrást. Az 5.7.3/C fejezetben bemutatott extrapolációs módszert használva kapjuk az “Extrapoláció miatti kiigazítás” oszlopban szereplő adatokat (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően. Ez jelen esetben a mezőgazdasági saját felhasználási célú termeléssel való korrekciót

jelent a következő alcsoportoknál: 'Égetett szeszesitalok' (02.1.1) és 'Bor' (02.1.2) valamint természetbeni bért a 'Sör'(02.1.3) alcsoportnál.

97. A kiskereskedelmi statisztika ide vonatkozó érték adatait és a termékmérlegek megfelelő mennyiségi (alkoholos italok, dohány) adatait ellenőrzési célból vizsgáljuk.

98. A kábítószer termelés és fogyasztás becslése a szokásos napi adag meghatározásán alapszik. A drogfogyasztás becslésének első lépése a fogyasztók számának, a kábítószer mennyiségének és a kábítószerfajták árainak meghatározása. A fő adatforrások az orvosi és bírósági adatok, a rendőrségi-, adóhatósági és vámhivatali jelentések. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk.

**5.8 Tábla "Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer" főcsoport becslése, 2002
(folyó áron, millió forintban)**

COICOP kód	Adat-forrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat
02	Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer	185 048	2 335	576 235	10 387	774 005
02.1	Alkoholos italok	57 209	722	418 091	10 387	486 409
02.1.1	Égetett szeszesitalok	HKF	11 946	153 835	- 202	165 730
02.1.2	Bor	HKF	15 303	76 237	10 785	102 518
02.1.3	Sör	HKF	29 960	188 020	- 196	218 162
02.2	Dohányárúk	127 839	1 613	158 144	- 2 173	285 423
02.2.0	Dohányárúk	HKF	127 839	1 613	-2 173	285 423
02.3	Kábítószer	0	0	0	65 261	65 261
02.3.0	Kábítószer		0	0	65 261	65 261

5.7.3.3. Ruházat és lábbeli

99. A "Ruházat és lábbeli" főcsoport becslésénél a háztartási költségvetési felvételt (HKF) jelenti az alap-adatforrást. Az 5.7.3/C fejezetben bemutatott extrapolációs módszert használva kapjuk az "Extrapoláció miatti kiigazítás" oszlopban szereplő adatokat (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően. Ez természetbeni bér miatti korrekciót jelent a 'Ruházati méteráru' (03.1.1.) és a 'Felső- és alsóruházat' (03.1.2.) alcsoportoknál.

100. A kiskereskedelmi statisztika ide vonatkozó érték adatait ellenőrzési célból vizsgáljuk.

5.9 Tábla “Ruházat és lábbeli” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
03	Ruházat és lábbeli		287 811	3 632	115 567	-2 279	404 731
03.1	Ruházat		199 816	2 521	107 999	- 1 548	308 788
03.1.1	Ruházati méteráru	HKF	1 543	19	31 119	271	32 953
03.1.2	Felső- és alsóruházat	HKF	188 970	2 385	50 185	- 1 547	239 993
03.1.3	Egyéb ruházati cikkek és kiegészítők	HKF	7 477	94	18 337	- 196	25 712
03.1.4	Ruházat javítása, tisztítása, kölcsönzése	HKF	1 826	23	8 358	- 77	10 129
03.2	Lábbeli		87 995	1 110	7 568	-730	95 944
03.2.1	Cipő és egyéb lábbeli	HKF	86 729	1 094	2 416	- 682	89 558
03.2.2	Lábbeli javítása, tisztítása és kölcsönzése	HKF	1 266	16	5 152	-49	6 386

5.7.3.4. Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok**5.7.3.4.1. Tényleges lakbér:**

101. Magyarországon megkülönböztetjük a ‘Tényleges lakbér’ (04.1.0) két típusát. Az egyik típus a támogatott lakbér, amit a helyi önkormányzati tulajdonú lakásokban lakó bérlők fizetnek, a másik típus pedig a magánlakások bérlői által fizetett lakbér. A helyi önkormányzati lakások után beszedett lakbér becsléséhez a helyi önkormányzatoktól szerez információkat a KSH adatfelvétel útján. 2002-ig nem készült külön becslés a magánlakások bérlői által fizetett lakberről. 2000-ben és 2002-ben a magánlakbérrel kapcsolatos adatfelvételre került sor, mely jó alapot jelentett egy új becslési eljárás megalkotásához.

5.7.3.4.1.1. Helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakások

102. A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások bérletéből származó kibocsátást az átlagos bérleti díj és a bérelt lakások négyzetméter adatából számítjuk. A bérleti díj a háztartások (bérlők) által fizetett bérleti díjat és a kormányzat által fizetett támogatást is tartalmazza. Az adatok forrása a statisztikai hivatal által végrehajtott teljes körű felvétel, amelynek a helyi önkormányzatok az adatszolgáltatói. A folyó termelőfelhasználásból a fenntartási és javítási költségek becslése a saját tulajdonú lakások lakásszolgáltatásának adatából indul ki, az egy négyzetméterre jutó folyó termelőfelhasználás adatát szorozzuk fel a helyi önkormányzatoktól bérelt lakások négyzetméter adatával. A lakással kapcsolatos egyéb költségek becslése esetén először az összes lakásra jutó költségeket becsüljük meg, majd felosztjuk a különböző lakástípusok között a megfelelő négyzetméter adatok arányában.

5.10 Tábla A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások lakásszolgáltatása, 2002

	Folyó áron, millió Ft
A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások állománya (m ²)	7 649
Átlagos bérleti díj m ² /hó/forint	172
Teljes lakásszolgáltatás (kibocsátás)	15 817
Ebből: értékcsökkenés	13 803
Folyó termelőfelhasználás	4 638
Nettó működési eredmény	-2 623
Bérlők által fizetett bérleti díj	7 478

103. A bérlők által tényleges fizetett lakbér elszámolásra kerül, mint a háztartások fogyasztási kiadása, míg a kormányzat által a lakbérhez nyújtott támogatást természetbeni társadalmi juttatásként számoljuk el.

104. A helyi önkormányzatok nem kezelik közvetlenül a tulajdonukban lévő épületeket. Piaci vállalkozásokkal kötnek szerződést erre a feladatra. Ez azt jelenti, hogy a piaci vállalkozások gyűjtik be a bérleti díjakat a bérlőktől és továbbítják a tulajdonos, azaz a helyi önkormányzat felé, és ők szervezik és hajtják végre az önkormányzat tulajdonában lévő lakások felújítását és a nagyobb javításokat. Ezeknek a vállalatoknak a kibocsátása a nem-pénzügyi vállalati szektorban kerül elszámolásra.

5.7.3.4.1.2.**Magántulajdonban lévő lakások bérlése**

105. 2002 előtt erre a típusú bérlési formára nem készült külön becslés, az e tevékenységből származó termelést a saját lakásszolgáltatás keretében vettük figyelembe. A 2002. évi adatok összeállítása során bevezetett módszertani változtatások sorában külön becslést készítettünk erre a tételre. A becsléshez felhasználtuk a népszámlálásból származó, a magánbérletre vonatkozó négyzetméter adatokat. Az átlagos bérleti díjat a 2002 évben végrehajtott bérleti díj felvétel alapján számítottuk, a felvétel referencia éve 2001 volt. A 2001. évi bérleti díj adatokat a magánbérleti díjak fogyasztói árindexével szoroztuk fel 2002-re. A lakbér felvétel nem véletlenszerű mintavétel alapján készült, a célsokaság a 2001-es népszámlálás adatai szerint bérelt lakásban élő háztartások voltak. A mintanagyság 3000 háztartást tett ki. A bérleti díjra vonatkozó kérdés az alap piaci bérleti díjra vonatkozott. A felvétel kitért a lakások főbb jellemzőire is, és a 2001. évi népszámlálásnak megfelelően rétegezett felvétel volt.

106. Az értékcsökkenés a PIM módszer segítségével készült. A folyó termelőfelhasználás becslése a Háztartási Költségvetési Felvételen alapult.

5.11 Tábla A magántulajdonú lakások bérléséből származó lakásszolgáltatás adatai, 2002

	Folyó áron, millió Ft
Kibocsátás összesen	58 370
Ebből: értékcsökkenés	10 547
Folyó termelőfelhasználás	4 415
Nettó működési eredmény	43 408
Bérlők által fizetett bérleti díj	58 370

107. A lakásállomány évente aktualizált értéke újraelőállítási áron az értékcsökkenés becslése során számítható. Mivel közvetlen információ áll rendelkezésre az állomány továbbvezetésére, nem szükséges modell-alapú megközelítést alkalmazni. Ettől függetlenül a becslés menete a PIM logikáját követi (részletesen lsd. a 4.13.5.1 bekezdést).

5.7.3.4.2. A saját tulajdonú lakásokból származó lakásszolgáltatás becslése a költség-módszer alkalmazásával

108. Az új tagállamoknak a saját tulajdonú lakásokból származó lakásszolgáltatás becslése során (a bérleti szektorban és az imputált lakbér területén is) nehézséget okozott a 95/309 tanácsi rendelet előírásainak alkalmazása. A rendelet szerint a saját tulajdonú lakásszolgáltatás becslését az ún. rétegezés módszerével kell végezni. A problémát az okozta, hogy a legtöbb új tagállamban a magántulajdonú lakások aránya nagyon magas a lakásállományon belül, azaz a bérleti szektor nagyon alacsony és nem-reprezentatív részét képezi a teljes lakásállománynak, ennek alapján nem lehet megbízható becslést végezni az imputált lakbérre vonatkozóan.

109. Az elméleti és gyakorlati nehézségeket felismerve, az új tagországok bevonásával jelentős módszertani fejlesztési munkák kezdődtek a PHARE-program keretében. A munkák célja az új tagországok lakáspiaci sajátosságainak megfelelő módszertan kidolgozása volt, figyelembe véve a 95/309 tanácsi rendelet előírásait. Miután kiderült, hogy a rendelet által legjobb módszernek tekintett rétegezés módszere a legtöbb új tagállamban nem alkalmazható, a fejlesztési munkák a másik ajánlott módszer, a költség-módszer részletes kidolgozására irányultak. Első fázisban a módszert néhány kiválasztott ország esetében tesztelték, és a biztató eredmények alapján a munkálatokba bevonták a többi új tagállamot is.

110. Ennek a munkának az eredményeként született meg az a megoldás, hogy amennyiben a magánbérlet a teljes lakásállománynak kevesebb, mint 10%-t teszi ki, és nagy az eltérés a magán és a támogatott lakbér között, a költség-módszert lehet alkalmazni, mint alternatív megoldást. A rendeletben ismertetett harmadik módszer, az ún. önértékelés módszere nem alkalmazható. Az új módszer széles körben megvitatásra került, és a Nemzeti Számlák Munkacsoport 2002. novemberi ülésén elfogadta. A 95/309 tanácsi rendelet ennek értelmében módosításra is került. (A tanács 1722/2005 sz. rendelete a lakásszolgáltatás becslési elveiről a 128/2003sz. bizottsági rendelet a piaci árakon számított bruttó nemzeti jövedelem számítás céljaira).

5.7.3.4.2.1. Adatforrások és módszerek**5.7.3.4.2.1.1. Lakásállomány**

111. A lakásállományra vonatkozóan részletes adatbázis áll rendelkezésre, amely tartalmazza a lakások értékét, kormegoszlását és a várható élettartamát. A lakásállomány becslésének kezdő éve 2001, a népszámlálás éve.

112. A lakásállomány értékének számítása során a rendelkezésre álló természetes adatokat (négyzetméter) az aktuális, megfelelő építési költséggel szoroztuk fel. Az építési költséget lakástípusonként állapítottuk meg. A lakásállomány becslésére használt modell azokra az épületekre is végzett becsléseket, amilyen típusú épületek már nem épülnek.

113. A lakáshoz tartozó föld értékét nem tekintettük a lakás értékébe tartozó tényezőnek, mivel a föld nem-termelt eszköz, és ezért nem lehet rá értékcsökkenést elszámolni.

114. A lakásállományt szektoronként és életkor szerint csoportosítottuk az értékelés alapján. A korstruktúra a népszámlálás alapján állt rendelkezésre, de kiegészítő, célzott felvételeket is végrehajtottunk a népszámlálásból származó információk pontosítása érdekében.

Felszorzás

115. A lakásállomány értékének továbbvezetése nem csupán a PIM modell alapján történik, mivel közvetlen információkkal rendelkezünk az állományváltozásra, ezért nem szükséges modell-alapú megközelítést alkalmazni.

116. A lakásállomány értékét szektoronként becsüljük. A központi kormányzat és a helyi önkormányzatok, valamint a vállalatok lakásberuházásaira a beruházási kérdőív alapján készül becslés. A lakásberuházás kérdőív az alábbi három kategóriát fedi le:

- egy-lakásos épületek
- kettő- és többlakásos épületek
- közösségek részére épült épületek.

117. Az új építésű lakások és a felújítások közötti arányt, a lakáskörülmények, 1999. felvétel eredményei alapján becsüljük. A felvétel információt nyújt a végrehajtott felújítások struktúrájáról, az így kapott arányok alapján lehet elvégezni a felszorzást.

Az értékcsökkenés becslése

118. A lakásállomány nyitó értéke korcsoportonként rendelkezésre áll. A lakások értékét minden korcsoport esetében az újraelőállítási költségen becsüljük. Így kapjuk meg a lakásállomány bruttó értékét. A nettó érték és a bruttó érték közötti arány közvetlen megfigyelésből származik. (OSAP 1076 Jelentés a megszűnt lakások számáról). Az alapvető módszertani előírásoknak megfelelően, ezeket az arányokat korcsoportonként becsüljük.

119. Az egyes korcsoportokban várható élettartam becslése közvetett módon történik. A tízévenként végrehajtott teljes körű lakásállomány felvétel nyújt információt az egyes korcsoportokba tartozó lakásokra vonatkozóan. Az egyes korcsoportokban az értékcsökkenés mértékére alapozva lehet megbecsülni a várható élettartamot, azaz azt az időt, ami alatt az egyes korcsoportokba tartozó lakások használhatók. (lsd. 4.12.5.1 bekezdést)

5.12 Tábla A lakásállomány és az értékcsökkenési leírás értéke, 2002 folyó áron, milliárd Ft

	A lakásállomány bruttó értéke	A lakásállomány nettó értéke	Értékcsökkenés
Összes lakás	30 412,8	16 094,8	368,0
Saját tulajdonú lakás	29 345,7	14 990,3	342,7

5.7.3.4.2.1.2.

A lakáshoz tartozó föld értékének becslése

120. A lakáshoz tartozó föld értékét nagyon nehéz pontosan megbecsülni, mivel a lakáspiacot rengeteg külső tényező befolyásolja. A becsléshez külső szakértők által készített tanulmányból indultunk ki, a kutatóintézet Budapest kerületeinek rehabilitációjával foglalkozik. A szakértők számítása szerint az újonnan épített lakások értékének kb. 10 százalékát teszi ki a hozzátartozó föld értéke. Figyelembe véve, hogy a használt és az új lakások ára közötti arány 1:2, átlagban azt mondhatjuk, hogy a lakások nettó értékének 20 %-át lehet becsülni a lakáshoz tartozó föld értékének.

5.7.3.4.2.1.3.

Fenntartás és javítási költségek

121. A fenntartás/karbantartás és javítás költségeinek becslése a Háztartási Költségvetési Felvétel alapján történik. A HKF kérdőív külön kérdez rá a rendszeres lakáskarbantartás és a felújítás költségeire. A rendszeres lakáskarbantartás költségeit minden hónapban megkérdezik, míg a felújítás költségeire az éves kikérdezés során még egyszer visszatérnek. A kérdezőbiztosok számára részletes útmutatás készült, hogy az elhatárolást minél pontosabban el lehessen végezni.

122. A rendszeres lakáskarbantartás és javítás költségeit két részre kell osztani. Az egyik része azokat az apróbb javításokat tartalmazza, amelyeket a bérlők is és a tulajdonosok is végezhetnek (ezeket a háztartások fogyasztási kiadása között kell elszámolni). A karbantartás másik része azokat a költségeket tartalmazza, amelyeket a tulajdonosok alkalmaznak a lakás állagának megóvása céljából, ezeket folyó termelőfelhasználásként számoljuk le.

123. A költségek szétválasztásához a Háztartási Költségvetési Felvételt használjuk fel. Először kiszámoljuk az egy bérelt lakásra jutó fenntartási és javítási költséget (az összes bérelt lakáshoz tartozó fenntartás és javítás költségét elosztjuk a bérelt lakások számával). Ezután, feltételezve, hogy a saját tulajdonú lakásban élő tulajdonosok lakásonként ugyanannyit költenek fenntartásra, mint a bérlők (átlagosan), az egy bérlakásra jutó fenntartási és javítási költséget felszorozzuk a saját tulajdonú lakások számával.

124. A két összeget levonjuk az összes fenntartás és javítás költségeiből, és a maradékot számoljuk el, mint a saját tulajdonú lakásszolgáltatás folyó termelőfelhasználását.

5.13 Tábla A fenntartási és javítási költségek felosztása folyó áron

Megnevezés		2002
Összes fenntartási és javítási költség (millió forint)	(a)	96 598
Egy bérlakásra jutó fenntartási és javítási költség (forint/bérlakás)	(b)	13 828
Bérelt lakások száma (millió db)	(c)	0,2557
A bérelt lakásokra jutó összes fenntartási és javítási költség	(d)=b*c	3 535
Saját tulajdonú lakások száma (millió)	(e)	3,4919
A saját tulajdonú lakásokra jutó összes fenntartási és javítási költség (millió Ft)	(f)=b*e	48 285
A saját tulajdonú lakásokra jutó fenntartási és javítási költségek, folyó termelőfelhasználásként elszámolva (millió Ft)	(g)=a-d-f	44 778

5.7.3.4.2.1.4.

Biztosítás

125. A lakásbiztosítások becslése a biztosító intézetek jelentései alapján készül. A biztosítók kibocsátását fel kell osztani szektorok között. A felosztás alapja a biztosítási kötvények számának

megosztása tulajdonosok és biztosítási formák szerint. Így az összes biztosításból elkülöníthetők a háztartások lakásbiztosításai. Ebből a saját tulajdonú lakások arányát a teljes lakásállományhoz viszonyítva (négyzetméterben) használjuk a saját tulajdonú lakásokra jutó biztosítások meghatározásához. A korábbi felosztás a háztartási költségvetési felvétel adatai alapján készült. A költség-alapú módszer szerint a saját tulajdonú lakásokra jutó biztosítási díjat, mint folyó termelőfelhasználást kell figyelembe venni az imputált lakbér becslése során. A többi lakásbiztosítás értékét a háztartások fogyasztási kiadásaként a COICOP 12.5.2 Lakásbiztosítás fogyasztási csoportban számoljuk el.

5.7.3.4.2.1.5.

A lakáshitelek értéke

126. Ez a tétel saját tulajdonú lakások és a hozzájuk tartozó földdel kapcsolatos minden, piaci feltételekkel felvett hitelt tartalmaz. Az adatok a kereskedelmi bankoktól származnak, a Magyar Nemzeti Bank adatgyűjtési rendszerén keresztül, de az adatok már nettó módon érkeznek, azaz a fizetett kamatok már levonásra kerültek.

5.7.3.4.2.1.6.

Imputált reál hozam

127. A költség módszer része a befektetett tőke utáni megtérülés elszámolása, azaz a lakásokra és a hozzájuk tartozó földekre becsülni kell hozamot. A hozamnak kapcsolatban kell állnia a szóban forgó tőkejósággal. A lakás esetében számos kísérleti jellegű próbálkozás után az a megegyezés született, hogy közös, rögzített rátát kell alkalmazni, ezt 2,5 %-ban határozták meg. A döntés azon országok tapasztalatait felhasználva született, ahol a rétegzés módszerét alkalmazzák a saját lakásszolgáltatás becsléséhez.

5.7.3.4.2.2.

A költség módszer részletezett eredményei

5.14 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése a költség módszerrel, a rögzített, 2,5 %-os reál megtérülési ráta alkalmazásával millió Ft

Megnevezés		2002
UC01	A saját tulajdonú lakások értékcsökkenése, folyó áron,	335 579
UC05	A saját tulajdonú lakások fenntartási és javítási költségei	112 486
UC08	Nettó biztosítási díjak (UC06) - (UC07)	18 188
UC11	A saját tulajdonú lakások átlagos nettó állománya, folyó áron	16 267,9
UC14	A saját tulajdonú lakásokhoz tartozó föld átlagos értéke, folyó áron	3 253,6
UC16	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó földhöz kapcsolódó hitelek (jelzálog) nettó értéke	606
UC18	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó föld nettó értéke (UC11+UC14)-UC16	18 915,5
UC18/a	Rögzített (2,5%) reál megtérülési ráta	2,5
UC19	A saját tulajdonú lakások és a hozzátartozó föld imputált hozama (nettó működési eredmény) UC18*UC18/a	472 887
UC23	A saját tulajdonú lakások imputált lakbére (UC01 + UC05 +UC08 + UC19)	939 140

5.7.3.4.2.3.

A FISIM felosztása és hatása az imputált lakbér számítására

128. A FISIM felosztása két helyen gyakorolt hatást a háztartások fogyasztási kiadásának adatára. Egyrészt a háztartásokra, mint fogyasztókra jutó FISIM-et kell elszámolni a (2002-ben 205 976 millió Ft). Másrészt a FISIM felosztásnak hatása van az imputált lakbér számítására is, mivel az ismertetett indokok és követelmények alapján a számítás a költség-alapú módszerrel történik. Miután a FISIM

felosztása során a háztartásokra, mint termelőkre a lakástulajdon alapján is kell FISIM-et számolni, ez a folyó termelőfelhasználás része. A költség-alapú módszer szerint a kibocsátást a költségelemből állítjuk össze, így a FISIM, mint költségelem, része lesz a kibocsátásnak és a fogyasztásnak is.

5.15 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése FISIM felosztással
Folyó áron, millió Ft

Megnevezés	2002
<i>Saját tulajdonú lakások értékcsökkenése</i>	335 294
<i>Folyó termelőfelhasználás</i>	156 294
Ebből:	
Nettó biztosítási díj	18 188
Fenntartási és javítási költségek	112 486
FISIM	25 620
<i>Nettó működési eredmény</i>	472 887
A saját tulajdonú lakások kibocsátása (imputált lakbér)	964 760

Lakáskarbantartás és -javítás:

129. A csoport becsléséhez a HKF adatát használtuk, de ez esetben közvetlenül a már teljes népességhez igazítás adatot. Ezt az adatot három részre bontottuk:

- lakáskarbantartás és -javítás a bérlők által;
- kisebb lakáskarbantartás és -javítás a tulajdonosok által;
- a tulajdonosok által a lakások állagának megóvása érdekében végzett lakáskarbantartás és -javítás;

Az első két csoport azokat az apróbb javításokat tartalmazza, amelyeket a bérlők is és a tulajdonosok is végezhetnek, ezeket a háztartások végső fogyasztási kiadása között számoltuk el. A harmadik csoport azokat a költségeket tartalmazza, amelyeket a tulajdonosok eszközölnék a lakás állagának megóvása céljából, ezeket folyó termelőfelhasználásként számoljuk el (lásd korábban, az imputált lakbér számításánál).

Vízellátás és egyéb lakásszolgáltatások:

130. A vízellátás és egyéb lakásszolgáltatás csoport becsléséhez számos adatforrást használtunk. A 'Vízellátás' (04.4.1), 'Hulladékelszállítás' (04.4.2), 'Egyéb, máshova nem sorolt lakásszolgáltatás' (04.4.4) alcsoportok esetében a HKF adatokra alapozva használtuk az extrapolációs módszert. A kommunális statisztikában rendelkezésre áll a háztartások által elfogyasztott víz mennyisége, mely adatot ellenőrzési célból használtuk. A 'Szennyvízelvezetés' (04.4.3) alcsoport esetén közvetlen becslést végeztünk, a fogyasztási kiadás érték a kommunális statisztikából rendelkezésre álló begyűjtött szennyvíz mennyiség és az éves átlagár szorzataként került meghatározásra.

Villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok:

131. A kommunális Statisztikai adatokra épített közvetlen becslést használtunk a 'Villamos energia' (04.5.1), a 'Gáz' (04.5.2), a 'Szilárd tüzelőanyagok' (04.5.4) és a 'Melegvíz és hőszolgáltatás' (04.5.5) alcsoportoknál. A háztartások által fogyasztott elektromos energia, gáz, szilárd tüzelőanyag vagy hőenergia mennyiség és az aktuális piaci árak szorzataként állt elő közvetlenül a fogyasztási

kiadás értékadata. Megbízható egyéb információ hiányában a 'Folyékony tüzelőanyagok' (04.5.3) alcsoport becslésénél a HKF adatra alapozott extrapolációs módszer alkalmaztuk.

132. A Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően igazítottuk a becslést. Ez természetbeni bér miatti korrekciót jelentett a 'Villamos energia' (04.5.1) és a 'Szilárd tüzelőanyagok' (04.5.4) alcsoportoknál.

5.16 Tábla "Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok" főcsoport becslése, 2002 Folyó áron, millió forintban

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
04	Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok		789 569	2 267	820	926 317	1 719 373
04.1	Tényleges lakbér		65 848	0	0	0	65 848
04.1.1	Állandó lakásért fizetett bérleti díjak	Egyéb	65 848	0	0	0	65 848
04.1.2	Második lakásért fizetett bérleti díjak	Egyéb	0	0	0	0	0
04.2	Imputált lakbér		0	0	0	964 760	964 760
04.2.1	Saját tulajdonú állandó lakások imputált bére	Egyéb	0	0	0	964 760	964 760
04.2.2	Egyéb imputált lakbér	Egyéb	0	0	0	0	0
04.3	Lakáskarbantartás és – javítás		96 598	1 219	0	-45 997	51 820
04.3.1	Lakáskarbantartáshoz és -javításhoz vásárolt anyagok	HKF	47 649	601	0	-25 892	22 358
04.3.2	Lakáskarbantartási és – javítási szolgáltatások	HKF	48 949	618	0	-20 104	29 463
04.4	Vízellátás és egyéb lakásszolgáltatások		132 396	1 047	660	0	134 502
04.4.1	Vízellátás	HKF	65 553	827	880	0	67 260
04.4.2	Hulladékelszállítás	HKF	17 017	220	-220	0	17 417
04.4.3	Szennyvízelvezetés	Egyéb	46 013	0	0	0	46 013
04.4.4	Egyéb, máshova nem sorolt lakásszolgáltatás	HKF	71 521	902	0	0	3 813
04.5	Villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok		494 728	1	161	7 554	502 443
04.5.1	Villamos energia	Egyéb	196 668	0	0	4 184	200 852
04.5.2	Gáz	Egyéb	201 337	0	0	0	201 337
04.5.3	Folyékony tüzelőanyagok	HKF	84	1	161	0	245
04.5.4	Szilárd tüzelőanyagok	Egyéb	22 814	0	0	3 369	26 184
04.5.5	Melegvíz- és hőszolgáltatás	Egyéb	73 825	0	0	0	73 825

5.7.3.5. Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás

133. A “Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás” főcsoport becslésénél a háztartási költségvetési felvétel (HKF) jelenti az alapadatforrást. Az 5.7.3/C fejezetben bemutatott extrapolációs módszert használva kapjuk az “Extrapoláció miatti kiigazítás” oszlopban szereplő adatokat (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően.

134. A kiskereskedelmi statisztika adatait a fogyasztási kiadás becslésének ellenőrzési céljából jónak tekintjük és a következő alcsoportoknál használjuk: a *‘Bútorok és lakberendezések’ (05.1.1.)*, a *‘Szőnyegek és más padlóburkoló anyagok (05.1.2.)*, *‘Lakástextiliák’ (05.2.0.)*, a *‘Tartós háztartási gépek és készülékek’ (05.3.1.)*, az *‘Elektromos háztartási kisgépek’ (05.3.2.)* és a *‘Háztartási üvegárúk, edények és konyhafelszerelések’ (05.4.0.)*.

5.17 Tábla “Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás” főcsoport becslése, 2002(folyó áron, millió forintban)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
05	Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	241 673	3 050	377 027	-3 836	617 913	
05.1	Bútorok és lakberendezési cikkek, szőnyegek és más padlóburkoló anyagok	41 881	528	131 856	0	174 265	
05.1.1	Bútorok és lakberendezések	HKF	36 322	458	108 482	0	145 262
05.1.2	Szőnyegek és más padlóburkoló anyagok	HKF	4 257	54	13 995	0	18 305
05.1.3	Bútorok, lakberendezési cikkek, szőnyegek és padlóburkoló anyagok javítása	HKF	1 302	16	9 380	0	10 698
05.2	Lakástextíliák	13 607	172	23 960	0	37 739	
05.2.0	Lakástextíliák	HKF	13 607	172	23 960	0	37 739
05.3	Háztartási gépek és készülékek	51 999	656	122 794	0	175 449	
05.3.1	Tartós háztartási gépek és készülékek	HKF	43 363	547	100 021	0	143 931
05.3.2	Elektromos háztartási kisgépek	HKF	4 022	51	11 823	0	15 896
05.3.3	Háztartási gépek és készülékek javítása	HKF	4 614	58	10 950	0	15 622
05.4	Háztartási üvegáruk, edények és konyhafelszerelések	12 750	161	46 256	0	59 167	
05.4.0	Háztartási üvegáruk, edények és konyhafelszerelések	HKF	12 750	161	46 256	0	59 167
05.5	Barkács- és kerti szerszámok, eszközök	12 876	162	37 795	0	50 834	
05.5.1	Nagyobb barkács- és kerti szerszámok, eszközök	HKF	2 985	38	2 787	0	5 809
05.5.2	Kisebb barkács- és kerti szerszámok, eszközök	HKF	9 891	125	35 009	0	45 024
05.6	Rendszeres lakáskarbantartáshoz igénybe vett termékek és szolgáltatások	108 560	1 370	14 365	-3 836	120 459	
05.6.1	Háztartási fogyóeszközök	HKF	104 028	1 313	-7 514	-3 024	94 802
05.6.2	Háztartási alkalmazottak szolgáltatásai és egyéb háztartási szolgáltatások	HKF	4 532	57	21 880	-813	25 657

5.7.3.6. Egészségügy

135. Az egészségügyi termékek (06.1) becslésének legfontosabb adatforrásai az egészségügyi statisztika, a gyógyszertárak forgalmát mérő adatfelvétel és a gyógyszertárak tevékenységét vizsgáló jelentések. A felvételek a háztartások gyógyszerfogyasztásáról megfelelő adatokkal rendelkeznek, külön a vásárolt és a támogatott eladásokról.

136. A 'Gyógyászati segédeszközök', a 'Járóbeteg- és Fekvőbeteg-ellátás' becslésének ellenőrzéséhez az Országos Egészségügyi Pénztár adatai rendelkezésre álltak, bár éppen felülvizsgálat alá kerültek. A 2002-es számításoknál a HKF adatait használtuk a fenti korábban ismertetett módon. Az így nyert értékek a Nemzeti Számla definíciós és fogalmi igényeinek megfelelően kiigazításra kerültek. Ez jelen esetben természetbeni bérek és keresetek miatti korrekciót jelentett a következő alcsoportoknál: 'Orvosi ellátás' (06.2.1) és 'Fogászati ellátás' (06.2.2).

137. Magyarországon széles körben elterjedt hálapénzt adni az egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor, még akkor is, ha ezen szolgáltatások esetleg fizetősek. Eleddig a hálapénzre vonatkozó becslés a HKF és a személyi jövedelemadó bevallások adatain alapult. 2003 januárjában megjelent az első egészségügyi szatellit számla. Ezen szatellit számla adataira alapozva egy sokkal részletesebb becslés került kialakításra az egészségügyi szolgáltatásokért fizetett hálapénz mértékéről. Ez a modell a különböző egészségügyi kezelések, beavatkozások esetszámait, az eltérő kezelések kapcsán fizetett hálapénz becsült átlagos összegét és a hálapénz adás által érintett beavatkozások darabszámát használja a végleges érték meghatározásánál. Az alábbi tábla „Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás” oszlopában szerepel a hálapénz összege.

5.18 Tábla "Egészségügy" főcsoport becslése, 2002)folyó áron, millió forintban)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
06	Egészségügy		195 759	801	93 140	46 382	336 082
06.1	Gyógyszerek, egészségügyi termékek, gyógyászati eszközök		156 520	306	409	0	157 235
06.1.1	Gyógyszerek	Egyéb	132 260	0	0	0	132 260
06.1.2	Egyéb egészségügyi termékek	HKF	1 365	17	1 444	0	2 826
06.1.3	Gyógyászati segédeszközök és készülékek	HKF	22 894	289	-1 035	0	22 149
06.2	Járóbeteg-ellátás		33 152	418	88 494	21 572	143 637
06.2.1	Orvosi ellátás	HKF	18 549	234	13 396	16 583	48 762
06.2.2	Fogászati ellátás	HKF	12 794	161	70 449	3 195	86 600
06.2.3	Egyéb járóbeteg-ellátás	HKF	1 808	23	4 649	1 794	8 274
06.3	Fekvőbeteg-ellátás		6 087	77	4 237	24 810	35 210
06.3.0	Fekvőbeteg-ellátás	HKF	6 087	77	4 237	24 810	35 210

5.7.3.7. Közlekedés és szállítás

138. A gépjárművek vásárlása és az ehhez tartozó üzemanyagok becsléséhez a kiskereskedelmi statisztika adatait használtuk, miután azt megtisztítottuk a nem a háztartások fogyasztási kiadása közé sorolandó kiskereskedelmi vásárlásoktól. Ehhez a kiigazításhoz a 2002-es gépjármű-nyilvántartás adatait használtuk, az állományt a tulajdonosok típusa szerint bontva. Korábban az 1998-as benchmark adat megalkotásánál a SUT-ot használtuk hasonló céllal.

139. A személygépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos egyéb tételek (személyszállító járművek alkatrészei és tartozékai; személyszállító járművek karbantartása és javítása személyszállító járművekkel kapcsolatos egyéb szolgáltatások) becslése a HKF-en alapul, ahogyan ez az 5.7.3.C alpontban szerepel.

140. A közlekedési és szállítási szolgáltatások becslésénél közvetlen módszert használtunk, melyhez az alapinformációk a szállítási statisztikából érkeztek. Mennyiségi adatok és szállításból származó bevételi adatok álltak rendelkezésre (helyi és távolsági közlekedés közúton, vízen, vasúton és levegőben). A kombinált személyszállítás tipikusan főként a fővárosban (Budapesten) van jelen, ezért a tétel becsléséhez a helyi közlekedési vállalat teljesítményadatait használtuk fel.

141. A Nemzeti Számla definíciós és fogalmi igényeinek megfelelően kiigazításra kerültek az adatok, ami jelen esetben természetbeni bérek és keresetek miatti korrekciót jelent a *'Kombinált személyszállítás'* (07.3.5) alcsoportnál.

142. Magyarországon széles körben elterjedt jelenség borraalót adni. A főcsoportot illetően ez a jelenség a *'Taxi szolgáltatás'* (07.3.2) alcsoport rész becslését érinti. A 2001. évi végleges és a 2000. évi felülvizsgált számításnál bevezettük az 1997-es évben lezajlott, többek között a borraaló adási szokások vizsgálatára alkalmazott kérdőív eredményeinek felhasználásával készült új módszertan szerint számított adatokat a háztartások által adott borraaló becslésére.

**5.19 Tábla “Közlekedés és szállítás” főcsoport becslése, 2002
(folyó áron, millió forintban)**

COICOP kód	Adat- forrás	Alapadat	Teljes népesség- hez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és konceptió miatti egyéb kiigazítás	Ténylege- sen használt NSZ adat	
07	Közlekedés és szállítás		1 988 624	1 040	112 260	-718 317	1 383 858
07.1	Járművásárlás		971 597	0	0	-489 571	482 026
07.1.1	Személygépkocsi	BKS	961 726	0	0	-486 664	475 062
07.1.2	Motorkerékpár	BKS	5 281	0	0	-1 881	3 400
07.1.3	Kerékpár	BKS	4 590	0	0	-1 026	3 565
07.1.4	Állati erővel vontatott járművek	HKF	0	0	0	0	0
07.2	Személyszállító járművek üzemeltetése		822 170	1 006	104 292	-231 893	696 027
07.2.1	Személyszállító járművek alkatrészei és tartozékai	HKF	22 153	280	63 886	2 207	88 592
07.2.2	Üzemanyagok és kenőanyagok személyszállító járművekhez	BKS	742 420	0	0	-242 482	500 071
07.2.3	Személyszállító járművek karbantartása és javítása	HKF	31 060	392	24 085	0	55 537
07.2.4	Személyszállító járművekkel kapcsolatos egyéb szolgáltatások	HKF	26 537	335	16 321	8 634	51 827
07.3	Közlekedési és szállítási szolgáltatások		194 857	33	7 968	2 694	205 804
07.3.1	Kötőpályás személyszállítás	Egyéb	23 609	0	0	0	23 609
07.3.2	Közúti személyszállítás	Egyéb	80 586	0	0	850	81 687
07.3.3	Légi személyszállítás	Egyéb	66 310	0	0	0	66 310
07.3.4	Vízi személyszállítás	Egyéb	654	0	0	0	654
07.3.5	Kombinált személyszállítás	Egyéb	21 046	0	0	2 174	23 219
07.3.6	Egyéb közlekedési, szállítási szolgáltatások	HKF	2 652	33	7 968	-329	10 324

5.7.3.8. Távközlés

143. A ‘Postai szolgáltatás’ (08.1.0) becslésénél közvetve a postai szolgáltatások statisztikáit használtuk. A postai szolgáltatások statisztikai volumen adatokat kínálnak a postai tevékenység teljesítményéről (levélküldemények, csomagok és értékcsomagok, postai pénzáttulások, elküldött táviratok). A volumen- és árváltozás adatait használva meghatároztuk a becsleni kívánt érték változását. Ezzel az értékindexszel aztán a benchmark adatot extrapoláltuk.

144. A ‘Telefon és telefax berendezések’ (08.2.0) alcsoport becslésénél a HKF-et használtuk közvetett módon, ahogyan ez az 5.7.3.C paragrafusnál olvasható.

145. A ‘Telefonálás és telefax-szolgáltatás’ (08.3.0) alcsoport becsléséhez a távközlés-statisztikai adatokat használtuk. A távközlés-statisztika szintén volumenadatokat bocsát a rendelkezésünkre a szolgáltatási teljesítményekről (vezetékes és mobil hívások száma, helyi, helyközi, távolsági és

nemzetközi hívások száma). A volumen- és árváltozás adatait használva becsültük a becsléni kívánt érték változását. Ezzel az értékindexszel aztán a benchmark adatot extrapoláltuk.

5.20 Tábla “Távközlés” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
08	Távközlés		473 045	149	1 844	-18 089	456 948
08.1	Postai szolgáltatás		4 765	0	0	0	4 765
08.1.0	Postai szolgáltatás	Egyéb	4 765	0	0	0	4 765
08.2	Telefon és telefax berendezések		11 778	149	1 844	-530	13 240
08.2.0	Telefon és telefax berendezések	HKF	11 778	149	1 844	-530	13 770
08.3	Telefonálás és telefaxszolgáltatás		456 502	0	0	-17 560	438 942
08.3.0	Telefonálás és telefaxszolgáltatás	Egyéb	456 502	0	0	-17 560	438 942

5.7.3.9. Szabadidő és kultúra

146. A “Szabadidő és kultúra” főcsoport becslésénél, a kulturális és szabadidős tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatások és a szervezett társas utazások alcsoport kivételével, a háztartási költségvetési felvétel (HKF) jelenti az alapadatforrást. A HKF adat nem közvetlenül kerül felhasználásra, a fogyasztási kiadás becslésénél az extrapolációs módszert használjuk. Ennek a közvetett becslőmódszer használatának eredményét mutatják az “Extrapoláció miatti kiigazítás” oszlopban szereplő értékek (lásd az alábbi tábla).

147. Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően.

148. Ez jelen esetben természetbeni bérek és keresetek miatti korrekciót jelent a következő alcsoportoknál: ‘Sport- és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások’ (09.4.1), ‘Kulturális szolgáltatások’ (09.4.2), valamint mezőgazdasági saját felhasználási célú termeléssel való korrekciót a ‘Kertészkedési cikkek, növények, virágok’ (09.3.3) alcsoportnál.

149. További adatforrásokat használunk a becslés ellenőrzése céljából. A kiskereskedelmi vagy belkereskedelmi felvételek adatait használtuk ilyen célból a ‘Hang és képfelvételre, rögzítésre és visszajátszásra alkalmas berendezések’ (09.1.1), a ‘Fényképezési, filmfelvevő berendezések, optikai eszközök’ (09.1.2), az ‘Információ-feldolgozó berendezések’ (09.1.3) és a ‘Kép-, hang- és adathordozók’ (09.1.4) alcsoportoknál. Szintén a kiskereskedelmi Statisztikai felvétel adatai segítettek a becslés helyességének megítélésében a ‘Játékok és hobbicikkek’ (09.3.1), ‘Sporteszközök, kempingcikkek és más felszerelések, házon kívüli szabadidős tevékenységhez’ (09.3.2), ‘Kertészkedési cikkek, növények, virágok’ (09.3.3) és a ‘Hobbiállatok és tartásukkal kapcsolatos termékek’ (09.3.4) alcsoportoknál.

150. A ‘Sport- és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások’ (09.4.1) alcsoport becslésénél néhány esetben (mozi, színház és koncertek) a kulturális statisztika ezen szolgáltatások éves bevételi adatait tartalmazó vetületei kerülnek felhasználásra. Ez esetben az adatok forrása az Oktatási és Kulturális Minisztérium. A ‘Szerencsejátékok’ (09.4.3) alcsoport becslésénél a Szerencsejáték Felügyelet adatai kerülnek nettó alapon felhasználásra.

151. A 'Könyvek' (09.5.1) alcsoport becslése esetén a Magyar Könyvterjesztők és Könyvkereskedők Egyesületétől származó adatokat használunk ellenőrzési célból.

152. A 'Szervezett társasutazások' (09.6.0) alcsoport becslésénél a szervezett turizmusra vonatkozó turisztikai statisztikákat bruttó alapú megközelítéssel használta a KSH, mégpedig az utazási irodák szervezett társasutazásokkal kapcsolatos nettó bevételekre vonatkozó adatot. A szervezett társasutazás magába foglal minden az utazásszervezők által hirdetett és szervezett egyéni vagy csoportos utazást, ha teljesül, hogy az utazás megkezdése előtt aláírták a szerződést és ez a szerződés az utazáshoz kapcsolódó egyéb pótlólagos szolgáltatásokat tartalmaz a szálláshely-szolgáltatás és a személyszállítás mellett. Az adatfelvétel adatszolgáltatói a Magyar Kereskedelmi Kamaránál bejegyzett, regisztrált utazásszervező ügynökségek, akiknek utazásszervező engedélyük van.

153. A szoftverjátékokat is magába foglaló szoftverek esetében HKF-et használjuk a háztartások végső fogyasztási kiadása becslésére, függetlenül a kibocsátás (output) becslésből kapott értéktől. Extrapolációs eljárás alkalmazása miatt nem készül külön becslés a szoftverekre. A játékszoftverek és a videó-játékok a 9.3.1 COICOP alcsoportba kerültek besorolásra, míg az egyéb szoftverek a 9.1.3. alcsoportba.

5.21 Tábla“Szabadidő és kultúra” főcsoport becslése, 2002(folyó áron, millió Ft)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
09	Szabadidő és kultúra		467 475	2 695	240 193	2 661	713 023
09.1	Audiovizuális, foto-optikai és információ-feldolgozó berendezések		57 807	729	89 727	0	148 264
09.1.1	Hang és képfelvételre, rögzítésre és visszajátzásra alkalmas berendezések	HKF	27 475	347	80 598	0	108 420
09.1.2	Fényképezési, filmfelvevő berendezések, optikai eszközök	HKF	2 187	28	5 662	0	7 877
09.1.3	Információ-feldolgozó berendezések	HKF	15 719	198	-10 731	0	5 187
09.1.4	Kép-, hang- és adathordozók	HKF	9 358	118	2 923	0	12 399
09.1.5	Audiovizuális, foto-optikai és információ-feldolgozó berendezések javítása	HKF	3 068	39	11 275	0	14 382
09.2	Egyéb szabadidős és kulturális tevékenységet szolgáló tartós javak		1 234	16	5 326	0	6 576
09.2.1	Házon kívüli szabadidős tevékenységet szolgáló tartós javak	HKF	468	6	366	0	841
09.2.2	Hangszerek és más szabadtéri szabadidős tevékenységet szolgáló tartós javak	HKF	372	5	4 482	0	4 859
09.2.3	Egyéb szabadidős és kulturális tevékenységet szolgáló tartós javak karbantartása és javítása	HKF	394	5	478	0	877
09.3	Játékok, hobbi- és sportcikk, kertészkedés, hobbiállat		56 285	710	58 518	-798	114 715
09.3.1	Játékok és hobbicikkek	HKF	11 155	141	25 190	0	36 486
09.3.2	Sporteszközök, kempingcikk és más felszerelések, házon kívüli szabadidős tevékenységhez	HKF	1 191	15	25 910	0	27 117
09.3.3	Kertészkedési cikkek, növények, virágok	HKF	25 675	324	-167	-798	25 034
09.3.4	Hobbiállatok és tartásukkal kapcsolatos termékek	HKF	16 276	205	1 963	0	18 444
09.3.5	Állatorvosi és egyéb szolgáltatások hobbiállatoknak	HKF	1 987	25	5 622	0	7 634
09.4	Szabadidős és kulturális tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások		188 404	167	25 509	3 459	217 539
09.4.1	Sport- és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások	HKF	13 225	167	25 509	3 825	42 727
09.4.2	Kulturális szolgáltatások	Egyéb	113 249	0	0	-366	112 884
09.4.3	Szerencsejátékok	Egyéb	61 929	0	0	0	61 929
09.5	Újság, könyv, papír és írószer		84 981	1 072	61 112	0	147 166
09.5.1	Könyv	HKF	32 033	404	18 287	0	50 724
09.5.2	Újság, folyóirat	HKF	39 366	497	34 717	0	74 579
09.5.3	Egyéb nyomdai termékek	HKF	1 283	16	1 828	0	3 128
09.5.4	Papír és írószer, rajzeszközök	HKF	12 299	155	6 281	0	18 735
09.6	Szervezett társasutazás		78 764	0	0	0	78 764
09.6.0	Szervezett társasutazás	Egyéb	78 764	0	0	0	78 764

5.7.3.10. Oktatás

154. Az "Oktatás" főcsoport becslésénél a háztartási költségvetési felvételt (HKF) jelenti az alapadatforrást. A HKF adat nem közvetlenül kerül felhasználásra, a fogyasztási kiadás becslésénél az extrapolációs módszert használjuk. Ennek a közvetett becslőmódszer használatának eredményét mutatják az "Extrapoláció miatti kiigazítás" oszlopban szereplő értékek (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően. Ez jelen esetben természetbeni bérek és keresetek miatti korrekciót jelent a következő alcsoportoknál: 'Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás' (10.3.0), 'Felsőfokú oktatás' (10.4.0) és 'Nem besorolható szintű oktatás' (10.5.0).

5.22 Tábla "Oktatás" főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forint)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
10	Oktatás		29 478	372	62 770	16 067	108 686
10.1	Iskola-előkészítő és alapfokú oktatás		5 066	64	27 932	0	33 062
10.1.0	Iskola-előkészítő és alapfokú oktatás	HKF	5 066	64	27 932	0	33 062
10.2	Középfokú oktatás		4 426	56	5 752	0	10 235
10.2.0	Középfokú oktatás	HKF	4 426	56	5 752	0	10 235
10.3	Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás		1 351	17	9 242	5 356	15 966
10.3.0	Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás	HKF	1 351	17	9 242	5 356	15 966
10.4	Felsőfokú oktatás		9 897	125	7 785	5 356	23 163
10.4.0	Felsőfokú oktatás	HKF	9 897	125	7 785	5 356	23 163
10.5	Nem besorolható szintű oktatás		8 737	110	12 057	5 356	26 260
10.5.0	Nem besorolható szintű oktatás	HKF	8 737	110	12 057	5 356	26 260

5.7.3.11. Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás

155. A munkahelyi- és diákétkeztetés alcsoport becslését leszámítva a főcsoport becslésénél a kiskereskedelmi statisztika adatait használjuk.

156. A kiskereskedelmi adat nem fogyasztási kiadásként elszámolandó részét – ami az alapadatokból levonásra kerül - 2002-ben is a 1998-as SUT adatokból számolt arányok szerint becsültük. A 2001. évi végleges és a 2000. évi felülvizsgált számításnál az 1997-es évben lezajlott, a borralaló adási szokások vizsgálatára alkalmazott kérdőív eredményeit használtuk a háztartások által adott borralaló becslésére.

157. A 'Munkahelyi- és diákétkeztetés' (11.1.2) alcsoport becslésénél a HKF adatát használjuk közvetlenül.

158. A fizető szálláshely-szolgáltatások becsléséhez a turizmus statisztikából származó adatokat használtuk. Ezen statisztikákból rendelkezünk a kereskedelmi és magán szálláshelyek bevételi adataival. A nem fogyasztási kiadásként elszámolandó bevételrésztt itt szintén a korábban említett SUT adatokból számolt arányok segítségével becsültük.

159. Magyarországon széles körben elterjedt jelenség borraivalót adni. A főcsoportot illetően ez a jelenség a 'Kereskedelmi vendéglátás' (11.1.1) és a 'Szálláshely-szolgáltatás' (11.2.0) alcsoport becslését érinti. A 2001. évi végleges és a 2000. évi felülvizsgált számításnál az 1997-es évben lezajlott, a borraivaló adási szokások vizsgálatára alkalmazott kérdőív eredményeit használtuk a háztartások által adott borraivaló becslésére.

5.23 Tábla "Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás" főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forint)

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népeséghez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat
11	Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	658 067	1 225	-1 225	-207 561	450 506
11.1	Vendéglátás	518 590	1 225	-1 225	-222 646	295 945
11.1.1	Kereskedelmi vendéglátás	BKF 421 513	0	0	-231 407	190 106
11.1.2	Munkahelyi- és diákétkeztetés	HKF 97 077	1 225	-1 225	8 761	105 838
11.2	Szálláshely-szolgáltatás	139 477	0	0	15 085	154 561
11.2.0	Szálláshely-szolgáltatás	Egyéb 139 477	0	0	15 085	154 561

5.7.3.12. Egyéb termékek és szolgáltatások

160. Az "Egyéb termékek és szolgáltatások" főcsoport becslésénél, a biztosítási szolgáltatások kivételével, a háztartási költségvetési felvételt (HKF) jelenti az alapadatforrást. A HKF adat nem közvetlenül kerül felhasználásra, a fogyasztási kiadás becslésénél az extrapolációs módszert használjuk. Ennek a közvetett becslőmódszer használatának eredményét mutatják az "Extrapoláció miatti kiigazítás" oszlopban szereplő értékek (lásd az alábbi tábla). Ezután az így nyert, extrapolált értéket igazítjuk a Nemzeti Számlák definícióinak és fogalmainak megfelelően. Ez jelen esetben természetbeni bérek és keresetek miatti korrekciót jelent a következő alcsoportoknál: 'Szociális ellátás' (12.4.0), 'Életbiztosítás' (12.5.1), 'Egészségbiztosítás' (12.5.3) és 'Egyéb biztosítás' (12.5.5).

161. A 'Biztosítási szolgáltatások' (12.5.) esetében a becsléshez szükséges adatok a biztosító társaságoktól származik, az adatokból történő becslés meg a szolgáltatási díj koncepciójával (services charge concept) történik. A fő adatforrás a biztosító társaságok éves beszámolója. Ezek a beszámolók az összes kifizetést tartalmazzák, függetlenül attól, hogy kinek a részére fizették ki. A Pénzügyi Szervek Állami Felügyelete által szolgáltatott nem-életbiztosítással kapcsolatos információ lehetővé teszi, hogy megbontsuk a nem-életbiztosításból származó kibocsátást biztosítási termékekre és szektorokra. Jelenleg, azonban az egész Háztartás szektor elszámolásait tartalmazza a háztartások végső fogyasztási kiadása. A jövőben, szakértői becslések segítségével, megfelelő információ áll majd rendelkezésünkre ahhoz, hogy el tudjuk különíteni az egyéni vállalkozók végső fogyasztását a folyó termelőfelhasználástól.

162. Magyarországon széles körben elterjedt jelenség borraivalót adni. A főcsoportot illetően ez a jelenség a 'Fodrászszalonok és más testápolással foglalkozó létesítmények szolgáltatásai' (12.1.1) alcsoport becslését érinti. A 2001. évi végleges és a 2000. évi felülvizsgált számításnál az 1997-es évben lezajlott, a borraivaló adási szokások vizsgálatára alkalmazott kérdőív eredményeit használtuk a háztartások által adott borraivaló becslésére.

163. A prostitúcióval kapcsolatos fogyasztás nagyságának meghatározásához a szexuális szolgáltatást vásárlók létszámát, a megvásárolt alkalmak mennyiségét és az igénybe vett szolgáltatások átlagárát vettük alapul. A fő adatforrások: orvosi és bírósági adatok, rendőrségi jelentések, adóhatósági

ás vámhatósági adatok, a prostituáltak érdekvédelmi szervezetének adatai és egyéb tanulmányok. A folyó termelőfelhasználás becslésére elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk.

**5.24 Tábla “Egyéb termékek és szolgáltatások” főcsoport becslése, 2002
(folyó áron, millió forint)**

COICOP kód	Adatforrás	Alapadat	Teljes népességhez való kiigazítás	Extrapoláció miatti kiigazítás	Definíció és koncepció miatti egyéb kiigazítás	Ténylegesen használt NSZ adat	
12	Egyéb termékek és szolgáltatások		316 989	2 188	138 483	320 242	777 903
12.1	Testápolás		126 927	1 602	39 819	21 233	189 581
12.1.1	Fodrászszalonok és más testápolással foglalkozó létesítmények szolgáltatásai	HKF	20 195	255	32 446	22 105	75 001
12.1.2	Elektromos testápolási készülékek	HKF	1 264	16	8 648	-75	9 854
12.1.3	Egyéb testápolási eszközök és termékek	HKF	105 467	1 331	-1 275	-797	104 726
12.2	Prostitúció		0	0	0	111 004	111 004
12.2.0	Prostitúció		0	0	0	111 004	111 004
12.3	Máshova nem sorolt személyes tárgyak		16 526	209	35 151	-1 141	50 744
12.3.1	Óra, ékszer	HKF	6 708	85	20 850	-209	27 433
12.3.2	Egyéb személyes tárgy	HKF	9 818	124	14 301	-933	23 311
12.4	Szociális ellátás		12 486	0	0	4 634	17 120
12.4.0	Szociális ellátás	Egyéb	12 486	0	0	4 634	17 120
12.5	Biztosítás		131 080	0	0	-22 310	108 770
12.5.1	Életbiztosítás	Egyéb	74 519	0	0	1 545	76 064
12.5.2	Ingatlanbiztosítás	Egyéb	27 970	0	0	-26 946	1 024
12.5.3	Egészségbiztosítás	Egyéb	3 529	0	0	1 545	5 075
12.5.4	Jármű- és közlekedési biztosítás	Egyéb	23 685	0	0	0	23 685
12.5.5	Egyéb biztosítás	Egyéb	1 377	0	0	1 545	2 922
12.6	Máshova nem sorolt pénzügyi szolgáltatások		2 345	30	68 187	203 262	273 823
12.6.1	FISIM		0	0	0	205 976	205 976
12.6.2	Egyéb máshova nem sorolt pénzügyi szolgáltatások	HKF	2 345	30	68 187	-2 714	67 847
12.7	Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatások		27 625	349	-4 673	3 560	26 861
12.7.0	Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatások	HKF	27 625	349	-4 673	3 560	26 861

5.7.4. Rezidens háztartások külföldi és nem rezidens háztartások magyarországi fogyasztási kiadása

164. A háztartások végső fogyasztási kiadása adat a rezidens háztartások fogyasztását hivatott bemutatni. A fogyasztási kiadás becslését azonban csak aggregált szinten tudjuk bemutatni rezidens szemléletben a Magyar Nemzeti Bank valuta átváltási adatait használva, az egyes egyedi termékek szintjén egyelőre nem. 2003 folyamán két új felvételt indított a KSH, egyet a Magyarországon rezidensek külföldi utazási szokásai, egy másikat pedig a nem rezidensek magyarországi utazási szokásai feltérképezésére. Ezen új felvételek eredményei 2004-től már elérhetőek és használhatóak a Nemzeti Számlák és a Folyó Fizetési Mérleg céljaira. Többek között részletesebb bontásban lesz elérhető a nem rezidens háztartások fogyasztási kiadása Magyarország és a rezidens háztartások fogyasztási kiadása külföldön is. Az idősorok konzisztenciájának fenntartása érdekében a Nemzeti

Bank – az idegenforgalmi adatfelvétel eredményeire alapozva – visszavezette a valutaváltásra vonatkozó adatait 2000-ig. A valutaváltás tranzakciókra vonatkozó becült adatokat két tényező beépítésével egészítették ki.:

- a bankkártya forgalom összegzésével,
- valamint a magyar állampolgárok külföldön történő és a külföldiek Magyarországon történő „forint” használatával.

165. A határ menti, átingázó kereskedelemről (shuttle trade) származó fogyasztási kiadás jelenleg nem lefedett terület. A KSH Szolgáltatás-statisztikai főosztálya egy kutatóintézetrel együtt működve 2000-ben egy felmérést végzett e terület feltérképezésére és az eredmények azt mutatták, hogy az ilyen fajta kereskedelem mértéke nagyban függ a szomszédos államok és Magyarország árszintjének viszonyától. Forráshiány miatt azonban nem volt lehetséges, hogy rendszeresen sor kerüljön egy ilyen felvételre.

**5.25 Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, összesen, 2002
(folyó áron, millió forint)**

Hazai koncepció	Rezidens háztartások külföldi kiadása	Nem rezidens háztartások magyarországi kiadása	Nemzeti koncepció
9 549 149	465 314	935 663	9 078 800

5.7.5. További tervek a háztartások végső fogyasztási kiadása becslése jobbítására

A) Kiegyensúlyozási célból a Forrás és Felhasználás Táblák használata:

Amióta a forrás és felhasználás táblákat évente összeállítjuk, lehetőség nyílt arra, hogy a háztartások végső fogyasztási kiadása adatot kiegyensúlyozzuk. A forrás-felhasználás táblák segítségével tudjuk a háztartások végső fogyasztását éves szinten kiszámolni, ezért a jövőben felhasználjuk a becsléshez.

B) A természetbeni bérek és keresetek becslésébe rendszeresen be kell építeni a munkaerő-költség felvétel adatait.

C) A lakásszolgáltatás becslés minőségének javítására vonatkozó tervek:

1. Egy becslési eljárás kerül kidolgozásra a nyaralók, a garázsok és az üres lakások tekintetében.

2. Rezidensek ingatlanai külföldön, és nem rezidensek ingatlanai Magyarországon: jelenleg ezek a tételek nincsenek elszámolva a termelésben és a felhasználásban. A nem rezidensek által vásárolt ingatlanok számára vonatkozó adat (import) elvileg rendelkezésre áll a Belügyminisztériumban, de a rezidensek által külföldön vásárolt (export) ingatlanokra nem rendelkezünk ismeretekkel. Az import tételek becsléséhez szükséges adatok a Belügyminisztérium alá tartozó hatóságtól szerezhetők be, amely a nem rezidensek ingatlan vásárlásához szükséges engedélyeket állítja ki.

5.8. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorának végső fogyasztási kiadása

166. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorának **végső fogyasztási kiadása** az alábbi, ESA95-ben meghatározott két kategóriát tartalmazza:

- A nonprofit intézmények által előállított termékek és szolgáltatások értéke, és a saját számlás beruházás valamint a háztartások vagy más szektorok által fizetett térítési díjak különbsége, azaz a szektor nem-piaci kibocsátása.
- Piaci termelők által termelt és a nonprofit szektoron keresztül újraelosztott termékekre és szolgáltatásokra fordított kiadások.
- A nonprofit szervezetek feltételezéseink szerint saját végső felhasználásra nem termelnek, kibocsátásuk és árbevételük különbsége teljes egészében a háztartások végső fogyasztása.

167. A fenti összeget a nonprofit szervezetektől történő adatgyűjtés kiadási és bevételi tételeinek elemzése és besorolása után határozhatjuk meg.

5.9. A kormányzati szektor végső fogyasztási kiadása

168. Az ESA95 szerint a kormányzat végső fogyasztási kiadása kétféle csoportba sorolható:

169. A kormányzat által kibocsátott termékek és szolgáltatások kivéve a saját számlás beruházás és a közvetlen értékesítés,

170. A piaci termelőktől vásárolt és a háztartásoknak változtatás nélkül, természetbeni társadalmi juttatásként átadott termékek és szolgáltatások, és a háztartásoknak kormányzati finanszírozással közvetlenül a termelőktől nyújtott termékek és szolgáltatások.

171. Az első tétel esetében először a bruttó kibocsátásból levonjuk a saját számlás beruházást. A következő lépésben az intézményi működési bevételeket vonjuk le és a piaci értékesítéseket a bruttó kibocsátásból. Az intézményi működési bevételekre vonatkozó adatok a költségvetési intézményi beszámolókból találhatók. A működési bevételek tartalmazzák az alaptevékenységhez köthető bevételeket és az egyéb sajátos bevételeket. A működési bevételek ágazatonként elérhetőek a piaci termelés kivételével. Ez utóbbi tételről nem rendelkezünk részletes ágazatos adatokkal, így a piaci termelés az intézmény elsődleges tevékenységének ágazatában kerül elszámolásra. A bevételi és kiadási adatok elérhetőek ágazatosan, így a kormányzati fogyasztás is. Meg kell határozni, hogy az összes kormányzati finanszírozású kibocsátás egyéni vagy közösségi fogyasztás formájában kerül-e felhasználásra. Az egyéni fogyasztás a munkahelyi és iskolai étkeztetést, kollégiumi szálláshelyszolgáltatást, oktatást, egészségügyet, szociális ellátást, sportot, kulturális és egyéb szolgáltatást foglalja magában. Minden egyéb közösségi fogyasztásként kerül felhasználásra.

172. A piaci termelőktől vásárolt természetbeni juttatás fontos eleme közösségi közlekedési szolgáltatások vásárlása. A közlekedési vállalatok a diákok és nyugdíjasok számára díjkedvezményt adnak, a teljes árú jegyár és a ténylegesen fizetett ár közötti különbség kormányzati finanszírozású fogyasztás, ennek 2002-es értéke 99 milliárd Ft volt. Ebben az évben a gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatás 209 milliárd és 28,9 milliárd forintot tett ki. A társadalombiztosítási alszektoron keresztül fizetett további juttatások: gyógyfürdő támogatás (4,2 milliárd Ft), utazási költségtérítés (4,3 milliárd Ft), térítésmentes gyógyszerjuttatás (18,1 milliárd Ft). A televíziókészülékek üzemben tartási díjának támogatása is természetbeni juttatásként kerül elszámolásra (12,2 milliárd Ft). A víz- és csatornadíj támogatás mintegy 6,4 milliárd Ft-ot jelentett. Az egészségügyi piaci termelőnek (pl. háziorvosok) juttatott 78,4 milliárd Ft-os juttatás a kormányzati szektorban kerül elszámolásra természetbeni társadalmi transzferként, mivel definíció szerint a vállalkozásoknál nem jelenik meg végső fogyasztás.

5.26 Tábla Kormányzati fogyasztási kiadás 2002, folyó áron

		Kibocsátás- saját számlás beruházás	Vásárolt fogyasztás	Kormányzati finanszírozású	Ebből:		Egyéb korm. forrásból származó				Összesen		Végső fogyasztási kiadás
					egyéni	közösségi	Közösségi közlekedés	Gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatás	Egészségügy i ellátás piaci termelőktől	Viz, csatorna, tűzelőolaj	Egyéni	Közösségi	
1	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	24 099	7 359	16 740		16 740							
2	Erdőgazdálkodás	2 465	184	2 281		2 281							
22	Kiadói és nyomdaipari tev.	1 632	457	1 175		1 175							
45	Építőipar	8 619	988	7 631		7 631							
52	Kiskereskedelem	591	585	6		6							
5551	Munkahelyi étkeztetés	75 674	41 489	34 185	34 185								
60	Szárazföldi és csővezetékes szállítás	95	41	54		54							
61	Vízi szállítás	49	35	14		14							
63	Szállítást kiegészítő tev.	63 334	18 698	44 636		44 636							
64	Posta és távközlés	704	235	469		469							
701	Ingtatlan beruházás, értékesítés, forgalmazás	28 776	9 941	18 835		18 835							
702	Ingtatlan bérbeadása, üzemeltetése	45 720	9 399	36 321	36 321								
72	Számítástechnikai tevékenység	439	239	200		200							
73	Kutatás, fejlesztés	65 798	9 316	56 482		56 482							
74	Egyéb gazdasági szolgáltatás	50 309	12 419	37 890		37 890							
75	Közigazgatás, kötelező társadalombiztosítás	1 792 970	187 043	1 605 927		1 605 927							
80	Oktatás	805 882	56 446	749 436	749 436								
851	Egészségügy	617 173	38 210	578 963	578 963								
852	Állategészségügy	10 304	8 877	1 427		1 427							
853	Szociális ellátás	156 800	32 449	124 351	124 351								
90	Szennyvíz és hulladékkezelés	26 043	8 688	17 355		17 355							
924	Közösségi szolgáltatás	4 074	2 267	1 807		1 807							
926	Sport	14 449	3 098	11 351	11 351								
92	Szórakoztatás, kultúra, sport	127 782	20 938	106 844	106 844								
9303	Szociális ellátás	370	160	210		210							
9305	Egyéb szolgáltatás	5 993	3 217	2 776	2 776								
Össze sen		3 930 144	472 778	3 457 366	1 644 227	1 813 139	99 030	237 948	105 099	18 618	2 104 922	1 813 139	3 918 061

5.10. Bruttó felhalmozás

173. Ez a fejezet a bruttó állóeszköz-felhalmozás és készletváltozás becslésének fő módszertani kérdéseivel foglalkozik, kezdve a rendelkezésre álló adatforrásokkal, külön kiemelve a számítás lényegesebb pontjait.

5.10.1. Bruttó állóeszköz-felhalmozás (P.51)

174. A bruttó állóeszköz-felhalmozás egyrészt a beszerzés és eladás egyenlegéből, másrészt a tartós használatra (több mint egy év) termelt állóeszközökből áll.

A bruttó állóeszköz-felhalmozás részei:

- új és saját termelésű épületek és egyéb építmények, gépek, berendezések és járművek, valamint ide számítunk minden olyan importált eszközt, amely új eszközként jelenik meg;
- használt eszközök beszerzése és átadása;
- pénzügyi lízing által beszerzett állóeszközök;
- a külföldről érkező természetbeni tőke-transzferek értéke;
- a tulajdonjog átruházás költsége és a beruházásokhoz kapcsolódó egyéb kiadások (tervezési díj és egyéb költségek);
- a tenyésztésre és egyéb célra szánt állatok, ültetvények (erdők, szőlős- és gyümölcsöskertek) beruházása;
- immateriális javak felhalmozása;
- földjavítás, építési terület és más nem termelt tárgyi eszközök;
- földtranzakciókhoz kapcsolódó tulajdonjog átruházás költsége.

175. A használt tárgyi eszközök nagyjavítása, mint új eszköz beszerzése szerepel. Nincs konkrét határ, hogy különítsük el a nagyjavításokat az általános karbantartástól, de az elszámolási definíciókban tisztán körvonalazódik a különbség. A nagyjavítások az élettartam kibővítését és ennek következtében jövőbeni nyereség elérését teszik lehetővé. A karbantartás értéke szintén a nagyjavítások része, ha ez javítja az eszközök hatékonyságát, hasznosságát, működési biztonságát és termelékenységét. A karbantartás elhanyagolása miatt szükségessé vált összetett munkákkal kapcsolatos jelentős költségek nem részei a nagyjavítások értékének.

176. A bruttó állóeszköz-felhalmozás és a folyó termelőfelhasználás megkülönböztetésére az 500 eurós küszöbértéket használjuk. A részleteket lásd a 3. fejezet 307. paragrafusában.

5.10.1.1. Értékelés

177. A tárgyi eszközök beszerzése, saját termelése és az el(át)adása a bruttó állóeszköz-felhalmozásban azonos módon számítható, mint az immateriális javak esetében.

178. Az állóeszközök beszerzési értéke megegyezik az árengedményekkel csökkentett és a szállítással, raktározással, alapozással, üzembe helyezéssel, teszteléssel és beindítási költséggel növelt beszerzési árral, valamint a beszerzésekkel kapcsolatos jutalékok, küldeménydíjak, támogatások, adók és vámok – a szokásos vámkezelés költségei és a pótiteltek –, vissza nem igényelhető áfa és egyéb

mellékes költségek összegével. A befektetésekhez kapcsolódó és az általános kormányzat által engedélyezett támogatások és juttatások bele tartoznak az érték fogalmába, de a befektetések pénzügyi forrásaiban is megjelennek. Az állóeszköz-felhalmozás értéke nem tartalmazza a visszaigényelhető áfát.

179. A saját termelésű tárgyi eszközök felhalmozását termelési költségen értékeljük, kiegészítve a működésbe bevont eszközök egyéb költségeivel.

180. A haszonbérleteket egyösszegű kifizetésben a tulajdonjog-változás évében vesszük figyelembe.

181. A kivételes és katasztrófális veszteségek csökkentik az állóeszköz-felhalmozást, kivéve, ha a kár megköveteli ezen eszközök kidobását, megsemmisítését.

182. Az eszközeladás tényleges értékesítési áron történik. Ily módon a kiegyenlítettlen tőketranszferek aktivált értékén lesznek számítva, egyeztetve a könyvelési szabályokkal, de legfeljebb piaci áron (transzferáron). Az eszközök eladói és átruházói viselik a tulajdonjog átruházás szerződéseinek költségeit, kivéve az áfa-t. A vevők és a kedvezményezettek viselik a tulajdonjog átruházás költségeit. A tulajdonjog átruházás ezen becsült költsége a bruttó állóeszköz-felhalmozás része (az eladások és átadások negatív, a vásárlások és beszerzések pedig pozitív felhalmozások. Az egyenlegük nulla.)

5.10.1.2. Adatforrások

183. A bruttó állóeszköz-felhalmozás fő adatforrása az éves beruházási adatgyűjtés, ami az éves integrált gazdaságstatisztikai adatgyűjtés része. A megfigyelés a 19 főnél többet foglalkoztató vállalatokra és magánvállalkozásokra továbbá létszám-kategóriától függetlenül a vízközmű társulatokra, valamint a költségvetési és társadalombiztosítási szervezetekre teljes körű. Az adatgyűjtés az 5-19 főt foglalkoztató vállalkozások esetében rétegzett mintavétellel történik. Az integrált kérdőívben jelentett adatok általában eleget tesznek az ESA95 követelményeinek. Az adatgyűjtés lefedi a termelő egységeket a nemzetgazdaság minden szektorában, valamint a bruttó állóeszköz-felhalmozás minden eszközcsoportjában, kivéve használt állóeszközt adás-vételét és a háztartások immateriális eszközeit.

184. A nem megfigyelt egységek adatait az adóbevallások, becsült állóeszköz-állomány adatok és egyéb adminisztratív, elsősorban nem statisztikai célra gyűjtött adatok alapján becsültük.

185. Néhány esetben az adminisztratív adatforrásból vagy számvitelből származó adatokat korrigáljuk, hogy az ESA95 definícióinak megfelelő adatokat kapjunk. A korrekciók nagy része már az adatgyűjtés időszakában megtörténik, mivel bizonyos esetekben a számviteltől eltérő tartalmú adatokat gyűjtünk a statisztikában (a kérdőívben figyelmeztetve a számviteli és a kért adatok közötti különbségre). A föld értéke nem része az épületek és egyéb építmények, az ültetvények valamint bérjogok bruttó állóeszköz-felhalmozásának, és a lízingelt jogok értékét sem a tárgyi eszköz-felhalmozás értékében kérjük jelenteni. A bruttó állóeszköz-felhalmozás számításban a használt eszközök beszerzésének és eladásának adatait is korrigáljuk.

186. A mezőgazdaságba sorolt vállalatokat nem fedi le a beruházási felvétel. Ezért, a mezőgazdasági számlák fő elemeit –például az ágazat tőketámogatásokra vonatkozó pontos és kimerítő minisztériumi információkat – használjuk a bruttó állóeszköz-felhalmozásban. Ez gondoskodik a konzisztenciáról a Mezőgazdasági Számlák és a Nemzeti Számlák között.

187. A lakásberuházások számításához felhasználjuk az önkormányzatoktól kapott, használatba vett lakások négyzetméter adatait, melyeket a tulajdonosok jelentenek az önkormányzatok felé.

188. A háztartásokban az épületekre és más szerkezetekre alkalmazott éves statisztikai felmérés az önkormányzati tulajdonú lakásokról az önkormányzatok információnyújtó hatáskörébe tartozik.

5.27 Tábla Bruttó állóeszköz-felhalmozás

Kategóriák	(millió Ft) 2002
Tárgyi eszközök át(el)adásának egyenlege	3 763 322
Immateriális eszközök át(el)adásának egyenlege	169 008
Egyéb nem termelt, nem pénzügyi eszközök	12 130
Bruttó állóeszköz-felhalmozás összesen	3 944 460

5.10.1.3. Tárgyi eszközök el(át)adásának egyenlege

189. A tárgyi eszközök felhalmozásának fő kérdései:

5.28 Tábla A bruttó állóeszköz-felhalmozás tárgyi eszköz tételei

Kategóriák	(millió Ft) 2002
Lakások	828 760
Egyéb épületek és építmények	1 315 492
Szállítóeszközök	334 461
Egyéb gépek, berendezések	1 223 377
Művelés alá vont eszközök, Ültetvények	61 232
Összes GFCF (tárgyi eszközök)	3 763 322

5.10.1.3.1. Új tárgyi eszközök beszerzése (P.5111)

190. Az új eszközberuházás értékének a becslésére mindenekelőtt az éves beruházási kérdőív adatait használjuk. Az éves beruházások eszközök szerinti bontásáról a beruházás szerkezeti kérdőív szolgáltat információt. Bár ezt az adatforrást főleg a végleges bruttó állóeszköz-felhalmozás adatok részletesebb bontására használjuk, azért, hogy többet tudjunk az eszközök szerkezetéről, a lakásberuházások szerkezetének becsléséhez különösen fontos ez az adatforrás.

191. A kérdőíven használt elkülönített eszközcsoportok a következők:

➤ Épületek, egyéb építmények

192. Ebbe a csoportba tartozik az új lakó- és nem lakó épületek és egyéb építmények vásárlása, építése, beleértve a tervezési és a beruházással kapcsolatos egyéb költségeket is. Ide tartozik továbbá a meglévő épületek és egyéb építmények bővítése, korszerűsítése, átalakítása, felújítása. Az épületek alatt húzódó földterületek értéke nem része az állóeszközök értékének.

193. Az infrastrukturális beruházások értéke, az ehhez kapcsolódó a tárgyi eszközök jelentősebb javítások és bővítések (úgy, mint országutak, közművek, gátak, töltések és tömegközlekedési járművek) ebben a kategóriában kerülnek elszámolásra.

194. A lakásberuházásokhoz az új lakóépületek és nyaralók építése tartozik, valamint a lakásokhoz kapcsolódó egyéb építmények (garázs, kerítés), és a létező lakásokhoz és nyaralókhoz kapcsolódó felújítások értékét számoljuk el ebben a kategóriában.

195. A lakásberuházások adatai az éves integrál beruházási kérdőív az „Épületek és egyéb építmények” kategória részei. A beruházás szerkezeti kérdőív adatait használjuk arra, hogy elkülönítsük a lakás beruházásokról szóló adatokat a kategória egyéb részeitől. A lakásberuházás teljes értékét fel kell osztani szektorokra a részletes beruházás szerkezeti kérdőív adatai alapján.

➤ Új belföldi gépek, berendezések

196. A vásárolt és a saját felhasználási célra termelt új gépek, berendezések (bútorokkal, hangszerekkel, sportfelszerelésekkel együtt, de fogyóeszközök nélkül) tartoznak e kategóriába. Minden befektetéssel kapcsolatos díj beletartozik az eszközök értékébe. A már meglévő belföldi gépek, berendezések átalakításának, javításának értéke szintén e kategóriába tartozik.

➤ Új belföldi szállítóeszközök

197. A saját termelésű és vásárolt új belföldi szállítóeszközök tartoznak e kategóriába. Minden beruházással kapcsolatos költség része az eszközök értékének. A már meglévő belföldi szállítóeszközök átalakításának, javításának értéke szintén e kategóriába tartozik.

➤ Import gépek, berendezések

198. A külföldről vásárolt új és használt gépek, berendezések (bútorokkal, hangszerekkel, sportfelszerelésekkel együtt, de fogyóeszközök nélkül) tartoznak e kategóriába. Minden beruházással kapcsolatos költség része az eszközök értékének. Az importból használtan beszerzett gépek, berendezések átalakításának, javításának értékét szintén e kategória tartalmazza.

➤ Import szállítóeszközök

199. A külföldről vásárolt új és használt szállítóeszközök tartoznak ebbe az eszközcsoportba. Minden beruházással kapcsolatos költség része az eszközök értékének. Az importból használtan beszerzett járművek átalakításának, javításának értékét szintén e kategória tartalmazza.

➤ Ültetvények

200. Idetartozik a vásárolt és a saját felhasználásra telepített, egy évnél hosszabb ideig termést biztosító szőlők, gyümölcsösök, ültetvények beruházása. A környezetvédelmi célú és az idegenforgalmat, pihenést, üdülést és vadgazdálkodást szolgáló erdők, parkerdők telepítése és vásárlása is e kategóriába tartozik. A fakitermelés céljából vásárolt vagy telepített erdők nem tartoznak a beruházások közé (ezen adatok a készletek között szerepelnek). A beruházással kapcsolatos költségek az eszközök értékét képezik.

➤ Tenyészállatok

201. A vásárolt és a saját felhasználásra tartott tenyészállatok, versenyeztetésre tenyésztett állatok, a tejelő- és igásállatok, stb. tartoznak e kategóriába. Az állatok tenyésztésének fő célja állati eredetű termékek előállítására (pl. tej, tojás, gyapjú, méz, stb.). A levágás céljából vásárolt és tartott állatok nem tartoznak ide (ezen adatok a készletek között szerepelnek). A beruházással kapcsolatos költségek az eszközök értékét képezik.

5.29 Tábla Éves nemzetgazdasági beruházás adatok eszközcsoportonként

Kategóriák	(millió Ft) 2002
Épületek és egyéb építmények (lakásadatokkal együtt)	2 014 681
Gépek és berendezések	1 150 391
Szállítóeszközök	317 231
Ültetvények és tenyészállatok	61 232
Jelentősebb földjavítások	9 972
Összes beruházás	3 553 507

5.10.1.3.2. Használt tárgyi eszközök beszerzésének és el(át)adásának egyenlege (P.5112, P.5113)

202. A használt tárgyi eszközök éves beruházási adatainak adatgyűjtése ugyanolyan részletes, mint az új tárgyi eszközök esetében. Ezért a tulajdonjog átruházás költségét mérni tudjuk.

203. A használt eszközöknél két fajta tranzakciót különböztetünk meg, attól függően, hogy az eszközökért fizettek-e vagy sem. A tulajdonjog átruházás költségét mindkét tranzakciónál becsüljük. Az első esetben piaci tranzakcióról van szó, a második esetben térítés nélküli átadásról, amelyet természetbeni tőke-transzferként számolunk el.

204. A használt eszközök tulajdonjog átruházásának költségét az eszközök beszerzésének és át(él)adásának egyenlege alapján becsüljük, megfigyelt adatok alapján. Elméletileg a két tétel nagyságának meg kellene egyeznie, eltekintve a tulajdonjog átruházás többletköltségeitől, ami rendszerint a vásárlók adataiban jelentkezik. A várt azonosság fenntartásához, ami magából az adatgyűjtésből aligha jelentkezik, a hiányzó különbséget meg nem figyelt vállalati tranzakcióként becsüljük (a 75-ös ágazat kivételével, mely ágazat beruházása a kormányzati szektorhoz tartozik).

205. Ezen tranzakciók lehetséges költségelemeit tekintve a tulajdonjog átruházásának értéke épületek esetében a beszerzés és értékesítés között 6%-os különbséget mutat, míg a gépek és szállítóeszközök esetén 7%-ot. Így, miután ellenőrizzük a jelentett adatokat, a beszerzési vagy az értékesítési adatokat korrigáljuk, hogy megkapjuk a két oldal közti kívánt különbséget és minden korrekciót a vállalatok nem megfigyelt részében, a meglévő eszközök bruttó állóeszköz-felhalmozás értékének részeként számolunk el. A korrekciók vagy az összes beszerzés vagy az összes eladás értékét növelik. Az így korrigált vásárlások értéke az adatgyűjtésből kimaradt vállalatok beszerzései értékétől, míg az így korrigált értékesítések értéke a meg nem figyelt egységek értékesítései értékétől térhetnek el, vagy a megfigyelt egységek eszköz át(él)adásainak árszintjében jelentkezhet eltérés.

206. Tárgyi eszközök zöketranszferként történő beszerzései része a bruttó állóeszköz-felhalmozásnak, így becsülni kellene a transzferek mellékköltségeit. Ebben a speciális fajta tranzakcióban a vállalatok száma elég kicsi, ezért a transzferek becsült költségét a kormányzati szektorban számoljuk el.

207. A használt lakásokkal kapcsolatos tranzakciók legjelentősebb része a háztartási szektoron belül zajlik, így ezen tranzakciók illetekeit e szektor állóeszköz-felhalmozásaként számoljuk el. A használt lakásokkal kapcsolatos illetekekre vonatkozó adatokat adminisztratív (kormányzati) forrásból becsüljük.

5.30 Tábla A tulajdonjog átruházás költségének becslése a használt eszközöknél a nemzetgazdaságban, 2002, (millió Ft)

	Értékkülönbözet eszközsoportonként	Beszerezés	Értékesítés
Épületek és egyéb építmények	6%	51 611	48 689
Kérdőív adatai		41 778	48 689
Korrekció		9 833	
Gépek és berendezések	7%	31 047	29 012
Kérdőív adatai		27 257	29 012
Korrekció		3 790	
Szállítóeszközök	7%	15 696	14 665
Kérdőív adatai		12 502	14 665
Korrekció		3 194	

208. Az önkormányzatok tulajdonában lévő lakóépületek állományának a privatizáció miatt bekövetkezett csökkenését természetes egységekben mérjük. A nettó állomány változását a korábban meghatározott nettó állományadatokból kiindulva becsüljük. A használt lakóépületek helyi önkormányzatok által történt értékesítéséről jelentett adatokat korrigáljuk a fent említett statisztikai számítások eredményeivel, ami mint negatív állóeszköz-felhalmozás jelenik meg az önkormányzatoknál és pozitívként a háztartási szektorban.

5.11. Immateriális javak beszerzésének és át(el)adásának egyenlege (P.512)

209. Az immateriális javak olyan nem anyagi termelt eszközök, melyek legalább egy éven keresztül szolgálják a termelő egységek tevékenységét, és amelyek értéke magasabb, mint a kis értékű javaké (500 Euró). Magyarországon a bruttó állóeszköz-felhalmozás számításban az immateriális javaknál a következő kategóriákat különböztetjük meg:

- Ásványkincs feltárások,
- Számítógépes szoftverek,
- Szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányai,
- Egyéb immateriális javak (licence, know-how).

Értékelés

210. Az immateriális javak értékelése hasonló, mint a tárgyi eszközöknél. A beszerzés piaci áron történik, a saját termelésű javak termelési költségen, míg az eszközök vásárlói piaci beszerzési áron számolnak.

Adatforrások

211. Az immateriális javak fentebb felsorolt részletezése megjelenik az éves beruházási felvételben, így közvetlen adataink vannak a megfigyelt egységekre vonatkozóan. A felvétel mintavételes részébe tartozó vállalkozások adatait ezekre a kategóriákra is teljeskörűsítik. Kiegészítő becslés nem készül a nem figyelt egységek immateriális javak beszerzéseire vonatkozóan. A felmérésből származó adatokat – az alapadatok szükséges ellenőrzése után – közvetlenül használjuk fel, további korrekció nélkül.

212. Ez az adatgyűjtés lefedi a vásárolt és saját termelésű eszközök értékét éppúgy, mint az eladások értékét az alábbi bontásban:

- Ásványkincs-feltárások költsége
- vásárolt szoftver
- saját fejlesztésű szoftver
- licence, know-how (termék licence, termelési eljárás szellemi tulajdonjoga)
- Szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányai
- Egyéb immateriális javak (engedélyezett javak, haszonbérletek és más átruházható szerződések, megvásárolt cégérték)

5.31 Tábla Immateriális javak a bruttó állóeszköz-felhalmozásban

Kategóriák	(millió Ft) 2002
Ásványkincs feltárás	10 974
Számítógépes szoftverek	119 435
Szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányai	3 830
Egyéb immateriális javak (licence, know-how)	34 769
GFCF összesen (immateriális javak)	169 008

5.11.1. Új immateriális javak beszerzése (P.5121)

Ásványkincs feltárások

213. Az ásványkincs-feltárások célja új kiaknázzható ásványkincsek, olaj, vagy gáz telepek felfedezése. Az ilyen feltárásokat a bányászati, vagy olaj- és földgázkitermelő cégek saját maguk, vagy erre szakosodott cégek végezhetik saját célra, vagy díjazás fejében.

214. Az ásványkincs feltárások értékét az adott évben felmerült költségek alapján becsüljük. A költségek a saját fejlesztés, kivitelezés során felmerült, vagy más közreműködőnek kifizetett költségek összessége.

215. Az ásványkincsfeltárás költsége, függetlenül attól, hogy sikeres vagy sem, az immateriális javak bruttó állóeszköz-felhalmozásának részét képezi.

Számítógépes szoftverek

216. A számítógépes szoftverek értéke magában foglalja a vásárolt és a saját előállítású rendszerszoftvereket, alkalmazott szoftvereket, szoftverleírásokat és támogató eszközöket, melyek több mint egy éven keresztül szolgálják a termelést. Az egy évnél tovább használatos számítógépes adatbázisok fejlesztésének és bővítésének költsége szintén a bruttó állóeszköz-felhalmozás része, függetlenül azok piaci megjelenésétől.

217. A szoftver felhalmozás becslése az éves beruházási felvételen alapszik. A szoftver értékesítés és saját fejlesztés adatai elkülönülnek az adatgyűjtésben. Az adatgyűjtés a gazdaság összes ágazatát lefedi, így a nem szoftvergyártó ágazatok (nem 72-es TEÁOR) által gyártott szoftverek másodlagos termelése is beletartozik a szoftverfelhalmozásba. Az alvállalkozásba adott szoftver szolgáltatásokat folyó termelőfelhasználásként kezeljük.

218. A 72-es szakágazat bruttó állóeszköz-felhasználásának becslése során az adatgyűjtésben elválik a vállalat által készített szoftverek saját felhasználása az értékesítésüktől. Ez utóbbiakat

szoftvereladásként számoljuk el. Külön becslés nincs az előre csomagolt szoftverek értékére a 72-es szakágazatban.

219. A vásárolt és saját termelésű szoftverek értékébe beletartozik a tervezés, kivitelezés, programozás, üzembe helyezés és a tesztelés költségei is.

220. Ha – a szoftverrendszerek változtatása és fejlesztése miatt - a szoftverrendszer rendszeres használatát megváltoztatják, az a felhalmozásban is megjelenik. A karbantartást és a szoftverjavítást folyó termelőfelhasználásként számítjuk.

221. A rendelkezésre álló adatok jelenleg nem teszik lehetővé a szoftver besorolását, így a nettó állóeszköz-felhalmozás és a folyó termelőfelhasználás közti megkülönböztetés néha korlátozott. A hardvertanácsadást sem lehet mindig különválasztani a szoftverbefektetésektől és az indulási folyamattól, amely esetben ez beletartozik a szoftverek felhalmozásába (azaz nem folyó termelőfelhasználás).

Szórakoztató, irodalmi és művészeti alkotások eredeti példányai

222. Ebbe a kategóriába tartoznak az eredeti filmek, hangfelvételek, kéziratok, zenei és drámai előadások TV és rádióprogramok, irodalmi és művészeti alkotások. Az értékelés hasonló, mint a tárgyi eszközöknél. A beszerzés piaci áron, a saját termelés termelési költségen, míg az eszközök eladása piaci beszerzési áron történik.

Egyéb immateriális javak

223. Egyéb, máshova nem sorolt termeléshez használt új információ, speciális tudás, tisztázatlan tulajdonjog (pl. licenc, know-how, stb.) tartozik e kategóriába.

5.11.2. Használt immateriális javak eladásának és beszerzésének egyenlege (P.5122, P.5123)

224. A használt immateriális javak beszerzését piaci beszerzési áron számítjuk, mivel ezen termékek átadása valós eladási áron történik.

225. A becslés adatforrása ugyanaz, mint amit az új tárgyi eszközökre vonatkozó felhalmozás becslésénél ismertettünk.

226. A szoftverek esetében nincs tulajdonjog átruházási költség.

5.12. A nem termelt nem pénzügyi eszközök értéknövekedése (P.513)

227. Az állóeszköz-felhalmozás magába foglalja a föld, a telek és más nem termelt eszköz értéknövekedésének beruházási értékét. Ide számít a melioráció költsége, az alkáli talajjavítás költsége vagy az új hasznosítás kedvéért ismét művelés alá vett, bányákhoz tartozó földterületek is. Ezen felhalmozási tételek között, a melioráció és a földhöz kapcsolódó nagyjavítások jelentős súllyal vannak jelen a magyar gyakorlatban.

5.12.1. Nem termelt nem pénzügyi eszközök nagyjavításai (P.5131)

Nagyobb földjavítások

228. Ez a kategória része az éves beruházási kérdőívnek, így közvetlen adatunk van mind a teljeskörűen megfigyelt egységekről mind a mintába tartozó egységekről. A kategória definíció szerint magában foglal minden, a földtől fizikailag elválaszthatatlan, meghatározó földjavításra fordított

tőkekiadást. Ilyenek a következő beruházások lehetnek: a föld védelmét célzó beruházás, a meliorizáció, továbbá árok és öntözőcsatorna építése, mocsarak lecsapolása, száraz területek öntözése, valamint a gát és töltés építés az árvíz és erózió megelőzésére.

5.12.2. Nem termelt nem pénzügyi eszközök tulajdon-átruházásának költségei. (P.5132)

Föld tulajdonjog átruházásának költsége

229. A föld tulajdonjog átruházásának költsége szintén az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás része. Becsléséhez a beruházási kérdőívben jelentett, a gazdaság megfigyelt részére vonatkozó adatok mellett a Pénzügyminisztérium által gyűjtött adminisztratív adatokat is felhasználjuk.

5.12.3. A bruttó állóeszköz-felhalmozás becslése szektoronként

5.12.3.1. Vállalati szektor (pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok)

230. A 4 főnél többet foglalkoztató pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok beruházásait a beruházási kérdőívben figyeljük meg. A megfigyelt egységek által megadott adatokat az általuk korábban jelentett, évközi teljesítményérték-aggregátumokkal vetjük egybe. Amennyiben az adatok között eltérés mutatkozik, úgy ismételt felkeressük az adatszolgáltatókat, adatjavítás céljából.

231. A beruházási kérdőív adatai tartalmazzák a mezőgazdaságban tevékenykedő vállalatok beruházásainak nagy részét, de a becslésekhez speciális mezőgazdasági adatgyűjtések adatait és a szakminisztériumi támogatásokat nyilvántartó rendszer adatait is felhasználjuk. A tenyészállatok nyitó és a záró állományának nagyságáról közvetlen információval rendelkezünk, így az állományváltozás pozitív eleme közvetlenül, természetes egységben számítható. Egy másik mezőgazdasági kérdőív az állatok aktuális piaci áraitól ad információt, amit a tenyészállatok bruttó állóeszköz-felhalmozás értékelésénél alapadatként alkalmaztunk. A mezőgazdasági szervezetek ültetvényeiről speciális mezőgazdasági kérdőívben gyűjtünk adatot teljes körűen. Az adatok ültetvénytípusonként, a terület nagysága és az ültetvény költségei szerint állnak rendelkezésre.

232. A pénzügyi haszonbérletekre készült állóeszköz-felhalmozásbecslés lefedi a pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok egész szektorát. A felmérés által le nem fedett területeken a teljes-megfigyelt terület adatain alapuló becslést végzünk, felhasználva a gépek, berendezések, járművek és a pénzügyi haszonbérletek értékének és a beruházás arányát. Azáltal, hogy alkalmazzuk az ágazati arányokat a nem megfigyelt területen, a pénzügyi haszonbérletek értékét részletesen becsljük.

233. A tranzakciókkal kapcsolatos használt eszközök tulajdonjog átruházásának költségét egy teljes körű befektetési felmérés alapján becsljük, míg a még megbízhatóbb információk – a befektetésre vonatkozó könyvelési szabályok miatt - az eszközök vásárolói számára érhetőek el. A használt eszközökre vonatkozó tranzakciókban a nem megfigyelt területek szerepét közvetlen módon becsljük. A következőkben egyszerűen feltételezzük, hogy az eladások és a használt eszközök el(át)adása beletartozik a vállalati szektorba (részletesebben az 5.10.1.5-ös fejezetben).

234. A vállalatok közül néhány nem piaci termelő vállalkozást a kormányzati szektorba sorolunk, s azok beruházásait is a kormányzati szektor felhalmozásában számoljuk el.

235. Indirekt (közvetett) becslés készült az 5 főnél kevesebbet foglalkoztató, nem mezőgazdasági vállalatok beruházásaira vonatkozóan. A tárgyi eszközök állományát 2002-es árakra értékeltük át a korábban - 2000-ben - végrehajtott közvetlen állomány megfigyelés tapasztalatai alapján a hivatalos beruházási árindex alkalmazásával. Az állományt három fő eszközcsoportra bontva – épületek és építmények; gépek, berendezések; és szállítóeszközök – értékeltük át TEAOR kétszámjegyű szinten.

236. A következő adatokat használtuk az állóeszköz-felhalmozás becslésénél:

- A tárgyi eszközök nettó és bruttó könyvelési értékének aránya az eszközök értékéhez viszonyítva,
- Árérték-multiplikátorok, melyek kifejezik a kapcsolatot az újraelőállítási érték és a könyvszerinti eszközérték között,
- És a várható élettartam adat.

237. A bruttó állóeszköz-felhalmozás becslése közben feltételeztük, hogy a kisebb szervezetek kevesebb tárgyi eszközt vásárolnak, mint a nagyobb cégek. Ezen kisebb vállalkozások esetében a tárgyi eszközökben az épületek aránya kisebb, mint a már megfigyelt arány.

238. Az állóeszköz-felhalmozás becslésének lépései:

- A nyitó bruttó állomány adatokat a referenciaév árszintjén értékeljük felhasználva az eszköztípusokra vonatkozó ágazati beruházási árindexeket.
- Az átértékelt bruttó állományadatokat élettartam szerint osztottuk szét minden ágazatban és eszközkategóriában. Így kapjuk meg hozzávetőlegesen az éves állóeszköz-felhalmozás értékeit.
- Az előző lépésből származó adatokat korrigáljuk az előző év beruházás statisztikájával (a beruházások előző évhez viszonyított növekedése, eszköz és ágazat csoportonként).

239. A kevesebb, mint 5 főt foglalkoztató vállalatok épület-beruházásainak közvetett becslése (a mezőgazdaság kivételével):

5.32 Tábla A kis vállalatok GFCF becslése

Kategóriák		2002
Az épület állomány bruttó könyvszerinti értéke (millió Ft)	=	453 800
Átértékelési szorzószám	*	2,56
Bruttó épületállomány folyó áron (millió Ft)	=	1 159 727
Átlagos élettartam	/	55,7
Az állomány fenntartásához szükséges éves pótlás (millió Ft)	=	20 810

5.33 Tábla A vállalatok bruttó állóeszköz-felhalmozás (tárgyi eszköz) becslésének komponensei

Kategóriák	2002	millió Ft
Éves beruházási kérdőív adatok (közvetlen adatok)		1 839 102
Az 5 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalatok bruttó állóeszköz-felhalmozás új eszköz beruházás adatainak becslése (mezőgazdasággal együtt)		65 543
Korrekción a használt eszközök megfigyelt tranzakcióihoz (az eszközcsoportos árás alapján)		14 864
A vállalatok bruttó állóeszköz-felhalmozása (tárgyi eszközök) összesen		1 919 509

5.12.3.2. Kormányzati szektor

240. A beruházási kérdőív a kormányzati szektort teljes körűen lefedi, így az állóeszköz tranzakciókról teljes körű információt kaphatunk a már ismertetett eszközcsoportok szerinti bontásban.

241. Ehhez a szektorhoz tartozik a piaci szereppel nem bíró állami vállalatok összes beruházása is.

242. A főként kormányzat által támogatott és ellenőrzött nonprofit intézmények szintén a kormányzati szektor részei.

5.34 Tábla A kormányzati szektor tárgyi eszköz felhalmozása

Kategóriák	2002	millió Ft
Kormányzat		643 106
Kormányzati szektor nonprofit intézményei		15 413
A kormányzatba sorolt vállalatok		156 472
Kormányzati bruttó állóeszköz-felhalmozás (tárgyi eszközök)		814 991

243. Az adott időszaki használt eszköz tranzakciók értékének kiigazításánál nem vettük figyelembe az önkormányzati lakások privatizációját, de különülten, az önkormányzatok által kitöltött speciális kérdőív alapján becsültük értéküket. A beruházási kérdőívben jelentett önkormányzati lakáseladások könyv szerinti értékét az önkormányzati kérdőívek négyzetméter és érték adatai alapján számított értékadatokkal helyettesítjük. A beruházási kérdőívben jelentett adatok történelmi áron szerepelnek, ráadásul az általuk érintett tranzakciók nagyságát is csak részben jelentetik meg. Ezért ezen adatokat a mennyiség*ár értékadatokkal helyettesítettük a becslési eljárásban, egy megbízható éves önkormányzati lakásprivatizáció érték meghatározásához. Minden privatizált lakást a háztartási szektorban könyveltünk át.

244. Minden közösségi útberuházást a 75-ös ágazat tartalmaz, függetlenül attól, hogy az adatszolgáltató egységek más ágazatba vannak besorolva. Ugyanígy járunk el az útfelújítások, illetve a gát és töltés építések elszámolásánál is.

245. A katonai egységek kizárólag pusztító célokra használt katonai eszközei (pl. lövedékek, rakéták, bombák) és a kapcsolódó szállítóeszközök (pl. repülőgépek, tankok, rakétaszállítók, kilövőállások) nem részei a bruttó állóeszköz-felhalmozásnak.

5.12.3.3. Háztartási szektor

246. A háztartási szektor állóeszköz-felhalmozása lefedi azon egyéni vállalkozások, illetve azon egyének általi beruházásokat, melyek piaci árukat vagy szolgáltatásokat állítanak elő, értékesítésre vagy saját végső felhasználásra. A háztartásoknál az új lakások építése és lakásfelújítások teszik ki az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás fő részét.

5.35 Tábla A háztartási szektor beruházásának becslése

Kategóriák	2002	millió Ft
Lakások		803 380
Egyéni vállalkozók (kiv.: mezőgazdaság)		54 688
Háztartások beruházása (kiv.: lakások és mezőgazdaság)		40 244
Mezőgazdasági beruházás		116 235
A háztartások összes bruttó állóeszköz-felhalmozása		1 014 547

5.12.3.3.1. Lakások

247. Az új lakás beruházások éves értéke lefedi a használatba vett lakások és nyaralók építésének értékét egy adott évben, továbbá az egyéb épületek költségét (pl. kerítés, garázs) lakóépületre vonatkozóan, valamint a lakóépületek és nyaralók felújításának költségét is.

248. A lakásberuházások értékének a becslését a használatba vett új lakások alapterülete alapján végezzük. Ennek során az építési anyag költségeket az 1 m² épített területre jutó átlagos költségekkel szorozzuk meg.

249. A modell számítás alapja: a lakások típusát, az építkezés helyét és a lakások minőségét figyelembe vevő 28 lakástípus.

250. A megkülönböztetett lakástípusok:

- családi házak;
- többszintes, többlakásos épületek;
- tetőtérbeépítéssel kialakított új lakások

251. Négy területi kategóriát különböztetünk meg az építkezés helye alapján, melyeket az építőiparban foglalkoztatottak havi bruttó keresete alapján határoztuk meg.

252. A lakások minőségi kategóriái:

- szerény;
- átlagos (tetőtérbeépítéssel kialakított lakásokra csak ez a kategória vonatkozik);
- luxus minőségű lakások.

253. A 28 lakásfajta modellezett építési költségének kidolgozásánál meghatározó tényezők a következők:

- a különböző típusú lakások erőforrás-szükséglete (anyag- és munkaerőigénye);
- folyamatos építési anyagár-megfigyelő rendszerrel támogatott ár-adatbázis; valamint
- az építőiparban foglalkoztatottak átlagkeresete alapján számított munkaerőköltség.

254. A figyelembe vett költségek:

- az anyagköltség;
- az anyagok építési helyszínre szállításnak, rakodásának költsége;
- az építéshez szükséges munkaerő költsége – munkabér és járulékai;
- a szerkezetek megvalósításához szükséges gépek, berendezések költségei;
- külön költségek – a segédstruktúrák, ideiglenes építmények költségei és egyéb organizációs (szervezeti/szervezési) költségek (az építési helyszínekkel kapcsolatos egyedi és a szervezeti költségekre nyújt fedezetet);
- közvetett, ún. általános költség, a központi irányítás költségei;
- a nyereség, melyben a várt (tisztes) haszon és a vállalkozás kockázata realizálódik.

255. A költségbecslés módszere: a 28 féle lakástípus építési költségét negyedévente aktualizáljuk az időszak átlagának megfelelő munkabér és anyagárakkal. A 28 féle fajlagos építési költségnek az adott időszakban felépített (használatbavételi engedélyt kapott) lakások alapterületével súlyozott átlaga jelenti az épített lakások 1 m²-re jutó tényleges átlagköltségét.

256. Az indexszámítás módja: a negyedévenként aktualizált 28 féle fajlagos építési költség standardizált átlaga a bázisidőszak, illetve az előző év azonos időszakának 1 m²-re jutó standard átlagköltségének hányadosa. A standard súlyokat az 1999. év lakásépítési szerkezete jelenti. A bázisidőszak az 1999. év.

257. Negyedéves standard lakásépítési átlagköltség

$$\bar{p}_{ti} \equiv \frac{\sum_{k=1}^{28} T_{1999}^{(k)} \cdot p_{ti}^{(k)}}{T_{1999}}$$

Bázisindex

$$I_{ti} \equiv \frac{\bar{p}_{ti}}{\bar{p}_{1999}}$$

\bar{p} \equiv standardizált lakásépítési átlagköltség
ahol

p = modellezett fajlagos lakásépítési költség

T = épített lakások alapterülete, m²

$t = 0, 1, 2, \dots$ év

$i = 1, 2, 3, 4$ negyedév

$k = 1, 2, \dots, 28$ lakásfajta

T_{1999} = a standard súlyt adó időszakban (1999) felépült lakások alapterülete

$p_{ti}^{(k)}$ = a t. év i. negyedévében a k-adik lakásfajta 1 m²-re jutó modellezett fajlagos építési költsége

Éves standard lakásépítési átlagköltség:

$$\bar{p}_t \equiv \frac{\sum_{i=1}^4 \bar{p}_{ti} \cdot T_{1999(i)}}{T_{1999}}$$

258. E számításhoz hasonló az anyagára és a munkaerőköltségre vonatkozó index számítása, azzal a különbséggel, hogy az indexszámításhoz használt átlagköltségben a modellezett fajlagos építési költség helyett anyagköltség illetve munkaerőköltség szerepel.

259. A lakásépítési költség modell figyelmen kívül hagy néhány, a beruházások értékét meghatározó költségelemet, ezért ezeket külön-külön adtuk hozzá a kívánt érték számítása érdekében.

260. A kiegészítő költségtételek az alábbiak:

- az építés előkészítésének költségei – a tervezéssel, engedélyeztetéssel, tanácsadással kapcsolatban felmerülő mérnöki díjak;

261. E költségtétel nagysága az eddig becsült fajlagos költség összesen 2,2%-a, ahogy azt a kamara előzetesen meghatározta.

- a telekhatáron kívüli közműépítés költsége;

262. Fix, pontos értéket becsültünk egy vagy két lakóépületre, melyeket elválaszthatunk más lakásoktól a használatbavételi engedély alapján.

- le nem vonható általános forgalmi adó

263. A háztartások új lakásberuházásai nemcsak a fenti költségelemeket tartalmazzák, hanem a le nem vonható ÁFA értékét is. A munkák 3 típusát különböztetjük meg az építési folyamatban használt munkaerő alapján. A szakmabeli, hivatalos féllal épített lakások esetén minden fenti költségelem 25%-os ÁFÁ-val van kiegészítve. A részben a háztartási szektor által kivitelezett építési tevékenységeket 12%-os ÁFA terheli. Végül, ha a háztartási szektor maga végzi el az építési munkát, és szakmai vállalkozókat csak elkerülhetetlen esetekben alkalmaznak, akkor 25%-os, nem levonható ÁFA terheli az építőanyagokat, és a szükséges szakmunkákat. Így az építési költségek ez utóbbi kategóriában átlagban 6,5%-os ÁFÁ-val terheltek. A három kategória átlaga alapján 12,5% a háztartások új lakásberuházásainak általános forgalmi adója.

Lakásfelújítás, bővítések és nagyobb javítások

264. A nemzeti számlák szabályai szerint a karbantartási munkálatokat (pl. festés) el kell különíteni a nagyobb javításoktól, bővítésektől, tatarozásoktól. A háztartások által végzett éves felújítások, főbb javítások, lakásbővítések értékét a lakások állapotát felmérő speciális, mintavételes adatgyűjtés adatai alapján becsüljük. A lakások kb. 0,5%-át mérték fel 1999-ben, nagy hangsúlyt fektetve a használt lakásokba beruházott költségekre, és azok típusára vonatkozóan. Az adatgyűjtés kizárólag a háztartási szektorra terjedt ki, így a más szektorokhoz tartozó lakásokról nem ad információt. A nemzeti számlák előírásai szerint a fenntartási munkálatokat megkülönböztettük a főbb javításoktól. A felújítási adatok továbbvezetését a lakásépítési költség-index alapján végeztük. A felújítási munkálatok le nem vonható ÁFA-jának értékét a háztartások új lakásberuházásainak alapján becsültük. Az építési munkálatokat a kérdőívben előre meghatározott három kategóriába soroltuk. A kategóriákhoz rendelt le nem vonható ÁFA mértékétől függően meghatároztuk a háztartások lakás-felújítási beruházásainak le nem vonható ÁFA-ja értékét.

Nyeralók és lakásnak számító egyéb épületek

265. Az új nyeralók beruházásának becsült értéke a használatba vett nyeralók száma alapján számítható, ami a „A lakások és üdülők végleges használatbavételéről” (OSAP 1078/06) című kérdőív adataiból származik.

266. A becslés számba veszi az építkezés módszerét, a minőségi jellemzőit és a nyeraló elhelyezkedését. A használatba vett nyeralók értéke a nyeralók alapterületének és az építés becsült költségével számítható. A becslés az építési költségmodell alapján számítható (lásd fentebb).

267. A lakásokra vonatkozó egyéb építmények adatait természetes adatokból becsüljük. A garázsok építési költségének számításához átlagosan 15 m² alapterületű garázsokat feltételeztünk, mivel a nagyobb garázsok építése engedélyhez kötött, melyet ritkán kérnek. A garázsok számát a használatbavételi engedélyek számából határozhatjuk meg. A garázsok építési alapköltségét 100.000 Ft/m²-ben határoztuk meg.

268. A kerítésépítés értéke a telkek átlagos nagysága alapján számítható. Az elkerítendő területek átlagos mérete 800m², kerületük 60m. A kerítésépítés költségét a kerítéshez használatos átlagos anyagköltségekből és az építmény kivitelezéséhez szükséges munkaköltségből számítjuk.

5.12.3.3.2.

A háztartások állóeszköz-felhalmozásának becslése

269. A termelő háztartások állóeszköz-felhalmozása nem tartalmazza azon állományokat, melyeket egy évnél tovább nem termelési célú használatra szántak. Ezeket a tartós cikkeket (járműveket, bútorokat, értékes sportszereket, stb.) a háztartások végső fogyasztásaként a nemzeti számlákban mutatjuk ki.

270. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozók beruházásait a háztartási szektorhoz tartozó egyéb mezőgazdasági egységekkel együtt mérjük. Az „egyéb” szó mind a vállalkozói státusz nélküli egyéni piaci termelőkre, mind a háztartási szektor saját fogyasztásra szánt termelésére vonatkozik. Ezen kisméretű megfigyelési egységek beruházását a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium regisztere és a beruházási kérdőív adatai alapján becsüljük. A beruházási adatgyűjtésből kimaradt mezőgazdasági vállalkozások beruházásainak becslése után a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium beruházási adatai és a vállalatok, a kormányzat, a négy főnél többet foglalkoztató egyéni vállalkozók statisztikai adatai közötti különbség adja a háztartási szektor mezőgazdasági beruházásainak értékét.

271. A gazdaság más ágazataiba sorolt egyéni vállalkozások beruházásairól nincs közvetlen statisztikai információnk. Adataikat közvetett módon, a személyi jövedelemadó bevallásukban jelentett éves értékcsökkenés adatok felhasználásával becsüljük. A 2000. január 1. eszmei időpontra vonatkozó állományfelvétel kisvállalkozásokra vonatkozó adatait is felhasználjuk.

272. Hogy a meg nem figyelt egyéni vállalkozások tőkeállomány becslését végrehajtsuk, a fő feltételezésünk az volt, hogy az ebben a kategóriában lévő egységek termelési tevékenységüket viszonylag kevesebb eszközzel hajtják végre, mint az ugyanebben a kategóriában tevékenykedő más vállalatok.

273. A tőkeállomány becsléséhez a következő lépéseket tettük:

- a) Az ágazatok jellegzetességeit figyelembe vevő, lehetséges eszközszerkezetet határoztunk meg, ami lehetővé tette a szakértők számára, hogy átlagos értékcsökkenési rátát határozzanak meg ágazatonként. Az épületek, egyéb építmények és a gépek, járművek arányát 20 és 80% között rögzítettük, feltételezve, hogy az épületek és egyéb építmények átlagos élettartama 60 év.
- b) A gépek, járművek kategóriákon belül új kategóriákat hoztunk létre a különböző élettartamok szerint. A hosszú élettartamú gépek működésére 10 évet, a rövid élettartamúakra 5 évet, a járművekre 8 évet becsültünk.
- c) Az ágazatok átlagos értékcsökkenési rátájának meghatározásához az ágazatokat négy különböző kategóriába soroltuk feltételezve a gépállományuk lehetséges összetételét:
 - Átlagos gép összetételű ágazatok,
 - Főként hosszú élettartamú gépekkel működő vállalatok,
 - Főként rövid élettartamú gépekkel működő vállalatok,
 - Főként járművekkel működő vállalatok.
- d) Mindenek előtt, az állományok bruttó könyvelési értékét becsültük a jelentett, éves értékcsökkenési adatok értékcsökkenési ráta szerinti felosztásával. Ezeket az adatokat az egyszeres könyvvitelt alkalmazó vállalatok bevétel/nettó könyvelési érték arányából nyert információval ellenőriztük, melyeket a kettős könyvvitelt alkalmazó vállalatok állományának bruttó/nettó könyvelési értéke alapján korrigáltunk (alkalmanként szükséges volt ezt a számot az egyéni vállalkozók állományának felső korlátaként alkalmazni).
- e) Hogy a bruttó könyvelési értékből az új pótlási értéket megbecsüljük, a vállalatok felmért átértékelési szorzószámát fogadtuk el (új helyettesítési érték/bruttó könyvelési érték).
- f) Az éves állóeszköz-felhalmozás TEÁOR kétszámjegyes bontásban, eszközkategóriánként készült, az átértékelt bruttó állományérték és az élettartam alapján.

274. A következő évek beruházásait ebből a kezdeti beruházási adatból számítottuk, a mintában szereplő egyéni vállalkozások beruházásainak volumenváltozását felhasználva.

5.12.3.4. Háztartásokat segítő non-profit intézmények

275. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények beruházási adatait a beruházási kérdőívől kapjuk. A kormányzati szektorhoz tartozó nonprofit intézményekről pontos adatokat kapunk a speciális kormányzati szakstatisztikákból. Minden más nonprofit szervezet, - néhány a pénzügyi vagy nem pénzügyi szektorhoz tartozó kivételtől eltekintve - a háztartásokat segítő nonprofit intézménynek tekinthető. Az adatgyűjtés szabályai megegyeznek más szervezetek adatgyűjtésével. A 19 főnél többet foglalkoztató szervezeteket teljes körűen megfigyeljük, míg az 5-19 főt foglalkoztató szervezetek

közül mintát veszünk. A háztartásokat segítő kisebb nonprofit intézmények beruházásait nem becsüljük.

5.13. Készletváltozások (P. 52)

276. *A készletváltozás az egyes szektorokban az elszámolási időszak alatt bekövetkezett készletállomány-változás értékei.*

277. A magyar számviteli gyakorlattal egyezően az 50.000 Ft-nál kisebb értékű eszközök beszerzését nem tekintjük bruttó állóeszköz-felhalmozásnak, az ilyen eszközök a készletváltozás tételei között jelennek meg. Folyamatban van az értékhatár növelésére vonatkozó készletváltozás becslése típusok, szektorok és ágazatok.

5.13.1. Értékelés

278. A vásárolt készleteket tényleges piaci áron, áfával együtt számítjuk. A készletekhez tartoznak azok az anyagok, árucikkek, stb., amelyeket harmadik félnek átalakítás nélkül adnak tovább.

279. A saját termelésű eszközök közé sorolt a késztermékeket, a befejezetlen termelést, vágóállapotokat termelési költségen értékeljük.

280. Az ültetés költségének adatait az ültetett erdőtermelés alatt számoljuk el.

281. *Az eladásra szánt vásárolt és a saját termelésű készleteket piaci beszerzési áron értékeljük.*

282. A szokásos, normális veszteségekkel csökkentjük a teljes állományt. Ezért ezeknek nincs hatásuk a készletekben bekövetkező változásokra.

283. Idáig a statisztikai adatgyűjtésből származó adatokat az üzleti számvitelnek megfelelően értékeltük, így a készletállomány adatokat folyó áras adatoknak tekintjük. Ennek következtében a folyó áras készletadatok tartalmazzák az árváltozásból eredő készlettartási nyereséget/veszteséget. A készlettartási nyereség/veszteség torzíthatja a termelésre, felhalmozásra és vagyonra vonatkozó mutatószámokat.

284. Az eszköztartási nyereség/veszteség elszámolása jelentős módszertani fejlesztésen ment keresztül. Az új becslés eredményei és ezek hatása a termelési adatokra és a tőkeszámlákra jelenleg is vizsgálat alatt van.

5.13.2. Adatforrások

285. A negyedéves és éves készletfelhalmozás becsülése különböző adatforrásokra épül. A négy negyedéves adatokat közvetlenül figyeljük meg, mivel a vállalatok éves adatai elsődlegesen az éves becslésben jelennek meg.

286. A negyedéves becslés adatforrása az évközi integrált gazdaságstatisztikai kérdőív. Ez utóbbi adatgyűjtés teljes körű a 49 főnél többet foglalkoztató vállalatokra, míg az 5 vagy több főt foglalkoztató vállalatok adatait mintavétel alapján becsüljük. Mindezek miatt a negyedéves és éves adatok összhangját egy "vegyes" idősről kiindulva kell megteremteni.

287. A két, éves adatra vonatkozó, különböző becslési módszer közötti különbséget az ágazatok és vállalkozások mérete alapján vizsgáljuk meg. Az éves és a negyedéves adatok harmonizálása érdekében kisebb módosításokat kellett végezni. A negyedéves adatok alapján számított éves, módosított készletállományok értékét összehasonlítottuk az adóbevallásból számított ágazati

készletállomány adatokkal, és ennek alapján elvégeztük a szükséges korrekciókat, mivel az adóadatok szélesebb körre vonatkoznak, mint a statisztikai adatgyűjtések.

288. A közvetlen adatgyűjtésben, az ágazati bontásban a következő csoportosítás szerint érhetőek el:

A készletállomány év elején és év végén:

saját termelésű készlet

- késztermékek
- befejezetlen termelés

vásárolt készlet

anyagok

újbornyi eladásra szánt termékek

289. Az éves adóbevallásban szerepel a készletek záró állománya adat, külön a vásárolt és külön a saját előállítású készletekre, ágazatos bontásban.

5.13.3. A becslés folyamata

290. A készletváltozást két egymást követő év záró állományának különbségeként számítjuk.

291. A becslési folyamat keretén belül az adóbevallásokból származó és a beruházás-statisztikai adatok összehasonlítása alapján korrekciót hajtunk végre. A negyedéves adatgyűjtés készletadataira alapozott, szükséges korrekciót a következők szerint hajtjuk végre:

- a) Az előző évi adó adatokból nyert záró, ill. korrigált záró állomány adatokat hasonlítjuk össze a folyó év első negyedévének statisztikai felmérésből nyert nyitó állomány adataival. Amennyiben a két összehasonlítandó adatállomány között jelentős különbség mutatkozik, a statisztikai adatgyűjtés nyitó készlet adatait fogadjuk el helyesnek.
- b) A statisztikai adatgyűjtésből és az adónyilvántartásból nyert záró állomány adatok ellenőrzését és javítását követően a statisztikai adatgyűjtésből nyert előző negyedévi záró állomány adatokat hasonlítjuk az adónyilvántartásból nyert záró állomány adatokhoz. Jelentős értékkülönbség esetén az adónyilvántartásból származó záró készlet adatokat fogadjuk el helyesnek.
- c) A készletváltozást, mint a folyó év és az előző év záró állománya közti különbséget külön-külön számítjuk ki a saját termelésű készletekre és a vásárolt készletekre

292. A következő tábla összegzi a készletváltozás fő tételeit:

5.36 Tábla A készletváltozás adatai, 2002 (millió Ft)

Megnevezés	Saját termelésű készletek	Vásárolt készletek	Összes készlet
Előző évi záróállomány	1 054 751	2 842 595	3 897 346
Jelen év záróállomány	1 064 241	3 052 063	4 116 304
Készletváltozás	9 490	209 468	218 958

5.14. Értéktárgyak beszerzésének és át(él)adásának egyenlege (P.53), immateriális

293. Jelenleg nem rendelkezünk adatforrással az értéktárgyak át(él)adásának egyenlegére vonatkozóan és becslési eljárás sincs kidolgozva e tétel mérésére.

5.15. Termék export

294. 2002-ben az export adatok forrása a külkereskedelmi statisztika és a fizetési mérleg statisztika volt. A külkereskedelmi termékforgalomra vonatkozó adatok a vám okmányokon alapultak. 2002. április 30-ig Gazdasági Minisztérium és a KSH együttesen voltak felelősek a statisztikai adatfelvétel Vám- és Pénzügy Őrség keretein belül történő statisztikai adatfelvétel folyamatáért. 2002. április 30-tól már csak a KSH egyedül tartozik felelősséggel a külkereskedelmi statisztikai adatok előállításáért. A fizetési mérleg statisztikát a Magyar Nemzeti Bank állítja össze.

295. 2003-ig, pontosabban 2004 május1-ig az export és import adatok az „egyszerűsített adminisztratív dokumentumon” (SAD – Single Administrative Document) alapuló vám - nyilvántartás alapján kerültek összeállításra. A vámeljárássok alapján és tranzakciós kódok segítségével „különleges tranzakciókat” határoztak meg a külkereskedelmi termékforgalom összeállításánál. 2004. május 1-től az Intrastat és az Extrestat az adatforrás. A becslések általában az áruk tényleges fizikai mozgására vonatkoznak, kivéve a bunker üzemanyagra vonatkozó számítást, mert ezek a becslések pénzforgalmi alapúak.

296. a) A **pénzügyi lízingre vonatkozó tranzakciók** adatait külön tranzakciós kódon gyűjtik és az áruk fizikai mozgásával egyidőben könyvelik. Az értékszámítási szabályok az ESA szabályozással összhangban voltak 2002-ben.

297. b) A **kapcsolt vállalkozások közötti árumozgás** adatait is tartalmazza a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika, a tranzakciók egyedi jellemzőinek megfelelően.

298. c) A bér munka elszámolásánál a csekély és jelentős bér munka között nem tettünk különbséget, mindkét fajtát bruttósítva kell elszámolni.

299. A csekély és jelentős javítást nem különítettük el, és nettó költség alapon kerülnek elszámolásra. 2005 óta a javítás adatai a külkereskedelmi szolgáltatás statisztika adatgyűjtésén alapulnak, mely egy különálló adatgyűjtés.

300. d) Az összes kereskedelemre vonatkozó adat (merchandising data) nettó módon kerül elszámolásra, tekintet nélkül a vásárlás és az értékesítés közötti időintervallumra. (ESA 3.133 bekezdés)

301. 2003-ig (tehát még 2002-ben is) a Magyar Nemzeti Bank által átadott pénzforgalmi adatokat használtuk a szolgáltatások becsléséhez. 2004-ben a KSH bevezette az üzleti szolgáltatásokra és az idegenforgalomra vonatkozó adatfelvételt, de a szállítási, pénzügyi és biztosítási szolgáltatás, valamint a kormányzati szolgáltatás adatai továbbra is pénzforgalmi szemléletben kerülnek elszámolásra. 2005-

től az említett négy szolgáltatásra is történt eredményszemléletű adatgyűjtés, azonban a külkereskedelmi adatgyűjtésben is szerepelnek ezek a tételek. A külső gyártás becslésére vonatkozó adatok 2000 és 2004 között eredményszemléleten, 2005-től 2007-ig a pénzforgalmon alapultak, majd 2008-tól ismét eredményszemléletű adatokat használunk a becsléshez.

302. A nemzeti számlákban elszámolt termék export tartalmazza azokat az export adatokat, amelyek a külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztikából kerültek átvételre, és ezen felül bizonyos tételeket külön kellett regisztrálni.

303. A magyar külkereskedelmi rendszer különleges kereskedelmi rendszer (special trade system), amely alatt a különleges kereskedelmi rendszer tágabb értelmű definícióját kell érteni. Az export tartalmazza a szabad forgalmazású területek vagy ipari vámszabad területekről származó hazai áruk, valamint a külföldi áruk hazai feldolgozás utáni exportját. A vámraktárakon és vámszabad területeken keresztül lebonyolított - a termék állapotát változatlanul hagyó – forgalom nem része a külkereskedelemnek.

304. A külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztikában szereplő áruexport tartalmazza a hagyományos exportot, az országon belüli megmunkálás utáni exportot és a más országba megmunkálásra szánt exportot. A külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztika tartalmazza például a barter egyezmény keretében értékesített árut, a nem fizetőeszközként (valutaként) szolgáló arany forgalmat, a kormányzat számlájára történő árukereskedelmet, az élelmiszer és más segélyt, a hadászati célú árukat, a villamos energia-, gáz-, és vízi árut, a megmunkálásra szánt árut, a térítáru, a pénzügyi lízing keretében exportált árut, az utasok által beszerzett jelentős mennyiségű árut, a bizományba átadott árut. A külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztikának nem része az ideiglenesen átvett és továbbított áru, a tranzitáru, a fizetőeszközként szolgáló arany, az operatív lízing keretében átadott áru, valamint a szolgáltatás részeként számításba vett áru.

305. Az áru és szolgáltatás export statisztikai adatait az a) - j) pontig (ESA 3.135. bekezdés) felsorolt tételek tartalmazzák, valamint az m) és n) pont alatt felsoroltak (minden bér munka tranzakció bruttó elszámolású, a javítást azonban nettó módon számoljuk el).

306. k) A csempészárak között csak az illegális kábítószereket becsültük. A többi csempészárura nincs adatunk, azonban a vámhatósággal és az adóhatósággal közösen jelenleg is tanulmányozzuk az erre vonatkozó adat előállítás lehetőségét.

307. l) Az intra- és extra külkereskedelemre vonatkozó törvények (lásd a mellékletben található kivételek listáját) felsorolják az ajándékok és a megállapított minimumértéknél kisebb értékű áruk listáját. Egy hasonló listát használtunk 2002-ben is. 2004 óta a kis értékű tételeket is – legalábbis részben – tartalmazzák az idegenforgalomra vonatkozó becslések. (ESA 3.135)

308. Az idegenforgalmi szolgáltatásoknál két kategóriát különböztettünk meg (üzleti és egyéb idegenforgalom), továbbá 2004 óta az egészségügyi és tanulmányi célú utazások költségeit is számszerűsítettük.

309. 2003-ig (tehát még 2002-ben is) a Magyar Nemzeti Bank által átadott pénzforgalmi adatokat használtuk a szolgáltatások becsléséhez. 2004-ben a KSH bevezette az üzleti szolgáltatásokra és az idegenforgalomra vonatkozó adatfelvételt, de a szállítási, pénzügyi és biztosítási szolgáltatás, valamint a kormányzati szolgáltatás adatai továbbra is pénzforgalmi szemléletben kerülnek leszámolásra. 2005-től az említett négy szolgáltatásra is történt eredményszemléletű adatgyűjtés, azonban a külkereskedelmi adatgyűjtésben is szerepelnek ezek a tételek. A külső gyártás becslésére vonatkozó adatok 2005-től 2007-ig a pénzforgalmon alapultak, 2000 és 2004 között eredményszemléleten, majd 2008-tól ismét eredményszemléletű adatokat használunk a becsléshez.

310. A szolgáltatások tartalmazzák az a)-d) pont (ESA 3.142) alatt felsorolt tételeket, valamint a f)-h) alattiakat, továbbá a j), k) és m) pont alatt felsoroltakat. A külkereskedelmi termékforgalmi adatok tartalmazzák az összes bér munkát és javítást, ezért az e) pont kimarad. A biztosítási szolgáltatások (i) 2004-ig tartalmazták a bevételeket, és 2005-től a szolgáltatásdíjakat.

311. m) Az idegenforgalmi adatok nem tartalmazzák a nem-rezidensek által birtokolt második lakásra vonatkozó becslést.

312. Az a)-c) és az e) pont alapján a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika nem tartalmazza a tranzit árut, tartalmazza azonban az importált és exportált árut, a berendezés szállítást, az időszakos exportot és importot, továbbá az operatív lízinget.

313. d) A kisebb és nagyobb feldolgozásra vonatkozó adatokat nem bontottuk ketté, így minden bér munkával kapcsolatos tétel bruttó módon került az elszámolásokba.

314. f) A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika az árut a határon vizsgálja. Nincs információnk a határátkelés után történt tulajdonjog változás előtti és utáni áru megsemmisülésről (ESA 3.136 bekezdés)

315. Az osztályozás a tíz számjegyű Kombinált Nomenklátúra hazai változatának megfelelően készül (CN8+2 számjegy a nemzeti alábontásnak megfelelően).

316. A külkereskedelmi statisztikában az áruexportot FOB paritáson értékelik.

317. A javítási munkákhoz szükséges árut külön regisztrálják és a nemzeti számlákban nettó értéken szerepelnek. Az árutőzsdé forgalom és a bunkerüzemanyag becslésére a fizetési mérleg adatait használjuk.

318. A KSH becslést készített az illegális tevékenység két fő típusára, nevezetesen a kábítószer fogyasztásra és a prostitúcióra. A becslés eredményei 2006-ban kerültek a számításokba, és 2000. évre visszamenően elkészültek a visszavezetett számítások. A kábítószerre vonatkozó külkereskedelem a külkereskedelmi termékforgalomban került elszámolásra, míg a prostitúció a szolgáltatások között.

319. A kábítószer termelés és fogyasztás becslése a szokásos napi adag meghatározásán alapszik. A drogfogyasztás becslésének első lépése a fogyasztók számának, a kábítószer mennyiségének és a kábítószerfajták árának meghatározása. A fő adatforrások az orvosi és bírósági adatok, a rendőrségi-, adóhatósági és vámhivatali jelentések. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk.

320. A prostitúció becslése esetében hasonló módon jártunk el. Elsősorban a prostitúcióval kapcsolatos fogyasztás nagyságát határoztuk meg a szexuális szolgáltatást vásárlók létszámának, a megvásárolt alkalmak mennyiségének és az igénybe vett szolgáltatások átlagárának segítségével. Két kiegészítő adatforrást használtunk a fent említetteken kívül, nevezetesen a prostituáltak érdekvédelmi szervezetének adatait és egyéb tanulmányokat. A folyó termelőfelhasználás becslésére elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk. További információk a 7. fejezet 41. pontja alatt található.

5.16. Szolgáltatás export

321. A szolgáltatás exportra vonatkozó adatok forrása a fizetési mérleg statisztika, melyet a Magyar Nemzeti Bank állít össze.

5.16.1. Fuvarozás és szállítványozás

322. A fuvarozás és szállítványozási szolgáltatás exportja magában foglalja a rezidens közúti és tengeri szállítványozók által realizált vízi (tengeri), vasúti- légi úton történő összes forgalmi bevételeit, a csővezeték használatáért fizetett összeget stb., a hazai és külföldi eredetű áruk szállításából származó bevételeket, a nem rezidens vasút társaságok nettó elszámolását, a légitársaságok, valamint közúti szállítványozók rezidens vállalatok felé történő nemzetközi áruszállítását. Az itt szerepeltetett bevételek tartalmazzák a tárolási-, a rakodási-, átcsomagolási díjakat, a szállítójármű tisztítását és gyorsjavítását, a szállítói- és ügynöki jutalékot, a jutalékalapú díjakat, a szállítójármű működtetésénél felmerülő bérleti díját. Ezen a címen azok a kifizetések is szerepelnek, amit a nem rezidensek adnak a rezidens szállítványozóknak a magyar határt át nem lépő külföldi áruk szállításáért.

323. Az utasszállítás tartalmazza azokat a bevételeket, amelyek az utasok határátlépéssel kapcsolatos szállításakor merültek fel, mint például a viteldíjakat, a poggyász-többletsúly díjakat, az utas által a szállító járművön történt fogyasztási kiadásokat (beleértve az élelmiszer-, ital, -vámmentes árukra történt kifizetéseket stb.) továbbá tartalmazza még az utazási csomag részeként értékesített jegyeket is. A tengeri utazásért és a célországon belüli utazásért felszámított díjakat a magán idegenforgalom tartalmazza. Szállítási módok szerinti lehatárolások (tengeri, közúti, vasúti stb.) nem készülnek.

5.16.2. Idegenforgalom

324. Ezen tételből származó bevételek tartalmazzák a bankjeggyel, az euro-csekkkel, a bankkártyával (VISA, Eurocard, Mastercard) történő transzfer vagy direkt fizetéseket és azon forint bankjeggyel történő kifizetésekhez kapcsolódó exportot, melyet a Magyarországra látogató nem rezidens egyének költenek (szállásra, étkezésre, szórakozásra, saját célra- vagy ajándékba vásárolt termékekre) üdülés, rokonlátogatás, egészségügyi kezelés, tanulmányút stb. alkalmával.

325. A nem-rezidens egyének fel nem használt forintjainak visszaváltásából származó bevételek ellenkező előjellel kerülnek regisztrálásra.

326. Ez a tétel tartalmazza a külföldi valuta bevételeket és kiadásokat levonva belőle azon ügynöki jutalékok összegét, amelyek azon utazási szolgáltatás kapcsán merülnek fel, amelyet bel- és külföldi utak szervezésével vagy külföldi valutában történő utazási szolgáltatások értékesítésével foglalkozó szervezetek (mint pl. utazási ügynökségek, szállodák, utazási irodák és más szervezetek) valósítanak meg. Az utazás nem tartalmazza ezen szervezetek áru exportját, vagy nemzetközi jegykereskedelmét (Utas-szállítás).

327. Mivel az orvosi ellátásban részesülő egyének és az egyetemi hallgatók a saját országuk rezidensei között kerülnek számbavételre - még akkor is, ha a külföldi tartózkodásuk időtartama meghaladja az egy évet – az oktatási intézményektől kapott ösztöndíjak, az utazási költségek és más kiadások e tételnél kerülnek elszámolásra.

328. A nem–rezidens munkavállalók, akik munkavállalás céljából egy évnél kevesebb időt tartózkodnak egy gazdasági egység területén (mint pl. az idénymunkások, a határmenti munkavállalók), áru és szolgáltatási kiadásai az idegenforgalmi szolgáltatások között kerülnek elszámolásra.

5.16.3. Kommunikációs szolgáltatás

329. Ezen tétel tartalmazza mindazon bevételeket, amelyek a távközlési szolgáltatásból (mint pl. hang és kép átvitel, telefon, fax, műsor – közvetítés és műholdas szolgáltatások), valamint a postai és futár szolgáltatásból származnak (mint pl. levél-, újság-, folyóirat-, kiadvány- és csomag továbbítás).

5.16.4. Építési- szerelési szolgáltatás

330. Ezen szolgáltatások tartalmazzák a rezidens vállalatok külföldön végzett építési és szerelési munka díjából származó bevételeket, beleértve az építőipari javítómunkálatok és a fővállalkozások szolgáltatásából származó bevételeket, valamint a nem-rezidensek Magyarországon végzett építési- és szerelési munkájáért történt kifizetéseket. (A bér jellegű kifizetések az „Egy évnél kevesebb ideig alkalmazásban álló alkalmazottaknak történt kifizetések” alatt szerepelnek. A nem rezidens fővállalkozó magyarországi projekthez kapcsolódóan rezidens alvállalkozóknak áru és szolgáltatásért cserébe történő kifizetései, valamint a rezidens fővállalkozó külföldön megvalósuló projekthez nem rezidens alvállalkozóknak történő kifizetései az „Egyéb üzleti, szakértői és műszaki szolgáltatások” alatt szerepelnek.)

331. A rezidensek külföldön lévő ingatlanjaikhoz kapcsolódó és a nem rezidensek Magyarországon lévő ingatlanjaik fenntartásából származó bevételék és kiadások ezen tétel alatt kerülnek elszámolásra.

332. Nincs elkülönítve a külföldön és a Magyarországon megvalósított építés.

5.16.5. Biztosítási szolgáltatás

333. A biztosítási szolgáltatás magában foglalja az áruszállítással kapcsolatban felmerülő vagyon, kötelező személy és életbiztosításból származó bevételeket és kiadásokat, a viszontbiztosításból, valamint - a „zöld kártya” és regisztrációs szám egyezmény alapján - a gépjármű-felelősségbiztosításból származó kifizetéseket. Ez a tétel tartalmazza azt a biztosítási díjat, amit a nem rezidens a gazdasági tevékenységével kapcsolatban a rezidens biztosítónak fizet.

334. A Biztosítási törvény vonatkozó rendelkezése értelmében a rezidens biztosító nem rezidens biztosítónak küldött biztosítási prémium összegét ezen tétel alatt számoljuk el.

335. A kapott és fizetett biztosítási kár összege nem itt kerül elszámolásra.

336. 2004-ig a biztosítási szolgáltatás adatok pénzforgalmi adatokat tartalmaztak, és a Nemzeti Bank nem tudta elkülöníteni a szolgáltatási díjakat sem az export oldalon, sem az import oldalon. 2005 óta a vonatkozó statisztika eredményszemléletben készül és tartalmazza a specifikus biztosítási szolgáltatás díjakat.

5.16.6. Pénzügyi szolgáltatás

337. Ez a szolgáltatás tartalmazza a pénzügyi közvetítéssel kapcsolatban kapott díjakat (mint például az értékpapírszámla- és értékpapírletét –szolgáltatás díja, a bróker szolgáltatás díja, az árutőzsdei közvetítőnek fizetett járulék, a bankköltségek, az okmányos meghitelezéssel kapcsolatos díjak és járulékok, a bankár-váltó, a valuta-tranzakció, a faktoring díjai). A szolgáltatás számla követel oldala tartalmazza a biztosítékként (óvadékként) kapott összeget. A pénzügyi eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódó késedelmi díjak és kamatok, valamint az egyéb pénzügyi biztosítékokkal kapcsolatos díjak is itt kerültek elszámolásra.

5.16.7. Számítógépes és információs szolgáltatás

338. Ez a tétel tartalmazza a rezidensek és nem rezidensek közötti számítógéppel feldolgozott adat- és hírszolgáltatások tranzakcióját. Az ügyletek tartalmazzák azokat a kifizetéseket, melyek az adatbázis fejlesztésével, az adattárolással, az idősoros közvetlen hozzáféréssel, az adatfeldolgozással, a hardverrel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatással, a szoftver installációval, az Internettel, a számítógép karbantartással és javítással, a hírszolgáltatással (hír- és fényképanyag tartalmának továbbítása), továbbá újság és folyóirat közvetlen előfizetésével kapcsolatban merülnek fel.

339. A külkereskedelmi termékforgalom 2002. évi és jelenlegi adatai tartalmazzák a kereskedelmi mennyiségben értékesített szoftvereket, szoftver értéken (ez tartalmazza a hardver költségeket is). Ezen szolgáltatások tartalmazzák a nem kereskedelmi mennyiségben értékesített szoftverek értékét is. Eleddig nem történtek kísérleti számítások a szoftverek érték szerinti megbontása érdekében. A KSH 2004 óta végez becsléseket ezen szolgáltatásokra vonatkozóan, és a jelen feltételek mellett a szoftver és a licenc díjak elkülöníthetőek.

5.16.8. Szabadalmi- és licencia díjak

340. Ez a tétel tartalmazza azokat a kapott pénzüsségeket, melyeket a nem-termelt javak-, szellemi termékek- és egyéb immateriális javak használatáért (mint például a szerzői jog, a forgalomba hozatali jog, a szabadalom, a márkanév használat, a licence, a know-how, a védjegy, a franchise, a good-will, a koncesszió) fizettek. Azon kifizetések, amelyek egy nem rezidens vállalatban oly mértékű érdekelttség megszerzése érdekében merülnek fel, ami a kifizetésekért cserébe a koncessziós jogok megszerzéséhez vezet, inkább közvetlen befektetésként, mintsem koncessziós díjként kell nyilvántartani.

5.16.9. Egyéb üzleti szolgáltatások

341. Az importált áruk re-exportja és az egyéb kereskedelemmel kapcsolatos szolgáltatás tartalmazza azokat a kifizetéseket, amelyek az országhatárt át nem lépő külföldi árukkal kapcsolatos tranzakciók során merülnek fel. Az importált áruk re-exportja – amennyiben ez lehetséges - nettó módon kerül rögzítésre. Azok a hatósági és ellenőrzési díjak amelyek a határt átlépő áruval és az importált áruk re-exportjával (beleértve a minőségellenőrzési díjat, a különféle okmányok beszerzéséért történt kifizetéseket) kapcsolatban merülnek fel az *egyéb szolgáltatások* között kerülnek elszámolásra.

342. A lízingdíjak tartalmazzák – a pénzügyi lízing kivételével - a különféle gépek, felszerelések, járművek és a tartálykocsik bérleti és lízingszolgáltatással kapcsolatos díját. A lízingtárgy piaci értéke az export és import tételek között nem kerül számbavételre, és a tulajdonjog a lízingbeadónál marad. A magyar rezidens Magyarországi ingatlanja bérbeadásáért kapott bérleti díj összege e tétel alatt szerepel, feltéve, hogy a bérbevevő nem természetes személy. Amennyiben a bérbevevő természetes személy, az ingatlan bérleti díja a „magán idegenforgalom” között szerepel.

343. Egyéb üzleti, professzionális és technikai szolgáltatás tartalmazza azokat a kifizetéseket, amelyek jogi képviselet és tanácsadás, reklám és piackutatás, hirdetés, kutatás–fejlesztés, építészet, gépészet és egyéb műszaki szolgáltatás, mezőgazdaság és bányászat, továbbá egyéb személyi-biztonsági-, és nyomozási szolgáltatás, fordítás, tolmácsolás és tenderdíjak, stb. kapcsán kerültek kifizetésre. Ez a tétel tartalmazza azokat a szolgáltatás díjakat, amelyeket a rezidens vállalatok - általában építkezéseken - fizetnek külföldön, és azokat amelyeket a nem rezidensek fizetnek Magyarországon. A különleges üzleti-, professzionális és technikai szolgáltatások díja (a nemzeti biztonsági testületeknek és a rendőrségnek fizetett díjak) is itt kerülnek elszámolásra.

344. A vállalatok külképviseleti irodáiban felmerült (kivéve katonai és diplomáciai külképviseleteken) működtetési és szórakoztatási költségek, valamint minden egyéb máshova nem

sorolt szolgáltatás kapcsán felmerült díjak (mint például reklám, propaganda, hirdetés, kiállítások, bemutatók, temető fenntartási költségek) szintén e tétel alatt kerülnek elszámolásra. Ezen felül e tételhez kapcsolódnak azok az áruk és szolgáltatásokért történt kifizetések, amelyeket egy nem rezidens fővállalkozó magyarországi projektje kapcsán nyújt rezidens alvállalkozóknak, továbbá rezidens fővállalkozó külföldi beruházási projektje kapcsán nyújt nem rezidens alvállalkozóknak. Ide tartoznak a fióktelepek, a leányvállalatok, társult vállalkozások az anyavállalat üzemi költségei fedezéséhez történt kifizetései.

5.16.10. Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatás

345. Az audiovizuális és ehhez kapcsolódó szolgáltatások tartalmazzák a mozgóképet (mozi és videó), a rádiós- és televíziós programok, a zenei felvételek, beleértve a bérleti-, gyártási-, művészi előadói díjakat, a műsorsugárzásért és kódolt továbbításért történt kifizetéseket.

346. Az egyéb kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások tartalmazzák a különböző intézmények, mint például a múzeumok, könyvtárak, levéltárak és egyéb oktatás-, sport- és szórakoztatást nyújtó intézmények szolgáltatásaiért történt kifizetéseket.

5.16.11. Kormányzati szolgáltatás

347. Ez a tétel tartalmazza a diplomáciai kiküldetésekkel kapcsolatos - beleértve a katonai kiküldetéseket (béke fenntartó küldetés, nemzetközi hadgyakorlatok) – feladatok ellátása során felmerült fenntartási, ellátási, működtetési és szórakozásra fordított kiadásokat. A számla követel oldala tartalmazza a Magyarországon működő külföldi missziók külföldi valutájának forintba történő beváltott összegét. Azok a bevételek, amelyek a követségek és konzulátusok vízum és hatósági bizonyítvány kiállításából stb. származnak, e tétel alatt kerülnek elszámolásra.

5.17. Termék import

348. 2002-ben az import adatok forrása a külkereskedelmi statisztika és a fizetési mérleg statisztika volt. A külkereskedelmi termékforgalomra vonatkozó adatok a vám okmányokon alapultak. 2002. április 30-ig Gazdasági Minisztérium és a KSH együttesen voltak felelősek a statisztikai adatfelvétel Vám- és Pénzügy Őrség keretein belül történő statisztikai adatfelvétel folyamatáért. Ezt követően már csak a KSH egyedül tartozik felelősséggel a külkereskedelmi statisztikai adatok előállításáért. A fizetési mérleg statisztikát a Magyar Nemzeti Bank állítja össze.

349. 2004 május 1-ig az export és import adatok az „egyszerűsített adminisztratív dokumentumon” (SAD – Single Administrative Document) alapuló vám - nyilvántartás alapján kerültek összeállításra. A vám eljárások alapján és tranzakciós kódok segítségével „különleges tranzakciókat” határoztak meg a külkereskedelmi termékforgalom összeállításánál. 2004. május 1-től az Intrastat és az Extrestat az adatforrás. A becslések általában az áruk tényleges fizikai mozgására vonatkoznak, kivéve a bunker üzemanyagra vonatkozó számítást, mert ezek a becslések pénzforgalmi alapúak.

350. a) **A pénzügyi lízingre vonatkozó tranzakciók** adatait külön tranzakciós kódon gyűjtik és az áruk fizikai mozgásával egyidőben könyvelik. Az értékszámítási szabályok az ESA szabályozással összhangban voltak 2002-ben.

351. b) **A kapcsolódó vállalkozások közötti árumozgás** adatait is tartalmazza a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika, a tranzakciók egyedi jellemzőinek megfelelően.

352. c) A bérmunka elszámolásánál a csekély és jelentős bérmunka között nem tettünk különbséget, mindkét fajta bruttóként kell elszámolni. A csekély és jelentős javítást nem különítettük

el, és nettó költség alapon kerülnek elszámolásra. 2005 óta a javítás adatai a külkereskedelmi szolgáltatás statisztika adatgyűjtésén alapulnak, mely egy különálló adatgyűjtés.

353. d) Az összes kereskedelemre vonatkozó adat (merchandise data) nettó módon kerül elszámolásra, tekintet nélkül a vásárlás és az értékesítés közötti időintervallumra.

354. Az import áruk és szolgáltatások statisztikai adatai tartalmazzák az ESA 3.135 bekezdés alatt felsorolt tételeket.: a) nem monetáris arany, b) ezüstrudak, gyémántok, valamint egyéb nemesfémek és drágakövek, c) forgalomba nem kerülő papírpénzek és érmék, d) villamos energia, gáz és víz, e) a határokon átvitt állatállomány, f) csomagposta, g) kormányzati import, h) biztonsági készletező vállalat tulajdonába kerülő vagy onnan kikerülő termékek, termékforgalom i) rezidens vállalat és j) külföldi kapcsolt vállalatai között. A bér munka tranzakció bruttó elszámolású, a javítást azonban nettó módon számoljuk el.

355. 3.135 k) A csempészárak között csak az illegális kábítószereket becsültük. A többi csempészárura nincs adatunk, azonban a vámhatósággal és az adóhatósággal közösen jelenleg is tanulmányozzuk az erre vonatkozó adat előállítás lehetőségeit.

356. 3.135 l) A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika nem tartalmazza a hirdetési anyagokat és a kisértékű példányokat. Az egyéb ajándékokra vonatkozó adatokat az Extrastat méri, míg az Intrastatba csak az ÁFA regisztrációra kötelezett importőrök adatai kerülnek.

357. 2003-ig (tehát még 2002-ben is) a Magyar Nemzeti Bank által átadott pénzforgalmi adatokat használtuk a szolgáltatások becsléséhez. 2004-ben a KSH bevezette az üzleti szolgáltatásokra és az idegenforgalomra vonatkozó adatfelvételt, de a szállítási, pénzügyi és biztosítási szolgáltatás, valamint a kormányzati szolgáltatás adatai továbbra is pénzforgalmi szemléletben kerülnek leszámlásra. 2005-től az említett négy szolgáltatásra is történt eredményszemléletű adatgyűjtés, azonban a külkereskedelmi adatgyűjtésben is szerepelnek ezek a tételek. A külső gyártás becslésére vonatkozó adatok 2000 és 2004 között eredményszemléleten, 2005-től 2007-ig a pénzforgalmon alapultak, majd 2008-tól ismét eredményszemléletű adatokat használunk a becsléshez. A szolgáltatásokra vonatkozó adatgyűjtés összhangban van az EBOPS (Extended Balance of Payments Services) osztályozással.

358. A szolgáltatás import tartalmazza a szállítási és szerelési szolgáltatás 3.144 a)-d) bekezdés alatt felsorolt tételeket, valamint a pénzügyi szolgáltatásokat (3.143 bekezdés). Az idegenforgalmi szolgáltatásoknál (3.145 bekezdés) két kategóriát különböztettünk meg (üzleti és egyéb idegenforgalom- EBOPS 237 és 240), továbbá, 2004 óta az egészségügyi és tanulmányi célú utazások költségeit is számszerűsítettük (3.142. bekezdés j) és k) pontja).

359. A külkereskedelmi termékforgalmi adatok tartalmazzák az összes bér munkát és javítást, ezért nem kerültek a szolgáltatás adataihoz. A biztosítási szolgáltatások (i) 2004-ig tartalmazták a bevételeket, és 2005-től a szolgáltatásdíjakat. Az idegenforgalmi adatok nem tartalmazzák a rezidensek által birtokolt külföldön lévő, második lakásra vonatkozó becslést.

360. A nemzeti számlákban elszámolt termék import tartalmazza azokat az import adatokat, amelyek a külkereskedelmi termékforgalmi statisztikából lettek átvéve, és ezen felül bizonyos tételeket külön regisztrál.

361. A magyar külkereskedelmi rendszer különleges kereskedelmi rendszer (special trade system), amely alatt a különleges kereskedelmi rendszer tágabb értelmű definícióját kell érteni. Az import tételek tartalmazzák a szabad forgalomba, külföldről szabad kereskedelmi övezetbe, vámraktárba, vám tranzit területre megmunkálásra bocsátott importált árukat, és a hazai áruk külső megmunkálás utáni importját. A vámraktárakon és vámszabad területeken keresztül lebonyolított - a termék állapotát változtatlanul hagyó - forgalom nem része a külkereskedelemnek.

362. A külkereskedelmi termékforgalmi statisztikában szereplő áruimport tartalmazza a hagyományos importot, az országon belüli feldolgozásra szánt importot és a külföldön feldolgozott áru importját. A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika tartalmazza például a barter egyezmény keretében értékesített árut, a nem fizetőeszközként (valutaként) szolgáló arany forgalmat, a kormányzat számlájára történő árukereskedelmet, az élelmiszer és más segélyt, a hadászati célú árukat, a villamos energiát, gázt, és vizet, a megmunkálásra szánt árut, a tértiárut, a pénzügyi lízing keretében forgalmazott árut, az utasok által beszerzett jelentős mennyiségű árut, a bizományba átadott árut. A külkereskedelmi áruforgalmi statisztikának nem része az ideiglenesen átvett és továbbított áru, a tranzitáru, a fizetőeszközként szolgáló arany, az operatív lízing keretében átadott áru, valamint a szolgáltatás részeként számításba vett áru.

363. Az ESA 3.136 bekezdés a)-c) és az e) pontjai alapján a külkereskedelmi termékforgalmi statisztika nem tartalmazza a tranzit árut, tartalmazza azonban az importált és exportált árukat, a berendezés szállítást, az időszakos exportot és importot, továbbá az operatív lízinget.

364. (3.136.d) A kisebb és nagyobb feldolgozásra vonatkozó adatokat nem bontottuk ketté, így minden bér munkával kapcsolatos tétel bruttó módon került az elszámolásokba.

365. (3.136 f) A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika az árukat a határon vizsgálja. Nincs információnk a határátkelés után történt tulajdonjog változás előtti és utáni áru megsemmisülésről (ESA 3.136 bekezdés)

366. Az osztályozás a tíz számjegyű Kombinált Nomenklátúra hazai változatának megfelelően készül (CN8+2 számjegy a nemzeti alábontásnak megfelelően).

367. A KSH becslést készített az illegális tevékenység két fő típusára, nevezetesen a kábítószer fogyasztásra és a prostitúcióra. A becslés eredményei 2006-ban kerültek a számításokba, és 2000. évre visszamenően elkészültek a visszavezetett számítások. A kábítószerre vonatkozó külkereskedelem a külkereskedelmi termékforgalomban került elszámolásra, míg a prostitúció a szolgáltatások között.

368. A kábítószer termelés és fogyasztás becslése a szokásos napi adag meghatározásán alapszik. A drogfogyasztás becslésének első lépése a fogyasztók számának, a kábítószer mennyiségének és a kábítószerfajták árának meghatározása. A fő adatforrások az orvosi és bírósági adatok, a rendőrségi-, adóhatósági és vámhivatali jelentések. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk.

369. A prostitúció becslése esetében hasonló módon jártunk el. Elsősorban a prostitúcióval kapcsolatos fogyasztás nagyságát határoztuk meg a szexuális szolgáltatást vásárlók létszámának, a megvásárolt alkalmak mennyiségének és az igénybe vett szolgáltatások átlagárának segítségével. Két kiegészítő adatforrást használtunk a fent említetteken kívül, nevezetesen a prostituáltak érdekvédelmi szervezetének adatait és egyéb tanulmányokat. A folyó termelőfelhasználás becslésére elsősorban a rendőrségi jelentéseket használtuk. További információk a 7. fejezet 41. pontja alatt találhatóak.

370. A külkereskedelmi statisztikában az áruimportot CIF paritáson értékelik, a nemzeti számlákban pedig FOB paritáson. A paritás korrekció végrehajtása fix koefficiensek használatával két lépésben történik. Először a koefficiens segítségével a c.i.f./f.o.b. korrekció becslése történik, és az import összeget átszámítjuk f.o.b. paritásra. A második lépésben a számlázott export és import érték és a fob paritáson meghatározott export és import érték közötti különbséget számoljuk ki és osztjuk szét a rezidensek által nyújtott szállítási szolgáltatás tartozik és követel oldalán. A c.i.f./f.o.b. korrekció tartalmazza a külkereskedelmi statisztikában és a nemzeti számlákban szereplő import érték kiigazítását.

371. A javítási munkákhoz szükséges árukat külön regisztrálják és a nemzeti számlákban nettó értéken szerepelnek. Az árutőzsde forgalom és a bunkerüzemanyag becslésére a fizetési mérleg adatait használják.

5.18. Szolgáltatás import

372. A szolgáltatás importra vonatkozó adatok forrása a fizetési mérleg statisztika, melyet a Magyar Nemzeti Bank állít össze.

5.18.1. Fuvarozás és szállítványozás

373. A fuvarozás és szállítványozás importja magában foglalja azokat a szállítási díjakat, amelyeket egy rezidens kereskedő (importőr vagy exportőr) vagy szállítványozó fizet egy nem rezidens szállítványozónak a külföldi áru importjáért, vagy belföldi áru exportjáért, továbbá a rezidens szállítványozó azon kiadásait, melyek egy nem rezidens vásárló számára történő export vagy importtal kapcsolatban merültek fel. A tétel tartalmazza a nem rezidens szállítványozók számára fizetett importált áru re-exportjával kapcsolatos kifizetéseket. E szolgáltatás magában foglalja a nem rezidens vasúti-, légi- és közúti szállítványozó társaság számára rezidens vállalat által történt – a nemzetközi áruszállítással kapcsolatos - nettó kifizetéseket. A szállítási szolgáltatás ezen felül tartalmazza a rezidens és nem rezidensek közötti egyéb áruszállítással kapcsolatos kifizetéseket.

374. Az utasszállítás tartalmazza azokat a bevételeket, amelyek az utasok határátlépéssel kapcsolatos szállításakor merültek fel, mint például a viteldíjakat, a poggyász-többsúly díjakat, a fogyasztó által a szállító járművön történt kiadásokat (beleértve az étel-ital-, vámentes árukra történt kifizetéseket stb.) továbbá tartalmazza még az utazási csomag részeként értékesített jegyeket is. A tengeri utazásért és a célszállításon belüli utazásért felszámított díjakat a magán idegenforgalom tartalmazza.

375. Szállítási módok szerinti lehatárolások (tengeri, közúti, vasúti stb.) nem készülnek.

5.18.2. Idegenforgalom

376. Ez a szolgáltatás fajta magában foglalja a vállalatok és szervezetek azon költségeit (például napidíjak, szállásköltségek, áru és szolgáltatás vásárlással kapcsolatos költségek, továbbá részvételi díjak) amelyek az üzleti utak (értékesítési kampány, piackutatás, kereskedelmi tárgyalások, termékbevezetés, kongresszuson való részvétel, külföldi tanfolyamok, ideiglenes kiküldetés) kapcsán merültek fel. A kifizetések történhetnek valutával, csekkel vagy hitelkártyával. Ezek a költségek nem tartalmazzák a menetjegy díjakat („Utas szállítás”). Az üzleti úthoz vásárolt valuta, amit később visszaváltottak, a kiadások ellentételezéseként (ellenkező előjellel) kerül elszámolásra. Az ügynöki díjakkal (utazási ügynökségek, szállodák utazási irodák és egyéb vállalkozások díjai) csökkentett valutában történt kiadások, amelyek az üzleti vagy szakmai célú utazási szolgáltatások nyújtása során merülnek fel, e tétel alatt kerülnek elszámolásra.

377. A rezidens személyek külföldi utazásával kapcsolatos kiadások, mint például a valutavásárlás, az egyéni utazás során felmerült utazási ügynökségek által számlázott díjak, továbbá a bankkártya használatával kapcsolatos kiadások, az utazási szolgáltatások tartozik oldalán kerülnek elszámolásra. A rezidens vásárlók valutája Ft-ra történő átváltása abban az esetben kerül ellentétes előjellel elszámolásra, ha az a korábban utazási célból vásárolt valuta visszaváltásából származik. A külföldön vásárolt menetjegyért történt kifizetések (kivéve országon belüli utazást és a hajóutakat) nem e tétel alatt („Utas szállítás”) kerülnek elszámolásra.

378. A Magyarországi üdülési jog külföldi cseréjéből származó kifizetések (mint például az RCI-hez való csatlakozás és üdülési jog csere) is itt szerepelnek.

379. Mivel az orvosi ellátásban részesülő egyének és az egyetemi hallgatók a saját országuk rezidensei között kerülnek számbavételre - még akkor is, ha a külföldi tartózkodásuk időtartama meghaladja az egy évet – az oktatási intézményektől kapott ösztöndíjak, az utazási költségek és más kiadások e tételnél kerülnek elszámolásra.

5.18.3. Kommunikációs szolgáltatás

380. Ezen tétel tartalmazza mindazon kiadásokat, amelyek a távközlési szolgáltatásból (mint pl. hang és kép átvitel, telefon, fax, műsor – közvetítés és műholdas szolgáltatások), valamint a postai és futár szolgáltatásból származnak (mint pl. levél-, újság-, folyóirat-, kiadvány- és csomag továbbítás).

5.18.4. Építési- szerelési szolgáltatás

381. Ez alatt a szolgáltatás alatt azon kifizetések szerepelnek, amiket a nem rezidensek kapnak a Magyarország területén kivitelezett építési és szerelési tevékenységükért. (A bér jellegű kifizetések az „Egy évnél kevesebb ideig alkalmazásban álló alkalmazottaknak történt kifizetések” alatt szerepelnek. A nem rezidens fővállalkozó magyarországi projekthez kapcsolódóan rezidens alvállalkozóknak áru és szolgáltatásért cserébe történő kifizetései, valamint a rezidens fővállalkozó külföldön megvalósuló projekthez nem rezidens alvállalkozóknak történő kifizetései az „Egyéb üzleti, szakértői és műszaki szolgáltatások” alatt szerepelnek.)

382. A rezidensek külföldön lévő ingatlanjaikhoz kapcsolódó és a nem rezidensek Magyarországon lévő ingatlanjaik fenntartásából származó bevételek és kiadások is ezen tétel alatt kerülnek elszámolásra.

383. Nincs elkülönítve a külföldön megvalósított építés és a Magyarországon megvalósított építés.

5.18.5. Biztosítási szolgáltatás

384. A biztosítási szolgáltatás magában foglalja az áruszállítással kapcsolatban felmerülő vagyon, kötelező személy és életbiztosításból származó bevételeket és kiadásokat, a viszontbiztosításból, valamint - a „zöld kártya” és regisztrációs szám egyezmény alapján - a gépjármű-felelősségbiztosításból származó kifizetéseket. Ez a tétel tartalmazza a rezidens export és importőr által a nem rezidens biztosítónak fizetett biztosítási díjat.

385. A Biztosítási törvény vonatkozó rendelkezése értelmében a rezidens biztosító nem rezidens biztosítónak küldött biztosítási prémium összegét ezen tétel alatt számoljuk el.

386. A kapott és fizetett biztosítási kár összege nem itt kerül elszámolásra.

387. 2004-ig a biztosítási szolgáltatás adatok pénzforgalmi adatokat tartalmaztak, és a Nemzeti Bank nem tudta elkülöníteni a szolgáltatási díjakat az import oldalán. 2005 óta a vonatkozó statisztika eredményszemléletben készül és tartalmazza a biztosítási szolgáltatás díjakat.

5.18.6. Pénzügyi szolgáltatás

388. Ez a szolgáltatás tartalmazza a pénzügyi közvetítéssel kapcsolatban fizetett díjakat (mint például az értékpapírszámla- és értékpapírletét –szolgáltatás díja, a brókeri szolgáltatásának díja, az árutőzsdéi közvetítőnek fizetett járulék, a bankköltségek, az okmányos meghitelezéssel kapcsolatos díjak és járulékok, a bankár-váltó, a valuta-tranzakció, a faktoring díjai). A szolgáltatás tartozik oldala tartalmazza a biztosítékként (óvadékként) adott összeget. A pénzügyi eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódó késedelmi díjak és kamatok, valamint az egyéb pénzügyi biztosítékokkal kapcsolatos díjak is itt kerültek elszámolásra.

5.18.7. Számítógépes és információs szolgáltatás

389. Ez a tétel tartalmazza a rezidensek és nem rezidensek közötti számítógéppel feldolgozott adat- és hírszolgáltatások tranzakcióját. Az ügyletek tartalmazzák azokat a kifizetéseket, melyek az adatbázis fejlesztésével, az adattárolással, az idősoros közvetlen hozzáféréssel, az adatfeldolgozással, a hardverrel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatással, a szoftver installációval, az Internettel, a számítógép karbantartással és javítással, a hírszolgáltatással (hír- és fényképanyag tartalmának továbbítása), továbbá újság és folyóirat közvetlen előfizetésével kapcsolatban merülnek fel.

390. A külkereskedelmi termékforgalom 2002. évi és jelenlegi adatai tartalmazzák a kereskedelmi mennyiségben értékesített szoftvereket, szoftver értéken (ez tartalmazza a hardver költségeket is). Ezen szolgáltatások tartalmazzák a nem kereskedelmi mennyiségben értékesített szoftverek értékét is. Eleddig nem történtek kísérleti számítások a szoftverek érték szerinti megbontása érdekében. A KSH 2004 óta végez becsléseket ezen szolgáltatásokra vonatkozóan, és a jelen feltételek mellett a szoftver (EBOPS 263) és a licenc díjak (EBOPS 266, pontosabban EBOPS 892 – „Egyéb jogdíjak és licencdíjak) elkülöníthetők.

5.18.8. Szabadalmi- és licencia díjak

391. Ez a tétel tartalmazza azokat a kifizetéseket, melyeket a nem-termelt javak, szellemi termékek és egyéb immateriális javak használatáért (mint például a szerzői jog, a forgalomba hozatali jog, a szabadalom, a márkanév használat, a licence, a know-how, a védjegy, a franchise, a good-will/jó hírnév, a koncesszió) fizettek. Azon kifizetések, amelyek egy nem rezidens vállalatban oly mértékű érdekeltég megszerzése érdekében merülnek fel, ami a kifizetésekért cserébe a koncessziós jogok megszerzéséhez vezet, inkább közvetlen befektetésként, mintsem koncessziós díjként kell nyilvántartani.

5.18.9. Egyéb üzleti szolgáltatások

392. Az importált áruk re-exportja és az egyéb kereskedelemmel kapcsolatos szolgáltatás tartalmazza azokat a kifizetéseket, amelyek az országhatárt át nem lépő külföldi árukkal kapcsolatos tranzakciók során merülnek fel. Az importált áruk re-exportja –amennyiben ez lehetséges - nettó módon kerül rögzítésre. Azok a hatósági és ellenőrzési díjak, amelyek a határt átlépő áruval és az importált áruk re-exportjával (beleértve a minőségellenőrzési díjat, a különféle okmányok beszerzéséért történt kifizetéseket) kapcsolatban merülnek fel ezen tétel alatt kerülnek elszámolásra.

393. A lízingdíjak tartalmazzák – a pénzügyi lízing kivételével - a különféle gépek, felszerelések, járművek és a tartálykocsik bérleti és lízingszolgáltatással kapcsolatos díját. A lízingtárgy piaci értéke az export és import tételek között nem kerül számbavételre, és a tulajdonjog a lízingbeadónál marad. A nem rezidens külföldi ingatlanja bérbeadásáért kapott bérleti díj összege e tétel alatt szerepel, feltéve, hogy a bérebevevő nem természetes személy. Amennyiben a bérebevevő természetes személy, az ingatlan bérleti díja a „magán idegenforgalom” között szerepel. A nem rezidensek Magyarországi ingatlanjai és a rezidensek külföldi ingatlanjai után kapott bérleti díjak nem e tétel alatt kerülnek elszámolásra.

394. Egyéb üzleti, szakértői és műszaki szolgáltatás tartalmazza azokat a kifizetéseket, amelyek jogi képviselő és tanácsadás, reklám és piackutatás, hirdetés, kutatás – fejlesztés, építészeti, gépészeti és egyéb műszaki szolgáltatás, mezőgazdaság és bányászat, továbbá egyéb személyi- biztonsági-, és nyomozási szolgáltatás, fordítás, tolmácsolás és tenderdíjak, stb. kapcsán kerültek kifizetésre. Ez a tétel tartalmazza azokat a szolgáltatás díjakat, melyeket a rezidens vállalatok - általában építkezéseken - fizetnek külföldön. A különleges üzleti-, szakértői- és műszaki szolgáltatások díja (a nemzeti biztonsági testületeknek és a rendőrségnek fizetett díjak) is itt kerülnek elszámolásra.

395. A vállalatok külképviseleti irodáiban felmerült (kivéve katonai és diplomáciai külképviseleteken) működtetési és szórakoztatási költségek, valamint minden egyéb máshova nem sorolt szolgáltatás kapcsán felmerült díjak (mint például reklám, propaganda, hirdetés, kiállítások, bemutatók, temető fenntartási költségek) szintén e tétel alatt kerülnek elszámolásra. Ezen felül e tételhez kapcsolódnak azok az áruk és szolgáltatásokért történt kifizetések, amelyeket egy nem rezidens fővállalkozó magyarországi projektje kapcsán nyújt rezidens alvállalkozóknak, továbbá rezidens fővállalkozó külföldi beruházási projektje kapcsán nyújt nem rezidens alvállalkozóknak. Ide tartoznak a fióktelepek, a leányvállalatok, társult vállalkozások az anyavállalat üzemi költségei fedezéséhez történt kifizetései.

5.18.10. Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatás

396. Az audiovizuális és ehhez kapcsolódó szolgáltatások tartalmazzák a mozgóképet (mozi és videó), a rádiós- és televíziós programok, a zenei felvételek, beleértve a bérleti-, gyártási-, művészi előadói díjakat, a műsorsugárzásért és kódolt továbbításért történt kifizetéseket.

397. Az egyéb kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások tartalmazzák a különböző intézmények, mint például a múzeumok, könyvtárak, levéltárak és egyéb oktatás-, sport- és szórakoztatást nyújtó intézmények szolgáltatásaiért történt kifizetéseket.

5.18.11. Kormányzati szolgáltatás

398. Ez a tétel tartalmazza a diplomáciai kiküldetésekkel kapcsolatos - beleértve a katonai kiküldetéseket (béke fenntartó küldetés, nemzetközi hadgyakorlatok) – feladatok ellátása során felmerült fenntartási, ellátási, működtetési és szórakozásra fordított kiadásokat.

5.37 Tábla Áruk és szolgáltatások exportja és importja, 2002 (Folyó áron, millió forintban)

	Export	Import	Egyenleg
Külkereskedelmi termékforgalmi statisztika, összesen (kivéve: apport, pénzügyi lízing, visszáru)	7 642 543	8 568 409	-925 866
Tárgyi eszköz apport	191	1 738	-1 547
Pénzügyi lízing	4	192	-187
Tértiáru	-38 719	-78 193	39 474
Bérmunka	1 153 228	59 124	1 094 104
Bérmunka anyag	45 384	1 035 918	-990 535
Javítási díj	9 382	8 586	796
Bérmunka belföldről vámszabadterületre	9 243	9 243	0
Bérmunka vámszabadterületről vámszabadterületre	4 661	4 661	0
<i>Általános termékforgalom cif./fob.</i>	<i>8 825 917</i>	<i>9 609 672</i>	<i>-783 762</i>
c.i.f. /f.o.b. korrekció	0	-258 129	258 129
<i>Áruk kereskedelmes f.o.b./f.o.b paritás</i>	<i>8 825 917</i>	<i>9 351 593</i>	<i>-525 633</i>
Árutózsdei forgalom	271	1 303	-1 031
Bunkerüzemanyag	0	6 718	-6 718
Illegális tevékenység (kábitószer)	15 288	30 020	-14 732
Általános termékforgalom, összesen (nemzeti számlák elve alapján)	8 841 476	9 389 590	-548 114
Külső gyártás	30 000	0	30 000
Fuvarozás és szállítmányozás	178 811	270 979	-92 169
Idegenforgalom	954 963	547 437	407 126
Illegális tevékenység (prostitúció)	42 600	0	42 600
Kommunikációs szolgáltatás	31 926	30 508	1 418
Építési- szerelési szolgáltatás	46 179	62 810	-16 631
Biztosítási szolgáltatás	3 510	39 179	-35 669
Pénzügyi szolgáltatás (FISIM nélkül)	37 791	38 533	-743
FISIM	6 009	12 038	-6 029
Számítógépes és információs szolgáltatás	51 503	43 840	7 663
Szabadalmi- és licencdíjak	88 909	106 866	-17 957
Egyéb üzleti szolgáltatás	351 870	464 287	-112 418
Személyes, kulturális szórakoztatási szolgáltatás	134 192	125 162	9 030
Kormányzati szolgáltatás	20 721	25 756	-5 035
Szolgáltatás, összesen	1 978 982	1 767 395	211 587
Nemzetgazdaság, összesen	10 820 458	11 156 985	-336 527

6. FEJEZET A KIEGYENSÚLYOZÁS VAGY INTEGRÁLÁS ÉS A BECSLÉSEK VALIDÁLÁSA

6.1. A GDP kiegyensúlyozása

1. A GDP-t termelési és felhasználási oldali megközelítéssel számítjuk. A 90-es évek elején és közepén az adatforrások megbízhatóságának elemzése alapján a termelési oldali megközelítést tekintettük megbízhatóbbnak, ezért a felhasználási oldalt korrigáltuk a kiegyensúlyozás során. Jelenleg a kiegyensúlyozási eljárás főként makroszinten történik. Nincs részletes összeegyeztetési eljárás, mint például a forrás és felhasználás táblák vagy az ágazati kapcsolatok mérlegének használata. A termelési és felhasználási oldali becslés közötti eltérés explicite ki van mutatva a felhasználási oldalon az éves publikációkban.

6.2. Egyéb GDP validálási eljárások

6.2.1. Forrás és felhasználás táblák

6.2.1.1. Bevezetés

2. Magyarországon az Ágazati kapcsolatok mérlegének (ÁKM) összeállítása nagy hagyományokkal rendelkezik, az ötvenes évekig nyúlik vissza. A múltban a szimmetrikus ÁKM-et átlagosan ötévente állítottuk össze. A nagy ÁKM közti évekre egyszerűsített táblák készültek. Ebben az időben az ÁKM-ek inkább a nemzeti számlák kiterjesztésének tekinthetők (mint egy szatellit számla), mintsem egy integrált részének, mivel nem volt kulcsszerepük a GDP számításában. A fő GDP aggregátumok számítása és az ÁKM készítése egymástól függetlenül történt, így alig volt visszacsatolás a két rendszer között. Ebben a periódusban az ÁKM főleg elemzési és gazdaságtudományi célokat szolgált. 1998-ban egy nagy töréspont volt az ÁKM összeállításában. Az EU statisztikai követelményeivel való harmonizálást célzó Nemzeti fejlesztési terv keretében fejlesztési program indult el e területen az ESA'95 előírásoknak való jobb megfelelés érdekében. Azóta az éves forrás és felhasználás táblák folyó áron rendszeresen elkészülnek a termékáramlási módszerrel. A fejlesztés következő állomása a forrás és felhasználás táblák holland szimultán összeállítási módszerének bevezetése volt. 2000-től kezdődően a táblák folyó és változatlan áron készülnek szimultán. A szimmetrikus ágazati kapcsolatok mérlege a kapcsolódó import mátrixszal együtt ötévente készül el, a 0-ra és 5-re végződő évekre (kivéve 1998), az ESA'95 által előírt adatszolgáltatási kötelezettségnek megfelelően. A fejlesztés következő lépése a forrás és felhasználás táblák integrálása a nemzeti számlákba. Ez az integráció a nemzeti számlák módszertani fejlesztésének egyik stratégiai jelentőségű eleme.

6.2.1.2. A rendszer felépítése

6.2.1.2.1. A rendszer szerkezete

3. A termékek és szolgáltatások számbavétele a forrás és felhasználás táblákban a forrás eredete és a felhasználás célja szerint történik. A forrás tábla a rendelkezésre álló termékeket és szolgáltatásokat elsődlegesen alapáron mutatja be, sorirányban termék- és szolgáltatáscsoport, oszlopirányban pedig hazai kibocsátás és import bontásban. A hazai kibocsátás ágazati bontásban is részletezve van. A forrás táblában a termék/szolgáltatás mélységben részletezett import c.i.f. paritáson van értékelve, a szektor számlákban az import összesen pedig f.o.b. paritáson. A kétféle értékelés közötti összhangot a forrás és felhasználás táblákban a c.i.f./f.o.b. korrekciós tétel biztosítja. A forrás piaci beszerzési áron történő értékelése céljából a tábla kiegészül a kereskedelmi árrés, a külön felszámított szállítási díj, továbbá a termékadók és terméktámogatások egyenlegével. Így a táblában a

kereskedelmi árrés és a külön felszámított szállítási díj két különböző módon is el van számolva, egyrészt, mint a kibocsátó ágazat termelése vagy import, másrészt, mint az alapár és a piaci beszerzési ár közti különbség eleme. A kettős számbavétel elkerülése érdekében a kereskedelmi árrés és a külön felszámított szállítási díj oszlopban e tételek összege negatív tételként is szerepel a megfelelő (kereskedelmi és szállítási szolgáltatás) sorokon.

4. Az áfa elszámolásakor a rendszerben a vissza nem igényelhető (le nem vonható) áfa jelenik meg. A vissza nem igényelhető áfa számítására a következő kategória bontást alkalmazzuk:

- háztartások végső fogyasztási kiadásai (beleértve a mezőgazdasági önfogyasztást és direkt piaci értékesítést is);
- a természetbeni társadalmi juttatás azon része, melyet a kormányzat piaci termelőktől vásárol;
- kormányzati szektor folyó termelőfelhasználása (kivéve az áfás tevékenységhez tartozó részt);
- háztartásokat segítő non-profit szektor folyó termelőfelhasználása;
- a többi mentes tevékenység folyó termelőfelhasználása;
- kormányzati szektor és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények bruttó állóeszköz-felhalmozása (kivéve az áfás tevékenységhez kapcsolódó részt);
- a többi mentes tevékenységhez tartozó bruttó állóeszköz-felhalmozás;
- az üzleti vállalkozások áfa levonási jog korlátozása alá eső kiadásai.

5. A felhasználás tábla a termékek és szolgáltatások felhasználását piaci beszerzési áron mutatja be, sorirányban termék- és szolgáltatáscsoport bontásban, oszlopirányban pedig felhasználási célok szerint. A felhasználási tételek a következők: folyó termelőfelhasználás (ágazati bontásban), a háztartások végső fogyasztási kiadásai, a kormányzat és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai, bruttó állóeszköz-felhalmozás, készletváltozás és export. A nemzeti számlákkal összhangban az export f.o.b. paritáson van értékelve.

6.2.1.2.2. Az ágazatok és a termék/szolgáltatáscsoportok osztályozása

6. A folyamatos fejlesztések során különböző részletezésű termék és szolgáltatás listákat alakítottunk ki, mely során az alapstatisztikákból rendelkezésre álló információk felhasználásával olyan részletes bontást alkalmaztunk, melyek még kezelhető nagyságrendűek, s melyekből aggregálással a nemzetközi nómenklatúrák is előállíthatók. A csoportok kialakításának főbb szempontjai:

- az alapadatok, volumen és árindexek rendelkezésre állása (PRODCOM ipari termékstatisztika, mezőszámla, szolgáltatás-statisztikai adatok, stb.);
- a felhasználási célok szerinti homogenitás (lakossági fogyasztás, bruttó állóeszköz-felhalmozás, folyó termelőfelhasználás);
- a termékcsoporthoz tartozó részarány az összes forráson belül;
- az adó szempontjából való homogenitás (áfa kulcsok, jövedéki adók);
- az árváltozás szempontjából való homogenitás;

- a CPA kétjegyes szintre történő aggregálás lehetősége.

7. Az 1998-as nagy ÁKM terméklistája 660 termék és szolgáltatás csoportot tartalmazott. A hazai kibocsátás és az import összekapcsolására egy híd készült, mely a két alap nomenklatúrát – a BTO-t (Belföldi Termékosztályozás) és CN-t (Kombinált Nomenklatúra) - kapcsolta össze. A szolgáltatások a Szolgáltatási jegyzék szerint voltak osztályozva.

8. Az alaptáblák oszlopírányban a TEÁOR'98 (Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere) osztályozást követték. Az alaptáblák a feldolgozóiparban 4 jegyes, más ágazatokban 2 vagy 3 jegyes mélységű bontást tartalmaztak.

9. A 2000. évi forrás és felhasználás tábla összeállításánál a forrás oldalon a korábban kialakított termszerkezetet követtük. A részletes árindexek hiánya miatt a folyó és változatlan áron szimultán történő kiegyensúlyozást csak egy összevontabb szinten tudtuk elvégezni. Ehhez egy 135 termék-és szolgáltatáscsoportot tartalmazó listát dolgoztunk ki, melyet azóta is használunk.

10. A táblákat mind sor, mind oszlopírányban az adott nomenklatúra két jegyes mélységű bontásában publikáljuk. A publikációs szintű bontás teljes egészében megfelel az Európai Unióban előírt CPA és NACE osztályozásnak.

6.2.1.3. A főbb adatforrások és a megfigyelési egység

11. A folyó áras forrás tábla legfontosabb adatforrásai:

- gazdaságszerkezeti adatgyűjtés (SBS),
- ipari termékstatisztika (PRODCOM),
- mezőgazdasági termelési adatok a mezőszámlából (EAA) és a mezőgazdasági termékmérlegek,
- éves építőipari adatgyűjtés,
- szolgáltatás-statisztikai adatok: posta és telekommunikáció, szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, számítástechnikai szolgáltatások, tudományos kutatás, kulturális tevékenység, hulladékkezelés, javítási szolgáltatások,
- a kormányzati szektor kibocsátása szakfeladatos bontásban,
- a pénzügyi szektor kibocsátása,
- a háztartásokat segítő nonprofit intézmények kibocsátása,
- a háztartási szektor kibocsátásának becslése,
- import adatok az EXTRA és INTRASTAT-ból (adatbázis az importált termék CN kódja és az importáló vállalkozás ágazati kódja szerinti bontásban), szolgáltatásimport a fizetési mérlegből és statisztikai adatgyűjtésből, jogcímenként és szolgáltatás fajtánként,
- adminisztratív adatforrások (adóbevallás, eredménykimutatás, áfa bevallás).

12. A folyó áras felhasználási tábla legfontosabb adatforrásai:

- a folyó termelőfelhasználás szerkezetére vonatkozó adatok statisztikai adatgyűjtésből,

- az államháztartási intézmények dologi kiadásának szerkezete a költségvetési beszámoló jelentésből,
- a mezőgazdasági tevékenység folyó termelőfelhasználása szerkezetére vonatkozó adatok az alapstatisztikából,
- szakértői becslés a pénzüintézetek folyó termelőfelhasználás szerkezetére,
- a magánlakás-építés és a sajátlakás-szolgáltatás folyó termelőfelhasználás szerkezetének becslése,
- energiafogyasztási adatok az energiamérlegből,
- a háztartások végső fogyasztása részletes termékcsoportos bontásban (háztartások végső fogyasztási kiadása, mezőgazdasági önfogyasztás, természetbeni társadalmi juttatás, turizmus egyenlege),
- közösségi fogyasztás részletes bontásban,
- beruházás-statisztikai adatok és a bruttó állóeszköz-felhalmozás többi tételére vonatkozó részletes adatok,
- készletstatisztikai adatok bontva a saját termelésű és vásárolt készletekre,
- export adatok az EXTRA és INTRASTAT-ból, szolgáltatásexport a fizetési mérlegből jogcímenként és statisztikai adatgyűjtésből származó adatok,
- a hozzáadott érték komponensek adatai (munkavállalói jövedelem, termelési adók, termelési támogatások, bruttó működési eredmény).

13. Az alapár és a piaci beszerzési ár közötti kapcsolatot biztosító mátrixok (ún. levonómátrixok) legfontosabb adatforrásai:

- a kereskedelem áruforgalmi adatai, az áruforgalom termékösszetétele kereskedelmi típusonként (gépjármű és üzemanyag kereskedelem, nagykereskedelem, kiskereskedelem),
- árunemenkénti áruszállítás statisztikai adatok szállítási tevékenységenként (vasúti, közúti és egyéb), áruszállítási teljesítmény adatok természetes mértékegységben,
- áfa kulcsok és jövedéki adó tételek termékcsopontonként, egyéb termékadók részletezése, vámadatokat a termékadók és terméktámogatások mátrixának becsléséhez.

14. Egyéb adatforrások a változatlan áras számításhoz:

- ipari termékek és szolgáltatások termelői árindexei az értékesítés iránya szerinti bontásban (belföldi értékesítés, export),
- ipari ágazatok kibocsátásának volumenindexe (konzisztencia ellenőrzési célra),
- termék importra és exportra vonatkozó árindexek, a homogén termékcsoportokra egységértékindex, a heterogén termékcsoportokra reprezentatív árindex, egyedi CN kód szinten a külkereskedelmi statisztikából,
- fogyasztói árindex részletes termék és szolgáltatás bontásban,

- termékenkénti árindex a mezőszámlából (EAA, Európai Mezőgazdasági Számlák),
- volumen és árindexek az építőipar-statisztikából aggregált szinten,
- másodlagos árindexek a bruttó állóeszköz-felhalmozásra aggregált szinten,
- kiskereskedelmi volumen és árindexek,
- a szállítási tevékenység volumenére vonatkozó adatok természetes mértékegységben, statisztikai megfigyelésből származó egyéb árinformációk a szállításra tevékenységi típusonként,
- az egyéb szolgáltatási tevékenységre vonatkozó statisztikai megfigyelésből származó volumen és árinformációk.

15. A forrás és felhasználás tábláknál a számbavétel alapegységei a vállalkozások.

6.2.1.4. Kiegyensúlyozás

16. A különböző alapforrásokból származó adatok konzisztencia, megbízhatósági és hihetőségi ellenőrzése, kiegészítése és javítása után a forrás és felhasználás táblákat feltöltjük az adatokkal. Először, az elsődleges adatokkal való feltöltés után a forrás és felhasználás táblák nincsenek egyensúlyban. Az egyensúlytalanságok megszüntetésére kiegyensúlyozási eljárásokat alkalmazunk.

17. A forrás és felhasználás táblák / ÁKM összeállításának központi része a kiegyensúlyozási eljárás, azaz a forrás és felhasználás közti egyenlőségek kidolgozása termékcsoport szinten.

A forrás és felhasználás táblák között kétféle azonosság áll fenn (feltételezve, hogy konzisztensen vannak értékelve, azaz mindkettő alapján, vagy mindkettő piaci beszerzési áron):

Ágazati azonosság:

$$\begin{aligned} \text{Ágazati kibocsátás} &= \text{Ágazati ráfordítás, azaz} \\ \text{Kibocsátás} &= \text{Folyó termelőfelhasználás} + \text{Bruttó hozzáadott érték} \\ &\text{minden egyes ágazatra;} \end{aligned}$$

Termék azonosság:

$$\begin{aligned} \text{Termékenként az összes forrás} &= \text{Termékenként az összes felhasználás, azaz} \\ \text{Kibocsátás} + \text{Import} &= \text{Folyó termelőfelhasználás} + \text{Végső fogyasztási kiadás} \\ &+ \text{Bruttó állóeszköz-felhalmozás} + \text{Készletváltozás} \\ &+ \text{Export} \\ &\text{minden egyes termékre.} \end{aligned}$$

18. A jövedelmi oldal nálunk nem játszik szignifikáns szerepet a kiegyensúlyozásban.

19. A kiegyensúlyozáshoz az alaptáblákon túlmenően további táblákat is össze kell állítani, mivel a forrás oldal alapáras, a felhasználási oldal pedig piaci beszerzési áras alapadatokkal van feltöltve.

20. A forrás és felhasználás táblák összhangba hozásához szükség van a kereskedelmi árrés, a külön felszámított szállítási díj, a termékadók és terméktámogatások mátrixaira is a felhasználási tábla szerkezetének megfelelően. Ezek a mátrixok a szakstatisztikákban rendelkezésre álló információk és szakértői becslések (pl. a kereskedelmi csatornákról, termék specifikus kereskedelmi árrésekről) segítségével indirekt módon állíthatók elő. Általában a komplett mátrixokat ötvenként készítjük el a

rendkívül nagy adatigény miatt. A közbeeső évekre az árrés, a külön felszámított szállítási díj, a termékadó és terméktámogatás vektorokat a rendelkezésre álló új információk felhasználásával update technikával állítjuk elő. A kiegyensúlyozás elkezdésénél figyelembe vettük, hogy általában a forrás oldali adatok a megbízhatóbbak, de nem minden esetben. Kézi kiegyensúlyozást alkalmaztunk. A relatíve nagy eltérések miatt az automatikus kiegyensúlyozást teljesen elvetettük. A szimultán módszer bevezetése után a kiegyensúlyozási folyamatban változás következett be. Az új rendszerben a forrás és felhasználás táblák minden egyes elemére rendelkezésre állnak a következő adatok:

- n. évi adat folyó áron
- n. évi adat az n-1. évi áron
- n-1. évi adat folyó (n-1.) évi áron
- ár-, volumen és érték indexek.

21. A fenti keretrendszerben történő ár- és volumenmérés főbb előnyei a következők:

- kiterjesztett konzisztencia ellenőrzési lehetőség (a változatlan áras adatok kiegyensúlyozásánál észlelt hiba esetén még változtatni lehet a folyó áras adatokon is);
- hihetőségi ellenőrzési lehetőség termékenként (egy adott termékre vonatkozóan a különböző forrásokból származó árindexek összehasonlíthatók egymással) és ágazatonként (egy adott ágazatra vonatkozóan a folyó termelőfelhasználás, a hozzáadott érték és a kibocsátás volumenindexei összehasonlíthatók egymással);
- a termelési számla egyenlegező tételére közvetlenül számíthatók az indexek (a bruttó hozzáadott értékre a volumenindex kettős deflálással számítható).

22. A holland szimultán módszer bevezetésénél kiemelt elemként kezeltük a részletezettségi szint, az index formula és a bázis év megválasztását a forrás és felhasználás keretrendszerhez. Az árindexek hiánya miatt átdolgoztuk az 1998-as forrás és felhasználás táblához használt terméklistát, s ezzel egy rövidebb, aggregáltabb listát hoztunk létre (135 termékcsoporttal).

23. A változatlan áras számításokhoz Paasche árindexet, Laspeyres volumenindexet és mozgó (előző évi) bázist alkalmazunk. A forrás és felhasználás táblák szimultán összeállítása során az oszlop- sor- oszlop munkamódszert követjük. Először az ágazati szakértők az alapforrásokból származó adatokat átalakítják a nemzeti számla követelményeknek megfelelően. Az ágazati szakértők felelősek az adatok teljességéért, a szükséges becslésekért és az árindexekért. A forrás és felhasználás táblába az input adatokat a szakértők töltik be oszlopirányban. Az integrátoroknak nevezett csapat felelős a forrás és felhasználás táblák sorirányú kiegyensúlyozásáért. Ebben a második lépésben az adatokat a sorirányú egyensúly megteremtése érdekében korrigáljuk, a sorirányban végzett változtatásokat oszlopirányban nem ellentételezzük. A sorirányban tapasztalt nagy eltéréseket az integrátorok elemzik és megvitatják az ágazati szakértőkkel. Automatikus kiegyensúlyozást csak utolsó lépésként, a már jelentéktelen eltérések megszüntetésére alkalmazunk. Tehát alapvetően kézi kiegyensúlyozást végzünk. Rutin eljárásokat dolgoztunk ki annak eldöntésére, hogy melyik adat a megbízhatóbb a különböző forrásokból származó adatok összeegyeztetésekor. A kiegyensúlyozás nagyon időigényes feladat. A harmadik lépés: a sorirányban végzett kiegyensúlyozás esetenként okozhatott elfogadhatatlan változásokat oszlopirányban, ezeket ellenőrzik és javítják az ágazati szakértők.

6.2.1.5. Az ágazati kapcsolatok mérlegének összeállítása

24. A kiegyensúlyozott forrás és felhasználás táblák szolgálnak alapul a szimmetrikus táblák összeállításához. A szimmetrikus ágazati kapcsolatok mérlegét (ÁKM), melyben mind a kibocsátás mind a ráfordítás ugyanazon homogén egységekre vonatkozik, a forrás és felhasználás táblákból matematikai transzformációval állítjuk elő kiegészítő információk felhasználásával. Magyarországon kétféle ÁKM készül: termék x termék és ágazat x ágazat típusú. Az ágazat x ágazat típusú ÁKM készítésénél a transzformálás a fix termékértékesítési struktúra feltételezésen alapul. A termék x termék típusú ÁKM készítésénél a transzformálás a Clopper Almon által kidolgozott iterációs eljárás alapján alapul, mely megfelel a termék technológia feltételezésnek és közvetlenül kiküszöböli az esetleges negatív ráfordítási elemeket is (eleget tesz a nem-negativitási követelménynek).

6.2.1.6. A forrás és felhasználás táblák integrálása a nemzeti számlákba

25. Az elméleti koncepció és a definíciók a forrás és felhasználás táblák / ÁKM és a nemzeti számlák számára azonosak, de az adatforrások, módszertani megoldások, keresztellenőrzési lehetőségek különbözősége miatt az első alkalommal a forrás és felhasználás táblák adatai különböztek a hagyományos nemzeti számla keretében összeállított adatoktól. Az eltéréseket kutatjuk, elemezzük és megvizsgáljuk. A vizsgálat alapján visszacsatolás történik a nemzeti számlákhoz és az alapstatisztikákhoz is. Továbbá a forrás és felhasználás táblák összeállításának módszertani fejlesztése még nem fejeződött be és e munka során szoros együttműködés van a nemzeti számla egyéb területein folyó fejlesztésekkel. A forrás és felhasználás táblák új módszerrel történő összeállítása egy sor új követelményt támaszt az alapstatisztikákkal szemben, a részletes adatok iránti igény, azok minősége és a rendelkezésre állás ideje tekintetében, s ezzel minőségi fejlesztést stimulál az alapstatisztikákban.

26. Az utóbbi időben számos fejlesztés történik a nemzeti számlák módszertanában az ESA'95 előírásainak teljesítése érdekében. Ehhez kapcsolódva a forrás és felhasználás táblák összeállításakor szerzett tapasztalatok, a kiegyensúlyozás során felmerült problémák és azok megoldásai is hozzájárulnak a nemzeti számla fejlesztéséhez. A 2000-2001. évi nemzeti számla összeállításakor a bázisév lecserélése (2000-re) mellett számos egyéb módszertani változtatás is történt az ESA'95-tel való összhang növelése érdekében.

27. Ezek közül számos a forrás és felhasználás tábla / ÁKM visszacsatoláson alapult, illetve forrás és felhasználás tábla keretrendszerben volt tesztelve.

Például:

- Az új módszertan szerint a vendéglátás kibocsátása magában foglalja az elfogyasztott étel és ital értékét is, nemcsak az azon elért „kereskedelmi árrést”.
- Számos esetben a háztartások végső fogyasztási kiadása struktúrájának korrigálása termékáramlási megközelítésen alapult.
- Az igénybe vett alvállalkozói teljesítmények néhány ágazatban bruttó módon, a folyó termelőfelhasználás részeként kerültek elszámolásra, s így természetesen a kibocsátás részeként is. Az elszámolás ezen módjának nincs hatása a bruttó hozzáadott értékre, de befolyásolja a kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás ágazati szerkezetét.
- Az import anyagon végzett bér munka a korábbi gyakorlattal (nettó elszámolás) szemben bruttó módon van elszámolva; ezt a korrekciót forrás és felhasználás tábla keretrendszerben teszteltük és számítottuk ki.

28. A forrás és felhasználás táblák az ESA'95-ben, mint integrálási keretrendszer fontos szerepet töltenek be. Az integráció két módon érhető el: teljesen vagy revíziók sorozatával. Az első esetben egyetlen szimultán összeállítási folyamat van. A második esetben az integráció azt jelenti: alapozzuk az előzetes nemzeti számlákat a legutolsó (tehát korábbi évi) rendelkezésre álló forrás és felhasználás táblára, és a végleges nemzeti számla összeállításakor revideáljuk az előzetes nemzeti számlát az ugyanazon évre vonatkozó forrás és felhasználás táblával. A jelenlegi fejlesztés végső célja a forrás és felhasználás táblák teljes integrálása a nemzeti számlákba - az alapstatisztikák és a GDP számítás közti konzisztencia híd segítségével –, de ezt csak lépésről lépésre lehet elérni.

29. A GDP számítása termelési, felhasználási és jövedelmi oldalról történő megközelítéssel történhet. Elméletileg mindegyik megközelítésnek ugyanazt az eredményt kell hoznia, de a gyakorlatban a három egymástól függetlenül alkalmazott mérési módszer három különböző becslést eredményezhet a GDP-re. A hagyományos nemzeti számla rendszerben a három megközelítés összeegyeztetése makroszinten, kézi technikával történik. A forrás és felhasználás tábla keretrendszerben történő nemzeti számla összeállításakor a három különböző oldali GDP megközelítés összeegyeztetése részletesen termék szinten valósul meg. A legfőbb különbség a forrás és felhasználás táblák és a hagyományos nemzeti számla között a termékdimenzió.

30. Az integrálás a most folyó fejlesztések egyik stratégiai eleme, melynek célja egy teljesen integrált, jobban szervezett, átláthatóbb és még megbízhatóbb nemzeti számla becslési rendszer kidolgozása.

31. 2006 elején a KSH Stratégiai modernizációs programja keretében egy új projektet - „S10705 az ÁKM integrálása a nemzeti számlákba” – indítottunk el.

32. A projekt a nemzeti számlák minőségének javítását, s a termelési folyamatban rejlő kockázat csökkentését tűzte ki célul - a folyó és változatlan áras forrás és felhasználás táblák / ÁKM integrálásával - egy hatékony és jól dokumentált termelési folyamat keretében. A forrás és felhasználás táblák nemzeti számlákba integrálásának számos módszertani és gyakorlati előnye van. A folyó és változatlan áras számítások konzisztenciáját és koherenciáját egy integrált forrás és felhasználás keretrendszer biztosítja. A forrás és felhasználás táblák ütköztetik a forrásra és felhasználásra adott becsléseket a termékdimenzió mentén, és ütköztetik a ráfordításra (beleértve az elsődleges ráfordításokat is) és kibocsátásra adott becsléseket is ágazonként. A kiegyensúlyozott táblákban egy adott termékből a forrás megegyezik a felhasználásnál igényelttel, és az összes ráfordítás (beleértve a hozzáadott értéket is) egy ágazatban megegyezik az összes kibocsátással. Ez egy hatékony keretrendszert biztosít a termelési, jövedelmi és felhasználási adatok összeegyeztetésére és ebből eredően a GDP becslésére. Ebben a rendszerben a termelési számla és az elsődleges jövedelmek keletkezése számla az éves forrás és felhasználás tábla részeként kerül összeállításra.

33. Az integrálás nagyon időigényes folyamat és sok erőforrást (pl. humánerőforrás, számítástechnikai háttér) igényel. A fejlesztés három különböző módját elemeztük és hasonlítottuk össze a döntéshozatal előtt. Végül egyetértés volt abban, hogy az integráció legjobb módja átvenni a korszerű, jól dokumentált és tesztelt norvég SNA-NT szoftvert. A szoftvert a Norvég Statisztikai Hivatalban fejlesztették ki, mely a norvég éves nemzeti számlák összeállításának technológiáját követi, melybe teljesen integrálva van a forrás és felhasználás tábla keretrendszer. A koncepció, módszertan, definíciók, elszámolási szabályok és struktúra, valamint az alkalmazott nomenklatúrák teljesen összhangban vannak az ESA'95 előírásaival. A norvég modell fő jellemzője, hogy a termelési számla input adatai termékcsoportos bontásban is elkészülnek, s ezeket beviszik és kiegyensúlyozzák a forrás és felhasználás keretrendszerbe. A forrás és felhasználás táblák technológiáján alapuló nemzeti számla konzisztens és megbízhatóbb eredményt ér el és folyamatos visszacsatolás van az alapadatokra a nemzeti számla aggregátumok minőségének javítása érdekében. 2006 szeptemberében a KSH és a Norvég Statisztikai Hivatal között együttműködési megállapodás jött létre a szoftver használatáról. A

megállapodás alapján a KSH a nemzeti számla és a forrás és felhasználás tábla összeállításának integrálására ingyen használhatja a szoftvert.

34. Az SNA-NT szoftver átvételére és alkalmazására irányuló projekt terve tartalmazza a fejlesztés mérföldköveit és a cél eléréséhez szükséges lépéseket is.

35. A munkaterv a következő hat lépést foglalja magába:

- a nemzeti számlát összeállító munkatársak tréningje
- a terméklista, az ágazatok és végső felhasználási tételek listájának kidolgozása és az input adatok előkészítése a tesztfutáshoz
- a szoftver installálása (2006 novemberében megtörtént)
- a 2005. évi adatok összeállítása és kiegyensúlyozása a rendszerben (továbbá az előző évi áron készülő változatlan áras számításhoz a 2004 évi adatok előállítás), mely referenciaként szolgál az integrált modellhez
- a modell frissítése és kiegyensúlyozása 2006-2007-re
- három egymás után következő év eredményének elemzése után döntéshozatal a nemzeti számlák összeállítására kifejlesztett új integrált módszer bevezetéséről és az idősor adatrevíziójáról.

36. A középtávú terv időhorizontja 2006-2009. A terv magában foglalja az integráció megvalósításához szükséges lépéseket tartalmazó konkrét munkatervet, határidőket és a Gant diagramot is.

7. FEJEZET A BECSLÉSEK TELJESSÉGE ÉRDEKÉBEN TETT LÉPÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA

7.1. Termelési oldali megközelítés

1. Ez a fejezet a nemzeti számla adatok teljessége érdekében - a 94/168/EC Bizottsági határozattal összhangban - végrehajtott kiigazításokat foglalja össze, amelyek lényegében a nem-megfigyelt gazdaságra vonatkozó becslést számszerűsítik. A kiigazítási tételek számítása és táblázatos formába rendezése az Eurostatnak a teljesség érdekében végzett kiigazítások táblázatos formába történő rendezéséhez megfogalmazott irányelveivel összhangban történt az ajánlott módszerek és a rendelkezésre álló adatforrások alapján (lásd még az 1.3.5 és 3.6 fejezetet). Ennek keretében termelési oldalról az alábbi táblázatok kerültek összeállításra.

- 1A tábla A nem-megfigyelt gazdaság összetevői
- 2A tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások
- 3A tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások összefoglaló táblázata.

2. A részletes adatokat tartalmazó táblázatok a mellékletben találhatóak. A nem-megfigyelt gazdaságra vonatkozó becslés alapját a nem-megfigyelt termelési tevékenységekből származó adóköteles jövedelmek képezik. A számítások a nem-megfigyelt gazdaság feltételezett teljesítményének jelentős részét lefedik.

3. A termelési oldali GDP, a teljesség érdekében, nem-megfigyelt tevékenységtípusonként, szektoros bontásban, gazdasági tevékenységenként (TEÁOR 2003) került kiigazításra. Az alábbi táblázat az egyes kiigazítási tételek arányát mutatja a magyar nemzeti számlákban. A kiigazítási tételek közül, az N6 (a termelők szándékosan hamis adatközlése) több mint 50%-os részaránya szembeszökő. Az N6-típusú rejtett tevékenységek ilyen nagyfokú elterjedtsége folytán ezt a területet szükséges mélyebben is megvizsgálni. Ennek következtében különös figyelmet fordítottunk a termelők szándékosan hamis adatközlésére egy 2007-2008-ban futó a nemzeti számlák minőségének, ezen belül a nem-megfigyelt gazdaság becslésének fejlesztésére irányuló projektben is (lásd még 3.6 fejezet).

7.1 Tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások típusainak (N1-N7) megoszlása

Kiigazítási típusok	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	Összesen
A teljes GDP %-ában	1,3	6,1	22,3	1,0	-	61,8	7,4	100,0

4. Az alábbi táblázat alapján jól látható, hogy a háztartási és a nem-pénzügyi vállalati szektorban került sor a legnagyobb értékű kiigazításra 2002-ben. A háztartási szektorban végrehajtott kiigazítások mind értékben, mind százalékban meghaladják a nem-pénzügyi vállalati szektorban végrehajtottakét, amely nemzetközi összehasonlításban is jellemzőnek mondható tendencia. A kiigazítás mértéke a pénzügyi vállalatok esetében nem jelentős, míg a kormányzat és a non-profit szervezetek vonatkozásában nem történt kiigazítás, mivel ezekre a szektorokra vonatkozó adatok általában pontosak, és az ide sorolt egységeket teljes egészében, illetve többségében lefedik.

7.2 Tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások megoszlása szektoronként

Szektorok	Nem-pénzügyi vállalatok	Pénzügyi vállalatok	Kormányzat	Non-profit szervezetek	Háztartások	Szektorok összesen
Az összes kiigazítás %-ában	17,6	0,4	-	-	82,0	100,0
Adott gazdasági szektor bruttó hozzáadott értékének %-ában	5,6	2,3	-	-	65,4	-
A teljes GDP %-ában	2,7	0,1	-	-	12,5	15,3

5. Minden gazdasági ágazatban történt kiigazítás. Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K); a Kereskedelem, javítás (G); és a Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás (A) a legfertőzöttebb ágazatok, a többi ágazat esetében nem beszélhetünk kiugró értékekről.

6. A rövid összefoglalót követően a kiigazítások részletes bemutatása következik.

7.1.1. Pénzügyi és nem-pénzügyi vállalati szektor

7. A nem-pénzügyi vállalatokra vonatkozó becslés bemutatása előtt szükséges megemlíteni, hogy a pénzügyi vállalatok esetében csak a természetbeni béreket tekintjük nem-megfigyeltnek, és azt N7-ként számoljuk el. A természetbeni bérek kiszámítása szakértői becsléssel a munkaerő-költség felvétel és az egyes adó és járulékfizetési kötelezettségekre vonatkozó adóbevallás alapján történik. A pénzügyi vállalatok esetében az adatok további kiigazítására nem kerül sor, mivel azok általában pontosak és az idesorolt egységeket többségében, ha nem összességében lefedik. A fejezet hátralévő részében a nem-pénzügyi vállalati szektor GDP-jének teljessége érdekében végzett kiigazítások kerülnek bemutatásra.

N1. Vállalkozások, amelyek szándékosan nem regisztrálják magukat

8. A magyar nemzeti számlákban jelenleg nem készül becslés a nem-pénzügyi vállalati szektorba sorolt olyan termelő vállalkozásokra, amelyek az adófizetés elkerülése érdekében nem regisztráltatják magukat. Az illegális tevékenységekkel foglalkozó vállalkozások N2-ként, a különféle megfontolásokból eltitkolt teljesítmények pedig – kiegyensúlyozási okokból - N6-ként kerülnek elszámolásra. Feltételezzük, hogy jellemzően csak az – alkalmazott nélkül, vagy kisszámú alkalmazottal dolgozó, és kis adminisztrációs kötelezettséggel üzemelő – egyéni vállalkozók tudják elkerülni a kormányzati kontrollt, ezek pedig a Háztartások szektorába tartoznak.

N2. Vállalkozások, amelyek szándékosan nem regisztráltatják magukat – illegális tevékenységet folytató vállalkozások

9. Az illegális tevékenységekre vonatkozó becslés nemzeti számlákba való bevezetésére 2007-ben került sor, 2005-ös tárgyévvel, visszamenőlegesen. A számítás menetének leírását a háztartási szektorra vonatkozó rész tartalmazza.

N3. Vállalkozások, amelyeknek nem kötelező regisztráltatniuk magukat

10. A nem-pénzügyi vállalatok szektorába tartozó minden vállalkozásnak kötelező társasági adót fizetnie, így vállalkozásukat regisztráltatniuk kell a Cégbíróságon. Csak a háztartási szektorba tartozó bizonyos termelőknek (például a mezőgazdaságban a saját végső felhasználásra termelők, főként

természetes személyek) nem kötelező regisztráltatniuk magukat. Az idevonatkozó becslési eljárás a háztartási szektorra vonatkozó részben kerül bemutatásra.

N4. Regisztrált, de nem meg-figyelt vállalkozások

11. A Magyar nemzeti számlák összeállítása főleg adminisztratív adatforrásokra támaszkodik. A KSH Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR) rendszeresen frissül az adminisztratív regiszterből és a statisztikai felmérésekből. Az adminisztratív regiszter az Adóhivatali Regiszternek felel meg, melynek karbantartása az Adóhivatal (APEH) feladata. Amikor a nemzeti számlák összeállítói megkapják az adóbevallásokat az APEH-től, azokat összefuttatják a GSZR adataival, hogy kiszűrjék az adatokat nem szolgáltató vállalkozásokat.

12. A gazdasági regiszter és az Adóhivatal regisztere közötti esetleges eltérésnek két lehetséges formája van:

- A) A gazdasági szervezet megtalálható az adóbevallás állományokban, de hiányzik a gazdasági regiszterből: ennek oka a két adatbázis közötti inkonzisztencia, a gazdasági szervezet azonban egy speciális elemzési eljárás után bekerülhet a JAVA adatbázisrendszerbe. Ha a hiányzó gazdasági szervezet szerepel a gazdasági regiszter legfrissebb változatában vagy egy sajátos regiszter hiba valószínűsíthető, akkor a vállalkozást a nemzeti számlák szempontjából élőnek tekintjük.
- B) A gazdálkodó szervezet a KSH gazdasági regiszterében megtalálható, de nem töltött ki adóbevallást: ebben az esetben a gazdasági szervezetet a nemzeti számlák szempontjából élőnek tekintjük. A gazdálkodó szervezetet megkeressük az előző évi adatbázisban. Ha az előző évi adatbázisban megtalálható a gazdasági szervezet törzsszáma, de az adott évben nem adott be társasági adóbevallást, akkor a megszűnt-átalakult vállalkozások listáján keressük. Ha azon a listán sem szerepel, akkor a teljesítménystatisztikából pótoljuk az adatait – feltéve, hogy szolgáltatott teljesítménystatisztikai adatokat. Amennyiben a teljesítménystatisztikai adatbázisban sem található, akkor az N4 kategóriába tartozó „hiányzó” vállalkozásnak kezeljük, és tárgyévi adatait az előző évi adatai alapján becsüljük.

13. A regisztrált, de a statisztikákból kimaradó jogi személyiséggel rendelkező társas vállalkozások esetében a fent említett adatforrások alapján valamennyi ágazatot érintő szakértői becslés készül, amely a nem-pénzügyi vállalati szektorban végrehajtott kiigazítások 5,9%-át, míg a nemzetgazdaság egészére vonatkozó összes kiigazítás 1%-át teszi ki.

N5. Regisztrált, de nem meg-figyelt egyéni vállalkozások

14. Az ide vonatkozó adatok a háztartási szektorban találhatók.

N6. Teljesítményadataikat szándékosan hamisan közlő vállalkozások

15. A társasági adó hatálya alá tartozó egyszeres, illetve kettős könyvvitelt vezető kisméretű cégek, illetve az Egyszerűsített vállalkozó adó hatálya alá bejelentkezett vállalkozások esetében feltételezhető viselkedési forma, hogy költségeiket felül-, bevételeiket pedig aluljelentik, adóterheik, társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségeik stb. csökkentése érdekében. Az adóbevallás adatok mintegy 10 éve kerülnek felhasználásra a nemzeti számlák összeállításánál, és ezen időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy minden vállalat típus esetében szükség van az adóbevallásokból származó adatok különböző mértékű korrekciójára.

16. A kettős könyvvitelt vezető cégek esetében a kutatások alátámasztják azt a feltételezést, hogy a kisebb méretű vállalkozások hajlamosak termékeiket vagy szolgáltatásaikat számla nélkül értékesíteni,

tehát a kibocsátás aluljelentése jellemzőbb esemény, mint a folyó termelőfelhasználás túljelentése. Emiatt a 10 főnél kevesebbet foglalkoztató kisvállalkozások kibocsátás adatait szakértői becslés alapján korrigáljuk. (A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 2-es vállalat típus esetében). A számítás a társasági adóbevallások alapján készül szakértői becslés alapján. A kiigazítás valamennyi ágazatot érinti, és a nem-pénzügyi vállalatokra vonatkozó összes N6-típusú kiigazítás több, mint felét (60,1%) teszi ki. (A további adatokat lásd a 3.6 fejezetben.)

17. Az egyszeres könyvvitelt vezető cégek esetében a helyzet különbözik az előbbiektől. Ebben az esetben azért van szükség az adatok korrigálására, mert a vállalkozások lényegesen magasabb költségeket vallanak be a ténylegesnél. A korrekció azon a feltételezésen alapul, hogy a vállalkozások adóelkerülési célzattal – részben az egyszeres könyvvitelt vezetők egyszerűbb számviteli szabályozása miatt - folyó termelőfelhasználásként számolhatnak el végső fogyasztási tételeket. (A teljesség elérése érdekében végzett becslés a 3-as vállalat típus esetében). A számítás a társasági adóbevallások alapján szakértői becsléssel készül. A becslés valamennyi ágazatot érinti és a nem-pénzügyi vállalatokra vonatkozó összes N6-típusú kiigazítás 39,9%-át teszi ki. (A további adatokat lásd a 3.6 fejezetben.)

18. A nem-pénzügyi vállalatoknál a teljesség érdekében végrehajtott összes kiigazításon belül az N6-típusú kiigazítás részaránya jelentős (79,4%) a többi kiigazítás típushoz képest, míg a nemzetgazdaság egészére vonatkozó összes kiigazítás 13,9%-át teszi ki.

N7. Egyéb statisztikai hiányosságok

19. Az Eurostat irányelveinek értelmében a borraivalókat és a természetbeni béreket N7-ként kell elszámolni. Az alábbi tételeket, amelyek megegyező értéken a jövedelem oldalon is el vannak számolva (lásd a 4. fejezetet), a GDP-számítás teljessége érdekében végrehajtott adatkiigazításként kell elszámolni. Más statisztikai hiányosságok megkülönböztetésére a magyar nemzeti számlákban még nem került sor.

Borraivaló

20. A borraivalót a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban és a Háztartások szektorban ugyanolyan módszerrel számoljuk. A GDP-számítás teljessége érdekében a kibocsátást növelni kell a borraivalók becsült értékével. A KSH által 1997-ben lefolytatott háztartási felmérés eredményei szolgáltak alapvető forrásként a borraivaló becslésére. A kiigazítást 4 ágazatban végezzük:

- 9302 Fodrászat, szépségápolás
- 6022 Taxi személyszállítás
- 5530 Éttermi, cukrászdai vendéglátás
- 5540 Egyéb, nyílt árusítású vendéglátás

A borraivalóra vonatkozó becslés a nem-pénzügyi vállalati szektorban végrehajtott összes N7-típusú kiigazítás 16,3%-át teszi ki.

Természetbeni bérek

21. A GDP-számítás teljességéről szóló 1994. február 22-i Bizottsági határozat alapján a természetbeni bérek közé tartoznak a következők:

- a vállalati gépjármű magáncélú használata

- a munkáltatói hozzájárulás az étkezde működési költségeihez, úgymint: takarítás, fűtés, áram és a helyiség működéséhez kapcsolható egyéb költség
- a munkáltató részéről adott étkezési hozzájárulás
- a munkavállalóknak térítésmentesen vagy csökkentett áron adott ételmiszer és szálláshelyszolgáltatás szállodában, vendéglátó egységben vagy a mezőgazdaságban
- bérleti díj nélkül, vagy piaci ár alatti áron nyújtott lakásszolgáltatás
- a munkáltató által nyújtott hitelek kamatkedvezménye, vagy a teljes mértékben elengedett kamat értéke
- a térítésmentesen vagy csökkentett áron nyújtott utazási csekk
- a munkavállalók részére térítésmentesen vagy kedvezményes áron nyújtott elektromos áram, szén
- díjmentes telefonhasználat
- a vállalkozó által elfogyasztott saját termék vagy szolgáltatás.

22. Amint az a 4. fejezetben is bemutatásra került, a magyar nemzeti számlák a következőképpen kezeli a természetbeni béreket:

7.3 Tábla Természetbeni bérek és keresetek

D.112	<i>Természetbeni bérek és keresetek</i>
D.1121	A munkavállalók részére a munkaadók által átadott saját termelésű és vásárolt termékek értéke
D.1122	Jóléti szolgáltatások képzett értéke
D.1123	Kedvezményes kölcsönök kamatkülönbözete
D.1124	Reprezentáció, üzleti ajándék
D.1125	Személygépkocsi magáncélú használatának értéke

Jóléti szolgáltatások

23. A vállalkozások különféle jóléti szolgáltatásokat nyújtanak az alkalmazottaiknak csökkentett áron vagy térítésmentesen (például óvoda, étkeztetés), ami az ESA95 előírásai szerint munkavállalói jövedelem. A kibocsátást ezért növeltük a vállalkozások által a munkavállalóknak nyújtott jóléti szolgáltatások térítésekkel csökkentett összegével.

24. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a munkaerőköltség-felvétel tartalmazza őket. A munkaerőköltség-felvétel által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatoknak az adatai alapján tudjuk megbecsülni, az adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások után fizetendő adó figyelembevételével.

Munkavállalóknak átadott saját termékek, szolgáltatások

25. Az ESA95 előírásainak megfelelően a kibocsátás részeként és természetbeni bérként elszámoljuk a munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értékét is (például a szállítási vállalatoknál a szabadjegyek, vagy ingyen sör a sörfőzdékben).

26. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatoknak az adatai alapján tudjuk megbecsülni, az adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások után fizetendő adó figyelembevételével.

Munkavállalóknak átadott vásárolt termékek és szolgáltatások

27. A számvitelben az anyagköltségek és az igénybe vett szolgáltatások költségei tartalmazzák azoknak a természetbeni juttatásoknak az értékét, amelyeket előbb a vállalat megvásárol, majd továbbad a munkavállalónak. Ezeket a tételeket levonjuk a folyó termelőfelhasználásból, majd hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez.

28. Ezek az adatok közvetlenül a társasági adóbevallásokból nem érhetőek el, viszont a teljesítménystatisztikai kérdőív tartalmazza őket. A teljesítménystatisztika által megfigyelt vállalkozások esetében a statisztikai felmérés megfelelő adatait használjuk. A többi vállalatra vonatkozó értékeket a megfigyelt vállalatoknak az adatai alapján tudjuk megbecsülni, az adóhivatalhoz benyújtott személyi jövedelemadó bevallásokon szereplő természetbeni juttatások után fizetendő adó figyelembevételével.

Személygépkocsi magáncélú használata

29. A vállalkozások a vállalati autóhoz kapcsolódó kiadásokat a költségek között (anyagköltségként vagy igénybe vett szolgáltatásként) számolják el. Ezeket az autókat azonban személyes célokra is használják, amely az ESA95 szabályai szerint természetbeni juttatásnak minősül. Ennek megfelelően a személygépkocsi magáncélú használatának költségeit levonjuk a folyó termelőfelhasználás összegéből, és hozzáadjuk a munkavállalói jövedelemhez. A becslés a megfelelő személyi jövedelemadó tételeken alapul.

30. A természetbeni bérekre vonatkozó - valamennyi ágazatot érintő - becslés a nem-pénzügyi vállalati szektorban végrehajtott N7-típusú kiigazítások több, mint kétharmadát (83,7%), a szektorban végrehajtott kiigazítások 14,7%-át és a nemzetgazdaság egészére vonatkozó összes kiigazítás 2,6%-át teszi ki.

7.1.2. Kormányzati szektor

31. A nemzeti számlákban az erre a szektorra vonatkozó becslést teljesnek tekintjük, mert minden idesorolt szervezeti egység teljesíti adatszolgáltatási kötelezettségét a felügyeleti szervek felé.

7.1.3. A háztartásokat segítő non-profit intézmények szektora

32. 2002-ben a non-profit intézményekre vonatkozó statisztikai felmérés egy reprezentatív mintavételes adatgyűjtés volt. Abban az évben körülbelül 52 000 működő non-profit intézményt tartottak számon Magyarországon. A minta 18 189 non-profit intézményt tartalmazott. A nem-válaszolási arány mintegy 30 százalékos volt. A választ nem adó intézmények adatainak imputálását a hasonló jellemzőkkel bíró válaszadók adatainak segítségével végeztük.

33. A nem-válaszolás okai különbözőek lehetnek: a válaszadási szándék hiánya, vagy ideiglenesen nem működik az intézmény. Nagyon általános tapasztalatnak bizonyult, hogy nehéz kapcsolatot találni a kisebb méretű non-profit intézményekkel.

34. Az adatgyűjtést és az elsődleges adatfeldolgozást a regionális statisztikai hivatalok végezték.

35. A nem-válaszolókat, illetve a nem teljes körű megkeresés miatt az ezen szektort leíró statisztikai indikátorok számítása előtt teljeskörűsítést kell végezni.

36. A kiindulási pontot a non-profit intézményekről a KSH regiszterében található információ jelenti – még nem a válaszolókról is. Korábban az adatok teljeskörűsítése céljából felszorzó képleteket alkalmaztunk, amely képletek a válaszadók adataiból indultak ki. Később a Társadalom-statisztikai főosztály kidolgozott egy úgynevezett reprezentációs módszert. A felszorzás helyett egy úgynevezett „párosításos” módszert alkalmaznak: minden nem válaszoló egységet párosítanak egy hozzá leginkább hasonló válaszoló egységgel, így teljeskörűsítve a sokaságot. A lényege ennek a módszernek, hogy a nem válaszoló szervezetek hiányzó statisztikai adatait egy, a szervezeti jellemzőkben leginkább hasonló másik, válaszoló szervezet adataival pótoljuk. A hasonló nagyságú éves bevétellel rendelkező szervezeteket csoportosítjuk a regiszterből származó egyéb jellemző adataik alapján: a gazdálkodási forma, a főtevékenység, a székhely jellege szerint. A nem válaszoló és a válaszoló gazdasági szervezetek összepárosításánál figyelembe veszik a régiós, illetve megyei különbségeket is.

37. Ezen módszer használatának alapja az a feltételezés volt, hogy a hasonló tulajdonságokkal rendelkező szervezetek gazdasági aktivitásukban is hasonlóságokat mutatnak.

38. Mindezekből következően a hiányzó egységek miatt végső soron nincs alul-lefedettség. A folyamatosan frissített regiszter, az igen részletes kérdőív, az aprólékos gondnal végzett rétegzés és teljeskörűsítés minimalizálta a nem-megfigyelt gazdaság arányát a magyarországi non-profit szektoron belül, amely szektor bevétele egyébként nagyrészt a fővárosban koncentrálódik.

7.1.4. Háztartási szektor

N1. Termelők, akik szándékosan nem regisztrálják magukat

39. Magyarországon az egyéni vállalkozók speciális törvényi szabályozás alá tartoznak. Csak személyi jövedelemadó bevallást kell benyújtaniuk, nem tartoznak a társasági adó hatálya alá. Az egyéni vállalkozók számára több forrásból is gyűjthetünk információt: a gazdasági regiszterből, az adóbevallásokból, a munkaerő-felmérésből és egyéb statisztikai felvételekből. Az ezekből származó számok széles spektrumban mozognak. A regiszterben lényegesen több egyéni vállalkozó van nyilvántartva, mint ahányan benyújtanak adóbevallást. Ennek oka, hogy bár komoly erőfeszítéseket tesznek a regiszter naprakészségének megőrzéséért, mégis előfordul időbeni elcsúszás a megszűnő vállalkozások esetében. A statisztikai kérdőívek csak az 5 fő feletti vállalkozásokra terjednek ki, így az egyéni vállalkozások jelentős része kívül esik a kérdőívek megfigyelési körén.

40. Az egyéni vállalkozók esetében valamennyi ágazatra készül N1-típusú becslés. Itt az adatok kiigazítása a 0-10 fős kisvállalkozások folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arányának figyelembevételével történik, mivel ezek a vállalkozások feltételezhetően hasonló gazdasági helyzetben vannak, mint az egyéni vállalkozások. Becsléseink szerint az egyéni vállalkozók körében a hamis adatközlés (N6) aránya lényegesen nagyobb, mint a regisztrálás szándékos elmulasztásához köthető adómegkerülés (N1). Ez azt is jelenti, hogy az egyéni vállalkozók többsége az adómegkerülésnek inkább az előbbi módját választja, vagyis adóbevallását benyújtja az adóhivatalhoz, de ebben (részben) hamis teljesítményadatokat közöl, mintsem hogy mind adminisztrációs, mind adózási kötelezettségét elmulasztva teljes mértékben láthatatlan maradjon. Az egyéni vállalkozók

esetében végrehajtott N1-típusú becslés a háztartási szektor kiigazításainak 1,6%-át, a teljes nemzetgazdaságra vonatkozó összes kiigazításnak pedig 1,3%-át teszi ki.

N2. Termelők, akik szándékosan nem regisztráltják magukat – illegális tevékenységet folytató vállalkozások

41. A PHARE program keretében indított teljesség (exhaustiveness) projekt során a KSH kísérleti becslést készített az illegális tevékenységek két fő típusára: a kábítószer-kereskedelemre és a prostitúcióra. Az ekkor született eredmények rendszeres számításokba való bevezetését a következő nagy revízióig elhalasztottuk. A bevezetés évének megfelelően aktualizált becslést - számos jelentős változtatás mellett - a 2005-ös előzetes számítások során vezettük be.

42. A kábítószer-termelésre és forgalomra vonatkozó becslés a stabil fogyasztói keresletre épült. A kábítószer-fogyasztás becsléséhez a fogyasztók létszáma, a kábítószer mennyisége és a különböző kábítószer-fajták árai szolgáltak kiindulási alappal. A fő adatforrások az egészségügyi és bírósági adatok, valamint rendőrségi, adóhivatali és pénzügyi jelentések voltak. A folyó termelőfelhasználás becslése főként rendőrségi jelentések adataira épült.

43. A prostitúció esetében a módszertan hasonló. Először a fogyasztásra készült becslés a fogyasztók és a megvásárolt alkalmak száma, valamint az átlagos árakra vonatkozó adatok alapján. A fent említettek mellett két további adatforrást is felhasználtunk: egyrészt a Prostituáltak Érdekvédelmi Szervezetétől, másrészt pedig speciális tanulmányokból származó adatokat. A folyó termelőfelhasználás becslése főként rendőrségi jelentések adataira épült.

44. A számítás 2000-ig visszamenőleg elkészült, és a kibocsátásra, a folyó termelőfelhasználásra, a végső fogyasztásra, az exportra és az importra volt hatással.

7.4 Tábla Az illegális tevékenységek hatása, összesen, 2002 (millió Ft)

Kibocsátás	246 147
Folyó termelőfelhasználás	54 595
Import	30 020
Export	15 288
Bruttó hozzáadott érték	161 533
Munkavállalói jövedelem	65 385
Vegyes jövedelem	96 149
Külföldre fizetett munkavállalói jövedelem és vegyes jövedelem	21 902
Belföldi fogyasztás	176 265
Ebből: nem-rezidensek fogyasztása	42 600

45. 2006-ban vezettük be az illegális tevékenységekből származó termelés, fogyasztás és jövedelem becslését a nemzeti számlákba az ESA95 előírásainak megfelelően (lásd ESA95 3.08).

46. Az Eurostat javaslata értelmében az illegális tevékenységek három nagy területére kell becslést készíteni: a prostitúcióra, a kábítószerre és a csempészetre. E három terület közül a KSH a prostitúcióra és a kábítószerre készített becslések, mivel ezek olyan tevékenységek, amelyek időben nem változnak gyakran és szignifikánsan, és ezekre vonatkozóan számos információt lehet találni. A csempészet más típusú tevékenység. Bár itt is vannak aránylag stabil elemek, a piaci, jogi szabályozások változásához villámgyorsan alkalmazkodó tevékenységről van szó, amelyet statisztikai eszközökkel nem lehet mérni, egyéb információk fellelése pedig jóval esetlegesebb, mint az előző két esetben. Ezért e tevékenység becslésére még nem vállalkozott a KSH.

A kábítószer termelésének, fogyasztásának és jövedelmének becslése

47. A kábítószer termelése, forgalmazása és meghatározott mennyiségű birtoklása a magyar törvények szerint büntetendő, azaz illegális, így az ebből származó termelés, fogyasztás és jövedelem része a rejtett gazdaságnak.

48. A kábítószer forgalmazásából és termeléséből eredő jövedelmek és fogyasztás nagyságának kiszámítása érdekében évente megbecsüljük:

- a kábítószerrel élők létszámát és összetételét a használt drogok szerint,
- a megvásárolt kábítószer mennyiségét,
- a forgalomba hozott kábítószer importárát és eladási árát,
- a jövedelemtulajdonosok összetételét,
- a hazai termelés értékét.

49. A kábítószer-fogyasztók körét évről-évre több hivatalos szerv meghatározza, emellett több civil szervezet is közre adja a számításait. Meghatározó fontosságú annak a drogbizottságnak a jelentése, amelyik évente köteles jelentést tenni a magyar Országgyűlésnek a kábítószer elterjedtségéről. Az ifjúság helyzetéről szóló két évente készülő kormányjelentés is értékeli a kábítószer-használat elleni küzdelem sikerességét, vagy sikertelenségét. A rendőrség erre az ügyre specializált szervei is közlik tapasztalataikat és véleményüket a kábítószerterjedéséről. Ezek alapján elmondható, hogy a hivatalos jelzések szerint Magyarországon közel 200 ezer erősebben, vagy közepesen kábítószer-függő személy él, beleértve ebbe az alkalmi fogyasztókat is.

50. A kábítószer-fogyasztók közel egytizede ragasztókból, festékhígítókból és gyógyszerekből keveri ki az általuk használt narkotikumot. Ők is részei a kábítószer-fogyasztók figyelembe vett és már említett közel 200 ezres táborának, de ők nem részesei a kábítószer-piacnak. Többnyire anyagi okokból nem hagyományos drogfogyasztók, mert jövedelmükből képtelenek ilyen narkotikumokat vásárolni. Vásárlásaikat nem vettük figyelembe az illegális GDP kiszámítása során, mert ezeket a fogyasztási tételeket – a ragasztók, hígítók és gyógyszerek fogyasztásában – egyszer már elszámoltuk.

51. A fenti fogyasztók leszámítása után fennmaradó mintegy 180 ezres kábítószer-fogyasztó közel fele tablettákat fogyaszt (LSD, SPEED, Ecstasy, Amphetamin), egyötöde marihuánát és egyötöde heroint. Viszonylag csekély a hasist, meszkalint és kokaint fogyasztók köre.

52. A megvásárolt kábítószer mennyiségét a drogfogyasztók már meghatározott köre és a napi fogyasztási dózis határozza meg. A napi dózis szokásos nagyságára elsősorban orvostudományi szaklapok véleménye az irányadó. Ez az adag azonban csak egy kiinduló pont, mert még egy rendszeres kábítószer-élvező sem minden nap lövi be magát – azaz egy évre vetítve az éves fogyasztás még ebben a körben is alacsonyabb a napi adag 365-szörös mennyiségénél. Mindemellett számításba kell vennünk a még nem rendszeres fogyasztók kisebb vásárlásait is, és emiatt egy átlagos fogyasztó napi adagja mindig lényegesen alacsonyabb a kiinduló pontot jelentő orvosi adaghoz mérten. Például a magyarországi számítás során egy átlagos heroinfogyasztó napi heroin-adagja 0,2 milligramm, szemben a rendszeres fogyasztók ama 0,5 milligrammos adagjával, amit ők a fogyasztás napján vesznek be. Azáltal, hogy még ők sem minden nap fogyasztanak, és hogy a nem rendszeres fogyasztók alacsonyabb fogyasztása is lehúzza az átlagot – nos, így lesz az elméleti 0,5 milligrammos napi adagból 0,2 milligrammos napi adag a gyakorlatban. Hasonló számítási elvek miatt a marihuána egy grammos napi elméleti adagjából fél gramm lesz a számítások során a gyakorlatban történő fogyasztás megbecsülése során.

53. Felszorozva a gyakorlatban érvényesülő napi adagokat a becsült mintegy 180 ezres fogyasztói létszámmal, évente egy 55-60 tonna között mozgó elfogyasztott kábítószer-mennyiséget kapunk eredményül. A vám,- és pénzügyőri hatóságok évente másfél-két tonna, a rendőrség szintén ugyanennyi kábítószert foglal le – azaz a fogyasztáshoz mérten a felderítési arány 5-10 százalék között mozog, ami tudomásunk szerint a nemzetközi tapasztalatokkal egybevág.

54. A forgalomba hozott kábítószeres eladási átlagárát rendszeresen közlik mind a rendőri, mind a pénzügyőri jelentések. Ezek a jelentések akár a bűnüldöző szervezetek hivatalos jelentéseiből, akár a napi sajtóból követhetők. A leleplezett drog-futárok büntetését jelentős mértékben meghatározza a náluk talált kábítószeres mennyisége és becsült értéke, ezért ezeket az adatokat szinte minden leleplezésnél közlik a hatóságok. A közölt hatósági adatok mindig a hazai „kiskereskedelmi” eladási árakat veszik számításba, tehát nem az ennél lényegesen alacsonyabb, negyed-ötödörösnyi import-árakat. A mennyiség és az érték közzététele révén az átlagár könnyen meghatározható és időben követhető. Általában elmondható, hogy Magyarország uniós tagsága némileg csökkentette a droggereskedelem korábbi kockázatait, és ez tükröződik a drogok átlagárainak a stagnálásában, vagy kismértékű csökkenésében is.

55. A hazai kábítószerpiac kiépítői a kilencvenes évek elején külföldi bűnözők voltak, mivel csak ők ismerték a kábítószeres termelési,- és gyártási központjait, és az ezekhez vezető közvetítői láncolatot. A droggereskedelem vezetői jellemzően külföldiek voltak, és csak a hazai nyelvet beszélő, és az itteni körülményeket jobban ismerő elosztók voltak hazaiak. A droggereskedelemből származó jövedelmek közel fele külföldi jövedelemtulajdonosoké volt, és ez az arány csökkent azóta közel egynegyedére. A külföldi droggereskedők szerepéről évente rövid megállapítást közöl az országos ügyészség éves jelentése és a Nemzetbiztonsági Hivatal nyilvánosságnak szánt évkönyve. A legutóbbi nemzetbiztonsági jelentés szerint a külföldi droggereskedők térvesztése megállt Magyarországon, és az utóbbi időben stabilan megőrizték, vagy kissé növelték is jövedelmi pozíciójukat. (Lásd 8.1.1.)

56. Az illegális jövedelmeknek a külkereskedelmi egyenlegre és a fizetési mérlegre gyakorolt negatív hatását – tehát a drogból származó jövedelmek mintegy negyedének a külföldre kerülését - némileg enyhíti, hogy az itthon eladott kábítószeres hat-nyolc százalékát külföldiek vásárolják meg. Egyes nagyobb nemzetközi rendezvényeken – Formál verseny, Sziget fesztivál – a napvilágra került fogyasztók mintegy harmada külföldi volt.

7.5 Tábla A kábítószer-fogyasztás becslése, 2002

Kábítószerfajta	Fogyasztók becsült száma	Napi adag (átlag)	Becsült évi fogyasztás	Átlagár	Fogyasz- tás	Ebből	
	ezer fő	gr	kg	Ft/gr	millió Ft	hazai	külföldi
Ópium	3	1	825,9	3 000	2 478	1 350	1 128
Heroin	21	0,3	1 547,4	5 600	8 666	8 666	
Morfium	2	0,5	292,4	4 200	1 228	1 228	
Kokain	5	0,15	176,0	14 900	2 622	2 622	
Marihuána	18	2	8 771,9	1 600	14 035	11 285	2 750
Hasis	7	0,25	403,3	1 600	645	645	
LSD	21	0,5	2 532,4	600	1 519	1 519	
SPEED	16	0,3	1 194,0	2 400	2 866	2 866	
Amphetamin	15	0,8	2 956,2	4 000	11 825	10 545	1 280
Ecstasy	18	2	8 807,6	2 200	19 377	18 693	684
Összesen					65 261	59 419	5 842

**7.6 Tábla A kábítószer-kereskedelemből származó jövedelmek becslése, 2002
(folyó áron, millió Ft)**

Kábítószer-fajta	Áru import	Áru export	Folyó termelőfelhasználás	Hozzáadott érték	Kibocsátás	Jövedelemből külföldre fizetett
Ópium	1 109		1 142	1 368	3 619	742
Heroin	5 378		6 097	3 287	14 762	1 486
Morfium	513		674	715	1 902	308
Kokain	562		756	2 061	3 378	879
Marihuána	1 026	15 288	15 066	28 296	44 388	990
Hasis	324		324	321	969	191
LSD	165		219	1 354	1 739	591
SPEED	613		840	2 253	3 706	982
Amfetamin	5 621		5 621	6 203	17 446	2 151
Ecstasy	3 162		3 162	16 215	22 539	13 582
Összesen	18 474	15 288	33 901	62 074	114 450	21 902

A prostitúcióból származó termelés, fogyasztás és jövedelem becslése

57. A magyar törvények szerint a prostitúció maga nem büntetendő cselekmény (meghatározott szabályok betartása esetén), viszont a hozzá kapcsolódó egyéb tevékenységek (a prostituáltak és a vevők kerítése, a lányok futtatása, szobák kiadása ilyen célra, védelmi pénzek szedése) illegálisnak minősül. Az ezen tevékenységekből származó jövedelmeket – még abban az esetben sem, ha legális – nem vallják be, és nem fizetnek utána adót, tehát mindenképpen a rejtett gazdaság körébe tartozik.

58. A prostitúcióból eredő termelés, jövedelmek és fogyasztás nagyságának kiszámítása érdekében évente megbecsüljük:

- a szexuális szolgáltatásokat vásárlók létszámát és összetételét az igénybevétel formái szerint,
- a megvásárolt alkalmak mennyiségét,
- a fogyasztói alkalmak átlagos árát,
- a hazai termelés értékét,
- a jövedelemtulajdonosok összetételét.

59. A szexuális szolgáltatásokat vásárlók körére elsősorban a prostituáltak érdekvédelmét szolgáló civil szervezetek és szociológiai jelentések nyújtanak információt. Ebből az derül ki, hogy a szexuális szolgáltatásokat vásárlók köre kétharmad részben külföldi. Mivel Magyarországon jelentős az átmenő kamion-forgalom, és a szállodák nagyobb arányban külföldieket szállásolnak el – a külföldi vásárlók jelenléte a prostitúció szinte valamennyi területén meghatározó. Többségük van az országút menti szexuális szolgáltatások igénybe-vételében, a vendéglátó-ipari egységekben és a szállodákban felkínált szexuális szolgáltatások megvásárlásában is. A hazai fogyasztók csak a peep-show műsorok, a szextelefon-műsorok, vagy az interneten elérhető pornográf filmek közönségében vannak többségben.

60. A szexuális szolgáltatások során megvásárolt alkalmak éves számát részben a szexuális vásárlásokat igénybevevők körének a vásárlási gyakoriságából határozhatjuk meg – amely gyakoriságra nézve támpontot nyújtanak magatartás-tudományi és szociológiai tanulmányok - részben pedig fogódzót jelent a becsléshez a nőszervezeteknél, érdekvédelmi szervezeteknél vélelmezett

prostituáltak létszáma és összetétele. Jelenleg a civil szervezetek által vélelmezett prostituáltak létszáma lényegesen több annál, mint amekkora tényleges szolgáltatás-számot - létszámukhoz mérten - figyelembe vesz a statisztika. Szociológiai felvételek szerint viszont jelentős azoknak az aránya a prostituáltaknak tekintett nők között, akik csak ritkán, - például csak olyan időszakban, amikor nagyobb anyagi gonddal küzd a családjuk – vállalnak szexuális szolgáltatást. Ez a réteg, mivel nem teljesen kiszolgáltatott - nem fogadja el a lányfuttatók „védnökségét” sem. A prostituáltak hazai összetételéből fakadóan, jelesül a kedvezőtlen szociális állapotok miatt csak kényszerből és emiatt csak ritkábban foglalkoztatott prostituáltak nagyobb aránya miatt Magyarországon nem lehet pusztán a létszám alapján következtetni a szexuális szolgáltatások mennyiségére és értékére.

61. A fogyasztói alkalmak átlagos ára – attól függően, hogy milyen körülmények között történt a szolgáltatás igénybevétele – nagyon differenciált. A legolcsóbb út menti szolgáltatáshoz viszonyítva mintegy másfélszer annyi a szobázás, kétszer annyi a vendéglátóhelyen igénybe vett, és háromszor annyi a szállodákban vásárolt szolgáltatások átlagára. A legmagasabb átlagárát fogyasztói alkalmanként a házakhoz ünnepélyes alkalmakra kimenő úgynevezett „escort” szolgáltatók, a telefonon rendelhető „call-gir”-lők, és a homoszexuális jellegű szexuális szolgáltatást végző fiúk érik el. Az árakra vonatkozó információk rendszeresen megjelennek mind a rendőrségi jelentésekben, mind a prostituáltak által közreadott interjúkban.

62. A prostitúcióból eredő bevételek nem azonosak az ilyen tevékenységből származó jövedelmekkel. A szexuális szolgáltatások bevételeinek mintegy harmada a szolgáltatással összefüggő termelési költségek fedezését szolgálja. Ezekbe a termelési kiadásokba nem értendők bele azok a szintén rejtett jövedelmi tételek, amelyek ugyan a prostituált szemszögéből termelési kiadások, de a GDP számítás szemszögéből a prostitúció, mint üzleti vállalkozás eredeti jövedelmei. Ilyenek a prostituált által a lányfuttatónak, sofőröknek, közvetítőknek, szobáztatónak leadott jövedelem-elemek. A kapcsolódó szociológiai irodalomban rendszeres vita tárgya a lányfuttatóknak leadott bevétel-hányad nagysága. A tanulmányok többsége a bevételek harmada-fele közé teszi a leadott bevételek arányát, de nem ritka az ennél lényegesen nagyobb leadott jövedelem-hányadot vélelmező tanulmány-írók száma. A prostituáltak vallomásai alapján a prostitúcióból eredő jövedelmeknek csak egy kisebb hányada a munkavállalóké, és a többsége a vállalkozóké.

63. A GDP számítása során figyelembe kell venni, hogy a prostituáltak termelési ráfordításainak egy részét a statisztika lakossági fogyasztásnak jelzi, mivel ennek a nem legális tevékenységnek a bevételeit nem lehet csökkenteni a vásárolt termékek és szolgáltatások értékével. A számítás során tehát a vásárolt lakossági fogyasztás egy része folyó termelőfelhasználássá változik. A szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások egy része formálisan nem az illegális gazdaság része – csak gyakorlatilag az. Számítalan szolgáltatásról lehet úgy számlát kiállítani – legyen az takarítás, portaszolgálat, könyvelés, gépjavítás, épület-karbantartás – hogy e mögött a tevékenység mögött valójában szexuális szolgáltatás áll. Jól jár a szolgáltató is, mert formálisan legális üzletvitel mögött végzi a szexuális szolgáltatást, és jól jár a vásárló is, mert nem az adózott jövedelméből kell kifizetnie a szexuális szolgáltatás árát. Ennek a szexuális tevékenységnek a teljesítmény-értéke már szerepel a hivatalos GDP összegében, azaz ezeknek a számlás szolgáltatásoknak a nagyságát már duplázódás lenne még egyszer – mint illegális jövedelmet és fogyasztást – figyelembe venni.

64. A drogkereskedelem tulajdonosi összetételétől eltérően a hazai prostitúció döntő mértékben hazai bűnöző-klánok kezében van.

7.7 Tábla A prostitúcióból származó fogyasztás becslése, 2002

A szolgáltatás körülményei	Fogyasztók		Fogyasztói alkalmak		Fogyasztói alkalmak		Átlagár ezer Ft	FOGYASZTÁS			
	1000 fő		havi átlag		év összesen, ezer			folyó áron, millió Ft			
	hazai	külföldi	hazai	külföldi	hazai	külföldi		hazai	külföldi	Összesen	már elszámolt
Országút, utca	132	66	2,0	1,0	3 168	792	4	12 672	3 168	15 840	3 520
Lakás	60	30	2,0	1,0	1 440	360	5	7 200	1 800	9 000	996
Vendéglátó egység	36	22	2,0	1,0	864	264	6	5 184	1 584	6 768	1 044
Szálloda	12	40	0,5	1,0	72	480	17	1 224	8 160	9 384	356
Üzletkötés	3	10	0,2	0,2	7	24	40	288	960	1 248	14
Kísérő	1,8	2	4,0	3,0	86	72	30	2 592	2 160	4 752	280
Call girl	18	6	2,0	2,0	432	144	22	9 504	3 168	12 672	1 282
Társas ünnepség	12	4	0,2	0,2	29	10	4	115	38	154	18
Peep-show	90	10	4,0	1,0	4 320	120	3	12 960	360	13 320	2 620
Fénykép	180	..	1,0	..	2 160	..	2	4 320	0	4 320	1 660
Film	240	..	2,0	..	5 760	..	2	11 520	0	11 520	1 224
Illegális kiadványok	120	..	0,5	..	720	..	1	720	0	720	8
Illegális kazetták	120	..	0,5	..	720	..	2	1 440	0	1 440	132
Szex-közvetítés és telefon (illegális)	60	..	1,5	..	1 080	..	2	2 160	0	2 160	240
Nem szokványos	30	20	2,0	2,0	720	480	32	23 040	15 360	38 400	7 300

GNI Inventory

Hungary

Összesen								94 939	36 758	131 698	20 694
----------	--	--	--	--	--	--	--	--------	--------	---------	--------

7.8 Tábla A prostitúcióból származó jövedelmek becslése, 2002 (folyó áron, millió Ft)

A szolgáltatás körülményei	Import értéke	Folyó termelőfelhasználás	Hozzáadott érték	Kibocsátás
	a	b	c	a+b+c
Országút, utca	1 404	3 520	10 916	15 840
Lakás	324	996	7 680	9 000
Vendéglátó egység	540	1 044	5 184	6 768
Szálloda	216	356	8 812	9 384
Üzletkötés	22	14	1 212	1 248
Kísérő	216	280	4 256	4 752
Call girl	594	1 282	10 796	12 672
Társas ünnepség	22	18	114	154
Peep-show	216	2 620	10 484	13 320
Fénykép	1 080	1 660	1 580	4 320
Film, telefon	3 456	1 224	6 840	11 520
Illegális kiadványok	108	8	604	720
Illegális kazetták	540	132	768	1 440
Szex-közvetítés és telefon (illegális)	108	240	1 812	2 160
Nem szokványos	2 700	7 300	28 400	38 400
ÖSSZESEN	11 545	20 694	99 459	131 698

A felhasznált fontosabb adatforrások:

- A kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai program megvalósulásáról, az ellátó-intézményrendszer átvilágításáról és hatékonyságvizsgálatáról (2003-2005. évek vonatkozásában) (Kormányjelentés, 2007.)
- A gyermekek és az ifjúság helyzetéről, életkörülményeinek alakulásáról és az ezzel összefüggésben a 2005. évben megtett kormányzati intézkedésekről. (Kormányjelentés, 2007.)
- A Magyar Köztársaság legfőbb ügyészének országgyűlési beszámolója az Ügyészség 2006. évi tevékenységéről. (Legfőbb ügyész. 2007.)
- VPOP Közlemények. (Heti két-három alkalommal)
- A Nemzetbiztonsági Hivatal évkönyve. 2005. (NBH. 2006.)
- A társadalmi nemi egyenlőség alapelveinek érvényesítése az emberkereskedelem, valamint és a nők és gyermekek szexuális kizsákmányolásának megakadályozása érdekében. Magyarországi Női Alapítvány (MONA) 2007.

- Betlen Anna: Társadalompolitikai érvek a prostitúció legalizálása ellen. II. rész. Ezredvég 2007. március.
- Nők a Nőkért az erőszak ellen. (Nane) Egyesületi jelentés. 2006.
- Vállalkozásra kész prostituáltak. Népszabadság. 2007. IX. 25.
- A pillangók a szakember szemével. Ma 2006. 01.27.

N3. Termelők, akiknek nem kötelező regisztráltatniuk magukat

65. Ez a kategória magában foglalja a háztartások saját felhasználási célú mezőgazdasági termelését, a saját kivitelezésű lakásépítést, és néhány egyéb olyan tevékenységet, amelyet nem kötelező regisztráltatni, mint például magánórák adása, szobakiadás.

66. A magyar nemzeti számlákban a mezőgazdasági termelés, jövedelem és fogyasztás adatokat a KSH mezőgazdasági kérdőívei, illetve censuzai segítségével becsüljük. Az adatok teljeskörűek, rendelkezésre állnak termék-, ár- és szektorbontásban, és jó minőségűek. Nincs más adatforrás, ami ilyen magas szinten megfelelne a követelményeknek, tehát a mezőgazdasági termékek piaci, illetve nem-piaci termelése ezen adatok felhasználásával megfelelően mért. A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értékének több mint 50 százalékát a Háztartások szektorban, döntően a kistermelők állítják elő.

67. A saját kivitelezésű lakásépítés és lakásfelújítás becslése építési költség modellel történik, a KSH Lakásstatisztikai osztályának kérdőíves felmérései alapján. A 28 féle lakástípus építési költségét negyedévente aktualizáljuk az időszak átlagának megfelelő munkabér és anyagárrakkal. A 28 féle fajlagos építési költségnek az adott időszakban felépített (használatbavételi engedélyt kapott) lakások alapterületével súlyozott átlaga jelenti az épített lakások 1 m²-re jutó tényleges átlagköltségét.

68. A nemzeti számlákban a magánszemélyek által nyújtott nem-regisztrált háztartási szolgáltatások, mint például a takarítók, házvezetők, komornyikok, szakácsok, cselédek, sofőrök, kertészek, nevelők, titkárnők, házitanítók, bébiszitterek teljesítménye jelenleg a NACE/TEÁOR „K” nemzetgazdasági ág 74 „Egyéb gazdasági szolgáltatás” ágazatában kerül elszámolásra. Ezek a szolgáltatások a nem-megfigyelt gazdaság részét képezik, és becslésükhöz hivatalos adatforrás kevésbé áll rendelkezésre, illetve ezek nem használhatóak.

69. Magyarországon a nem-regisztrált oktatási szolgáltatás, mint a tanárok másodállása népszerű és széles körben elterjedt jelenség. Az erre vonatkozó becslés alapadatai az Országos Közoktatási Intézet által kiadott "Jelentés a magyar közoktatásról" című, 1996-tól két-háromévenként publikált kiadványból származnak. Ebben a kiadványban rendszeresen közlik az iskola utáni különórán résztvevő diákok százalékos arányát, illetve a fizetett különórák arányát.

70. A nem-regisztrált művészeti és egyéb szolgáltatások értékét szakértői becslés alapján számítjuk.

71. A regisztrációra nem kötelezett háztartási tevékenységek aránya a nem-megfigyelt gazdaságon belül jelentős: a háztartási szektor összes kiigazításának 27,1%-át, a nemzetgazdaságra vonatkozó összes kiigazítás 22,3%-át teszi ki.

N5. Regisztrált, de nem megfigyelt egyéni vállalkozások

72. Az egyéni vállalkozásokra vonatkozó becslést az N1 és az N6 kategóriák tartalmazzák.

N6. Teljesítményadataikat szándékosan hamisan közlő egyéni vállalkozók

73. Az egyéni vállalkozók esetében sem a kibocsátás, sem a folyó termelőfelhasználás begyűjtött adatai nem tűnnek megbízhatónak. Ezen vállalkozások adatait ágazat-specifikus arányosítási módszer segítségével becsüljük. Az arányosítás alapját a 0-10 fős kisvállalkozások ágazati és megyei szintű folyó termelőfelhasználás/kibocsátás arányai képezik, abból a feltételezésből kiindulva, hogy gazdasági helyzetük hasonló az egyéni vállalkozókéhoz.

74. A teljesítményadataikat szándékosan hamisan közlő egyéni vállalkozások aránya a nem-megfigyelt gazdaságban kiemelkedő mind a háztartási szektor adatkiigazításaihoz (58,4%), mind a nemzetgazdaság egészére vonatkozóan végrehajtott összes kiigazításhoz viszonyítva (47,9%). A módszertan bővebb leírását lásd 3.3.4. fejezetben.

N7. Egyéb statisztikai hiányosságok

Borralaló

75. Az alkalmazott módszert és adatforrásokat a 7.1.1 fejezet tartalmazza. A háztartások által adott borralalóra készített becslés a szektorra vonatkozó összes kiigazítás 26,9%-a.

Hálapénz

76. A magyar egészségügyi rendszerben széles körben elterjedt és tolerált illegális fizetési forma a hálapénz, ami a beteg zsebéből az orvos zsebébe vándorol. A hálapénz fizetésére a társadalombiztosítás nem terjed ki, adóelkerüléssel jár, így ez a jelenség a nem-megfigyelt gazdaság részét képezi.

77. A hálapénz volumenének becslése a Társadalomkutató Intézet (TÁRKI) által 1999-ben publikált tanulmányon alapul. Ez a tanulmány egy mintavételes, mintegy 1000 orvos és 1400 beteg körében végzett felmérés eredményeit tartalmazza. A felmérés az előbb említett körben rákérdezett a felajánlott és elfogadott hálapénzek nagyságára, a felajánlás gyakoriságára, a hálapénzről kialakított véleményre és hozzáállásra.

78. Az 1998. évre vonatkozó eredményeket évente aktualizáljuk bizonyos egészségügyi statisztikai adatok felhasználásával. A járóbeteg-ellátás esetszámait az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program, a kórházi betegellátás statisztikai adatait pedig az Egészségbiztosítási Alap szolgáltatja. Ezek az adatok tartalmazzák a társadalombiztosítás által finanszírozott esetek számát és mintegy 740 egészségügyi ellátási eset becsült súlyszámait.

79. A hálapénzre vonatkozó becslés az Egészségügyi, szociális ellátás (N) ágazatban készül és a teljes háztartási szektorra vonatkozó adatkiigazítás 73,1%-át teszi ki.

80. Az N7-típusú becslés a háztartási szektorban végrehajtott kiigazítások 5,3%-át teszi ki, míg az összes kiigazítás 4,4%-át.

7.1.5. Fejlesztési tervek

Munkaerő adatok felhasználásával végrehajtott ellenőrzés módszere

81. A következő fejlesztéseket hajtottuk végre a 2004-2008-ra vonatkozó negyedéves és éves idősorokban:

- A munkaerő-felmérés adatainak átszámítása „nemzeti” szemléletből „hazai” szemléletbe, illetve a munkaerő-felmérés és az ESA módszertani koncepcionális különbségeinek áthidalására korrekciók végrehajtása. A munkaerő-felmérés adatából kivontuk a

Magyarországon élő, de külföldön, nem-rezidens vállalatnál dolgozó munkavállalók számát, és hozzáadtuk a külföldön élő, de Magyarországon rezidens vállalatnál dolgozó munkavállalók számát. A kiigazítást a külföld számlával összhangban hajtottuk végre.

- Az intézeti háztartásokban (pl. munkásszállókban) lakó munkavállalók számát a munkaerő-felmérés nem tartalmazza, ezért ezt hozzáadtuk annak adatához.
- A 74 éven felüli munkavállalók számát a munkaerő-felmérés nem tartalmazza, ezért ezt hozzáadtuk annak adatához.
- A háztartások saját felhasználási célú mezőgazdasági termelésének munkaerő inputját a munkaerő-felmérés nem tartalmazza, ezért ezzel is korrigáljuk annak adatát.

82. A következő feladatokat és fejlesztéseket szükséges elvégezni a hozzáférhető adatokon:

- a fent említett fejlesztéseket át kell vezetni az egész időszoron (1995-2003).
- A munkaerő-felmérés adatainak fejlesztése és összefuttatása más adatforrásokkal. A 2004-2007 közötti foglalkoztatottsági adatokat a következő forrásokból gyűjtöttük össze:
 - Pénzügyi és nem-pénzügyi vállalatok: társasági adó adatok.
 - Kormányzati szektor: intézményi munkaügyi statisztika adatai.
 - Háztartások: GSZR adat
 - Non-profit intézmények: non-profit intézmények statisztikai adatgyűjtései.
- Azt tervezzük, hogy a fenti adatforrások összehasonlítása alapján tisztázzuk a TEÁOR 2003 szerinti C, K, L és P ágazatokban feltárt különbségeket 2009 végéig.
- A munkaerő-felmérés adata nem tartalmazza a saját kivitelezésű lakásépítést végzők munkaráfordítását, ezért ezt hozzáadjuk.
- Álláshely- vagy személyalapú módszertani megközelítés. A munkaerő-felmérés tartalmaz adatokat a másodállásra, illetve a további álláshelyekre vonatkozóan is, de ezek nem publikusak, és nem érik el a szakértők által valószínűsített értéket. Évek óta közismert probléma, hogy a válaszadók nem adnak megbízható információkat a betöltött másodállásokról, különösen az informális vagy illegális tevékenységekről. Tervezzük, hogy erre vonatkozóan kiigazítást végzünk 2009 végéig.

A forrás-felhasználás táblák (SUT) integrálása

83. A nem-megfigyelt gazdaság becslési eljárásainak továbbfejlesztését a forrás-felhasználás tábláknak a nemzeti számlák összeállításába való integrálását megcélzó projekt kapcsán tervezzük (lásd 6. fejezet). A nemzeti számlák előállításának tervezett új technológiája szükségessé teszi a nem-megfigyelt gazdaság becsléséhez használt adatforrások, módszertani eljárások felülvizsgálatát és fejlesztését. A jelenleg használt adatforrások és módszertani eljárások nem elégítik ki teljes mértékben a nemzeti számlák új összeállítási technológiájának követelményeit. Ugyanakkor a termelési és felhasználási adatoknak a forrás-felhasználás táblák keretei között megvalósuló összekapcsolódása lehetőséget ad a hiányzó adatok becslésére, beleértve a nem-megfigyelt gazdaság adatait is.

7.2. A GDP felhasználási oldala tételein végzett teljességi korrekciók

84. A háztartások végső fogyasztási kiadásának becslése több adatforrás felhasználásával készül. A két fő adatforrás a Háztartási Költségvetési Felvétel és a kiskereskedelem statisztika. A háztartások végső fogyasztási kiadása becslésének ellenőrzésére létrehozott PHARE2000 projekt megállapítása szerint a nemzeti számlák összeállítása során a Háztartási Költségvetési Felvétel adatain végzett korrekció (a közvetett módszer alkalmazása) nem számít bele a teljesség becslésébe. Meghatározott területeken azonban szükség van egyéb becslések alkalmazására a teljesség elérése érdekében.

85. A Háztartási Költségvetési Felvételben a gyerekek kiadásait nem egyösszegben, zsebpénzként, hanem termékenként és szolgáltatásonként figyeljük meg. A kérdőívek kitöltését illetve a napló vezetését a szülők végzik, így kisebb tévedések előfordulhatnak, ugyanakkor az adatgyűjtés más módon történő korrigálása nem megoldható. A ritkán vásárolt tételek adataira vonatkozóan éves naplóvezetéssel gyűjtünk adatokat. A háztartások egy hónapig vezetnek naplót kiadásaikról, így előfordulhat, hogy bizonyos tételek nem szerepelnek az adott havi kiadási tételek között. Ezért e tételekkel kapcsolatosan a referencia évet követő év elején az adatgyűjtésben részt vett háztartásokat ismételtelen megkeressük és a havi kiadási napló adataikat ennek megfelelően korrigáljuk.

86. A szeszes italok becsléshez a forrás-felhasználás táblák adatait használjuk (mennyiség adatokat). A forrás-felhasználás táblák 1998 és 1999 évekre történt összeállítása valamint a 2000. évre vonatkozó befejezetlen termelés adatok lehetőséget adtak a folyó áras fogyasztás adatok ellenőrzésére a dohány és az alkohol tartalmú italok esetében is.

87. Borralaló adása széles körben elterjedt jelenség Magyarországon. A legfontosabb ilyen terület az egészségügy, ahol hálapénz néven ismert a jelenség. Idáig a becslés alapja a Háztartási Költségvetési Felvétel volt, kiegészítve a személyi jövedelemadó bevallás adataival. Az első egészségügyi szatellit számlák 2003 januárjában kerültek publikálásra. Ezen adatok alapján kidolgozásra került egy modell a hálapénz becslésére. A modell különböző ellátási fajtánként veszi számba a fizetett hálapénz becsült összegét, figyelembe véve a hálapénz adás feltételezett gyakoriságát is. A modellszámítás első eredményeit a 2001 évre vonatkozó számítások során vezettük be, visszamenőlegesen módosítva a 2000. év adatait is. A szolgáltatások egyéb területein jellemző borralalókra készült becslést szintén a 2001. évre vonatkozó végleges számítások során vezettük be. A számítások a borralalókra vonatkozó 1997-ben készült felvétel alapján készültek, a vendéglátás, személyszállítás és a fodrászat területén.

88. A PHARE Exhaustivness (Teljesség) projekt keretében a KSH próbaszámítást végzett az illegális tevékenységek két fő területének, nevezetesen a prostitúció és a kábítószer használat számszerűsítése érdekében. A számítás eredményei nem azonnal, hanem egy nagyobb módszertani felülvizsgálat részeként váltak a rendszeres kalkuláció részévé. Számos jelentős hatású változtatás mellett a 2005. éves számítások során integrálódott először a nemzeti számlákba az illegális tevékenységekkel kapcsolatos becslés eredménye.

89. A kábítószerek termelésének és forgalmának becslése stabil, állandó fogyasztói kereslet meglétének feltételezésén alapult. A kábítószerek fogyasztásának becslése esetén a kiinduló pontot a kábítószert használók számának, a használt kábítószer mennyiségének és a különböző kábítószerek egységárának becslése jelentette. A számítások fő adatforrását egészségügyi és bírósági adatok, nyilvántartások, valamint rendőrségi, adóhatósági, vám- és pénzügyéségi jelentések, jegyzőkönyvek biztosították. A folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

90. A prostitúció becslésénél használt módszertan hasonló a kábítószerek becslése során alkalmazotthoz. A fogyasztás első számítása a fogyasztók száma, az igénybevétel gyakorisága és az átlagos fogyasztói ár becslésével készült. A kábítószerek becslése során említett fő adatforrásokon

kívül két további kiegészítő adatforrás állt a prostitúció becslésénél rendelkezésre: egyfelől a prostituáltak érdekvédelmi szövetségének információi másrészt a témában készült tanulmányok. A folyó termelőfelhasználásként elszámolt értékek becsléséhez főként a rendőrségi nyilvántartások adatait használtuk fel.

91. A 2000. évtől kezdődően számított becslés kibocsátásra, folyó termelőfelhasználásra, végső fogyasztásra valamint az exportra és az importra gyakorolt hatását a 7.1. tábla mutatja.

92. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények és a kormányzat végső fogyasztási kiadásai esetében nem végzünk korrekciókat a teljesség biztosítása érdekében, mivel ezeket a becsléseket teljesnek tekintjük.

93. A nemzeti számlák szektoraiba sorolt azon szervezeti egységek, akik termeléssel foglalkoznak, végezhetnek bruttó állóeszköz-felhalmozást is. Jelenleg az adatgyűjtési rendszer az 5 vagy több főt foglalkoztató vállalkozásokra nyújt adatokat, de a nem-megfigyelt vállalkozások ilyen irányú tevékenységére is készül becslés, kiegészítő információk felhasználásával. Az adatgyűjtés lefedi a szükséges eszköz-kategóriákat és tranzakciókat. Azokra a bruttó állóeszköz-felhasználás tételekre, amelyek jelentősége nemzetgazdasági szinten elhanyagolható, és nincs rá információ, nem készül becslés. Ide tartozik például a háztartási szektort érintő használt állóeszközök adása-vétele, és a nem megfigyelt egységek immateriális eszközök beszerzésére fordított kiadásai.

94. A készletváltozás adatai esetében külön teljességi korrekciót nem végzünk, ez a kis vállalkozások termelésére vonatkozó becslés részét képezi.

95. A termékek és szolgáltatások külkereskedelmi forgalmában sem végzünk teljességi korrekciót, tekintve, hogy az áruforgalomra vonatkozó adatok a vámstatisztikából származnak, amelyet teljesnek tekintünk, a szolgáltatásokra vonatkozó adatok pedig a fizetési mérlegből származnak. Az illegális tevékenységek becslése a 2000. évtől kezdődően vált a GDP számítások részévé (lásd 7.1.4. fejezet).

96. A GNP Bizottság Intrastat munkacsoportjának teljességre vonatkozó ajánlása (CPNB 203) szerint a partnerországok tükör statisztikáit - a két legjelentősebb, Németország és Szlovákia kivételével - nem ellenőrzik rendszeresen. Az utolsó részletes elemzés a 2005. évi adatokról készült. Eszerint Magyarország és a tagországok adatai közötti különbségek nem rendkívüliek. A tagországokkal szemben fennálló eltérések okainak feltárására ad hoc vizsgálatokat végzünk saját adatainkkal.

7.3. Áfa család

97. Az áfa csalással kapcsolatban a nemzeti számla adatokon elvégzendő kiigazításokról a 98/527/EK sz. Bizottsági határozat rendelkezik.

98. Az elvégzendő korrekciók a termelési és felhasználási oldalról történő GDP számítás összehangolását, továbbá az áfa eltagadásával kapcsolatos bevétel- és jövedelem-becslésekbe való beépítését szolgálják. A termelési oldalon a befizetett (le nem vonható) áfa a Termékdók és – támogatások egyenlegében, egy ágazatokra fel nem osztott tételben van elszámolva. A felhasználási oldalon elszámolt tételek értéke tartalmazza a fizetendő (le nem vonható) áfát is. A bizottsági határozat két esetet különböztet meg:

- Az első esetben, amikor az áfa eltagadásáról az eladó és a vevő közösen megegyezik, nem történik áfa fizetés, így az „eltitkolt adót” sem a termelési (eladói oldal), sem a felhasználási (vevői – végső fogyasztói) oldalról történő GDP számítás nem tartalmazza. Ebben az esetben az alapadatokat nem kell korrigálni.

- A második esetben, amikor az eladó felszámítja az áfát a vevőnek, de nem fizeti be azt a költségvetésbe, (a vevő beleegyezése nélkül elkövetett csalás) a felszámított áfa a termelési és a jövedelem oldalon nem kerül számbavételre, de a felhasználási oldalon megjelenik. Ennek az áfának az értékét – melyet a vevők megfizettek, de az eladó csalás („bűnrészesség, azaz a vevő beleegyezése nélkül elkövetett csalás”) miatt nem fizetett be a költségvetésbe – az eladó működési eredményébe kell számításba venni, nem a Hozzáadott érték típusú adók (áfa) (D211) között. Ez az, amiért ebben az esetben korrigálni kell a termelési és jövedelem oldalról történő becslést.

99. Magyarországon tipikusan az egyéni vállalkozások háztartásoknak történő termék és szolgáltatás értékesítésekor fordul elő a vevők beleegyezése nélkül megvalósuló áfa csalás (a második eset). Ebben az esetben a háztartások fogyasztásának becslésére begyűjtött adatok (pl. HKF) tartalmazzák a le nem vonható áfát, így itt nincs szükség korrekcióra. A termelési oldalról történő számítás adatforrásai (SBS, Szja – egyéni vállalkozások személyi jövedelemadó bevallása) viszont nem tartalmazzák az eltitkolt bevételeket. Ez az egyik oka annak, hogy az egyéni vállalkozások termelésének becslése nem közvetlenül az adóbevallási adatokon alapul, hanem szignifikánsan korrigáljuk azt (lásd 3.3.4 fejezet). A jelenleg alkalmazott módszer nem teszi lehetővé a teljesség érdekében végzett korrekciók explicit kimutatását, de az áfa csalás miatt szükségessé váló korrekciót is úgy tekintjük, mint ami már implicit benne foglaltatik a becslésben.

100. A Forrás és felhasználás táblák (SUT) nemzeti számlák előállítási folyamatába történő integrálását célzó, folyamatban lévő projekt (lásd 7.1.5 fejezet) eredményeként lehetőségünk lesz a jelenség közvetett vizsgálatára, a mainál sokkal részletesebb termék és szolgáltatás bontásban. Ennek a projektnek a keretében szándékozzuk a nem megfigyelt gazdaságra vonatkozó becslést oly módon átalakítani, amely lehetővé teszi a második esetben bemutatott áfa csalás miatti korrekció elkülönült elszámolását.

8. FEJEZET A BRUTTÓ HAZAI TERMÉKTŐL A BRUTTÓ NEMZETI JÖVEDELEMIG (GDP GNI ÁTMENET)

8.0. Bevezetés és a keretrendszer bemutatása

8.0.0. Bruttó Nemzeti Jövedelem (GNI)

1. A KSH-ban az első GNI számítások 1996-ban kezdődtek. A bruttó hazai termékből kiindulva az ESA95 definícióinak megfelelően juthatunk el a bruttó nemzeti jövedelemig. A külföld szektornak fizetett elsődleges jövedelmek (munkavállalói jövedelem, tulajdonosi jövedelem, az EU-nak fizetett termelési és importadók) levonásával, valamint a külföldről kapott elsődleges jövedelem (munkavállalói jövedelem, tulajdonosi jövedelem, és EU támogatások) GDP-hez való hozzáadásával képezzük a bruttó nemzeti jövedelmet. A 8.1 számú tábla mutatja be ezt az ESA95-tel összhangban álló átmenetet.

8.1 Tábla A GDP-ből a GNI-ba való átmenet, az ESA95 előírásainak megfelelően, 2002-ben

Művelet	ESA95 kód	Tranzakciók és egyenlegező tételek	milliárd Ft	GDP %-ában
	B.1*g	Bruttó Hazai Termék (piaci áron)	17 148,4	100,00
-	D.1	Külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem (8.1 alfejezet)	117,1	0,68
-	D.4	Külföldnek fizetett tulajdonosi jövedelem (8.5-8.8 alfejezetek)	1 242,9	7,25
		Ebből: föld és felszín alatti természeti kincsek bérleti díja (8.8 alfejezet)	-	-
-	D.2	EU intézményeinek fizetett termelési és importadók (8.2 alfejezet)	-	-
+	D.1	Külföldről kapott munkavállalói jövedelem (8.1 alfejezet)	232,5	1,36
+	D.4	Külföldről kapott tulajdonosi jövedelem (8.5-8.8 alfejezetek)	256,4	1,50
		Ebből: föld és felszín alatti természeti kincsek bérleti díja (8.8 alfejezet)	-	-
+	D.3	EU intézményeitől kapott támogatások (8.3 alfejezet)	-	-
=	B.5*g	Bruttó Nemzeti Jövedelem	16 277,4	94,92

8.2 Tábla A GDP-ből a GNI-ba való átmenet, 2000-2003, milliárd Ft-ban

Művelet	ESA95 kód	Tranzakciók és egyenlegező tételek	2000	2001	2002	2003
	B.1*g	Bruttó Hazai Termék (piaci áron)	13 512,3	15 238,4	17 148,4	18 914,9
-	D.1	Külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem (8.1 alfejezet)	79,5	93,0	117,1	137,1
-	D.4	Külföldnek fizetett tulajdonosi jövedelem (8.5-8.8 alfejezetek)	1 030,7	1 154,4	1 242,9	1 261,4
-	D.2	EU intézményeinek fizetett termelési és importadók (8.2 alfejezet)	-	-	-	-
+	D.1	Külföldről kapott munkavállalói jövedelem (8.1 alfejezet)	216,8	243,8	232,5	292,4
+	D.4	Külföldről kapott tulajdonosi jövedelem (8.5-8.8 alfejezetek)	282,9	276,0	256,4	253,0
+	D.3	EU intézményeitől kapott támogatások (8.3 alfejezet)	-	-	-	-
=	B.5*g	Bruttó Nemzeti Jövedelem	12 901,8	14 510,7	16 277,4	18 061,9

8.0.1. Fő alkotóelemek

D.1 Munkavállalói jövedelem

2. A munkavállalói jövedelmeket a bérek és keresetek, valamint az egyéb pénzbeni és természetbeni juttatások alkotják. A külföldnek nyújtott/külföldről kapott kifizetések rezidens intézményi egységek nem rezidens munkavállalóira vonatkoznak (vagyis olyan munkavállalókra, akik egy évnél rövidebb ideje alkalmazottai a rezidens gazdasági egységnek). Ide tartoznak azok a nem rezidens munkavállalók is, akik saját országukban, de rezidens munkáltatónál állnak alkalmazásban. Részletesebben lásd a 8.1 alfejezetet.

D.4 Tulajdonosi jövedelem

3. Ez a kategória azokat a jövedelmeket öleli fel, melyek magyar tulajdonosok külföldön tartott pénzügyi eszközein, illetve külföldi tulajdonosok Magyarországon tartott eszközein keletkeznek.

- A kamat olyan összegként definiálható, melyet az adós köteles fizetni a hitelezőnek adott időtartamon keresztül anélkül, hogy ezzel a hitel összege csökkenne (lásd a 8.4 alfejezetet);
- A vállalatok felosztott jövedelme az a jövedelem, melyre a részvényesek annak eredményeképpen válnak jogosulttá, hogy pénzeszközöket bocsátanak a vállalkozások rendelkezésére (lásd a 8.5 alfejezetet);
- Külföldi közvetlen befektetések visszaforgatott jövedelme olyan közvetlen befektetésekből származó jövedelem, amelyet a vállalat visszatart (lásd a 8.6 alfejezetet);
- A biztosítottak tulajdonosi jövedelme a biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből keletkező tulajdonosi jövedelem. A biztosítástechnikai tartalékokat a biztosítók és nyugdíjpénztárak pénzügyi eszközökbe, földbe vagy épületekbe fektetik. (lásd a 8.7 alfejezetet);
- Földbérleti díj és felszín alatti természeti kincsek bérleti díja (lásd a 8.8 alfejezetet).

D.2 Külföldnek fizetett termelési adók

4. Ez a tétel azokat a – főként a mezőgazdasági és energiaszektorban keletkező – termelési és importadókat tartalmazza, amelyeket az EU intézményeinek kell fizetni. Részletesebben lásd a 8.2 alfejezetet.

D.3 Külföldről kapott támogatások

5. A külföldről kapott támogatások folyó viszonzatlan kifizetéseket jelentenek, melyeket az EU intézményei nyújtanak rezidens termelőknek abból a célból, hogy befolyással bírjanak azok termelési szintjére, illetve áaira. Részletesebben lásd a 8.3 alfejezetet.

Általános megjegyzések

6. A GNI számítások legfőbb adatforrása a Magyar Nemzeti Bank által összeállított fizetési mérleg.

7. A hatóságok szándékában áll a közeljövőben a fő adatforrás módosítása. A tervek szerint 2008-ra új adatgyűjtési rendszer váltja fel a Magyar Nemzeti Bank fizetési mérleg statisztikáit, lényegében a válaszadók közvetlen jelentései helyettesítenék a havi fizetési forgalom rendszerét. Azon EU tagállamok többségének tapasztalatai alapján, ahol a közelmúltban már bevezették az új fizetési mérleg adatgyűjtést, vagy erre hamarosan sor kerül, valószínűsíthető, hogy az új fizetési mérleg szisztémában a folyó számlák tételeit – a befektetésekből származó jövedelmek kivételével – többnyire a nemzeti statisztikai intézetek fogják szolgáltatni. A hatóságok megkísérelnek olyan más – mind a nemzeti számlák, mind a fizetési mérleg igényeit kielégítő – forrásokat is keresni, amelyek felválthatják a jelenlegi fizetési mérleg adatokat. (Lásd még 8.0.2.1. 9. pontja.)

8.0.2. A keretrendszer

8.0.2.1. A fizetési mérleg statisztikák adatgyűjtési rendszere és adatforrásai

8. Magyarországon a jegybank felelős a fizetési mérleg statisztikák, valamint a külfölddel szembeni befektetési pozícióra vonatkozó adatok összeállításáért és hivatalos publikálásáért. Az adatgyűjtés a zárt pénzforgalmi jelentések rendszerén alapul, kiegészülve statisztikai kérdőívekkel és az Intrastat/Extrastat rendszerből származó külkereskedelmi áruforgalmi adatokkal.

Változások a fizetési mérlegre vonatkozó adatgyűjtési rendszerben 2008-tól

9. Az MNB-vel szemben támasztott nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségekből eredő adatigények bővülése, a pénzügyi kapcsolatok növekvő bonyolultsága, illetve a nemzetközi szabályozási környezet változása módszertani váltást tett szükségessé a statisztikai adatgyűjtésben is. A Magyar Nemzeti Bank 2008-tól új, közvetlen jelentéseken alapuló adatgyűjtési rendszert vezetett be a fizetési mérleg statisztikák összeállítására. Az új adatgyűjtési rendszer bevezetésével a korábbi közvetett pénzforgalmi jelentéseken alapuló adatgyűjtés (ITRS) megszűnt. Míg a korábbi ITRS rendszerben a fizetési mérleg összeállítása nagyrészt a pénzáttalások jogcímezésén alapuló hitelintézeti jelentésekre támaszkodott, az új rendszerben ezek helyett a gazdasági szereplőktől közvetlenül szerzi be az MNB a szükséges információkat. A havi (nagy vállalatok („nagy játékosok”), akik a teljes fizetési mérlegüket és az állományi kimutatásukat jelentik), negyedéves (a kis- és középvállalatok jelentési értékhatárokra alapuló nyesett mintája) és éves jelentések (közvetlen tőkebefektetések) jórészt lefedik a pénzügyi mérleg részeit és a külföldi szembeni állományi statisztikákat.

10. Az új rendszer kialakítása során fontos szempont volt a nemzeti statisztikai szolgálaton belüli párhuzamosságok felszámolása, s ezzel a statisztika összeállításával kapcsolatos társadalmi – az

adatszolgáltatók, illetve a statisztikák előállítása során felmerülő – költségek csökkentése. Ennek érdekében az új rendszer megtervezésében és kialakításában az MNB és a KSH együttműködtek egymással. Az Európai Unión belül megfigyelhető általános tendenciával összhangban Magyarországon is nő a jegybank és a statisztikai hivatal közötti formalizált együttműködés (adatszolgáltató regiszterek karbantartása, adatcsere, módszertani kérdések közös megoldása, stb.) jelentősége. A KSH-val az adat-előállítás terén is szorosabbá vált az együttműködés annak érdekében, hogy az MNB a fizetésimérleg-statisztika nem pénzügyi mérlegének elemeihez hozzájusson. A KSH 2003 óta az áruforgalom, 2004 óta az üzleti szolgáltatások és idegenforgalom, illetve 2005 óta az egyéb szolgáltatások adatainak forrása. 2008-tól a munkavállalói jövedelmekre, valamint a kormányzati és lakossági transzferekre vonatkozó adatokat is a KSH biztosítja. A pénzügyi mérleg és a tőkemérleg adatainak előállításáért, illetve a befektetési jövedelem összeállításáért továbbra is közvetlenül a Magyar Nemzeti Bank felel. A befektetésből származó jövedelemadatokat tartalmazó jelentés a pénzügyi eszközök és források zárt és konszolidált jelentő rendszerébe integrálódott (nyitó állomány, forgalmi adatok minden típusa, záró állomány).

11. A 2008-as új jelentési kötelezettségeket az MNB 3/2007. (II.21.) rendelete szabályozza.

12. További részletekkel az egyes témaköröket taglaló alfejezetek szolgálnak.

(i) A Magyar Nemzeti Bank devizanemenként, országonként, és a fizetési mérleg struktúrájának megfelelő tranzakció-típusonként aggregált formában szolgáltat adatokat a tartalékokról, mind saját, mind pedig üzletfelei azon gazdasági műveleteiről, amelyek hatással vannak a nem rezidensekkel szembeni pozíciója alakulására. Ezen túlmenően a Magyar Nemzeti Bank jelentései tartalmazzák azokat a nem rezidensekkel folytatott kormányzati tranzakciókat is, melyek a jegybankon keresztül történnek.

(ii) Az egyéb monetáris intézmények sorába tartoznak a kereskedelmi bankok, a szakosított hitelintézetek, szövetkezeti hitelintézetek és lakástakarékpénztárak. Ezek az intézmények devizanemenként, országonként – a fizetési mérleg struktúrájának megfelelő tranzakció-típusonként – aggregált formában havonta jelentik mind saját, mind pedig üzletfeleik azon gazdasági műveleteit, amelyek hatással vannak a nem rezidensekkel szembeni pozíciójuk alakulására. 50.000 euró értékhatár fölött minden egyes tranzakciót külön kötelesek jelenteni. 2004 májusától a 12.500 euró alatti tranzakciókat csak aggregáltan devizanemenkénti bontásban kell jelenteni. Minden hitelintézet, amely devizaműveleteket végez, vagy nem rezidensek számára forint alapú számlát vezet, köteles a követelményeknek megfelelően beszámolni.

(iii) A kormányzati szektorba tartoznak a központi és helyi önkormányzati intézmények, az elkülönített állami pénzalapok, valamint a társadalombiztosítási alapok. Idetartozik az ÁPV Rt. is. A szektor fizetési mérleg tranzakciókról szóló jelentéseit közvetett módon a Magyar Nemzeti Bank, míg a Magyar Nemzeti Bankon kívüli egyéb szervezetek által lebonyolított tranzakciók esetében közvetlenül az Államadósságkezelő Központ bocsátja rendelkezésre.

(iv) Az egyéb szektorokba tartoznak a nem-pénzügyi vállalatok (a társasági adó hatálya alá eső vállalatok, kivéve a főtevékenységként pénzügyi tevékenységet folytató vállalkozásokat), az egyéb pénzügyi vállalatok (GIRO Rt., KELER Rt., biztosítók, nyugdíjpénztárak, egyéb pénzügyi közvetítő, illetve pénzügyi kiegészítő tevékenységet végző vállalkozások), a háztartások és a háztartásokat segítő non-profit szervezetek. A külföldön számlát tartó/követeléseket tartozásokkal összevezető vállalkozások a fizetési mérleg struktúráját követő kérdőív kitöltésével havonta szolgáltatnak információkat a fizetési mérleg statisztikák összeállításához. A kérdőív devizanemenként, aggregált formában tartalmazza a tranzakciókat. 200 millió Ft éves folyó fizetési forgalom alatt – a teljes bevétel és kiadás kivételével – nem kell részletes (pl. kamatokra kiterjedő) folyó fizetési mérleg jelentést adni. Egyes pénzügyi

számla tételekhez a következő kiegészítő információk kerülnek felhasználásra: a külföldről közvetlenül hitelt felvevő, illetve külföldre közvetlenül hitelt nyújtó vállalkozások (egyéb befektetések), a külföldön közvetlen tőkebefektetéssel, illetve külföldi tulajdonossal rendelkező vállalkozások (közvetlen tőkebefektetések), valamint az értékpapír-kereskedők és a KELER Rt. jelentései (közvetlen tőkebefektetések, portfólió részvény, forint államkötvény). A kiegészítő adatforrások elsősorban ellenőrző szerepet töltenek be. Kontrollként szolgálnak a pénzforgalmi jelentések pénzügyi mérleg adataihoz.

8.0.2.2. Jogi háttér

13. A jogszabályi háttér a statisztikáról szóló (1993. évi XLVI.) törvény, a jegybanktörvény (2001. évi LVIII. törvény a Magyar Nemzeti Bankról), valamint a vonatkozó kormány- és jegybanki rendelkezések jelentik. (Lásd a mellékletet). Az egyéb monetáris intézmények, a pénzváltók és az értékpapír-letétkezelők jelentési kötelezettségét a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelkezése részletezi. A külföldön számlát tartó rezidensek, továbbá a rezidensek külföldi hitelfelvételeiről és nyújtásairól, valamint a rezidensek külföldi közvetlen tőkebefektetéseiről, illetve a külföldiek magyarországi tőkebefektetéseiről szóló fizetésimérleg-adatszolgáltatásokat az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról szóló 247/2005. (XI. 14.) Korm. rendelet írja elő.

8.0.2.3. Rezidensség

14. A fizetési mérleg statisztikákban a rezidensség fogalmának meghatározása a BPM5 útmutatásai alapján történik. A definíciót a Magyar Nemzeti Bank elnöke által kibocsátott *8/2004. (XII. 19.) rendelet* tartalmazza. A jelentésre kötelezetteknek ennek megfelelően kell eljárniuk a fizetési mérleg statisztikák összeállítása során. Ennek alapján a bankoknak meg kell jelölniük ügyfeleik rezidens státuszát. A szabályokkal való összhang minden esetben vizsgálat tárgyát képezi, amikor a Magyar Nemzeti Bank helyszíni ellenőrzést végez a jelentést teljesítő bankoknál.

15. A fizetési mérleg statisztikák és a nemzeti számlák szempontjából – fő szabályként – rezidensnek minősül minden természetes személy, illetve jogi személyű és jogi személyiséggel nem rendelkező intézményi egység, amelynek közvetlen gazdasági érdeke (állandó lakhelye, telephelye, termelése, stb.) elsődlegesen Magyarország gazdasági területéhez kapcsolódik. Következésképpen, bármely gazdasági egységet, amely hosszabb ideje (legalább egy éve) gazdasági tevékenységet folytat Magyarországon területén, illetve bármely természetes személyt, aki huzamosabb ideje Magyarországon tartózkodik vagy ilyen szándéka van, rezidensként kell kezelni (kivéve a diákokat és a gyógykezelés alatt állókat). A gazdasági területhez nem tartoznak a Magyarországon működő külföldi kormányzati, diplomáciai, konzuli, katonai képviselők, valamint nemzetközi szervezetek irodái, kormányközi kereskedelmi és kulturális kirendeltségek, bár ezek az ország földrajzi határain belül helyezkednek el.

Természetes személyek

16. Természetes személyek (vagy magánszemélyek) esetében, Magyarországhoz fűződő gazdasági kapcsolatuk, másként fogalmazva rezidens vagy nem-rezidens státuszuk megállapítása az összes befolyásoló körülmény figyelembe vételével történik. Többnyire rezidenseknek tekintjük azokat, akik Magyarországon születtek vagy az országba emigráltak. (A diákok, szezonális és kishatárforgalomban részt vevő munkavállalók kérdésével a 8.1 alfejezet foglalkozik.)

17. A jelenleg alkalmazott nemzetközi tranzakciós jelentésekben – mint a fizetési mérleg statisztikák alapjául szolgáló rendszerben – a bankok több tényező alapján határozzák meg ügyfeleik vagy (rezidens, illetve nem-rezidens) számlatulajdonosaik rezidensséget illető hovatartozását. Alapvetően a hosszabb távú – egy vagy annál több éve – életvitelszerűen Magyarországon tartózkodás a meghatározó. A bank által az ügyfelek rezidens besorolásakor figyelembe vett szempontok elsősorban az ügyfelektől származó adatokon, továbbá olyan egyéb információkon alapulnak, mint az

ügyfél bankszámlájának típusa (pl. munkabérszámla), bármilyen utalás magyarországi állandó lakcímre vagy levelezési címre, milyen gyakran keresi fel az ügyfél a bankot, valamint egyéb személyes, illetve közismert tények (például a kiemelt számlakezelő ismeri az ügyfél üzleti tevékenységét vagy magánéletét). A fentiek nem vonatkoznak a tanulmányok folytatása vagy gyógyászati kezelés céljából itt tartózkodó, illetve ide érkező személyekre, tekintve, hogy őket nem-rezidensekként kell kezelni, függetlenül attól, milyen régóta vannak az országban.

Jogi személyek

18. A cégbírósági bejegyzéssel (KSH számjellel) rendelkező jogi személyeket rezidensként kezeljük.

19. Vámszabadterületen vagy egyéb hasonló jellegű területen tevékenységet folytató vállalatokat rezidensnek kell tekinteni.

20. A cégbírósági bejegyzéssel (KSH számjellel) rendelkező jogi személyeket – a fentiek szerint – rezidensként kezeljük. A Magyarországon bejegyzett, társasági adó hatálya alá tartozó vállalatokat – akár a Cégbíróságon, akár más törvényerejű rendelkezés alapján történt a bejegyzés – rezidensnek kell tekinteni. Ez független az üzleti vállalkozás típusától és ez vonatkozik a Magyarországon bejegyzett egyéb szervezetekre (politikai pártokra, alapítványokra, egyházakra, egyesületekre, stb.) is.

21. A fent leírtak tükrében, jogi személyek esetén meghatározó kritérium, hogy a szóban forgó gazdasági egység rendelkezik-e KSH számjellel (mely megtalálható a vállalati regiszterben is). A rezidens státusz szempontjából lényegtelen, hogy a rezidens cég jogosult-e bármilyen adó-, vám- vagy egyéb kedvezményre (pl. az off-shore cégeknek nyújtott adókedvezményre). Ez azt jelenti, hogy a vámszabadterületeken található vagy Magyarországon bejegyzett, de külföldön működő vállalkozásokat (off-shore cégeket) szintén rezidensnek kell tekinteni, tekintve, hogy gazdasági érdekük Magyarországhoz kapcsolódik.

8.0.2.4. A fizetési mérleg és a külfölddel szembeni befektetési pozíció statisztikáinak összeállítása során alkalmazott árfolyamok

22. A devizanemenként aggregált formában jelentett havi forgalmi adatok a Magyar Nemzeti Bank hivatalos napi deviza középárfolyamainak munkanapokkal súlyozott havi átlagán kerülnek forintra átszámításra és nemzetgazdasági szintű összegzésre. Az ugyancsak devizanemenként jelentett állományi adatok forintra történő átszámítása a Magyar Nemzeti Bank időszak végi hivatalos napi deviza középárfolyamain történik. Az euróban publikált adatok a forint adatok havi átlagos (folyamat adatok esetében) illetve negyedév végi (állományadatok esetében) HUF/EUR árfolyamon történő átszámításával adódnak (az 1999 előtti statisztikákban az ecu azonos az euróval).

8.0.2.5. A GDP-ből a GNI-ba való átmenet kapcsán kialakított együttműködés a KSH, a Magyar Nemzeti Bank és más lehetséges intézmények között

23. A GNI számítások összeállításáért és publikálásáért a KSH felelős. Tekintettel a GNI számítások és a fizetési mérleg közötti összefüggésre, szükség van a két nemzeti intézmény szoros együttműködésére. Jelenleg az adatok nagy részét a Magyar Nemzeti Bank gyűjti, a KSH pedig átveszi és felhasználja ezeket az információkat a GNI számításokhoz. 2008-ban új adatgyűjtési rendszer lép a Magyar Nemzeti Bank által összeállított fizetési mérleg statisztikák helyébe, a válaszadásra kötelezettek közvetlen jelentéseivel helyettesítve a pénzforgalmi jelentések rendszerét. Azon EU tagállamok többségének tapasztalatai alapján, ahol a közelmúltban már bevezették az új fizetési mérleg adatgyűjtést, vagy erre hamarosan sor kerül, valószínűsíthető, hogy az új fizetési mérleg szisztémában a folyó számlák tételeit – a befektetésekből származó jövedelmek kivételével – többnyire a nemzeti statisztikai intézetek fogják szolgáltatni. A hatóságok megkísérelnek olyan más – mind a nemzeti

számlák, mind a fizetési mérleg igényeit kielégítő – forrásokat is keresni, amelyek felválthatják a jelenlegi fizetési mérleg adatforrásokat.

8.1. Munkavállalói jövedelem

8.1.0. Bevezetés

24. A munkavállalói jövedelmeket a bérek és keresetek, valamint az egyéb pénzbenei és természetbeni juttatások alkotják. A külföldnek nyújtott/külföldről kapott kifizetések rezidens intézményi egységek nem rezidens munkavállalóira vonatkoznak (vagyis olyan munkavállalókra, akik egy évnél rövidebb ideje alkalmazottai a rezidens gazdasági egységnek). Ide tartoznak azok a nem rezidens munkavállalók is, akik saját országukban, de rezidens munkáltatónál állnak alkalmazásban. Nem alanyai ennek a kategóriának a hosszabb ideje külföldön tartózkodó diákok, sportolók és munkavállalók.

25. Ide tartoznak a szezonális és kishatárforgalomban részt vevő munkavállalók, akiknek a gazdasági érdekük a saját országuk gazdaságához kötődik. E szabály alól két kivétel van: más országban folyó építőipari tevékenység mindig az adott ország gazdasági tevékenységének részét képezi még akkor is, ha az kevesebb, mint egy évet vesz igénybe. Tehát a hazai számlákban sem termelés, sem munkavállalói jövedelem nem kerül ezzel kapcsolatban elszámolásra. Ennek ellenkezője jellemzi a karbantartást és javítást, ahol az ilyen jellegű tevékenység számbavétele a befogadó állam intézményi egységénél történik még abban az esetben is, ha az egy évnél hosszabb ideig tart. Ez azt jelenti, hogy ebben az esetben a foglalkoztatás időtartamtól függetlenül a külföld számlán kerülnek elszámolásra a befogadó ország területén alkalmazott munkavállalók részére nyújtott kifizetések. A munkavállalói jövedelmek tartalmazzák a követségek, konzulátusok és katonai bázisok helyi (befogadó ország) személyzetének nyújtott kifizetéseket is, tekintve, hogy ezek a személyek a befogadó gazdaságban nem-rezidensek. Ide tartoznak azon tengerentúli leányvállalatok alkalmazottai is, amelyeknek nincs a befogadó országban központi gazdasági érdekelttségük. A nem-rezidens szezonális és kishatárforgalomban részt vevő munkavállalók személyes költségei utazási költségként kerülnek elszámolásra annak az országnak a szolgáltatásai között, ahol alkalmazásban állnak.

26. A kishatárforgalomban résztvevő munkavállalókat illetően Magyarországon nincs rendszeres adatcsere a szomszédos államokkal. A KSH e-mail formájában megkísérelt információt kérni a környező országok illetékes szerveitől a határ környéki, a szezonális és kishatárforgalomban részt vevő munkavállalók, stb., számáról, értékelhető adat azonban nem érkezett. A munkavállalói jövedelemre vonatkozó adatok alapját a nem eredményszemléletű banki jelentések képezik. 2008-tól a külföld számla összeállítása során a KSH már eredményszemléletben tudja elvégezni a munkavállalói jövedelmek becslését, tekintve, hogy a kiinduló adatok a személyi jövedelemadó bevallásokból származnak majd. Ezáltal a jövedelmek a munka elvégzésének időpontjában kerülnek elszámolásra. Jelenleg a banki cash-flow kimutatásokon nyugvó munkavállalói jövedelmek nem tartalmazzák a társadalombiztosítási hozzájárulásokat, a 2008-tól alkalmazott új rendszer keretében elvégzett számítások azonban már igen. A munkáltatók által fizett tényleges társadalombiztosítási hozzájárulások a D.1 részét fogják képezni.

27. A banki jelentésekre alapozott munkavállalói jövedelmek nettó és nem bruttó (jövedelemadókat és társadalombiztosítási hozzájárulásokat is magában foglaló) értékeket tartalmaznak.

28. 2008-tól a KSH már a jövedelemadókkal és társadalombiztosítási hozzájárulásokkal együtt publikálja a munkavállalói jövedelmekre vonatkozó számításait.

8.1.1. Adatforrások és módszerek bemutatása – a jelenleg alkalmazott eljárás

29. A munkavállalói jövedelmek becslésének adatforrásaként 2007. év végéig az MNB által összeállított fizetésimérleg-statisztika szolgált. A 2007. évi tárgyidőszakra vonatkozóan elkészített második becslés során bevezetésre került egy módszertani változás. Ebben az új rendszerben a külföldre fizetett és külföldről kapott – jövedelemadókat és társadalombiztosítási hozzájárulásokat is tartalmazó – bruttó munkavállalói jövedelemre vonatkozó adatokat a KSH állítja elő. A KSH adatai szerint 2002-ben a külföldön dolgozó magyar állampolgárok keresete 232 milliárd Ft-ot, míg a Magyarországon foglalkoztatott külföldiek bére összesen 117 milliárd Ft-ot tett ki, ezáltal az egyenleg 115 milliárd Ft volt. A munkavállalói jövedelem becslésénél alkalmazott jelenlegi gyakorlat a következő:

- A nemzetközi statisztikai előírásoknak megfelelően az elszámolás bruttó (jövedelemadókat és társadalombiztosítási hozzájárulásokat tartalmazó) módon történik.
- A kifizetések akkor kerülnek rögzítésre, amikor a munkát elvégezték, ezáltal biztosított a megkövetelt eredményszemléletű elszámolás.

A jelenleg alkalmazott számítási módszer: A KSH illegális tevékenységeket is tartalmazó becslése

8.3 Tábla Munkavállalói jövedelmek az illegális tevékenységekkel együtt, 2002.

Típus	Milliárd Ft
Követelés	232,5
Tartozás	117,1
Nettó	115,4

Illegális tevékenységek

30. Az ESA95 3.08 bekezdésének megfelelően az illegális tevékenységből származó termelésre, felhasználásra és jövedelemre kiterjedő becslés adatait 2006-ban beillesztettük a Magyar Nemzeti Számlák rendszerébe.

31. Az Eurostat javaslata alapján az illegális tevékenységek esetében a becslést három fő területre kell kiterjeszteni, nevezetesen: a prostitúcióra, a drogokra és a csempészetre. Ebből a három témakörből a KSH a prostitúcióra és a drogokra vonatkozóan végzett számításokat, mert ezek azok a tevékenységek, amelyek nem változnak meg jelentősen rövid távon, valamint ezeknél a tételeknél aránylag sok információ áll rendelkezésünkre. A csempészet egészen más eset. Habár vannak állandó alapelemei, mégis itt olyan tevékenységről van szó, amely képes azonnal alkalmazkodni a piaci és jogi szabályok változásaihoz, de ez nem mérhető statisztikai eszközökkel. Szinte lehetetlen olyan alapinformációkra szert tenni, mint az első két témánál. Ezidáig a KSH nem tett kísérletet ennek a tevékenységnek a becslésére.

32. A kábítószer-kereskedelemmel összefüggő termelés és az abból származó árbevétel becsléséhez a stabil fogyasztási keresletből indultunk ki. Ehhez az egyes drogfajták fogyasztóinak számát, az évi fogyasztás mennyiségét és az átlagárakat vettük alapul. Fő adatforrásul az orvosi és igazságügyi jelentések, rendőrségi vizsgálatok eredményei, az adóhivatal és a Vám- és Pénzügyőrség adatai szolgáltak. A folyó termelőfelhasználás becsléséhez többnyire rendőrségi jelentéseket használtunk fel.

33. A prostitúció becslése hasonló módon történt. Először a fogyasztók számát, a fogyasztói alkalmak számát és az átlagárakat felhasználva megbecsültük a keresletet, azaz a fogyasztás nagyságát. A fent említetteken túl itt segítségünkre volt két új adatforrás is: a prostituáltak érdekvédelmi szervezeteinek jelentései, valamint az ún. oknyomozó riportokban található információk. A folyó termelőfelhasználás becslésekor ebben az esetben is a rendőrségi jelentésekre támaszkodtunk.

34. A számításokat 2000-től elkezdve végeztük és az eredmények hatással voltak a külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem, valamint a GNI mértékére.

Az illegális tevékenységből származó, külföldre fizetett jövedelem becslése

35. A becslés alapját a Legfőbb Ügyészség éves jelentései és azok a rendőrségi letartóztatásokról készített jelentések képezték, ahol az elkövető külföldi volt.

36. Két feltételezéssel éltünk:

1. A prostitúcióból származó külföldre fizetett és külföldről kapott összegek egyenlege nagyjából nulla. Ezt a feltételezést arra alapozzuk, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a külföldön dolgozó magyar, valamint a Magyarországon munkát vállaló külföldi prostituáltak száma majdnem megegyezik. Mindez nem igaz a drogkereskedelemre, ebben az esetben a fő forrást a külföld jelenti.
2. A becslés során feltételeztük, hogy a kábítószerrel visszaélő külföldi elkövetők aránya magasabb, mint a hazaiaké, tekintve, hogy ez az általuk elkövetett legközismertebb bűntett. Így a drogkereskedelemből származó külföldre fizetett jövedelem arányát a két arány között állapítottuk meg.

8.4 Tábla Külföldi állampolgárok száma és aránya a közrend elleni büntetett elkövetők között

Év	„Kábítószerrel történő visszaélések” ⁶ elkövetői	Közrend elleni bűncselekményt elkövetők	Ebből: külföldi	Külföldiek aránya közrend elleni bűncselekményt elkövetők között, százalék	Külföldiek aránya ⁷ a „Kábítószerrel történő visszaélések” elkövetői között, százalék
2005	7 622	36 707	3 773	10,3	49,5
2006	6 735	31 902	2 192	6,9	32,5
2007	4 672	27 661	1 577	5,7	33,8

⁶ Magyar Statisztikai Évkönyv, 2008. 184. oldal

⁷ Feltételeztük, hogy a külföldiek által közrend ellen elkövetett minden bűncselekmény a droggal történt visszaélés.

8.5 Tábla Külföldiek részesedése a kábítószer-termelésből és -kereskedelemből származó jövedelemből

Év	Kábítószer-termelés és -kereskedelem, GDP millió Ft	Ebből: külföldiek millió Ft	Külföldieknek fizetett jövedelem részaránya, százalék
2005	106 272	29 874	28,1
2006	112 868	26 732	23,7
2007	118 242	27 638	23,4

8.6 Tábla Az illegális tevékenységekre vonatkozó becslés GNI-ra gyakorolt hatása, források (milliárd Ft)

Év	Külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem (illegális tevékenységek nélkül)	Illegális tevékenységek	Külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem (illegális tevékenységekkel)	GNI (illegális tevékenységek nélkül)	GNI (illegális tevékenységekkel)
2002.	95,2	21,9	117,1	16 299,3	16 277,4

8.1.1.1. A külföldről kapott munkavállalói jövedelmek – új kísérleti eljárás

37. A külföldről kapott munkavállalói jövedelmek becsléséhez a KSH nemzetgazdasági munkaerőmérlegéből rendelkezésre álló, külföldön dolgozó magyarok számát, valamint az Európai Ügyek Hivatala külföldi munkavállalásról készített tanulmányát használtuk. Munkaügy-statisztikai információkból rendelkezésünkre állt a külföldön munkát vállalókra vonatkozó munkavégzés ország és ágazat szerinti megoszlása, amelyhez hozzárendeltük az Eurostat adatbázisából az egyes országok alkalmazottainak ágazatonkénti havi bruttó átlagkeresetét. Az öt, legtöbb magyar munkavállalót foglalkoztató országra (Ausztria, Németország, Olaszország, Nagy-Britannia, USA) végeztük el a részletes számításokat, a többi országra a felsoroltak átlagát alkalmaztuk. Feltételeztük, hogy a külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok az átlagos bérszínvonal alatt keresnek, jövedelmük kb. a háromnegyedét éri el a munkát adó ország foglalkoztatottjai jövedelmének. Ezt az összeget vettük figyelembe számításaink során. Az Európai Ügyek Hivatalának tanulmánya kitér arra, hogy a hivatalos forrásokban fellelhető adatoknál ténylegesen (kb. 40%-kal) többen dolgoztak külföldön, ezért a statisztika szerint kimutatottat tekintettük az egy évet nem meghaladóan munkát vállalónak és a fennmaradót minősítettük éven túli foglalkoztatottnak, tehát külföldön rezidensnek.

8.7 Tábla Külföldön dolgozó rezidens munkavállalók bére

2002		Ausztria	Németország	Olaszország	Nagy-Britannia	USA
D.11	millió	281	229	33	18	33
Magyar munkavállalók száma az egyes országokban	fő	11 090	9 290	2 214	1 178	1 548
Forint árfolyama	EUR	242,97	242,97	242,97	386,65	258,00
Bérek és keresetek összesen	millió Ft	68 274	55 605	8 006	6 826	8 474

38. A külföldön dolgozó magyar rezidensek számáról a KSH végzett becslést és publikálta azt a „Nemzetgazdaság munkaerőmérlege” című kiadványában. Az utolsó publikált, 2004. január 1. eszmei időpontra vonatkozó munkaerőmérleg becslése szerint 44 ezer magyar állampolgár dolgozott külföldön (kevesebb, mint 1 éves időtartamú tartózkodás esetén).

39. Magyarország Európai Unió taggá válása óta (2004 májusától), több állam vagy teljesen, vagy bizonyos munkakörökben lehetővé tette magyar állampolgárok számára az adott országban történő munkavállalást. Ennek ellenére a külföldön munkába álló magyarok száma nem emelkedett jelentősen (beleértve az engedéllyel nem rendelkező munkavállalókat is).

40. A fent említett hivatalos adatokra alapozva, a külföldön munkát vállaló magyarok száma 2004-ben átlagosan 60 ezer körülire volt tehető. (Ebben az esetben figyelembe kell venni azt is, hogy külső felmérések szerint a hivatalos forrásokban fellelhető adatoknál többen dolgoznak külföldön.) Jelenleg nem áll rendelkezésre hivatalos adat a munkavállalás időtartamáról, ezért szakértőnk a fent említett hivatalok munkatársaitól származó szóbeli információk felhasználásával készített becslést.

8.8 Tábla Külföldön dolgozó magyar állampolgárok száma és becsült jövedelmük 2004-ben

2004.		Munkavállalók száma		D.1	D.11	D.12
				Munkavállalói jövedelem	Bérek és keresetek	TB hozzájárulások
		fő	%	millió Ft	millió Ft	millió Ft
S.2	Külföld	44 000	100,0	334 099	267 279	66 820
S.21	Európai Unió (EU-25)	38 366	87,2	291 320	233 056	58 264
S.22	Harmadik országok és nemzetközi szervezetek	5 634	12,8	42 779	34 223	8 556

8.1.1.2. A külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem – új kísérleti eljárás

41. A külföldnek fizetett munkavállalói jövedelem becsléséhez a Magyarországon foglalkoztatott külföldi állampolgárok személyi jövedelemadó-bevallás adataiból indultunk ki. A külföldi állampolgárok közül azokat minősítettük nem rezidensnek, akik csak az adott évben adtak be adóbevallást, az előző és a következő évben nem. Ugyancsak nem rezidensnek tekintettük a szomszédos országokból naponta ingázókat és az időszakosan itt dolgozó román, szlovák, ukrán, horvát és szerb állampolgárokat, mivel azok a lakóhely szerinti országban maradnak rezidensek. A legálisan foglalkoztatottak adóbevallásából figyelembe vett bér és kereset adataihoz hozzábecsültük a nem regisztrált munkavállalók jövedelemadatait. Szakértői becslések alapján a külföldi munkavállalók teljes létszáma a kiadott munkavállalási engedélyek számának mintegy kétszerese. Ebből levonva az adóbevallást benyújtók számát, megkaptuk a nem regisztráltak becsült létszámát. Keresetüket a legálisan foglalkoztatottak bérével becsültük. A fenti jövedelemadatokat kiegészítettük a külföldi állampolgárok illegális tevékenységből (kábitószertermelés és -kereskedelem, illetve szexuális szolgáltatások) származó – más források alapján készült - becsült jövedelmével.

42. A Magyarországon dolgozó külföldiek nettó jövedelme 2004-ben 117,6 milliárd Ft volt.

8.9 Tábla Magyarországon dolgozó külföldiek száma és becsült jövedelmük 2004-ben

2004.		Munkavállalók száma		D.1	D.11	D.12
				Munkavállalói jövedelem	Bérek és keresetek	TB hozzájárulások
		fő	%	millió Ft	millió Ft	millió Ft
S.2	Külföld	117 546	100,0	146 895	132 310	14 585
S.21	Európai Unió (EU-25)	23 914	20,3	29 885	26 918	2 967
S.22	Harmadik országok és nemzetközi szervezetek	93 632	79,7	117 010	105 392	11 618

8.2. Termelési és importadók

8.2.1. Bevezetés

43. Ez a tétel azokat a termelési és importadókat tartalmazza, melyeket az Európai Unió intézményei felé kell fizetni. A tétel elemei a következők: Európai Unió ÁFA, EU import kötelezettségek, mezőgazdasági lefölözés és cukorilleték.

8.2.2. Az adatforrások és a módszertan bemutatása

44. Ez a kategória azokat a termelési és importadókat tartalmazza, melyeket az Európai Uniónak kell fizetni. A 2002-es tárgyévben Magyarország még nem volt az EU tagja, így ennek a tételnek az értéke nulla. A 2004-től esedékes kategória tartalmára vonatkozó előkészítő munkálatok már elkezdődtek. 2004-től (az EU-csatlakozás időpontjától) lesz létjogosultsága a témának. Az információs forrás a Magyar Államkincstár lesz, amely eredményszemléletű adatokat tud szolgáltatni a következőkről:

- Európai Unió ÁFA
- EU import kötelezettségek
- mezőgazdasági lefölözés
- cukorilleték
- Összesen

45. Az EU intézményeinek fizetett és külföldi termelési adóként elszámolt termékadók a következők:

- *ÁFA befizetés* – D.211 (termékadók): az elszámolt összeg a Magyar Államkincstár pénzforgalmi szemléletű adatain alapul
- *Vám befizetés* – D.211 (termékadók): a Zárszámadás adatai.
- *Cukorilleték befizetése* – D.214L (termékadók).
- A vám- és cukorilleték befizetésének jelenlegi elszámolása költségvetési szempontból oly módon történik, hogy az adott évi befizetési kötelezettség 75%-át befizetjük az EU-nak. A beszedett vám, illetve cukorilleték 25%-a nyújt fedezetet a beszedési költségek térítésére, ezt a részt számoljuk el P.1-ként, mint kormányzati szolgáltatásnyújtást az EU felé.

Egyéb kifizetések:

- *GNI alapú befizetés, illetve Egyesült Királyságnak visszatérítés* – D. 75 folyó transzfer EU-nak
- *Visszatérítés EU-tól* - D. 74 külfölddel szembeni kormányközi transzfer a csatlakozási szerződés szerint.

46. A termékadó elemek eredményszemléletesítésére eddig nem tettünk lépéseket, de elvben erre nincs is szükség, mivel a tételek természetéből adódóan egyik elemnél sincsen áthúzóadás és mindez összhangban áll az ESA 4.26. pontjában leírtakkal.

47. ÁFA fizetésére vonatkozó havi előírás esetén a vám pénzügyi rendezése a művelet megtörténtéhez kötött.

48. 2002-ben nem tudtunk minden folyó vagyón-, jövedelem-, tőkeadó (ESA95 D.5 és D.91) kiszűrni a határon átnyúló adóáramlásból (ESA95 §4. 77-4. 81). 2003 és 2005 között a pénzügyi és nem-pénzügyi vállalatok D.51B tétele (vállalatok jövedelme vagy nyeresége után fizetendő adói) tartalmazták a külföldi tulajdonosok profitja után levont osztalékadót is. 2006-tól megszűnt ez a fajta osztalékadó.

49. 2008-tól a KSH által publikált munkavállalói jövedelem tartalmazni fogja a személyi jövedelemadót (D.51A) is.

50. Más tételek (D.5 és D.91) esetében nincs határon átnyúló adóáramlás.

51. Az UK visszatérítés (vagy engedmény) nem része a termék- és importadóknak, kezelése a GNI alapú befizetéssel azonos módon történik.

52. A GNI számokon alapuló, EU felé teljesített hozzájárulások nem ennek, hanem a D.75 Egyéb jövedelemátutalások tételnek a részét képezik majd.

8.3. Támogatások

8.3.1. Bevezetés

53. A külföldről kapott támogatások olyan viszonzatlan kifizetések, melyeket az EU intézményei nyújtanak rezidens termelőknek abból a célból, hogy befolyással bírjanak azok termelési szintjére, illetve áaira.

54. Az alkalmazott források és eljárások lehetővé teszik a támogatások határon átnyúló áramlásának azonosítását, lefedettségét és a helyes osztályozását, különös tekintettel azokra, amelyeket az Európai Unió intézményei fizettek.

55. Az EU-val kapcsolatos támogatások az elsődleges adatforrás szempontjából három részre oszthatók:

- Kincstári számlákon átfutó, költségvetésben (zárszámadásban) megjelenő tételek: EU támogatások: (Strukturális Alapok, Kohéziós Alapok, Schengen Alap, Nemzeti Vidékfejlesztési terv, SAPARD/Phare)
- Kincstári számlákon átfutó, de költségvetést nem érintő (zárszámadásban meg nem jelenő) tételek: agrárpiaci támogatások – ezen belül intervenciós támogatás, egységes területalapú támogatás (SAPS)
- Kincstári számlákon meg nem jelenő, az EU közvetlen termelői támogatásai.

56. Az EU forrásból származó mezőgazdasági támogatások adatforrása az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium zárszámadás fejezetén túl a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, mint kifizető ügynökség havi jelentése, amiből a Kincstári számlákon keresztülfutó támogatások pénzforgalmáról adatokat nyerhetünk.

57. Ebben az adatforrásban megjelennek azok a tételek is, amelyek csak EU hitelezéseként kapcsolódnak a költségvetési elszámoláshoz (EMOGA, KESZ).

58. Közvetett adatforrás elvben az EMIR (EU támogatások adatbázis rendszere), illetve a TEIR, melyekhez jelenleg van már hozzáférésünk, de használatának gyakorlata még nem alakult ki.

59. Az elszámolt tételek a következők:

Belpiaci támogatások – D. 319 (terméktámogatás)
EU közvetlen exporttámogatások – D.312 (terméktámogatás)

Nemzeti Vidékfejlesztési tervből:
Nemzeti agrár környezetvédelmi program – D.392 ((termelési támogatás)
Egységes terület alapú támogatás (SAPS) – D.392 (termelési támogatás)

60. A költségvetésen keresztül folyó EU transferekre fő adatforrása a zárszámadás, illetve a Kincstár. A zárszámadás pénzforgalmi szemléletű. A támogatásokat eredményszemléletben kell elszámolni, az eredményszemléletű korrekció adatforrása a Mezőgazdasági számla.

8.10 Tábla Külfölddel kapcsolatos adók és támogatások összefoglaló adatai millió Ft-ban

ESA kód	Tétel	2004	2005	2006
D.2	Termelési és importadók	38 298	64 298	66 901
D.21	Termékadók	38 298	64 298	66 901
D.211	Hozzáadott érték típusú adók	19 112	26 821	30 457
	ÁFA alapú befizetés EU-nak	19 112	26 821	30 457
D.212	Importadók és vámok	19 186	35 415	35 644
	Vám befizetés EU-nak	19 186	35 415	35 644
D.3	Támogatások	80 532	141 302	185 199
D.31	Terméktámogatások	845	17 206	19 827
D.312	Exporttámogatások	487	10 399	5 552
	Mezőgazdasági és élelmiszeripari exporttámogatás			
	EU közvetlen exporttámogatás	487		5 552
D.319	Belföldi terméktámogatások	358	6 807	14 275
	Belpiaci támogatások	85		13 768
	Egyéb közvetlen támogatás	273		507
D.39	Egyéb termelési támogatások	79 687	124 096	165 372
	Egységes területalapú támogatás /SAPS/	79 687	93 744	121 937
	Egyéb mezőgazdasági támogatás		30 352	43 435
	ebből: Nemzeti agrár környezetvédelmi program			32 919

8.3.2. Az adatforrások és a módszertan bemutatása

61. Az ide tartozó támogatások olyan viszonzatlan kifizetéseket takarnak, melyeket az EU intézményei nyújtanak. A 2002-es tárgyévben Magyarország még nem volt az EU tagja, így ennek a tételnek az értéke nulla. Ennek a kategóriának a tartalmára vonatkozó előkészítő munkálatok 2004-ben kezdődtek. Az információs forrás a Magyar Államkincstár lesz, amely 2004-től eredményszemléletű adatokat tud szolgáltatni ebben a témakörben.

8.4. Kamatok

8.4.1. Bevezetés

62. A kamat olyan összegként definiálható, melyet az adós köteles fizetni a hitelezőnek adott időtartamon keresztül anélkül, hogy ezzel a hitel összege csökkenne.

63. A kamat az az összeg, amely az adós és a hitelező között létrejött szerződés alapján kerül kifizetésre. A kamatot az adós köteles fizetni a hitelezőnek, a szerződésben rögzített pénzügyi eszköz kondíciói szerint, adott időtartamon keresztül anélkül, hogy ezzel a hitel összege csökkenne. A kamatjövedelmeket eredményszemléletben kell elszámolni. A 2004. évet megelőző időszakban a fizetési mérlegben a kamatjövedelmek elszámolása az eredményszemlélet helyett pénzforgalmi szemléletben történt.

64. A határon átnyúló kamatmozgások adatforrása egy elszámolási rendszer, melyben a jelentett adatok pénzforgalmi szemléletet tükröznek és az eredményszemléletűvé tétel korrekcióval történik. Ily módon ezek a kamatok nem a kivetett adók levonása előtt kerülnek elszámolásra és tartalmazzák a kamattámogatásokat (ESA95 §4.51). A határon átnyúló kamatáramlások mérése az adók levonása után történik.

8.11 Tábla Kamatjövedelem a fizetési mérlegben* 2002-ben

Jövedelem típusa	milliárd Ft
Külföldi közvetlen tőkebefektetések jövedelme, követelés	5,9
Külföldi közvetlen tőkebefektetések jövedelme, tartozás	33,8
Külföldi közvetlen tőkebefektetések jövedelme, nettó	-27,9
Portfólióbefektetések jövedelme, követelés	142,0
Portfólióbefektetések jövedelme, tartozás	248,2
Portfólióbefektetések jövedelme, nettó	-106,2
Egyéb befektetésből származó jövedelem	95,2
Egyéb befektetésből származó jövedelem	150,0
Egyéb befektetésből származó jövedelem, nettó	-54,9
Kamatok összesen, követelés	243,0
Kamatok összesen, tartozás	432,0
Kamatok összesen, nettó	-188,9

* Kerekítés miatt az egyes adatok összesítése eltérhet az összesen tételtől.

65. A fizetési mérleg statisztikák adatgyűjtési rendszere – általános áttekintés című részben leírtak értelmében a kamatjövedelmek a fizetési mérlegben az alapvető jelentési rendszer részét képezik. A befektetésekből származó jövedelmek főbb típusai a tulajdonosi részesedésekhez kapcsolható osztalék és a tartozás fejében járó kamat.

66. A FISIM felosztása

Annak érdekében, hogy a FISIM számítása még kifinomultabb és pontosabb legyen, külön referencia rátát használunk a belföldi, illetve külföldi devizanemek esetében.

67. A belső és külső referencia ráták meghatározása a belföldi és külföldi devizákkal kapcsolatos tranzakciókon alapul.

68. A FISIM-számítással összefüggő tételek az elsődleges jövedelmek elosztása számlán kerülnek elszámolásra, ahol az összes kapott, illetve fizetett kamatot korrigáljuk a FISIM értékével.

8.12 Tábla A FISIM kamatokra gyakorolt hatása 2002-ben, millió Ft-ban

ESA kód	Tranzakció	2009-ben publikált adat FISIM nélkül	2009-ben publikált adat FISIM-mel	Eltérés	
				Millió Ft	%
D.41	Külföldtől kapott kamat	240 711	241 060	347	0,14
	Külföldnek fizetett kamat	-452 932	-447 252	5 682	1,25
	Kamategyenleg	-212 221	-206 192	6 029	2,84

69. A pénzügyi lízingből származó kamatokat illetően felkértük a válaszadókat arra, hogy az új adatgyűjtési rendszerben (vagyis 2008-tól) elkülönítve mutassák ki az amortizációt, illetve a jövedelemáramlással kapcsolatos tételeket.

70. Tekintve, hogy a kereskedelmi hiteleken keletkező kamatok megfigyelése és jelentése nem közvetlenül történik, valamint az ezzel kapcsolatos imputálás hatással van az áruk és szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó lejelentett adatokra is, így szükséges ennek a témának az átgondolása mind elméleti, mind gyakorlati szempontok alapján, beleértve ebbe más tagállamok módszertani elgondolásainak tanulmányozását is.

8.4.2. Az adatforrások és a módszertan bemutatása 2003-ig

71. A bankok a Magyar Nemzeti Bank rendeletében előírt tranzakciós kódokon lejelentenek minden olyan tranzakciót, melynek lebonyolítása a rezidens bankszektoron keresztül történik. A tranzakciós kódok meghatározása pénzügyi instrumentumokként történt, vagyis közvetlen tőkebefektetésekből, kötvényekből, pénzügyi eszközökből, hitelekből, betétekből, egyéb követelésekből és tartozásokból származó jövedelmekről kell jelentést készíteni. Nem-rezidenseknél vezetett számlákon keresztül történő tranzakciók esetén a kormányhatározat értelmében a nem-pénzügyi vállalatok közvetlen jelentési kötelezettséggel rendelkeznek. A tartozások a rezidens intézményi egységek nem-rezidensekkel szemben fennálló, egyéb befektetésekből keletkezett jövedelmét jelentik (vagyis külföldnek fizetett kamatot), míg a követelések rezidensek külföldiekkel szemben fennálló egyéb – alaptőkéktől független – befektetéseiből eredő követeléseire (vagyis külföldről kapott kamatokra) vonatkoznak.

72. A fizetési mérlegben a következő altételek kerülnek kamatként elszámolásra:

- Közvetlen tőkebefektetések jövedelme:
 - egyéb jövedelem;
- Portfolió befektetések jövedelme:
 - kötvények után járó jövedelem;
 - pénzügyi eszközök után járó jövedelem;
- Egyéb befektetések jövedelme
 - kereskedelmi és bankközi hitelek, betétek, repók, stb. jövedelme, mindaz, ami nem közvetlen tőkebefektetés és nem portfolió befektetés.

73. 1999 óta, összhangban a fizetési mérleg módszertanának 1997-es módosításával, a pénzügyi derivatívákkal kapcsolatos kamatkifizetések formájában történő pénzmozgások (vagyis kamat- és valutaszwapok) kikerültek a folyó fizetési mérleg jövedelmi elemei közül és a pénzügyi mérlegben a pénzügyi derivatívák között vannak kimutatva.

74. A Magyar Nemzeti Bank által számon tartott nemzetközi tartalékokon keletkező jövedelem 2004-től kezdődően a folyó fizetési mérlegben alapvető eszközökön keletkezett jövedelemként van nyilvántartva. Ebből kifolyólag a betétekre és kölcsönökre képzett nemzetközi tartalékokból származó jövedelem az „egyéb befektetések jövedelme” része. A kötvények, illetve pénzügyi eszközök jövedelme tételek a „portfólió befektetések jövedelme” jogcím megfelelő alkategóriájába tartoznak.

75. A kereskedelmi hitelekből és a pénzügyi lízingből származó jövedelmeket a fizetési mérleg nem tartalmazza.

76. A fizetési mérlegben nem mutatunk ki befektetésből eredő jövedelmet az off-shore cégek esetében.

77. A fizetési mérleg statisztikákban való elszámolás szempontjából az off-shore cégeknek két típusát különböztetjük meg.

78. Az első csoportba a passzív pénzközvetítő funkciót ellátó vállalatok tartoznak (nem végeznek helyi műveleteket, alkalmazottak száma kevés vagy egyáltalán nincs, nincs hazai hozzáadott értékük, az alaptőke ki- és beáramlás csak átfutó tételként jelentkezik), amelyek az alaptőke-befektetésekből származó forrást hitelként szinte azonnal ki is helyezik külföldre. Ezeknek a passzív pénzközvetítő funkciót ellátó vállalatoknak a gazdasági természetéből adódóan a fizetési mérlegben a nettó és nem a bruttó pénzáramlás (a be- és kiáramlás egyenlege) kerül közvetlen tőkebefektetésként kimutatásra. Az ezzel kapcsolatos közvetlen tőkebefektetések állományi adatai a kumulált nettó tranzakciós adatokból származnak.

79. A második csoportot a valamilyen tényleges reálgazdasági tevékenységet folytató vállalatok alkotják. Ezek esetében szolgáltatás illetve tőkemérleg – nem-termelt, nem-pénzügyi eszköz adásvételéhez kapcsolódó – tranzakció elszámolásra kerül a fizetési mérlegben.

80. A kamatelszámolás 2003-ig alkalmazott módszertanának gyenge pontjai:

- Az információk nem eredményszemléletűek.
- Hiányzik a kereskedelmi hitelek és a pénzügyi lízing műveletek számbavétele, ennél fogva az ezekkel összefüggő kamatjövedelmek is.
- A pénzforgalmi jelentésekből származó adatok nettó és nem bruttó alapon vannak elszámolva (az adók levonása nélkül és tartalmazva a lehetséges kamatkedvezményeket).

81. A jövőben bevezetésre kerülő, a vállalatok közvetlen jelentésein alapuló fizetési mérleg adatgyűjtési rendszer előre láthatóan kiváltja a jelenlegi pénzforgalmi jelentési szisztémát. Ebben az új rendszerben elengedhetetlen lesz a forgalmi és az állományi típusú adatok összehangolása.

8.4.3. Az adatforrások és a módszertan bemutatása 2004. évet követően

82. 2004-től a negyedéves fizetési mérlegben a kamatjövedelmek már eredményszemléletben kerülnek elszámolásra.

- A monetáris intézmények, köztük a Magyar Nemzeti Bank is a tartalékaikból, valamint egyéb követeléseikből és kötelezettségeikből származó kamatjövedelmeiket eredményszemléletben

jelentik a Magyar Nemzeti Bank Statisztikai főosztályának. A jelentés tartalmazza a pénzügyi mérleg minden olyan komponensét, amely jellemző a bankok üzletmenetére. Ilyen jellegű tételek a hitelek, betétek, az adósságpapírokhoz kapcsolódó portfólió befektetések, folyósámlák, egyéb bevételek és kifizetések, stb. csakúgy, mint a külföldi eszközök és kötelezettségek.

- Az államháztartási szektor esetében a Magyar Nemzeti Bank szolgáltat adatokat a külföldi pénzügyi eszközök – többségében nem-rezidensek tulajdonában lévő kötvények és kincstárjegyek – eredményszemléletű kamatjövedelméről. A kamatot az Államadósságkezelő központtól kapott információk, valamint az értékpapír-statisztikákból származó adatok alapján értékpapír típusonként kalkulálják.
- A többi szektor esetében az eredményszemléletű kamatot a Magyar Nemzeti Bank a külföldi pénzügyi eszközök és kötelezettségek alapján kalkulálja. A fizetési forgalmi jelentésekből származó kamata adatok és a fennálló átlagállomány alapján számolt éves becsült kamatláb és a vonatkozási időszak végén, az adott külföldi instrumentumon fennálló állomány szorzata alapján készül a vonatkozási periódus eredményszemléletű jövedelmének becslése. Az éves becslések a 12 hónap összegzésével adódnak. Ezt a módszert alkalmazzuk minden szóban forgó pénzügyi eszközre. A havi kamatrátá számításának képlete a következő:

$$R_{j,v} = \frac{\sum s_{j,v-n}}{\sum a_{j,v-n}}$$

ahol:

- R = becsült havi kamatláb
- S = jelentett, elszámolt kamatok
- a = hó végi állomány
- j = pénzügyi eszköz
- v = tárgyhó
- n = értékek 0-tól 11-ig

Ezt a „történeti” kamatlábat alkalmazzuk a hó végi állományoknál az eredményszemléletű havi kamatok becsléséhez.

- A pénzügyi eszközök és kötelezettségek állományi adatait a forgalmi adatok összegzésével kapjuk. A kereskedelmi hitelekből és a pénzügyi lízingből származó jövedelmek esetében a helyzet ugyanaz marad, mint 2004 előtt, vagyis ezeket az adatokat – továbbra is hiányosságként – a fizetési mérleg nem fogja tartalmazni.

83. A jövőben, amikor a közvetlen jelentéseken alapuló új fizetési mérleg adatgyűjtés 2008-ban bevezetésre kerül, speciális kérdőívek szolgáltatnak információt a vonatkozási időszaki állományokról. Az új rendszerben a jelentésre kötelezetteknek összhangot kell teremteniük az eredményszemléletű (jövedelmi és egyéb) tranzakciós adatok, valamint az állományi adatok között.

8.13 Tábla A befektetésekből származó jövedelmek pénzforgalmi és eredményszámléletű adatai a fizetési mérlegben, 2004 (milliárd Ft)

	Pénzforgalmi adat	Becsült eredményszámléletű adat	Eltérés
3.2.2. Közvetlen befektetések jövedelme, Egyéb jövedelem, követelés	9,8	7,8	-2,1
tartozás	31,7	72,3	40,6
nettó	-21,9	-64,6	-42,7
3.3.2. Portfolió befektetések jövedelme, Kötvények, követelés	71,0	68,0	-3,0
tartozás	282,7	303,5	20,7
nettó	-211,8	-235,5	-23,7
3.3.3. Portfolió befektetések jövedelme, Pénzpiaci eszközök, követelés	13,5	13,5	0,0
tartozás	0,2	0,1	-0,1
nettó	13,3	13,3	0,1
3.4. Egyéb befektetések jövedelme, követelés	101,8	93,8	-8,0
tartozás	147,4	145,5	-1,9
nettó	-45,6	-51,6	-6,1
Egyéb jövedelem, összesen, követelés	196,1	183,1	-13,0
tartozás	462,1	521,4	59,3
nettó	-266,0	-338,3	-72,4

8.5. A nemzeti számlák kamatjövödelmének becslésére vonatkozó új módszer és adatforrás bemutatása

84. 2007-ig a kamat adatokat a nemzeti számlákban az egyes szektorok eltérő, nem kellően harmonizált adatforrásokra alapozva határozták meg, amelynek következtében a rendszeren belüli konzisztencia nem volt kellően biztosított.

85. A KSH és az MNB 2007-ben szakértői csoportot hozott létre azért, hogy harmonizálja a pénzügyi és nem pénzügyi számlákat, ezáltal új módszert fejlesszen ki a negyedéves és az éves kamatjövödelmek kiszámítására. 2008-ban az MNB az új módszerrel elkészítette az 1995-2007 periódusra vonatkozó számításokat.

86. A számítás alapja az összes pénzügyi eszközt lefedő, pénzügyi számlák rendszere, ahol elérhető akitől-akihez mátrix állománya. A magyar gazdaságban a pénzügyi számla statisztikában az összes kamatozó pénzügyi eszköz osztályozva van; a betét (AF.22-29), a hitel (AF.4), a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (AF.33) és a befektetési jegyek (AF.52). A számítások során a betéteknél és a hiteleknél a pénzügyi számlákban nominális értéken elszámolt állományokat, vagy ezek alapstatisztikáját vesszük figyelembe. Az értékpapírok esetében az értékpapíronkénti adatbázis a fő információforrás, amelyet az MNB értékpapír statisztikájának részeként tartanak nyilván.

87. Az eszközök felosztása a következő a kamatmátrixban:

- Folyószámlabetétek
- Egyéb rövid lejáratú betétek
- Egyéb hosszú lejáratú betétek
- Rövid lejáratú kölcsönök
- Hosszú lejáratú kölcsönök
- Rövid lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
- Hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
- Befektetési jegyek

Az eszközök valuta szerinti felosztása: hazai és külföldi valuta

Az adatok szektor és fogadó szektor szerinti bontása:

- Nem pénzügyi vállalatok
- Központi bank
- Egyéb monetáris intézmények
- Egyéb pénzügyi közvetítők
- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végző vállalatok
- Biztosítók és nyugdíjpénztárak
- Központi kormányzat
- Önkormányzat
- Kötelező társadalombiztosítási alapok
- Háztartások
- Háztartásokat segítő non-profit intézmények
- Külföld

További adatforrásai a kamatjövödelem mátrixnak:

- Kormányzati nem pénzügyi számlák (KSH)
- Az Államadósság Kezelő Központ statisztikai jelentése (állomány, kamatláb, eredményszemléletű kamat)
- Fizetési mérleg statisztikák (MNB)
- A központi bank eredménykimutatása
- Felügyeleti jelentések (pénzügyi vállalatok eredménykimutatása)

Az éves társasági adóbevallás (vállalatok eredménykimutatása)
 Monetáris kamatláb statisztikák (MNB)
 Értékpapír statisztika (kamatláb, különböző értékpapírok forgalma és állománya, MNB)
 A nem pénzügyi számlák FISIM számítása (MNB)

88. A Magyar Nemzeti Bank a rendelkezésre álló negyedéves gyakoriságú szektor, alszektor, valamint pénzügyi instrumentum bontású állományok és eredményszemléletű kapott és fizetett kamat adatokat alapján készíti el a szektorok közötti kamatáramlásokat bemutató kamatmátrixot. Az összeállított kamatmátrix magában foglalja a rezidens gazdasági szektorok, valamint a külföld szektor kamatáramlásait, és a FISIM alapadatokkal való konzisztenciát is biztosítja.

8.14 Tábla Az új kamatmátrix változásának hatása a GNI-ra (folyó áron, milliárd Ft)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Összesen	-23,3	-45,4	-29,9	-29,4	+14,3	..

8.6. Vállalatok felosztott jövedelme

8.6.0. Bevezetés

89. A vállalatok felosztott jövedelme az a jövedelem, melyre a részvényesek annak eredményeképpen válnak jogosulttá, hogy pénzeszközöket bocsátanak a vállalkozások rendelkezésére (lásd a 8.5 alfejezetet).

8.6.1. Az adatforrások és a módszertan bemutatása

90. Az osztalék olyan befektetésből eredő jövedelmet jelöl, amely az adó és a hitelező között létrejött szerződés nélkül kerül kifizetésre. Az osztalék a részvények, vagy a tulajdonosi részesedés egyéb formáihoz kapcsolódó jövedelmek szétszétása.

8.15 Tábla Osztalék és felosztott jövedelem a fizetési mérlegben*, 2002

	milliárd Ft
Közvetlen befektetésekből származó osztalék és felosztott jövedelem, követelés	4,7
Közvetlen befektetésekből származó osztalék és felosztott jövedelem, tartozás	316,6
Közvetlen befektetésekből származó osztalék és felosztott jövedelem, nettó	-311,9
Portfolió befektetések jövedelme, követelés	0
Portfolió befektetések jövedelme, tartozás	7,9
Portfolió befektetések jövedelme, nettó	-7,9
Összes osztalék és felosztott jövedelem, követelés	4,7
Összes osztalék és felosztott jövedelem, tartozás	324,5
Összes osztalék és felosztott jövedelem, nettó	-319,8

* Kerekítés miatt az egyes adatok összesítése eltérhet az összesen tételtől.

Az osztalékok elszámolására vonatkozó jövőbeni tervek:

91. A kamat- és osztalék mátrix összeállításának célja a nemzeti számlák kamat- és osztalék-elszámolások továbbfejlesztése. Az éves szektorszámlák összeállítása ezen a területen feltárt olyan problémákat, ami az egyes szektorok eltérő adatforrásaira vezethetők vissza. Jelenleg a nemzeti számlákban a tulajdonosi jövedelmek között a gazdasági szektorok kapott és fizetett kamatait, illetve

osztalékait az egyes szektorok különböző adatforrásokra alapozva határozzák meg. Mindezek következtében a rendszer nem zár önmagától, a konzisztencia nem biztosított. A fejlesztési feladatok elvégzésére a KSH az MNB-vel együttműködve összeállított egy munkatervet.

92. Az osztalékok elszámolásának fejlesztése érdekében tett lépések a következők:

- 1) A KSH felkérésére a Magyar Nemzeti Bank – 2009-ben, a két intézmény között létrejött együttműködési megállapodás keretében – megvizsgálja egy olyan mátrix összeállításának lehetőségét, amely részletesen szemlélteti a gazdaság egyes szektorai és a külföld között lezajló osztalékmozgást.
- 2) Az osztalékmátrix konzisztens módon tartalmazná a rezidens gazdasági szektorok, valamint a külföld szektor osztalékáramlásait az ESA95 előírásai szerint. A mátrix sarokszáma stabil bázisa lesz a szektorszámlák összes osztalék adatának.

93. A két intézmény 2009. végére együtt dolgozza ki az osztalékok elszámolására vonatkozó módszertant.

94. A mátrix összeállítása és a kapott eredmények analizálása a tervek szerint 2010. májusának végére fejeződik be. Az új módszertan bevezetésére, valamint az adatok 1995-ig történő visszavezetésére előreláthatólag 2010. szeptemberében kerül sor.

8.6.2. Közvetlen tőkebefektetésekből származó jövedelem – Az adatforrások és a módszertan bemutatása

A közvetlen tőkebefektetések regisztere

95. Magyarország fizetési mérleg statisztikájának összeállítása 2008 januárja óta közvetlen jelentéseken alapuló adatgyűjtési rendszeren alapszik a korábbi kereskedelmi bankok pénzforgalmi jelentésein alapuló adatgyűjtés helyett. Az új adatgyűjtési rendszer bevezetésével a hitelintézetek által történő elszámolás alapú adatszolgáltatás megszűnt. Az új rendszerben az MNB a szükséges információkat közvetlenül a gazdasági szereplőktől szerzi be havi, negyedéves és éves jelentések által, melyek főként a pénzügyi mérleg tételeire és a külfölddel szembeni befektetési pozíciókra terjednek ki. A befektetésből származó jövedelemadatokat tartalmazó jelentés a pénzügyi eszközök és források zárt és konszolidált jelentő rendszerébe integrálódott (nyitó állomány, forgalmi adatok minden típusa, záró állomány). A KSH-val az adat-előállítás terén is szorosabbá vált az együttműködés annak érdekében, hogy az MNB a fizetésimérleg-statisztika nem pénzügyi mérlegének elemeihez hozzájusson. A KSH 2003 óta az áruforgalom, 2004 óta az üzleti szolgáltatások és idegenforgalom, illetve 2005 óta az egyéb szolgáltatások adatainak forrása. 2008-tól a munkavállalói jövedelmekre, valamint a kormányzati és lakossági transzferekre vonatkozó adatokat is a KSH biztosítja.

96. 2008-tól létezik egy különálló speciális kérdőívforma, melynek célja regiszterinformáció gyűjtése a közvetlen tőkebefektetésekből foglalt rezidens jelentő egységek nem rezidens partnereiről. Az új közvetlen jelentési rendszer keretében a nagyvállalatok (711 „nagy játékos” 2008 végén) havonta jelentik a teljes fizetési mérleget és az állományi kimutatást. A havi információ kiegészül a negyedéves (831 jelentő 2008. 4. negyedévben) és éves (3050 jelentő 2008-ban 2007-es adatok alapján) jelentésekből nyert további információkkal. Ezek a negyedéves és éves jelentési kötelezettségek küszöbértékeken alapulnak, pl. ha az értékhatárok (lásd alább) közül egyet átlép a jelentő, az MNB 3/2007.(II.21.) rendelet alapján jogilag kötelezetté válik, hogy benyújtsa jelentéseit közvetlenül az MNB-nek. Ha egy vállalat teljesíti az előírt feltételeket, a havi, negyedéves vagy éves minta részévé válik.

Jelentési értékhatárok a negyedéves Közvetlen tőkebefektetések felméréshez

97. Vállalatok, amelyek, illetve amelyeknél

- 1) a tárgynegyedév első vagy utolsó napján a külföldi befektetőkre jutó saját tőke összege legalább 1 milliárd forint, vagy kisebb, mint mínusz 1 milliárd forint, vagy
- 2) egy vagy több külföldi vállalkozás jegyzett tőkéjében legalább 10%-os közvetlen tulajdoni hányaddal rendelkeznek, és ezen részesedések együttes értéke vagy a külföldi fióktelepnek átadott vagyon értéke eléri a 100 millió forintot, vagy
- 3) a tárgynegyedév első vagy utolsó napján a külföldi közvetlen tőkebefektetőkkel, a külföldi közvetlen tőkebefektetésekkel, a külföldi fióktelepekkel vagy egyéb külföldi vállalatcsoporthoz tartozókkal szemben fennálló, tulajdonosi viszonyon kívüli követelés vagy tartozás állománya eléri a 250 millió forintot, vagy
- 4) a tárgyidőszakban 250 millió forintot elérő értékben vásároltak nem rezidenstől vagy értékesítettek nem rezidensnek rezidens társaságbeli, legalább 10%-os részesedést.

Jelentési értékhatárok az éves Közvetlen tőkebefektetések felméréshez

98. Jogi személyiségű gazdasági társaságok, melyek

- 1) külföldi befektetővel rendelkeznek, és a külföldi befektetőre jutó összes saját tőke összege a tárgyév vagy a tárgyévet megelőző év mérlegforduló-napján eléri a 250 millió forintot, vagy kisebb, mint mínusz 250 millió forint, vagy a tárgyévi eredmény-kimutatásban a külföldi befektetőre jutó összes osztalék összege eléri a 250 millió forintot, vagy
- 2) egy vagy több külföldi vállalkozás jegyzett tőkéjében legalább 10%-os részesedéssel vagy külföldi fiókteleppel rendelkeznek, és ezen részesedések együttes értéke vagy a külföldi fióktelepnek átadott vagyon értéke a tárgyév vagy a tárgyévet megelőző év mérlegforduló-napján eléri a 10 millió forintot.

Felmérés a közvetlen tőkebefektetésekről

99. Az MNB 1999-ben a KSH-val szoros együttműködésben bevezette a kérdőív alapú felmérést a külföldön lévő rezidensek és a Magyarországon lévő nem rezidensek közvetlen tőkebefektetéseiinek megfigyelésére. A felmérés – a kereskedelmi bankok pénzforgalmi jelentéseinek helyettesítve – lehetővé tette a közvetlen tőkebefektetések részvényjövödelmének (pl. osztalékok és újrabefektetett jövedelmek) és az állományi adatoknak a nemzetközi statisztikai módszertannal konzisztens rögzítését. A közvetlen tőkebefektetésekről szóló felmérést negyedéves és éves kérdőívek alkotják. Az éves kérdőívek szolgálnak – többek között – a vállalatok eredményszámláin alapuló osztalék- és újrabefektetettjövödelem-adatok összegyűjtésére. Ezek az „all inclusive” adatokon nem alkalmaznak kiigazítást az összeállítás alatt. Mindazonáltal ezek a számviteli nyereségadatok részben összhangban állnak a normál üzletmenethez kapcsolódó vállalati eredményt figyelembe vevő megközelítéssel, mivel nem tartalmazzák az értékcsökkenést, az esedékes és fizetendő társasági adót és adó-visszatérítést, és tartalmazzák az esedékes és fizetendő kamatokat. A normál üzletmenethez kapcsolódó vállalati eredményt figyelembe vevő megközelítésnek megfelelően a realizált és nem realizált tőkenyereségeket, illetve –veszteségeket is magukban foglalják. Ez az adózás utáni eredmény használatos a fizetési mérlegben az újrabefektetett jövedelmek kiszámításánál.

100. A tárgyévi közvetlen tőkebefektetésekre vonatkozó adatgyűjtés válaszadási határideje a következő év június 30. Következésképpen, amíg az éves kérdőíveket feldolgozzák a T+9. hónapban, a fizetési mérleg becsléseket tartalmaz (i) az újrabefektetett jövedelmek adózás utáni eredmény komponensére és (ii) az osztalékokra. Szeptemberben rendelkezik az MNB jelentett adatokkal az előző

(referencia) év adózás utáni eredményére és az aktuális év osztalékaira vonatkozóan. Az MNB a folyó évre az osztalékadó összegét is becsli, az osztalékadó előző évekbeli átlagos százalékos része alapján tervezve a jövőre. A vonatkozósi évet követő év szeptemberében az MNB az adózott eredményre vonatkozó becsléseket rögzített számokkal, míg a bejelentett fizetendő osztalékokat a feldolgozott kérdőívek eredményeiből származó előzetes tényleges adatokkal helyettesíti.

101. A teljes felmérés szempontjából létfontosságú a megfelelő vállalati regiszter kialakítása és fenntartása. A közvetlen tőkebefektetések perspektívájából a megfigyelendő egységek meghatározásának legfontosabb kritériuma, hogy legalább 10 %-os külföldi tulajdonuk legyen. Egyelőre csak a közvetlen tőke kapcsolatokat fedi le a felmérés, a közvetett tulajdonlást nem figyeli. Ami a közvetett tulajdonlást illeti, egy teljesen konszolidált rendszer kivitelezése megfontolás alatt áll, és szerepel az MNB-KSH munkaprogramjában.

Közvetlen tőkebefektetések a hazai gazdaságban

102. A magyarországi közvetlen tőkebefektetések esetében az éves felmérés vállalati mintája azokat a közvetlen tőkebefektető vállalatokat tartalmazza, amelyeknél a közvetlen tőkebefektetők tőkerészesedése a 300 millió forintos (1,2 millió eurós) küszöbérték felett van. A regiszter a vonatkozósi évet megelőző év társasági adó bevételein alapul, és a kereskedelmi bankok pénzforgalmi jelentésein alapuló rendszerből származó információk alapján frissül. A Magyarországon külföldi tőkerészvétellel működő 20 000-25 000 vállalatból a mintába került vállalatok a releváns tőkeállomány egészének 90-95 %-át fedik le. A válaszolási arány közel 90 %-os. 2007-re a jelentési értékhatár a belföldi közvetlen tőkebefektetéseknél 300 millióról 250 millió forintra csökkent, és a közvetlen tőkebefektetésekről szóló felmérés formája a 2008-as új adatgyűjtési rendszer kívánalmainak megfelelően módosult.

8.16 Tábla Éves belföldi közvetlen tőkebefektetésekről szóló kérdőív: válaszolók száma

Vonatkozósi időszak					
2002	2003	2004	2005	2006	2007
1630	1700	1740	1940	2070	3050

103. Az egész gazdaságra történő adat-összeállításban az MNB a kérdőíveket használja kiindulópontként. A kérdőívekből származó adatokhoz kiegészítésként használatosak a mintába nem került vagy nem válaszoló vállalatok esetében a társasági adóbevallásokból származó adatok. E két adatkészlet együtt adja a részvényesek tőkénének, az adózás utáni eredménynek és az osztalékoknak a nem rezidens befektetőre számított összegét.

104. Mivel a fent említett társaságiadó-bevételek csak aggregált szinten biztosítanak információt a nem rezidens sajáttőke-tulajdon nagyságáról, a közvetlen tőkebefektetéseket nem lehet elválasztani a portfólió befektetésektől azokban az esetekben, ahol a nem rezidensek közvetlen tőketulajdona eléri legalább a 10 %-ot. Ezek az adatok, amiket bruttóításra használnak, tartalmazhatnak portfólió befektetéseket is.

105. A listába felvett vállalatokat a minimális részesedés kritériumtól függetlenül a felmérés teljesen lefedi. A lakásépítő szövetkezeteket kivéve, az MNB nem kéri a hitelintézetek adatok biztosítására, mivel bármely kívánt információ kinyerhető a hitelintézetek MNB-nek és PSZÁF-nak nyújtott részletes statisztikai mérlegéből.

Külföldi közvetlen tőkebefektetések

106. A külföldi közvetlen tőkebefektetésekre vonatkozóan az éves felmérés vállalati mintája olyan vállalatokat tartalmaz, amelyek legalább 10 millió forint (40 000 euró) értékben eszközöltek

tőkebefektetést. A regiszter a kereskedelmi bankok pénzforgalmi jelentésein alapuló rendszeréből származó információkkal frissül. A hitelintézeteket is kéri, hogy jelentsenek, mert az MNB nem rendelkezik más forrásokból elérhető adatokkal a külföldi leányvállalataik újrabefektetett jövedelmét és saját tőkéjét illetően. Mivel a jelentési küszöbhatár igen alacsony, és a külföldi közvetlen tőkebefektetés nagyon koncentrált, a külföldön befektetett tőkét illetően a lefedettség közel 100 %-osnak tekinthető.

8.17 Tábla Éves külföldi közvetlen tőkebefektetésekről szóló kérdőív: válaszolók száma

Vonatkozási időszak					
2002	2003	2004	2005	2006	2007
221	240	274	295	255	360

107. Az új közvetlen jelentési rendszerben a közvetett külföldi tőkebefektetés kapcsolatokat az egyéb tőke tranzakciók és pozíciók szempontjából teljeskörűen megfigyelik. Ami a tőkét illeti, a közvetlen tőkebefektetésekről szóló kérdőívformában a válaszadók a közvetett tőkekapcsolatokról is információt biztosítanak. Mindazonáltal a jövedelem- és tőkeadatok előállításában ezen információk használatának módszertani és technikai szempontjait még szükséges megvizsgálni. Tervbe van véve, hogy más tagállamok gyakorlata és tapasztalatai alapján építkezünk, akik már átálltak a közvetlen jelentési adatgyűjtési rendszerre, és a nemzetközi szabványokat követik ezen a területen.

Összefoglalás

108. A közvetlen tőkebefektetések jövedelme kizárólag az adott évben megtermelt jövedelemtől függ, ami veszteség esetén lehet negatív is. Független a tulajdonosok osztalékfizetés mértékére vonatkozó döntésétől (amely a felosztott jövedelmek közül csak az osztalékra és az újrabefektetett jövedelemre van hatással) és a ténylegesen kifizetett osztaléktól. Az osztalékot nem csak az adott időszaki eredmény terhére lehet megszavazni, a tulajdonos a vállalat saját tőkéjével szemben is növelheti a vállalatból kivont jövedelmét.

109. Az osztalék és a felosztott jövedelem a fizetési mérlegben akkor kerül elszámolásra, amikor azt – még az adók levonása előtt – kifizetik. A tartozások a külföldiek magyarországi közvetlen tőkebefektetéseire vonatkoznak (vagyis a külföldnek fizetett osztalékra), a követelések pedig magyarok külföldi tőkebefektetéseire (vagyis külföldről kapott osztalékra).

110. Az adatforrások és az alkalmazott módszer lehetővé teszik a határon átnyúló osztalékfizetések beazonosítását, a teljes lefedettséget azonban nem biztosítják, tekintve, hogy census helyett egy küszöbértékhez kötött kérdőívről van szó. Egy censusnak tartalmaznia kell a kisebb vállalatok osztalékát, a részvényesek számára kibocsátott részvények után járó osztalékot (kiszűrve abból az ingyen részvényeket), a befektetési alapok befektetéseiből származó osztalékokat (akár tőkésítették azokat, akár nem), valamint az önálló jogi személyiséggel rendelkező, bár formai szempontból társas vállalkozásnak nem számító állami vállalatok kormányzat részére befizetett jövedelmét is – megfelelően az ESA95 4.54. bekezdésének.

8.6.3. Kvázi vállalatok

111. A kvázi vállalatokból származó olyan jövedelem, mint a föld vagy az épületek nem jelennek meg külön a felosztott jövedelmek között. Az információ a pénzforgalmi jelentésekből származik. Ez vonatkozik mind a jogi, mind a természetes személyekre, akik föld és/vagy épület tulajdonjogával rendelkeznek. Ily módon a kvázi vállalatoknál garantált a lefedettség.

112. Az osztalék elszámolására akkor kerül sor, amikor a kifizetés esedékessé válik. A határon átnyúló osztalékok mérése a jövedelem- és vagyonadók levonása előtt történik, felkértük a válaszadókat, hogy az adatszolgáltatás során az adók levonása előtti megszavazott osztaléokra vonatkozó adatot jelentsék.

A jelentett jövedelem elszámolása a „szokásos vállalkozási eredményt figyelembe vevő koncepció” helyett az „all inclusive” koncepciót követi.

113. A föld és az épületek tulajdonából, mint kvázi vállalatokból származó jövedelmek megkülönböztethetetlen módon az FDI-ból származó felosztott jövedelem részei. Az információ a havi fizetési forgalmi adatokból származik. (Ez igaz a jogi személyiséggel rendelkező egységekre, valamint a föld és/vagy épületek tulajdonosaira egyaránt. Ily módon a kvázi vállalatok esetében garantált a lefedettség.)

114. A tulajdonosok határon átnyúló jövedelemkivonásait a kvázi vállalatokból akkor számoljuk el, amikor azokat kifizették, tekintve, hogy az adatforrás egy elszámolási rendszer (ITRS).

8.6.4. Portfólió befektetésekből származó jövedelem

115. Amint azt már *A fizetési mérleg statisztikák adatgyűjtési rendszere* című részben bemutattuk, a fizetési mérlegben a portfólió befektetésekből származó jövedelem (vagyis a külföldi tulajdonrész kevesebb, mint 10%) az általános jelentési rendszer részét képezi. Minden rezidens bankszektoron keresztül zajló tranzakciót a jelentésre kötelezett bankok a Magyar Nemzeti Bank rendeletében meghatározott tranzakciós kódok szerint tartanak nyilván. A kormányrendelet értelmében a külföldön számlát tartó nem-pénzügyi vállalatok közvetlenül jelentik ilyen jellegű tranzakcióikat. A tartozások a rezidens intézményi egységek nem-rezidensekkel szemben fennálló kötelezettségeiből eredő portfólió befektetések jövedelmére vonatkoznak (vagyis külföldnek fizetett osztalékra), míg a követelések rezidensek nem-rezidensekkel szembeni befektetésekből eredő követeléseire (vagyis külföldről kapott osztalékra). A portfólió befektetésekből származó osztalék a fizetési mérlegben a kifizetés időpontjában kerül elszámolásra, ami alapvetően gyenge pontja a szisztémának.

8.7. Külföldi tőkebefektetések visszaforgatott jövedelme

8.7.0. Bevezetés

116. A külföldi tőkebefektetések újrabefektetett jövedelme az a közvetlen befektetésekből származó jövedelem, amelyet a vállalat visszatart.

117. A visszaforgatott jövedelem a befektetők bevitt tőkéjük arányában felosztott részesedésének azon része, amely számukra osztalékként nem került felosztásra, illetve kifizetésre.

8.18 Tábla Visszaforgatott jövedelem a fizetési mérlegben, 2002 (milliárd Ft)

Követelés	6,8
Tartozás	462,9
Nettó	-456,1

8.7.1. Az adatforrások és a módszertan bemutatása

118. A működőtőke kérdőívet alapul véve (lásd 8.5-ös pont) az újrabefektetett jövedelem egyenlő az adott évben keletkezett adózott eredmény (amely lehet pozitív vagy negatív) ugyanerre az időszakra kifizetett osztalékkal csökkentett értékével. Mivel az osztalékot nem csak az adott időszaki eredmény terhére lehet megszavazni, a visszaforgatott jövedelem negatív is lehet azért, hogy a tulajdonos a

vállalat saját tőkéjének rovására is növelheti a vállalatból kivont jövedelmét. (Az elszámolás technikájából következően – ellenkező előjellel jelenik meg ugyanaz az összeg osztalékként és újrabefektetett jövedelemként – a jövedelem mérleg egyenlegét nem befolyásolja a jövedelem felosztásáról hozott döntés). A tartozások a külföldiek magyarországi közvetlen tőkebefektetéseire utalnak (vagyis nem-rezidens befektetők Magyarországon befektetett és itt visszaforgatott tőkéjéből származó jövedelemre), a követelések pedig rezidensek külföldi közvetlen tőkebefektetéseire vonatkoznak (vagyis rezidens befektetők külföldön befektetett és ott visszaforgatott tőkéjéből származó jövedelemre).

119. Az éves kérdőív – többek között – elősegíti a vállalatok eredménykimutatásán alapuló osztalék- és visszaforgatott jövedelem adatok gyűjtését. Az elszámolás során semmilyen más kiegészítéssel nem bővítjük ezeket az „all inclusive” adatokat. Mindazonáltal ezek a nyereségre utaló számviteli adatok önmagukban csak részben felelnek meg a „szokásos vállalkozási eredményt figyelembe vevő koncepciónak”, tekintve, hogy nem tartalmazzák az értékcsökkenést, a befogadó ország jövedelmeire képzett tartalékot, a társasági adót, valamint a kapott/fizetett adóvisszatérítéseket, tartalmazzák viszont a kapott/fizetett kamatokat. A „szokásos vállalkozási eredményt figyelembe vevő koncepció”-val ellentétben a realizált és nem realizált tőkenyereség és veszteség szintén az adatok részét képezi. Ez az adózás utáni nyereség szolgál a fizetési mérlegben a visszaforgatott jövedelem számításának alapjául.

120. A multinacionális vállalatok közötti közvetett kapcsolat csak részben figyelhető meg, egyedül az egyéb tőke mozgások esetében megfelelő, míg a részvényekre és az újrabefektetett jövedelmekre vonatkozóan csak azoknak a műveleteknek az elszámolása történik, ahol közvetlen kapcsolat mutatható ki. A közvetlen tőkebefektetésekkel foglalkozó vállalatok nyereségére és felosztott jövedelmére vonatkozó információk adatforrása ugyanaz: az FDI kérdőív.

121. Léteznek olyan megfelelő források, amelyek biztosítják az FDI regiszter naprakészségét. Annak érdekében, hogy figyelemmel kísérhessük a rezidens külföldön közvetlenül befektető vállalatok alakulását, megszűnését és egyéb változásait, illetve a nem rezidensek belföldi közvetlen tőkebefektetési tevékenységét, a KSH Gazdasági Szervezetek Regiszterét frissítjük a havi fizetési forgalmi jelentésekből származó információkkal.

122. A regiszter vizsgálja a holdingokat, a fiókokat (teljesen külföldi tulajdonban lévő nem jogi személyiségű vállalkozásokat) és a speciális célú vállalatokat is.

8.8. Biztosítottak tulajdonosi jövedelme

8.8.0. Bevezetés

123. A biztosítottak tulajdonosi jövedelme a biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből keletkező tulajdonosi jövedelem. A biztosítástechnikai tartalékokat a biztosítók és nyugdíjpénztárak pénzügyi eszközökbe, földbe vagy épületekbe fektetik.

124. A magyar nemzeti számlák rendszerében a 2002-es évre vonatkozóan még nem létezett külföld számla, jelenleg folyik a számla kidolgozásának, azzal összefüggésben a biztosítottak külföldről kapott, valamint a rezidens biztosítók által külföldieknek fizetett tulajdonosi jövedelem számításának módszertani megalapozása.

8.8.1. Külföldre fizetett tulajdonosi jövedelem – adatforrások és módszertan**Életbiztosítás**

125. A rezidens biztosítók által nyújtott életbiztosítási szolgáltatásokról, így az ezzel összefüggő tulajdonosi jövedelmekről egyelőre nem rendelkezünk információval. A 2004-es évre vonatkozóan kerül bevezetésre a 42A17 jelű tábla a biztosítók díjbevételéről és kárkifizetéséről országokénti bontásban, melyet a biztosítók a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének nyújtanak be. Ennek a táblázatnak az adatait, valamint a hazai életbiztosításokból származó tulajdonosi jövedelem / életbiztosítási díjbevétel arányt felhasználva becslést készíthetünk a nem rezidensek által kapott tulajdonosi jövedelmekről. Meg szeretnénk vizsgálni más lehetséges adatforrásokból származó információkat is, melyek közvetlenül az ágazattól és/vagy más felügyeleti jelentésekből származnak.

Nem-életbiztosítások

126. Nem-életbiztosítások esetében a külföld számlának forrás és felhasználás oldalán is a biztosítottak tulajdonosi jövedelmének kalkulálásához a Magyar Nemzeti Banktól kapott havi fizetési forgalmi jelentést, konkrétan a 190-es, 200-as és 210-es jogcímen feltüntetett adatokat tervezzük felhasználni. A rendelkezésre álló információk, valamint a hazai nem-életbiztosításokból eredő tulajdonosi jövedelem / nem-életbiztosítási díjbevétel aránya alapján 2002-re a következő becslést készíthetjük:

8.19 Tábla Fizetett tulajdonosi jövedelem (nem-életbiztosítás) (millió Ft)

	adatforrás	2002	2003
1. Nem-életbiztosítási díjbevétel külföldről	havi fizetési forgalmi jelentés	3 510	7 395
2. Hazai nem-életbiztosítási díjbevétel	biztosítók eredménykimutatása	291 522	331 077
3. Hazai nem-életbiztosításból származó tulajdonosi jövedelem	biztosítók eredménykimutatása	17 420	14 978
4. Arány: 3./2.		5,98%	4,52%
5. Nem rezidens biztosítottak tulajdonosi jövedelme rezidens biztosítóktól		210	335

8.8.2. Külföldről kapott, biztosításból származó tulajdonosi jövedelem**Életbiztosítás**

127. A magyarországi szabályozás (1995. évi XCVI törvény. 5. paragrafus 6. bekezdése) 2004 május 1-jéig, az EU csatlakozás időpontjáig nem tette lehetővé rezidensek számára nem-rezidens biztosítók életbiztosítási szolgáltatásainak igénybevételét (erre lehetőséget csak a 2003. évi LX törvény adott, amely a csatlakozással lépett hatályba), ezért a külföld számla felhasználási oldalán életbiztosítások tekintetében egyelőre nem készítünk becslést, 2004-től a számításaink ezt a tételt is tartalmazni fogják. Problémát jelent a rezidensek által külföldre fizetett életbiztosítási díjakról származó információk beszerzése. Véleményünk szerint az ilyen típusú életbiztosítások nagy része Ausztriából származik, ezért ebben a témában tervezzük a kapcsolatfelvételt az osztrák statisztikai hivattal. Feltételezve, hogy a magyarországi életbiztosítások esetében alkalmazott ráta a külföldi életbiztosítási szerződésekre is igaz, meg tudjuk becsülni a külföldről kapott biztosításokból származó tulajdonosi jövedelmet.

Nem-életbiztosítások

128. A havi fizetési forgalmi adatok alapján a rezidensek által külföldre fizetett nem-életbiztosítási díjak (396 millió Ft 2002-ben és 341 millió Ft 2003-ban) összege csekély. Mivel a külföldi piacok tulajdonosi jövedelem/bruttó díjbevétel aránya nem ismert, így a hazai piacra alkalmazott, nem-életbiztosításokból származó tulajdonosi jövedelmek becslésére vonatkozó rátát használjuk a külföld esetében.

129. Összességében megállapítható, hogy a biztosítottak tulajdonosi jövedelme a külföld tekintetében 2002-ben és 2003-ban lényegében elhanyagolható volt (24 millió, illetve 15 millió Ft) és hasonló értékek várhatók 2004-re is. Némi növekedés esetleg a 2004. májusi csatlakozást követően, 2005-től képzelhető el.

8.20 Tábla Kapott tulajdonosi jövedelem (nem-életbiztosítás) (millió Ft)

	adatforrás	2002	2003
1. Fizetett nem-életbiztosítási díjak külföldre	havi fizetési forgalmi jelentés	396	341
2. Hazai nem-életbiztosítási díjbevétel	biztosítók eredménykimutatása	291 522	331 077
3. Hazai nem-életbiztosításból származó tulajdonosi jövedelem	biztosítók eredménykimutatása	17 420	14 978
4. Arány: 3./2.		5,98%	4,52%
5. Rezidensek külföldről kapott nem-életbiztosításokból származó tulajdonosi jövedelme		24	15

130. A becslési módszer gyenge pontjai:

- 1) Sem az adatforrás, sem a becslési eljárás nem biztosítja a határon átnyúló szolgáltatások beazonosítását és teljes lefedettségét.
- 2) Tekintettel arra, hogy a számításoknál felhasznált havi fizetési forgalmi adatok pénzforgalmi szemléletűek, ezáltal a kísérleti becslési módszer is az.

8.9. Földbérleti díj és felszín alatti természeti kincsek bérleti díja**8.9.0. Bevezetés**

131. A földbérleti díjnak és a felszín alatti természeti kincsek bérleti díjának az elszámolása az ESA95 szabályai szerint történik. Rezidens és nem-rezidens szervezeti egységek között zajló ilyen jellegű tranzakciókat a külföldről kapott/külföldnek fizetett tulajdonosi jövedelemként, a GNI számítások tételeként kell elszámolni. Ezek a tranzakciók abban az esetben merülhetnek fel, ha nem rezidens a földet vagy nem termelési célokra, vagy kevesebb, mint egy évig tartó termelésre veszi bérbe. Föld vagy felszín alatti természeti kincsek lehetnek nem-rezidensek birtokában, de az ESA95 értelmében ezeket mindig névleges rezidens egységként kell kezelni, tehát külföldiek földvásárlása vagy azzal kapcsolatos tulajdonjoga, mint közvetlen befektetés kerül elszámolásra. Az ilyen jellegű közvetlen befektetésből származó jövedelem inkább tőkebefektetés, mint bérleti díj és a vállalatok felosztott jövedelmei között szerepel. Ennél fogva a bérleti díjat úgy kell tekinteni, mint egy kvázi vállalat működési eredményét.

8.9.1. Adatforrások és módszertan bemutatása

132. A fizetési mérlegben a közvetlen tőkebefektetések adatai tartalmazzák a föld és épületek tulajdonjogát is. Ugyanez vonatkozik a természeti kincsek feltárásának költségeire, valamint a természeti erőforrások kiaknázására biztosított jogokkal kapcsolatos ráfordításokra abban az esetben, ha egyértelmű a szándék a közvetlen tőkebefektetéssel foglalkozó vállalkozás alapítására. Az ezekből a tételekből származó jövedelem nem jelenik meg külön a közvetlen tőkebefektetésekből származó jövedelmek között. Amint azt már *A fizetési mérleg statisztikák adatgyűjtési rendszere* című részben bemutattuk, a fizetési mérlegben az ilyen típusú jövedelem az általános jelentési rendszer részét képezi. Minden rezidens bankszektoron keresztül zajló tranzakciót a jelentésre kötelezett bankok a Magyar Nemzeti Bank rendeletében meghatározott tranzakciós kódok szerint tartanak nyilván. A kormányrendelet értelmében a külföldön számlát tartó nem-pénzügyi vállalatok közvetlenül jelentik ilyen jellegű tranzakcióikat. Összefoglalva elmondható, hogy ez idáig az egy évnél rövidebb időtartamú földhasználat, valamint a természeti kincsek feltárásának hasonló időtartamú koncessziója nem volt jellemző, ezért nem végzünk becslést a bérleti díjakkal kapcsolatos jövedelemáramlásra vonatkozóan.

133. Az adatforrások és az alkalmazott módszer lehetővé teszik a határon átnyúló bérleti díjakra vonatkozó kifizetések beazonosítását és biztosítják a teljes lefedettséget, beleértve a belföldi vizek és folyók tulajdonosai részére fizetett bérleti díjakat (ESA 95 §4.72), valamint a felszín alatti természeti kincsek feltárásáért fizetett koncessziós díjakat (ESA 95 §4.74) is.

Az elszámolás az ESA95-ben megfogalmazottak szerint történik.

8.10. Összegzés

8.10.1. Az alkalmazott rendszer erősségei:

134. A GNI számítások alapját az esetek többségében a jól szervezett fizetési mérleg adatgyűjtési rendszer jelenti, melyet (az adatok összeállítását is beleértve) a Magyar Nemzeti Bank kezel.

135. A munkavállalói jövedelemmel kapcsolatos számítások esetében az adatforrást a központi bank adatgyűjtési rendszerének keretében beszerzett információk helyett a KSH adatai és becslései képezik. 2008-tól a munkavállalói jövedelmek mérése már eredményszemléletben történik. Ebben az új rendszerben a bruttó munkavállalói jövedelmekre vonatkozó adatok tartalmazzák a jövedelemadókat és társadalombiztosítási hozzájárulásokat is.

A rendszer gyenge pontjai:

136. A jobb lefedettség és a nemzetközi statisztikai normákhoz való igazodás érdekében a munkavállalói jövedelmek becslésekor a banki adatgyűjtésekről át kell térni más adatforrásokra. A helyes GNI becslés elengedhetetlen feltétele ez a fejlesztés. Az új fizetési mérleg adatgyűjtési rendszer szintén szükségessé teszi más (jobb) források meglétét. Mind a nemzeti számlák, mind a fizetési mérleg statisztikák profitálni fognak ezekből a változásokból.

137. A portfólió befektetéseken keletkezett osztalékot eredményszemléletben és nem pénzforgalmi szemléletben, bruttó módon (adók levonása előtt) és nem nettó módon (ahogy az a pénzforgalmi jelentésekben szerepel) elszámolni.

138. A „szokásos vállalkozási eredményt figyelembe vevő koncepció” a visszaforgatott jövedelmeknél nem teljes mértékben érvényesül. A nyereség az úgynevezett „all-inclusive koncepció” alapul és tartalmazhat olyan rendkívüli nyereséget/veszteséget, mely nem a rendes üzletmenetből származik.

8.10.2. A GNI becslésére vonatkozó jövőbeni tervek:

139. A fő adatforrás valószínűleg a jövőben is ugyanez lesz, bár a KSH és a Magyar Nemzeti Bank lépéseket tett és tesz olyan más adatforrások fellelésének érdekében, amelyek 2006-tól vagy 2007-től megerősíthetők, vagy helyettesíthetők a fizetési mérleg adatokat. 2008-ra új adatgyűjtési rendszer váltja fel a Magyar Nemzeti Bank fizetési mérleg statisztikáit, melyben lényegében a válaszadók közvetlen jelentései helyettesítenék a havi fizetési forgalom rendszerét. Azon EU tagállamok többségének tapasztalatai alapján, ahol a közelmúltban már bevezették az új fizetési mérleg adatgyűjtést, vagy erre hamarosan sor kerül, valószínűsíthető, hogy az új fizetési mérleg szisztémában a folyó számlák tételeit – a befektetésekből származó jövedelmek kivételével – többnyire a KSH fogja szolgáltatni. A KSH megkísérel olyan más – mind a nemzeti számlák, mind a fizetési mérleg igényeit kielégítő – forrásokat is keresni, amelyek felválthatják a jelenlegi fizetési mérleg adatokat.

140. 2004. május 1-jétől a számítások már tartalmazzák a termék- és importadókat is.

141. 2004. május 1-jétől a számítások már tartalmazzák a támogatásokat is.

142. A közvetlen tőkebefektetésekről szóló adatgyűjtéseknél a vonatkozó kérdőív kiegészítésével 2008-tól megvalósul a „szokásos vállalkozási eredményt figyelembe vevő koncepció”.

143. A GNI számok 2005-től tartalmazzák a biztosításból eredő tulajdonosi jövedelmeket.

144. A befektetésekhöz kapcsolódó jövedelmek mérése (köztük a kamatoké) adók levonása előtt, eredményszemléletben fog történni.

9. FEJEZET A PÉNZKÖZVETÍTŐI SZOLGÁLTATÁSOK KÖZVETETTEN MÉRT DÍJÁNAK (FISIM) ELSZÁMOLÁSA, FELOSZTÁSA ÉS HATÁSA A BRUTTÓ NEMZETI JÖVEDELEMRE

9.0. FISIM elszámolása, felosztása és hatása a bruttó nemzeti jövedelemre

1. A 448/98. számú Tanácsi Rendelet, valamint az 1889/02. számú Bizottsági Határozat szerint 2005. január 1-től a pénzügyi közvetítés közvetetten mért szolgáltatási díját a FISIM-et új módszertan szerint kell elszámolni és a felhasználói szektorokra/ágazatokra felosztani.

2. A Központi Statisztikai Hivatal egy kérdőívet dolgozott ki, annak érdekében, hogy a FISIM felhasználói szektorokra való felosztásához szükséges alapadatokat a Magyar Nemzeti Banktól (MNB-től) összegyűjtse.

A FISIM-et folyó áron és változatlan áron is kiszámoljuk.

Az adatforrások a következők:

- a) MNB által felügyelt pénzügyi intézmények mérlege
- b) MNB fizetési mérlege
- c) MNB monetáris statisztikája

3. A korábban hivatkozott Tanácsi Rendeletben lefektetett elvek szerint a hitel és betétállományok, valamint a hozzá tartozó megszolgált kamatok felhasználói szektorokra lettek bontva.

4. Az Egyéb monetáris pénzügyi intézmények (S.122) alszektor hitel- és betétállományait az MNB által felügyelt pénzügyi intézmények mérlegéből nyertük. A nostro és loro számlákat, valamint az alárendelt kölcsöntőkét és a kiegészítő alárendelt kölcsöntőkét nem vettük figyelembe a számításoknál. Az állományok nincsenek értékvesztéssel, illetve értékhelyesbítéssel korrigálva. A nemzeti számlákkal összhangban a visszavásárlási megállapodásokat (repókat) minden esetben hitelként és nem betétként vettük figyelembe. A repókat és a leszámított váltókat a rövid lejáratú pénzügyi eszközök közé soroltuk.

5. Az Egyéb pénzügyi közvetítők (S.123) alszektor adatait a pénzügyi számlákból nyertük. Ebbe az alszektorba a pénzügyi vállalkozások, a befektetési vállalkozások, a befektetési alapok és a befektetési alapkezelők tartoznak. Ebben az alszektorban néhány becslést alkalmaztunk. A S.123 alszektorba tartozók által a háztartásoknak nyújtott hiteleknek fogyasztási hiteleknek tekintettük. Az S.123 alszektorba tartozók nem-rezidens pénzügyi intézményeknél elhelyezett betéteit, valamint a tőlük felvett hitelek a nem-rezidens pénzügyi intézményeknél (S.212-nél) vettük figyelembe. Az S.123 alszektor által nyújtott hitelek az S.211 nem-rezidens nem-pénzügyi intézmények által felvett hiteleknek tekintettük.

Eredmény szemléltető kamatok:

6. Az MNB nem rendelkezik közvetlen adatforrással a szektorbontású kamatokról. A kamatfizetéseket az ismert kamatlábak segítségével számítja. Ezek a kamatlábak sok esetben az új szerződések hitel és betétállományával súlyozott hitel és betét kamatlábak.

7. A forint kamatlábak képzése mind az S.122 mind az S.123 alszektor esetében a következő: A kamatlábakat a fedezetlen forint bankközi kihelyezésekkel súlyoztuk mind az S.122, mind az S.123 alszektornál.
8. A nem pénzügyi vállalatok kamatfizetését az új hitel- és betétállománnyal súlyoztuk.
9. A nem-rezidens pénzügyi intézmények által nyújtott hitelekre és a náluk elhelyezett betétekre a kamatlábak számításának az alapja a fizetési mérleg statisztikában elszámolt kamat adatok. Egy hitel és egy betét kamatlábat alkalmaztunk, nem tettünk lejárát (rövid és hosszú lejárát), valamint látra szóló vagy lekötött betét szerinti megkülönböztetést.
10. A deviza kamatlábak képzése az S.122 és az S.123 alszektorok esetében a következő: Az állományok 12 havi átlagállományok, az eredményszemléletű kamatok pedig éves kamatok.
11. Az S.122 és S.123 alszektorba tartozó nem-FISIM termelők adata a pénzpiaci és befektetési alapok becsült összege. A becslés alapján az alapok által felvett kis összegű hiteleket és az általuk elhelyezett betéteket a rezidens pénzügyi intézményeknél jelenítettük meg.
12. A pénzügyi intézmények közötti tranzakciók magukba foglalják a FISIM termelők mérlegének eszköz és forrás oldali összes hitel és betét oldali összes tranzakcióját.
13. A belső referencia kamatláb számításához szükséges input adatok a rezidens pénzügyi intézmények (S.122 + S.123 FISIM termelők) közötti eszköz és forrás oldali hitel- és betétállományokat és kamatokat tartalmazzák.
14. A külső referencia kamatláb számításához szükséges input adatok a rezidens pénzügyi intézmények (S.122 + S.123 FISIM termelők), valamint a nem-rezidens FISIM termelők közötti eszköz és forrás oldali tranzakciókat tartalmazzák.
15. A Kormányzati (S.13) szektornál a teljes importot a nem-rezidens FISIM termelőkkel szembeni tranzakcióként, míg a Nem-pénzügyi vállalatok (S.11) szektornál pedig a nem-rezidens FISIM termelőktől felvett hiteleket vettük figyelembe.
16. A számítás során a tulajdonosi hitelekkel kapcsolatos tranzakciókat nem vettük figyelembe. Az S.122 és az S.123 nem-FISIM termelők tranzakcióit teljes egészében a nem-rezidens FISIM termelőknél történő betételhelyezésnek tekintettük. Ezen állományokat a monetáris statisztikából, míg a kamatlábakat a fizetési mérleg statisztikából nyertük.
17. A módszertannak megfelelően az S.11 és S.13 szektorok és a nem-rezidens nem-FISIM termelő S.122 és S.123 alszektorok közötti tranzakciókat, melyek a rezidensek és nem rezidensek között maradék elven a fizetési mérlegstatisztikában képződő összegek, melyeket a számítás során figyelmen kívül hagytuk. Az eszköz oldali hitelek kamatát minden szektornál és az S.11 szektor betéti kamatait a fizetési mérleg statisztikából vettük. Egyéb esetben a kamatlábakat az átlagos hitel és betét kamatokból számítottuk.
18. A 448/98. Tanácsi Rendelet szerint a belső referencia kamatláb az egyéb monetáris pénzügyi intézmények (kereskedelmi bankok, szakosított hitelintézetek) és egyéb pénzügyi közvetítők (pénzügyi lízingscégek, egyéb hitelnyújtással foglalkozó pénzügyi vállalkozások) eszköz oldali kamatának és hitelállományának hányadosa. A külső referencia kamatláb számításánál (amely a rezidensek és nem-rezidensek közötti tranzakciókat ölelik fel) a hitelek mellett a betéteket is figyelembe kell venni.
19. A FISIM ágazatokra való felosztását a nem pénzügyi és a pénzügyi vállalatoknál a hitelek és betétek arányában, a kormányzati, a háztartási, valamint a háztartásokat segítő non-profit intézmények szektorában az eredeti kibocsátásuk alapján végeztük el.

20. A FISIM számítás finomítása érdekében a referencia kamatláb számítási módszerünket megváltoztattuk. A hitel- és betétállományokat és a hozzájuk tartozó kamatfizetéseket az MNB forint és deviza bontásban szolgáltatja. Egy külön belső referencia rátát számoltunk a forint illetve a deviza tranzakciókra és egy külön külső referencia rátát a forint, illetve a devizában keletkező tranzakciókra is. A FISIM teljes összege a forint és a deviza tranzakciók során keletkező FISIM összege, melyet a számítás végén osztottunk fel felhasználói szektorokra.

21. Az állományok és a kamatfizetések forintra és a devizára történő bontását az MNB végezte el. Az állományok a forint és egyéb deviza bontású felügyeleti mérlegekből származnak. A kamatfizetéseket az MNB külön becsülte a forint és a deviza tranzakciókra, az S.122 alszektor forintkamatlábainak esetében a fedezetlen forint bankközi kihelyezésekkel súlyozott kamatlábat használtak. Az S.11, S.123, S.124, S.125, S.13 szektor és alszektoroknál az új szerződésekkel súlyozott kamatlábakat vették figyelembe. A nem-rezidens pénzügyi intézmények hiteleinél és betéteinél a kamatok forrása a fizetési mérleg volt. Az S.11 szektor kamatfizetéseit az MNB a fizetési mérlegben megjelenő forint/deviza állományok aránya alapján képezte.

22. Az MNB (S.121) nem része a FISIM számításnak, de a korábban említett 448/98 számú, a FISIM felosztására vonatkozó Tanácsi Rendelet szerint az MNB kibocsátását – ami költség szinten az S.122 és az S.123 folyó termelőfelhasználásaként került elszámolásra. A számítás során ezt a módszert alkalmaztuk.

23. A Háztartási szektorban (S.14) a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosaiként a háztartásoknak nyújtott hitelek, valamint a háztartások ilyen minőségükben elhelyezett betéteken keletkező FISIM-et és a háztartásoknak nyújtott lakáshitelekre jutó FISIM-et folyó termelőfelhasználásként, míg a háztartásoknak, mint a magánszemélyeknek nyújtott hitelekre és az általuk elhelyezett betétekre jutó FISIM-et végső fogyasztásként kezeltük.

24. A sajátlakás szolgáltatás költség szintű elvét figyelembe véve a lakástulajdonosoknak nyújtott hitelekre eső FISIM elszámolásának hatása van a háztartási szektor kibocsátására, folyó termelőfelhasználására és végső fogyasztására.

25. Az S.14 szektort az MNB – a FISIM tanácsi rendelet előírásait követve - tovább bontotta alszektorokra. Az S.122 vonatkozásában a fogyasztási hitelekre jutó, a lakáscélú hitelekre jutó, valamint az egyéni vállalkozók hiteleire és betéteire jutó FISIM összegét számoltuk el. Az S.141, S.142, S.143 számoltuk el.

26. Az S.123 alszektor által a háztartásoknak (S.14-nek) nyújtott hiteleket fogyasztási hiteleknek tekintettük.

27. A Kamatadat (D.41) korrigálva van a felhasználói szektorokra felosztott FISIM-mel. Ennek a korrekciónak hatása van az összes rezidens és a külföld szektor tulajdonosi jövedelmére.

28. A következő táblázatban látható, hogy 2002. évre folyó termelőfelhasználásként 175 849 millió Ft-ot számoltunk el. A háztartások végső fogyasztására 231 596 millió Ft-ot, a kormányzat és a non-profit intézmények végső fogyasztására 23 101 millió Ft-ot szerepeltettünk. A nettó export – 6 029 millió Ft volt. A FISIM ezen felosztása 248 667 millió Ft-tal hatott a GDP-re (1,4 %).

29. Tekintettel a külföld tulajdonosi jövedelmek egyenlegére, a GNI-ra való hatása számszerűsíthető. A külföldről kapott tulajdonosi jövedelem 349 millió Ft, a külföldre fizetett tulajdonosi jövedelem – 5 680 millió Ft volt. A FISIM felosztás a GNI értékét 254 696 millió Ft-tal növelte (1,6 %).

9.1 Tábla A FISIM felosztás hatása a GDP-re és a GNI-ra, 2002

GDP termelési oldalról	millió Ft
P.1 Kibocsátás	424 516
P.2 Folyó termelőfelhasználás	175 849
B.1.g Bruttó hazai termék	248 667
GDP felhasználási oldalról	
P.3 Háztartások végső fogyasztása	231 595
P.3 Kormányzat végső fogyasztása	17 251
P.3 Non-profit intézmények végső fogyasztása	5 850
P.6 Export	6 009
P.7 Import	12 038
B.1.g Bruttó hazai termék	248 667
D.4 Külföldről kapott tulajdonosi jövedelem	349
D.4 Külföldre fizetett tulajdonosi jövedelem	-5 680
B.5.g Bruttó nemzeti jövedelem	254 696

A kétféle referenciarátás FISIM számítás

A belső referencia ráta számítása:

- A forint belső referencia rátát a következőképpen számítjuk ki:

30. A rezidens pénzügyi intézmények eszköz oldali forint hiteleinek kamata osztva a rezidens pénzügyi intézmények eszköz oldali forint hiteleinek állományával.

- A deviza belső referencia rátát a következőképpen számítjuk ki:

31. A rezidens pénzügyi intézmények eszköz oldali deviza hiteleinek kamata osztva a rezidens pénzügyi intézmények eszköz oldali deviza hiteleinek állományával.

A külső referencia ráta számítása:

- A forint külső referencia rátát a következőképpen számítjuk ki:

32. A rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények eszköz és forrás oldali forinthiteleinek és betéteinek kamata osztva a rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények eszköz és forrás oldali forinthiteleinek és betéteinek állományával.

- A deviza külső referencia rátát a következőképpen számítjuk ki:

33. A rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények eszköz és forrás oldali devizahiteleinek és betéteinek kamata osztva a rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények eszköz és forrás oldali devizahiteleinek és betéteinek állományával.

9.3 Tábla A forint FISIM nemzetgazdasági felhasználói szektorokra való felosztásához átvett MNB alapadatok,2002

Az S.122 és az S.123 FISIM kibocsátása belföldi felhasználói szektor bontásában:			
Millió Ft-ban			
Állományok			
Hitelek = S.122 és S.123 Eszközök			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		2 575 690
S123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		46
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		3 829
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		52
S13	- Kormányzat		116 668
S14	- Háztartások		1 219 204
S141	<i>mint fogyasztók</i>		613 288
S142	<i>mint lakástulajdonosok</i>		506 717
S143	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>		99 199
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		9 121
Összesen			3 924 610
Betétek = S.122 és S.123 Források			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		1 459 447
S123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		121 232
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		6 097
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		25 661
S13	- Kormányzat		161 156
S14	- Háztartások		3 070 766
S141	<i>mint magánszemélyek</i>		2 874 439
S142	<i>mint magánszemélyek</i>		129 329
S143	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>		66 998
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		98 414
Összesen			4 942 773
Eredményzempléletű kamatok			
Hitelek = S.122 és S.123 Eszközök			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		266 018
S 123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		5
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		400
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		5
S13	- Kormányzat		12 001
S14	- Háztartások		226 268
S141	<i>mint fogyasztók</i>		138 300
S142	<i>mint lakástulajdonosok</i>		71 356
S143	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>		16 612
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		1 534
Összesen			506 232
Betétek = S.122 és S.123 Források			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		60 589
S 123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők.		8 914
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		310
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		1 138
S13	- Kormányzat		5 436

S14	- Háztartások	181 518
S141	<i>mint magánszemélyek</i>	170 378
S142	<i>mint magánszemélyek</i>	9 060
S143	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosai</i>	2 079
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények	4 644
Összesen		262 550
Belső referencia ráta (BRR)		9,76%
FISIM számítás		
Hitelekre jutó FISIM		
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok P.2	14 622
S.123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők P.2	0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők P.2	26
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak P.2	0
S13	- Kormányzat P.1,P.2,P.3	614
S14	- Háztartások	107 270
	<i>mint fogyasztók P.3</i>	78 441
	<i>mint lakástulajdonosok P.1,P.2,P.3</i>	21 899
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa P.2</i>	6 930
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények P.1,P.2,P.3	644
Összesen		123 176
Betétekre jutó FISIM		
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok P.2	81 858
S.123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők P.2	2 918
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők P.2	285
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak P.2	1 366
S13	- Kormányzat P.1,P.2,P.3	10 293
S14	- Háztartások	118 199
	<i>mint magánszemélyek P.3</i>	110 177
	<i>mint magánszemélyek P.3</i>	3 563
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa P.2</i>	4 460
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények P.1,P.2,P.3	4 961
Összesen		219 882
FISIM összesen (Hitelek + Betétek)		343 058
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok	96 480
S123	- Egyéb pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők	2 919
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők	311
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak	1 367
S13	- Kormányzat	10 908
S14	- Háztartások	225 469
	- <i>mint fogyasztók</i>	188 618
	- <i>lakástulajdonosok</i>	25 461
	- <i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>	11 390
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények	5 605

9.4 Tábla A forint FISIM export számítása, 2002

S.122 és S.123 FISIM export		
	<i>millió Ft-ban</i>	
Állományok		
Hitelek		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézményeknek	15 983
	Nem-rezidens pénzügyi intézményeknek	10 752
	Összesen:	26 735
Betétek		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézményektől	51 571
	Nem-rezidens pénzügyi intézményektől	16 403
	Összesen:	67 975
Eredményszemléletű kamatok		
Hitelek		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézményeknek	1 654
	Nem-rezidens pénzügyi intézményeknek	964
	Összesen	2 618
		-
Betétek		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézményektől	3 787
	Nem-rezidens pénzügyi intézményektől	1 443
	Összesen:	5 230
		-
	Külső referencia ráta	8,01%
FISIM export számítás		
Hitelekre jutó FISIM		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	374
	Nem-rezidens pénzügyi intézmények	103
	Összes FISIM export a hiteleken	477
Betétekre jutó FISIM		
	Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	342
	Nem-rezidens pénzügyi intézmények	-130
	Összes FISIM export a betéteken	213
	FISIM export összesen:	690

9.5 Tábla A forint FISIM import számítása, 2002

Importált FISIM bontása belföldi szektoronként			
		<i>millió Ft-ban</i>	
Állományok			2002
S.2 Eszközök= Hitelek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		67 290
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		3 345
S14	- Háztartások		0
		<i>mint fogyasztók</i>	
		<i>mint lakástulajdonosok</i>	
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			70 635
S.2 Források= Betétek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		7 516
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		44
S14	- Háztartások		0
		<i>mint magánszemélyek</i>	
		<i>mint magánszemélyek</i>	
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			7 560
Eredményzempléltű kamatok			
S.2 Eszközök= Hitelek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		6 878
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		448
S14	- Háztartások		0
		<i>mint fogyasztók</i>	
		<i>mint lakástulajdonosok</i>	
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			7 326
S.2 Források= Betétek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		556

S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		3
S14	- Háztartások		0
		<i>mint magánszemélyek</i>	
		<i>mint magánszemélyek</i>	
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			558
Külső referencia ráta (KRR)			8,01%
FISIM import számítás			
S.2 Eszközök= Hitelek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		1 490
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		181
S14	- Háztartások		0
		<i>mint fogyasztók</i>	0
		<i>mint lakástulajdonosok</i>	0
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	0
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		0
Összesen:			1 671
S.2 Források= Betétek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		46
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzpiaci alapok)		0
S13	- Kormányzat		1
S14	- Háztartások		0
		<i>mint magánszemélyek</i>	0
		<i>mint magánszemélyek</i>	0
		<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>	0
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		0
Összesen			47
FISIM import összesen:			1 717

9.6 Tábla A deviza FISIM számítás részletes bemutatása, beleértve az alapadatokat és az exportált és importált FISIM számításhoz felhasznált adatokat, 2002

Az S.122 és az S.123 FISIM kibocsátás belföldi felhasználói szektor bontásában:		
	<i>millió Ft-ban</i>	
Eszközök		
Pénzügyi intézmények közötti tranzakciók (Hitelek és betétek)		
	- rezidens pénzügyi intézmények között (S.122+S.123)	640 128
	- rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények között	448 719
Források		
Pénzügyi intézmények közötti tranzakciók (Hitelek és betétek)		
	- rezidens pénzügyi intézmények között (S.122+S.123)	623 898
	- rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények között	800 541
Kapott kamatok		
Pénzügyi intézmények közötti tranzakciók (Hitelek és betétek)		
	- rezidens pénzügyi intézmények között (S.122+S.123)	22 313
	- rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények között	12 957
Fizetett kamatok		
Pénzügyi intézmények közötti tranzakciók (Hitelek és betétek)		
	- rezidens pénzügyi intézmények között (S.122+S.123)	20 054
	- rezidens és nem-rezidens pénzügyi intézmények között	28 606
Referencia ráták (%)		
Belső referencia ráta	$(22\ 313 / 640\ 128)$	3,49%
Külső referencia ráta	$(12\ 957 + 28\ 606) / (448\ 719 + 800\ 541)$	3,33%

9.7 Tábla A deviza FISIM nemzetgazdasági felhasználói szektorokra való felosztásához MNB-től átvett alapadatok, 2002

Az S.122 és az S.123 FISIM kibocsátás belföldi felhasználói szektor bontásában			
		millió Ft-ban	
Állományok			
Hitelek = S.122 és S.123 Eszközök			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		1 457 341
S123	- Egyéb pénzügyi közvetítők nem-FISIM termelők		0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		280
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		1 733
S13	- Kormányzat		53 037
S14	- Háztartások		212 374
	<i>mint fogyasztók</i>		200 635
	<i>mint lakástulajdonosok</i>		9 828
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosa</i>		1 911
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		3 438
Összesen			1 728 204
Betétek = S.122 és S.123 Források			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		382 646
S123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		183
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		6 711
S13	- Kormányzat		22 695
S14	- Háztartások		687 997
	<i>mint magánszemélyek</i>		680 049
	<i>mint magánszemélyek</i>		0
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosai</i>		7 948
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		10 183
Összesen			1 110 416
Eredmény szemléletű kamatok			
Hitelek = S.122 és S.123 Eszközök			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		54 973
S 123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		10
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		71
S13	- Kormányzat		1 975
S14	- Háztartások		16 906
	<i>mint fogyasztók</i>		16 289
	<i>mint lakástulajdonosok</i>		501
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>		116
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		209
Összesen:			74 144
Betétek = S.122 és S.123 Források			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		5 627
S 123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		2
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		173
S13	- Kormányzat		511
S14	- Háztartások		15 805

		<i>mint magánszemélyek</i>	15 643
		<i>mint magánszemélyek</i>	0
		<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosai</i>	162
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		198
Összesen			22 316
Belső referencia ráta (BRR)			3,49%
FISIM számítás			
Hitelekre jutó FISIM			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok	P.2	4 173
S.123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők	P.2	0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők	P.2	1
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak	P.2	10
S13	- Kormányzat	P.1,P.2,P.3	126
S14	- Háztartások		9 503
	<i>mint fogyasztók</i>		9 295
	<i>mint lakástulajdonosok</i>	P.1,P.2,P.3	159
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosai</i>	P.2	50
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények	P.1,P.2,P.3	89
Összesen:			13 902
Betétekre jutó FISIM			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok	P.2	7 711
S.123	- Egyéb nem pénzügyi közvetítők:nem-FISIM termelők	P.2	0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők	P.2	4
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak	P.2	60
S13	- Kormányzat	P.1,P.2,P.3	280
S14	- Háztartások		8 177
	<i>mint magánszemélyek</i>	P.3	8 062
	<i>mint magánszemélyek</i>	P.3	0
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tul</i>	P.2	115
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények	P.1,P.2,P.3	157
Összesen:			16 390
FISIM összesen (Hitelek + Betétek)			30 292
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		11 885
S123	- Egyéb pénzügyi közvetítők: nem-FISIM termelők		0
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		5
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		71
S13	- Kormányzat		406
S14	- Háztartások		17 681
	<i>mint fogyasztók</i>		17 357
	<i>mint lakástulajdonosok</i>		158
	<i>mint nem jogi személyiségű vállalkozás tulajdonosa</i>		165
S15	- Háztartások segítő non-profit intézmények		245

9.8 Tábla Az deviza FISIM export számítása, 2002

S.122 és S.123 FISIM kibocsátás: Export	
<i>millió Ft-ban</i>	
Állományok	
<u>Hitelek</u>	
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	321 361
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	64 777
Összesen	386 137
	-
	-
<u>Betétek</u>	-
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	546 486
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	202 774
Összesen	749 260
Eredményszemléletű kamatok	
<u>Hitelek</u>	
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	12 105
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	2 086
Összesen	14 191
	-
	-
<u>Betétek</u>	-
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	14 438
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	6 514
Összesen	20 952
Külső referencia ráta	3,33%
A deviza FISIM export számítása	
<u>Hitelekre jutó</u>	
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	1 413
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	-69
Összes FISIM export a hiteleken	1 344
<u>Betétekre jutó</u>	
Nem-rezidens nem pénzügyi intézmények	3 743
Nem-rezidens pénzügyi intézmények	233
Összes FISIM export a betéteken	3 976
Deviza FISIM export összesen	5 321

9.9 Tábla A deviza FISIM import számítása, 2002

Importált FISIM bontása belföldi felhasználói szektoronként			
	<i>millió Ft-ban</i>		
Állományok			
S.2 Eszközök= Hitelek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		643 829
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzügyi alapok)		0
S13	- Kormányzat		374 725
S14	- Háztartások		0
	<i>mint fogyasztók</i>		
	<i>mint lakástulajdonosok</i>		
	<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>		
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			1 018 553
S.2 Források= Betétek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		187 308
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzügyi alapok)		53 838
S13	- Kormányzat		272
S14	- Háztartások		0
	<i>mint magánszemélyek</i>		
	<i>mint magánszemélyek</i>		
	<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>		
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen:			241 419
Eredmény szemléletű kamatok			
S.2 Eszközök= Hitelek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		23 865
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0
	- Nem FISIM termelő S.122-S.123 (befektetési alapok, pénzügyi alapok)		0
S13	- Kormányzat		18 222
S14	- Háztartások		0
	<i>mint fogyasztók</i>		
	<i>mint lakástulajdonosok</i>		
	<i>mint a nem jogi személyiségű vállalkozások tulajdonosai</i>		
S15	- Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Összesen			42 087
S.2 Források= Betétek			
S11	- Nem-pénzügyi vállalatok		5 022
S124	- Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		0
S125	- Biztosítóintézetek és nyugdíjpénztárak		0

a háztartási szektorban végrehajtott módosítás sem a GDP, sem pedig a GNI szintjét nem befolyásolta, a kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás szintjét 3,6 milliárd Ft-tal megemelte.

36. A következő tábla a FISIM ágazati felosztását mutatja be 2002.

9.10 Tábla FISIM ágazati felosztása (millió Ft)

TEÁOR kód	Ágazatok	Bruttó hozzáadott érték FISIM nélkül	Ágazatokra felosztott FISIM hatása	Bruttó hozzáadott érték FISIM-mel
A	Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás	693 851	- 7 174	686 677
B	Halgazdálkodás	3 285	- 42	3 243
C	Bányászat	34 881	- 384	34 497
D	Feldolgozóipar	3 208 148	- 27 799	3 180 349
E	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	437 407	- 3 584	433 823
F	Építőipar	785 298	- 10 949	774 349
G	Kereskedelem, javítás	1 742 952	- 27 702	1 715 250
H	Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	262 243	- 2 290	259 953
I	Szállítás, raktározás, posta, távközlés	1 194 186	-9 728	1 184 458
J	Pénzügyi közvetítés	565 067	- 5 964	559 103
K	Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	2 619 715	-30 649	2 589 066
L	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1 326 663	0	1 326 663
M	Oktatás	779 576	-588	778 988
N	Egészségügyi, szociális ellátás	666 935	-876	666 059
O	Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	651 773	-2 962	648 811
	Nemzetgazdaság összesen (alapáron)	14 971 980	-130 691	14 841 289
	Termékadók egyenlege			2 307 160
	Nemzetgazdaság összesen (piaci beszerzési áron)			17 148 449

10. FEJEZET AZ ALKALMAZOTT FŐBB OSZTÁLYOZÁSOK

10.1. A termelési oldali számításokban alkalmazott osztályozások

A gazdasági tevékenységek osztályozásával kapcsolatban a Központi Statisztikai Hivatal 1990-ben tűzte ki célul az ENSZ előírások és az európai uniós szabályok teljesítését. A KSH 1992-ben vezette be a Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozás Rendszerét (TEÁOR), amely az ISIC Rev.3 és a NACE Rev.1 bontását két számjegy mélységben alkalmazta. Három és négy számjegy mélységben viszont eltért ezektől a nemzetközi osztályozásoktól, amikor a magyar vállalatok tevékenységeinek és szakterületeinek sajátos hazai összetétele ezt megkívánta. 1998-tól a KSH teljes mértékben a NACE Rev.1 osztályozást honosította meg.⁸

10.1 Tábla Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere (TEÁOR)

NACE Rev. 1	TEÁOR 1998	Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere	Classification by industries
0111	0111	Gabonafélék, egyéb, máshova nem sorolt növény termelése	Growing of cereals and other crops n.e.c.
0112	0112	Zöldség, virág kertészeti termék termelése	Growing of vegetables, horticultural specialities and nursery products
0113	0113	Gyümölcs, fűszernövény termelése	Growing of fruit, nuts, beverage and spice crops
0121	0121	Szarvasmarha-tenyésztés	Farming of cattle, dairy farming
0122	0122	Juh-, kecske-, ló-, szamár, bivaly-, öszvértenyésztés	Farming of sheep, goats, horses, asses, mules and hinnies
0123	0123	Sertésenyésztés	Farming of swine
0124	0124	Baromfitenyésztés	Farming of poultry
0125	0125	Egyéb állatok tenyésztése	Other farming of animals
0130	0130	Vegyes gazdálkodás	Growing of crops combined with farming of animals (mixed farming)
0141	0141	Növénytermelési szolgáltatás	Agricultural service activities; landscape gardening
0142	0142	Állattenyésztési szolgáltatás	Animal husbandry service activities, except veterinary activities
0150	0150	Vadgazdálkodás	Hunting, trapping and game propagation, including related service activities
0201	0201	Erdőgazdálkodási termék-előállítás	Forestry and logging
0202	0202	Erdőgazdálkodási szolgáltatás	Forestry and logging related service activities
0501	0501	Halászat	Fishing
0502	0502	Halgazdálkodás	Operation of fish hatcheries and fish farms
1010	1010	Feketeszen-bányászat	Mining and agglomeration of hard coal
1020	1020	Barnaszén, lignit bányászata	Mining and agglomeration of lignite
1030	1030	Tőzegkitermelés	Extraction and agglomeration of peat
1110	1110	Kőolaj-, földgázkitermelés	Extraction of crude petroleum and natural gas
1120	1120	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás	Service activities incidental to oil and gas extraction, excluding surveying
1200	1200	Urán-, tóriumérc-bányászat	Mining of uranium and thorium ores
1310	1310	Vasércbányászat	Mining of iron ores
1320	1320	Színes fémérc bányászata	Mining of non-ferrous metal ores, except uranium and thorium ores
1411	1411	Építési célú kő fejtése	Quarrying of stone for construction
1412	1412	Mész, gipsz, kréta bányászata	Quarrying of limestone, gypsum and chalk
1413	1413	Pala bányászata	Quarrying of slate

⁸ 2003-tól a KSH teljes mértékben a NACE Rev.1.1 osztályozást honosította meg.

1421	1421	Kavics-, homokbányászat	Operation of gravel and sand pits
1422	1422	Agyag-, kaolinbányászat	Mining of clays and kaolin
1430	1430	Vegyiasvány bányászata	Mining of chemical and fertilizer minerals
1440	1440	Sótermelés	Production of salt
1450	1450	Máshova nem sorolt egyéb bányászat	Other mining and quarrying n.e.c.
1511	1511	Húsfeldolgozás, -tartósítás	Production and preserving of meat
1512	1512	Baromfihús feldolgozása, tartósítása	Production and preserving of poultry meat
1513	1513	Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	Production of meat and poultry meat products
1520	1520	Halfeldolgozás	Processing and preserving of fish and fish products
1531	1531	Burgonyafeldolgozás	Processing and preserving of potatoes
1532	1532	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	Manufacture of fruit and vegetable juice
1533	1533	Egyéb gyümölcs- és zöldségfeldolgozás	Processing and preserving of fruit and vegetables n.e.c.
1541	1541	Nyers olaj gyártása	Manufacture of crude oils and fats
1542	1542	Finomított olaj gyártása	Manufacture of refined oils and fats
1543	1543	Margarin gyártása	Manufacture of margarine and similar edible fats
1551	1551	Tejtermék gyártása	Operation of dairies and cheese making
1552	1552	Jégkrém gyártása	Manufacture of ice cream
1561	1561	Malomipari termék gyártása	Manufacture of grain mill products
1562	1562	Keményítő gyártása	Manufacture of starches and starch products
1571	1571	Haszonállat-eledel gyártása	Manufacture of prepared feeds for farm animals
1572	1572	Hobbiállat-eledel gyártása	Manufacture of prepared pet foods
1581	1581	Kenyér, friss tésztaféle gyártása	Manufacture of bread; manufacture of fresh pastry goods and cakes
1582	1582	Tartósított lisztes áru gyártása	Manufacture of rusks and biscuits; manufacture of preserved pastry goods and cakes
1583	1583	Cukorgyártás	Manufacture of sugar
1584	1584	Édesség gyártása	Manufacture of cocoa; chocolate and sugar confectionery
1585	1585	Tésztafélék gyártása	Manufacture of macaroni, noodles, couscous and similar farinaceous products
1586	1586	Tea, kávé feldolgozása	Processing of tea and coffee
1587	1587	Fűszer, ételízesítő gyártása	Manufacture of condiments and seasonings
1588	1588	Homogenizált és diétás étel gyártása	Manufacture of homogenized food preparations and dietetic food
1589	1589	Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása	Manufacture of other food products n.e.c.
1591	1591	Desztillált szeszes ital gyártása	Manufacture of distilled potable alcoholic beverages
1592	1592	Etilalkohol gyártása	Production of ethyl alcohol from fermented materials
1593	1593	Bortermelés	Manufacture of wines
1594	1594	Gyümölcsbor termelése	Manufacture of cider and other fruit wines
1595	1595	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása	Manufacture of other non-distilled fermented beverages
1596	1596	Sörgyártás	Manufacture of beer
1597	1597	Malátagyártás	Manufacture of malt
1598	1598	Üdítőital gyártása	Production of mineral waters and soft drinks
1600	1600	Dohánytermék gyártása	Manufacture of tobacco products

1711	1711	Pamutfonás	Preparation and spinning of cotton-type fibers
1712	1712	Gyapjúfonás	Preparation and spinning of woollen-type fibers
1713	1713	Fésűsgyapjúfonás	Preparation and spinning of worsted-type fibers
1714	1714	Lenfonás	Preparation and spinning of flax-type fibers
1715	1715	Selyemfonás	Throwing and preparation of silk, including from noils, and throwing and texturing of synthetic or artificial filament yarns
1716	1716	Varrócérna gyártása	Manufacture of sewing threads
1717	1717	Egyéb textilszálak fonása	Preparation and spinning of other textile fibers
1721	1721	Pamutszövés	Cotton-type weaving
1722	1722	Gyapjúsövés	Woollen-type weaving
1723	1723	Fésűsgyapjúsövés	Worsted-type weaving
1724	1724	Selyemszövés	Silk-type weaving
1725	1725	Egyéb textilszövés	Other textile weaving
1730	1730	Textilkikészítés	Finishing of textiles
1740	1740	Konfekcionált textilárúk gyártása (kivéve: ruházat)	Manufacture of made-up textile articles, except apparel
1751	1751	Szőnyeggyártás	Manufacture of carpets and rugs
1752	1752	Kötéláru gyártása	Manufacture of cordage, rope, twine and netting
1753	1753	Nem szőtt textíliák, termékek gyártása (kivéve: ruházat)	Manufacture of non-wovens and articles made from non-wovens, except apparel
1754	1754	Máshova nem sorolt egyéb textiltermék gyártása	Manufacture of other textiles n.e.c.
1760	1760	Kötött, hurkolt kelme gyártása	Manufacture of knitted and crocheted fabrics
1771	1771	Kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása	Manufacture of knitted and crocheted hosiery
1772	1772	Kötött, hurkolt pulóverfélék gyártása	Manufacture of knitted and crocheted pullovers, cardigans and similar articles
1810	1810	Bőrruházat gyártása	Manufacture of leather clothes
1821	1821	Munkaruházat gyártása	Manufacture of workwear
1822	1822	Felsőruházat gyártása	Manufacture of other outerwear
1823	1823	Alsóruházat gyártása	Manufacture of underwear
1824	1824	Egyéb ruházat, kiegészítők gyártása	Manufacture of other wearing apparel and accessories n.e.c.
1830	1830	Szőrmekikészítés, szőrme cikkek gyártása	Dressing and dyeing of fur; manufacture of articles of fur
1910	1910	Bőrkikészítés	Tanning and dressing of leather
1920	1920	Táskafélék, szíjzat gyártása	Manufacture of luggage, handbags and the like, saddlery and harness
1930	1930	Lábbeligyártás	Manufacture of footwear
2010	2010	Fűrészárugyártás	Sawmilling and planing of wood; impregnation of wood
2020	2020	Falemezgyártás	Manufacture of veneer sheets; manufacture of plywood, laminboard, particle board, fiber board and other panels and boards
2030	2030	Épületasztalos-ipari termék gyártása	Manufacture of builders' carpentry and joinery
2040	2040	Tároló fatermék gyártása	Manufacture of wooden containers
2051	2051	Fatömegek gyártása	Manufacture of other products of wood
2052	2052	Parafa-, fonottáru gyártása	Manufacture of articles of cork, straw and plaiting materials
2111	2111	Papíripari rostanyag gyártása	Manufacture of pulp

2112	2112	Papírgyártás	Manufacture of paper and paperboard
2121	2121	Papír csomagolóeszköz gyártása	Manufacture of corrugated paper and paperboard and of containers of paper and paperboard
2122	2122	Háztartási, egészségügyi papírtermék gyártása	Manufacture of household and sanitary goods and of toilet requisites
2123	2123	Irodai papíráru gyártása	Manufacture of paper stationery
2124	2124	Tapétagyártás	Manufacture of wallpaper
2125	2125	Egyéb papírtermék gyártása	Manufacture of other articles of paper and paperboard n.e.c.
2211	2211	Könyvkiadás	Publishing of books
2212	2212	Napilapkiadás	Publishing of newspapers
2213	2213	Időszaki kiadvány kiadása	Publishing of journals and periodicals
2214	2214	Hangfelvétel-kiadás	Publishing of sound recordings
2215	2215	Egyéb kiadás	Other publishing
2221	2221	Napilapnyomás	Printing of newspapers
2222	2222	Máshova nem sorolt nyomás	Printing n.e.c.
2223	2223	Könyvkötés, befejező műveletek	Bookbinding and finishing
2224	2224	Betűszedés, nyomólemezt készítés	Composition and plate-making
2225	2225	Egyéb nyomdai tevékenység	Other activities related to printing
2231	2231	Hangfelvétel-sokszorosítás	Reproduction of sound recording
2232	2232	Videófelvétel-sokszorosítás	Reproduction of video recording
2233	2233	Számítógépes adathordozó sokszorosítása	Reproduction of computer media
2310	2310	Kokszgyártás	Manufacture of coke oven products
2320	2320	Kőolaj-feldolgozás	Manufacture of refined petroleum products
2330	2330	Nukleáris fűtőanyag gyártása	Processing of nuclear fuel
2411	2411	Ipari gáz gyártása	Manufacture of industrial gases
2412	2412	Színezék, pigment gyártása	Manufacture of dyes and pigments
2413	2413	Egyéb szervetlen vegyi alapanyag gyártása	Manufacture of other inorganic basic chemicals
2414	2414	Egyéb szerves vegyi alapanyag gyártása	Manufacture of other organic basic chemicals
2415	2415	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása	Manufacture of fertilizers and nitrogen compounds
2416	2416	Műanyag-alapanyag gyártása	Manufacture of plastics in primary forms
2417	2417	Szintetikus kaucsuk gyártása	Manufacture of synthetic rubber in primary forms
2420	2420	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása	Manufacture of pesticides and other agro-chemical products
2430	2430	Festék, bevonóanyag gyártása	Manufacture of paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics
2441	2441	Gyógyszeralapanyag-gyártás	Manufacture of basic pharmaceutical products
2442	2442	Gyógyszerkészítmény gyártása	Manufacture of pharmaceutical preparations
2451	2451	Tisztítószer gyártása	Manufacture of basic pharmaceutical products
2452	2452	Testápolási cikk gyártása	Manufacture of pharmaceutical preparations
2461	2461	Robbanóanyag gyártása	Manufacture of explosives
2462	2462	Ragasztógyártás	Manufacture of glues and gelatins
2463	2463	Illóolajgyártás	Manufacture of essential oils
2464	2464	Fényképészeti vegyi anyag gyártása	Manufacture of photographic chemical material
2465	2465	Felvétel nélküli hang-, kép-, adathordozó gyártása	Manufacture of prepared unrecorded media
2466	2466	Máshova nem sorolt egyéb vegyi termék gyártása	Manufacture of other chemical products n.e.c.
2470	2470	Vegyi szál gyártása	Manufacture of man-made fibers
2511	2511	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása	Manufacture of rubber tyres and tubes

2512	2512	Gumiabroncs újrafutóztása, felújítása	Retreading and rebuilding of rubber tyres
2513	2513	Egyéb gumitermék gyártása	Manufacture of other rubber products
2521	2521	Műanyag fólia, cső gyártása	Manufacture of plastic plates, sheets, tubes and profiles
2522	2522	Műanyag csomagolóeszköz gyártása	Manufacture of plastic packing goods
2523	2523	Műanyag építőanyag gyártása	Manufacture of builders' ware of plastic
2524	2524	Egyéb műanyag termék gyártása	Manufacture of other plastic products
2611	2611	Síküvegyártás	Manufacture of flat glass
2612	2612	Síküveg továbbfeldolgozása	Shaping and processing of flat glass
2613	2613	Öblösüvegyártás	Manufacture of hollow glass
2614	2614	Üvegszálgyártás	Manufacture of glass fibers
2615	2615	Műszaki, egyéb üvegtermék gyártása	Manufacture and processing of other glass, including technical glassware
2621	2621	Háztartási kerámia gyártása	Manufacture of ceramic household and ornamental articles
2622	2622	Egészségügyi kerámia gyártása	Manufacture of ceramic sanitary fixtures
2623	2623	Kerámiaszigetelő gyártása	Manufacture of ceramic insulators and insulating fittings
2624	2624	Műszaki kerámia gyártása	Manufacture of other technical ceramic products
2625	2625	Egyéb kerámiatermék gyártása	Manufacture of other ceramic products
2626	2626	Tűzálló kerámiatermék gyártása	Manufacture of refractory ceramic products
2630	2630	Kerámiacsempe, lap gyártása	Manufacture of ceramic tiles and flags
2640	2640	Égetett agyag építőanyag gyártása	Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay
2651	2651	Cementgyártás	Manufacture of cement
2652	2652	Mészgyártás	Manufacture of lime
2653	2653	Gipszgyártás	Manufacture of plaster
2661	2661	Építési betontermék gyártása	Manufacture of concrete products for construction purposes
2662	2662	Építési gipsztermék gyártása	Manufacture of plaster products for construction purposes
2663	2663	Előre kevert beton gyártása	Manufacture of ready-mixed concrete
2664	2664	Habarcsgyártás	Manufacture of mortars
2665	2665	Szálerősítésű cement gyártása	Manufacture of fiber cement
2666	2666	Egyéb beton-, gipsz-, cementtermék gyártása	Manufacture of other articles of concrete, plaster and cement
2670	2670	Építőkö, díszítőkö megmunkálása	Cutting, shaping and finishing of ornamental and building stone
2681	2681	Csiszolótermék gyártása	Production of abrasive products
2682	2682	Máshova nem sorolt egyéb nemfém ásványi termék gyártása	Manufacture of other non-metallic mineral products n.e.c.
2710	2710	Vas, acél, vasötvözet-alapanyag Gyártása (ECSC)*	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys
2721	2721	Öntöttvas cső gyártása	Manufacture of cast iron tubes
2722	2722	Acélcsőgyártás	Manufacture of steel tubes
2731	2731	Hidegen húzott vas-, acéltermék gyártása	Cold drawing
2732	2732	Hidegen hengerelt keskeny acélszalag gyártása	Cold rolling of narrow strip
2733	2733	Hidegen alakított acélidom gyártása	Cold forming or folding
2734	2734	Acélhuzalgyártás	Wire drawing
2735	2735	Vas, acél egyéb, máshová nem sorolt feldolgozása, nem ECSC-vasötvözet gyártása	Other first processing of iron and steel n.e.c.; production of non-ECSC* ferro alloys
2741	2741	Nemesfémgyártás	Precious metals production
2742	2742	Alumíniumgyártás	Aluminium production

* ECSC: European Coal and Steel Community

2743	2743	Ólom, cink, ón gyártása	Lead, zinc and tin production
2744	2744	Réz gyártása	Copper production
2745	2745	Egyéb nemvas fém gyártása	Other non-ferrous metal production
2751	2751	Vasöntés	Casting of iron
2752	2752	Acélöntés	Casting of steel
2753	2753	Könnyűfémöntés	Casting of light metals
2754	2754	Egyéb nemvas fém öntése	Casting of other non-ferrous metals
2811	2811	Fém szerkezet gyártása	Manufacture of metal structures and parts of structures
2812	2812	Fém épületelem gyártása	Manufacture of builders' carpentry and joinery of metal
2821	2821	Fém tartály gyártása	Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal
2822	2822	Fűtési kazán, radiátor gyártása	Manufacture of central heating radiators and boilers
2830	2830	Gőzkazán gyártása	Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers
2840	2840	Fém alakítás, porkohászat	Forging, pressing, stamping and roll forming of metal; powder metallurgy
2851	2851	Fémfelület-kezelés	Treatment and coating of metals
2852	2852	Fém megmunkálás	General mechanical engineering
2861	2861	Évőeszköz, késáru gyártása	Manufacture of cutlery
2862	2862	Szerszámgyártás	Manufacture of tools
2863	2863	Lakat-, zárgyártás	Manufacture of locks and hinges
2871	2871	Vas, acél tárolóeszköz gyártása	Manufacture of steel drums and similar containers
2872	2872	Könnyűfém csomagolóeszköz gyártása	Manufacture of light metal packaging
2873	2873	Huzal termék gyártása	Manufacture of wire products
2874	2874	Kötőelem, csavar gyártása	Manufacture of fasteners, screw machine products, chain and springs
2875	2875	Máshova nem sorolt egyéb fémfeldolgozási termék gyártása	Manufacture of other fabricated metal products n.e.c.
2911	2911	Motor, turbina gyártása (kivéve légi, közúti járműmotor)	Manufacture of engines and turbines, except aircraft, vehicle and cycle engines
2912	2912	Szivattyú, kompresszor gyártása	Manufacture of pumps and compressors
2913	2913	Csap, szelep gyártása	Manufacture of taps and valves
2914	2914	Csapágy, erőátviteli elem gyártása	Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements
2921	2921	Kemence gyártása	Manufacture of furnaces and furnace burners
2922	2922	Emelő-, anyagmozgató gép gyártása	Manufacture of lifting and handling equipment
2923	2923	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása	Manufacture of non-domestic cooling and ventilation equipment
2924	2924	Máshova nem sorolt egyéb általános gép gyártása	Manufacture of other general purpose machinery n.e.c.
2931	2931	Mezőgazdasági traktor gyártása	Manufacture of agricultural tractors
2932	2932	Egyéb mezőgazdasági gép gyártása	Manufacture of other agricultural and forestry machinery
2940	2940	Szerszámgyártás	Manufacture of machine-tools
2951	2951	Kohászati gép gyártása	Manufacture of machinery for metallurgy
2952	2952	Bányászati, építőipari gép gyártása	Manufacture of machinery for mining, quarrying and construction
2953	2953	Élelmiszer-, dohányipari gép gyártása	Manufacture of machinery for food, beverage and tobacco processing
2954	2954	Textil-, ruházati, bőripari gép gyártása	Manufacture of machinery for textile, apparel and leather production
2955	2955	Papíripari gép gyártása	Manufacture of machinery for paper and paperboard production

2956	2956	Máshova nem sorolt egyéb speciális gép gyártása	Manufacture of other special purpose machinery n.e.c.
2960	2960	Fegyver-, lőszergyártás	Manufacture of weapons and ammunition
2971	2971	Háztartási villamos készülék gyártása	Manufacture of electric domestic appliances
2972	2972	Nem villamos háztartási készülék gyártása	Manufacture of non-electric domestic appliances
3001	3001	Irodagépgyártás	Manufacture of office machinery
3002	3002	Számítógép, készülék gyártása	Manufacture of computers and other information processing equipment
3110	3110	Villamos motor, áramfejlesztő gyártása	Manufacture of electric motors, generators and transformers
3120	3120	Áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása	Manufacture of electricity distribution and control apparatus
3130	3130	Szigetelt vezeték, kábel gyártása	Manufacture of insulated wire and cable
3140	3140	Akkumulátor, szárazelem gyártása	Manufacture of accumulators, primary cells and primary batteries
3150	3150	Világítóeszköz gyártása	Manufacture of lighting equipment and electric lamps
3161	3161	Máshova nem sorolt motor-, járművillamosági cikk gyártása	Manufacture of electrical equipment for engines and vehicles n.e.c.
3162	3162	Máshova nem sorolt egyéb villamos termék gyártása	Manufacture of other electrical equipment n.e.c.
3210	3210	Elektronikai alkatrész gyártása	Manufacture of electronic valves and tubes and other electronic components
3220	3220	Ipari híradástechnikai termék gyártása	Manufacture of television and radio transmitters and apparatus for line telephony and line telegraphy
3230	3230	Híradástechnikai fogyasztási cikk gyártása	Manufacture of television and radio receivers, sound or video recording or reproducing apparatus and associated goods
3310	3310	Orvosi műszer gyártása	Manufacture of medical and surgical equipment and orthopedic appliances
3320	3320	Mérőműszer gyártása	Manufacture of instruments and appliances for measuring, checking, testing, navigating and other purposes, except industrial process control equipment
3330	3330	Ipari folyamatirányító rendszer gyártása	Manufacture of industrial process control equipment
3340	3340	Optikai, fényképezési eszköz gyártása	Manufacture of optical instruments and photographic equipment
3350	3350	Óragyártás	Manufacture of watches and clocks
3410	3410	Közúti gépjármű gyártása	Manufacture of motor vehicles
3420	3420	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása	Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers and semi-trailers
3430	3430	Közúti járműmotor, -alkatrész gyártása	Manufacture of parts and accessories for motor vehicles and their engines
3511	3511	Hajógyártás, -javítás	Building and repairing of ships
3512	3512	Szabadidő-, sporthajó gyártása, javítása	Building and repairing of pleasure and sporting boats
3520	3520	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása	Manufacture of railway and tramway locomotives and rolling stock
3530	3530	Légi-, űrjármű gyártása, javítása	Manufacture of aircraft and spacecraft
3541	3541	Motorkerékpár gyártása	Manufacture of motorcycles
3542	3542	Kerékpár gyártása	Manufacture of bicycles
3543	3543	Mozgássérültek kocsijának gyártása	Manufacture of invalid carriages

3550	3550	Máshova nem sorolt egyéb jármű gyártása	Manufacture of other transport equipment n.e.c.
3611	3611	Ülőbútor gyártása	Manufacture of chairs and seats
3612	3612	Irodabútor gyártása	Manufacture of other office and shop furniture
3613	3613	Konyhabútor gyártása	Manufacture of other kitchen furniture
3614	3614	Egyéb bútor gyártása	Manufacture of other furniture
3615	3615	Ágybetét gyártása	Manufacture of mattresses
3621	3621	Pénzérme, érem gyártása	Striking of coins
3622	3622	Ékszergyártás	Manufacture of jewellery and related articles n.e.c.
3630	3630	Hangszergyártás	Manufacture of musical instruments
3640	3640	Sportszergyártás	Manufacture of sports goods
3650	3650	Játékgyártás	Manufacture of games and toys
3661	3661	Divatékszergyártás	Manufacture of imitation jewellery
3662	3662	Seprű- és kefégyártás	Manufacture of brooms and brushes
3663	3663	Egyéb máshova nem sorolt feldolgozóipar	Other manufacturing n.e.c.
3710	3710	Fém visszanyerése hulladékból	Recycling of metal waste and scrap
3720	3720	Nemfém visszanyerése hulladékból	Recycling of non-metal waste and scrap
4010	4010	Villamosenergia-termelés, -elosztás	Production and distribution of electricity
4020	4020	Gázgyártás, -elosztás	Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
4030	4030	Gőz-, melegvízellátás	Steam and hot water supply
4100	4100	Víztermelés, -kezelés, -elosztás	Collection, purification and distribution of water
4511	4511	Épületbontás, földmunka	Demolition and wrecking of buildings; earth moving
4512	4512	Talajmintavétel, próbaúrás	Test drilling and boring
4521	4521	Épület, híd, alagút, közmű, vezeték építése	General construction of buildings and civil engineering works
4522	4522	Tetőszerkezet-építés, tetőfedés, vízszigetelés	Erection of roof covering and frames
4523	4523	Autópálya, út, repülőtér, sport játéktér építése	Construction of motorways, roads, airfields and sport facilities
4524	4524	Vízi létesítmény építése	Construction of water projects
4525	4525	Egyéb speciális szaképítés	Other construction work involving special trades
4531	4531	Villanyszerelés	Installation of electrical wiring and fittings
4532	4532	Szigetelés	Insulation work activities
4533	4533	Víz-, gáz-, fűtésszerelés	Plumbing
4534	4534	Egyéb épületgépészeti szerelés	Other building installation
4541	4541	Vakolás	Plastering
4542	4542	Épületesztalos-szerkezet szerelés	Joinery installation
4543	4543	Padló-, falburkolás	Floor and wall covering
4544	4544	Festés, üvegezés	Painting and glazing
4545	4545	Egyéb befejező építés	Other building completion
4550	4550	Építési eszköz kölcsönzése személyzettel	Renting of construction or demolition equipment with operator
5010	5010	Gépjármű-kereskedelem	Sale of motor vehicles
5020	5020	Gépjárműjavítás	Maintenance and repair of motor vehicles
5030	5030	Gépjárműalkatrész-kereskedelem	Sale of motor vehicle parts and accessories
5040	5040	Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása	Sale, maintenance and repair of motorcycles and related parts and accessories
5050	5050	Üzemanyag-kiskereskedelem	Retail sale of automotive fuel

5111	5111	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of agricultural raw materials, live animals, textile raw materials and semi-finished goods
5112	5112	Alapanyag, üzemanyag ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of fuels, ores, metals and industrial chemicals
5113	5113	Fa-, építési anyag ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of timber and building materials
5114	5114	Gép, berendezés, hajó, repülőgép ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of machinery, industrial equipment, ships and aircraft
5115	5115	Bútor, háztartási áru, vasáru ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of furniture, household goods, hardware and ironmongery
5116	5116	Ruházat, lábbeli, bőráru ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of textiles, clothing, footwear and leather goods
5117	5117	Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme	Agents involved in the sale of food, beverages and tobacco
5118	5118	Máshova nem sorolt termék ügynöki nagykereskedelme	Agents specializing in the sale of particular products or ranges of products n.e.c.
5119	5119	Vegyes termékkörű ügynöki nagykereskedelem	Agents involved in the sale of a variety of goods
5121	5121	Gabona-, vetőmag-, takarmány-nagykereskedelem	Wholesale of grain, seeds and animal feeds
5122	5122	Virág-, dísznövény-nagykereskedelem	Wholesale of flowers and plants
5123	5123	Élőállat-nagykereskedelem	Wholesale of live animals
5124	5124	Nyers-, félkész bőr nagykereskedelme	Wholesale of hides, skins and leather
5125	5125	Feldolgozatlan dohány nagykereskedelme	Wholesale of unmanufactured tobacco
5131	5131	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem	Wholesale of fruit and vegetables
5132	5132	Hús-, húskészítmény-nagykereskedelem	Wholesale of meat and meat products
5133	5133	Tejtermék, tojás-, -készítmény, zsiradék nagykereskedelme	Wholesale of dairy produce, eggs and edible oils and fats
5134	5134	Ital nagykereskedelme	Wholesale of alcoholic and other beverages
5135	5135	Dohányáru-nagykereskedelem	Wholesale of tobacco products
5136	5136	Cukor-, édesség-nagykereskedelem	Wholesale of sugar and chocolate and sugar confectionery
5137	5137	Kávé-, tea-, kakaó-, fűszer-nagykereskedelem	Wholesale of coffee, tea, cocoa and spices
5138	5138	Egyéb élelmiszer-nagykereskedelem	Wholesale of other food, including fish, crustaceans and molluscs
5139	5139	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme	Non-specialized wholesale of food, beverages and tobacco
5141	5141	Textil-nagykereskedelem	Wholesale of textiles
5142	5142	Ruha-, lábbeli-nagykereskedelem	Wholesale of clothing and footwear
5143	5143	Elektromos háztartási cikk nagykereskedelme	Wholesale of electrical household appliances and radio and television goods
5144	5144	Porcelán-, üvegáru-, tapéta-, tisztítószer-nagykereskedelem	Wholesale of china and glassware, wallpaper and cleaning materials
5145	5145	Illatszer-nagykereskedelem	Wholesale of perfume and cosmetics
5146	5146	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme	Wholesale of pharmaceutical goods
5147	5147	Egyéb fogyasztási cikk nagykereskedelme	Wholesale of other household goods
5151	5151	Energiahordozó-nagykereskedelem	Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products
5152	5152	Fém-, érc-nagykereskedelem	Wholesale of metals and metal ores
5153	5153	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem	Wholesale of wood, construction materials and sanitary equipment

5154	5154	Vasáru-, szerelvény-nagykereskedelem	Wholesale of hardware, plumbing and heating equipment and supplies
5155	5155	Vegyí áru nagykereskedelme	Wholesale of chemical products
5156	5156	Egyéb termelési célú termék nagykereskedelme	Wholesale of other intermediate products
5157	5157	Hulladék-nagykereskedelem	Wholesale of waste and scrap
5161	5161	Szerszámgép-nagykereskedelem	Wholesale of machine tools
5162	5162	Építőipari gép nagykereskedelme	Wholesale of construction machinery
5163	5163	Textilipari gép, varró-, kötőgép nagykereskedelme	Wholesale of machinery for the textile industry, and of sewing and knitting machines
5164	5164	Irodagép, -berendezés nagykereskedelme	Wholesale of office machinery and equipment
5165	5165	Egyéb gép, szállítóeszköz nagykereskedelme	Wholesale of other machinery for use in industry, trade and navigation
5166	5166	Mezőgazdasági gép nagykereskedelme	Wholesale of agricultural machinery and accessories and implements, including tractors
5170	5170	Egyéb nagykereskedelem	Other wholesale
5211	5211	Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	Retail sale in non-specialized stores with food, beverages or tobacco predominating
5212	5212	Iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem	Other retail sale in non-specialized stores
5221	5221	Zöldség-, gyümölcs-kiskereskedelem	Retail sale of fruit and vegetables
5222	5222	Hús-, húskészítmény-kiskereskedelem	Retail sale of meat and meat products
5223	5223	Hal-, rák-kiskereskedelem	Retail sale of fish, crustaceans and molluscs
5224	5224	Kenyér-, pékáru-kiskereskedelem	Retail sale of bread, cakes, flour confectionery and sugar confectionery
5225	5225	Ital-kiskereskedelem	Retail sale of alcoholic and other beverages
5226	5226	Dohányáru-kiskereskedelem	Retail sale of tobacco products
5227	5227	Egyéb élelmiszer kiskereskedelem	Other retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores
5231	5231	Gyógyszer-kiskereskedelem	Dispensing chemists
5232	5232	Gyógyászati termék kiskereskedelme	Retail sale of medical and orthopedic goods
5233	5233	Illatszer-kiskereskedelem	Retail sale of cosmetic and toilet articles
5241	5241	Textil-kiskereskedelem	Retail sale of textiles
5242	5242	Ruházati kiskereskedelem	Retail sale of clothing
5243	5243	Lábbeli-, bőráru-kiskereskedelem	Retail sale of footwear and leather goods
5244	5244	Bútor, háztartási cikk kiskereskedelme	Retail sale of furniture, lighting equipment and household articles n.e.c.
5245	5245	Elektromos háztartási cikk kiskereskedelme	Retail sale of electrical household appliances and radio and television goods
5246	5246	Vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelem	Retail sale of hardware, paints and glass
5247	5247	Könyv-, újság-, papíráru-kiskereskedelem	Retail sale of books, newspapers and stationery
5248	5248	Egyéb máshová nem sorolt iparcikk-kiskereskedelem	Other retail sale in specialized stores
5250	5250	Használcikk-kiskereskedelem	Retail sale of second-hand goods in stores
5261	5261	Csomagküldő kiskereskedelem	Retail sale via mail order houses
5262	5262	Piaci kiskereskedelem	Retail sale via stalls and markets
5263	5263	Egyéb nem bolti kiskereskedelem	Other non-store retail sale
5271	5271	Lábbeli, bőráru javítása	Repair of boots, shoes and other articles of leather
5272	5272	Elektromos háztartási cikk javítása	Repair of electrical household goods
5273	5273	Óra-, ékszerjavítás	Repair of watches, clocks and jewellery
5274	5274	Egyéb fogyasztási cikk javítása	Repair n.e.c.

5511	5511	Szállodai szolgáltatás, étteremmel	Hotels and motels, with restaurant
5512	5512	Szállodai szolgáltatás, étterem nélkül	Hotels and motels, without restaurants
5521	5521	Ifjúsági, turistaszállás-szolgáltatás	Youth hostels and mountain refuges
5522	5522	Kempingszolgáltatás	Camping sites, including caravan sites
5523	5523	Egyéb kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás	Other provision of lodgings n.e.c.
5530	5530	Éttermi, cukrászcai vendéglátás	Restaurants
5540	5540	Egyéb, nyílt árusítású vendéglátás	Bars
5551	5551	Munkahelyi étkeztetés	Canteens
5552	5552	Közétkeztetés	Catering
6010	6010	Vasúti szállítás	Transport via railways
6021	6021	Menetrendszerű egyéb szárazföldi személyszállítás	Other scheduled passenger land transport
6022	6022	Taxi személyszállítás	Taxi operation
6023	6023	Egyéb szárazföldi személyszállítás	Other land passenger transport
6024	6024	Közúti teherszállítás	Freight transport by road
6030	6030	Csővezetékes szállítás	Transport via pipelines
6110	6110	Tengeri szállítás	Sea and coastal water transport
6120	6120	Belvízi szállítás	Inland water transport
6210	6210	Menetrendszerű légi szállítás	Scheduled air transport
6220	6220	Nem menetrendszerű légi szállítás	Non-scheduled air transport
6230	6230	Űrszállítás	Space transport
6311	6311	Rakománykezelés	Cargo handling
6312	6312	Tárolás, raktározás	Storage and warehousing
6321	6321	Szárazföldi szállítást segítő tevékenység	Other supporting land transport activities
6322	6322	Vízi szállítást segítő tevékenység	Other supporting water transport activities
6323	6323	Légi szállítást segítő tevékenység	Other supporting air transport activities
6330	6330	Utazásszervezés	Activities of travel agencies and tour operators; tourist assistance activities n.e.c.
6340	6340	Szállítási ügynöki tevékenység	Activities of other transport agencies
6411	6411	Nemzeti postai tevékenység	National post activities
6412	6412	Futárpostai tevékenység	Courier activities other than national post activities
6420	6420	Távközlés	Telecommunications
6511	6511	Jegybanki tevékenység	Central banking
6512	6512	Egyéb monetáris közvetítés	Other monetary intermediation
6521	6521	Pénzügyi lízing	Financial leasing
6522	6522	Egyéb hitelnyújtás	Other credit granting
6523	6523	Máshova nem sorolt egyéb pénzügyi közvetítés	Other financial intermediation n.e.c.
6601	6601	Életbiztosítás	Life insurance
6602	6602	Csoportos nyugdíjbiztosítás	Pension funding
6603	6603	Nem életbiztosítás	Non-life insurance
6711	6711	Pénz-, tőkepiaci szabályozás	Administration of financial markets
6712	6712	Értékpapír-ügynöki tevékenység, alapkezelés	Security broking and fund management
6713	6713	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység	Activities auxiliary to financial intermediation n.e.c.
6720	6720	Biztosítást kiegészítő tevékenység	Activities auxiliary to insurance and pension funding
7011	7011	Ingatlanberuházás, -eladás	Development and selling of real estate
7012	7012	Ingatlanforgalmazás	Buying and selling of own real estate
7020	7020	Ingatlan bérbeadása, üzemeltetése	Letting of own property
7031	7031	Ingatlanügynöki tevékenység	Real estate agencies
7032	7032	Ingatlankezelés	Management of real estate on a fee or contract basis
7110	7110	Géjarműkölsönzés	Renting of automobiles

7121	7121	Egyéb szárazföldi jármű kölcsönzése	Renting of other land transport equipment
7122	7122	Vízi jármű kölcsönzése	Renting of water transport equipment
7123	7123	Légi jármű kölcsönzése	Renting of air transport equipment
7131	7131	Mezőgazdasági gép kölcsönzése	Renting of agricultural machinery and equipment
7132	7132	Építőipari gép, berendezés kölcsönzése	Renting of construction and civil engineering machinery and equipment
7133	7133	Irodagép, számítógép kölcsönzése	Renting of office machinery and equipment, including computers
7134	7134	Máshova nem sorolt egyéb gép kölcsönzése	Renting of other machinery and equipment n.e.c.
7140	7140	Fogyasztási cikk kölcsönzése	Renting of personal and household goods n.e.c.
7210	7210	Hardver-szaktanácsadás	Hardware consultancy
7220	7220	Szoftver-készítés, -szaktanácsadás	Software consultancy and supply
7230	7230	Adatfeldolgozás	Data processing
7240	7240	Adatbanki tevékenység	Data base activities
7250	7250	Iroda-, számítógép-javítás	Maintenance and repair of office, accounting and computing machinery
7260	7260	Egyéb számítástechnikai tevékenység	Other computer related activities
7310	7310	Természettudományi műszaki kutatás, fejlesztés	Research and experimental development on natural sciences and engineering
7320	7320	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés	Research and experimental development on social sciences and humanities
7411	7411	Jogi tevékenység	Legal activities
7412	7412	Számviteli, könyvvizsgálói adószakértői tevékenység	Accounting, book-keeping and auditing activities; tax consultancy
7413	7413	Piac-és közvélemény-kutatás	Market research and public opinion polling
7414	7414	Üzletviteli tanácsadás	Business and management consultancy activities
7415	7415	Vagyonkezelés	Management activities of holding companies
7420	7420	Mérnöki tevékenység, tanácsadás	Architectural and engineering activities and related technical consultancy
7430	7430	Műszaki vizsgálat, elemzés	Technical testing and analysis
7440	7440	Hirdetés	Advertising
7450	7450	Munkaerő-toborzás, -közvetítés	Labour recruitment and provision of personnel
7460	7460	Nyomozási, biztonsági tevékenység	Investigation and security activities
7470	7470	Takarítás, tisztítás	Industrial cleaning
7481	7481	Fényképészet	Photographic activities
7482	7482	Csomagolás	Packaging activities
7483	7483	Titkári, fordítói tevékenység	Secretarial and translation activities
7484	7484	Máshova nem sorolt, egyéb gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatás	Other business activities n.e.c.
7511	7511	Általános közigazgatás	General (overall) public service activities
7512	7512	Társadalmi szolgáltatások igazgatása	Regulation of the activities of agencies that provide health care, education, cultural services and other social services, excluding social security
7513	7513	Üzleti élet szabályozása	Regulation of and contribution to more efficient operation of business
7514	7514	Közigazgatást kiegészítő szolgáltatás	Supporting service activities for the government as a whole
7521	7521	Külügyek	Foreign affairs
7522	7522	Honvédelem	Defence activities
7523	7523	Igazságügy	Justice and judicial activities
7524	7524	Közbiztonság, közrend	Public security, law and order activities

7525	7525	Tűzvédelem	Fire service activities
7530	7530	Kötelező társadalombiztosítás	Compulsory social security activities
8010	8010	Alapfokú oktatás	Primary education
8021	8021	Általános középfokú oktatás	General secondary education
8022	8022	Szakmai középfokú oktatás	Technical and vocational secondary education
8030	8030	Felsőoktatás	Higher education
8041	8041	Járművezető-oktatás	Driving school activities
8042	8042	Felnőtt- és egyéb oktatás	Adult and other education n.e.c.
8511	8511	Fekvőbeteg-ellátás	Hospital activities
8512	8512	Járóbeteg-ellátás	Medical practice activities
8513	8513	Fogorvosi szakellátás	Dental practice activities
8514	8514	Egyéb humán-egészségügyi ellátás	Other human health activities
8520	8520	Allat-egészségügyi ellátás	Veterinary activities
8531	8531	Szociális ellátás elhelyezéssel	Social work activities with accommodation
8532	8532	Szociális ellátás elhelyezés nélkül	Social work activities without accommodation
9000	9000	Szennyvíz-, hulladékkezelés, településtisztasági szolgáltatás	Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities
9111	9111	Vállalkozói érdekképviselő	Activities of business and employers' organizations
9112	9112	Szakmai érdekképviselő	Activities of professional organizations
9120	9120	Szakszervezeti tevékenység	Activities of trade unions
9131	9131	Egyházi tevékenység	Activities of religious organizations
9132	9132	Politikai tevékenység	Activities of political organizations
9133	9133	Máshova nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység	Activities of other membership organizations n.e.c.
9211	9211	Film-, videógyártás	Motion picture and video production
9212	9212	Film-, video terjesztés	Motion picture and video distribution
9213	9213	Filmvetítés	Motion picture projection
9220	9220	Rádió-televízió műsorszolgáltatás	Radio and television activities
9231	9231	Alkotó és előadóművészet	Artistic and literary creation and interpretation
9232	9232	Művészeti kiegészítő tevékenység	Operation of arts facilities
9233	9233	Vidámparki szórakoztatás	Fair and amusement park activities
9234	9234	Máshova nem sorolható egyéb szórakoztatás	Other entertainment activities n.e.c.
9240	9240	Hírügynökségi tevékenység	News agency activities
9251	9251	Könyvtári, levéltári tevékenység	Library and archives activities
9252	9252	Múzeumi tevékenység, kulturális örökség védelme	Museums activities and preservation of historical sites and buildings
9253	9253	Növény-, állatkerti bemutató (természetvédelem)	Botanical and zoological gardens and nature reserves activities
9261	9261	Sportpályák, stadionok működtetése	Operation of sports arenas and stadiums
9262	9262	Egyéb sport tevékenység	Other sporting activities
9271	9271	Szerencsejáték, fogadás	Gambling and betting activities
9272	9272	Máshova nem sorolható egyéb szabadidős tevékenység	Other recreational activities n.e.c.
9301	9301	Mosás, tisztítás	Washing and dry-cleaning of textile and fur products
9302	9302	Fodrászat, szépségápolás	Hairdressing and other beauty treatment
9303	9303	Temetkezés	Funeral and related activities
9304	9304	Fizikai közérzetet javító szolgáltatás	Physical well-being activities
9305	9305	Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatás	Other service activities n.e.c.
9500	9500	Alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás	Private households with employed persons
9900	9900	Területen kívüli szervezet	Extra-territorial organizations and bodies

10.2. A felhasználási oldalon alkalmazott nómenklatúrák**10.2.1. A háztartások fogyasztási kiadása becslése során alkalmazott nómenklatúra**

A COICOP (Classification of Individual Consumption by Purposes; Az egyéni fogyasztás rendeltetés szerint osztályozása) nómenklatúrát alkalmazzuk a háztartások fogyasztási kiadásának becslésénél.

10.2 Tábla Az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása

	Magyar megnevezés	Angol megnevezés
01.	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	Food and non-alcoholic beverages
<i>01.1</i>	<i>Élelmiszerek</i>	<i>Food</i>
	01.1.1 Kenyér és cereáliák	Bread and cereals
	01.1.2 Hús	Meat
	01.1.3 Hal és tengeri állat	Fish and seafood
	01.1.4 Tej, sajt és tojás	Milk, cheese and eggs
	01.1.5 Olaj és zsiradék	Oils and fats
	01.1.6 Gyümölcs	Fruit
	01.1.7 Zöldségfélék	Vegetables
	01.1.8 Cukor, lekvár, méz, csokoládé és cukorka	Sugar, jam, honey, chocolate and confectionery
	01.1.9 Egyéb máshova nem sorolt élelmiszerek	Food products n.e.c.
<i>01.2</i>	<i>Alkoholmentes italok</i>	<i>Non-alcoholic beverages</i>
	01.2.1 Kávé, tea és kakaó	Coffee, tea and cocoa
	01.2.2 Ásványvíz, üdítőital, gyümölcs és zöldség ivólé	Mineral waters, soft drinks, fruit and vegetable juices
02.	Szeszes italok, dohányárúk és kábítószer	Alcoholic beverages, tobacco and narcotics
<i>02.1</i>	<i>Szeszes italok</i>	<i>Alcoholic beverages</i>
	02.1.1 Égetett szeszes italok	Spirits
	02.1.2 Bor	Wine
	02.1.3 Sör	Beer
<i>02.2</i>	<i>Dohányárúk</i>	<i>Tobacco</i>
	02.2.0 Dohányárúk	Tobacco
<i>02.3</i>	<i>Kábítószer</i>	<i>Narcotics</i>
	02.3.0 Kábítószer	Narcotics
03.	Ruházat és lábbeli	Clothing and footwear
<i>03.1</i>	<i>Ruházat</i>	<i>Clothing</i>
	03.1.1 Ruházati méteráru	Clothing materials
	03.1.2 Felső- és alsóruházat	Garments
	03.1.3 Egyéb ruházati cikkek és kiegészítők	Other articles of clothing and clothing accessories
	03.1.4 Ruházat javítása, tisztítása, kölcsönzése	Cleaning, repair and hire of clothing
<i>03.2</i>	<i>Lábbeli</i>	<i>Footwear</i>
	03.2.1 Cipő és egyéb lábbeli	Shoes and other footwear
	03.2.2 Lábbeli javítása, tisztítása és kölcsönzése	Repair and hire of footwear

04.	Lakásslolgáltatás, víz, villamosenergia, gáz és egyéb tüzelőanyag	Housing, water, electricity, gas and other fuels
04.1	<i>Tényleges lakbér</i>	<i>Actual rentals for housing</i>
	04.1.1 Állandó lakásért fizetett bérleti díjak	Actual rentals paid by tenants
	04.1.2 Második lakásért fizetett bérleti díjak	Other actual rentals
04.2	<i>Imputált lakbér</i>	<i>Imputed rentals for housing</i>
	04.2.1 Saját tulajdonú állandó lakások imputált bére	Imputed rentals of owner-occupiers
	04.2.2 Egyéb imputált lakbér	Other imputed rentals
04.3	<i>Lakáskarbantartás és -javítás</i>	<i>Maintenance and repair of the dwelling</i>
	04.3.1 Lakáskarbantartáshoz és -javításhoz vásárolt anyagok	Materials for the maintenance and repair of the dwelling
	04.3.2 Lakáskarbantartási és -javítási szolgáltatások	Services for the maintenance and repair of the dwelling
04.4	<i>Vizellátás és egyéb lakásslolgáltatás</i>	<i>Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling</i>
	04.4.1 Vizellátás	Water supply
	04.4.2 Hulladékelszállítás	Refuse collection
	04.4.3 Szennyvízelvezetés	Sewerage collection
	04.4.4 Egyéb máshova nem sorolt lakásslolgáltatás	Other services relating to the dwelling n.e.c.
04.5	<i>Villamosenergia, gáz és egyéb tüzelőanyagok</i>	<i>Electricity, gas and other fuels</i>
	04.5.1 Villamosenergia	Electricity
	04.5.2 Gáz	Gas
	04.5.3 Folyékony tüzelőanyagok	Liquid fuels
	04.5.4 Szilárd tüzelőanyagok	Solid fuels
	04.5.5 Melegvíz- és hőszolgáltatás	Heat energy
05.	Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	Furnishings, household equipment and routine household maintenance
05.1	<i>Bútorok és lakberendezési cikkek, szőnyegek és más padlóburkoló anyagok</i>	<i>Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings</i>
	05.1.1 Bútorok és lakberendezési cikkek	Furniture and furnishings
	05.1.2 Szőnyegek és más padlóburkoló anyagok	Carpets and other floor coverings
	05.1.3 Bútorok, lakberendezési cikkek, szőnyegek és padlóburkoló anyagok javítása	Repair of furniture, furnishings and floor coverings
05.2	<i>Lakástextiliák</i>	<i>Household textiles</i>
	05.2.0 Lakástextiliák	Household textiles
05.3	<i>Háztartási gépek és készülékek</i>	<i>Household appliances</i>
	05.3.1 Tartós háztartási gépek és készülékek	Major household appliances whether electric or not
	05.3.2 Elektromos háztartási kisgépek	Small electric household appliances
	05.3.3 Háztartási gépek és készülékek javítása	Repair of household appliances
05.4	<i>Háztartási üvegáruk, edények és konyhafelszerelés</i>	<i>Glassware, tableware and household utensils</i>

	05.4.0 Háztartási üvegarúk, edények és konyhafelszerelés	Glassware, tableware and household utensils
05.5	<i>Barkács- és kerti szerszámok, eszközök</i>	<i>Tools and equipment for house and garden</i>
	05.5.1 Nagyobb barkács- és kerti szerszámok, eszközök	Major tools and equipment
	05.5.2 Kisebb barkács- és kerti szerszámok, eszközök, különféle tartozékok	Small tools and miscellaneous accessories
05.6	<i>Rendszeres lakáskarbantartáshoz igénybevett termékek és szolgáltatások</i>	<i>Goods and services for routine household maintenance</i>
	05.6.1 Háztartási fogyóanyagok	Non-durable household goods
	05.6.2 Háztartási alkalmazottak szolgáltatásai és egyéb háztartási szolgáltatások	Domestic services and household services
06.	Egészségügy	Health
06.1	<i>Gyógyszerek, egészségügyi termékek, gyógyászati segédeszközök</i>	<i>Medical products, appliances and equipment</i>
	06.1.1 Gyógyszerek	Pharmaceutical products
	06.1.2 Egyéb egészségügyi termékek	Other medical products
	06.1.3 Gyógyászati segédeszközök és készülékek	Therapeutic appliances and equipment
06.2	<i>Járóbetegellátás</i>	<i>Outpatient services</i>
	06.2.1 Orvosi ellátás	Medical services
	06.2.2 Fogászati ellátás	Dental services
	06.2.3 Egyéb járóbetegellátás	Paramedical services
06.3	<i>Kórházi szolgáltatások</i>	<i>Hospital services</i>
	06.3.0 Kórházi szolgáltatások	Hospital services
07.	Közlekedés és szállítás	Transport
07.1	<i>Járművásárlás</i>	<i>Purchase of vehicles</i>
	07.1.1 Személygépkocsi	Motor cars
	07.1.2 Motorkerékpár	Motor cycles
	07.1.3 Kerékpár	Bicycles
	07.1.4 Állati erővel vontatott járművek	Animal drawn vehicles
07.2	<i>Személyszállító járművek üzemeltetése</i>	<i>Operation of personal transport equipment</i>
	07.2.1 Személyszállító járművek alkatrészei és tartozékai	Spare parts and accessories for personal transport equipment
	07.2.2 Üzemanyag és kenőanyagok személyszállító járművekhez	Fuels and lubricants for personal transport equipment
	07.2.3 Személyszállító járművek karbantartása és javítása	Maintenance and repair of personal transport equipment
	07.2.4 Személyszállító járművekkel kapcsolatos egyéb szolgáltatások	Other services in respect of personal transport equipment
07.3	<i>Közlekedési és szállítási szolgáltatások</i>	<i>Transport services</i>
	07.3.1 Kötőpályás személyszállítás	Passenger transport by railway
	07.3.2 Közúti személyszállítás	Passenger transport by road
	07.3.3 Légi személyszállítás	Passenger transport by air
	07.3.4 Vízi személyszállítás	Passenger transport by sea and inland

	07.3.5 Kombinált személyszállítás	Combined passenger transport
	07.3.6 Egyéb közlekedési, szállítási szolgáltatások	Other purchased transport services
08.	Hírközlés	Communication
08.1	<i>Postai szolgáltatás</i>	<i>Postal services</i>
	08.1.0 Postai szolgáltatás	Postal services
08.2	<i>Telefon és egyéb hírközlő berendezés</i>	<i>Telephone and telefax equipment</i>
	08.2.0 Telefon és egyéb hírközlő berendezés	Telephone and telefax equipment
08.3	<i>Telefonálás és egyéb hírközlési szolgáltatás</i>	<i>Telephone and telefax services</i>
	08.3.0 Telefonálás és egyéb hírközlési szolgáltatások	Telephone and telefax services
09.	Szabadidő és kultúra	Recreation and culture
09.1	<i>Audiovizuális, foto-optikai és információ-feldolgozó berendezések</i>	<i>Audio-visual, photographic and information processing equipment</i>
	09.1.1 Hang és kép felvételére, rögzítésére és visszajátszására alkalmas készülékek	Equipment for the reception, recording and reproduction of sound and pictures
	09.1.2 Fényképészeti, filmfelvevő berendezések, optikai eszközök	Photographic and cinematographic equipment and optical instruments
	09.1.3 Információ-feldolgozó berendezések	Information processing equipment
	09.1.4 Kép-, hang- és adathordozók	Recording media
	09.1.5 Audiovizuális, foto-optikai és információ-feldolgozó berendezések javítása	Repair of audio-visual, photographic and information processing equipment
09.2	<i>Egyéb szabadidős és kulturális tevékenységet szolgáló tartós javak</i>	<i>Other major durables for recreation and culture</i>
	09.2.1 Házon kívüli szabadidős tevékenységet szolgáló tartós javak	Major durables for outdoor recreation
	09.2.2 Hangszerek, és más beltéri szabadidős tevékenységet szolgáló tartós javak	Musical instruments and major durables for indoor recreation
	09.2.3 Egyéb szabadidős és kulturális tev-t szolgáló tartós javak karbantartása és javítása	Maintenance and repair of other major durables for recreation and culture
09.3	<i>Játékok, hobbi- és sportcikkek, kertészkedés, hobbiállat</i>	<i>Other recreational items and equipment, gardens and pets</i>
	09.3.1 Játékok és hobbicikkek	Games, toys and hobbies
	09.3.2 Sporteszközök, kempingcikkek és más felszer. házon kívüli szabadidős tevhhez	Equipment for sport, camping and open-air recreation
	09.3.3 Kertészkedési cikkek, növények, virágok	Gardens, plants and flowers
	09.3.4 Hobbiállatok és tartásukkal kapcsolatos termékek	Pets and related products
	09.3.5 Állatorvosi és egyéb szolgáltatások hobbiállatoknak	Veterinary and other services for pets

09.4	<i>Szabadidős és kulturális tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások</i>	<i>Recreational and cultural services</i>
	09.4.1 Sport- és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások	Recreational and sporting services
	09.4.2 Kulturális szolgáltatások	Cultural services
	09.4.3 Szerencsejátékok	Games of chance
09.5	<i>Újság, könyv, papír és írószer</i>	<i>Newspapers, books and stationery</i>
	09.5.1 Könyv	Books
	09.5.2 Újság, folyóirat	Newspapers and periodicals
	09.5.3 Egyéb nyomdai termékek	Miscellaneous printed matter
	09.5.4 Papír és írószer, rajzeszköz	Stationery and drawing materials
09.6	<i>Szervezett társasutazás</i>	<i>Package holidays</i>
	09.6.0 Szervezett társasutazás	Package holidays
10.	Oktatás	Education
10.1	<i>Iskolaelőkészítő és alapfokú oktatás</i>	<i>Pre-primary and primary education</i>
	10.1.0 Iskolaelőkészítő és alapfokú oktatás	Pre-primary and primary education
10.2	<i>Középfokú oktatás</i>	<i>Secondary education</i>
	10.2.0 Középfokú oktatás	Secondary education
10.3	<i>Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás</i>	<i>Post-secondary non- tertiary education</i>
	10.3.0 Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás	Post-secondary non- tertiary education
10.4	<i>Felsőfokú oktatás</i>	<i>Tertiary education</i>
	10.4.0 Felsőfokú oktatás	Tertiary education
10.5	<i>Nem besorolható szintű oktatás</i>	<i>Education not definable by level</i>
	10.5.0 Nem besorolható szintű oktatás	Education not definable by level
11.	Vendéglátás és szálláshelyszolgáltatás	Restaurants and hotels
11.1	<i>Vendéglátás</i>	<i>Catering services</i>
	11.1.1 Kereskedelmi vendéglátás	Restaurants, cafés and the like
	11.1.2 Munkahelyi- és diákétkeztetés	Canteens
11.2	<i>Szálláshelyszolgáltatás</i>	<i>Accommodation services</i>
	11.2.0 Szálláshelyszolgáltatás	Accommodation services
12.	Egyéb termékek és szolgáltatások	Miscellaneous goods and services
12.1	<i>Testápolás</i>	<i>Personal care</i>
	12.1.1 Fodrász-szalonok és más testápolással foglalkozó létesítmények	Hairdressing salons and personal grooming establishments
	12.1.2 Elektromos testápolási készülékek	Electric appliances for personal care
	12.1.3 Egyéb testápolási eszközök és termékek	Other appliances, articles and products for personal care
12.2	<i>Prostitúció</i>	<i>Prostitution</i>
	12.2.0 Prostitúció	Prostitution
12.3	<i>Máshova nem sorolt személyes ingóság</i>	<i>Personal effects n.e.c.</i>
	12.3.1 Óra, ékszer	Jewellery, clocks and watches
	12.3.2 Egyéb személyes ingóság	Other personal effects
12.4	<i>Szociális ellátás</i>	<i>Social protection</i>
	12.4.0 Szociális ellátás	Social protection

12.5	<i>Biztosítás</i>	<i>Insurance</i>
	12.5.1 Életbiztosítás	Life insurance
	12.5.2 Ingatlanbiztosítás	Insurance connected with the dwelling
	12.5.3 Egészségbiztosítás	Insurance connected with health
	12.5.4 Jármű- és közlekedési biztosítás	Insurance connected with transport
	12.5.5 Egyéb biztosítás	Other insurance
12.6	<i>Máshova nem sorolt pénzügyi szolgáltatások</i>	<i>Financial services n.e.c.</i>
	12.6.1 FISIM	FISIM
	12.6.2 Egyéb máshova nem sorolt pénzügyi szolgáltatások	Other financial services n.e.c.
12.7	<i>Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatások</i>	<i>Other services n.e.c.</i>
	12.7.0 Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatások	Other services n.e.c.

10.2.2. A kormányzat fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nomenklatúra

Két osztályozás használatos: COFOG és a nemzetközi osztályozás:

10.3 Tábla Nemzetközi osztályozás

Magyar megnevezés	Angol megnevezés	A fogyasztás típusa	
		Egyéni	Közösségi
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	Agriculture, hunting and related service activities		X
Erdőgazdálkodás	Forestry, logging and related service activities		X
Kiadói és nyomdai tevékenység, egyéb sokszorosítás	Publishing, printing and reproduction of recorded media		X
Építőipar	Construction		X
Kiskereskedelem	Retail trade, except of motor-veh. etc.; repair of personal & hh. goods		X
Munkahelyi étkeztetés	Canteens	X	
Szárazföldi, csővezetékes szállítás	Land transport, transport via pipelines		X
Vízi szállítás	Water transport		X
Szállítás kiegészítő tevékenység, utazásszervezés	Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies		X
Posta, távközlés	Post and telecommunications		X
Ingatlanberuházás, -eladás, ingatlanforgalmazás	Development and selling of real estate, buying and selling of own real estate		X
Ingatlan bérbeadása, üzemeltetése	Letting of own property	X	
Számítástechniai tevékenység	Renting of machinery & equipment without operator		X
Kutatás, fejlesztés	Research and development		X
Gazdasági tevékenységeket segítő szolgáltatás	Other business activities	X	X
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	Public administration and defence; compulsory social security		X
Oktatás	Education	X	
Egészségügy	Human health activities	X	
Állategészségügy	Veterinary activities		X
Szociális ellátás	Social work	X	
Szennyvíz- hulladékkezelés, köztisztasági szolgáltatás	Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities		X
Hírügynökségi tevékenység	News agency activities		X
Sport	Sporting activities	X	
Kultúra	Culture activities	X	
Temetkezés	Funeral and related activities		X
Máshova nem sorolt egyéb szolgáltatás	Other service activities n.e.c.	X	

10.4 Tábla COFOG

01. Általános közszolgáltatások	01 General public services
01.1 Végrehajtó és törvényhozó szervek, pénzügyi és költségvetési tevékenységek, külügyek	01.1 Executive and legislative organs, financial and fiscal affairs, external affairs
01.2 Külföldi gazdasági segélyek	01.2 Foreign economic aid
01.3 Általános szolgáltatások	01.3 General services
01.4 Alap kutatás	01.4 Basic research
01.5 Általános közszolgáltatásokkal kapcsolatos kutatás és fejlesztés	01.5 R&D General public services
01.6 Máshova nem sorolt általános közszolgáltatások	01.6 General public services n.e.c.
01.7 Államadósság-kezelés	01.7 Public debt transactions
01.8 Külön funkcióként nem meghatározható tevékenységek (az államháztartás különböző szintjei közötti általános jellegű műveletek)	01.8 Transfers of a general character between different levels of government
02. Védelem	02 Defence
02.1 Katonai védelem	02.1 Military defence
02.2 Polgári védelem	02.2 Civil defence
02.3 Külföldi katonai segítségnyújtás	02.3 Foreign military aid
02.4 Védelmi tevékenységekkel kapcsolatos kutatás és fejlesztés	02.4 R&D Defence
02.5 Máshova nem sorolt, védelemmel kapcsolatos ügyek	02.5 Defence n.e.c.
03. Közrend és közbiztonság	03 Public order and safety
03.1 Rendőrségi tevékenységek	03.1 Police services
03.2 Tűzvédelemmel kapcsolatos tevékenységek	03.2 Fire-protection services
03.3 Bíróságok tevékenysége	03.3 Law courts
03.4 Büntetésvégrehajtási tevékenységek	03.4 Prisons
03.5 Közrenddel és a közbiztonsággal kapcsolatos kutatás és fejlesztés	03.5 R&D Public order and safety
03.6 Máshova nem sorolt, közrenddel és közbiztonsággal kapcsolatos ügyek	03.6 Public order and safety n.e.c.
04. Gazdasági ügyek	04 Economic affairs
04.1 Általános gazdasági, kereskedelmi ügyek és munkaügyi tevékenységek	04.1 General economic, commercial and labour affairs
04.2 Mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati és vadgazdálkodási ügyek	04.2 Agriculture, forestry, fishing and hunting
04.3 Üzemanyag és energiaellátással kapcsolatos ügyek	04.3 Fuel and energy
04.4 Bányászati, feldolgozóipari és építőipari ügyek	04.4 Mining, manufacturing and construction
04.5 Szállítási ügyek	04.5 Transport
04.6 Távközlési ügyek	04.6 Communication
04.7 Egyéb ágazatokkal kapcsolatos ügyek	04.7 Other industries
04.8 Gazdasági ügyekkel kapcsolatos kutatás és fejlesztés	04.8 R&D Economic affairs
04.9 Máshova nem sorolt gazdasági ügyek	04.9 Economic affairs n.e.c.
05. Környezetvédelem	05 Environmental protection
05.1 Hulladékkezelés igazgatása	05.1 Waste management
05.2 Szennyvízkezelés igazgatása	05.2 Waste water management

05.3 Környezetszennyezés csökkentésének igazgatása	05.3 Pollution abatement
05.4 Az élővilág védelme és a tájvédelem igazgatása	05.4 Protection of biodiversity and landscape
05.5 Környezetvédelemmel kapcsolatos kutatás és fejlesztés	05.5 R&D Environmental protection
05.6 Máshova nem sorolt környezetvédelmi ügyek	05.6 Environmental protection n.e.c.
06. Lakás és közműellátás	06 Housing and community amenities
06.1 Lakásellátási ügyek	06.1 Housing development
06.2 Településfejlesztés	06.2 Community development
06.3 Vízellátás	06.3 Water supply
06.4 Közvilágítás	06.4 Street lighting
06.5 Lakás és közműellátással kapcsolatos kutatás és fejlesztés	06.5 R&D Housing and community amenities
06.6 Máshova nem sorolt lakás és közműellátási ügyek	06.6 Housing and community amenities n.e.c.
07. Egészségügy	07 Health
07.1 Gyógyászati termékek, eszközök és készülékek	07.1 Medical products, appliances and equipment
07.2 Járóbeteg-ellátás	07.2 Outpatient services
07.3 Fekvőbeteg-ellátás	07.3 Hospital services
07.4 Közegészségügyi szolgáltatások	07.4 Public health services
07.5 Egészségüggyel kapcsolatos kutatás és fejlesztés	07.5 R&D Health
07.6 Máshova nem sorolt egészségügyi tevékenységek	07.6 Health n.e.c.
08. Szabadidő, kultúra és vallás	08 Recreation, culture and religion
08.1 Szabadidős és sporttevékenységekkel kapcsolatos szolgáltatások	08.1 Recreational and sporting services
08.2 Kulturális szolgáltatások	08.2 Cultural services
08.3 Műsorszórással és kiadói tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatások	08.3 Broadcasting and publishing services
08.4 Vallási és egyéb közösségi szolgáltatások	08.4 Religious and other community services
08.5 Szabadidős tevékenységekkel, kultúrával és vallással kapcsolatos kutatás és fejlesztés	08.5 R&D Recreation, culture and religion
08.6 Máshova nem sorolt szabadidős tevékenységekkel, kultúrával és vallással kapcsolatos ügyek	08.6 Recreation, culture and religion n.e.c.
09. Oktatás	09 Education
09.1 Iskola előtti és alapfokú oktatás	09.1 Pre-primary and primary education
09.2 Középfokú oktatás	09.2 Secondary education
09.3 Középfokot meghaladó, de nem felsőfokú oktatás	09.3 Post-secondary non-tertiary education
09.4 Felsőfokú oktatás	09.4 Tertiary education
09.5 Oktatási szinthez nem kapcsolható oktatás	09.5 Education not definable by level
09.6 Az oktatáshoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások	09.6 Subsidiary services to education
09.7 Oktatással kapcsolatos kutatás és fejlesztés	09.7 R&D Education
09.8 Máshova nem sorolt oktatási ügyek	09.8 Education n.e.c.
10. Szociális biztonság	10 Social protection
10.1 Betegséggel és rokkantsággal kapcsolatos tevékenységek	10.1 Sickness and disability
10.2 Idősek ellátásával kapcsolatos tevékenységek	10.2 Old age
10.3 Elhunyt személyek hátramaradottainak ellátásával	10.3 Survivors

kapcsolatos tevékenységek	
10.4 Családi és gyermekeknek járó juttatásokkal kapcsolatos tevékenységek	10.4 Family and children
10.5 Munkanélküli-ellátással kapcsolatos tevékenységek	10.5 Unemployment
10.6 Lakás célú szociális ellátás	10.6 Housing
10.7 A szociálisan hátrányos helyzetű személyekkel kapcsolatos, máshová nem sorolt tevékenységek (természetbeni juttatás)	10.7 Social exclusion n.e.c.
10.8 Szociális biztonsággal kapcsolatos kutatás és fejlesztés	10.8 R&D Social protection
10.9 Máshova nem sorolt, szociális biztonsággal összefüggő tevékenységek (közösségi fogyasztás)	10.9 Social protection n.e.c.

10.2.3. A háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nomenklatúra

A háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nomenklatúra a következő:

10.5 Tábla A háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nomenklatúra

Magyar megnevezés	Angol megnevezés	A fogyasztás típusa:
		Egyéni
Oktatás	Education	X
Egészségügy	Human health activities	X
Szociális ellátás	Social work	X
Érdekképviseleti tevékenység	Activities of membership organisations	X
Szórakoztatás, kultúra, sport	Recreational, cultural, and sporting activities	X

10.2.4. A bruttó állóeszköz-felhalmozás osztályozása

Az éves bruttó állóeszköz-felhalmozás becsléséhez megkülönböztetett eszköz beszerzések a következők:

- Új tárgyi eszközök és immateriális javak vásárlása
- Nagyobb állóeszköz- és földjavítások
- Saját felhasználási célú állóeszközök termelése
- Használt tárgyi eszközök és immateriális javak vásárlása
- Tárgyi eszközök, mint apport beszerzése
- Tárgyi eszközök, mint természetbeni tőke-transzfer beszerzése
- A föld tulajdonjog átruházásának költsége.

37. Eszközök át(él)adásának típusai (mint negatív tételek):

- Tárgyi eszközök és immateriális javak eladása

- Tárgyi eszközök más egységbe történő apportálása
- Tárgyi eszközök természetbeni tőke-transzferként más egységeknek való átadása.

10.2.5. Készletek osztályozása

10.2.6. A külkereskedelmi statisztikában alkalmazott osztályozási rendszer

A magyar külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztika által használt osztályozási rendszer, a 4407 99 94, 4811 49 51, 4811 49 59 kódokat kivéve, követi a Kombinált Nomenklátúra (Combined Nomenclature) besorolásait. Az import tarifa-kódok esetében a CN 8 számjegyes osztályozása kiegészült 2 nemzeti alábontást segítő számjeggyel. Az adatok előállítása és publikálása a SITC (Standard International Trade Classification, Revision 3.–Nemzetközi Kereskedelmi Áruosztályozás) alapján történik.

A külkereskedelmi szolgáltatások osztályozása – a fizetési mérlegben használt osztályozással megegyezően – az EBOPS (nemzetközi szolgáltatásforgalom bővített osztályozási rendszere) osztályozáson alapul.

10.6 Tábla A külkereskedelmi statisztika által használt osztályozás

MNB/KSH	Megnevezés	EBOPS	Megnevezés
050	Javítás	001	Árumozgással járó javítás
060	Személyszállítás	205	Szállítás = 206 + 210 + 214
070	Magyar export-áru szállítási díja	206	Tengeri szállítás= 207 + 208 + 209
080	Magyar import-áru szállítási díja	207	Tengeri személyszállítás
090	Külföldi áru szállítási díja	208	Tengeri áruszállítás
100	Szállítványozók nemzetközi elszámolásai	209	Egyéb tengeri szállítás
110	Magyar export-áru egyéb szállítási díja	210	Légi szállítás = 211 + 212 + 213
120	Magyar import-áru egyéb szállítási díja	211	Légi személyszállítás
130	Külföldi áruval kapcsolatos egyéb szállítási díj	212	Légi áruszállítás
140	Szállítványozói szolgáltatás engedményei	213	Egyéb légi szállítás
		214	Egyéb szállítás = 218 + 219 + 223 + 227 + 231 + 232
		215	Egyéb személyszállítás = 220 + 224 + 228
		216	Egyéb áruszállítás = 221 + 225 + 229
		217	Egyéb fel nem sorolt szállítás = 222 + 226 + 230
		218	Úrszállítás
		219	Vasúti szállítás = 220 + 221 + 222
		220	Vasúti személyszállítás
		221	Vasúti áruszállítás
		222	Egyéb vasúti szállítás
		223	Közúti szállítás = 224 + 225 + 226
		224	Közúti személyszállítás
		225	Közúti áruszállítás
		226	Egyéb közúti szállítás
		227	Belföldi vízi szállítás = 228 + 229 + 230
		228	Belföldi vízi úton történő személyszállítás
		229	Belföldi vízi úton történő áruszállítás
		230	Egyéb belföldi vízi úton történő szállítás
		231	Csővezetékes szállítás és villamosenergia-szállítás
		232	Egyéb kiegészítő és járulékos szállítási szolgáltatások
170	Kommunikációs szolgáltatások	245	Kommunikációs szolgáltatások = 246 + 247
		246	Postai és futárpostai szolgáltatásokat

		247	Távközlési szolgáltatásokat
180	Építési-szerelési szolgáltatások	249 250 251	Építési-szerelési szolgáltatások = 250 + 251 Külföldön teljesített építési-szerelési szolgáltatások Belföldön teljesített építési-szerelési szolgáltatások
210	Rezidens biztosítási vállalkozások bevétele és kiadásai	253 254	Biztosítási szolgáltatások = 254 + 255 + 256 + 257 + 258 + 259 Életbiztosítás és nyugdíjalapok
190/200	Magyar export/import áruk után fizetett biztosítási díj	255 256 257 258 259	Szállítmánybiztosítás Egyéb közvetlen biztosítás Passzív viszontbiztosítás Biztosítási tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások Aktív viszontbiztosítás
220	Pénzügyi szolgáltatások	260	Pénzügyi szolgáltatások
230	Számítástechnikai és információs szolgáltatások	262 263 264 889 890	Számítástechnikai és információs szolgáltatások = 263 + 264 Számítástechnikai szolgáltatásokat Információs szolgáltatásokat (889+890) Hírügynökségi szolgáltatásokat Egyéb információs szolgáltatások
240	Jogdíjak és licencdíjak	266 891 892	Jogdíjak és licencdíjak = 891 + 892 Franchise és hasonló jogok Egyéb jogdíjak és licencdíjak
250	Re-export és egyéb, kereskedelemhez kapcsolódó szolgáltatások	268 269 270 271	Egyéb üzleti szolgáltatások = 269 + 272 + 273 Re-export és egyéb, kereskedelemhez kapcsolódó szolgáltatások = 270 + 271 Re-export Egyéb, kereskedelemhez kapcsolódó szolgáltatások
260	Operatív lízing-szolgáltatás	272	Operatív lízing-szolgáltatás
270	Egyéb üzleti, professzionális és technikai szolgáltatások	273 274 275 276	Egyéb üzleti, professzionális és technikai szolgáltatások = 274 + 278 + 279 + 280 + 281 + 284 + 285 Jogi, könyvelési, vezetési tanácsadás és PR-szolgáltatások = 275 + 276 + 277 Jogi szolgáltatások Számviteli, könyvvizsgálati, könyvelési és adószakértői szolgáltatások

			<p>277 Üzleti, vezetési tanácsadás és PR-szolgáltatások</p> <p>278 Hirdetés, piacutató és közvélemény-kutatás</p> <p>279 Kutatás és fejlesztés</p> <p>280 Építészeti, tervezési és egyéb technikai szolgáltatások</p> <p>281 Mezőgazdasági, bányászati és helyszíni feldolgozással kapcsolatos szolgáltatások = 282 + 283</p> <p>282 Hulladékkezelés és a környezetszennyezés megszüntetése</p> <p>283 Mezőgazdasági, bányászati és egyéb helyszíni feldolgozással kapcsolatos szolgáltatások</p> <p>284 Egyéb üzleti szolgáltatások, beleértve az áruk javítását (az áruk mozgása nélkül)</p> <p>285 Vállalatcsoporton belüli, máshová nem sorolt szolgáltatások</p>
280 290	Audiovizuális és kapcsolódó szolgáltatások Egyéb személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások	287 288 289 895 896 897	<p>Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások = 288 + 289</p> <p>Audiovizuális és kapcsolódó szolgáltatások</p> <p>Egyéb személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások = 895 + 896 + 897</p> <p>Oktatási szolgáltatások</p> <p>Egészségügyi szolgáltatások</p> <p>Egyéb más, személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások</p>
300	Kormányzati szolgáltatások	291 292 293 294	<p>Máshová nem sorolt kormányzati szolgáltatások = 292 + 293 + 294</p> <p>Követségek és konzulátusok szolgáltatásai</p> <p>Katonai egységek és ügynökségek szolgáltatásai</p> <p>Egyéb, máshová nem sorolt kormányzati szolgáltatások</p>
150 160	Üzleti idegenforgalom Magán idegenforgalom	236	<p>Idegenforgalom</p> <p>Idénymunkások és határmenti munkavállalók kiadásai</p> <p>Egyéb üzleti idegenforgalom</p> <p>Gyógykezeléssel kapcsolatos kiadások</p> <p>Tanulmányokkal kapcsolatos kiadások</p> <p>Egyéb magán idegenforgalom</p>
015	Külső gyártás	002	Külső gyártás
			Illegális tevékenység
			FISIM (Pénzügyi szolgáltatás fel nem osztott díja)

11. FEJEZET A FELHASZNÁLT FŐBB ADATFORRÁSOK

11.1. A JAVA Adatbázis Rendszer

A GSZR mellett a Nem pénzügyi vállalati szektor számláinak összeállítása főként egy saját fejlesztésű adatbázis rendszerén, a vállalkozások ún. JAVA adatbázisrendszerén alapul. Az adatbázisrendszer lényegében a vállalatok adatbevallására épül, de integrálja a más adatforrásokból hozzáférhető adatokat is (pl. statisztikai felvételek, költségvetési adatok és egyéb adóbevallások) meghatározott módon (a részleteket a következőkben mutatjuk be).

Adatforrások

A/ Adminisztratív adatforrások

Az adminisztratív adatforrások az adóbevallások egyedi adatai, melyek elektronikus módon az Adó-és Ellenőrzési Hivataltól (APEH) érkeznek. Az 1996 évi LXXXI törvény (a társasági adóról és az osztalékadóról) szerint a kettős-, vagy egyszeres könyvelést vezető vállalkozásoknak be kell küldeniük az adóbevallásukat az illetékes állami adóhivatal (APEH) részére. 2002 óta a törvényt többször módosították. A vállalkozások számláikat és jelentéseiket a 2000.évi C törvénynek (Számviteli törvény) megfelelően vezetik. Emiatt a vállalkozások eredménykimutatásának és adóbevallásának adatai a számviteli törvény követelményeinek megfelelőek.

2002-ben az **1996 évi LXXXI törvénynek** megfelelően az alábbi egységeknek kellett vállalati adóbevallást benyújtani:

- Gazdasági társaság és a szakmai egyesületek,
- szövetkezetek, a lakásszövetkezetek kivételével,
- az állami vállalat, a tröszt, az egyéb állami tulajdonú gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat,
- az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a magánszemélyek jogi személyiséggel rendelkező munkaközössége, az erdőbirtokossági társulat,
- Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezete (MRP),
- a közhasznú társulat, a vízi társulat,
- az alapítvány, a közhasznú alapítvány, a társadalmi szervezet, a köztisztület, az egyház, a lakásszövetkezet és az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár,
- a kockázati tőkealap,
- külföldi illetékességű adózó, külföldi személy, ha a tevékenységüket Magyarország határain belül végzik

Nem kell adóbevallást beadniük az alábbi szervezeteknek:

- Magyar Nemzeti Bank (MNB),
- az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatottságára létrehozott gazdálkodó szervezetek

- o kizárólag a fogvatartottak foglalkoztatása céljából létesített közhasznú társaság
- o Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság non-profit intézet,
- o a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság,
- o az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt (ÁPV RT 2002),
- o a jogszabályban meghatározott közszolgálati műsorszolgáltatók,
- o a felszámolás kezdő napjától a felszámolási eljárás alatt állók,
- o politikai pártok,
- o Magyar Távirati Iroda
- o a külön törvényben és annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően működő, kizárólag készfizetőkezesesség-vállalást folytató részvénytársaság,

A fentiek alapján a KSH által kapott adóbevallások nemcsak a nem pénzügyi vállalati szektor adatait tartalmazzák. Emiatt a szektorba nem tartozó egységek adatait egy algoritmus kiszűri a JAVA adatbázis rendszer adatokkal történő feltöltése előtt.

Magyarországon az adó- és könyvviteli szabályok - többé-kevésbé - minden évben változnak. Ezzel párhuzamosan, az adónyomtatványok, melyek a nemzeti számlás számítások alapját képezik, változnak tartalmilag és formailag is. Rendszeresen új típusú adó- és támogatásfajtákat vezethetnek be. Például 2003-ban, bevezetésre került az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA): 15%-os egyszerűsített vállalkozói adó helyettesíti – ha bizonyos feltételek fennállnak – az ÁFA fizetési és visszatérítési kötelezettséget, a társasági adót és néhány egyéb adót. Így azok a vállalkozások, melyek 2003-ban választják ezt az adófizetési formát már 2002. évi tevékenységükről is egy egyszerűsített vállalkozási adóbevallási nyomtatványt tölthetnek ki.

2002-ben, a következő nyomtatvány fajtákon érkeztek adminisztratív adatok:

- 0228 Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása
- 0229 Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása
- 0229Ü 2002-ben a naptári évtől eltérő üzleti évet választó vállalatok társasági adóbevallása
- 0271EVA 2003-tól Egyszerűsített vállalkozási adó (EVA) hatálya alá bejelentkező egyszeres és kettős könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása
- 0203 Államháztartással szemben fennálló kötelezettségek nyomtatványa (Adók)
- 0211 Bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igényléséről (támogatások)

0228 Egyszeres könyvelést vezető vállalkozások társasági adóbevallása

Egyszeres könyvvitelt vezethetnek az alábbi vállalkozások

- o oktatói munkaközösségek,

- o külön jogszabályban meghatározott egyes jogi személyiségű társaságok
- o jogi személyiség nélküli társaságok
- o amelyeknek vállalkozási tevékenységéből származó nettó árbevétele két egymást követő évben nem haladja meg az 50 millió forintot, függetlenül a foglalkoztatottak számától és mérlegfőösszegétől.

Az adóbevallásuk tartalmazza:

- o az egyszerűsített mérlegre,
- o az eredmény-levezetéshez kapcsolódó, részben összevont tételekre,
- o a létszámra,
- o a jegyzett tőkére és annak tulajdonosi összetételére vonatkozó adatokat,
- o valamint a jóváhagyott osztalék, részesedés összegét.

0229 Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása

Ezek az adóbevallások tartalmazzák a legrészletesebb adatokat, melyek az alábbiakhoz kapcsolódnak:

- o mérleg,
- o eredménykimutatás,
- o alkalmazottak száma,
- o jegyzett tőke és tulajdonosi összetétele,
- o jóváhagyott osztalék, részesedés.

0229Ü 2002-ben a naptári évtől eltérő ÜZLETI évet választó vállalatok társasági adóbevallása

Ide tartoznak azok a külföldi érdekeltségű kettős könyvvitelt vezető cégek, amelyek – a számviteli törvény által biztosított lehetőséggel élve – az anyavállalatuk beszámolójához igazodva az adott évtől kezdődően a naptári évtől eltérő üzleti évet választanak.

Speciális adóbevallásuk szintén részletes, és csaknem azonos a könyvelést a naptári év szerint záró vállalkozásokéval, de csak az év egy részére vonatkozó adatokat tartalmaznak.

0271EVA 2003-tól Egyszerűsített vállalkozási adó (EVA) hatálya alá bejelentkező egyszeres és kettős könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása

A 2003-ban ezt az adófizetési formát választó társaságok már 2002. évi tevékenységükről is egy egyszerűsített társasági adóbevallást töltenek ki ezen a nyomtatványon.

Az adóbevallásuk tartalmazza:

- o az osztalékadót
- o a jóváhagyott osztalékot, részesedést

- az alkalmazottak számát,
- az eredménykimutatás egyes adatait,
- a mérleghez kapcsolódó főbb adatokat⁹

0203 Államháztartással szemben fennálló kötelezettségek nyomtatványa (Adók)

Minden adózónak ki kell tölteni, akinek az államháztartással szemben valamilyen kötelezettsége van. Évközi bevallás esetén az éves összesítést használjuk.

A bevallás tartalmazza:

- a személygépkocsi és egyéb termékek fogyasztási adóját,
- különböző termékek környezetvédelmi termékdíját,
- a játékadót,
- a nemzeti kulturális hozzájárulást,
- a költségvetésbe befizetésre kerülő járulékokat (munkaadói, munkavállalói, stb.)
- egészségügyi hozzájárulást.

0211 Bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igényléséről (támogatások)

Ez a bevallás az állami költségvetéstől igényelt egyes juttatások adatait tartalmazza. A kiemelt támogatásnemek az alábbiak:

- mezőgazdasági juttatások,
- fogyasztói árkiegészítés,
- egyéb költségvetési juttatás.

B/ Egyéb adatforrások

Teljesítménystatisztika (SBS) az Éves integrált gazdaságstatisztikai kérdőív részeként

Az éves teljesítménystatisztika a KSH statisztikai adatgyűjtése az EU vállalkozásszerkezeti statisztikára (SBS) vonatkozó szabályozásában foglalt követelményekkel összhangban. Ez a felvétel tartalmazza a vállalkozások főbb gazdasági mutatóit.

⁹ 0343 EVA bevallás

2003 január 1-től azok a társaságok fizethetnek EVÁ-t, melyek éves bevétele nem haladja meg a 15 milliós határértéket. 2004 január elsején ez a határ 25 millió Ft-ra emelkedett. Ezek a vállalatok adóbevallásaikban csak bevételeik jelentésére kötelezettek és költségeikre nem. A jelentéseik az EVA összegének meghatározási szándékával készültek. Emiatt nem tartalmaz egyéb adatokat, csak a bruttó bevételt és az adót,

A felvételi kör:

- o a 19 fő foglalkoztatott létszám feletti vállalkozások teljes köre,
- o az 5-19 fő foglalkoztatott létszámhoz tartozó vállalkozások körében reprezentatív mintavétel.

Munkaügyi statisztika (un. intézményi munkaügyi statisztikai felvétel) az Éves integrált gazdaságstatisztikai kérdőív részeként

A statisztikai megfigyelés a 19 fő foglalkoztatott feletti összes vállalkozásra kiterjed, az 5-19 fő közötti vállalkozásokra reprezentatív alapon történik. A költségvetési intézményeket teljeskörűen figyeljük meg, és néhány nonprofit intézmény is szolgáltat adatot.

Munkaerőköltség felvétel

A megfigyelési kör szerint a 49 fő feletti vállalkozások, minden költségvetési intézmény és néhány nonprofit intézmény szolgáltat adatokat.

A mutatók meghatározásai, a felhasznált osztályozások az 530/1999 számú Tanácsi rendelettel és az 1737/2005 számú Bizottsági határozattal harmonizáltak.

Kormányzati statisztikai adatok (adók, támogatások)

A termékadókra és -támogatásokra vonatkozó kormányzati statisztikák előnyt élveznek az előbbieken tárgyalt adminisztratív és egyéb adatforrások megfelelő adataival szemben.

A termékadók és -támogatások egyes tételeire néhány esetben az egyéb adatforrásokban nincs külön adat a vállalkozásokra elkülönítetten. Ezeket a kormányzati adatok alapján becsüljük. Előfordulhat, hogy az egyéb adatforrásokban bevallott vállalati termékadó és -támogatás adat eltér a kormányzati adatoktól. Azt feltételezzük, hogy a kormányzati adatok megbízhatóbbak, ezért a vállalatok számláit kiigazítjuk a különbséggel. A KSH a kormányzati statisztikákat a Pénzügyminisztériumtól kapja.

A vállalkozások típusai

A JAVA adatbázis rendszerben a vállalatok jellemzőit, az elérhető információforrásokat és a rendelkezésre álló egyedi adatokat figyelembe véve számos vállalatípust különböztetünk meg.

11.1 Tábla Vállalattípusok a JAVA adatbázisban

db	Kód	Az érvényesség ideje	Megnevezés
0	1	1992–1997	Nagyvállalatok (ma már hatályon kívül)
200 947	2	1992–	Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások
99 635	3	1992–	Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások
685	4	2000–2006	Off-shore státusszal rendelkező vállalkozások
59	5	2001–	Naptári évtől eltérő üzleti éves elszámolásra a tárgyévben áttérő vállalkozások
656	6	2001–	A teljesítménystatisztikából pótoltt vállalkozások
24 356	7	2002–	EVA hatálya alá bejelentkező vállalkozások ¹⁰

A vállalattípusok részletes leírása:

1-es típus: Nagyvállalatok

A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó egységek közül a részvénytársaságok, valamint azok a vállalkozások, amelyeknél két egymást követő évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül (legalább) kettő meghaladja a határértéket:

mérlegfőösszeg	150 millió Ft
éves nettó árbevétel	300 millió Ft
foglalkoztatottak átlagos száma	100 fő;

Ezen kívül azok a vállalkozások, amelyek anya- vagy leányvállalati viszonyban vannak más vállalkozással. Ezek a vállalkozások 1992 és 1997 között a *Beszámolójelentés a gazdálkodó szervezet tevékenységéről* c. 1120-as OSAP számú kérdőív kitöltésére voltak kötelezettek.

2-es típus: Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások

A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó egységek közül azok, amelyek nem tartoznak másik vállalattípusba.

3-as típus: Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások

Az egyszeres könyvvitelt vezető gazdálkodó egységek

4-es típus: Off-shore státusszal rendelkező vállalkozások

¹⁰ 8-as kód 2003- Egyszerűsített vállalkozói adót fizető vállalkozások

Azok a korlátolt felelősségű társaságok vagy részvénytársaságok, amelyek kizárólag külföldön végzik tevékenységüket, de belföldön bejegyzettek és belföldi székhellyel rendelkeznek. Ezeknek a társaságoknak a száma és a mérlegadatok alapján vett súlya az utóbbi években egyre jelentősebb volt. A nemzeti számlákban hozzáadott értéküket – a többi vállalkozástól eltérően – költségszinten vettük számba. Eszközeikhez és pénzügyi tranzakcióikhoz mérten alacsony termelési költséget számolnak el.

5-ös típus: Naptári évtől eltérő üzleti éves elszámolásra a tárgyévben áttérő vállalkozás

A számviteli törvény 2001. január 1-jétől lehetővé teszi a külföldi érdekeltségű cégek részére, hogy az anyavállalatukhoz igazodva a naptári évtől eltérő üzleti évre térjenek át. Különleges adóbevallásuk az áttérés évében csak a törtévi (január elsejétől az üzleti év kezdetéig tartó időszak) tevékenységüket tartalmazza. Teljesítményük főbb mutatóit a naptári évre vonatkozóan első közelítésben ezen adatok alapján időarányos felszorzással becsüljük meg.

6-os típus: A teljesítménystatisztikából pótoltt vállalkozás

Azok a vállalkozások, amelyek adóbevallása az adott évben valamilyen okból nem jutott el a KSH-hoz, de szerepeltek a teljesítménystatisztika megfigyelési körében és küldtek adatot a KSH-nak. Fő adataikat az SBS statisztikából imputáljuk.

7-es típus: Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) hatálya alá bejelentkező vállalkozás

Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) hatálya alá bejelentkező vállalkozások, amelyek a tárgyévet követő évtől fizetnek EVA-t.¹¹

A JAVA adatbázis adatforrásainak részletes leírásához ld.a 11.2 fejezetet

A JAVA adatbázis mutatói

Az adatbázis mutatói az alábbiak:

Alapmutatók:

Az adatforrásokból közvetlenül származó adatok, például nettó árbevétel, anyagköltség.

Számított mutatók:

Az alapmutatók és más forrásokból származó információk alapján meghatározott algoritmussal előállított mutatók. Ezek közül a legfontosabb mutatók: kibocsátás, folyó termelőfelhasználás, hozzáadott érték, stb.

Mivel a vállalat típusoknak megfelelően az egyes adóbevallásokon különböznek a rendelkezésre álló mutatók, különféle algoritmusok szükségesek a nemzeti számlás adatok kiszámításához.

Az adatbázis adattábláiban az egy-egy témakörhöz tartozó adatok elemi és aggregált szinten kerülnek tárolásra. Ilyenek például:

- mérleg: eszköz oldal (A tábla),

¹¹ 8 kód: *Evát fizető vállalkozások*

A tárgyévben már EVA-t fizető vállalkozások

- mérleg: forrás oldal (B tábla),
- eredménykimutatás (C tábla), stb.

A JAVA adatbázisba betöltendő alapadatok ellenőrzése, javítása, pótlása

Ellenőrzés a regiszter (GSZR) alapján

A JAVA adatbázisba való betöltés előtt az APEH-től átvett input állományokat párosítjuk a KSH megfelelő évi éves regiszterével. Páratlan tételek előfordulása esetén a következő évi havi regiszterrel is párosítunk, így a KSH-ba később átküldött törzsszámok között is válogathatunk. Azokat a törzsszámokat, amelyeket ebben az állományban sem találunk meg, átadjuk a Regiszter osztálynak vizsgálatra.

Ahogy már említettük a korábbiakban, a KSH-hoz eljuttatott adóbevallások nem csak a Nem-pénzügyi vállalatok szektorhoz tartozó adatokat tartalmazzák. Ezért egy algoritmus segítségével kiválogatjuk a nem ide tartozó egységeket (például nonprofit szervezeteket, pénzügyi vállalatokat), mielőtt a JAVA adatbázis rendszerbe betöltenénk az adatokat.

A vállalati kört ellenőrzésképpen az előző évi adatbázissal is összevetjük. Ha egy törzsszám az előző évben szerepelt az adatbázisban és a tárgyévben nem rendelkezünk adóbevallásával, akkor a megszűnt, átalakult vállalkozások állományával is párosítjuk. Ha ott sem szerepel az adott törzsszám és a regiszter szerint működő vállalkozásról van szó, akkor az adatokat pótoljuk a teljesítménystatisztikából, feltéve, hogy az adott vállalkozás küldött be kérdőívet. Ellenkező esetben „hiányzóként” kezeljük és tárgyévi adatait az előző évi adatai alapján becsüljük.

Adatellenőrzés

- Párosítás az előző évi adatokkal, a legnagyobb növekedések és a legnagyobb csökkenések vizsgálata.
- Párosítás az integrált gazdaságstatisztikával, a legnagyobb eltérések egyedi vizsgálata a szakfősztályok bevonásával (lásd: 1. sz. melléklet).

Az adatok javítása, pótlása

A létszám, bérköltség és TB járulék javítása, pótlása az éves intézményi munkaügyi adatok alapján a kettős számvitelt vezető, 2-es vállalat típusba tartozó vállalkozásokra (N097=2)

ha van munkaügyi adat

- létszám egyezik, bér hiányzik
 - bér a munkaügyből
- létszám nem egyezik, bér hiányzik
 - bér a munkaügyből, a létszám további vizsgálata szükséges
- létszám hiányzik, bér egyezik
 - a létszámot a munkaügyből pótoljuk

- létszám és bér hiányzik
 - a létszám és a bér a munkaügyből kerül pótlásra

ha nincs munkaügyi adat

- létszám hiányzik
 - létszám: a bérköltség és az átlagbér hányadosa
- bér hiányzik
 - bér: a létszám és az átlagbér szorzata (átlagbér a munkaügyi szakágazati átlagbér)
- mindkettő hiányzik
 - létszám: a register szerinti létszámkategória alsó határa. bér: létszám * átlagbér

A TB járulék pótlása

A pótolat bérköltség 30%-át imputáljuk.

A készlet mutatók javítása

A beérkezett bevallásokban a saját termelésű, a vásárolt és az összes készletre vonatkozó adatok kitöltöttsége több esetben nem konzisztens. Ez az 1. sz. mellékletben leírt algoritmus szerint kerül javításra.

11.2. A termelési oldali megközelítés során alkalmazott statisztikai adatgyűjtések és egyéb adatforrások

11.2.1. Adminisztratív adatforrások

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0229 Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallása
Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás
<u>Az adatforrás alapvető jellemzői:</u> -
Beszámolásra kötelezett egységek: A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások, melyek felsorolását a 3.1.3 fejezet tartalmazza.
Gyakoriság: Éves
A gyűjtött mutatók:
<i>Mérleg</i>

Eszközök

Befektetett eszközök

Immateriális javak

Tárgyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök

Készletek

Követelések

Értékpapírok

Pénzeszközök

Aktív időbeli elhatárolások

Források

Tulajdonosi részesedés

Jegyzett tőke

Tőketartalék

Mérleg szerinti eredmény

Céltartalékok

Kötelezettségek

Hosszú távú kötelezettségek

Rövid távú kötelezettségek

Passzív időbeli elhatárolások

Eredménykimutatás

Értékesítés nettó árbevétele

ebből: export

Egyéb bevétel

Aktivált saját teljesítmények értéke

Anyagjellegű ráfordítások összesen

ebből: Anyagköltség

 Igénybevett szolgáltatások értéke

 Egyéb szolgáltatások értéke

 Eladott áruk beszerzési értéke

 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

Személyi jellegű ráfordítások összesen

ebből: Bérköltség

 Személyi jellegű egyéb kifizetések

 Bérjárulékok

Értékcsökkenési leírás

Egyéb költségek

Egyéb ráfordítások

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye

Pénzügyi műveletek eredménye

Szokásos vállalkozási eredmény

Rendkívüli eredmény

Adózás előtti eredmény

Társasági adókötelezettség

Adózott eredmény

Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre

Jóváhagyott osztalék, részesedés

Egyéb kiegészítő adatok

Átlagos statisztikai állományi létszám

 Ebből: belföldi székhelyű átlagos statisztikai állományi létszám

Földbérleti díj

Kis értékű eszközök bekerülési értéke

Jegyzett tőke és tulajdonosi forma szerinti megoszlása
A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: Hiányzó adatokat helyettesítünk az éves intézményi munkaügyi statisztikából (pl. statisztikai állományi létszám, bér és kereset, bérjárulékok). Néhány hiányzó foglalkoztatottakra, bérre és keresetre vonatkozó adat esetében (ha a munkaügyi statisztika nem tartalmazza a vállalkozást) a hiányzó adatokat a TEÁOR 4 számjegyén számított átlaggal pótoljuk.
A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók: Az adóbevallások tartalmazzák azokat az adatokat, melyek a nemzeti számlák aggregátumainak összeállításához adatforrásul szolgálnak. Ezek az adatok közvetlenül az üzleti számvitelből származnak. Ezeket használjuk a kibocsátás, a folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték stb. kiszámítására, de csak a szükséges korrekciók végrehajtása mellett. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás méréséről, és az adminisztratív megközelítésnek az ESA95 fogalmainak és értékelési elveinek megfelelő átalakításáról szóló részletes leírás a 3. fejezetben található.
További adatkorrekciók: -

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0229Ü 2002. évben a naptári évtől eltérő üzleti évet választó vállalkozások társasági adóbevallása

Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás

Az adatforrás alapvető jellemzői: -

Beszámolásra kötelezett egységek: A 2000. évi C, a számvitelről szóló törvénynek megfelelő a külföldi tulajdonossal rendelkező kettős könyvvitelt vezető vállalkozások jogosultak a naptári évtől eltérő üzleti év választására anyavállalatuk elszámolásához igazodva. Az átállás évében a sajátos adóbevallás a teljes évnél csak egy részét tartalmazza.

Gyakoriság: Éves

A gyűjtött mutatók:

Mérleg

Eszközök

Befektetett eszközök

Immateriális javak

Tárgyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök

Készletek

Követelések

Értékpapírok

Pénzeszközök

Aktív időbeli elhatárolások

Források

Tulajdonosi részesedés

Jegyzett tőke

Tőketartalék

Mérleg szerinti eredmény

Céltartalékok

Kötelezettségek

Hosszú távú kötelezettségek

Rövid távú kötelezettségek

Passzív időbeli elhatárolások

Eredménykimutatás

Értékesítés nettó árbevétele

ebből: export

Egyéb bevétel

Aktivált saját teljesítmények értéke

Anyagjellegű ráfordítások összesen

ebből: Anyagköltség

Igénybevett szolgáltatások értéke

Egyéb szolgáltatások értéke

Eladott áruk beszerzési értéke

Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

Személyi jellegű ráfordítások összesen

ebből: Bérköltség

Személyi jellegű egyéb kifizetések

Bérijárlékok

Értékcsökkenési leírás

Egyéb költségek

Egyéb ráfordítások

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye

Pénzügyi műveletek eredménye

Szokásos vállalkozási eredmény

Rendkívüli eredmény

Adózás előtti eredmény

Társasági adókötelezettség

Adózott eredmény

Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre

Jóváhagyott osztalék, részesedés

Egyéb kiegészítő adatok

Átlagos statisztikai állományi létszám

Ebből: belföldi székhelyű átlagos statisztikai állományi létszám

Földbérleti díj

Kis értékű eszközök bekerülési értéke

Jegyzett tőke és tulajdonosi forma szerinti megoszlása

A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: Hiányzó adatokat helyettesítünk az éves intézményi munkaügyi statisztikából (pl. statisztikai állományi létszám, bér és kereset, bérjárulékok). Néhány hiányzó foglalkoztatottakra, bérre és keresetre vonatkozó adat esetében (ha a munkaügyi statisztika nem tartalmazza a vállalkozást) a hiányzó adatokat a TEÁOR 4 számjegyén számított átlaggal pótoljuk.

A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók: Az adóbevallások tartalmazzák azokat az adatokat, melyek a nemzeti számlák aggregátumainak összeállításához adatforrásul szolgálnak. Ezek az adatok közvetlenül az üzleti számvitelből származnak. Ezeket használjuk a kibocsátás, a folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték stb. kiszámítására, de csak a szükséges korrekciók végrehajtása mellett. A kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás méréséről, és az adminisztratív megközelítésnek az ESA95 fogalmainak és értékelési elveinek megfelelő átalakításáról szóló részletes leírás a 3. fejezetben található.

További adatkorrekciók: –

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0228 Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások társasági adóbevallás
Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás
Az adatforrás alapvető jellemzői: -
Beszámolásra kötelezett egységek: Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások lehetnek oktatói munkaközösségek, a 3.1.3 fejezetben felsorolt jogi személyiséggel rendelkező egyesületek, nem jogi személyiségű vállalkozások, melyek éves árbevétele nem éri el az 50 millió Ft-ot két egymást követő évben sem, tekintet nélkül a foglalkoztatottak számára évi mérlegfőösszeg értékére.
Gyakoriság: Éves
A gyűjtött mutatók: <i>Egyszerűsített mérleg</i> Eszközök Befektetett eszközök Immateriális javak Tárgyi eszközök Befektetett pénzügyi eszközök Forgóeszközök Készletek Követelések Értékpapírok Pénzeszközök Források Tulajdonosi részesedés Ebből: Jegyzett tőke Tőketartalék Egyszerűsített mérleg szerinti eredmény

Tartalék
Céltartalék
Kötelezettségek
Hosszú távú kötelezettségek
Rövid távú kötelezettségek
<i>Eredménykimutatás</i>
Nettó árbevétel
Egyéb bevétel
Anyag- és árubeszerzés költségei
ebből: árubeszerzés költsége
Személyi jellegű ráfordítások összesen
Ebből: bérjárulékok
Értékcsökkenés
Egyéb termelési és kezelési költségek, ráfordítások
Adózás előtti eredmény
Társasági adó
Adózás utáni eredmény
Osztalékok és egyéb részesedések
<i>Egyéb kiegészítő adatok</i>
Foglalkoztatottak statisztikai átlagos állományi létszáma
Földbérleti díj
Jegyzett tőke és tulajdonosi forma szerinti megoszlása
A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: –
A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók Az adóbevallások tartalmazzák azokat az adatokat, melyek a nemzeti számlák aggregátumainak összeállításához adatforrásul szolgálnak. Ezek az adatok közvetlenül az üzleti számvitelből származnak. Ezeket használjuk a kibocsátás, a folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték stb. kiszámítására, de csak a szükséges korrekciók végrehajtása mellett. A

kibocsátás és a folyó termelőfelhasználás méréséről, és az adminisztratív megközelítésnek az ESA95 fogalmainak és értékelési elveinek megfelelő átalakításáról szóló részletes leírás a 3. fejezetben található.

További adatkorrekciók: –

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0203 Bevallás az államháztartással szemben fennálló kötelezettségek

Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás

Az adatforrás alapvető jellemzői:

Beszámolásra kötelezett egységek: Minden vállalkozás kitölti a nyomtatványt, melynek a költségvetés felé fennálló kötelezettsége van

Gyakoriság: Éves

A gyűjtött mutatók:

Költségvetési kapcsolat

Személygépkocsi és egyéb termékek fogyasztási adója

Környezetvédelmi termékdíj

Játékadó

Nemzeti kulturális járulék

Munkaadói és munkavállalói járulék

Egészségbiztosítással összefüggő járulékok

A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: –

A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók: –

További adatkorrekciók: –

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0211 Bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatás igényléséről
Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás
<u>Az adatforrás alapvető jellemzői:</u>
Beszámolásra kötelezett egységek: Azok a vállalkozások töltik ki a nyomtatványt, melyek költségvetéstől támogatásban, juttatásban részesülnek
Gyakoriság: Éves
A gyűjtött mutatók: Mezőgazdasági juttatások Egyéb költségvetési juttatás Fogyasztói árkiegészítés Egyedi támogatás Egyéb vállalati támogatás Normatív támogatás
A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: –
A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók: –
További adatkorrekciók: –

Meghatározás

Az adatforrás neve: 0271 A 2003-tól Egyszerűsített vállalkozási adózás (EVA) hatálya alá bejelentkező vállalkozások társasági adóbevallása
Felelős intézmény: Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Az adatgyűjtés célja: Az 1996. évi LXXXI, a társasági- és osztalékadóról szóló törvény szerinti kötelező adóbevallás
<u>Az adatforrás alapvető jellemzői:</u>
Beszámolásra kötelezett egységek: Azok a vállalkozások, melyek éves bruttó forgalma nem éri el a 15 millió Ft-os határt és 2003-tól az egyszerűsített vállalkozási adózási formát (EVA) választották.
Gyakoriság: Éves
A gyűjtött mutatók:
<i>Kettős könyvvitelt vezető vállalkozások</i>
<i>Eredménykimutatás</i>
Nettó árbevétel adóval
Aktivált saját teljesítmények értéke
Egyéb bevétel
Pénzügyi műveletek bevételei
Rendkívüli bevételek
<i>Mérleghez kapcsolódó adatok</i>
Eszközök
Immateriális javak
Tárgyi eszközök
Követelések
Aktív időbeli elhatárolások
Források
Tőketartalék

Mérleg szerinti eredmény

Céltartalék

Kötelezettségek

Hosszú távú kötelezettségek

Rövid távú kötelezettségek

Passzív időbeli elhatárolás

Egyéb kiegészítő adatok

Eredménytartalék igénybevétele osztalékra

Osztalék és egyéb részesedés

Átlagos statisztikai állományi létszám

Egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások

Eredménykimutatás

Nettó árbevétel adóval

Egyéb bevétel

Mérleghez kapcsolódó adatok

Eszközök

Immateriális javak

Tárgyi eszközök

Követelések

Aktív időbeli elhatárolások

Források

Tőketartalék

Mérleg szerinti eredmény

Céltartalék

Kötelezettségek

<p>Hosszú távú kötelezettségek</p> <p>Rövid távú kötelezettségek</p> <p>Passzív időbeli elhatárolás</p> <p><i>Egyéb kiegészítő adatok</i></p> <p>Eredménytartalék igénybevétele osztalékra</p> <p>Osztalék és egyéb részesedés</p> <p>Átlagos statisztikai állományi létszám</p>
<p>A hiányzó adatok pótlására használt módszerek: 2003. január elsejétől bizonyos vállalkozások, melyek éves bruttó forgalma nem éri el a 15 millió Ft-ot, egyszerűsített vállalkozói adót fizethetnek. (2004. január elsejétől a határ 25 millió Ft-ra emelkedett). Az adóbevallásukban ezek a társaságok csak bevételeiket kötelesek nyilvántartani (árbevétel, aktivált saját teljesítmény, egyéb bevétel, pénzügyi bevétel, rendkívüli bevétel) és költségeiket nem. 2003-ban ezek a vállalkozások az EVA összegét a 0343 számú bevalláson kötelesek bevallani. Ez az adóbevallás már csak a bruttó bevétel és az EVA értékét tartalmazza. 2002-ben a folyó termelőfelhasználás becsléséhez az adott vállalatok előző évi folyó termelőfelhasználás/ kibocsátás arányát használjuk fel. 2003-ban a hiányzó folyó termelőfelhasználás adatot a hasonló nagyságú kettős könyvvitelt vezető vállalkozások adatai alapján, arányosítási módszerrel imputáljuk.</p>
<p>A nemzeti számlák fogalmainak megfelelő fogalmi korrekciók: –</p>
<p>További adatkorrekciók: –</p>

11.2.2. Statisztikai adatforrások

38. A mezőgazdasági adatok becsléséhez használt fő adatforrások:

- a) Mezőgazdasági termékmérlegek (nem-pénzügyi vállalatok és kormányzati egységek)
- b) Mezőgazdasági termékmérlegek (háztartási szektor)
- c) Mezőgazdasági szolgáltatások adatgyűjtése
- d) EU Mezőgazdasági Számveteli Információs Hálózat (MSZIH, angolul FADN)
- e) Mezőgazdasági termelés ráfordításai (nem-pénzügyi vállalatok és kormányzati szektor)

- **Mezőgazdasági termékmérleg (nem-pénzügyi vállalatok és kormányzati egységek)**

Az adatgyűjtés neve: Mezőgazdasági termékmérleg
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR, angolul EAA)
Adatszolgáltató egység (pl.vállalkozás/helyi szakosodott egység/háztartás): vállalkozás
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb-specifikált): éves (naptári év)
Az eredmények rendelkezésre állásának ideje (pl. az adatgyűjtés után 18 hónappal): a naptári év után 5 hónappal
Mintavételi keret (pl. a használt üzleti regiszter neve/ népszámlálás): Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR), 2000. évi mezőgazdasági összeírás, Mezőgazdasági szerkezeti felvétel 2003
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): teljes lefedettség postai kérdőívvel
A sokaság mérete: kb.10 000
A minta mérete: kb.10 000
Válaszadási arány: 90%
A hiányzó adatok pótlására használt módszer: helyi szakértői becslés megyei szinten (NUTS III)
A teljeskörűsítéshez használt változó (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): földterület, állatállomány stb.
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): teljes lefedettség
A főbb gyűjtött mutatók: készletek, termelés, veszteségek, termelőegységen belüli felhasználás, saját fogyasztás, értékesítés belföldre, közvetlen értékesítés, export- értékesítés mennyiségek stb.
A felmérés adatainak további korrekciója: termékszintű egyeztetés a háztartások adataival; a vállalkozások havi jelentéseivel történő egyeztetés a mezőgazdasági termékek továbbértékesítésre és feldolgozásra vásárolt mennyiségéről és értékéről

- **Mezőgazdasági termékmérleg (Háztartások)**

Az adatgyűjtés megnevezése: Mezőgazdasági háztartások felmérése (mezőgazdasági háztartások mérlege)
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR, angolul EAA)
Adatszolgáltató egység (pl.vállalkozás/helyi szakosodott egység/háztartás): háztartás
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb-specifikált): éves (naptári év)
Az eredmények rendelkezésre állásának ideje (pl. az adatgyűjtés után 18 hónappal): a naptári év után 5 hónappal
Mintavételi keret (pl. a használt üzleti regiszter neve/ népszámlálás): 2000. évi mezőgazdasági összeírás, Mezőgazdasági szerkezeti felvétel 2003
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): gazdasági méret és terület szerinti rétegzett mintavétel, az adatokat személyesen kérdezőbiztosok gyűjtik
A sokaság mérete: 766 000
A minta mérete: 46 831 (2004); 364 000 (2003)
Válaszadási arány: 99%
A hiányzó adatok pótlására használt módszer: megyei szintű (NUTS III) helyi szakértői becslések
A teljeskörűsítéshez használt változó (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): földterület, állatállomány stb.
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): a minta reprezentatív a Háztartások szektor minden egységének teljes termelésére
A főbb gyűjtött mutatók: készletek, termelés, veszteségek, termelőegységen belüli felhasználás, saját fogyasztás, értékesítés belföldre, közvetlen értékesítés, exportértékesítés mennyiségek stb.
A felmérés adatainak további korrekciója: termékszintű egyeztetés a háztartások adataival; a vállalkozások havi jelentéseivel történő egyeztetés a mezőgazdasági termékek továbbértékesítésre és feldolgozásra vásárolt mennyiségéről és értékéről

- **Mezőgazdasági szolgáltatások adatgyűjtése**

Az adatgyűjtés neve: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási szolgáltatások adatgyűjtése
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR, angolul EAA)
Adatszolgáltató egység (pl.vállalkozás/LKAU/háztartás): vállalkozás
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb-specifikált): éves (naptári év)
Az eredmények rendelkezésre állásának ideje (pl. az adatgyűjtés után 18 hónappal): a naptári év után 6 hónappal
Mintavételi keret (pl.a használt üzleti regiszter neve/ népszámlálás): mezőgazdasági és erdőgazdasági szolgáltatást végzők (GSZR szerint)
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): teljes lefedettség postai kérdőívekkel
A sokaság mérete: kb. 9 000
A minta mérete: kb.9 000
Válaszadási arány: 90%
A hiányzó adatok pótlásának módszere: A mezőgazdasági vállalatok ráfordítás adataira és FADN adatokra épülő becslés
A teljeskörűsítéshez használt változó (pl. forgalom/ foglalkoztatottak):
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): teljes lefedettség
A főbb gyűjtött mutatók:
A felmérés adatainak további korrekciója: a magángazdaságok éves mintavételes felmérése, Mezőgazdasági Számviteli Információs Hálózat, mezőgazdasági vállalkozások ráfordításainak felmérése

- **EU Mezőgazdasági Számviteli Információs Hálózat**

Az adatgyűjtés neve: Mezőgazdasági Számviteli Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer)
Az adatgyűjtő szervezet és az adatgyűjtés célja: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium; a közösségi mezőgazdasági politika céljából
Adatszolgáltató egység (pl.vállalkozás/helyi szakosodott egység/háztartás): helyi szakosodott egység a nem mezőgazdasági tevékenység kiküszöbölésével
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb-specifikált): éves (naptári év)
Az eredmények rendelkezésre állásának ideje (pl. az adatgyűjtés után 18 hónappal): a naptári év után 9 hónappal
Mintavételi keret: (pl. a használt üzleti regiszter neve/ népszámlálás): 2000. évi mezőgazdasági összeírás, Mezőgazdasági szerkezeti felvétel 2003
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: önkéntes
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): reprezentatív minta, optimális mintavételi módszer (Neynann eloszlás), terület, intézményi szektor, termelési típus és gazdasági méret szerinti rétegzés. Az adatokat közvetlenül kérdezőbiztosok gyűjtik.
A sokaság mérete: 92 512
A minta mérete: 1 900
A válaszadási arány: nem ismert, az önkéntes adatszolgáltatók 100%-ban
A hiányzó adatok pótlásának módszere: nincs ilyen alkalmazás
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): minden rétegben a gazdaságok száma
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): a mezőgazdasági termelésben irányadó bruttó haszon 84%-át lefedi
A főbb gyűjtött mutatók: nagyon részletes üzleti könyvviteli adatok (eredménykimutatás, stb.)
A felmérés adatainak további korrekciója: kistermelő gazdaságok adatainak pótlása (a 2-es európai méretegység alatti)

- **A mezőgazdasági termelés ráfordításai (nem-pénzügyi vállalatok és kormányzati egységek)**

Az adatgyűjtés neve: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási termelés ráfordításai
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR, angolul EAA)
Adatszolgáltató egység (pl.vállalkozás/helyi szakosodott egység/háztartás): vállalkozás
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb-specifikált): éves (naptári év)
Az eredmények rendelkezésre állásának ideje (pl. az adatgyűjtés után 18 hónappal): a naptári év után 6 hónappal
Mintavételi keret: (pl.a használt üzleti regiszter neve/ népszámlálás): 2000. évi mezőgazdasági összeírás, Mezőgazdasági szerkezeti felvétel, GSZR
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): teljes körű postai kérdőív
A sokaság mérete: 18 000
A minta mérete: 18 000
Válaszadási arány: 50%
A hiányzó adatok pótlásának módszere: a válaszadók termelésének és ráfordításainak szerkezete alapján növénytermesztés és állattenyésztés bontásban
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): forgalom
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): a válaszadó egységek lefedik a nem-pénzügyi vállalatok és Kormányzatok szektor teljes mezőgazdasági folyó termelőfelhasználásának 95%-át
A főbb gyűjtött mutatók: a ráfordítások nagyon részletes bontása tevékenységenként (növénytermesztés és állattenyésztés, mezőgazdasági szolgáltatások, erdőgazdálkodási és egyéb tevékenység).
A felmérés adatainak további korrekciója: –

Az adatgyűjtés megnevezése: Éves integrált gazdaságstatisztika
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): SBS
Adatszolgáltató egység (pl. vállalkozás/ helyi szakosodott egység/háztartás): adószámmal rendelkező cégek
Gyakoriság (pl.éves/negyedéves/egyéb specifikált): éves
Az eredmények rendelkezésre állásának időpontja (pl. az adatgyűjtési szakasz végét követő 18 hónap) 18 hónap
Mintavételi keret (pl. a használt üzleti regiszter neve/népszámlálás): GSZR
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/válaszadói panel/mintavételi mérethatár / postai kérdőív/ telefonos interjú): Az éves integrált gazdaságstatisztika jellemzői: 19 fő alkalmazotti létszám felett teljes körű mintavétel (a TEÁOR F nemzetgazdasági ágban 10 fő alkalmazotti létszám felett teljes körű a mintavétel) az adószámmal rendelkező vállalkozások reprezentatív mintavétele 5-19 fő közötti alkalmazotti létszám-kategóriánál (kivéve a TEÁOR F ágát, ahol ez a küszöb 5-9 fő) a GSZR 1-4 fő közötti létszám-kategóriája esetén adminisztratív adatokat használunk, és azoknál az egységeknél is, ahol a létszám-kategória 5 fő felett van, de bármely okból a kérdőívét nem küldte be Az éves integrált gazdaságstatisztikai kérdőívet postai úton küldjük el a válaszadóknak, melyet a KSH felelős megyei igazgatóságára kell visszaküldeniük. A KSH Igazgatóság tartja nyilván a válaszadók által küldött adatokat és látják el első szinten az adatellenőrzést, mely magában foglalja az előző évi adatokkal, az évközi adatokkal történő összehasonlítást, a különböző mutatók közötti kapcsolat, a belső koherencia vizsgálatát. Az Igazgatóságok tisztázzák a lehetséges eltéréseket a válaszadókkal. A rögzített és ellenőrzött adatokat júniusban küldik a KSH központjába, ahol a következőkben leírt módon az adatokat feldolgozzák és aggregált szinten ellenőrzik: A további adatfeldolgozás következő lépése a teljes körű adatfelvételbe tartozó hiányzó válaszadók imputálása, és a reprezentatív adatfelvételbe tartozók teljeskörűsítése. Ezek a módszerek csak az előzetes adatok készítésénél használatosak. Az adóadatok beérkezése után az adóadatokat használjuk pótlásra minden olyan esetben, amikor a vállalkozások bármely okból nem küldik vissza a kérdőíveiket. Az imputálásról lásd még a továbbiakban következő információkat is.
A sokaság mérete: 688 000

A minta mérete: kb. 24 000
Válaszadási arány: 75%
A hiányzó adatok pótlásának módszere: Az első pótlási módszer a teljes körű felvételbe tartozókra vonatkozik. A nem válaszolók hiányzó mutatóit az alábbi prioritási lista alapján pótolják a megyei igazgatóságokon szakértői tapasztalat alapján havi, negyedéves adatok előző évi adatok környezeti átlag Ha rendelkezésre állnak adóadatok, a korábban imputált adatokat azokkal helyettesítik.
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): a teljeskörűsítés csak az előzetes adatoknál használatos
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): –
A főbb gyűjtött adatok: 2001 óta egységes kérdőívet használunk az adatgyűjtéshez. A kérdőív kb.100 teljesítménymutatót (pl. árbevétel, egyéb bevétel, költség- és készletadatok), 55 beruházási adatot (főként a beruházások szerkezetéről) és 70 munkaügyi mutatót tartalmaz.
A felmérés adatainak további korrekciója: –

Megnevezés: Munkaerőköltség felvétel
Európai szintű adatgyűjtési kapcsolata (pl. SBS): Harmonizált Munkaerőköltség felvétel (4 évente)
Adatszolgáltató egység (pl. vállalkozás/helyi szakosodott egység/háztartás): legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozás
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb specifikált): éves
Az eredmények rendelkezésre állásának időpontja (pl. az adatgyűjtési szakasz végét követő 18 hónap) 12 hónap
Mintavételi keret (pl. a használt üzleti regiszter neve/népszámlálás): teljes számbavétel
Kötelező vagy önkéntes adatgyűjtés: kötelező
A fő adatgyűjtési módszer megnevezése (pl. PPS mintavétel/ válaszadói panel/mintavételi küszöb használata/ postai kérdőív/ telefon interjú): postai kérdőív, az adott mérethatárba tartozó vállalkozások teljes köre
A sokaság mérete: 7020
Válaszadási arány: 89%
A hiányzó adatok pótlásának módszere: ágazati átlag
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/ foglalkoztatottak): nincs
A mintavétel lefedettsége, a teljeskörűsítéshez használt változó %-ában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le):100%-os mintaválasztás
A főbb gyűjtött mutatók: a munkaerőköltség fő elemei
A felmérés adatainak további korrekciója: –

11.3. A felhasználási oldal becsléséhez felhasznált statisztikai adatgyűjtések és egyéb adatforrások

11.3.1. A háztartások végső fogyasztási kiadásának összeállításához felhasznált adatforrások

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>Háztartási költségvetési felvétel – éves adatgyűjtés</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS): -
Adatszolgáltató egységek (pl. vállalat/szakosodott telephely/háztartás): <i>háztartások</i>
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/egyéb, mégpedig...): <i>éves</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+11 hónap</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás): <i>népszámlálás</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>önkéntes</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú): <i>rétegzett, egy vagy kétlépcsős mintavétel; havi naplóvezetés; 2 személyes és 1 egyedi interjú a referencia időszak végén</i>
Sokaság: <i>magyar állampolgárságú, magánháztartásokban élők Magyarország területén</i>
Mintanagyság: <i>11 806 háztartás, megvalósult felvétel (17 199 felkeresett háztartás)</i>
Válaszadási arány: <i>83,7% (57,4%) a megvalósult (felkeresett) háztartásokból</i>
A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>az imputálás általában a hiányzó adatok pótlását jelenti, kiegészítő információk felhasználásával. A statisztikai hivatalok gyakorlatában számos imputálási módszer megtalálható. A háztartási költségvetési felvételben a helyettesítéses arányosítás és a hot-deck imputálás módszerét használják magából az adatbázisból nyert adatokkal. Ez azt jelenti, hogy a) kiadási adatokat imputálunk a részben nem válaszolók esetében b) jövedelmi adatokat imputálunk a nem válaszolók esetében.</i>
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak): <i>a háztartások megyénkénti és települések nagysága szerinti csoportjai</i>
A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedti le): <i>a mintanagyság a magyar háztartások kb. 0,31%-át fedti le</i>
A legfőbb gyűjtött változók: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A háztartások főbb jellemzői: a háztartás tagjainak száma, a családtagok tevékenysége; lakásjellemzők: tulajdonjog, fűtés típusa, szobák száma; tartós fogyasztási cikkek állománya</i> ▪ <i>Havi napló a háztartás bevételeiről és kiadásairól kategóriánkénti bontásban</i>

- *Jövedelmek főbb kategóriáinként:*
- *Munkaviszonyból származó jövedelmek: a főtevékenységből származó jövedelem, kiegészítő jövedelmek, vállalkozási jövedelem, mezőgazdasági tevékenységből származó jövedelem*
- *Társadalmi juttatásokból származó jövedelmek: nyugdíj, nyugdíjkiegészítések, munkanélküli segély, gyermekgondozási díj és segély, családi pótlék*
- *Egyéb jövedelmek: egyéb pénzbeni és természetbeni jövedelem*
- *Bruttó jövedelem, társadalombiztosítási hozzájárulások, személyi jövedelemadó, nettó rendelkezésre álló jövedelem*
- *Gyermekek után járó adókedvezmény*
- *Kiadások főbb kategóriáinként*
 - *Hús és húskészítmények, tojás, tej, sajt, egyéb tejtermékek, zsírok és olajok, kenyér és péksütemény*
 - *Cereáliák, cukor, édesipari termékek, zöldség, gyümölcs, egyéb élelmiszer, házon kívüli étkezés*
 - *Kávé, tea, alkoholmentes italok, bor, sör, egyéb alkoholtartalmú italok, dohányáru, férfi- női- gyermek ruházati cikkek, egyéb ruházati cikkek, ruházkodási szolgáltatások*
 - *Lakbér, építményadó, lakásfenntartási költségek, egyéb lakással kapcsolatos kiadások, vízdíj, csatornadíj, egyéb díjak, biztosítás, szilárd és folyékony tüzelőanyagok, távfűtés és melegvíz szolgáltatás, áram és gázszolgáltatás*
 - *Lakás javítások, bútorok, háztartási és tartós javak, tisztítószeres és egyéb háztartási eszközök*
 - *Lakástextil, háztartási szerszámok és felszerelések, háztartási szolgáltatások, gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök, orvosi berendezések*
 - *Egészségügyi szolgáltatások, hálapénz, testápolási cikkek*
 - *Személygépkocsik és egyéb járművek, járművek alkatrészei, üzemanyag, gépjármű-biztosítás, gépjárművek fenntartási költségei, közlekedési szolgáltatások (hely és távolsági személyszállítás, egyéb vásárolt szállítási szolgáltatások), telefon és fax készülékek, üzenetkezelő berendezések, távközlési szolgáltatások, postai díjak, elektronikus szórakoztató berendezések, személyi számítógép, hangszerek, egyéb tartós kulturális cikkek*
 - *Újságok, magazinok, könyvek, tankönyvek*
 - *Tandíj, iskolaszerek, papíráru, egyéb kulturális és sport felszerelések és ezek javításai, televízióműsor-előfizetés, színház, koncert, mozi, egyéb kulturális szolgáltatások, belépők, belföldi és külföldi üdülések, egyéb személyhez kapcsolódó biztosítások, egyéb személyi kiadások, lakásépítési, felújítási*

<i>kiadások, lakásvásárlás</i>
A felvétel adatainak további korrekciója: <i>demográfiai és gazdasági aktivitás miatti korrekció</i>

39. A háztartási költségvetési felvétel lefedi a rezidens, magyar nemzetiségű családfenntartóval rendelkező magánháztartásokat. Ez azt jelenti, hogy az adatgyűjtés nem terjed ki az olyan rezidens magánháztartásokra, ahol a családfenntartó nem magyar nemzetiségű, és nem terjed ki az ún. intézményi háztartásokra sem. A hiányzó adatok pótlása érdekében a felvétel adatait a teljes népességhez igazítjuk az 5.7. pontban leírtak szerint. Ez a korrekció torzíthatja az intézményi háztartások fogyasztási struktúráját, és túlbecsülheti azt.

40. A felvétel kiterjed a rezidens háztartások hazai és külföldi fogyasztására is, de nem különíti el azt a fogyasztás helye szerint.

41. A felvétel a piaci árak alapján értékeli a vásárolt javakat és szolgáltatásokat, ez lehetővé teszi a háztartások végső fogyasztási kiadásainak becslését. A felmérés igen részletes, és a COICOP nomenklatúrát alkalmazza, így az adatok közvetlenül bármilyen ár- vagy strukturális korrekció nélkül alkalmazhatóak a nemzeti számlákban. Ezek a háztartási költségvetési felvétel használatának legfőbb előnyei. Két területen azonban további fejlesztés szükséges. Ki kell terjeszteni a megfigyelt körét az olyan háztartásokra is, amelyeknél a családfő nem rezidens, és további erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a magas jövedelmű családok válaszadási aránya növekedjen. (Ez egy általános probléma a felméréssel, amiben majdnem minden ország érintett.)

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>OSAP 1045 Jelentés a kiskereskedelmi forgalomról</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS): <i>STS</i>
Adatszolgáltató egységek: <i>vállalkozások/kiskereskedelmi üzlet</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+55-57 nap</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás): <i>Magyar Kiskereskedelmi Regiszter (kapcsolódva a Gazdasági Szervezetek Regiszteréhez)</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú):
Megfigyelt tevékenységek: <i>1998 januárjától a kiskereskedelmi statisztika kiterjed minden működési engedéllyel rendelkező kiskereskedelmi üzletre (52.1-52.5 TEÁOR ágazatokba sorolt egységek, kivéve 52.31 ágazatba soroltak), gyógyszertárakra (52.31) és a csomagküldő szolgálatokra (52.61). A felvétel nem terjed ki a (nyitott) piacokra és az alkalmi utcai árusokra (52.62-63).</i>
Megfigyelt sokaság földrajzi terület szerint: <i>Magyarország</i>

<p>Megfigyelt sokaság a vállalkozás mérete szerint: <i>Összes</i></p> <p>Adatgyűjtés módja: <i>Postai úton eljuttatott kérdőív</i></p> <p>Az adatgyűjtés ütemterve:</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. A kérdőívek kiküldésre kerülnek az adatszolgáltató egységeknek minden negyedév első hónapjában</i> <i>2. A válaszadás határideje a referenciahónapot követő hó 20. napja</i> <i>3. Az adatgyűjtés rendszerint 10 munkanappal a válaszadás határideje után lezárásra kerül.</i> <p>Mintavételes vagy teljeskörű: <i>Az 50 vagy ennél több főt foglalkoztató (és legalább két kiskereskedelmi egységgel rendelkező), vagy legalább tíz kiskereskedelmi üzlettel rendelkező vállalkozások teljes körűen megfigyelésre kerülnek. A sokaság fennmaradó része reprezentatívan, véletlenszerű rétegzett mintavételen keresztül jelenik meg.</i></p> <p>A rétegzés kritériumai: <i>A kiskereskedelmi egységek tevékenysége, régiók</i></p> <p>Mintavételi arányok: <i>Teljes körűen: az üzletek 100%-a; Minta alapján: az üzletek 4%-a</i></p> <p>Teljeskörűsítést szolgáló becslések <i>Az egyes rétegekhez tartozó mintaátlagot szorozzuk fel az adott réteghez tartozó sokaság alapján</i></p>
<p>Sokaság: <i>150 000 kiskereskedelmi üzlet</i></p>
<p>Mintanagyság: <i>16 500 kiskereskedelmi üzlet</i></p>
<p>Válaszadási arány: <i>Az átlagos válaszadási arány 78% abban az esetben, ha az adatgyűjtés lezárul az első becslések idejéig, 85%, ha csak a revidiált becslések elkészítésekor zárul le.</i></p>
<p>A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>a nem válaszolók adatai az előző hónapban jelentett adatok alapján kerülnek pótlásra korrigálva az értékindexszel. Ha az előző hónap adata sem áll rendelkezésre, akkor a pótlás az ugyanazon tevékenységi körbe tartozó kiskereskedelmi boltok adatainak átlaga alapján történik.</i></p>
<p>A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak): <i>forgalom: az üzletek típusa szerint (TEÁOR 4 számjegyes bontásban) sokaság: az üzletek száma (TEÁOR 4 számjegyes bontásban)</i></p>
<p>A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): <i>a minta kb. 40%-át fedi le az összes kiskereskedelmi üzletnek</i></p>
<p>A legfőbb gyűjtött változók: <i>Egy speciális kérdőív segítségével gyűjtjük a vállalat összes kiskereskedelmi forgalmát, a kiskereskedelmi üzletek számát, a forgalmat üzletenként és a munkanapok számát üzletenként</i></p>
<p>A felvétel adatainak további korrekciója: <i>nincs</i></p>

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>OSAP 1646/02 Jelentés a kiskereskedelem és a vendéglátás eladási forgalmáról árucsoportonként</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS): -
Adatszolgáltató egységek: <i>adószámmal rendelkező vállalkozások</i>
Gyakoriság: <i>negyedéves</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+60</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás): <i>Gazdasági Szervezetek Regisztere, Magyar Kiskereskedelmi Regiszter</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>Kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú): Megfigyelt tevékenységek: <i>A felmérés a TEÁOR 50,51,52 és 55 ágazatokra terjed ki. Kiterjed továbbá azokra az egyéb ágazatokba sorolt, adószámmal rendelkező vállalkozásokra, amelyek rendelkeznek a Magyar Kiskereskedelmi Regiszterben regisztrált kiskereskedelmi egységgel</i> Megfigyelt sokaság földrajzi terület szerint: <i>Magyarország</i> Megfigyelt sokaság a vállalkozás mérete szerint: <i>Legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások</i> Az adatok által lefedett időszak: <i>Az adatok a negyedéves forgalomra vonatkoznak</i> Adatgyűjtés módja: <i>Postán kiküldött kérdőívek, és elektronikus adatszolgáltatás</i> Adatgyűjtés ütemterve: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Az adatszolgáltató egységek a tárgyév januárjának közepén kapják meg a kérdőíveket</i> 2. <i>A válaszadási határidő a tárgyidőszakot követő hó huszadika</i> 3. <i>Az adatgyűjtés rendszerint a válaszadási határidő után 10-11 munkanappal kerül lezárásra</i> Mintavétel vagy teljeskörű: <i>Az iparágba sorolt 50 vagy annál több főt foglalkoztató vállalkozások teljes körűen megfigyelésre kerülnek. Az 5-49 főt foglalkoztató vállalkozások mintavétel alapján jelennek meg. A mintavételezési körből véletlenszerű rétegzett mintavételezéssel választjuk ki a megfigyelt egységeket.</i>
Sokaság: <i>22 446 (teljes körűen megfigyelt: 1 437, mintavételezés alapján megfigyelt: 21 009)</i>
Mintanagyság: <i>5 145 (teljes körűen megfigyelt: 1 437, mintavételezéssel kiválasztott: 3 708)</i>
Válaszadási arány: <i>74,3 (teljes körűen megfigyelt: 81,4, mintavételezéssel kiválasztott:</i>

71,5)
A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>A hiányzó adatokat a havi kiskereskedelmi adatgyűjtés adataival, adminisztratív (áfa-) adatokkal, illetve a vonatkozó mintaréteg átlagával pótoljuk.</i>
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak): <i>vállalkozások száma</i>
A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le): <i>22,9% (teljes körűen megfigyelt 100%, mintavételezés alapján megfigyelt: 17,6%)</i>
A legfőbb gyűjtött változók: <i>nettó forgalom, általános forgalmi adó, bruttó forgalom, és bruttó forgalom az alábbi árucsoportok szerint (a teljes forgalom százalékában):</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Járművek, üzemanyag és kenőanyag saját felhasználásra, alkoholos italok, alkoholmentes italok, kávé és dohányáru, élelmiszer, gyógyszerek, gyógyászati felszerelések, gépek és berendezések, testápolási cikkek, ruházat, háztartási eszközök, lakástextil, nem tartós háztartási javak, tartós elektromos háztartási berendezések, elektromos háztartási kisgépek, fényképezési és optikai berendezések, telekommunikációs felszerelések, információ feldolgozó berendezések, kép- hang- és adathordozók, könyvek, újságok, folyóiratok, barkács- és kerti szerszámok, építési anyagok, festékek, szaniter áruk, tapéták és padlóburkoló anyagok, folyékony és szilárd tüzelőanyagok, háztartási tisztítószer</i>Használt javak, egyéb javak
A felvétel adatainak további korrekciója: -

42. A kiskereskedelmi adatgyűjtésben megfigyelésre kerülnek a rezidens kiskereskedelmi üzletek, éttermek, kávézók és bárók, valamint a piacok, ha azok egy vállalathoz tartoznak (akár társas vállalkozás, akár egyéni vállalkozó), de nem kerülnek megfigyelésre mezőgazdasági kistermelők által közvetlenül értékesített mezőgazdasági termékek, és az utcai árusok.

43. A kiskereskedelmi adatgyűjtés kapcsolatban áll a hazai fogyasztással, de az adatok nem választhatóak szét a vásárló nemzetisége szerint.

44. A kiskereskedelmi adatgyűjtés a vásárolt javak és szolgáltatások értékét a piaci árak alapján határozza meg, ami lehetővé teszi az adatok felhasználását a háztartások végső fogyasztásának becslésekor. A felmérés összesen 45 áru és szolgáltatáscsoportra adja meg az áruk és néhány szolgáltatás (pl.: éttermek, és néhány javítási szolgáltatás) kiskereskedelmi forgalmát. A kiskereskedelmi adatgyűjtés legfőbb előnye, hogy tartalmaz minden hazai fogyasztást, ami a kiskereskedelmi hálózaton keresztül folyik. Ez az oka annak, hogy jó visszacsatolást jelent a háztartási költségvetési felvételben mért fogyasztási adatoknak. A legfőbb hátránya ezzel szemben az, hogy tartalmazza az üzleti célú vásárlásokat is, és jelenleg nincs rá lehetőség, hogy ezek elkülönítésre kerüljenek a magáncélú vásárlásoktól.

11.3.2. A háztartásokat segítő nonprofit szektor fogyasztási kiadása összeállításának főbb adatforrásai

Adatfelvétel neve: Szociális intézmények, alapítványok, közalapítványok, másodlagos piaci tevékenységgel rendelkező egyházak és intézményeik statisztikai felmérése
Európai szintű adatfelmérésekhez való kapcsolat (pl. éves gazdaság-szerkezeti statisztika): -
Felmért egységek (pl. vállalkozások/szakosodott telephelyek/háztartások): nonprofit szervezetek; az egyházak
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/más-éspedig): éves (naptári év szerint)
A kérdőívek beérkezése: 12 hónap
Alapsokaság: A KSH nonprofit regisztere.
Kötelező vagy önkéntes adatszolgáltatás? Kötelező.
A statisztikai felmérés módszertana: <ul style="list-style-type: none"> - dimenziók: jogi forma, régiók, tevékenységek; - a kormányzati szektorba sorolt szervezeteknél teljes körű; - újonnan alapított szervezeteknél teljes körű; - postai úton
Alapsokaság nagysága: kb. 52 000
Mintanagyság: 18 000
Válaszadási arány: 71%
A hiányzó adatok pótlására szolgáló módszertan: részletezettségi szintenként
A teljeskörűsítés során alkalmazott módszer (pl. árbevétel/munkavállalók): A szervezetek száma
Mintanagyság, aszerint, hogy a teljeskörűsítés során alkalmazott változó hány %-a szerepel a mintában (pl. pl. az alapsokaság munkavállalóinak 60%-a szerepel a mintában): 37 %
Főbb pénzügyi adatok: a felmérés a pénzügyi és nem-pénzügyi tranzakciókat teljes egészében és néhány mérleg tételt tartalmazza
A felmérés adatainak további módosítása: műveletek ESA95 szerinti besorolása; az ESA95 szabályai szerinti imputálás; eredményszemléletű korrekció stb.

11.3.3. A kormányzati szektor fogyasztási kiadása összeállításának főbb adatforrásai

Adatfelvétel neve: Költségvetési szervek intézményi beszámolója
Európai szintű adatfelmérésekhez való kapcsolat (pl. éves gazdaság-szerkezeti statisztika): -
Felmért egységek (pl. vállalkozások/szakosodott telephelyek/háztartások): központi, helyi önkormányzati, társadalombiztosítási költségvetési szervek
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/más-éspedig): éves (naptári év szerint)
A kérdőívek beérkezése: 8 hónap
Alapsokaság: A Pénzügyminisztérium hivatalos költségvetési regisztere
Kötelező vagy önkéntes adatszolgáltatás? Adminisztratív adatszolgáltatás: kötelező.
A statisztikai felmérés módszertana: Az intézményi beszámolókat a Magyar Államkincstár gyűjti. A részletes adatbázist a KSH elektronikus formában kapja.
Alapsokaság nagysága: központi költségvetési szerv kb. 700 Helyi önkormányzati költségvetési szerv: kb. 15000 Társadalombiztosítási költségvetési szerv: kb. 30
Mintanagyság: -
Válaszadási arány: 100%
A hiányzó adatok pótlására szolgáló módszertan: -
A teljeskörűsítés során alkalmazott módszer (pl. árbevétel/munkavállalók): -
Mintanagyság, aszerint, hogy a teljeskörűsítés során alkalmazott változó hány %-a szerepel a mintában (pl. pl. az alapsokaság munkavállalóinak 60%-a szerepel a mintában): -
Főbb pénzügyi adatok: a felmérés a pénzügyi és nem-pénzügyi tranzakciókat és a mérleget tartalmazza
A felmérés adatainak további módosítása: műveletek ESA95 szerinti besorolása; az ESA95 szabályai szerinti imputálás; eredményszemléletű korrekció stb.

Adatfelvétel neve: Zárszámadás
Európai szintű adatfelmérésekhez való kapcsolat (pl. éves gazdaság-szerkezeti statisztika): -
Felmért egységek (pl. vállalkozások/szakosodott telephelyek/háztartások): Pénzügyminisztérium
Gyakoriság (pl. éves/negyedéves/más-éspedig): éves (naptári év szerint)
A kérdőívek beérkezése: 8 hónap
Alapsokaság: -
Kötelező vagy önkéntes adatszolgáltatás? Adminisztratív adatszolgáltatás: kötelező.
A statisztikai felmérés módszertana: a zárszámadási törvényt a kormány a t+1 év szeptemberében nyújtja be, a Parlament fogadja el
Alapsokaság nagysága: 1
Mintanagyság: -
Válaszadási arány: 100%
A hiányzó adatok pótlására szolgáló módszertan: -
A teljeskörűsítés során alkalmazott módszer (pl. árbevétel/munkavállalók): -
Mintanagyság, aszerint, hogy a teljeskörűsítés során alkalmazott változó hány %-a szerepel a mintában (pl. pl. az alapsokaság munkavállalóinak 60%-a szerepel a mintában): -
Főbb pénzügyi adatok: az adatforrás a központi költségvetés nem-pénzügyi és részben pénzügyi tranzakcióit tartalmazza
A felmérés adatainak további módosítása: műveletek ESA95 szerinti besorolása; az ESA95 szabályai szerinti imputálás; eredményszemléletű korrekció stb.

11.3.4. A bruttó állóeszköz-felhalmozás számításnál felhasznált adatforrások

Statisztikai adatforrások:

Az adatgyűjtés neve: <i>Éves gazdaságstatisztikai jelentés</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: -
Megfigyelési egység: <i>vállalatok, egyéni vállalkozók, költségvetési és társadalombiztosítási intézmények, nonprofit intézmények</i>
Főbb mutatók: <i>beruházások eszközcsoportonként</i> <i>Használt eszköz tranzakciók eszközcsoportonként</i> <i>Tárgyi eszközök tőketranszfere</i> <i>Tárgyi eszközök pénzügyi lízingje</i> <i>Immateriális javak beszerzése és saját felhasználásra való előállítása eszközcsoportonként</i>
Gyakoriság: <i>évente</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>Igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>19 fő alkalmazotti létszám felett teljes körű megfigyelés az építőipar (TEÁOR 45-ös ágazat) kivételével, ahol 10 fő alkalmazotti létszám felett teljes körű a mintavétel. Az 5 és 19 fő közötti létszámkategóriával rendelkező vállalatok és az egyéni vállalkozók rétegzett mintavétellel kerülnek a mintába. A költségvetési és társadalombiztosítási szervezetek, a vízközmű társulatok teljes körűen megfigyeltek.</i>
A teljes körűen megfigyeltek száma: <i>23 597</i>
Válaszadási arány: <i>75%</i>
A minta kiválasztásához használt sokaság: <i>46 376</i>
A mintában megfigyelt egységek száma: <i>7 749</i>
Válaszadási arány: <i>56%</i>
Hiányzó adatok becslése:
Teljeskörűsítéshez használt változók:
Egyéb korrekció:

Az adatgyűjtés neve: <i>Jelentés az épületek állapotáról</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: -
Adatszolgáltatók: <i>Háztartások</i>
Főbb mutatók: <i>A lakások minősége és állapota, mérete, felújítási munkálatok, az épületek minősége és állapota, költözések, mobilitás, megelégedettség, az ingatlan értéke, közmű költségek, kölcsonök, támogatások</i>
Gyakoriság: <i>1999, 2003, a következő várhatóan 2006-ban</i>
Kötelező adatgyűjtés?: <i>nem</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>interjú a családfővel</i>
Megfigyelési egység: <i>lakások</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>16 000 lakásból 8 700 került a mintába</i>
Válaszadási arány: <i>79%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>Címregiszterből</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók: <i>nincs teljes körűsítve</i>
Egyéb korrekció: <i>regressziós becslés a háztartások jövedelmének és vagyonának meghatározására.</i>

Az adatgyűjtés neve: <i>Jelentés az önkormányzatok ingatlankezelési és lakásellátási tevékenységéről</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: <i>nincs</i>
Adatszolgáltatók: <i>Önkormányzatok</i>
Főbb mutatók: <i>Éves bérleti díjak, Lakásjavítások költségei, Lakással kapcsolatos munkálatok költségei, Kezelt épületek, Kezelt lakások, Kezelt bérlakások, Felújított bérlakások, Értékesített bérlakások száma, Értékesített bérlakások becsült piaci értéke, Értékesített bérlakások eladási ára, Értékesített bérlakások alapterülete.</i>
Gyakoriság: <i>évente</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>teljes körű adatgyűjtés a tíz lakásnál többet tulajdonló önkormányzatokra</i>
Megfigyelési egység: <i>Önkormányzatok</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>800 önkormányzat</i>
Válaszadási arány: <i>100%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>-</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók: <i>-</i>
Egyéb korrekció: <i>-</i>

Az adatgyűjtés neve: <i>Részletező adatok a lakások és üdülők végleges használatbavételéről</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: <i>nincs</i>
Adatszolgáltatók: <i>Háztartások</i>
Főbb mutatók: <i>az építési telek elhelyezkedése, az építkezés célja, az építkezés módja, az építkezés típusa, a lakás építője, az épület jellemzője, a lakás nagysága, a lakás felszereltségi állapota, a lakás fűtésének típusa</i>
Gyakoriság: <i>évközi, folyamatos</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>Igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>teljes körű adatgyűjtés</i>
Megfigyelési egység: <i>lakások</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>30 000 lakás</i>
Válaszadási arány: <i>100%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>-</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók <i>-</i>
Egyéb korrekció <i>-</i>

Az adatgyűjtés neve: <i>Községi, városi lakás-, üdülőépítési és lakásmegszűnési összesítő</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: <i>nincs</i>
Adatszolgáltatók: <i>Önkormányzatok</i>
Főbb mutatók: <i>Lakás- vagy üdülő építésre kiadott építési engedélyek száma, Használatba vett lakások, üdülők száma, Építés alatt lévő lakások és üdülők száma, El nem kezdett építkezések száma Félbehagyott lakás és üdülőépítések száma, Lebontott lakások, üdülők száma</i>
Gyakoriság: <i>évente</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>teljes körű megfigyelés</i>
Megfigyelési egység: <i>lakások és üdülők</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>3 100</i>
Válaszadási arány: <i>100%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>-</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók: <i>-</i>
Egyéb korrekció: <i>-</i>

Az adatgyűjtés neve: <i>Gyümölcs- és szőlőtermelés, telepítés, kivágás, felhasználás és nettó árbevétel, 2002</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: -
Főbb mutatók: <i>Mennyiség terméscsoportként, a megművelt terület nagysága, az ültetvény nagysága, a telepítés költsége</i>
Gyakoriság: <i>évente</i>
Az eredmények elérhetősége:
Kötelező adatgyűjtés? <i>igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>Teljes körű megfigyelés a mezőgazdasági vállalkozásokra, mintavételes adatgyűjtés az egyéni gazdaságokra és háztartásokra. Az adatokat az egyéni gazdaságoktól számlalóbiztossal, a vállalkozásoktól e-mailen gyűjtöttük.</i>
Mintavételi eljárás: <i>A mezőgazdasági összeírást követően, 2000-ben egy kétlépcsős mintavételi módszer került kidolgozásra. Az első lépcsőben minden megyében szisztematikus kiválasztással, kistérségek és azokon belül a települések abc-sorrendjében minden nyolcadik számlalókörikerület került a mintába. A gazdaságokat 2 rétegbe soroltuk:</i> <i>Az „A” rétegbe tartozik minden olyan gazdaság, amely a meghatározott küszöbértékek (5 szarvasmarha, 10 sertés, 26 juh, 26 liba, 100 tyúkféle, 100 kacska, 100 pulyka, 25 méhcsalád, 5 ha szántó, 1 ha szőlő, 1 ha gyümölcsös) közül legalább egyet elér vagy meghalad. A mintavételi hányad ebben a rétegben 100%.</i> <i>A „B” rétegbe a fenti küszöböt el nem érő gazdaságok tartoznak, amelyek közül véletlen kiválasztással minden harmadik került be a mintába.</i>
Megfigyelési egység: <i>Vállalkozások/ magán gazdaságok</i>
Minta nagysága: <i>5.000 mezőgazdasági vállalkozás / 65.000 magán gazdaság</i>
Válaszadási arány: <i>mezőgazdasági vállalkozásoknál 80-85% / egyéni gazdaságoknál 95%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>az adatokat korábbi adatgyűjtésből imputáljuk</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók: <i>lásd „Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője” c. részt</i>
Egyéb korrekció: -

Az adatgyűjtés neve: <i>Állatállomány, 2002</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: -
Főbb mutatók: <i>Állatállomány: fajta, kor, nem, súly szerint</i>
Gyakoriság: <i>évente három alkalommal</i>
Az adatok elérhetőek: <i>50-55 nappal az adatgyűjtés után</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>Igen</i>
<p>Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>Teljes körű megfigyelés a mezőgazdasági vállalkozásokra, mintavételes adatgyűjtés az egyéni gazdaságokra és háztartásokra. Az adatokat az egyéni gazdaságoktól számlálóbiztossal, a vállalkozásoktól e-mailen gyűjtöttük.</i></p> <p><i>A mezőgazdasági összeírást követően, 2000-ben egy kétlépcsős mintavételi módszer került kidolgozásra. Az első lépcsőben minden megyében szisztematikus kiválasztással, kistérségek és azokon belül a települések ABC-sorrendjében minden nyolcadik számlálókörzet került a mintába. A gazdaságokat 3 nagyság szerinti rétegbe soroltuk:</i></p> <p><i>Az „A” rétegbe tartozik minden olyan gazdaság, amely a meghatározott küszöbértékek (5 szarvasmarha, 10 sertés, 26 juh, 26 liba, 100 tyúkféle, 100 kacsa, 100 pulyka, 25 méhcsalád, 5 ha szántó, 1 ha szőlő, 1 ha gyümölcsös) közül legalább egyet elér, vagy meghalad. A mintavételi hányad ebben a rétegben 100%</i></p> <p><i>A „B” rétegbe a fenti küszöböt el nem érő gazdaságok tartoznak, amelyek közül véletlen kiválasztással minden harmadik került be a mintába.</i></p> <p><i>A „C” rétegbe potenciális mezőgazdasági termelők (nem gazdaság méretű) tartoznak, akik emiatt a 2000-es mezőgazdasági összeírásban nem szerepeltek. Ezek közül véletlen kiválasztással minden tizedik került be a mintába.</i></p> <p><i>A mintába 18 000 gazdaság került be az „A” rétegből, 35 000 a „B” rétegből és 14 000 a „C” rétegből.</i></p> <p><i>Az adatgyűjtésből kimaradt állatállományt arányosan becsüljük az „A” és „B” rétegekben és mintavétellel a „C” rétegben.</i></p>
Megfigyelési egység: <i>Vállalkozások/ magán gazdaságok</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>5.000 mezőgazdasági vállalkozás / 65.000 magán gazdaság</i>
Válaszadási arány: <i>mezőgazdasági vállalkozásoknál 80-85% / magán gazdaságoknál 95%</i>
Hiányzó adatok becslése: <i>az adatokat korábbi adatgyűjtésből imputáljuk</i>
Teljeskörűsítéshez használt változók: <i>lásd „Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője” c. részt</i>
Egyéb korrekció: -

Az adatgyűjtés neve: <i>Állatvásári jelentés</i>
Kapcsolata más európai adatgyűjtéssel: -
Főbb mutatók: <i>az eladók száma, az állatok száma, fajtája, súlya, ára</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
Az eredmények rendelkezésre állásának időpontja: <i>az adatgyűjtést követő 30. napon</i>
Kötelező adatgyűjtés? <i>Igen</i>
Az adatgyűjtés módszerének főbb jellemzője: <i>Reprezentatív megfigyelés 60 állatvásárra</i>
Megfigyelési egység: <i>állatvásárok</i>
Minta/sokaság nagysága: <i>60 vásár</i>
Válaszadási arány: <i>100%</i>
Hiányzó adatok becslése: -
Teljeskörűsítéshez használt változók: -
Egyéb korrekció: -

Adminisztratív adatforrások:

Az adatgyűjtés neve: <i>Ültetvény regiszter</i>
Az adatgyűjtő szervezet: <i>Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium</i>
Főbb mutatók: <i>Az ültetvény helye, mérete, fajtája</i>
Gyakoriság: <i>Folyamatos</i>
Az eredmények rendelkezésre állásának időpontja: <i>Folyamatos</i>
A hiányzó adatok pótlásának módszere: -
A nemzeti számlák fogalmi meghatározásától való eltérés miatti korrekció: -
A felmérés adatainak további korrekciója: -

Az adatgyűjtés neve: <i>Értékesített mezőgazdasági gépek regisztere</i>
Az adatgyűjtő szervezet: <i>Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium</i>
Főbb mutatók: <i>Az eszköz típusa, ára, technikai paraméterek</i>
Gyakoriság: <i>Folyamatos</i>

Az eredmények rendelkezésre állásának időpontja: <i>Folyamatos</i>
Adatszolgáltatók: <i>Mezőgazdasági gépeket értékesítők</i>
A hiányzó adatok pótlásának módszere: -
A nemzeti számlák fogalmi meghatározásától való eltérés miatti korrekció: -
A felmérés adatainak további korrekciója: -

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>adatszolgáltatás a FISIM felhasználói szektorokra való felbontásához</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>Magyar Nemzeti Bank</i>
Gyakoriság: <i>negyedéves</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+1,5 hónap</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás):
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú):
Sokaság: <i>kb. 1 300</i>
Mintanagyság:
Válaszadási arány:
A hiányzó adatok imputálásának módszere:
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le):
A legfőbb gyűjtött változók:
A felvétel adatainak további korrekciója:

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>Az MNB halmozott eredménykimutatása</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>Magyar Nemzeti Bank</i>
Gyakoriság: <i>negyedéves/éves</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+1,5 hónap</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás):
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú):
Sokaság: <i>1</i>
Mintanagyság:
Válaszadási arány:
A hiányzó adatok imputálásának módszere:
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le):
A legfőbb gyűjtött változók:
A felvétel adatainak további korrekciója:

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>A pénzügyi vállalkozások éves és negyedéves jelentései</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete</i>
Gyakoriság: <i>negyedéves/éves</i>
Az eredmények elérhetősége (pl. 18 hónap a felvétel végrehajtása után): <i>t+1,5 hónap</i>
Mintavételi keret (pl. gazdasági regiszter/népszámlálás):
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú):
Sokaság: <i>kb. 1 300</i>
Mintanagyság:
Válaszadási arány:
A hiányzó adatok imputálásának módszere:
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A mintavétel lefedettsége a teljeskörűsítéshez használt változó százalékában (pl. a minta a foglalkoztatottak 60%-át fedi le):
A legfőbb gyűjtött változók:
A felvétel adatainak további korrekciója:

11.3.5. A készletváltozás összeállításához felhasznált főbb adatforrások

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>Havi integrált gazdaságstatisztikai jelentés, ipar</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>ipari vállalkozások, valamint a villamos energia, gáz- gőz- és melegvízellátó vállalatok</i>
Főbb változók: <i>saját termelésű eszközök állománya a hónap elején és végén</i> <i>vásárolt készletek állománya a tárgynegyedévben, annak elején és végén</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú): <i>azok az ipari vállalatok, amelyek 50 főnél több munkavállalót foglalkoztatnak, valamint az összes villamos energia, gáz- gőz- és melegvízellátó vállalatok teljes körűen megfigyelésre kerülnek. Reprezentatív, rétegzett mintavételre kerül sor az 5-49 főt foglalkoztató vállalatok esetében</i>
Teljes körűen megfigyelt sokaság: <i>2 146</i>
Válaszadási arány: <i>97%</i>
Mintavétellel megfigyelt sokaság: <i>12 816</i>
Mintanagyság: <i>1794</i>
Válaszadási arány: <i>87%</i>
A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>A teljes körűen megfigyelt vállalatok esetében a vissza nem küldött kérdőívek adatait az előző hónap megfelelő adatainak segítségével, vagy ha az nem elérhető, akkor az előző időszak ÁFA adatainak segítségével pótoljuk. Ha ezek közül egyik sem elérhető, akkor a foglalkoztatotti létszámnak megfelelő kategória és ágazat átlagos adatait vesszük figyelembe. Az adott időszakban a felszámolás alatt álló vállalkozások száma 0.</i>
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A felvétel adatainak további korrekciója:

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>Havi integrált gazdaságstatisztikai jelentés, építőipar</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>építőiparban tevékenykedő vállalkozások</i>
Főbb változók: <i>saját termelésű eszközök állománya a hónap elején és végén</i> <i>vásárolt készletek állománya a tárgynegyedévben, annak elején és végén</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú): <i>azok a vállalatok, amelyek 50 főnél több munkavállalót foglalkoztatnak, teljes körűen megfigyelésre kerülnek. Reprezentatív, rétegzett mintavételre kerül sor az 5-49 főt foglalkoztató vállalatok esetében.</i>
Teljes körűen megfigyelt sokaság: <i>362</i>
Válaszadási arány: <i>94%</i>
Mintavétellel megfigyelt sokaság: <i>9 933</i>
Mintanagyság: <i>1283</i>
Válaszadási arány: <i>83%</i>
A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>A teljes körűen megfigyelt vállalatok esetében a vissza nem küldött kérdőívek adatait az előző hónap megfelelő adatainak segítségével, vagy ha az nem elérhető, akkor az előző időszak ÁFA adatainak segítségével pótoljuk. Ha ezek közül egyik sem elérhető, akkor a foglalkoztatotti létszámnak megfelelő kategória és ágazat átlagos adatait vesszük figyelembe. Az adott időszakban a felszámolás alatt álló vállalkozások száma 0.</i>
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A felvétel adatainak további korrekciója:

Az adatgyűjtés megnevezése: <i>Havi integrált gazdaságstatisztikai jelentés, mezőgazdaság, kereskedelem, szolgáltatás</i>
Kapcsolat az Európai Unió adatgyűjtéseivel (pl. SBS):
Adatszolgáltató egységek: <i>mezőgazdaságban, kereskedelemben, szolgáltatások területén tevékenykedő vállalkozások</i>
Főbb változók: <i>saját termelésű eszközök állománya a hónap elején és végén vásárolt készletek állománya a tárgynegyedévben, annak elején és végén</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
A felvétel önkéntes vagy kötelező?: <i>kötelező</i>
A felvétel módszertanának főbb jellemzői (pl. panelfelvétel/a mintavétel küszöbértéke/postai úton történő megkeresés/telefonos interjú): <i>azok a vállalatok, amelyek 50 főnél több munkavállalót foglalkoztatnak, teljes körűen megfigyelésre kerülnek. Reprezentatív, rétegzett mintavételre kerül sor az 5-49 főt foglalkoztató vállalatok esetében.</i>
Teljes körűen megfigyelt sokaság: <i>2 859</i>
Válaszadási arány: <i>92%</i>
Mintavétellel megfigyelt sokaság: <i>46 075</i>
Mintanagyság: <i>5 924</i>
Válaszadási arány: <i>75%</i>
A hiányzó adatok imputálásának módszere: <i>A teljes körűen megfigyelt vállalatok esetében a vissza nem küldött kérdőívek adatait az előző hónap megfelelő adatainak segítségével, vagy ha az nem elérhető, akkor az előző időszak ÁFA adatainak segítségével pótoljuk. Ha ezek közül egyik sem elérhető, akkor a foglalkoztatotti létszámnak megfelelő kategória és ágazat átlagos adatait vesszük figyelembe. Az adott időszakban a felszámolás alatt álló vállalkozások száma 0.</i>
A teljeskörűsítéshez használt változók (pl. forgalom/foglalkoztatottak):
A felvétel adatainak további korrekciója:

Adminisztratív adatforrások: részletesen kifejtve a 11.1.1 pontban

11.3.6. A külkereskedelmi forgalom becsléséhez felhasznált statisztikai és egyéb adatforrások

11.3.6.1. A termékek exportja és importja

Az adatforrás megnevezése: <i>Külkereskedelmi termékforgalmi statisztika</i>
Az adatgyűjtés szervezése, és az adatgyűjtés célja: <i>vámstatisztika, statisztikai és adminisztratív célokra</i>
A jelentő szervezetek: <i>vállalkozások és magánszemélyek</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
<p>Gyűjtött változók: A SAD (Single Administrative Document) magyar változata</p> <p><i>Főbb változók:</i></p> <p><i>a külkereskedelmi tevékenységet folytató azonosító adatai (neve, adószáma, címe),</i></p> <p><i>a tranzakció vámkódja, a tranzakció természete, a partner ország kódja,</i></p> <p><i>termék kódja (Kombinált nomenklátúra az exportra, 8 számjegyen, és a tarifa kód az importra 10 számjegyen (CN8+2 hazai további bontás), a magyar határig használt szállítási mód, a szállító cég nemzetisége, Incoterms paritás, az áru bruttó és nettó tömege (mennyiségben, ha van ilyen), a valuta megnevezése, a számlaérték külföldi valutában, statisztikai érték forintban, alkalmazott valutaárfolyam</i></p>
Hiányzó adatok pótlása: -
<p>A nemzeti számlák és a külkereskedelmi statisztika módszertani különbségei miatt végzett korrekciók:</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Javítási költségek külön kerülnek rögzítésre a külkereskedelmi termékstatisztikában.</i> <i>2. Az import cifj/fob paritás korrekciója rögzített koefficiens alkalmazásával történik, és a szállítási szolgáltatások között kerül elszámolásra.</i> <i>3. A bér munka export értéke korrigálásra kerül, ahol a felhasznált import anyagok és az exportált termékek aránya kevesebb, mint 0,1 %. Ezeknek a tételeknek az export értékét a középérték alapján számítjuk.</i> <i>4. A bunker üzemanyag és a barter üzletek a fizetési mérleg alapján kerülnek becslésre.</i>
<p>További korrekciók:</p> <p><i>Bizonyos termékek bér munkadíját a tulajdonváltás elvének alkalmazása érdekében korrigáljuk. Ezeket a termékeket bér munkára behozott terméként vámkezelik, de az első feldolgozás után nem kerülnek exportálásra, hanem a nem-rezidens tulajdonos eladja a rezidens vállalatnak további feldolgozásra. Két esetet lehet elkülöníteni a külkereskedelmi termékforgalmi statisztikában:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. rezidens vállalatok elszállítják a vámszabadterületi vállalkozásoknak,</i> <i>2. az áruk két vámszabadterületi társulás között mozognak. A bér munka díjat a vállalkozások korábbi adatai alapján becsljük.</i>

11.3.6.2. A szolgáltatások exportja és importja

Az adatforrás megnevezése: <i>szolgáltatás külkereskedelmi statisztika</i>
Az adatgyűjtés szervezése, és az adatgyűjtés célja: <i>az adatokat a Magyar Nemzeti Bank gyűjti, elsősorban a fizetési mérleg összeállításához</i>
A jelentő szervezetek: <i>bankok (a banki tranzakciók rendszere szerint), egyéb pénzügyi szervezetek, nem-pénzügyi vállalkozások és egyéb jogi személyiséggel rendelkező társulások, akik számlát vezetnek külföldön, vagy nettó elszámolást alkalmaznak partnereikkel.</i>
Gyakoriság: <i>havi</i>
Gyűjtött változók: <i>a tranzakcióban résztvevők azonosítását szolgáló adatok (név, adószám, szektor kód, jogi megnevezés (szolgáltatás típusa), partner ország, milyen valutában értékelik a tranzakciót, a tranzakció értéke</i>
Hiányzó adatok pótlása: -
A nemzeti számlák és a külkereskedelmi statisztika módszertani különbségei miatt végzett korrekciók: <i>Az árrés és egyéb kereskedelmi szolgáltatások értékét a reexport bruttó értékéből becsüljük. (export és import).</i>
További korrekciók: <i>A turizmus export és import adatait korrigáljuk azzal az összeggel, ami a háztartások FX számláját érintő tranzakciókból származik. A becslés alapja közvetlen felvétel a számlatulajdonosok megkérdezésével (2000), és természetes mértékegységű indikátorok.</i>

Melléklet**A kettős könyvelésű vállalatok JAVA adatbázis mutatóinak javítása****Készlet mutatók:**

JAA0M026	Készletek összesen
JAA0M027	Vásárolt készletek
JAA0M031	Saját termelésű készletek

Az alábbi javítások történnek egyedi szinten:

- 1 Ha $JAA0M026 = 0$ és $JAA0M027 > 0$ és $JAA0M031 = 0$

a javítás akkor $JAA0M026 = JAA0M027$

- 2 Ha $JAA0M026 = 0$ és $JAA0M027 = 0$ és $JAA0M031 > 0$

a javítás akkor $JAA0M026 = JAA0M031$

- 2/a Ha $JAA0M026 = 0$ és $JAA0M027 > 0$ és $JAA0M031 > 0$

a javítás akkor $JAA0M026 = JAA0M027 + JAA0M031$

- 3 Ha $JAA0M026 > 0$ és $JAA0M027 = 0$ és $JAA0M031 = 0$

a javítás

Akkor $JAA0M026$ értékét a vállalat két megfelelő mutatói előző évi arányának megfelelően osztjuk szét, de ha az előző évi adatok sem állnak rendelkezésre a két mutató egész nemzetgazdaságra vonatkozó aránya szerint kerülnek szétosztásra.

- 4 Ha $JAA0M026 > 0$ és $JAA0M027 > 0$ és $JAA0M031 > 0$

a javítás

és $JAA0M026 \neq JAA0M027 + JAA0M031$

akkor $JAA0M031 = JAA0M026 - JAA0M027$

(JAA0M031-nek pozitívnak vagy zérónak kell lennie!)

TÁBLÁK LISTÁJA

1.1	Ábra A KSH szervezeti felépítése, 2009	10
1.2	Tábla: Rendszeres revíziók	16
1.3	Tábla GDP becslése (millió Ft).....	17
1.4	Tábla Jövedelem oldali GDP, 2002	23
1.5	Tábla A GDP becslése a felhasználási oldalról, folyó áron, 2002.....	26
1.6	Tábla A bruttó felhalmozás tételeinek becslési módszere	29
1.7	Tábla A FISIM-számítás változásának hatása a GDP - re (millió Ft)	37
3.1	Tábla A bruttó hazai termék nemzetgazdasági ágak és szektorok szerint, 2002 (millió Ft).....	44
3.2	Tábla Szervezetek száma a Gazdasági Szervezetek Regiszterében, 2002.....	46
3.3	Tábla A kormányzati szektor	49
3.4	Tábla A kormányzat pénzforgalmi bevételei, az eredményszemléletű korrekció és az eredményszemléletű adatok 2002-ben (millió Ft)	54
3.5	Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás Magyarországon, 2002 (millió Ft).....	55
3.6	Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Nem-pénzügyi vállalatok és a Pénzügyi vállalatok szektorban (S11 és S12) 2002-ben (millió Ft)	56
3.7	Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Kormányzat szektorban, 2002 (millió Ft).....	57
3.8	Tábla Piaci és nem-piaci kibocsátás a Háztartások szektorban, 2002 (millió Ft).....	57
3.9	Tábla Bruttó hozzáadott érték a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban (S11), 2002 (millió Ft) Nemzetgazdaság összesen, mezőgazdaság és erdőgazdálkodás (A) nélkül (millió Ft).....	59
	Bruttó hozzáadott érték a Nem-pénzügyi vállalatok szektorban (S11), 2002 (millió Ft) Nemzetgazdaság összesen, mezőgazdaság és erdőgazdálkodás (A) nélkül (millió Ft) (folyt.).....	60
3.10	Tábla A Nem-pénzügyi vállalatok szektorba sorolt nonprofit intézmények, 2002 (millió Ft).....	72
3.11	Tábla Költségvetési szervek kibocsátása (millió Ft).....	74
3.12	Tábla Értékcsökkenés a kormányzati szektorban, 2002 (millió Ft).....	78
3.13	Tábla A kormányzati szektorba (központi kormányzatba) sorolt vállalatok kibocsátása (millió Ft)	79
3.14	Tábla A kormányzati szektorba (központi kormányzatba) sorolt nonprofit szervezetek kibocsátása (millió Ft).....	80
3.15	Tábla Kormányzati szektor kibocsátása (millió Ft)	80

3.16	Tábla A Háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorának fő mutatószámai (millió Ft)...	83
3.17	Tábla A Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás (A) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002 (millió Ft).....	89
3.18	Tábla A mezőgazdasági ág folyó termelőfelhasználás becslésének adatforrásai és módszerei	93
3.19	Tábla A Halgazdálkodás (B) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002 (millió Ft).....	95
3.20	Tábla A halgazdálkodás (B) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	96
3.21	Tábla A Bányászat (C) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002-ben (millió Ft).....	97
3.22	Tábla A Bányászat (C) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (millió Ft).....	98
	A Bányászat (C) bruttó hozzáadott értékének számítása (folyt.) 2002-ben (millió Ft).....	99
3.23	Tábla A Feldolgozóipar (D) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002-ben.....	100
3.24	Tábla A Feldolgozóipar (D) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (millió Ft).....	103
	A Feldolgozóipar (D) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (folyt.) (millió Ft).....	104
3.25	Tábla A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, és vízellátás (E) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002-ben millió Ft.....	105
3.26	Tábla A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (millió Ft).....	106
	A Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (E) bruttó hozzáadott értékének számítása 2002-ben (folyt.) (millió Ft).....	107
3.27	Tábla Az építőipar (F) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és hozzáadott értéke, szektoronként 2002-ben (millió Ft).....	108
3.28	Tábla Az Építőipar (F) kibocsátásának számítása 2002-ben (millió Ft).....	110
	Az Építőipar (F) kibocsátásának számítása 2002-ben (folyt.) (millió Ft).....	111
3.29	Tábla A Kereskedelem, javítás (G) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként 2002-ben.....	113
3.30	Tábla A kereskedelem, javítás (G) kibocsátásának számítása 2002-ben (millió Ft).....	114
	A kereskedelem, javítás (G) kibocsátásának számítása 2002-ben (folyt.) (millió Ft).....	115
3.31	Tábla A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002.....	116
3.32	Tábla A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	117

A Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (H) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft).....	118
3.33 Tábla A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002.....	120
3.34 Tábla A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	121
A Szállítás, raktározás, posta, távközlés (I) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft)	122
3.35 Tábla A pénzügyi vállalatok (J) kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként 2002-ben (millió Ft)	123
3.36 Tábla Központi Bank kibocsátása (millió Ft)	125
3.37 Tábla A Központi Bank folyó termelőfelhasználása (millió Ft).....	126
3.38 Tábla Egyéb monetáris közvetítők kibocsátása (millió Ft).....	127
3.39 Tábla Egyéb monetáris közvetítők folyó termelőfelhasználása (millió Ft).....	128
3.40 Tábla Egyéb pénzügyi közvetítők kibocsátása (millió Ft).....	130
3.41 Tábla Egyéb pénzügyi közvetítők folyó termelőfelhasználás (millió Ft).....	131
3.42 Tábla Életbiztosítási üzletág kibocsátása, adatok 2002-ben	133
3.43 Tábla Nem-életbiztosítási üzletág kibocsátása, adatok 2002-ben.....	136
3.44 Tábla Nem-életbiztosítási szolgáltatások felosztása 2002-ben, millió Ft-ban.....	138
3.45 Tábla Viszontbiztosítás egyenlegének számítása 2002-ben, millió Ft-ban	138
3.46 Tábla Önkéntes nyugdíjpénztárak kibocsátása, millió Ft-ban	139
3.47 Tábla Magánnyugdíjpénztárak kibocsátása, millió Ft-ban	140
3.48 Tábla Önkéntes egészség- és önszegélyező pénztárak kibocsátása, millió Ft-ban.....	141
3.49 Tábla A 66-os ágazat folyó termelőfelhasználásának adatforrásai.....	142
3.50 Tábla A 66-os ágazat folyó termelőfelhasználása, millió Ft-ban.....	143
3.51 Tábla A 66-os ágazat bruttó hozzáadott értéke, millió Ft-ban.....	144
3.52 Tábla TEÁOR 67.1 kibocsátás, (millió Ft).....	144
3.53 Tábla TEÁOR 67.1 folyó termelőfelhasználás, (millió Ft)	145
3.54 Tábla Biztosítást kiegészítő tevékenység kibocsátása, millió Ft-ban	147
3.55 Tábla A 67.2-es szakágazat folyó termelőfelhasználása 2002-ben, millió Ft-ban.....	148

3.56 Tábla A 67.2-es szakágazat bruttó hozzáadott értéke, millió Ft-ban.....	148
3.57 Tábla Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002	149
3.58 Tábla Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	151
Az Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (K) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft).....	152
3.59 Tábla A lakott lakások megoszlása Magyarországon a használat célja szerint %.....	153
3.60 Tábla A különböző típusú lakásbérleti díjak összege Ft/hó/m ²	153
3.61 Tábla A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások lakásszolgáltatása, 2002 Folyó áron, millió Ft.....	154
3.62 Tábla A magántulajdonú lakások bérléséből származó lakásszolgáltatás adatai, 2002 Folyó áron, millió Ft.....	155
3.63 Tábla A lakásállomány és az értékcsökkenési leírás értéke, 2002 folyó áron, milliárd Ft.....	156
3.64 Tábla A fenntartási és javítási költségek felosztása folyó áron, (milliárd Ft).....	157
3.65 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése a költség módszerrel, a rögzített, 2,5 %-os reál megtérülési ráta alkalmazásával Folyó áron, millió Ft	158
3.66 Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése FISIM felosztással Folyó áron, millió Ft.....	159
3.67 Tábla A Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (L) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke, 2002 (Millió Forint).....	160
3.68 Tábla Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002	160
3.69 Tábla Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft)	161
Az Oktatás (M) nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft).....	162
3.70 Tábla Az oktatásra vonatkozó COICOP osztályozás.....	163
3.71 Tábla Az Egészségügyi, szociális ellátás (N) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke szektoronként, 2002 (millió Ft).....	164
3.72 Tábla Az Egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ág (N) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	165
Az Egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ág (N) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft).....	166
3.73 Tábla Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) nemzetgazdasági ág kibocsátása, folyó termelőfelhasználása és bruttó hozzáadott értéke ágazatonként és szektoronként, 2002 (millió Ft)....	168

3.74 Tábla Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (millió Ft).....	169
Az Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (O) bruttó hozzáadott értékének számítása, 2002 (folyt.) (millió Ft).....	170
3.75 Tábla A termékadók adatforrásai.....	172
3.76 Tábla Termékadók (millió Ft).....	173
3.77 Tábla Adásvételi illeték (millió Ft) (2002).....	175
3.78 Tábla Kulturális járulék	177
3.79 Tábla Játékadó (Ezer Forint) (2002).....	178
3.80 Tábla ÁFA-adatforrás	180
3.81 Tábla Általános forgalmi adó (millió Ft).....	180
3.82 Tábla Terméktámogatások adatforrásai.....	183
3.83 Tábla Terméktámogatások (millió Forint).....	184
4.1 Tábla Jövedelem oldali GDP, 2002 (folyó áron).....	186
4.2 Tábla A munkavállalói jövedelem (D.1) nemzetgazdasági szektoronként, 2002 (folyó áron, millió Ft)	189
4.3 Tábla Munkavállalói jövedelmek sémája 2002-ben	192
4.4 Tábla Munkavállalói jövedelmek elszámolása vállalat típusonként, 2002 (millió Ft).....	198
4.5 Tábla Adatbázis és korrekciók, 2002 (millió Ft)	199
4.6 Tábla A pénzügyi vállalatok szektorának munkavállalói jövedelme, 2002.....	201
4.7 Tábla Pénzügyi szektor becsült természetbeni juttatásai, 2002 (folyó áron, millió Ft).....	203
4.8 Tábla A munkavállalóknak átadott saját termékek és szolgáltatások értékének becsléséhez használt szorzószám (P16) (adatok ezer Ft-ban).....	204
4.9 Tábla A munkavállalóknak átadott termékek és szolgáltatások értékének (P.261) becsléséhez használt szorzószám (adatok ezer Ft-ban)	205
4.10 Tábla A jóléti szolgáltatások képzett értékének (P15) becsléséhez használt szorzószám (adatok ezer Ft-ban).....	206
4.11 Tábla Személygépkocsi magáncélú használatának becslése (P262).....	207
4.12 Tábla Számítás a cégautó magáncélú használatának becsléséhez	208
4.13 Tábla A bérek és keresetek sémája a kormányzati szektorban (Millió Forint).....	209
4.14 Tábla Munkaadók TB-hozzájárulása 2002-ben a kormányzati szektorban (millió Ft)	210

4.15	Tábla A bázisév bérei és keresetei, 1999	210
4.16	Tábla Az egyéni vállalkozók alkalmazottai béreinek és keresetének összege.....	211
4.17	Tábla Az egyéni vállalkozók alkalmazottai bérének és keresetének becslése.....	211
4.18	Tábla A jövedelmek keletkezése a háztartásokat segítő nonprofit intézményeknél, 2002 (millió Ft)	212
4.19	Tábla Adatforrások a termelésre és importra kivetett adókról.....	213
4.20	Tábla A termelésre és importra kivetett adók (millió Ft)	214
4.21	Tábla Egyéb termelési támogatások adatforrásai (millió Ft).....	215
4.22	Tábla Egyéb termelési támogatások (millió Ft).....	216
4.23	Tábla Vegyes jövedelem.....	218
4.24	Tábla Az állóeszköz-felhasználás eszközcsoportonként (2002, millió Ft).....	224
4.25	Tábla Az állóeszköz-felhasználás szektoronként (2002, millió Ft).....	226
5.1	Tábla A GDP becslése a felhasználási oldalról, folyó áron, 2002.....	227
5.2	Tábla A bruttó felhalmozás tételeinek becslési módszere	230
5.3	Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, 1998 (folyó áron, millió forintban).....	235
5.4	Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, 2002 (folyó áron, millió forintban).....	236
5.5	Tábla Mintanagyság és válaszadási arányok 2002-ben	237
5.6	Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása 2002 (folyó áron, millió forintban).....	243
5.7	Tábla „Élelmiszerek és alkoholmentes italok” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban).....	245
5.8	Tábla “Szeszes italok, dohányárúk és kábítószeresek” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban).....	246
5.9	Tábla “Ruházat és lábbeli” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban).....	247
5.10	Tábla A helyi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások lakásszolgáltatása, 2002	248
5.11	Tábla A magántulajdonú lakások bérléséből származó lakásszolgáltatás adatai, 2002.....	249
5.12	Tábla A lakásállomány és az értékcsökkenési leírás értéke, 2002 folyó áron, milliárd Ft	250
5.13	Tábla A fenntartási és javítási költségek felosztása folyó áron	251
5.14	Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése a költség módszerrel, a rögzített, 2,5 %-os reál megtérülési ráta alkalmazásával millió Ft.....	252
5.15	Tábla A saját lakásszolgáltatás becslése FISIM felosztással Folyó áron, millió Ft.....	253

5.16 Tábla“Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok” főcsoport becslése, 2002 Folyó áron, millió forintban.....	254
5.17 Tábla “Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás” főcsoport becslése, 2002(folyó áron, millió forintban)	256
5.18 Tábla “Egészségügy” főcsoport becslése, 2002)folyó áron, millió forintban)	257
5.19 Tábla “Közlekedés és szállítás” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban)	259
5.20 Tábla “Távközlés” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forintban).....	260
5.21 Tábla“Szabadidő és kultúra” főcsoport becslése, 2002(folyó áron, millió Ft)	262
5.22 Tábla “Oktatás” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forint).....	263
5.23 Tábla “Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forint)	264
5.24 Tábla “Egyéb termékek és szolgáltatások” főcsoport becslése, 2002 (folyó áron, millió forint).....	265
5.25 Tábla Háztartások végső fogyasztási kiadása, összesen, 2002 (folyó áron, millió forint)	266
5.26 Tábla Kormányzati fogyasztási kiadás 2002, folyó áron.....	268
5.27 Tábla Bruttó állóeszköz-felhalmozás.....	271
5.28 Tábla A bruttó állóeszköz-felhalmozás tárgyi eszköz tételei.....	271
5.29 Tábla Éves nemzetgazdasági beruházás adatok eszközcsoportonként	273
5.30 Tábla A tulajdonjog átruházás költségének becslése a használt eszközöknél a nemzetgazdaságban, 2002, (millió Ft)	274
5.31 Tábla Immateriális javak a bruttó állóeszköz-felhalmozásban	275
5.32 Tábla A kis vállalatok GFCF becslése.....	278
5.33 Tábla A vállalatok bruttó állóeszköz-felhalmozás (tárgyi eszköz) becslésének komponensei ...	278
5.34 Tábla A kormányzati szektor tárgyi eszköz felhalmozása.....	279
5.35 Tábla A háztartási szektor beruházásának becslése.....	280
5.36 Tábla A készletváltozás adatai, 2002 (millió Ft)	287
5.37 Tábla Áruk és szolgáltatások exportja és importja, 2002 (Folyó áron, millió forintban).....	300
7.1 Tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások típusainak (N1-N7) megoszlása.....	310
7.2 Tábla A teljesség érdekében végzett kiigazítások megoszlása szektoronként.....	311
7.3 Tábla Természetbeni bérek és keresetek.....	314
7.4 Tábla Az illegális tevékenységek hatása, összesen, 2002 (millió Ft)	317

7.5	Tábla A kábítószer-fogyasztás becslése, 2002.....	319
7.6	Tábla A kábítószer-kereskedelemből származó jövedelmek becslése, 2002 (folyó áron, millió Ft).	320
7.7	Tábla A prostitúcióból származó fogyasztás becslése, 2002.....	322
7.8	Tábla A prostitúcióból származó jövedelmek becslése, 2002 (folyó áron, millió Ft).....	324
8.1	Tábla A GDP-ből a GNI-ba való átmenet, az ESA95 előírásainak megfelelően, 2002-ben.....	331
8.2	Tábla A GDP-ből a GNI-ba való átmenet, 2000-2003, milliárd Ft-ban.....	332
8.3	Tábla Munkavállalói jövedelmek az illegális tevékenységekkel együtt, 2002.....	338
8.4	Tábla Külföldi állampolgárok száma és aránya a közrend elleni büntettet elkövetők között.....	339
8.5	Tábla Külföldiek részesedése a kábítószer-termelésből és -kereskedelemből származó jövedelemből.....	340
8.6	Tábla Az illegális tevékenységekre vonatkozó becslés GNI-ra gyakorolt hatása, források (milliárd Ft).....	340
8.7	Tábla Külföldön dolgozó rezidens munkavállalók bére.....	340
8.8	Tábla Külföldön dolgozó magyar állampolgárok száma és becsült jövedelmük 2004-ben.....	341
8.9	Tábla Magyarországon dolgozó külföldiek száma és becsült jövedelmük 2004-ben.....	341
8.10	Tábla Külfölddel kapcsolatos adók és támogatások összefoglaló adatai millió Ft-ban.....	344
8.11	Tábla Kamatjövedelem a fizetési mérlegben* 2002-ben.....	345
8.12	Tábla A FISIM kamatokra gyakorolt hatása 2002-ben, millió Ft-ban.....	346
8.13	Tábla A befektetésekből származó jövedelmek pénzforgalmi és eredményszemléletű adatai a fizetési mérlegben, 2004 (milliárd Ft).....	349
8.14	Tábla Az új kamatmátrix változásának hatása a GNI-ra (folyó áron, milliárd Ft).....	351
8.15	Tábla Osztalék és felosztott jövedelem a fizetési mérlegben*, 2002.....	351
8.16	Tábla Éves belföldi közvetlen tőkebefektetésekről szóló kérdőív: válaszolók száma.....	354
8.17	Tábla Éves külföldi közvetlen tőkebefektetésekről szóló kérdőív: válaszolók száma.....	355
8.18	Tábla Visszaforgatott jövedelem a fizetési mérlegben, 2002 (milliárd Ft).....	356
8.19	Tábla Fizetett tulajdonosi jövedelem (nem-életbiztosítás) (millió Ft).....	358
8.20	Tábla Kapott tulajdonosi jövedelem (nem-életbiztosítás) (millió Ft).....	359
9.1	Tábla A FISIM felosztás hatása a GDP-re és a GNI-ra, 2002.....	365

9.2	Tábla A forint FISIM számítás részletes bemutatása beleértve az alapadatokat és az exportált és importált FISIM számításhoz felhasznált adatokat,2002.....	366
9.3	Tábla A forint FISIM nemzetgazdasági felhasználói szektorokra való felosztásához átvett MNB alapadatok,2002	367
9.4	Tábla A forint FISIM export számítása, 2002	369
9.5	Tábla A forint FISIM import számítása, 2002.....	370
9.6	Tábla A deviza FISIM számítás részletes bemutatása, beleértve az alapadatokat és az exportált és importált FISIM számításhoz felhasznált adatokat, 2002.....	372
9.7	Tábla A deviza FISIM nemzetgazdasági felhasználói szektorokra való felosztásához MNB-től átvett alapadatok, 2002	373
9.8	Tábla Az deviza FISIM export számítása, 2002.....	375
9.9	Tábla A deviza FISIM import számítása, 2002	376
9.10	Tábla FISIM ágazati felosztása (millió Ft)	378
10.1	Tábla Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere (TEÁOR).....	379
10.2	Tábla Az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása.....	392
10.3	Tábla Nemzetközi osztályozás.....	397
10.4	Tábla COFOG.....	398
10.5	Tábla A háztartásokat segítő nonprofit intézmények fogyasztási kiadásának becslésénél alkalmazott nomenklatúra	400
10.6	Tábla A külkereskedelmi statisztika által használt osztályozás.....	402
11.1	Tábla Vállalattípusok a JAVA adatbázisban	410